

ته فیسیری تورئانی پیرۆز

ئیک کاندەووی

ما مؤستامە لا عثمات عبد العزیز

بەرگ شەرم

چاپت دوو م

٢٠١٠

بکیرۆت. لیبان

ماف ئەر چاپنەووی پارێزراو بۆبە ماڵی بە رێز
ما مؤستامە لا عثمات عبد العزیز

منتدى اقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

لتحميل أنواع الكتب راجع: (مُنْتَدَى إِقْرَأِ الثَّقَافِي)

پدای دانلود کتابهای مختلف مراجعه: (منتدی اقرا الثقافی)

بۆدابه زانندی جۆره ها کتیب: سهردانی: (مُنْتَدَى إِقْرَأِ الثَّقَافِي)

www.iqra.ahlamontada.com

www.iqra.ahlamontada.com

للکتب (کوردی ، عربی ، فارسی)

تەفسیری قورئانی پیروژ

لیکدانه‌وهی

مامۆستا مه‌لا عثمان عبد العزیز

به‌رگی شه‌شه‌م

چاپی دووهم

۲۰۱۰

بیروت – لبنان

ما فی له‌چاپدانه‌وهی پاریزراوه بوئنه‌ماله‌ی به‌ریژ

مامۆستا مه‌لا عثمان عبد العزیز

تەفسیری قورئانی پیروۆز

جزمی ۱۶

﴿۷۵﴾ قَالَ أَرَأَيْتَ لَكَ إِنْكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿۷۵﴾ قَالَ إِنْ سَأَلْتُكَ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصَحِّحْنِي قَدْ
 بَلَغْتَ مِنْ لَدُنِّي عُذْرًا ﴿۷۶﴾ فَأَنْطَلَقَا حَتَّى إِذَا آتَىٰ أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمَا أَهْلَهَا فَأَبْوَأَ أَنْ يُضَيَّفُوهُمَا فَوَجَدَا
 فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَنْ يَنْقُضَ فَاقَامَهُ. قَالَ لَوْ شِئْتَ لَتَّخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْرًا ﴿۷۷﴾ قَالَ هَذَا فِرَاقُ بَيْنِي
 وَبَيْنِكَ سَأُنَبِّئُكَ بِمَا أُوِيلُ مَا لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ﴿۷۸﴾ أَمَا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسْكِينٍ يَعْمَلُونَ فِي
 الْبَحْرِ فَأَرَدْتُ أَنْ أَعِيبَهَا وَكَانَ وَرَاءَهُمْ مَلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا ﴿۷۹﴾

نهم جارەیش دووبارە خضر گنبرایه‌وه بۆلای مەرج و پەیمانەکه‌یان، هەروەکو یەکمە جار،
 نهم جارەیش ﴿قَالَ﴾ وتی بە موسا: ﴿أَرَأَيْتَ لَكَ إِنْكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا﴾ نایا نهم وت بە تۆ که
 بیگومان تۆ هەرگیز ناتوانی خۆت بگری له‌گەڵ من و له هاورپی یەتی من دا و لەم جارەدا
 وشەیی ﴿لَكَ﴾ ی زیاد کرد، لەبەر زیاد گلهیی لەسەر ئەوهی که وه‌سیتەکه‌ی نه‌گرتە گوی و
 خۆگر و دامەزراو نەبوو، بە ئاگادار کردنەوهی یەکمە جار کوتایی نەهینا، بە‌لکو نهم جارە
 بەتین تر بوو له بیزاری دەربرین دا، ئینجا حەزرتی موسا بیری کردەوه که ئەمە دووجار
 پینچەوانەیی بە‌لیننی خۆی جوولایه‌وه، ئیتر هیچی تیندا نەهینشتوو‌ه‌تەوه، لەبەر ئەوه رینگای له
 خۆی بپری یه‌وه و ﴿قَالَ إِنْ سَأَلْتُكَ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا﴾ وتی خضر نه‌گەر له پاش نهم جارە پرسیارم
 لی کردی له هەر شتی، واتە هەر کردەوه‌یه‌کت که بەلام‌وه ناره‌وا بیئت: ﴿فَلَا تُصَحِّحْنِي﴾ ئیتر
 هاورپی یه‌تیم مەکه و ماوه‌م مەده شوینت کهوم ﴿قَدْ بَلَغْتَ مِنْ لَدُنِّي عُذْرًا﴾ چونکه بە‌راستی
 له‌لایەن من‌وه که‌یشتیته راده‌یه‌ک که عوزر و به‌مانەت هه‌یه له‌وهی وازم لی بیینی و هاورپی
 یه‌تیم نه‌که‌یت، له حەدیسیکی سەحیح دا هه‌یه که پیغه‌مبەر (ﷺ) لەرومی: ره‌حمەتی خوا
 بپزنی بە‌سەر ئیمه و بە‌سەر موساش دا، نه‌گەر خۆی بگرتایه، بیگومان شتی سەیره نایابی
 نه‌بیینی، بە‌لام شەرم گرتی و مەترسی تانە و لۆمە‌ی کرد لەبەر ئەوه رینگای له‌خۆی بپری یه‌وه
 و ئەو وتی وت. ﴿فَأَنْطَلَقَا﴾ ئیتر هەم‌یتر رویشتن ﴿حَتَّى إِذَا آتَىٰ أَهْلَ قَرْيَةٍ﴾ هەتا کاتی هاتنه لای
 دانیشتوانی دی یه‌ک ﴿اسْتَطْعَمَا أَهْلَهَا﴾ که داوای خۆراکیان کرد له دانیشتوو‌ه‌کانی، ﴿فَأَبْوَأَ أَنْ﴾

يُضْفِرُهُمَا ﴿ فِينِجَا ئهوانیش سه‌رپیچی یان کرد له‌وهی به میوان وه‌ریان بگرن و میوان داری
یان لی بگن. ﴿وَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَنْ يَنْقَضَ﴾ فِينِجَا رینگایان کهوت له دیواری خانویهک له
دی یه‌دا که خه‌ریک بوو ئه‌کهوت ﴿فَأَقَامَهُ﴾ خزه‌ریش دیواره‌که‌ی راست کرده‌وه و ریک
و پیکی کرده‌وه، له‌گه‌ل ئه‌وه هموو ناپیاوی ئه‌وانه‌دا حه‌زه‌تی خه‌زر دیواری بو چاک
ئه‌کردنه‌وه حه‌زه‌تی موسایش که ئه‌وه‌ی دی همیتر خو‌ی پی نه‌گیرا ﴿قَالَ﴾ وتی به خه‌زر:
﴿وَوَسَّيْتُ لَنَخَذَتْ عَلَيْهِ آجْرًا﴾ ئه‌گه‌ر مه‌یلت بوایه کری یه‌کت وه‌رنه‌گرت له‌سه‌ر چاک کرده‌وه‌ی
ئه‌وه دیواره. واته تو که به گویره‌ی ناپیاوی و خراپی ئه‌وان له‌گه‌لیان ناجوولیتته‌وه ده‌ی هر
هیچ نه‌بوایه کریت لی سه‌ندنایه بو ئاو و نان و خواره‌مه‌نی یه‌که‌مان. ئیتر لی‌ره‌دا حه‌زه‌تی
موسا رینگای هیچی نه‌ما و هر به پی‌ی بریاری خویشی مافی هاوپی یه‌تی خه‌زری نه‌ما،
له‌به‌ر ئه‌وه ﴿قَالَ﴾ خه‌زر وتی به موسا - درودی خویان له‌سه‌ر بی - ﴿هَذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنِكَ﴾
ئه‌م کاته کاتی جیابونه‌وه‌ی نیوانی من و تو‌یه، ئه‌م ره‌خه‌نی دوایی یه‌هوی جو‌ی
بوونه‌وه‌مانه: ﴿سَأُنَبِّئُكَ بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا﴾ هه‌والت نه‌ده‌می و ناگادارت ئه‌که‌م به‌دوا
روژ و هوی ئه‌وه کرده‌وه و رووداوانه‌ی که تو نه‌ت توانی خوت بگری و بی دهنگ بیت
له‌سه‌ریان. هه‌والی دایه به‌هوی هر سی کرده‌وه‌که‌ی خو‌ی که به دیمه‌ن و له‌پیش چاری
موسا خراب بوون، به‌م جو‌ره‌ی که قورنان یه‌ک به‌دوای یه‌ک دا ئه‌یان فه‌رموی: ﴿أَمَّا السَّيْفُ
فَكَانَتْ لِمَسْكِينٍ يَتَمَنَّوْنَ فِي الْبَحْرِ﴾ واته هوی کون کردنی که‌شتی یه‌که نه‌مه‌بوو: ئه‌وه که‌شتی
یه‌هینی چند که‌سینکی هه‌ژاری بی ده‌سه‌لات بوو، ئیشیان پی ئه‌کرد له‌وه‌ریادا و ژیانیان
له‌سه‌ر ئه‌وه بوو ﴿فَأَرَدْتُ أَنْ أَعِيبَهَا﴾ فِينِجَا منیش ویستم عیب داری بگم ﴿وَكَانَ وَرَاءَهُمْ مَلِكٌ يَأْخُذُ
كُلَّ سَيْفَةٍ عَصَبًا﴾ له‌کاتیک دا که له پیش ده‌میان، یان له دوايانه‌وه پادشایه هه‌بوو گو‌زه‌ریان
ئه‌کرد به‌لای دا و هموو که‌شتی یه‌کی به زور داگیر ئه‌کرد بو خو‌ی به مرچی که‌شتی یه‌کی
ساغ بوایه، واته منیش عیب دارو ناساغ کرد بو ئه‌مه‌ی له پیش چاری بکه‌وی و داگیری
نه‌کات، که‌واته ئه‌وه کون تی کردنه زیانیکی زور بچووک بوو له‌چاو داگیر کرده‌نه‌که‌ی دا که
زیانیکی وابوو به ته‌واوی ده‌سته پاچه و په‌ک که‌وتووی ئه‌کردن و هموو کات به‌رگری زیانی
که‌وره به زیانی بچووک شتیکی ریک و ره‌وایه.

وَأَمَّا الْفُلُّ فَكَانَ أَبُوهُ مُؤْمِنِينَ فَخَشِينَا أَنْ يُرْهَقَهُمَا طُغْيَانًا وَكُفْرًا ﴿٨٠﴾ فَأَرَدْنَا أَنْ يُبَدِّلَهُمَا
 رَبُّهُمَا خَيْرًا مِنْهُ زَكَاةً وَأَقْرَبَ رُحْمًا ﴿٨١﴾ وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ
 كَنْزٌ لَهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا

﴿وَأَمَّا الْفُلُّ فَكَانَ أَبُوهُ مُؤْمِنِينَ﴾ كوپره بچكۆلهكەيش كه كوشتم بههۆی ئهوهوه بوو كه خۆی
 سروشتی لهسهه كوفرو بى باوهپى بوو، باوك و دايكى نيمان دار بوون. ﴿خَشِينَا أَنْ يُرْهَقَهُمَا
 طُغْيَانًا وَكُفْرًا﴾ ئينجا ئيمهيش زۆر ترساين كه ئهو كوپره داگيريان بكات و دايان پۆشى به
 سهركهشى و كوفر، واته ئهمانزانی ئهو كوپره بعايه و به تهواوى پى بگهيشتايه باوك و
 دايكى بانگ نهكرد بۆ كوفر و بى باوهپى ئهوانيش لهبهه ئهوهى زۆر خوشيان ئهويست به
 گووى يان نهكرد ﴿فَأَرَدْنَا أَنْ يُبَدِّلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِنْهُ زَكَاةً وَأَقْرَبَ رُحْمًا﴾ ئينجا ئيمهيش ويستمان كه
 خواى پهروهردگار يان له بريتى ئهوهدا بۆيان بگوپى به رۆليهكى باشت لهو لهبابهت پاكي و
 خاوينى له گوناھو خوى بهدهوه، به سۆز و بهزهپى تر بى بۆيان و چاكر بيت دهربارهيان لهو
 كوپره كافرهيان. ئهو كوپره هههچهند به ديمهن به تاوانبار تهماشاشا نهئهكرا و به ناشكرا
 شتىكى نهبووه كه هۆى كوشتنى بيت، بهلام باره نهينى يهكهى ناشكرا كرا لهو بهنده زانايه
 كه ئهو كوپره به سروشت سهركهشنى كافره. تۆوى كوفر و سهركهشى لهدل و دهرونى دا
 بنج بهست بووه و تا بيت بههيز نهبيت، ئهگهه بمينى باوك و دايكىشى له رنگاى خوا
 لانهات، لهبهه ئهوه خواى گهوره ئهوهى بهسهه هينا لهسهه دهستى ئهو بهنده چاكهى خۆى
 دا، ئينجا هۆى كردهوى سى يهه روون ئهكاتهوه ئهفهرموى: ﴿وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي
 الْمَدِينَةِ﴾ هۆى چاك كردهوهه و راست كردهوهى ديواره كه ئهههبوو كه ئهو ديواره هينى دوو
 كوپرى ههتيو بوون له شارهكهدا ﴿وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا﴾ لهژىرى دا گهنجينهيهك ههبوو كه
 هينى ئهو دووانه بوو ﴿وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا﴾ باوكيان پياويكى سانج بوو ﴿فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ يَبْلُغَا
 أَشُدَّهُمَا﴾ لهبهه ئهوه خواى تۆ ويستى كه ئهو دوو كوپره گهوره بين و بگهنه هيز و بهتيني و
 ژىرى خۆيان به تهواوى،

وشهى ﴿خشيناً﴾ نهگهه وهى خچر بيت بهه جۆرهيه كه له تهفسيرهكهدا وترا، خوا رهواى دوه بۆى بهگوپهه راي
 خۆى كردهوه بكات و نهگهه به وتارى خوا دابنرى ئهينى به معنا ﴿علماً﴾ بيت. واته زانيمان... هند.

وَيَسْتَخْرِجَا كَثْرَهُمَا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ وَمَا فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي ذَلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ﴿٨٢﴾

﴿وَيَسْتَخْرِجَا كَثْرَهُمَا﴾ غزنه که بیان دهرینن له ژیر دیواره که بیان دا، واته نه گهر شو دیواره ی راست نه کردایه تهوه و بکهوتایه، شو کاته گمنجینه که بیان دهرنه که موت و شو دوانه ییش مندال بوون و توانا نه شه بوون بهرگری خه لکی لی بکهن له بهر شهوه خوا ویستی شو گمنجینه به دهرنه که وی تا خو بیان گهوره نه بن و دهستی خو بیان بکه وی ﴿رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ﴾ خوا شهوی ویست له بهر رحم و بهزه یی له لایه ن خوی تووه بهو دوانه، نینجا فه رموی به موسا: ﴿وَمَا فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي﴾ شهوی من کردم له خو مهوه نه بوو، به راو هه لبراردنی نه بوو له لایه ن خو مهوه، به لکو له لایه ن خواوه بوو ﴿ذَلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا﴾ شهوی که باس کرا شهوه بوو پاشه روژ و هوی شو کرده وانه ی من که تو توانای خوگرنتن نه بوو له سهریان، لی رده دا دوا یی هات به سهراهاتی هزه تی موسا له گمل شو بهنده سالحه دا که به ناویانگه به خضر - درودی خوا له ههردووکیان بیت -

لهم سرگوزده شته یه دا چند شتی هیه به جوانی نه زانم ناگادار کردنه وه له سهریان:

۱- بیگومان هه سنی کرده وه که ی له سهر فه رمانی خوا بووه، هویه کانی شیان له سهر فیرکردن و پیشاندانی خوا بووه، که واته له بهرچی دهریاره ی هوی یه که میان نه فه رموی: ﴿فاردت﴾ واته ویستم، دهریاره ی دووم نه لی: ﴿فاردنا﴾ واته ویستمان، بو سنی یه نه لی: ﴿فآراد ربك﴾ واته خوی تو ویستی، پیویسته هوی شو جیاوازی یانه بزانی: لهو باره یه وه زانایان چند شتیکیان فه رموه زور جوان و به جین: له یه کم دا: ویستنه که بو خوی بریار نه دات، چونکه کون کردن و عیب دار کردنه که خوا له سهر دهستی نه ودا کردی و به دهستی شو کرا و بیجگه له وهش شو کرده وه به دیمه ن کرده وه یه کی خراب و تاوان بوو، که واته بی نه ده بی و بی شه رمی یه به کرده وه ی خوی بداته قه لیم. بیگومان پیویسته چاودیری شه جوره شتانه، بو وینه نه بی بلین: خوا هه موو شتیکی دروست کرده وه، به لام بی شه رمی یه و نارهوایه به تایبه تی باسی دروست کردنی شتی پیسی بو بکهین، بو روون کردنه وه ی شه مه بهسته به لگه زوون له قورئان و هه دیس دا، پیویست نی یه به باس کردنی.

بۇ دووم فەرموى: ويستان، چونكه گۆرپانى ئەو كۆپ خراپە بەرۈلەي باش بە دووشت فەراھەم ھات: يەككىيان: كوشتنى خراپەكە بوو كە بە دەستى خۇي كرا، ئەويتريان كە برىتى بوو لە گۆراندنى بەرۈلەيەكى چاك ھىچ دەخلى ئەمى تىدا نەبوو، بەلكو تەنيا خوا كرىدى و بىجگە لەو كوشتنەكە چونكە بە دىمەن ئارەوا و تاوانە بە كرىدەوى بەندە دائەنرى، تەنيا گۆرپانى بەرۈلەي چاك كە چاكە و خىرى رووتە بەھىنى خوا دائەنرى. واتە ئەم دوومە تىكەلە لەبەر ئەو فەرموى: ويستان.

لە سى يەم دا، چونكە خىرو چاكەي رووتە و ھىچ دەخلى خۇي بەھىچ جۆر تىدا نى يە، فەرموى: خواي تۆ ويستى ئەو دووانە گەرە بىن، مانەو و گەرە بوونيان تەنيا بە خوايە.

۲- لەو شتانەي كە جوانە ئاگادار كرىدەو لەسەرى ئەمەيە: لەم بەسەرھاتەدا ئەم پەندو ئامۇزگارى يانەي خوارەو وەرئەگىرى:

۱- بىنەرەتى ئەو سى كرىدەوي كە خضر كرىدى لەسەر ئەو بوو كە ھەر كرىدەويەك زىان و خراپەي بچووكى ھەبى پىويستە بەجى بىت بۆ بەرگىرى شتى كە زىان و خراپەي گەرە تىرى ھەبى، ئەو لە ھەموو ئايىن و شەرىعەتەكانى خوادا بە تايبەتى لەم دواترىن شەرىعەتى خوادا ياسايەكى تىرو تەراو، لە كىتەبەكانى (عىلمى اصولى فىقھدا) بىرئار دراو و كراو بە بەند و بىرئارىكى سەرىخۇ.

ب- ئابى مەردوم كەشخە بكات و بە زانىنى خۇبەو بىنازى.

ج- ئەبى ھەر شتىكى بەلاو خراپ بوو دەست بەجى ئىنكارى بكات و بە ئارەواي دابنى بەمەرجى دژى فەرمانى شەرىعى بىت.

د- ھەمىشە بەردەوام بىت لەسەر ھول دان بۆ فىرېوون و زانىن.

ھ- شەرم و ئەدەبى بىي بەرامبەر كەسى بەرامبەرى وەستا.

و- ئاگادار كرىدەو و ئامۇزگارى تاوان بار، چاوپۇشى كرىدى و لى بوردن ھەتا روون ئەبىتە گوئى نەگرتن و بەردەوامى تاوان بارەكە. ئەو كاتە پىويستە واز لى ھىنان و دوور كەوتنەو لى ي.

ز- بىنگومان ھەموو موسلمانى ئەبى باوھېرى بەھىزى بىي كە ھەموو كرىدار و رووداوى لەمە و پىش و ئىستا و لەمە و پاش ھەتا ھەتائىشە، ھەمووى بە خوايش و بىرئارى خوايە، ھەموويشى رىك و راست و بەجى يە و دەست نادات بۆ دەست تى خستى و

گوڤاندن، نهو رووداوهی به پئی فام و ژیری نیمه راست و رتکه و نیمه بی ناگاین لههوی روودانی هرکات ناگادار بکرین بهسه هوی نهوهی روو شهدا نهو کاته دنییا نهین که رووداوهکه بهجی یه و پیچهوانه‌ی ناراست و نارهوایه. نهه باوه‌په بهه جوړه که وترا پیویستی سه‌رشانی هه‌موو کهسه.

جا بو بههیز کردنی نهه باوه‌په دنیایی ته‌واو و زیاده نارامی ی دل و ده‌روون لهه باره‌دا بو نهه مه‌بهسته گرتکه نهه سی رووداوه بهسه بکری به بهلگه و نمونه. نهه سی رووداوه که به دیمه‌ن و شیوه ناشکراکه‌ی ناراست بوون، ته‌نانه‌ت لای پیغه‌مبهریکی گه‌روهی وهک حمزه‌تی موسا - درودی خوی لهسه بیت - کهچی له روی راستی دا و لای خوا شتیکی بهجی و راست بوون، وهکو بو‌مان روون کرایه‌وه.

۳- ناگادار کردنه‌وهی سی یه نه‌مه‌یه: نهه سی رووداوه به هیه جوړ ناکرین به نیشانه و بهلگه بو دروستی و ره‌وادانی کرده‌وهی خراپی هیه کهسی تر لهه جیهانه‌دا. واته هر کسی تر هرچه‌نده جینگای باوه‌پیی و راهه و پله‌ی بهرز بیت له چاکی و خواناسیدا هرکات هر شتیکی بی شهرعی لی بینرا، نه‌بی نینکاری بکری و نهو کرده‌وهی به خراپ ته‌ماشا بکری، نابی بلین: نیمه نازانین و خوی نه‌زانی و نهو شتی نه‌بینی و نه‌زانی نیمه نایبینین و نایزانین، چونکه:

۱- نهو رووداوانه و پیشاندانی نهو شته نه‌ینی یانه شتیکی تایبه‌تی بوون لهو شه‌ریعه‌ته‌دا خوی گه‌وره پیشانی حمزه‌تی موسای داو ته‌می‌ی نهوی پی کرد لهسه‌ر دهستی نهو به‌نده‌یه‌دا، له‌به‌ر نهوهی کاتی خوی پرسپاری لی کرا: نایا کی نه‌مرو زاناره لهسه‌ر زه‌وی؟ نه‌ویش له وه‌لام دا فه‌رموی: من، نه‌یفه‌رمو: خوا نه‌زانی، وهکو باس کرا.

ب- نه‌گه‌ر تایبه‌تیش نه‌بن بینگومان زانینی نهو جوړه نه‌ینی یانه نه‌بی ته‌نیا له لایه‌ن خواوه دهست کهوی، چونکه زانینی شتی نه‌ینی و غه‌یبی به هه‌ول و تیکوشانی به‌نده دهست کهوت نابی به‌لکو بهس ته‌نیا به لوتفی خوییه که هیندی له به‌نده‌یانی خوی ناشنا و زانا کردوه به هیندی لهو نه‌ینی و غه‌یبیانه، نهو به‌نده‌یانه‌ش نه‌بی پیغه‌مبهر بن، چونکه ته‌نیا پیغه‌مبهران - درودی خویان لهسه‌ر بیت - به‌وجوړه له‌لایه‌ن خواوه زانا کراون بهوهی خوا مه‌یلی بووبی، نهو به‌نده سالحه‌ی که لهه سورته‌دا باس کرا کوږ و

جه ماوهري پيشهوا و زانايان له سر نهون كه پيغهمبر بووه، وهكو له سر نهون كه بهناوبانگه به خضر.

نيتر جگه لهوان هر بندهيهكي تر، كه بههوي شوين كهوتني نهوانهوه هر شتيكي كهوتبيته دل، نهوه زانين ني به، بلكو نهو جوړه شتانه كه بويان پهيدا نهين و، بهناوبانگن به الهام و كشف، نهوانه گومن و باوهريكن ناگنه راهي زانين و يهقين نهگر نا دستيان نههدا بو هله و گوپان، خو بينگومان هله و گوپانيش روپان تي نهكات هر بهپني فرموده ي خواناسان و پيار چاكان خويان كه پي يان نهوتري «نهوليا»: خويان نهفرمون: «الخطا الكشفي كالخطا الاجتهادي»¹ كهواته هر كهسي تر جگه له پيغهمبران هر كردهويهكيان لي بينرا كه به ديمه ن بي شرعي بي پيوسته نينكاري بكرى و به خراب و گوناوه دابنري.

ج- نهگر نهندانهيه بينه خوارهوه، باوهريمان وا بي كه هيندي له بندهياني خوا هن جگه له پيغهمبران نهوانيش لهلايهن خواوه ناشنا نهكرين و زانا نهكرين به هيندي له نهيني و غيبي يهكاني خوا، وهكو هندي له سر نهون و نهلين كه نه بندهي هاوپي ي موسا خضره و خضريش يهكيكه له نهوليا، پيغهمبر نهبووه، نه رايه هرچهند رايهكي زور لاوزه و دوره له ژيري و لهوي كه ورنهگيري له ناوهريكي ناييني پاكي نيسلامهوه، نه رايه هرچهند ناوا لاوزه، نهگر بيت و باوهري پي بكهين و وهري بگرين، له سر نه رايهش هر نهلين: هر يهكيكي تر لهوانه هر كردهويهك بكات كه به ديمه ن بي شرعي بيت، نه بي هر نينكاري بكهين و به هيچ كلوچ رنگا ني به بو رهوداني، چونكه لهناو بندهياني خوادا تهنيا پيغهمبران معصومن و خوا نايهلي خراپه بكن، نيتر بينجگه لهوان نهست نهون بو هموو هله و تاوان و خراپهكاري، بينجگه لهوش پيغهمبران - دروديان له سر بيت - بههوي موعجزهوه روون و ناشكرا نهين كه هوال له خواوه ورنهگرن و پيغهمبران، كهواته كردهوي خراب ناكهن، هر بندهيه كه پيغهمبر نه بي - هرچنده راست و خواناس بيت لاي خوا - نايا به چي دا نيمه بزاني كه راست و كردهوه دروسته لهگل نهودا كردهوش به زهير

¹ واته هلي كشف و كرامت هه به ويته هلي موجه ميدهكان له نيجتهديان دا.

پنچهوانه‌ی نایین و شریعتی خوا بیّت؟ لهم بارهوه هر وتار و کرداری که بلاو بووته‌وه له‌ناو خه‌لک دا به ده‌ما و ده‌م یان له کتیب دا نووسراوه‌ته‌وه دهرباره‌ی نه‌ولیا، نه‌وانه سه‌رجه‌م نه‌بی به درۆ و ده‌له‌سه‌یان سه‌یر بکه‌ین که بو نه‌و خواناسانه هه‌لبه‌سترون، وه‌ک به ده‌م پیغه‌مبه‌رانه‌وه - درودی خویان له‌سه‌ر بیّت - نه‌و هه‌موو شته‌ ناره‌وا هه‌لبه‌ستراوه و بلاو بوونه‌ته‌وه له‌ناو خه‌لک دا و له کتیبیش دا نووسراوه و بلاوه‌ی کردوه، یان نه‌بی بلنن نه‌وانه هه‌موو درۆن، یان نه‌بی ته‌ئویلی بکه‌ین و ریکی شرعی بکه‌ین نه‌گه‌ر گونجا، یان نه‌بی بلنن هه‌له و تاوانیکه دووچاری بووه و به‌نده‌یه که ره‌نگ دروستی نی یه هیچی تر بلنن دهرباره‌ی نه‌و وتارو کرداران‌ه‌ی به‌ده‌م زۆر له نه‌ولیاکانه‌وه نه‌کرین. به‌دی‌مه‌ن پنچه‌وانه‌ی شرعن. نه‌گه‌ر که‌سی نه‌لی: نه‌ی نایا چۆن حه‌زرتی موسا دلنیا بوو، باوه‌ری کرد به‌ قسه‌ی خضر و ره‌وای کرده‌وه‌کانی دا؟ له وه‌لام دا نه‌لین: خضر پیغه‌مبه‌ر بووه وه‌کو کوژ و زۆربه‌ی پیشه‌وا و زانایانی له‌سه‌ره، نه‌گه‌ر پیغه‌مبه‌ریش نه‌بووبی هر پنیوست بووه له‌سه‌ر حه‌زرتی موسا که باوه‌ری پی بکات و کرده‌وه‌کانی به‌ دروست بزانی و ره‌وایان بدات، چونکه‌ خوا له‌ پیشه‌وه‌ هه‌وائی پیدا له‌و باره‌یه‌وه، که‌واته نه‌گه‌ر پیغه‌مبه‌ریش نه‌بووبی کاری نه‌و جیا‌وازه و کرده‌وه‌ی هه‌یج خواناس و وه‌لی یه‌کی تر له‌ ریژی نه‌و کرده‌وه‌ی نه‌وه‌دا ته‌ماشنا ناکری.

د- بی‌ده‌نگ بوون له‌و جوژه کرده‌وانه و ره‌وادانیان به‌ناوی نه‌مه‌وه که‌ خاوه‌ن کرده‌وه خواناسه و به‌رچاوی رووناکه و خۆی نه‌زانی چی نه‌کات، بیگومان شتی وا قاپی خراپه‌کاری نه‌کاته‌وه له‌ زۆر که‌س که له‌ژیر په‌رده و پو‌شاک‌ی خواناسیدا هه‌موو تاوان و خراپه‌یه‌ک بکه‌ن، به‌ هه‌یج جوژ سام و قودسی یه‌تی نایین و شریعت ناهه‌ئیلته‌وه، خه‌لکی به‌ره و مه‌زه‌بی باطنیتی نه‌بات که‌ کوفریکی ناشکرایه، خوا په‌نامان بدات.

٤- ناگادار کردنه‌وه‌ی چواره‌م نه‌مه‌یه: بلاو بووته‌وه له‌ناو خه‌لک دا که له‌ نایینی ئیسلام دا دوو جوژ عیلم هه‌یه: عیلمی زاہیر و عیلمی باطن، نه‌م دووانه جیاوازن له‌ یه‌کتر به‌ جوژی شتی وا هه‌یه له‌ عیلمی زاہیردا قه‌ده‌غیه و تاوانه، به‌لام به‌پنی عیلمی باطن راست و ره‌وایه، بو وینه نه‌م رووداوانه نه‌گه‌رن به‌ده‌سته‌وه که‌ رووی دا له‌ نیوان خضر و موسادا، - درودیان له‌سه‌ر بیّت - هه‌روه‌ها شتیکی به‌ناویانگه به‌کاره‌ینانی سی وشه: شریعت و ته‌ریقته و حه‌قیقته، شریعت نه‌به‌رن به‌سه‌ر عیلمی زاہیردا و

بهس، تهریقته و حقیقه ته که یش به سر عیلمی باطن دا، که واته نه بی تهریقته و حقیقه تیش جیاواز بن له شریعت به لکو هندی نه لین: مبهستی راسته قینه شریعت نی یه و شریعت وهک و توکل و ایه نه وهی که مبهستی راسته قینه یه و ناوه پروک و ناوکه که یه بریتی یه له تهریقته و حقیقه، لهم بارو بابه ته وه قسه وباس و حیکایاتی زور و زه بنده هن بلاو بوونه ته وه تمنانت له لاین زور له وانهی به زانا و خواناس نه زمیرین، جا که واته پیوسته نه وهی راسته و ریگه و نه گونجی له گال نایینی نیسلام دا لهم باره یه وه به جوانی روون بگریته وه هیچ گمرد و توی بیسه وه نه هیلریت با نه وهی نه شاره زایه هله نه کات. نه م باسه هرچند زور گرنکه و پیوستی هیه به درنزه پیدانیکی زور و لیکولینه وه یه کی تایبتهی نه وهی، به لام شوینه که دست نادات بو نه وه، که واته به کورتی دست نیشان نه که م بو چند نوخته و خالیکی گرنکه و هیوادارم نهو خالانه بهس بن بو نه وانهی به دواوی راستی دا نه گهرین:

ا- بنگومان شتیکی ناشکرایه که نایینی پاکی نیسلام نایینیکی تیرو ته واره و له هیچ بارو روویه که وه هیچ کم و کوپی یه کی نی یه، بهرنامه یه که که کاروباری هموو ناوچه و کون و قوشبنی ژبانی روون کردووه ته وه و سنووری هموو شتیکی دیاری کردووه.

ب- نه نایینه ته واره ش بریتی یه له قورنان و رهوش و وتار و کرداری پیغه مبهس (ﷺ) و مبهست به شریعتی نیسلامیش تمنیا نهو دوانه یه و بهس.

ج- که واته هر بیرو باوه و کرداری له ناو چوار چیوهی نه م شریعت ته دا بوو راست و رهوایه و هر جوگه و رووباری له دهریای پان و فراوانی نهو هه لگیرایتته وه پاک و خاوینه، بیجگه له وانه لاره و درویه و پیس و بوگنه.

د- بنگومان تهریقته له بنه رت دا شتیکی راست و رهوایه، چونکه ریگا و رهوشتی پیاره خواناسه هه لکه و تووه کانی نه م نوممه ته یه، سرچاوه که کی نه م شریعت ته یه که پیغه مبهس (ﷺ) هیناویتهی، نهو تهریقته راسته ی نه وانه بریتی یه له روو کردنه خوا به راستی و خو رووت کردن و داپرینی دل له هموو شتی جگه له خوا، یان بریتی یه له خو رازاندنوه به خو و رهوشته شیرینه کانی نیسلام و خو خاوینه کردن له سیفیت

و رهوشته پیسهکان که نیسلام قهدهغی کردوون، به کورتی بریتی یه له بهجی هینان و بهدی هینانی نامانج و مهبستهکانی نیسلام، پهیرهوی کردنی پیغهمبهر (ﷺ) بهراستی.

ه- تریقته له بنهپهت دا بهم جورهیه که باس کراوه نهوهش شتیکی فیرزو پیویسته لهسر شانی ههمو نیمانداری، بهبی نهو تریقته راسته نیمانی هیچ نیمانداری تهوانی یه، بهبی نهوه قاپی دل داخراوه و هر پیت و فپر و کهرامهتی که نیمانداران دهست کهوتیان بووه و دهست کهوتیان نهبی ههمووی بهرهمی نهو تریقه راستهیه، بهلام بهداخهوه نهو تریقته راسته پاک و خاوینه هر له کونهوه لهلایه نهمقام و نهزان و دوژمنانی نیسلامهوه دهستی پیسی تی خراوه و چهند شتی پپوچ و بیگانه له نیسلام بهناوی تریقتههوه بلاو بوونههوه و جیگیر بووه له دل و دهرونی زوربهی خهلی دا، بهلکو زور شت ههیه که به ناشکرا دژو پیچهوانهی نایینی نیسلامه و به هیچ جور پینه ناکری و نابهستری به نیسلامهوه، کهچی تیکهلی تریقته کراوه بهناوی نهوهوه بلاو بووههوه تهنانهت له زور له کتیبهکانیش دا نوسراونههوه و بلاو بووههوه، نهوهندهش زورن نایههه ژماره به ناسانی، بو چارهسر کردنی نهه دهرده کوشندهیه، بو لبردنی نهه پهرده پیسانه بهسر روی رووناک و شیرینی تریقتههوه، بو نهه مهبسته پیویسته بهراوردی نهو شتانه بکهین لهگهله شریعهته نهگژاوهکهی پیغهمبهر (ﷺ) بهو ترازووه راسته بیکیشین بو نهههی ههموو چلک و چهپهلی و لهکه و لاری یهک جوئی بکهینهوه و تووپی بدهین، هرچهند نایهت و ههدیسی زور و زهبهنده ههیه بیکهین به دهلیل و بهلگهی پتهو لهسر راستی نهه خالانه که وتمان، بهلام هیچ نایهت و ههدیس ناهینم، بهلکو فرمایشتی پیشهواکان و ههلهکوتووه بهناو بانگهکانی تریقته نهکهه به دهلیل و بهلگه بو نهههی بو ههموو شارهزایهک روون بیتهوه که نهو خواناسانه دوون له شتی پپوچ و نارهوا. کهواته با باش گوئی شل بکهین له هیندی لهو فرمودانه:

شیخی گیلانی خوی لی رازی بیت له کتیبی (الفتح الربانی) دا نهفرموی: ﴿ان کل حقیقة لا تشهد لها الشریعة فهی زندقة﴾ واته هرشتیک خهلی بهراستی بزانی نهگهر شریعت شایهتی نهه بوئی نهوه کافری و زیندیقی یه. نهفرموی ههموو نهولیاکانی خوا

هیچ شتی وهرناگرن له فهرمودهی خوا و پیغه مبرهوه نهبی (ﷺ) و هیچ رهفتار و کرده ویه کیان نی یه که ریک نهبی له گهل دیمه نی شرع دا.

شیخ جونهدی بهغدادی نهفهرموی: عیلمی نیغه بهستراوه به قورنان و حهدیسوه و هرکس ناگای له قورنان و حهدیس نهبی له عیلمی نیغه دا گوئی ی بو ناگیری، و په پرهوی ناگری.

شیخ سهری سههتی نهفهرموی: هرکس نیذیعای عیلمیکی باطنی بکات که دژی زاهیری شرع بیته نهو کهسه هله و سهر لی تیک چوه. شاهی نهقشه بهند نهفهرموی:

آنکه نه در شرع محمد را هست گر پا به سری عرش نهد گومرا هست

نهبو سعیدی خراز نهفهرموی: هر فیزیکی باطنی پیچهوانه ی شرع بیته بهتاله.

نیمامی غهزالی له (احیاء) دا نهفهرموی: هرکسی بلی عیلمی باطن جیاواز و پیچهوانه ی عیلمی زاهیره، نهو کهسه له کوفرهوه نریک تره تا نیمان.

نیمامی رهبانی له نووسراوی (۴۲) له بهرگی یه کهم دا نهفهرموی: کومه لی هه ناره زوی نیلحاد و زیندیقی یان ههیه، گومانیان وایه که مه بهستی راسته قینه نه م شریعه ته نی یه، به لکو شتی تره له شریعه ته به دهره، نیجا نهفهرموی: حاش و کلا دیسان حاشا و کلا. نیغه په نا نه گرین به خوا له باوه پری وا، شریعه ته و ته ریقه ته به قه دهر سهری موویه ک جیاوازی نی یه له نیوانیان دا، هرچی پیچهوانه ی شریعه ته بیته نهوه خوا نایه وی و وهرناگیری و هر شتی شریعه ته وهری نهگری کوفر و زیندیقی یه.

له نووسراوی (۳۶) بهرگی یه کهم دا نهفهرموی: شریعه ته سی پارچه و به شه عیلم، عمل، إخلاص، بی نه م سیانه شریعه ته به دی نایه ته، کاتی نه م سیانه به دی هات ره زامه ندی خوا به دی دیت، نهوه ش پله یه که له ژووری هه مو خوش به ختی هه ردو جیهان دایه، که واته شریعه ته هه مو مه بهستیکی تیدایه، له شریعه ته به دهر هیچ مه بهستیکی تر نی یه، ته ریقه ته و حه قیقه ته خزمه تکاری شریعه تن و به شی سی یه می که إخلاصه به دی نه هیئن.

له نووسراوی (۴۱) دا بهرگی ناوبراو نهفهرموی: عیلمی باطن که ته ریقه ته و حه قیقه ته پی نه لئین ته و او که ری شریعه ته که پی نهوتری زاهیر، نهو که سانه ی به ریگای ته ریقه ته و حه قیقه ته دا نه پون لهو ریگایه دا هر شتیکیان لی بینرا که پیچهوانه ی شریعه ته بیته نهوه

له بی هوشی و مهستی یهوه رو نه‌دات، کاتی هوشیان کردهوه نه‌گه‌رنهوه بۆلای شریعت. نهو زانین و شته پیچه‌وانه‌یان نامینی و هموو نه‌بن به توژ و گه‌ردیان نه‌چی به با، هر باطنی راست بیټ له راستی دا باطنی شرعه، هر زانین و ناسینی که له تریقه‌ته‌وه ده‌ست کهوت نه‌بی همووی هینی شریعته، نه‌ک شتیکی جیاواز که له شریعت به‌ده‌ریټ.

له کتیبی (معارف الصوفیة) دا نه‌فه‌رموی: نه‌گه‌رنهوه له هندی نه‌ملی تریقه‌ته‌وه که وتویه‌تی: شریعت تونکه و تریقه‌ت ناوکه و ناوه‌رۆکه! که به بیگومان نه‌گه‌ر پینه نه‌کری و ته‌ئویل نه‌کری نه‌وه و ته‌یه‌کی ناراسته. پیاره گه‌ره‌کانی تریقه‌ت بۆ نه‌م مه‌به‌ستانه نه‌ونده زۆرن نایه‌نه ژماره، نه‌م نه‌ندازه به‌سه بۆ روون بوونه‌وه‌ی ریگای راستی تریقه‌ت و حقیقه‌ت، نیت یارمه‌تی و خستنه سهر ریگای راست به‌ده‌ست خوایه.

ئینجا ده‌ست نه‌کات به سهرگوزه‌شته‌ی پینجه‌م که دو‌اترین سهرگوزه‌شته‌یه له‌م سوره‌ته‌دا، سهرگوزه‌شته‌ی که‌سی که ناو‌براهه به (ذو القرنین) و یه‌کیکه له‌و پرسیارانه‌ی که ناراسته‌ی پیغه‌مبهر (ﷺ) کرا نیت پیویست نی یه باس و ناسینی پرسیار که‌ر، چونکه له‌م به‌سهرات و سهرگوزه‌شتانه‌ی که قورئان نه‌یان فه‌رموی په‌ند و نامۆزگاری تیدا‌یه و ته‌می یان لی وهر نه‌گیری، زانین و ناسینی شه‌خسی (ذو القرنین) و شوین و جینگا و کات و چه‌رخ‌ی نه‌وه‌یش عینی شته، نه‌گه‌ر پیویست بو‌ویه قورئان باسی نه‌فه‌رموو، که‌واته با خه‌ریک نه‌مین به شتیکه‌وه که له سهر‌چاوه‌یه‌کی باره‌ر پی کراوه‌وه نه‌هاتبی، نه‌وه‌ی میژوو نووسان نه‌یلین له‌م جوړه به‌سهراتانه‌دا زۆربه‌ی گو‌تره‌کاری یه و به‌ده‌م به‌ر نه‌وتری، که‌واته با شوینی قورئانه‌که بکه‌وین بی زیاد و که‌م! به‌س نه‌مه ناشکرایه که نه‌م (ذو القرنین) ی ئیره که به‌ناوبانگه به نه‌سکه‌نده‌ری ذو القرنین نه‌وه نی یه که له میژوودا باس نه‌کری و به‌ناوبانگه به نه‌سکه‌نده‌ری ئیغریقی، چونکه بت په‌رست و کافر بووه و نه‌مه‌ی که قورئان باسی نه‌فه‌رموی: به‌نده‌یه‌کی نیمانداری سالح بووه و ته‌نانه‌ت هندی نه‌لین پیغه‌مبهریش بووه،

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ ذِي الْقَرْنَيْنِ قُلْ سَأَتْلُوا عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٨٢﴾ إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَءَانِيتُهُ مِنْ
 كُلِّ شَيْءٍ سَبِّأًا ﴿٨٤﴾ فَأَنْبَعُ سَبِّأًا ﴿٨٥﴾ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَوَجَدَ
 عِنْدَهَا قَوْمًا قُلْنَا يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ إِمَّا أَنْ تُعَذِّبَ وَإِمَّا أَنْ تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْنًا ﴿٨٦﴾ قَالَ أَمَّا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُ
 ثُمَّ نُرَدُّهُ إِلَىٰ رَبِّهِ فَيُعَذِّبُهُ عَذَابًا نُكْرًا ﴿٨٧﴾

خوای گهوره نه فرموی: ﴿وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ ذِي الْقَرْنَيْنِ﴾ پرسیارت لی نه کن له هو ال و
 به سرهاتی (ذی القرنین). ﴿قُل﴾ له وه لامیان دا بلی: ﴿سَأَتْلُوا عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْرًا﴾ به راستی
 باسی نه کم بو تان و نه خوینمه وه به سره تان دا هو الیک ی باس کرا و له به سرهات و
 هو اله کانی، یان له لاین خاوه نه خوینمه وه به سره تان دا هیندی قورئان که له سر هر دور
 راکه نه مه یه دست پی نه کات و نه فرموی: ﴿إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ﴾ به راستی نیمه میز و توانا و
 دهسه لاتمان پیدا له زوی دا کردمان به پادشا و کاروباری و لاتمان خسته ژیر دهستی
 ﴿وَأَنِيتُهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبِّأًا﴾ واته بو هر شتی که پیویستی پیی بویه، بو ه موو کار و
 مه بهستیکی پادشایه تی و رامیاری و لات هوی نهو شتانه و ریگای گه یشتن بهو
 مه به ستانه مان پی دابو له زانین و دهسه لات و له شکر و سوپا و هر هویه کی تر. نه م
 پادشایه ویستی بگپی به و لاتان دا بو نه میشتنی خراپه و بلاو کردنه وهی چاکه و
 دادپروه ری، له یه کم جاروه ویستی بهر و روژئاوا برپا ﴿فَأَنْبَعُ سَبِّأًا﴾ نینجا شوینی هوی
 گه یشتن بهو مه بهسته ی کهوت و ریگای دایه بهر و رویشنت ﴿حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ﴾ هه تا
 گه یشتنه ناوا بوونی خور. واته گه یشته نه رپه ری ناوه دانی نهو کات و چهرخه له تهره ف
 روژئاوا، گه یشتنه شوینی که له پیش چاوی و شکانی برپایه وه، وا دهر نه کهوی. بهر و
 روژئاوا رویشتنی هه تا گه یشتیته قهراغی دهریا لوشی نه تله سی که لهو کاته دا ناوبراوه به
 دهریای تاریکی و گومان براوه که بهر و وشکی نیتر دواپی دیت. لهویدا نه بینرا خور له
 پیش چاو ناوا نه بی، له بهر نه وه نهو شوینه ناوبراوه به شوینی ناوا بوونی خور که بریتی به
 له شوینی که له پیش چاو خوری لی ناوا ببی، نه وه ییش به گویره ی گوپانی شوین نه گوپی:

له ولاتی چیاو کوسارا وا نهبیری له چیاو شاخ و کهژدا ناوا نهبی. له شوینی دهشت دا وا
 نهبیری که خوره که نهچی بهناو زهوی دا، له کهنار دهریادا وا نهبیری که نهچی بهناو ناوی
 دهریاکهدا. ئینجا باهر وایه که نهو شوینه شوینی تیژدانی روپار بووبی، لهو جوړه
 شویناندا گژو گیا و قوړه رهشه پیدا نهبی لهگهله چهند چالا و گومی که له پیش چاو
 ومکو کانی و چهشمه وان لهبر نهوه نهفرموی: ﴿رَجَدَا تَقَرُّبُ فِي عَيْبٍ حَسَنَةٍ﴾ واته کاتی
 کهیشته نهو شوینه خوړی وا دهست کهوت ناوا نهبی له ناو و کانی یه که دا که قوړه رهشه به
 دهری بهریا همیه، ﴿رَجَدَا عِنْدَا قَوْمًا﴾ واته لهلای نهو کانیاو و قوړه رهشه یدا نهتهوه و گهل و
 کومه لیکي دهست کهوت و ری لی یان کهوت، نهو نهتهوه یه کافرو بی باهر بوون و بریاری
 خوا دهریاری نهو گله نهوه بوو که بهم فرموده یه بومان باس نهکات ﴿ثَلَاثًا يَذَّاقُونَ﴾ وتمان
 نهی (ذو القرنین): ﴿إِنَّمَا أَنْتَ مُذَيَّبٌ وَإِنَّمَا أَنْتَ مُخَذَّبٌ فِيهِمْ حَسَنًا﴾ یان له ریوه سزایان نهدهیت به کوشتن یان
 کردهوه یه کی جوان و شیرین بهکار نههینی و بریار نهدهیت لهنیوانیان دا، بهم جوړه بانگیان
 نهکهیت بو ئایینی خواو رابهری یان نهکهیت بو سسر رنگای راست، واته نارمزوی خوته
 هرکام له دوو باره بهکار نههینی رهوایه بووت و بهرگری ناکریت. ئینجا خوا چون نهوه ی
 فرمو؟ نایا سروشی بو کردو (ذو القرنین) پیغمبر بووه؟ یان مبهست نهوه یه خوا زالی کرد
 بهسریان دا، به جوړی مل کهچ و ژیرباری کردن بوی ومکو پی ی بلی بوو به نارمزوی خووت
 چی نهکهیت بیکه؟ هر دوو بار هلنهگری، هیچ بهرگری کهری نی یه بو باری دوومیش،
 نهوه ی گرنگ بیت نههیه که (ذو القرنین) دهستوری کردهوه ی خو ی دهریاری دهریاری نهو
 ولاتانه ی که بکونه ژیر دهستی، باره باشه که ی بریار داو ﴿قَالَ﴾ وتی: ﴿إِنَّمَا سَ ظَلَمَ﴾ نهو
 کهسه ی که من بانگی نهکهم بو سسر رنگای خواو نهو هر ستم بکات لهخوی و نهیت بهدم
 بانگوازمکه موه و کوتایی نههینی له کوفرکه ی ﴿سَوْفَ نُعَذِّبُهُ﴾ نهوه بهراستی نیمه سزای
 نهدهین به کوشتن لهم جیهاندا ﴿ثُمَّ رُدُّوا إِلَى رَبِّهِمْ فَعَذَّبَهُمْ عَذَابًا لَّكْرًا﴾ له پاشان زیندوو نهکرتوه و
 نهگیریتوه بولای خوی له روژی دوا یی دا، ئینجا نهویش سزای نهدا به سزایه که
 وینه ی نهبیراوه و نهاسراوه،

وَأَمَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءُ الْحُسْنَىٰ وَسَنَقُولُ لَهُ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا ﴿٨٨﴾ ثُمَّ أَنْبَعَ سَبِيًّا ﴿٨٩﴾ حَتَّىٰ إِذَا
 بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَىٰ قَوْمٍ لَمْ يَجْعَلْ لَهُم مِّن دُونِهَا سِتْرًا ﴿٩٠﴾ كَذَلِكَ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ
 خُبْرًا ﴿٩١﴾ ثُمَّ أَنْبَعَ سَبِيًّا ﴿٩٢﴾ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا
 ﴿٩٣﴾ قَالُوا يَا قَوْمِ لَرَبِّنَا إِلَهُانَ إِنَّا يَا جُوح وَمَا جُوحٌ مُّفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ فَهَلْ يَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَيَّ أَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ
 سَدًّا ﴿٩٤﴾ قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ﴿٩٥﴾

﴿وَأَمَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا﴾ نەو كەسەى كە ئىمانى ھىنا و كردهوى چاكى كرد بە گوێزەى
 ئىمانەكەى ﴿فَلَهُ جَزَاءُ الْحُسْنَى﴾ نەو پاداشتىكى شىرىنى بۆ ھەيە كە پاداشت ئەدرىتەرە پىزى
 لە ھەردوو جىھان دا، بە كورتى نەو پادشا سائحە بىرىارى دا كە چاكان و پاكان چاكەيان
 دەربارە ئەكرى، خراپان و تاوان باران تۆلەى كردهو ناپەرەواكانيان لى ئەسپىزى، نەوھە
 دەستورى ھوكمرانى راست، ولات بەو دائەمەزى و رىك و راست راگىر ئەبى و كردهوى
 چاك ئەپوى لە ولات دا و كردهوى خراپ لە رىشە دىت، چونكە ھەركات خەلكى شتى وای
 بىنى نەو كاتە چاكان باشتر سوور ئەبن لەسەر چاكە، تاوان باران پەشىمان ئەبنەرە و
 كۆتايى ئەمىنن، بەلام كاتى بىنرا كە تاوان باران و دەست درىزى كەران ئىشيان لە پىشە و
 رىز ئەگىزىن، پىاو چاكان بى نرخ و رىسوان، بەلكو بەرگى ئەكرىن و ئەتارىزىن... كاتى
 ناپەرەوى و بىنرا، نەو كاتە ولات وىرانە و ژيانى پىاوھتى و كامەرانى تىادا نامىنى.
 ئىنجا (ذو القرنين) گەرەو لە رۆژناوا، وىستى بەگەپى و چەرخەيەكيش بكات بۆ رۆژەولات،
 ﴿وَسَنَقُولُ لَهُ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا﴾ لە دنيا دا ھەموو شتىكى بۆ ئاسان دەكەين و ئەركىكى ناخەينە سەر
 شان كە قورس و ناپەرھەت بىت، ھەكو بۆمان باس ئەكات و ئەفەرموى ﴿ثُمَّ أَنْبَعَ سَبِيًّا﴾ ئىنجا

رنگا و هۆی گەیشتنی بەو مەبەستە دایە بەر و رویشت ﴿حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ النَّسِئِ﴾ هەتا کاتی
 گەیشتە شوینی هەلاتنی خۆر، واتە گەیشتە یەکەم شوینی ئاوەدانی کە خۆری لی هەلبێت
 لە تەرەف رۆژەلاتەوه ﴿وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَىٰ قَوْمٍ لَّمْ يَجْعَلْ لَهَا مِن دُونِهَا سِتْرًا﴾ لەو شوینەدا خۆری بینی
 هەلبێتە سەر گەل و نەتەوه یەک کە هیچ پەردە و پەنایە کمان بۆ دانەنابوون بیان شارێتەوه
 لە خۆر، واتە ولاتەکیان دەشت و سارا بوو، بی بەرزی و نزمی و شاخ و چیا و دار و درەخت
 ، خانووی هەلنەئەگرت یان رووت و قوت و بی پۆشاک بوون، بەکورتی (ذو القرنین) بەرهو
 رۆژەلات تا گەیشتە ئەوپەڕی ئاوەدانی لەویدا رینگای کەوت لە گەل و نەتەوه یەک لە
 ولاتیکی دەشت و سارادا بە بەر خۆرمهوه بی خانوو و بی دار و درەخت یان رووت و قوت
 ﴿كَذَٰلِكَ﴾ واتە کاروباری (ذو القرنین) بەو جۆرە بوو کە باس کرا لەبابەت گەرپان و
 گەیشتنی بە تەرەفی رۆژ ئاوا و رۆژەلات، لەبابەت هیز و دەسلات و پادشایەتی و لەشکرو
 سامانەوه، یان کار و کردەوهی ئاوا دانیشتوانی رۆژەلات دا وەکو ئەوه بوو کە باس کرا
 دەربارە ی رۆژ ئاوا ﴿وَقَدْ أَحْطَيْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا﴾ بێگومان ئێمە ئاگادار بووین و ئەزانین بەو هەموو
 سوپا و دەسلات و ئەو شتانە ی کە هەموو پایە ی پادشایەتی بوون لای (ذو القرنین)، ئێمە
 ئاگادار بووین بە هەموو کاروباری ئاشکرا و پەنھانی یەکی، واتە گەیشتبوو رادەیهک هەر لە
 زانینی خوادا بوو، بۆ کەسی تر باس ناکریت، لەپاش ئەو دوو گەرپان و گەردشە کە باس
 کران، ئینجا ویستی گەردشێکی تر بکات بەرهو ولاتی خواروی زهوی، هۆی گەیشتنی بەو
 مەبەستە ی گرتە دەست و رینگای دایە بەر وەکو ئەفەر موی: ﴿ثُمَّ أَنشَعْنَا سَبِيًّا * حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ﴾
 هەتا گەیشتە نیوانی دوو بەر بەست، واتە گەیشتە نیوانی دوو شاخ و چیا ی بەرزی سەخت
 کە رینگای هاتوچۆ نەبوو بە ملیان دا ﴿وَجَدَ مِنْ دُونِهَا قَوْمًا﴾ کاتی گەیشتە ئەو شوینە رینگای

كهوت له گهل و نوممه تيكي دواكهوتوو لاي نهو دوو چيادا ﴿لَا يَكَادُونَ بِمَقْعَدِمْ قَوْلًا﴾ لهوانه
 نهبوون له قسه و گفتوگوؤ تي بگهن لهبر نهفامي و تينهگه يشتنيان، يان لهبر زؤد جياوازي
 زمانه كه يان، جا لهو ديوي نهو دوو شاخوه دوو نه تهوهي زؤري بهميز هه بوون پي يان
 نهوترا ﴿يا جوج و ماجوج﴾ نههاتنه سهريان بو سزا و تالان و برويان، له بو شايي نيوان نهو
 دوو شاخوه نههاتنه سهريان، نينجا كه بيني يان نهو پادشايه به دهسه لات و دادپهرومه
 داوايان لي كرد چاره سهريان بكات، و بهر مهلستي فراهم بيني له نيوان نه مان و نهوان دا،
 لهبر نهوه ﴿قَالُوا﴾ و تيان: ﴿يٰۤاَيُّهَا الْقَرْنَيْنِ اِنَّا جِئُوكَ بِمِجْرٍ مَّا جِئُوكَ فِي الْاَرْضِ﴾ نهي (ذو القرنين) بهراستي
 ﴿يا جوج و ماجوج﴾ ستم و خرابه كاري نهكهن له خاكه كه مان دا به كوشتن و برين و ويران
 كردني مال و كشتوكالمان ﴿هَلْ يَجْعَلُ لَكَ خَرْبًا﴾ دهي با له مالي خو مان پول و پاره يهكت بو
 بربار بدهين ﴿عَلَىٰ اَنْ يَّجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ سَدًّا﴾ لهسر نه مه ي بهر بهستي فراهم بيني له نيوان نيمه و
 نهوان دا كه نه توانن بينه سهرمان و دهست دريژيمان لي بگهن، به كورتي ويستيان له نيوان
 خو يان دا مال و سامانيكي بو كو بگه نهوه و بيده ني بهرام بهر نهو كرده وه و كرئي نهوه
 بينت، نهويش نه يو يست و ﴿قَالَ﴾ و تي: ﴿مَا مَكَّنِي فِيهِ رَبِّي خَيْرًا﴾ نهو سامان و دهسه لاتي
 پهرومردگارم پي داوم و مني جيگير كرده وه تياي دا، نهوه چا كتره له وهي كه نيوه پيم
 بدن، واته پيوستيم به مال و كرئي و ساماني نيوه ني به، ﴿فَأَعْيُونِي فُتُوْرًا﴾ مال و سامان
 مه دن بهلكو كو مه كي و يار مه تيم بدن به هيزي دهست و باز و به كرده وه ﴿جَعَلَ بَيْنَكَ وَبَيْنَهُمْ
 رَدْمًا﴾ بهر مهلستيكي به تين فراهم نههينم له نيوان نيوه و نهوان دا. نهو پادشا سالحه
 ته ماشاي كرد ناساترين ريگاي نهو بهر مهلسته نهويه بو شايي نيوان دوو چياكه پر بكات هوه
 به جوړيك ريگاي هاتو چويان نه مينتي،

ءَاثُوْنِي زُبْرَ الْحَدِيْدِ حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ انْفُخُوْا حَتَّىٰ إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ ءَاثُوْنِي اُفْرِغْ عَلَيْهِ
 قَطْرًا ﴿٦٦﴾ فَمَا اسْتَطَعُوْا أَنْ يَظْهَرُوْهُ وَمَا اسْتَطَعُوْا لَهُ نَقْبًا ﴿٦٧﴾ قَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِّن رَّبِّيٰ

لهبر شهه فرموی: ﴿ءَاثُوْنِي زُبْرَ الْحَدِيْدِ﴾ پارچه ناسنم بدهنی و بوم بینن، بو شهه می وهکو
 خشت شه نیوانه می پی هلیچنی، نهوانیش بویان هینا شهویش هلیچنی ﴿حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ
 الصَّدَفَيْنِ﴾ هتا بو شایی نهما و ریکی کرد لهگه ل روو و نیواری ههردوو چیاکه دا، و گه یاندی به
 سهر لوت و پویه یان، شه بهینه می به ریکی پر کرده وه، ئینجا فرمانی دا که ناگر بکه نه وه لهو
 پارچه ناسنانه دا و کوره و موشه ده مه و هو می هلیگرساندن ناماده بکه ن، ئینجا ﴿قَالَ انْفُخُوْا﴾
 وتی: ده مه می دهن و فووی پیا کهن بهو که ره سانه، نهوانیش بهو جوړه ناگره که یان تاودا،
 ﴿حَتَّىٰ إِذَا جَعَلَهُ نَارًا﴾ هتا شه پارچه ناسنانه سوور بوونه وه و وهکو ناگریان لی هات، ئینجا
 ﴿قَالَ﴾ ﴿ذُو الْقَرْنَيْنِ﴾ وتی: ﴿ءَاثُوْنِي اُفْرِغْ عَلَيْهِ قَطْرًا﴾ واته مسی تواوهم بو بینن شهیکه م به سهری
 دا، ئینجا که کردی به سهری دا بو شایی نیوان ناسنه کانی پر کرده وه و هه موو بووه به یهک
 پارچه و دیوار و به ره لهستیکی ناسن فراهه م هات، به ته واری ریگای ﴿یاجوج و ماجوج﴾
 نی به ست و بری، وهکو شه فرموی: ﴿فَمَا اسْتَطَعُوْا أَنْ يَظْهَرُوْهُ﴾ ئینجا نه یان شه توانی سهر که ون
 به سهری دا به هو می به رزی و ساف و لوسی یه وه ﴿وَمَا اسْتَطَعُوْا لَهُ نَقْبًا﴾ نه یان شه توانی کونی
 تی بکه ن لهبر رهقی و شهستوری. شه وه می که شه پادشا سالحه کردی شتی بوو خوا
 ریتموونی کرد بو می، نهگر نا که س لهو کاته دا شتی وای به دل دا نه هه هات. ته نانه ت پاش
 شه کرده وه می شهو چهنده ها چرخ تیپه بری، ئینجا لهم زانیاری تازه دا ری برا به وه که تی که ل
 کردنی به شتی له مس لهگه ل ناسن دا هیزو رهقی و بهرگری ناسن چه ند جاره نه کاته وه. شه
 پیاوه چاکه هه لسا بهو کرده وه زور گرنگه که وینه می نه بیسراوه له وه و پیش لهگه ل شه مه دا
 چونکه خواناس بوو هیچ له خوی نه گوپرا و که شخه و شانازی نه کرد، به لکو یادی خوی کرد
 و شه کرده وه می گیوپرایه وه لای خوا به م رهنگه ﴿قَالَ﴾ وتی: ﴿هَذَا رَحْمَةٌ مِّن رَّبِّيٰ﴾ شه به ره لهسته،
 یان فراهه م هینانی له سهر دهستی من دا به ره می رهحم و به زهی می یهکی گه وه بوو،
 نیعمه تیکی گرنگ بوو له لایه ن پهروه ردگار مه وه، چونکه بوو به هو می رزگار بوونی شه گه له بی
 دهسه لاته له دست جهور و شه می ﴿یاجوج و ماجوج﴾ ی شه مکار،

فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دُكَّاءً وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا ﴿١٨﴾ وَتَرَكَنَا بَعْضُهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ فِي بَعْضٍ

﴿فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دُكَّاءً﴾ یعنی کاتی به لئینی خوی من هات به دمرچوونیان یان به نزیك كه وتنهوی رۆژی دواپی، شو کاتم شم بهرهلسته نهکات به زهوی یهکی تهخت، واته نه یروخینی و تهختی نهکات له گهل زهوی دا، ﴿وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا﴾ بیگومان همیشه بهدی هاتنی به لئینی خوی من راسته و نهبی بهدی بیئت. لیردها شم زنجیره یه دواپی هات له سهرگوزه شتهی (ذو القرنین) كه نمونه یهکی پاك و خاوین بوو بؤ کار به دهستی سألخی داد پیره ره كه خوی گه وره شو همور دهسه لات و سوپا و سامانه ی پیدا تا توانی ولاتانی گرتنه ژیر دهست له رۆژناوا و رۆژه لات دا، كه چی له خوی نه گؤرا، و جهور و سته مکاری نه کرد، گهل و ولاتی خه لکی داگیر نه کرد بؤ پیکهینانی بهرژه ونندی و ناره زوی خوی، هیچ جوره کرده و یهکی زؤردارانه و سته مکارانه ی نه کرد له گهل خه لکی دا، به لکو چووه هر شوین و ولاتی داد و راستی بلاو کرده وه، کومه کی داماو و دواکه وتوانی کرد، بهرگری دهست دریزی که رانی کرد، شو هیزو دهسه لاتهی كه بووی به کاری هینا و بهختی کرد له ناوه دان کردنه وهی ولات و چاك کردن و گؤراندنی همور خراپه و ناله باری یهك و زال کردن و راست کردنه وهی هق و راستی. یعنی نایا ﴿یا جوج و ماجوج﴾ کین؟ نیستا له کون؟ و چی یان به سه رهات و چی یان به سه ر دیت؟ نه مانه پرسیارینکن وه لام دانه وه یان به راستی گرانه، چونکه نیمه لهو بابه تانه وه هیچ نازانین جگه له وهی قورشان باسی کردبی یان له حه دیسینی سه حیج دا بیئت. قورشان لیردها له زمانی (ذو القرنین) وه نه فرموی: ﴿فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دُكَّاءً وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا﴾ وه کو باس کرا. له فرموده یه دا هیچ کات و چهرخیکی دیاری نه کردوه بؤ روخاندنی شو سه د و بهرهلسته، که واته له وانیه بلین: شو به لینه تیپه ریوه و روی داوه. هر وه ها له سوره تی (الانبیاء) دا نه فرموی: ﴿حَقَّ إِنَّا فُتِحَتْ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُمْ مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ﴾ ﴿١١﴾ وَأَقْرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ﴾ بی نه وهی کات و چهرخی دیاری بکات بؤ دمرچوونی نه وان، نزیك كه وتنه وهی رۆژی دواپی له دمرچوونی نه وان وه، كه شم نایه ته نه یگه یه نی، هیچ بهرگری ناکات كه شو دمرچوون و روخانه رویان دابیت له مه و پینش و تیپه ریوین، چونکه له چهرخی هاتنی پیغه مبه ره وه ﴿١١﴾ رۆژی دواپی به نزیك دا نه نری، به لکو ره وانه کردنی پیغه مبه ره ﴿١١﴾ کراوه به نیشانه ی نزیکی هاتنی شو رۆژه، کات و چهرخ

و زهمان له حیسابی خوادا جیواوزه له حیسابی نادهمی به جوړی تیپه پینی ملیونه ها سال و
 چرخ لای خوا هیچ چاو نادات و به نژیک دانه نری هرچنده لای نادهمی زور دور و دریز و
 دویای نه هاتوه، کهواته هه لنه گری و نه گونجی که رووخانی شو به ره لسته و درچوونی
 نهوانه روی دابی له مه و پیش، «یا جوج و ماجوج» بریتی بن له مه غول و تهر که هاتن
 وکو لافاو دایان به سر ولاتان دا. لهم باره یوه حدیسیکی سهیح هیه که نیمامی
 نه حمده نه یهینی له سو فیانی سوری یوه تا نه گاته زهینه ب که یه کیکه له دایکی
 نیمانداران، نه فرموی: جاری پیغه مبر (ﷺ) له خو خبری بووه وه و به جوړی روی
 به فپی سوور داگیر سابوو، فرموی هاوار بو عهرب له خراپه و شهری که نژیک که وتوه ته وه
 لی یوه پنجه ی شایه تمان و پنجه گوری کرد به هلقه و فرموی: کونیکي وا کراوته
 به ره لسته که ی «یا جوج و ماجوج»، زهینه ب نه فرموی: عمرزم کرد: نایا نیمه به میلک دا
 نه برین و هرچند پیوا چاکیشمان تیدا بیت؟ پیغه مبریش (ﷺ) فرموی: به لی: کاتی
 خراپه زور بوو، زوری سهند. نینجا له سالی (۶۵۶) ی کوچی دا ته تار هات به سرزکایه تی
 هولاکو - په نا به خوا ولاتی ویران کرد و خلافه تی عه باسی رووخاند - و معتصم که
 دواترین خلیفه ی عه باسی بوو به خوی و دست و ته به عیه یوه به ریاد کران، له به غداددا تا
 نژیک ملیونی موسلمان سهر بررا. به گویره ی قسه ی میژوو نووسانی عهرب و
 فرهنه گه کانیش وا دهر نه کوی که «یا جوج» ته تاره و «ما جوج» مه غوله. که هر له کونه وه
 باویان ابوو هر خریکی شهر و شوپ و تالان و ولات داگیر کردن بوون، له چرخ کون دا
 له ناسیای ناوه راسته وه هاتنه خواره وه، رویشتن بو نه روپا، زور جار نه یاندا به سر چین و
 ناسیای روز ناو ادا، نینجا له پاش رهوانه کردنی پیغه مبر (ﷺ) له سنوری ولاتی خویان دا
 مانوه هتا کاتی (تموجین) هاته سر دور، که ناوی خوی نا (جنگیز خان) به زمانی خویان
 واته پادشای هه مو جیهان. شو سته مکاره له سهره تای چرخ حوته می کوچی دا
 له سردا له شاخ و شوینه به رزه کانی ناسیای ناوه راسته هاته خواره وه له یه کم جاره وه
 چینی شیمالی داگیر کرد، نینجا روی کرده ولاتی نیسلام دای به ملی ولاتی خواره زما، و
 سولتان - قطب الدین - ی کوپی نهر میلانی شکاند و کاریکی به سر شو دهوله ته هینا
 وینه ی له میژوودا نه بیستراوه. نینجا له پاش جهنگیز خان نه فتای کوپی له شوینی دا
 دانیش و له سالی ۷۱۲ ی کوچی دا (بانوی) برزای دای به سر ولاتی روس و پولونیا و
 مه جرا به ویران کردن و سوتاندن، نینجا نه فتای مرد و (جالوک) له شوینی دا دانیش دای

به ملی پادشای روم دا، ژیر دهستی کرد و سهرانه‌ی له‌سەر دانا، ئینجا مرد و (مهنجوی) برزای له شوینی دا دانیشت، ئینجا مهنجو فرمانی دا به برزاکانی: (کیلای) و (هولاکو) که نه‌هستن خهریکی گرتنی ولاتان بن، نه‌وانیش په‌لاماریان دا، کیلای ولاتی چینی گرت، هولاکویش کشا به‌سەر ولاته‌کانی نیسلام دا و نه‌هستا هتا‌گه‌بیشته پایته‌ختی خه‌لیفه له به‌غداد، نه‌وه‌ی کرد که کردی. خوین هه‌لسا له‌کولانه‌کانی به‌غداددا، کتیب خانه‌کانی به‌غداد فری درانه ناو دیجله به‌جوړی رهنگی ناوی دیجله گوږا و خه‌لکی به‌سەر بارخانه‌ی کتیبه‌وه نه‌په‌رینه‌وه له دیجله به‌کورتی: وه‌چه و نه‌وه‌ی جه‌نگیزخان هه‌موو ئاسیا و نه‌وروپای شهرقی یان داگیر کرد، به‌ش به‌شیان کرد له‌نیوان خویمان دا، و کردیان به‌چوار به‌شوه، ولاتی فارس و به‌غداد و شام که‌وته ژیر دهستی هولاکو. نه‌مه‌ی که وترا کورته‌یه‌که له - دائرة المعارف و ابن خلدون و ابن موسکویه و رسائل اخوان الصفا - جا وه‌کو له پینشهره و تمان هه‌ل نه‌گری و نه‌گونجی که «یا‌جوج و ماجوج» نه‌م ته‌تار و مه‌غوله بن که کاتی خو‌ی (ذو القرنین) به‌ره‌لستی دروست کرد و به‌رپه‌ستی کردن له‌دهست دریزی تا کاتی خو‌ی نه‌و به‌ر هه‌لسته رووخا و نه‌وانیش هاتن به ولاتان دا به‌و جوړه‌ی که باس کرا، به‌لام وه‌نه‌بی نه‌وه شتی بی ته‌واوی باوه‌ر و دلنیا‌یی له‌گه‌ل دا بی‌ت، به‌لکو زانیینی راسته‌قیفه لای خوا‌یه. ئینجا به بو‌نه‌ی قسه‌که‌ی - ذو القرنین - هوه که فرموی: به‌لینی خوا‌ی من راسته و به‌دی دیت، ئیتر مه‌به‌ست به‌وه به‌لینی هاتنی روژی دوا‌یی بی‌ت، یان به‌لینی رووخانی به‌ر هه‌لسته‌که و ده‌رچونی «یا‌جوج و ماجوج» بی‌ت که نیشانه‌یه‌که له نیشانه‌کانی نزیک که‌وتنه‌وه‌ی روژی دوا‌یی به هه‌رکام زور به‌جی یه، به‌و بو‌نه‌یه‌وه باسی پیشاندانی شیوه‌ی هندی له رووداوه‌کانی نه‌و روژه، نه‌فرموی: ﴿وَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجًا فِي بَعْضٍ﴾ واته له‌و روژه‌دا که به‌لینی خوا به‌دی دیت خه‌لکی سه‌رگردان نه‌که‌ین به جوړی له‌به‌ر سه‌ر لی شیواوی و زوری خویمان نه‌که‌ونه گه‌ران و تیکه‌ل و پیکه‌ل نه‌بن و دین به‌یه‌ک دا وه‌کو شه‌پولی ده‌ریا، ئیتر نه‌و به‌سه‌ره‌اته کاتی هاتنی روژی دوا‌یی و ویران بوونی نه‌م جیهانه بی‌ت، یان پاش زیندوو کردنه‌وه بی‌ت که به‌جاری هه‌موو راست نه‌بنه‌وه به سه‌رگردانی یه‌وه. به‌ره‌رکام ریکه و نه‌گونجی. له‌سه‌ر باری یه‌که‌م: له‌سه‌ره‌تای ویران بوون له حه‌یبه‌ت و سام دا به‌و جوړه سه‌رگردان نه‌بن و ئینجا هه‌موو به‌جاری نه‌مرن و له‌پاش ماوه‌یه‌ک که خوا بریاری دا هه‌موو زیندوو نه‌کرینه‌وه و کو نه‌کرینه‌وه،

وَفُتِحَ فِي الصُّورِ فَمَجَعْتَهُمْ جَمْعًا ﴿١١﴾ وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِلْكَافِرِينَ عَرْضًا ﴿١٢﴾ الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ
 عَنْ ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا ﴿١٣﴾ أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِنْ دُونِي أَوْلِيَاءَ
 إِنَّا أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ نُزُلًا ﴿١٤﴾ قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا ﴿١٥﴾ الَّذِينَ ضَلَّ سَعِيَّهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
 وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُحْسِنُونَ صُنْعًا ﴿١٦﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ

وہکو نہ فرموی: ﴿وَفُتِحَ فِي الصُّورِ﴾ نو نہ کری بہ سورا. ﴿فَمَجَعْتَهُمْ جَمْعًا﴾ بہ ہوی نہوہوہ
 ہموویان زیندوو نہکےینہوہ و کویان نہکےینہوہ بو کوزکردنہوہیہکی وا کہسی لی جی
 نامینی و کہس نابویرنیت، لہسر رای دوہم نہم فو کردنی نیرہ دوی زیندوو کردنہوہیہ،
 بو ریزدان و ریک و پیک کردنیانہ، جا بہم پی یہ نہبی سی جار فو بکری بہ سورا: یہکمہ بو
 ویران کردن، دوہم بو زیندوو کردنہوہ، سی یہم بو ریزدان. ہرچہند دوہار بہناوبانگہ و
 لہ چہند شوینیک دا قورنان باسی دوہار نہفرموی. بہلام و مرثہگیری لہم شوینہدا جاری
 سی یہمیش ہیہ و ہکو لہ حدیسیشہوہ و مرثہگیری. ﴿وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِلْكَافِرِينَ عَرْضًا﴾ لہو
 رُوژہدا دُوژخ دہرثہخہین و ناشکرای نہکےین بو کافرہکان، پیشانیان نہدین بہ
 پیشاندانیکی تہاوو ﴿الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ عَنْ ذِكْرِي﴾ نہو کافرانہی کہ لہم جیہانہدا
 چاوہکانیان لہناو پاردہی نہستوردا بوو بہہوی نہوہوہ بہرگری کرا بوون لہ بینینی نہو
 ہموو بہلگہ و نیشانہ رووانہ کہ ہوی ناسین و یادی من بوون بہ پەرستن و گوی رایلی بہ
 تاک و تہنیا ﴿وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا﴾ نہوانہی کہ کاتی خوی لہم جیہانہدا توانای گوی کرتن
 و بیستنی ناسین و ہریاری منیان نہبوو. واتہ نہوانہ لہم جیہانہدا تہماشای نہو ہموو بہلگہ
 رووانہیان نہنہکرد و خویان کویر کردبوو لہ ناستیان، گویچکہی خویانیان کہر کردبوو
 لہبیستنی شتی راست، نہوانہ کہ لہم جیہانہدا ناوا بوون، کہواتہ لہو رُوژہدا ہر لہ یہکمہ
 جارہوہ دُوژخیان لی ناشکرا نہکری با لہ پیشہو بیبینن و گوی بگرن لہدانہ کپرہ و
 چہپوکان و پیشکہ و پڑہی دُوژخ کہ لہ دورہوہ نہیکات دہریارہی دُوژخہی یہکان. خوا
 بہ بہزہی خوی پہنامان بدات لہ سزای دُوژخہکےی آمین. نینجا باسی بو سوودی نہو

پرستراوانه نهکات که خه لکی پشتیان پی نه بستن لهم جیهاندها، نه فرموی: ﴿أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِنْ دُونِ آلِهَاتِهِمْ﴾ که سانی که کافرن و بنده یانی منیان گیراوه به پرستراوی خویمان وهکو مه لائیکه و عیسا و عوزهیر و که سانی تر و له من تیپه ریون بو پرستنی نهوان، نایا نهوانه گومانیان وا بردووه که گیرانی نهو بنده یانه به پرستراو، بو خویمان هیچ سوو دیکیان پی نه گه یمنن و بهرگری سزای منیان لی نهکات؟ واته نه خیر شستی وا نابیت و گومانه کیان بی جی یه. ﴿أَوَلَيْسَ إِنَّا أُعْذِنَا بِهِمْ لِنُكَفِرَ لِمَنْ نُرِيدُ﴾ چونکه نهوانه کافرن و بهراستی نیمه ییش دوزه خمان نامانه کردووه و حازر و بزمان کردووه به جی و شوین بو هموو کافرهکان که له ریوه بچنه ناوی یهوه وهکو میوان رابوینن تیای دا، یان سزاکه ی بچرن وهکو نهو خوراکه ی که له یه کم چارهوه نه دری به میوان خوا په نامان بدات، نه نایه ته وا پیشان نه دات که جی و شوین و سزای تریشیان هه یه، نه مه له ریوه وهکو بهرکولی وایه دهی ناخو جی و شوین و سزای نیجگاری و هه میسه یی یان چون بیت؟ نینجا خه لکی ناگادار نهکاتوه به نه زانی و نه فامی کافرهکان، به ره نجه ریوی یان، ههروه ما نرخ و نرخ کرده وه و خاوهن کرده وه روون نهکاتوه، نه فرموی به پیغه مبر ﴿تِلْكَ﴾ بلی: ﴿مَلَأْنَاكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا﴾ نایا هه و التان بدهینی بهوانه ی که ره نجه روتر و خه ساره ت مهند ترن له بابته کرده وه کانیانه وه؟ ﴿الَّذِينَ ضَلَّ سَبِيلُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا﴾ نهوانه که سانیکن هه کوشش و کرده وه یه که به چاکیان زانیوه و کرده وریانه لهم ژیانی دونیادا هه مووی ون و زایه و بی سوود و بی نرخه لای خوا ﴿وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُخْسِرُونَ شَرًّا﴾ له کاتیک دا که خویمان گومان وا نه بن که نیشیکی چاک نه کنن، و کرده وه کانیان به جی یه، چونکه لایان وایه له سه ر رنگایه کی راستن و نازانن جگه له شرک و ماندوویی هچی تریان بو نامینیتوه، چونکه کرده وه کانیان له سه ر فرمانی خوانی یه و بنه رتی له سه ر نیمان نی یه، وهکو روونی نهکاتوه بهم فرموده یه: ﴿أَوَلَيْسَ الَّذِينَ كَفَرُوا يَتَّخِذُوا رَبَّهُمْ وَلِقَائِهِمْ﴾ نهوانه که کرده وه کانیان ونه و زایه یه که سانیکن کافرن و باوه ریان نی یه به نایه ته کانی په رومردگاری خویمان، باوه ریان نه به قورشان هه یه و نه بهر هموو به لگه و نیشانه روونانه ی که خوی گه وره بو ی داناون، تاک و تمنیایی خوا روون نهکاتوه و کافرن و باوه ریان نی یه به زیندور بوونه وه و پرسیار و توله و سزای خوا،

فَحِطَّتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَا تُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَزَنًا ﴿١١٥﴾ ذَلِكَ جَزَاؤُهُمْ جَهَنَّمَ بِمَا كَفَرُوا وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَرُسُلِي هُرُورًا ﴿١١٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ﴿١١٧﴾ خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلًا ﴿١١٨﴾ قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ نُنْفِذَ كَلِمَاتِ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا ﴿١١٩﴾ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ وَاحِدٌ فَمَن كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا ﴿١٢٠﴾

﴿فَحِطَّتْ أَعْمَالُهُمْ﴾ لهبر شهوه هموو کردهوه چاکه کانیان به تال و زایه نه بن و هیچ به ره مینکیان نبی بو روژی دواپی ﴿فَلَا تُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَزَنًا﴾ که واته هیچ نرخ و ریزی بو نهوان دانانین، چونکه نرخ و ریز به هوی کرده وهی چاکه وه نه بی، نهوان کرده وه کانیان همووی زایه کرده وه، که واته هیچ نرخیکیان بو دانانری، به لکو سهره پای هموو سزایه ک بی نابوو و ریسوا نه کرنن. یان مهبست شهویه تهرانوو و کیشانهی کرده وه یان بو دانانری، چونکه کرده وهی چاکیان نی یه تا بکیشری. له پاس باسی زایه بوون و به تال بوونه وهی هموو کرده وه چاکه کانیان، نینجا باسی پاشه روژ و توله یان نه کات، نه فهرموی: ﴿ذَلِكَ﴾ کار شهویه که دیت ﴿جَزَاؤُهُمْ جَهَنَّمَ﴾ توله و پاشه روژیان دوزه خه ﴿بِمَا كَفَرُوا﴾ به هوی کوفره که یانه وه ﴿وَ اتَّخَذُوا آيَاتِي وَرُسُلِي هُرُورًا﴾ به هوی گیرانی نایه تهکانی من و پیغه مبه رهکانی من به شتیکی گالته پی کراو، واته به هوی شهروه باوهریان نه بوو به پیغه مبه رهکانی من و بهو هموو موعجیزه و به لگه و نیشانه روونانهی که پیشانیان درا له لایه ن پیغه مبه رهکانه وه، جا هرچونی باوهریان نه بوو به وانه ههروهها لاقرتیشیان پی نه کردن. نینجا باسی نرخ و ریزو پاشه روژی نیمانداران باس شهرموی: ﴿إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا﴾ به راستی کهسانی که نیمان و باوهری ریکیان هینا ﴿وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ﴾ کرده وه چاکه کانیشیان به جی هینا به گویره ی نیمان و باوهره که یان، ﴿كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا﴾ واته له زانین و بریاری خودا تیپه ریوه و رابوردوه که به هه شتهکانی فیردهوس بو نهوانه جینکا و شوینی ریزو رابواردنیانه ﴿خَالِدِينَ فِيهَا﴾ به جوژی نیشته جین تیایان دا هتا هتا یه بی برانه وه ﴿لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلًا﴾ داوای لاچوون و گواستنوره

ناکەن لەو بەهەشتانەدا، چونکە گومان نابەن و بەدلیان دا نایەت خۆشتر لەوانە، بەراستی
 ئەم رەستەییە ئیجگار سەرنج راکێشەرە، زۆر قوڵە پێویستە بە باشی بیرى لى بکەیتەوه بۆ
 ئەوەی ئەندازەییە تى بگەین لەرادەى پلەى خۆشى ئەو بەهەشتانە کە خوا بەجۆرىكى لى
 کردوون هەرگیز هیچ جۆرە ناخۆشى و بىزارى يەك روو نادات و هەست ناکرى پى يان و
 هیچ کات ئەو خوا پێداوانە بى تاقت نابن و ئەوبارەى کە وان لەسەرى لەپێش چاویان
 ناکەوى لەگەل ئەمەدا خوا لەم جیهانەدا ئادەمى بە جۆرى دروست کردووه لەسەر بارى ئارام
 ناگرى و بىزار ئەبى لەسەر تەنیا بارى و تەنیا جى و شوئىنىک، واتە هەرچەند هەر ئەنداز
 نىعمەتى فراوان بىت بەپى ئارەزوو و هەرچەندە جى و شوئىنى خۆش و دلەبەر بىت ئەگەر
 ماوەیەك کابرا مایەوه لەسەر ئەو بار و حالەى ئەو ئرخ و خۆشى یەى نامىنى لەپێش چاوى،
 ئارەزووى گۆپان و بارى تر ئەکات، بەلکو بە جۆرى بىزار و دل تەنگ ئەبىت ئەو جىگا و
 شوئىنەى وەکو بەندىخانە سەیر ئەکات، ئەو هەموو ناز و نىعمەتە لەپێش چاوى تال ئەبىت،
 لەم جیهانەدا خوا ئادەمى بەو جۆرە دروست کردووه، و سروشتى لەسەر ئەو بارە
 دامەزراندووه، ئەم بارەش رێکە لەگەل ژيانى ئەم جیهانەدا و ئەم بارە شىاو و گونجاوه لەگەل
 جى نشىنى ئادەمى لەم زەوى يەدا، چونکە ئەگەر سروشتى ئادەمى بەو جۆرە ئەبوايە ئەو
 کاتە تىکۆشانى نەئەکرد بۆ دۆزىنەوه و دەست خستنى ئەو هەموو خىر و بىرەى کە خوا
 دايشاردووه لەم زەوى يەدا، ژيان نەئەگۆپا و بەرز نەئەبوووه، کەواتە جىنشىنى يەکەى بە
 رىكى بۆ بەجى نەئەهینرا، کەواتە پێويستە لەم جیهانەدا ئادەمى سروشتى بەو جۆرە بىت،
 بەلام بۆ ژيانى بەهەشت و ئەو سروشتە پێويست نى يە، چونکە لەوى بى تىکۆشان و بى
 هیچ ئەرکىک هەموو شت دەست کەوت ئەبى و ئەوەى ئارەزوو بکرى حازر و بزرە لایان دا،
 کەواتە بەهەشتى يەکان نایانەوى بگۆپىن لەسەر ئەوبارو حالەى کە وان لەسەرى. بىجگە
 لەوەش ئەگەر ئادەمى لە بەهەشت دا ئەو سروشتەى هەبى کە ئىستا هەيەتى لەم جیهانەدا
 هەر ئارەزووى گۆپانى ئەو ژيانەى ئەوى ناکەن، چونکە خوا شىوہ و چۆنى يەتى نازو
 نىعمەتەکەيان ئەگۆپى بەجۆرى هەموو کات ئەو حال و بارەى کە هەيانە بە شتىكى تازەى
 تەماشائەکەن، کەواتە هیچ وەخت بىزارى روويان تى ناکات و داواى گۆپان ناکەن، لە لوتف
 و بەزەبى يەکەى بەزىاد بىت. ئىنجا شىوہى زانىنى دوا نەهاتووى بى سنوورى خوا پيشان
 ئەدات و نزىكى ئەخاتەوه لە تىگەيشتنى کەم و کوپى سنووردارى دوا هاتووى ئىمەوه،
 ئەوەش بە گۆزەى باوى قورئان کە بۆ ئەو جۆرە مەبەستانە وىنەيەكى روونى هەست پى

كراو نه هينيتتوه، وهكو ليتره دا نه فرموي: ﴿قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لَكُنْتُ رَبِّي﴾ واته نهی پيغه مبهري
 بلي: نه گهر له مرجيک دا ناوی دهریا مهره کعب بوايه بو نووسيني زانراوه کانی خواي من
 ﴿لَقَدْ الْبَحْرُ﴾ بيگومان ناوی دهریا دوايي نه هات ﴿قُلْ لَنْ نَسْفِدَ مَا تُغْنِي رَبِّي﴾ پيش نه مهی
 زانراوه کانی خواي من دوايي بيت، واته بي نه مهی زانراوه کانی نهو دوايي بيت. ﴿وَلَوْ جِئْنَا
 بِسَيِّئَةٍ مِّنْ دُونِهَا﴾ واته با له مرجيک دا ناوی دهریا هرچند هيه ويينه و نه اندازهی نه وه مان
 بهي نايه و بمانخستايه ته سهری به مهره کعبی، نهو کاتهش هموو ناوه که دوايي نه هات و
 زانراوه کانی خوا دوايي نه هات، چونکه زانراوه کانی خوا بي سنوره و دوايي نه هاتووه و
 ناوی هموو دهریا کان با چند چندانه بکړينه وه هر دوايي دين و شتی دوايي هاتو
 ناگات به دوايي نه هاتووا. ﴿قُلْ﴾ بلي بهو بت پرسته بي باوه پرانه: ﴿إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ﴾ من
 هر ناده می به کم ويينه نيوه، واته من نيديعاي نه وه ناکم که هيچم به دهسته، يان هيچ
 نه زانم، جگه له وهی خوا فيرم بکات و بهس نه وه نه ليم: که من جياوازيم هيه له نيوه به وهی
 خوا کردومی به پيغه مبهري ﴿رَحِيحٍ إِلَى﴾ سروش نه کړيته لام، ﴿إِنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ وَرَحْمَةٌ﴾ که خواي نيوه
 خوايه کی تاک و ته نيایه و جگه لهو هيچ خوايه کی تر نی به بو نيوه ﴿مَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ﴾
 که واته مهرکس نوميد و چاوه پروانی پاداشتی په روه ردگاری خوی هيه و به ته می پاشه
 روزی پاشه و نه يه وي به باشی به حوزوری خواي خوی بگات، مهرکس نوميدی نه وهی
 هيه ﴿فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا﴾ دهی با کرده وهی چاک بکات ﴿وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا﴾ هيچ که سيک
 نه کات به هاوبهش له پرستنی خواي خوی دا، واته يه کهم: کرده وهی چاک بکات، دوهم
 کرده وه چاکه کهش تنها بو خوا بکات و پاک و خاوينی بکات له هموو هاوبهش و شريکی
 بو خوا، نه هاوبهشی گهره و ناشکرا به ويينه کرده وهی بت پرسته کان، نه هاوبهشی
 بچوک بهم رهنه روپامایي بکات وهکو پيغه مبهري ﴿قُلْ﴾ فرموي: خوتان پيارينن له پرياری
 هاوبهشی بچوک که خه کيش عزريان کرد هاوبهشی بچوک کامه يه؟ نه ویش فرموي:
 روپامایي يه، نه نايه ته خولاسه و پالفتهی زانين و کرده وهی کو کرده وه ته که بریتی يه
 له: ناسيني خوا به تاک و ته نيا، گوی رایه لی تنها نهوبه پاک و خاوينی و بي نه مهی بهشی
 که سی تری تيدا بيت.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

كهيعص (۱) ذَكَرْ رَحْمَتَ رَبِّكَ عَبْدُهُ زَكَرِيَّا (۲) إِذْ نَادَى رَبَّهُ نِدَاءً خَفِيًّا (۳)

سوره نسی (مریم)

مهککھی یه جگه له نایه نسی (۵۸) و (۷۱)

(۹۹) یان (۹۸) نایه ته

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مه به سته کانی ئەم سورته ئەخولیتەوه به دەوری تاک و تەنیایی خوا و دور
خستنهوهی رۆله و هاوبهش لێ ی و به گرنگی زیندوو بوونهوه ئەگری که ئەوانهش
مه به ستهکی بنه پرت و دیاریین له زۆریه ی سورته مهککھی یه کان دا و نزیکه ی دوو له سه
سی ی ئەم سورته سه گوزه شته و به سه رهاتی پیغه بهرانه - درودی خویان له سه ر بیته
- و مه به سته سه گوزه شته کان روون کردنهوهی تاک و تەنیایی خویه و زیندوو بوونهوه و
پاکي خوا له هه موو هاوبهش و رۆله یهک، ههروه ها به نامه ی چاکان و گو مپرایان به باشی جو ی
ئه کاته وه. ئەفه رموی: ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * كَهْيَعَصْ﴾ ئەم سورته ده ست پی
ئه کات به پینچ پیت له (۱۴) پیت ه ی که پی بان ئەوتری: (الحروف المقطعة)، واته ئەو پیتانه
که پچرینراون له یهک، و ناوه کانیان ئەخوینریتەوه، واته: کاف، هاء، یاء، عین، صاد،
هه لباژاردنی ئەو (۱۴) یه به تایبته ی و دابهش کردنیان له سورته تایبته ی یاندا، جیاوازی
دابهش کردنیان له پیتیکه وه تا دوو و سی و چوار و پینچ، به تهواوی خوا ئەزانی. به لام
بینگومان له وتنی هه ر کامیانه وه مه به ستهکی زۆر گرنگ وه ئەگری که بریتی یه له بهر لێ
برینه وه ی خه لکی به تایبته ی گه لی عه ره ب که یه کم گه ل بوون ئەم قورئانه یان بیست و هاته
سه ریان، به زمانی ئەوانیش هات. به لێ بهری لێ برینه وه به مه ی ئەم قورئانه پیک هاتوه له
وینه ی ئەم جو ره پیتانه که ئەوان ئەتوانن بیلین و وشه و وتاری لێ پیک بینن، که چی
ناتوانن وتاری بهۆننه وه که هاوتا و وینه ی قورئان بیته، تهنانهت ناتوانن به ئەندازه ی
بچو کترین سورته ی دنیا دیریک بهۆننه وه، هه وایشی دانی که ناتوانن و به هه موو هینز و

تهقه لایهک ههولیان داو خهریک بوون و توانا نهبوون نهوه بکهن، کهواته نهبوایه به هیچ رنگ
 مل پیچی و سرکهشی یان نهکردایه و باوهریان بهینایه، لهگه ل نهوه دا زۆریه ی نهو زۆردارو
 سرکهشانه، هههچهند نهیانزانی که نهه قورفانه له توانای خه لکی دا نی یه، باوهریان نههینا
 و مل که چ نهبوون بوئی، لهبهر نهوه عاریان لی نههات، نهیانزانی نیمان بینن سهروکی و
 زۆرداری یه که یان نامینی، لهبهر نهوه خویمان بهد بهخت کرد و خویمان کرد به سوتهمه نی
 دۆزهخ. خوا په نامان بدات له گومپایی و سه رلی شیوان. پاش نهو پیتانه دهست نهکات به
 یه که م سه رگوزه شته، سه رگوزه شته ی دوو پیغه مبه ر - سه لای خویمان له سه ر بی ت :-
 زه که ریا و یه حیا. نهه فرموی: ﴿وَكُرِّمَتْ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكَّرِيًّا﴾ نهه می که نه خوینرتته وه به سه رت
 دا باسی به زه یی په روه ردگاری تۆیه به بهنده ی خوئی که زه که ریا یه ﴿ذُنَادَى رَبَّهُ يَدَاءَ حَوِيًّا﴾
 له کاتیک دا که نزاو لاله ی کرد و هاواری کرده خوی خوی به هاوار و لاله یه کی نهینی و
 په نهانی نهک له پینش چاوی خه لکی، چونکه بیگومان نزاو لاله ی وا پاک و خاوین تره له
 روپامایی، دل و دهروون بهو جوژه ناماده تر و حازرتره، لهگه ل نهوه دا رنگه شه رمی کردبی
 خه لکی به داواکه ی بزائن، چونکه به پئی باو و تیگه یشتنی خه لکی رنگه شه رمی کردبی
 خه لکی به داواکه ی بزائن، چونکه به پئی باو و تیگه یشتنی خه لکی داواکه ی بی جی و
 نهگونجاو بوو، پیایوکی پیری لی که وتوه، داوای مندا ل بکات له کاتیک دا خیزانی
 نه زوکیش بوو بی ت!! حه زه تی زه که ریا (علیه السلام) له په نهانی خه لک دا لاله ی کرده لای
 خوی خوی بو شتی که باری شانی قورس کردبوو، بوو بوو به هوی غه م و په ژاره ی
 دهروونی، بیگومان خوا ناگای له هه موو شته و هه موو شت نه بیستی و نه بیینی بی پیویستی
 به نزا و داوا کردن، به لام غه م بار و بی نارام به هاوار و نزا باری گرانی سووک نه بی و دل
 نارام نه بی، خوی خاوه ن به زه ییش بهنده کانی خوی نه ناسی و ناگاداره به سه روشتیان،
 لهبهر نهوه پئی خو شه بهنده کانی نزا ی له لا بکه ن و شکاتی دلی خو یانی لا بکه ن. با
 بهنده کان نزا و لاله بکه ن بو نارامی دل و سووک کردنی باری قورسی دهروونیان، بو نهه می
 ههست بکه ن به په یوهندی یان به که سی که مه که ته نیا په نای نهو که لکی هیه و به کاری
 دیت، بو نهه می رام بین له سه ر یادی که سی که نارامی دل ته نیا به یادی نهو دهست کهوت
 نه بی، بیجگه له مانه نزا کردن موخ و ناوه روکی په رستنه، نیجا با بزاین زه که ریا داواکه ی
 چی بوو؟ چۆنی نزا کرد؟

قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي وَاسْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا ﴿١﴾
 وَإِنِّي خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِنْ وَرَائِي وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا فَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا ﴿٢﴾ يَا بَرِّئُ
 وَبَرِّئُ مِنَ آلِ يَعْقُوبَ

نه فرموی: ﴿قَالَ﴾ زهکریا وتی: ﴿رَبِّ إِنِّي﴾ نهی خوی من بهراستی من: ﴿وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي﴾ نیسکی کهوا به منوره لاواز بووه، جا لهجی به نیسکی لاواز بوویی که رهقترین و بهتین ترینی هه موو پارچه و کهرسهکانی تره و پایه و کولهکهی لهشه، لهجی به نهو ناوا بی نهبی نهو پارچه و کهرسهکانی تر چون بن و چی یان بهسهر هاتینت؟ ﴿وَاسْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا﴾ سهرم شوعله و بریقهی داوهتهوه لهبابهت مووی سپی یهوه، پیرو پک کهوتووم، نزا نهکهم. ﴿لَمْ أَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا﴾ من هیچ کات لهمه وپیش به نزا کردن له تو نهی پهرومردگارم بیبهش و رهنجهرو نهبووم، واته لهمه وپیش لهماوهی ژیانم دا و له کاتی هیزو گهنجیم دا هر نزیهکم کردبی وهرت گرتووه و جی بهجیت کردووه بووم، کهواته نومیدم وایه لهم کاتی پیری و پک کهوتوویمه دا بیبهشم نهکیت و نزاکم وهرگری. نینجا نهوهی مهترسی لی ی هه بوو نهمهیه که لهپاش خوی کهس و کاری ههلهسن به خزمهت و راگیر کردنی نهو نایینهی که خوی پیی ههلساره و به پاریزگاری نهو شتانهی پیویسته پاریزگاری یان وهکو(مهریهم) که له ژیر پهروهده و چاودیری نهم دا بوو، ههروهها بهخت کردنی نهو مال و سامانهی لهریگای خیرو چاکه دا نهوهی مهترسی لی کرد نهوهبوو، نهوهی داوای نهکرد نهمه بوو که خوا رولهیهکی سألحی بداتی ههلسی بهو شتانهی که خوی پیی یان ههلساره وهکو نه فرموی: ﴿وَإِنِّي خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِنْ وَرَائِي﴾ بهراستی من مهترسیم کرد له کهس و کارهکم لهپاش خوم ﴿وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا﴾ ژنهکهم نهزوک بووه و مند. ان نی یه ﴿فَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا﴾ کهواته بیبخشه پیم لهلایمن خوتهوه و به بهزهیی خوت رولهیهکی سألح ﴿يَا بَرِّئُ وَبَرِّئُ مِنَ آلِ يَعْقُوبَ﴾ که میراتی و کهلهپووری من وهرگری، ههروهها له بهرهی یهعقوبیشی وهرگری، واته کهلهپوور و میراتی زانین و نایین و پیغهمبهرنتی نهک مال و سامان، چونکه پیغهمبهران - درودی خویان لهسهر بیت - هر مال و سامانیکیان بهجی هیشتبی خیرو سدهقه بووه وهکوپیغهمبهری نازیزمان(ص) نه فرموی: ﴿نَحْنُ مَعَاشِرَ الْأَنْبِيَاءِ لَانُورِثُ، مَا تَرَكَاهُ صَدَقَةٌ﴾.

واته نینه که کومه لی پیغهمبهرانین میراتی مال و سامانان وهرناییری، هرچی بهجی بیلین هر خیرو سدهقه یه.

وَأَجْعَلُهُ رَبِّ رَضِيًّا ﴿٦﴾ يَنْزَكِرُنَا إِنَّا بُشِّرُكَ بِغُلَامٍ أَسْمُهُ يَحْيَى لَمْ نَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا

﴿٧﴾ قَالَ رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا

﴿٨﴾ قَالَ كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَى هَيْنٍ وَقَدْ خَلَقْنَاكَ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْئًا ﴿٩﴾ قَالَ

رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً

﴿اجْعَلُهُ رَبِّ رَضِيًّا﴾ رۆله یه کی وام پی ببه خشه و بیگیره نهی پهروه دگارم به کسې که توله وتار و کرداری رازی بیت، نه که به کسینکی ستمکاری دل ره قی بی به زه یی و که شخه کهر و چاو برسی، بیگیره به کسې که رازی یه و لی رازی بوویشه. زه کهریا نه م نزای کرده لای خوای خوئی و له نزاکی دا سې شتی به کار هینا و باسی کردن پیش باسی مه به سته که ی:

۱- لاوازی و پهک کهوتووی خوئی له دهر وون - ناوه و - و دیمه نی دهر و هی.

۲- دان نانی به لوتف و منه تی خوا به سهری یوه که نزاکانی له وه و پیشی و هرگرتووه.

۳- و هرگرتنی نه م نزایه ی سوود و بهرزه و هندی نایینی تیدایه.

نینجا خوای خاوهن به زه ییش هوالی و هرگرتنی نزاکی دایه به م شینوهی که بومان باس

نه فرموی: ﴿يَنْزَكِرُنَا إِنَّا بُشِّرُكَ بِغُلَامٍ يَحْيَى﴾ واته خوا فرموی: نهی زه کهریا به راستی

نینمه موژده ت نه دیننی به کوپی که ناوی (یحیی) نه بی که ﴿لَمْ نَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا﴾^۱

له مه و پیش هیچ هاونا و نکمان بؤ دانه ناوه و کسې تر نه م ناوهی نه بووه. بیگومان حه زه تی

زه کهریا به هیچ رنگ گومان و دوو دلی نه بووه له راستی به دیهاتنی نه و موژده یه دا، چونکه

موژده هر خوایه، به لام شته که زور سهر سوپه نهره و پیچه وانهی باوی ناده می یه، پیاوینکی

پیری پهک کهوتوو خیزانی نه زوک بیت و له گنجی یانه وه تا نه کاته مندالیان نه بووی

نیستا بیان بیت، به راستی زور هوئی سهر سوپه مانه، که واته پیویسته خوئی دل نارام بکات و

^۱ وشه ی ﴿سمیا﴾ به وینه ش لیک دراوه توه، واته وینه مان بؤ دانه ناوه له م رووه که دایک نه زوک بووی و باوکیش

به و جوړه پیر بی له گال نه ووه دا رۆله یان پی بدری، نه م ناوه هله که گری عه ربی بیت، وه کو نه گونجی که عه ربی

نه بیت، زوری له سهر نه ویه که عه ربی نی یه، نه گهر عه ربی بیت له نه سل دا فرمانه و کراوه به نار.

بزانی له چ روویه کهوه و به چ هویه که نهو مندالهی نه داتی؟ شته کهش نهوهنده خو شه
 لهوانه یه چاوه پری نه کری له بهر نهوه ﴿قَالَ﴾ زه کهریا وتی: ﴿رَبِّ اَنْ يَكُوْتُ لِي عُلْمٌ﴾ نهی
 په روهردگارم نایا من کوپم بو نه بی ﴿وَكَانَتْ اَمْرًاۤی عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا﴾ له کاتیک
 دا که خیزانه کهم هر نه زوک بووه و خویشم له پیری دا که یشتوومه ته نهو پیری وشک
 بوونهوهی نیسک و جومگه کانم؟ لی ره دا وه لأمی بو هاته وه که شته که ناسانه بو خوا،
 وینه یه کیشی بو هینا یه وه که به بیر لی کردنه وهی هیچ سهر سوپمانی نامینی ﴿قَالَ﴾ خوا
 فرموی، یان نهو فریشته ی که موژده یه هینا له لایهن خواوه: ﴿كَذٰلِكَ﴾ کاره که بهو
 جوړه یه که به لینت پی دراوه و نهو موژده یه بهدی دیت ﴿قَالَ رَبُّكَ﴾ خوی تو فرموی: ﴿مُرْ
 عَلٰی مَیْنٍ﴾ به خشین نهو کوپه ی که داوات کرد له سهر من ناسانه ﴿وَقَدْ خَلَقْتَنکَ مِنْ قَبْلِ وَلَدَتَکَ
 سَبْعًا﴾ بیگومان من تو دروست کردوه له مه وپیش له کاتیک دا که تو شت نه بوویت و
 له هیچ من تو کرد بهو ناده می یه، که واته هیچ سهرت سوپ نه مینی له بهدی هینانی نهو
 به لینه ی پیت دراوه، بیگومان دروست کردنی خوا بو هر شتی هیچ خهریک بوونی ناوی هر
 ته نیا نه وهی نهوی مهیل و خواهیشی روو بکاته نهو شته نیتر بی دواکه وتن و خهریک بوون
 نهو شته نه بی، که واته هرچونی وشه ی گران بو خوا نابی هر وه ها وشه ی ناسانیش به واتا
 راسته قینه که ی بو خوا به کار ناهینری، به کار هینانی له م جوړه جینگایاندا بو تیگه یاندنی
 نیمه یه و نزیک خستنه وهی مه به سته که یه له دهر و نمانه وه، نهو نافره ته ی که نه زوکه خوا
 کردوویه تی به نه زوک، نهو پیره په ک که وتوه ی که هیزی نامینی و مندال له تووی په یدا
 نابی خوا وای به سهر هیناوه، دهی هرچونی نه وهی کردوه ناسانه نه زوکی لایبا و بیخاته
 تووه که ی تا مندالی لی بی، نه گهر که می ورد بینه وه نه مه مان له پیش چاو زور ناسانتر
 نه بی تی له دروست کردنی یه که م جار و گیان به بهردا کردنی یه که م جاری نه م هه مو
 گیانله بهرانه. نهو موژده یه کاتی تایبه تی بو دیاری نه کرابوو، سک پر بوونیش له یه که م
 چاره وه شتیکی نادیاری یه، به تایبه تی بو که سیک که له ریگای سک و بهر دا نه بی،
 موژده که ش نیجگار مه به ست و خوش بوو، له بهر نهوه حه زره تی زه کهریا ﴿قَالَ﴾ وتی ﴿رَبِّ
 اَجْعَلْ لِيْ اٰیَةً﴾ نهی په روهردگارم نیشانه و به لگه یه کم بو دابنی له سهر کاتی بهدی هاتنی
 نهو موژده یه، تا له یه که م چاره وه نهو کاته بناسم،

قَالَ آيَتُكَ إِلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَ لَيَالٍ سَوِيًّا ﴿١٠﴾ فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ فَأَوْحَى إِلَيْهِمْ أَنْ سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ﴿١١﴾ يَبْحَثُ خِذَّ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ وَآيَاتُهُ لَكُمْ صَبِيحًا ﴿١٢﴾ وَحَنَانًا مِّنْ لَّدُنَّا وَرِزْقًا ﴿١٣﴾ وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَوْ يَكُنْ جَبَارًا عَصِيًّا ﴿١٤﴾

خوایش نهم داوایشی وهرگرت و ﴿قَالَ﴾ پیئی فهرمو ﴿آيَتُكَ إِلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَ لَيَالٍ سَوِيًّا﴾ نیشانه و بهلگهکته نهمیه: که سئی شهو لهسر یهک قسه ناکهیت، واته ناتوانی گفتوگو بکهیت لهگهل خهلک دا، لهکاتیک دا که ساغ و سهلیمیت، هیچ کهپی و لاییت نی یه، خوای گهوره نیشانهیهکی پیدا زور ریک و پیک بوو لهگهل بارو حالی زهکهریادا، چونکه نزای کرده لای خوا بو پیک هینانی شهو مهبسته سر سورهنههه، خوایش شهو نزایهیی وهرگرت و ههوالیشی دایه، کهواته شهویش با شان بکات به سوپاس و یادی خوادا و بپیئی له خهلکی و تهنیا لهگهل خوادا بزئی. خوا شهو نیشانهیی بو فراههم هینا لهکاتیک دا که له میحرابهکهیی دا بوو که بریتی بوو له هودهیهکی بچکوله که دروست نهکرا به بهرزوه لهپیش دهیی عیبادت خانهی گشتی دا، شهو میحرابه قاپی یهکی تیدا بوو بوئی سر نهکوت بهچهند پلهیهک، شهو کهسهی که لهویدا بوایه خهلکی لهناو عیبادت خانهکهوه نهیان شهبینی، جا خوا شهفهرموی: ﴿فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ﴾ دوا بهدوای پهیدا بوونی شهو نیشانهیه زهکهریا له میحرابهکهیی دهرچوو و هاته خواروهه بولای گهلهکهیی ﴿فَأَوْحَى إِلَيْهِمْ أَنْ سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا﴾ نینجا تئی گهیاندن که باسی پاک و خاوینی خوا بکهن و شهو بلین، یان نوئژ بکهن بهیانی و نیواره، نیتر به پهنجه دهست نیشانی بو کردن یان به نووسین تئی گهیاندن؟ چونکه زمانی بهسترابوو له گفتوگوئی تر وهکو باس کرا، شهوهیش بو شهه شهوانیش وهکو خوی لهیادی خوادا بزین، سوپاسی بکهن لهسر شهو چاکه و نیعمتههی که رشتی بهسر خوی و شهوانیش دا لهپاش خوی. لهوهوپیش ههوالی دابوونی بهو موژدهی پیئی درابوو، نینجا کاتی که قسهی بو نهکرا به دهست نیشان تئی گهیاندن، فهرمانی دا که خهریکی زیاده خواپهرستی بن شهو سئی روزه لهگهل خوی دا، نینجا قورنان واز له زهکهریا شههینی و بهجئی شههیلی له

۱ لیره دا فهرموی سئی شهو، له سورتهی - آل عمران - دا شهفهرموی: سئی روزه تا دهکهوی که شهو نیشانهیه سئی شهو و سئی روزه بهردهوام بووه.

خوابپرستی و دهم به سترای و له هموو شتیکی تر... پرده یهك نههینی به ستری دا و
 لاپه‌ری نهو هه‌ئه‌داته‌وه و لاپه‌ریه‌کی تر نههینیته روو: لاپه‌ری (یحیا) که نهو کوپه‌یه
 زه‌که‌ریا نزی بۆ کرد و خوایش به‌ئینی دا پئی. نه‌م رۆله نایابه نازیزه خوا دای، گه‌وره بوو
 تا بوو به مندالینکی پیگه‌یشتوو که شایانی نه‌وه بیت فرمانی پیندا بدری، به‌لام قورنان
 باسی نه‌وانه ناکات، نه‌وه‌یش به‌پئی باوی قورنان که نهو جوړه شتانه نه‌پنجیته‌وه له
 گپرانه‌وه‌ی به‌سهرات و سه‌رگوزه‌شته‌کان دا، چونکه مه‌به‌ستیکی گرنگ نین و به‌جوړی
 نه‌یان پنجیته‌وه وه‌رئه‌گیرین له‌ناو به‌ناوی فرمایشته‌کان دا. قورنان باسی له‌دایک بوون و
 پیگه‌یشتنی (یه‌حیا) ی نه‌کرد به‌لکو له‌رئوه نه‌فرموی: ﴿بَيِّنِي حُدُودَ الْكِتَابِ بِمُرُوِّ﴾ خوا
 نه‌فرموی: نه‌ی (یه‌حیا) ته‌ورات به‌توندی و گرنگ و کوشش بگره و به‌باشی فیری ببه و
 هه‌ئسه به‌ماف و نه‌رکی، نینجا روونی نه‌کاته‌وه که (یه‌حیا) له‌لایه‌ن خواوه ناماده کرابوو،
 هوی به‌رئوه‌بردنی نه‌و فرمان و نه‌رکه‌ی پی بوو که خرابووه سه‌ر شانی، نه‌فرموی:
 ﴿وَأَيُّتَهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا﴾ فام و لیزانین و کرده‌وه دروستیمان دابوو به‌ (یه‌حیا) له‌کاتیک دا که
 مندال بوو، که‌واته هه‌رچونی یه‌که‌م که‌س بوو له‌ناو و له‌ په‌یدا بوون دا، هه‌روه‌ها تاقانه و
 یه‌که‌م که‌س بوو که هه‌ر له مندالی یه‌وه خاوه‌ن حکمه‌ت بوو، واته لیزان و فامدار و کرده‌وه
 دروست بوو، ﴿وَحَسَانًا مِنْ لَدُنَّا﴾ له‌لایه‌ن خو‌مانه‌وه بی هه‌ول و تیکوشانی خو‌ی سو‌ز و
 به‌زه‌ییمان پی دابوو، دل نه‌رمان کربوو ده‌ریاره‌ی باوک و دایکی و خه‌لکی تر، که نه‌وه
 سیفه‌تیکی زۆر پی‌ویسته بۆ پیغه‌مبه‌ران بۆ چاره‌سه‌ر کردن و تیماری نه‌خوشی لاری و
 ناله‌باری خه‌لکی، به‌ بی نه‌و سو‌ز و به‌زه‌یی یه‌ نه‌و کاره به‌جی نایه‌ت ﴿وَرَكُودًا﴾ هه‌م سیفه‌تی
 پاکی و خاوینی له‌ تاوان و گونا‌همان پیندا‌بوو. ﴿وَكَاكِبًا﴾ (یه‌حیا) که‌سینکی له‌خوا ترس
 بوو، هه‌ستی نه‌کرد به‌ ناگا و چاودیری هه‌میشه‌یی خوا به‌ستری یه‌وه، ﴿وَسَرًّا
 بَوْلَانِي﴾ (یه‌حیا) زۆر چاک و چاکه که‌ر بوو ده‌ریاره‌ی باوک و دایکی ﴿وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا﴾
 خو‌ی به‌ زل دانه‌ئنا له‌ ناستی هه‌ق و راستی، به‌لکو مل که‌چ بوو بۆی، یان خو‌ی به‌ گه‌وره
 نه‌ه‌گرت له‌گه‌ل خه‌لک دا، سه‌رکیش نه‌بوو، پیچه‌وانه‌ی فرمانی خاوی خو‌ی نه‌ه‌جولایه‌وه.
 به‌م سیفه‌تانه خاوی خاوه‌ن به‌زه‌یی (یه‌حیا) ی ناماده‌کرد هه‌ر له مندالی یه‌وه، بۆ نه‌مه‌ی
 جیگای باوکی بگرته‌وه، جینشینی بکات له‌ راگه‌یاندن و ره‌فتار کردن به‌ نایین و به‌رنامه‌ی
 خوا که به‌ میراتی له‌ باو و باپیره‌کانیان‌ه‌وه له‌ هه‌موو پیغه‌مبه‌رانی نه‌وه‌ی ئیسرائیله‌وه بۆیان
 هاتوو. نینجا له‌ پاداشتی نه‌و هه‌موو ره‌وشت و کرده‌وه شیرینانه‌دا نه‌فرموی:

وَسَلَّمَ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ﴿١٥﴾ وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ إِذِ انبَدَتْ مِنْ
 آهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا ﴿١٦﴾ فَأَتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا
 ﴿١٧﴾ قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ إِنْ كُنْتَ تَقِيًّا ﴿١٨﴾ قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا
 زَكِيًّا ﴿١٩﴾ قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمَسِّنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا ﴿٢٠﴾

﴿وَسَلَّمَ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ﴾ سلأوی خوا له سهر (یه حیا) بیټ شو روژهی له دایک بوو، ﴿وَيَوْمَ
 يَمُوتُ﴾ شو روژهی که نه مری ﴿وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا﴾ شو روژهی که زیندوو نه کړیته وه، واته ریز و
 رحمه تی خوی لی بی یه کم روژ که دیته هم دنیاو یه کم جار هم جیهانه نه بیینی، و یه کم
 جار که به جی نه هیلی و یه کم جار که پی نه نیته شو جیهان و نمونه ی شو جیهان
 نه بیینی و یه کم جار که به ته وای نه چیته شو جیهان و به هشت و دوزه نه بیینی. هم سی
 کاته ی ه لېژارد، چونکه بنده لهو سی کاته دا له ه موو کات په ک که وتوو و بی ده سلات
 تره. لیره دا کوتای هینا به باسی زه کړیا و یه حیا - درودی خویان له سهر بیټ - و له
 سرگوزه شته ی نه مان دا شو شته سهر سوپهینه ره ی پیشان دا که له نیوان پیاویکی پیری
 که و ته کار و نافره تیک پیری نه زوک دا خوا (یه حیا) ی فراهم هینا، لهو کاتی نا نومیدی یه دا
 خوا شو به خشه گوره ی دا که شتیک بوو پینچوانه ی باوی خه لکی. به راستی نیشانه یه کی
 روونی گرنگ بوو له سهر تاک و ته نیایی خواو ده سلاتی بی سنووری. نینجا به دوا ی شو
 به سهراته دا پله یه کی تر بهرز نه بیته وه رووداویکی زور گرنگ تر و سهر سوپهینه تر
 نه هینی: رووداوی پهیدا بوونی عیسا (علیه السلام) له دایکی ته نیا بی باوک، به راستی نه گهر
 نیمه رووداوی پهیدا بوونی یه کم کهس له گرو ی ناده می نه هیینه پیش چاو و بیر له وه
 نه که یه وه که به بی باوک و دایک خوا فراهم هینا، نه گهر بیر له وه نه که یه وه به راستی
 مه سه له ی عیسا نیجگار شتیک سهره. چونکه تاقانه رووداویکه له میژوی ناده می دا.
 ناده می پهیدا بوونی یه کم جاری خوی به بی باوک و دایک نه دیوه، له پاش یه کم کهس که
 ناده مه و باوکی ه مووانه فراهم هاتنی ناده می به شیوه ی زاو زی بووه، واته یه کگرتنی
 نیرو می و چنده ها چرخ و چین هات و تیپه ری له سهر شو باره، بهو جوړه ناده می به لکو
 هه موو گیانله بهر ه کانی تریش هه روکو ناده می وایه، به لکو هندی گیانله بهر ه ن که نیره

مووکن، واته جووت توخمن، ئەوانەش لە ھەموو یەکیکیان سێلی نێرو می کۆ ئەبیتەو و بەو جوژە زاوژی ئەکەن، جا لەبەر ئەوە لە دل دا باوەر دامەزراوە و جیگیر بوو کە تەنیا لەو رینگە باوە ناسراوە وە ئادەمی پەیدا ئەبی و پەرە ئەسێنی. ئینجا خۆی گەرە و یستی پەیدا بوونی عیسا بەبی باوک پیشان بدات تا خەلکی بزائن توانا و دەسلاتی خۆی بی سنوورە و ھیچ شتی یاخی نابی لی ی، تا بمینیتەو بەلگە یەکی روون لەسەر ئەوە کە ھەرچی خوا بیەوی ھەر ئەوە ئەبی. ئەو رووداوە نایابە تاقانە ئەوەندە سەرسۆرھینەر بوو سەری شیواند لە چەند تاقمی کە نیستاش ھەر بەردەوامن عیسیان لە ئادەمی تی دەرکرد و گەیاندیانە سنووری خوا یەتی، چونکە شیوەی پەیدا بوونەکی لەسەر باوی ئادەمی نەبوو، ئینجا ئەوا قورئان شتەکە بە جوانی روون ئەکاتەو، بەسەرھات و رووداوە کە بە ریک و راستی ئەگێریتەو، مەبەستە کەش روون کردنەوی بی سنووری توانا و دەسلاتی خوا یە، ئەفەرموی: بە پێغەمبەر (ﷺ) ﴿وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ مَرْمٍ﴾ باسی سەرگوزەشتە و بەسەرھاتی مەریەم بکە لە قورئان دا ﴿وَأَنْبَدَتْ مِنْ آهْلِهَا مَكَانًا شَرْفِيًّا﴾ باسی بەسەرھاتی ئەو کاتە ی کە جوئی بوو وە و کەناری گرت لە کەس و کاری و چوو بو شوینیکی بەرەو خۆرەلاتی مزگەوتی قودس، یان مانی خویان، ئیتەر جوئی بوونەو کە ی لەو شوینە دا بو خەلوەت گرتن بوو یان بو ھەر ئیشیکی تاییەتی خۆی. ﴿فَأَخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا﴾ ئینجا خۆی داشارد لە کەس و کارەکی، و پەردە یەکی دانا لە نیوان خۆی و ئەوان دا ﴿فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا﴾ ئیمەیش جویرە ئیلمان نارد بو لای ﴿فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا﴾ جویرە ئیلیش خۆی بردە وینە و شیوەی ئادەمی یەکی ریک و پیک بۆی، بەو شیوە خۆی پیشان دا. ئەو فریشتە یە ھات بو لای بو ھەوال پیدان و ئاگادار کردنی بەمە ی کە خوا عیسا ی ئەداتی بی باوک، ئەو ھەوال پیدانە لە پیشەوە ئاگادار نەکرایە و سکی پەیدا ببوایە لەوانە بوو خۆی بکوشتایە لە داخ و مەراق دا، کەواتە ھەوال پیدانە کە دلنیا و دل ئارامی کرد. ئینجا لە شیوەی ئادەمی دا خۆی پیشان دا تا ئولفەتی پێو بگری و قسەکی لی وەرگری، ئەگەر لە شیوەی فریشتە یی دا یان لە شیوە یەکی تر دا خۆی پیشان بدایە ئەترسا و تار ئەبوو لی ی، و توانای گوتف و گوئی نە ئەبوو لە گەلیدا. لە یە کەم جارەو کە بینی وای زانی ئادەمی یە و نامەحرەمە، لەبەر ئەوە

له گهل بينى ﴿قَالَ﴾ مەريەم وتى: ﴿إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ إِنْ كُنْتُ نَفِيًّا﴾ گەر تۆ پياويكى له خوا ترس و گونت ههيه له پهنا گرتن به خوا ئەوا من پهنا ئەگرم به خوا له تۆ، كهواته دوور كهروه ليم، يان ئەگەر تۆ له خوا ترس بيت ته مې خوار ئەبى بهو پهنا گرتنى منه. با هەندى بير بکهينهوه لهم به سهراته، نافره تىكى ومکو مەريەم - سهلامى خواى له سهربيت - پاك و خاوين و له خواترس و له خانەوادەيەكى ئاييينى به ناويانگ كه مهر له كۆنەره جگه له پاكي و چاكي هيچ شتى تريان لى نه بينراوه... نافره تىكى تازه پيگه يشتوى وا له شويىنىكى كه ناردا خەريك بيت به ئيشيكي تايههتي خۆيهوه، لهو كاته تايههتي به و لهو شويينه چۆله دا له پرينك دا پياويكى ريك و پيكي تهواو بيت به سهرى دا، ئەبى شهرم و داچله كيينى ئەو نافرهته له چ راهيهك دا بووبى؟ ئەوه بوو له حەيبهتا پهناى برد به خوا لى ي، ئينجا ومهه بير بکهروه كه ئەو پياوه نهديو و نه ناسراوه، ﴿قَالَ﴾ وتى: ﴿إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ﴾ من هيچ نيم جگه له فروستادهى خواى تۆ، خوا ناردوومى بۆلاى تۆ ﴿لَا هَبْ لَكَ غُلْمًا زَكِيًّا﴾ بۆ ئەمەى ببهخشم به تۆ كورپيكي پاك و خاوين له گوناھو تاوان، واته بيم بهمۆى ئەو بهخشينه، بهم رهنهگ به فرمانى خوا ئەو فريشتەيه فوى كرد به يەخەى كراسهكەى دا ئينجا خوايش ئەو مندالەى فەراهم هينا له سكى ئەو دايكەى دا، چونكه ئەو بهخشينه بەدهست خوايه، ئەو فريشتەيه، كه له شيوهى ئادەمى يەكى تيرو تهواو بوو ئەوهى پى راگه ياند بۆ دُنيا كردن و دل ئارامى كه خراپهكار نى به و ئادەمى نى به، بەلكو فريشتەيه و خوا ناردوويهتى، بەلام ئەو نافرهته كتوپر چۆن باومر بكات بهو قسه؟ چۆن مهترسى ناكات كه ئەوه فيليكه فەراهمى ئەهينى و نيازى خراپهكارى ههيه له پهناى ئەو فيلهدا بهراستى زۆر رووداويكى سامناكه و دل داچله كينهره، ئەو نافرهته خاوينه داوين پاكه تا ئەو كاته به دنيا نههاتوه كه ريگه يەكى تر ههيه بۆ پهيدا بوونى مندال جگه لهو ريگاي كه بار و ناسراوه، له بهر ئەوه ﴿قَالَ﴾ وتى ﴿أَنْ يَكُونَ لِي غُلْمٌ﴾ چۆن كوڤ بۆ من پهيدا ئەهيت ﴿وَلَمْ يَمَسْنِي بَشَرٌ﴾ لهكاتيك دا كه هيشتا هيچ ئادەمى يەكم لى نهكهوتوه به حاللى ﴿وَلَمْ أَلِدْ بِنْتًا﴾ هيچ كات من داوين پيسيش نهبووم؟ واته مندال پهيدا بوون به يەكى لهو دوو ريگا ئەبى كه هيشتا من به هيچيان دا نهرويشتووم.

قَالَ كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلِيٌّ هَيْنٌ وَلِنَجْعَلَهُ آيَةً لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِنَّا وَكَانَ أَمْرًا
 مَّقْضِيًّا ﴿١١﴾ فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَذَتْ بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا ﴿١٢﴾ فَأَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَى جِذْعِ النَّخْلَةِ
 قَالَتْ يَا لَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هَذَا وَكُنْتُ نَسِيًّا مَنْسِيًّا ﴿١٣﴾ فَنَادَتْهَا مِنْ تَحْتِهَا أَلَا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ رَبُّكَ
 تَحْنُكَ سِرًّا ﴿١٤﴾ وَهَزَى إِلَيْكَ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسْقِطُ عَلَيْكَ رَطْبًا جَنِيًّا ﴿١٥﴾

له وه لامیان دا: ﴿قَالَ﴾ فریشته که - که جویره نیل بوو - وتی: ﴿كَذَلِكَ﴾ کاره که بهو
 جویره که پیم وتی و هوالینکی راسته ﴿قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلِيٌّ هَيْنٌ﴾ خوی تو فرموی که نهوه -
 واته به خشینی کوپنکی وا به بی باوک - لهسر من زور ناسانه، ﴿وَلِنَجْعَلَهُ آيَةً لِلنَّاسِ﴾ نیمه
 شتی وا نهکین بو خه لکی بو نه مهی بیگنیرین به نیشانه یه کی ناشکرا و به لگه یه کی بوون
 لهسر دهسه لات و توانای بی سنورمان که هرشتیکیان ویست نه یکهین ﴿وَرَحْمَةً مِنَّا﴾ بو
 نه مهی بیکهین به رحمتی، واته پیغه مبرئی که هوی رحمته له لایه نعمانو بو نهوانه ی
 باوه ری پی نه هینن و نه یکهن به رابری خویان ﴿وَكَانَ أَمْرًا مَّقْضِيًّا﴾ دوست کردنی کوپه
 شتیکی بریار پی دراو بوو له لایه ن خواوه له نه زهل دا، یان نووسراو بوو له ﴿لَوْحِ الْمَحْفُوظِ﴾
 دا، نینجا حه زه تی مریه م دلنیا بوو به وهی فریشته که پی تی وت، فریشته که ش له نزیکه وه
 یان له دووره وه فوی کرد به مریه م دا ﴿وَحَمَلَتْهُ﴾ به هوی نه وه وه مریه م نهو روله ی مه لپیچا
 و حامیله بوو پی یه وه ﴿فَانْتَبَذَتْ بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا﴾ نینجا مریه م دوور که وتسه وه و به
 سکه که یه وه که نار گیر بوو له شوینیکی دوور له کهس و کاری، له بر نه وهی شهرمی نه کرد
 که بهسک پری بیبیزن. به راستی به سه ره اته که ی دلی به هیزی نهوی خوی له بردا بگری،
 نافرته تیکی وا به گنجی له خانه دانی پیغه مبران بیت و به کچی سکی پر بیت و لهو کاته ش
 دا هیچ به لگه و نیشانه یه نه بی لهسر پاکی و داوین پاکی، نایا چون خوی بو راگیر کراو
 بهرگه ی نهو به سه ره اته ی گرت، نه گهر خوا به به زه یی خوی پشتیوان و یارمته ی دهر

نەبووایە؟! ئینجا ئایا ماوەی سکه‌کە‌ی بە‌گوێزە‌ی باوی ئا‌فرە‌تان بووی، یان جیا‌واز بووی
 و ب‌ری‌نی ئەو هە‌موو قو‌نا‌غانە‌ی نە‌ویست‌یی‌ که باوی ئا‌فرە‌تان‌ی ت‌ره، بە‌ل‌کو له یە‌کە‌م جا‌ره‌وه
 بووی بە‌ ب‌ی‌چ‌وو، کە‌وت‌ب‌یت‌ه گە‌وره بوون؟ بە‌هە‌رکام لە‌م دو‌وبارە‌ ئە‌گ‌ون‌جی و ه‌ی‌چ بە‌رگ‌ری ک‌ه‌ر
 نی یە، قورئان ه‌ی‌چ بار‌ئ‌کی دی‌اری‌ی نە‌کرد‌وه، کە‌واتە‌ ئ‌یم‌ه بە‌ کور‌تی ئە‌پ‌ز‌ین و ه‌ی‌چ بار‌ئ‌کی
 ت‌ایبە‌تی دی‌اری‌ی ناک‌ه‌ین و ه‌ر ئە‌وه ئە‌ل‌ئ‌ین کە‌ بە‌ خ‌وا‌ه‌یش و ب‌ری‌اری خ‌وا ئە‌و من‌دالە‌ له‌ س‌کی
 دای‌کی دا پ‌ه‌یدا بوو تا ک‌اتی لە‌دای‌ک بوون ﴿فَاجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِنَّ جِذْعَ النَّخْلَةِ﴾ ئ‌ین‌جا ئ‌یش و
 بە‌رە‌ژانی من‌دال بوون م‌ه‌ری‌ه‌می دا‌گیر کرد بە‌ چ‌وون ب‌ۆ‌ل‌ای پ‌ه‌لی دا‌رخ‌ور‌مایە، کە‌ لە‌و شو‌ئ‌نە‌دا
 بوو، یان سا‌قی دا‌ر خ‌ور‌مای‌ه‌ک ب‌ۆ ئە‌م‌ه‌ی خ‌ۆ‌ی پ‌ی‌ داش‌اری، دە‌ستی پ‌ن‌وه ب‌گ‌ری و خ‌ۆ‌ی پ‌ی
 بە‌ه‌یز ب‌کات: ب‌ۆ ئە‌م‌ه‌ی بە‌ ئ‌اسانی من‌دالە‌ک‌ه‌ی ب‌بی، م‌ه‌ری‌ه‌می ه‌ه‌ژار بە‌ تاق و تە‌ن‌یا لە‌و شو‌ئ‌نە
 چ‌ۆ‌ل‌ه‌دا بە‌جاری ئ‌یش و ئ‌ازار و ش‌ه‌رم و داخ و غە‌م دل و لە‌شی دا‌گیر کرد و ئ‌ارامی ب‌ۆ
 نە‌ه‌یش‌ت‌ه‌وه، لە‌بەر ئە‌وه ﴿قَالَتْ﴾ و‌تی: ﴿يَلْبَسُنِي مِن قَبْلِ هَذَا﴾ ئ‌ای خ‌ۆ‌زگە‌ من لە‌پ‌یش ئە‌م‌ه‌دا
 بە‌ر‌د‌مایە ﴿وَكُنْتُ نَسِيًا مِّنْسِيًا﴾ من ش‌ت‌ئ‌کی واز ل‌ی ه‌ین‌را‌وی با‌س نە‌ک‌را‌و بو‌وم‌ایە و بە
 تە‌وا‌وی لە‌ب‌ر ب‌چ‌وو‌مایە. ئ‌ین‌جا خ‌و‌ای خ‌ا‌وه‌ن بە‌زە‌یی و ف‌ریاد ر‌ه‌س چ‌ا‌ره‌س‌ه‌ری ه‌ه‌موو داخ و
 ئ‌یش و م‌ه‌راق‌ئ‌کی ب‌ۆ کرد، بە‌م ر‌ه‌نگە‌ ئە‌و من‌دالە‌ تازە‌ بو‌وه‌ی ب‌ۆ ه‌ین‌ایە‌ ق‌سه و دل‌خ‌ۆ‌شی
 دای‌ه‌وه و ئە‌وه‌ی ب‌ۆ ئە‌و ک‌اتە‌ پ‌ن‌ویست ب‌یت ر‌ئ‌ن‌مو‌ونی ب‌ۆ کرد، وە‌کو ئە‌ف‌ه‌رم‌وی: ﴿فَنَادَتْهَا مِن
 نَحْوِهَا﴾ ئە‌و من‌دالە‌ی بوو، ئ‌ین‌جا خ‌وا ه‌ین‌ایە‌ ق‌سه و بان‌گی کردە‌ م‌ه‌ری‌ه‌می دای‌کی لە‌ژ‌ئ‌ر دا‌و‌ئ‌نی
 دا ﴿أَلَا تَحْزَنِي﴾ بان‌گی کرد غە‌م‌بار م‌ه‌بە‌ ﴿فَدَجَمَلُ رَبِّكَ نَحْنُكَ سَرِيًّا﴾ چ‌ون‌که‌ ب‌ی‌گ‌ومان خ‌و‌ای ت‌ۆ
 لە‌ل‌ای خ‌وار‌و‌وت‌ه‌وه ج‌ۆگە‌ی‌ه‌ک ئ‌ا‌وی ب‌ۆ ف‌ه‌را‌ه‌م ه‌ین‌ا‌وی ئە‌وه ب‌ۆ ئ‌او ﴿وَهَمَزِي إِلَيْكَ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ﴾
 پ‌ه‌لی دا‌رخ‌ور‌ما‌ک‌ه‌ش را‌وه‌ش‌ئ‌نە‌ ب‌ۆ‌ل‌ای خ‌ۆ‌ت ﴿سَنَقِطُ عَلَيْكَ رَطْبًا حَبِيًّا﴾ خ‌ور‌مای ت‌ه‌ر و تازە
 ئە‌خ‌ات بە‌س‌ه‌رت دا کە‌ پ‌ی‌گە‌ی‌و‌وه و ش‌ایانی ئە‌وه‌یە‌ ب‌چ‌ن‌ر‌ئ‌ت‌ه‌وه، ئە‌م‌ه‌یش ب‌ۆ خ‌ۆ‌را‌کت، جا
 خ‌ۆ‌را‌کی ش‌یر‌ین بە‌ ت‌ایبە‌تی خ‌ور‌ما با‌ش‌ترین و چ‌ا‌ک‌ترین خ‌ۆ‌را‌کە‌ ب‌ۆ ئ‌ا‌فرە‌تی زە‌ی‌سان بە
 ت‌ایبە‌تی کە‌ تازە‌ من‌دالە‌ک‌ه‌ی ل‌ی بو‌وب‌یت‌ه‌وه،

فَكُلِّي وَأَشْرِبِي وَقَرِّي عَيْنًا فَإِمَّا تَرِينِ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ
 الْيَوْمَ إِنْسِيًّا ﴿١٦﴾ فَأَتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ، قَالُوا يَا مَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئًا فَرِيًّا ﴿١٧﴾ يَتَأَخَذَتِ
 هَهُنَا مَكَانَ أَبُوكِ أَنْرَأْسًا وَسَوَاءٌ مَا كَانَتْ أُمُّكِ بَغِيًّا ﴿١٨﴾ فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ
 فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا ﴿١٩﴾ قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ آتَنِي الْكَتَابَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا ﴿٢٠﴾

﴿فَكُلِّي وَأَشْرِبِي﴾ نینجا بخور و بخوروه ﴿وَقَرِّي عَيْنًا﴾ دل خوش به و هیچ دل غمگین مبه
 ﴿فَأَمَّا تَرِينِ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا﴾ نینجا نه گهر هر یه کیکت بینی له نادمی ﴿فَقُولِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا﴾
 پی بی به راستی من روزه نوز کردوه له سر خوم بو خوی خاوهن به زهی ﴿فَلَنْ
 أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنْسِيًّا﴾ که واته هر گیز نه مرقسه له گهل هیچ نادمی یهک دا ناکم، نیتر نه
 روزه روزهی قسه نه کردن بو بی یان باو بووه له ناویان دا له کاتی روزه دا قسه یان
 نه کردوه، به هر جور بو بی، مبهست نه بووه که کوتایی بینی له گو فتو گوئی خملکی و
 ته نیا خریکی خوا پرستی بیت، مبهست نه بووه که هیچ دمه دمی نه کات له گهل هیچ
 کس دا، چونکه که خوا حزه تی عیسی هی نایه قسه نیتر هیچی تر پیویست ناکات،
 به لگی روون و پته و نهویه و بهسه، که واته هر کسی دی بی به نیشاره تی گه یاندوه
 که قسه ناکات، یان مبهست نهویه دوی نهو هواله نیتر هیچ قسه یهکی تر ناکات. پاش
 نهوی خوا لوتفی کرد نهو کرامت و شته گرنگانهی پیشانی مریم دا نیتر مریم
 شادمانه و پشت نهستور، ﴿فَأَتَتْ بِهِ قَوْمَهَا﴾ نینجا به کوره که یهوه هاتوه بولای کس و
 کاره کی ﴿تَحْمِلُهُ﴾ به جوری خوی کوره کی هلگرتبوو، واته به شیوه یهکی بی باکانه و به
 سر به زهی. به لام کس و کار ناگیان نی یه لهو به سر هاتانه، له سر نهوه کاتی که
 تماشایان کرد کچه کیان هاتوه به مندالیکهوه ناره حمت و دلگران و شهر مزار بوون
 ﴿قَالُوا﴾ و تیان: ﴿يَا مَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئًا فَرِيًّا﴾ نهی مریم به راستی شتیکی زور گه ورده

کردووه، شتیکی خراپی بیزارو، بی شوو کردن و بی میرد مندالت هیناوه! ئینجا به
 تهرهوه پی یان وت: ﴿بِتَأَخْتِ هَرُونَ﴾ نهی خوشکی هارون، واته نهی کەسی که له چاکی و
 پاکی دا وهک هارون وای (مههست پیاویکی چاکی به ناوبانگ بووه لهو چهرخه دا)، واته تو
 له کوئی و نهه کاره له کوئی؟! ﴿مَا كَانَ أَبُو آسَرًا سَوًّا وَمَا كَانَتْ أُمَّكَ بِنِيًّا﴾ نه باوکی تو پیاو خراپی
 داوین پیس بوو، نه دایکی تو کهسیکی زیناکه ری داوین پیس بوو، واته کاتی باوک و
 دایکت به وجوره پاک و داوین پاک بوون دهی تو بۆ وهکو نهوان نه بویت؟ بیگومان تاوانه کهت
 کهوره تره له تاوانی خه لکی تر، چونکه تو له رۆله و نهوهی چاکانی. مه ریهم هیچ به دهه
 وه لأمی نه دانسه وه، چونکه به رۆژووه، وهکو له پینشه وه باس کرا... ﴿فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ﴾ ئینجا
 دهست نیشانی کرد بۆلای کوره کهی، بۆ نه مهی پرسیار لهو بکهن و نهو وه لأمیان بداته وه،
 نه وانیش به سه رسامی یه وه ﴿قَالُوا﴾ و تیان: ﴿كَيْفَ نَكَلِمُ مَنْ كَانَتْ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا﴾ ئایا چون ئیمه
 قسه بکهین له گهل کەسی که له بيشکه دایه و له کاتیک دا منداله؟! یان چون قسه بکهین له گهل
 کەسی که دهست کهوتووه له بيشکه دا له کاتیک دا منداله؟! واته نه مهی تو دهست نیشانی
 بۆ نه کهیت منالی بيشکه یه و ناگونجی بۆ قسه له گهل دا کردن. نهوان به سه رسامی و رقه وه
 نهوه یان وت، چونکه به دیمهن وهکو په نه کهی دابی و قسه شیان له گهل ناکات و هیشتا
 لاقرتیشیان پی نه کات و نه یان نه زانی که راست نه کات و خوا نه یهینیته قسه تا چوو به
 گوینچه یاندا نهه چهند نوخته و خالانه: ﴿قَالَ﴾ وتی نهو منداله که حه زره تی عیسا بوو:

- ۱- ﴿إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ﴾ به راستی من بهنده ی خوام.
- ۲- ﴿هَاتَنِي الْكِتَابَ﴾ واته بیگومان کتیبیک که ئینجیله پیم نه دات و نه یزیریته خواره وه بۆ سه رم.
- ۳- ﴿وَجَعَلَنِي نَبِيًّا﴾ بیگومان نه مکات به پیغه مبه ر، نه مهیش به لگه یه کی تره له سه ر پاکی و
 داوین پاکی دایکی، چونکه ناگونجی پیغه مبه ر حه رام زاده بیئت، به لکو نه بی حه لآن
 زاده بیئت.

وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَنِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا ﴿٣١﴾ وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا شَقِيًّا ﴿٣٢﴾ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا ﴿٣٣﴾ ذَلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٣٤﴾ مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ

۴- ﴿وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ﴾ من نه گفتری به پیت و فەر پی دراو لههر شوینیک دا بم، واته زۆر به سوود ئەبم بۆ خەلکی و رینمونی یان ئەکەن بۆ رینگای راست که رینگای خوایه.

۵- ﴿وَأَوْصَنِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا﴾ فەرمانی پیا داوم به نوێژکردن و به زەمکات دان هەتا ما بم و زیندوو بم.

۶- ﴿وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ﴾ منی گنپراوه به رۆله یهکی چاکی گوی رابه ل بۆ دایکم که چا که بکەم له گەلی دا.

۷- ﴿لَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا شَقِيًّا﴾ نه یکردوو بم به کەسیکی سته مکار که خۆم بهزل دا بنیم و سه رینچی بکەم له پەرستن و گوی رابه لی خوای خۆم. یان سه رینچی بکەم له چا که کردن له گەل دایکم داو به هۆی ئەومره بېم به شه قارهت مەند و بەد بهخت.

۸- ﴿وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا﴾ واته له لایەن خواوه سلوو و ریز و ئەمین کردنەوه له زبانی خەلکیم بپژی به سه ردا، رۆژی له دایک بووم، و رۆژی که ئەمرم و رۆژی که زیندوو ئەکرئەوه، که واته هیچ کەس ناتوانی له م سێ کاتەدا هیچ زیانیکم پی بگه یەنی که بەنده لهو سێ کاتەدا له هه مو کاتی تر داماو ترو پنیویست تره به یارمەتی دان و پارێزگاری.

نا بهو جوړه که و ترا حەزرتی عیسا (علیه السلام) له یه کەم جار هوه جار ی بهنده یی خو ی دا بۆ خوای خو ی، که واته عیسا خوا نی یه وه کو کۆمه لی له مەسیحی یه کان باوه ریان وایه، یه کی نی یه له (سیان) که ئەو سیانه به هه مو ریان خوایه کی تەنیا ن، وه کو کۆمه لی لهو مەسیحی یانه ئەلین، کو پی خواش نی یه وه کو کۆمه لیکی تریان ئەلین. هه روه ها جار ی دا که خوا کردوو یه تی به پیغه مبه ر نه ک به کو پ یان ها و به ش، خوا فەرمانی پیا داوه به پەرستن

وهكو بهندهكاني تری، ژيانیکي دياربي کراوی ههيه لهه دنیايه دا له پاشان نه مری و زیندوو
 نه کریته وه، وهكو نهو هه موو خه لکی تره، خوا بریاری بو داوه که سه لام و نه مینی و بی
 زبانی بو نه بی. نیت قورئان لیژدها باسی هیچی تری عیسا پیغه مبر ناکات (علیه السلام) و
 نافه رموی نهو گهل و کومه له که نهو هیان بینی له عیسا وه چی یان کرد و چی یان وت؟ یان
 مریه م چی به سه رها ت؟ یان نافه رموی عیسا که ی کرا به پیغه مبر؟ ئایا هر له مندالی یه وه
 کرا، یان کاتی گوره بوو؟ نه مانه ی هیچ باس نه فرموو، چونکه له شوینه دا باسی چو نیتی
 پهیدا بوون و له دایک بوونی عیسا یه، که واته با شترین و ریک ترین وه و وتار که باسی
 عیسا ی پی دوا بی بینی نه م چهند رسته یه یه: ﴿ذَلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ﴾ نه وه ی که باس کرا به و
 ناو نیشانه وه نه وه یه عیسا ی کوپی مریه م. که واته به و جوړه بیناسن و له و راده و پله دا
 باوه رتان پی پی بی، نه ک وه ک جووله که - نه فرینی خویان لی بیت - که وه کو باوه ریان نی
 یه به پیغه مبر نیتی یه که ی به حرام زاده و جادوبازی دانه نین، هه روه ها نه ک وه کو
 گا وره کانیش که زیاد له نه ندازه به رزی نه که نه وه تا راده ی خویا ته ی! عیسا ی کوپی مریه م
 نه نه وه یه که جووله که نه یلین، نه نه وه یه گا ور نه یلین، به لکو نه وه بوو که خوا باسی فرموو،
 له زمانی عیسا خو یه وه ناو نیشانی هه ل دا، و شتی راستیش نه وه یه وه کو خوا نه فرمو ی:
 ﴿قَوْلِكَ الْحَقِّ الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ﴾ وه ی راست له عیسا دا و دهر باره ی شیوه راسته قینه که ی عیسا
 من وتومه. نهو راسته ی که بی باوه ره کان گومان و دوو دل ی یان هه یه تیای دا، یان
 دوو به ره کی و ناژا وه یان هه یه تیای دا، هر کومه لی باری نه یلین، نینجا (علیه السلام) به نده ی
 خویا ه و کوپی مریه م نه ک کوپی خویا ه، چونکه: ﴿مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَخْذِلَ مِنْ وَلِيِّهِ﴾ به هیچ رهنگ
 ناگونجی و شایان نی یه بو خوا که بریاری هیچ روله یه ک بدات بو خو ی، چونکه پیویستی به
 روله و نه وه بو که سیکه که خو ی بمری و هه ل نه گری بو مانه وه و تا به هو ی روله و نه وه
 ژبانی کوتای نیهت و بمینیته وه و بو که سیکه که بی هیز و دهسه لاته و پیویستی به
 کومه کی و یارمه تی یه، خو دیاره خوا هر نه بی و دهست نادا بو نه مان، هیزو دهسه لاتی بی
 سنووری هه یه و پیویستی به هیچ که س و به هیچ شت نی یه، نه گهر نا نه بی نا ته واو بی،
 نه وه یش له گهل خویا ته ییدا ناگونجی،

سُبْحَتَهُ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٣٥﴾ وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٣٦﴾ فَاخْلَفَ الْأَخْرَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ قَوْلًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ مَّشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٣٧﴾ أَسْمِعْ بِهِمْ وَأَبْصِرْ يَوْمَ يَأْتُوتُنَّا لَكِنِ الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٣٨﴾ وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٩﴾ إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا

چونکه ﴿سُبْحَتَهُ﴾ خوا پاک و بینگرده له هموو لهکه و ناتهواری یهک ﴿إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ﴾ هرکاتی بریاری هر کاری بدا هیچ شتیکی ناوی جگه لهوه که نهفرموی پیئی: بهه ﴿فَيَكُونُ﴾ نیتر دهست بهجی بی دواکهوتن نهو کاره نهبی، کهواته نیتر رۆله و کۆمهک و یارمهتی دهری بۆ چی یه؟ حمزههتی عیسا فهرمودهکهی لهگهل نهو کۆمهلهدا کۆتایی پی هیئا به جارسانی خویهتی خوا بۆ خویشی و بۆ نهوانیش، بانگ کردنی هممووان بۆ پهرسیتی خوا به تاک و تهنیا وهکو قورشان بۆمان باس نهفرموی: ﴿وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ﴾ عیسا وتی: بیگومان خویه که ناوی(الله) یه پهروهردگاری منه و پهروهردگاری شیوهیشه، ﴿فَاعْبُدُوهُ﴾ کهواته نهو پهرسیتن ﴿هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ﴾ نهمهیه ریگای راست. واته نهوهی که بۆم باس کردن وهسیهتم پی کرد، یان باوهر به تهنیایی خوا و پهرسیتن و گوی رایهلی بۆی: ریگای راسته. دیاره ریگای راست تهنیا ریگایهکه و ناگونجی زیاد له یهک ریگا بیئت، وهکو هیلی راست نهبی تهنیا یهکی بیئت و به هیچ رهنگ دهست نادا بیی به دوان، چونکه له نیوان دوو خالی زانراودا نهتوانین تهنها یهک راسته هیل بکیشین. ریگای راست که هوی ژبانی کامهرازی نهم جیهانه و هوی گهیشتنه به ناز و نیعمهتی نهپراوهی نهو جیهان، نهو ریگا راسته: تهنیا بریتی بوو لهوهی که عیسا و هموو پیغهمبهران فهرموویانه - سهلامی خویان لی بیئت - بهلی بهراستی تهنیا نهو ریگایه راسته و دووره له هموو رهخنه و لهکه و نالهباری و هرچی خراپه و ناپهروایی و نالهباری لهم جیهانهدا رووی داوه و روو نهدا همووی بههوی لادانه لهو تهنیا ریگا راسته. خوا به بهزهیی خوی بمانخاته سهر نهو ریگایه و دامهزراو و نهگۆپراوه و لانه دراومان بکات لی ی آمین. لهپاش روون کردنهوهی بارو شیوه راستهقینهکهی حمزههتی عیسا(علیه السلام)، نینجا ناژاوه و نیزاعی تاقم و کۆمهلهکانی پاش عیسا پیشان نهدا و

به کورتی نه فرموی: ﴿فَاخْلَفَ الْأَحْزَابَ مِنْ بَيْنِهِمْ﴾ ئینجا پاش عیسا و گهل و نوممه ته که ی بوون به چهند کومه لی، نهو گهل و کومه لانه نارژوه و خیلایان بوو له نیوان خویمان دا له باره ی عیسا وه، سی کۆپی به ناوبانگ گهرا له لایه ن زانا و نوسقوفه کانه وه بو نهو مه به سته یه کیکیان نهو کۆپه به ناوبانگه بوو که نیمپراتور قوسته ننتین کۆی کردنه وه، نه دنامه کانی گه یشته (دوو هزار و سهد و حهفتا) نوسقوف، ئینجا که وتنه نارژوه و دووبه ره کی یه کی به تین، هر کومه لی رایه کی هه بوو.. هه ندیکیان ئه یان وت: عیسا خواجه و له ناسمانه وه هاته خواره وه بو سهر زهوی، که واته به نده کانی هه ندیکی مراند و هه ندیکی زیندوو کردنه وه، ئینجا بهرز بووه وه بو ناسمان. کومه لیکی تر نه ی وت: کۆپی خواجه، کومه لیکی تر نه یان وت یه کیکه لهو سی شته که نه سل و بنه رهن: (اب، ان و روح القدس) تا قمی تریان لایان وابوو که سی خوا هه یه: الله، عیسا، دایکی، تا قمیکی تر باوه رپی ریک و راستیان هه بوو، نه مه ی قورئان فرموی باوه رپی وابوو، چهند کومه لیکی تر هه بوون جگه له مانه هه ریه که شتیکی نهوت. له ناو نهو هه موو نه دنامه نه دا سی سهد و هه شت که سیان یه ک که وتن و بپراریان دا له سهر باری، ئینجا نیمپراتور رای نه م کومه له ی به دل بوو له بهر نه وه یارمه تی نه م سی سهد و هه شت که سه ی داو نه وانی تری دهر کرد و دژیان وه ستا به تایبه تی نهو تا قمه ی باوه رپی ریک و راستیان هه بوو به عیسا به م جۆره ی قورئان فرموی، جا نه و قورئان نه م هه ره شه سامناکه نه کات له کومه لی کافره کان که له ریگای عیسا و ئینجیل لایان دا، نه فرموی: ﴿قَوْلًا لِّلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ مَّشْهَدٍ يَوْمٍ عَظِيمٍ﴾ ئینجا سزای سهخت و به سو بو نه وانه ی که کافر بوون له ناماده بوون و بینینی روژیکی زور گه وه که روژی دواپی یه، وهیل و سزای سهخت بو نهو کافرانه لهو روژه گه وه دا که جن و ناده می و فریشته هه موو تیای دا حازر نه بن له حوزوری نهو خواجه دا که هه موو شتی به ده سته و نهو کافرانه باوه ریان پیی نه بوو له م جیهانه دا. نهو کافرانه له م جیهانه دا گوینچه کیان که ره له بیستنی شتی راست و نهو نایین و بهرنامه بی وینه ی که خوا بو ی ناردن و چاویان کویره له بینینی نهو هه موو ده لیل و به لگه رووانه که خوا بو ی داناون و رینموونی بو کردوون، به لام له روژی دواپی دا به م جۆره ن که خوا نه فرموی: ﴿أَسْمِعْ يَوْمَ وَأَبْصِرْ يَوْمَ يَا تُونُتَ﴾ ئای چنده و چ بیسنده و بینان روژی که دینه لای ئیمه!! واته لهو روژه دا هیزی بیستی و تیژی بینینیان له راده یه ک دان شایانی نه ون سهر سوپه مینتی لی یان نه ونده به تینن ﴿لَٰكِنِ الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ﴾ به لام نهو سته مکارانه نه مرؤ له م جیهانه دا

له ناو گومپایی یه کی روون و ناشکرادان بیستن و بینایی یه کیان نی یه سوودی بی، نهو
 بهد بهختانه نابیستن و نابینن کاتی بیستن و بینن هوی رینمونی و رزگارین، به لام له
 هموو کهسی بیسنده و بینا ترن کاتی که بیستن و بینن هوی ریسوایی یه و هوی داخ و
 خهفت و سام و ترسه. نینجا فرمان نه دات به پیغه مبر (ﷺ). نه فرموی: ﴿وَأَذِذْهُمْ يَوْمَ
 الْقِسْرَةِ﴾ نهو زالمانه یان هموو کافرئ به تیگرایی بترسینه له روژی داخ و خهفت، نهو
 روژهی که خراپه کار و تاوان بار داخ و مهراق نه خون له سهر خراپه و تاوانه که یان، چاکانیش
 هر مهراق نه خون له سهر که می خیرو چاکه یان، وهکو له حه دیس دا نه فرموی: نهو روژه
 روژیکه نه وهنده داخ و مهراقه که ی زوره و کهچی تازه هیچ سوودیشی نی یه، بیاتر سینه ﴿إِذْ
 قُضِيَ الْأَمْرُ﴾ لهو کاتهی که کاروباری خه لکی دوایی پی نه هینری، کار له کاره گا به تهوایی
 نه ترازینری بهم رهنکه به ههشتی یه کان رهوانهی به ههشت نه کرین و دوزهخی یه کانیش به
 ریسوایی و روو رهشی یه وه نه خرینه دوزهخ، نینجا مردن له شیوهی بهرانیکی بازوودا
 نه هینری و جار نه درئ و بانگ نه کریتته به ههشتی و دوزهخی یه کان، پی یان نه وتری نه مه
 نه ناسن؟ نهوانیش نه لین: به لی نه وه مردنه. نینجا له پیش چاوی هر دوو کو مه له که وه سهر
 نه برری و بانگ نه که نه هر دوو تا قمه که: نیر مردن نه ما، هر دوو لاتان بی برانه وه نه میننه وه
 له شوینی خوتان دا جا په نا به خوا، نه بی رادهی داخ و مهراقی دوزهخی یه کان لهو کاته دا
 چون بی نای، نای لهو نا نومیدی و بهش بر اوی یه که دلیان داگیر نه کات! نای نای لهو بهد
 بهختی و شهره زاری یه، خوا په نامان بدات لی ی! بیاتر سینه ﴿وَمَنْ فِي عَمَلَةٍ﴾ له کاتیک دا که
 نهوان وان له بی ناگایی دا لهو هموو به سه رها ته که دوو چاریان نه بی، که واته زور
 پیوستیان هیه به ترساندن، بیاتر سینه لهو کات و روژه ﴿وَمَنْ لَا يُؤْمِنُ﴾ له کاتیک دا که
 نهوانه باوه پریان نی یه بهو روژ و کاته و زیندوو بوونه وه و حساب و پرسیاره، که واته هوی
 ترساندن هیه بیاتر سینه لهو روژهی که بیگومان راسته و بهدی دیت وهکو نه فرموی: ﴿إِنَّا
 نَحْنُ نَرِثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا﴾ به راستی زهوی و هر که سی و ا به سهر زهوی یه وه نیمه به میراتی
 وهری نه گرین، واته همووی نه بی به هینی نیمه، وهکو میراتی یه که تهنها میرات بهرینکی
 هبی هموو که له پوو و میراتی یه که نه بی به هینی نهو تهنها میرات بهره و هیچ کهسی تر
 مافی پیوه نامینی

وَالْيَا يُرْجَعُونَ ﴿١٠﴾ وَأَذْكَرُ فِي الْكُتُبِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا ﴿٤١﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ شَيْئًا ﴿١٢﴾ يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا ﴿١٣﴾

﴿وَالْيَا يُرْجَعُونَ﴾ همو و نه گيرنفريننهو بؤلای نيمه، لهم فهرموده دا دلخوشی و دلنهوایي پيغه مبر(ﷺ) هيه، هروه ها مهره شه له بی باوره کان. ليره دا باسی له دايك بوونی عیسا دوايي هات(عليه السلام) و نهو قسه پپو پوچ و درؤ و دهله سهی كه كرابوو لهو باره يه وه روونی كرده وه، نینجا دهست نهكات به زنجیره يه كه له سرگوزه شته ی ئیبراهیم پیغه مبر(عليه السلام) لهم زنجیره يه دا درؤ و ناروه ایی و بیزراوی ییرو باوره ی بت په رستی روون نهكات وه، ئیبراهیمیش نهویه كه عهره به كانی مهككه خویمان به نهوهی نهو دانه نا، خزمهت چی و قاپیه وانی نهو ماله بوون كه ئیبراهیم و ئیسماعیلی كوری دروستیان كرد، كهواته نهبوایه لایان نه دایه له نایینی ئیبراهیم و بت په رست نهبوونایه، به لكو له سهر رهوشتی باوكه گوره یان برؤشتنایه و خوا په رست بوونایه به تاك و تهنیا وهكو نهو و لهم زنجیره يه دا دهرنهكوهی زؤر له خو و رهوشته شیرینه كانی ئیبراهیم له وتار و كرداری دا، له بهره رنگاری نهفامی و نهزانی باوكی دا و هروه ها دهرنهكوهی بهزه یی خوا دهرباره ی كه لهباتی نهو كهس و كاره خراپه خوا نهو هموو رؤله و نهوه چاكه ی پیندا، نهوه تا ههر پیغه مبر ی پاش ئیبراهیم هاتبی له نهوهی نهوه و نهچینه سهر نهو، نهفهرموی: ﴿وَأَذْكَرُ فِي الْكُتُبِ إِبْرَاهِيمَ﴾ نهی پیغه مبر باسی ئیبراهیم بكه له قورئان دا، لهم سوره تها بخوینره وه به سهر گهله كهت دا هندی له هوالی ئیبراهیم كه چون بهرگری بت په رستی نهكرد، نهو ئیبراهیمه ی كه نهم گهله خویمان به نهوهی نهو نهرانن، لهمه دا راست نهكهن، لایشیان وایه له سهر نایینی نهون، به لام لهمه دا درؤ نهكهن ﴿إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا﴾ واته باسی ئیبراهیم بكه، چونكه به راستی ئیبراهیم زؤر راست و راست گو بووه، ههرگیز درؤی نهكردوه، و پیغه مبر بووه ﴿إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ﴾ باسی نهو كاته بكه كه ئیبراهیم وتی به باوكی: ﴿يَا أَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ﴾ نهی باوكی خوشه و رستم نایا تو بوچی شتی نه په رستی كه نایبیستی و نایبینی، كهواته هیچ ناگای له تو نی یه، ههر هاوارنکی لی بكهیت نایبیستی و ههر كرنوش و گهردن كهچی یه بكهیت بو ی نایبینی ﴿وَلَا يُغْنِي عَنْكَ شَيْئًا﴾ سوودی هیچ شتیكت پی ناگه یه نی: نه قازانجت بو رانه كیشی نه بهرگری زیانت لی نهكات، نا بهو جوړه وتاره شیرینه و بهو شیوه ناسكه لهكهل

باوكى دا دوا، ئەيويست رېنموونى بىكات بۇ ئەو پىت و فەرقى كە خوا داويەتى بە خۇي،
 بىخاتە سەر ئەو رىگا راستە كە خوا خۇي خىستووتە سەرى، لە يەكەم جارەوہ
 خۇشەويستى باوكى دەرئەپرى بە وشەيەكى شىرىن كە عەرەبىيەكەى بىرىتى يە لە ﴿يا ايت﴾
 كە لە زمانى عەرەب دا بەكار ئەھىنرى بۇ گەياندى رىز و خۇشەويستى بەسۆز، جا لەبەر
 ئەوہ چەند جارى ئەو وشە ناسكەى بەكار هېنا، ئىنجا لە رىوہ پىنى نەفەرمو: تۇ گومرايت،
 بەلكو بە نەرمى و شىرىنى تىنى گەياند كە كارىكى بى جى ئەكات و بىرو باوہپىكى ناپرەواى
 ھەيە و بەلگەى رىك و روونىشى لەسەر هېنايەوہ زۆر بە نەرمى، بەم رەنگە پىرسىارى لى
 ئەكات لەو شتەى كە پالى پىوہ ناوہ بۇ پەرسىتى شتى كە ژىرىى ھىچ نىرخىكى بۇ دانانى و
 بەرگى ئەكات لەوہى دلى پىوہ بىبەستى، چ جاي پەرسىتى كە ئەو پەرى مل كەچى يە،
 ئەبى بۇ كەسى بىرى كە بەرزى بى لە ھەموو بارو روويەكەوہ لە ئادەمى، ئەو پەرسىتارەوہ
 خاوەن ھىزو دەسلەت و زانىن بىت، بىدارى كىردەوہ كە ھەموو خاوەن ژىرىى يەك ئەبى ھەر
 شتىكى كىرد مەبەستىكى رىك و راستى ھەبى، خۇ ئاشكرايشە ھىچ سوويدىكى نى يە، لە
 پەرسىتى ئەو دارو بەردەدا، كەواتە كۆتايى بىنىت لەوشتە بى نىرخە بى سووہ. ئىنجا
 داواى لى ئەكات كە پەپىرەوى بىكات و شوينى بىكەوى تا رېنموونى بىكات بۇ رىگايەكى راست
 كە لەلەيەن خواوہ ئەمى پى رەوانە كراوہ و باوكى بەشدار نى يە تىاي دا، فەرموى: ﴿يَا أَيُّهَا
 إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ﴾ ئەى باوكى خۇشەويستى بەراستى ھەندى زانىن بۇ من
 ھاتووہ كە بۇ تۇ نەھاتووہ، واتە چەند من كوپى تۇم و بە تەمەن لە تۇ بچووكىتم، بەلام من
 ئاگادارم بەسەر ھىندى شت دا كە تۇ ئاگادار نىت پىنى ﴿فَاتَّبِعْنِي أَهْدِيَكُ صِرَاطًا سَوِيًّا﴾ كەواتە
 شوينم بىكەوہ و پەپىرەويم بىكە تا رېنموونى و رابەرىت بىكەم بۇ رىگايەكى راست كە ھىچ
 خوارى و ناپىكى نەبى. لەم وتارەيش دا ئەوپەرى ناسكى و نەرمى بەكار ھېنا، ئەوہ تا
 نەيفەرموو تۇ نەزانى و من زانام، بەلكو بەو جۆرە ناسكە فەرموى، و خۇي و باوكى وا
 پىشان دا بە وىنەى دوو ھاوپى بە رىگايەك دا بېرۇن، يەككىيان شارەزايە و ئەويتىر نەشارەزا،
 ديارە بەم جۆرە و بەو شىوہ ھىچ كەس بەعار و لەكەى دانانى شوين كەوتنى شارەزاكە.
 لەپاش ئەوہى كە روونى كىردەوہ كە بت پەرسىتى ناپرەوايە، دژى ژىرىى يە، ئەم زانايە و
 شارەزاي رىگاي راستە، ئىنجا پىنى رانەگەيەنى كە ئەو رىگايەى ئەو لەسەرەتى رىگاي
 شەيتانە و ئەم ئەيەوى بىخاتە سەر رىگاي رەحمان، بەلكو دووچارى سزاي خوا نەبى و
 ھاوبەشى شەيتان نەبى لەو نەفرىنەى كە لى ي كرا،

يَتَّابِتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَنِ عَصِيًّا ﴿١١﴾ يَتَّابِتِ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يَمَسَّكَ
 عَذَابٌ مِنَ الرَّحْمَنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا ﴿١٥﴾ قَالَ أَرَأَيْتَ أَنْتَ عَنْ ءَالِهَتِي يَتَّبِعُهُمُ الْبَنُؤُنُ
 تَنْتَهُ لَأَرْجُمَنَّكَ

فرمودی: ﴿يَتَّابِتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ﴾ نهی باوکی خوشهویستم شهیتان مه پهرسته، بیگومان به دیمه ن باوکی ئیبراهیم شهیتانی نه نه پهرست، به لام پهرسته که ی به هاندانی شهیتان بوو، وهکو هموو گوناوو تاوانی تر که واته پهرستنی بتهکان له راستی دا پهرستنی شهیتان بوو، پهرستنی شهیتانیش شتیکی زور خراب و نارهوایه، ﴿إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَنِ عَصِيًّا﴾ چونکه به راستی شهیتان هر له کونهوه یاخی و سه پیچی کره لهو خواهی که زور به به زهی یه، واته گوی رایلی تو به شهیتان زور نارهوایه، چونکه نهو سه پیچی له خوا نهکات که خاوه ن چاکه و به زهی یه به تو، ئینجا باوکی ترساند له پاشه روژی به دی نهو باره ی له سه ریته ی

فرمودی: ﴿يَتَّابِتِ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِنَ الرَّحْمَنِ﴾ نهی باوکی خوشهویستم به راستی من مه ترسی نهکم که سزایکت لی کهوی له مه وپاش له لایه ن خوی خاوه ن به زهی یه وه، له سه ر نه م بت پهرستی و سه پیچی یه ت له پهرستنی خوا به تاك و تهنا، واته نه گهر نه گهریته وه بولای خوا و توبه نه که یه ت ﴿فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا﴾ ئینجا مه ترسی نهکم به هو ی نهو سزاوه بی بی به هاومل و هاوسه ری شهیتان و بی بی به شوین که وتووی شهیتان له نه فرین و سزادا، واته نه ترسم هرچوینی له م جیهانه دا شوین که وتووی له نه فرین و سزادا، حزه رته ی ئیبراهیم بهو شیوه ریک و پیکه هه ولی دا له گه ل باوکی دا، و بانگی کرد بو سه ریگی رزگاری، به لام نهو بانگ کردنی نه وه بهو جوړه نه رمی و ناسکی یه و بهو وشه و وتاره شیرینه هیچ کاری نه کرد له دلّه ره قه بت پهرسته که ی باوکی، به ره ریچی وتاره شیرینه کانی ئیبراهیمی دایه وه به م وتاره وشکه ره قه ناله باره: ﴿قَالَ﴾ و تی ﴿أَرَأَيْتَ أَنْتَ عَنْ ءَالِهَتِي يَتَّبِعُهُمُ﴾ نایا تو روو وه ره گیزی و پشت نه که یه ت نه م پهرستراوانی منه و بیزاری له پهرستنیان نه ی ئیبراهیم؟ واته بیزاری دهر نه بیری له بت؟! نایا تو که یشتیته نهو راده یه که درئی نه مانه بیت و به رگری له پهرستنیان بکه یه ت؟ ﴿لَنْ نَرَهُنَّ لَأَرْجُمَنَّكَ﴾ به راستی نه گهر کوتایی نه هینی لهو باره ی که له سه ریته ی،

وَأَهْجُرْنِي مَلِيًّا ﴿١٦﴾ قَالَ سَلَّمٌ عَلَيْكَ سَأَسْتَغْفِرُكَ رَبِّي إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا ﴿١٧﴾ وَأَعْتَزِلْكُمْ
 وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُوا رَبِّي عَسَىٰ أَلَّا أَكُونَ بِدُعَاءِ رَبِّي شَقِيًّا ﴿١٨﴾ فَلَمَّا أَعْتَزَلْتَهُمْ
 وَمَا يَعْزُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَهَبْنَا لَهُمْ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ﴿١٩﴾ وَوَهَبْنَا لَهُمْ مِنْ رَحْمَتِنَا
 وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيمًا ﴿٢٠﴾

ئەو ھەلویستە خراپەیی خۆت نەگۆڕی بینگومان بەردە بارانت ئەکەم و ئەتکوژم ﴿وَأَهْجُرْنِي﴾
 واتە بپۆ ماوەیەکی زۆر دوور کەرەوه لێم و کەنار گێری بکە لێم ئەگەر ئەتەویت خۆت
 نەدەیت بە کوشت. جا وەرە سەرنجی ئەم نەفاسی و نەزانی یە بدە، وەرە سەرنجی ئەم وتارە
 و ئەو وەلامە رەق و تەق و بی تام و ناپەرەوا بدە، وەرە تەماشای دلی بکە کە بە ئیمان و
 باوەڕی راست پاک و خاوین بووبی و بەراوردی بکە لەگەڵ دایک دا کە تاریکی کوفر و
 تروکایی لی بربیبی و سەری لی تیک دابی!! ئەو کوپرە ھەلکەوتووە خوا ناسە ھێشتا بەوێش
 رقی ھەلنەسا، سۆز و بەزەیی و بەشەرمی تیک نەچوو دەربارە ی ئەو باوکە دل رەقەیی، ھێشتا
 بەوێش بەم شیرینی یە وەلامی دایەرە: ﴿قَالَ﴾ فەرموی: ﴿سَلَّمٌ عَلَيْكَ﴾ سلاوت لی بی، واتە
 بە دۆعا وازت لی ئەھینم و بەرامبەر بە خراپە چاکە ئەکەم و ھیچ زیانیکت لەلایەن منەو پی
 ناگات، ئیتر شتی نالیم پینت سزات بدات بەلکو ﴿سَأَسْتَغْفِرُكَ رَبِّي﴾ داوای لی بووردن و
 سەرنەوێ گوناھەکانت بۆ ئەکەم لە پەروردگارم.. داوا ئەکەم کە تۆلەت لی نەسینێ لەسەر
 ئەم گوومرایی وشوین کەوتنی شەیتانە، بەلکو بەزەبییت لەگەڵ دا بەکار بینێ و یارمەتیت
 بدات بۆ ئەمە ی بگەڕیتەرە بۆلای خوا و کوتایی بینێ لەو بارە ی کە وای لەسەری، ئەم
 داوات بۆ ئەکەم و چاوەڕوانم کە لێم وەرگەری، ﴿إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا﴾ چونکە بەراستی
 پەروردگارم لەگەڵ من دا ھەر وابوو لەمە وپیش زۆر بە لوتف و چاکە بوو بە من، نزاو
 داوای لی وەرگرتوووم ﴿وَأَعْتَزِلْكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ﴾ کەنار ئەگرم لە خۆتان و ھەموو
 ئەوانە ی ئەیانپەرستن جگە لە خوا و دوور ئەکەمەرە و بەجیتان ئەھیلم و کوچ ئەکەم لەم

ولاته. ﴿وَأَذْعُرُنِي﴾ په روږدگاری خوم نه پورستم ﴿عَسَىٰ إِلَّا أَكْرَمُ بِدَعَاءِ رَبِّي شَقِيًّا﴾ نومیدم
 نه کهم که له پرستنی په روږدگارم دا رهنجهړو و بی سووم نه بم به وینه ی نیوه که وه کو
 همور کوښشتان بی سوود و بی هوده نه روا، پاشه روژیشنستان سزایه، فرموی: نومیدم وایه
 و چاوه پروانی نه کهم و به شیوه ی دنیایي نه یفرموو له بهر شکاندنی نه فس که باوی
 خواناسانه، ناگادار کردنهوه له سهر نه وه که وهرگرتن و پاداشت دانهوه شتی نی یه پیویست
 بیت له سهر خوا، به لکو به لوتف و به زهیی خوږه تی، بیجگه له وهش همور شتی ناده می
 به ستراوه به دوا ی ژبانی یه وه، نه گهر نه و کاته ی له سهر چاکی و خواناسی پروا نه و بیگومان
 خوا همور چاکه په کی وهر نه گری و نه گهر نه و کاته ی له سهر خراپی پروا نه و هرچی
 کرده و ی هیه هموی نه سوتی و گهردی نه روا به با، چونی یه تی نه و دوا دوا یی یه ش
 نه ینی و (غیبی) یه خوا خوی نه زانی، که واته هر نه بی بلین: نومیدم و چاوه پروانی هیه،
 نابی د دنیا بین له سهر وهرگرتنی کرده وه و چاکه کانمان، پاداشت دانه و هیان له لایه ن خوا وه یه
 و نیبراهیمیش له ناستی خوا نه بی خوی هر به و جوړه پیشان بدا نیبراهیم (علیه السلام)
 برپاره کی به دی هینا و له بهر خوا کوچی کردو، نه وه ی دلی ناده می ناروزوی نه کات و
 به ستراوه پی یه وه له کس و کارو گه ل و خاک و نیشتمان هموی واز لی هینا و به جی ی
 هیشت، ده ی با بزاین له پاش نه وانه خوا چی دایه؟ نه فرموی: ﴿فَلَمَّا أَعْتَرَهُمْ وَمَا يَعْذَرُونَ مِنْ دُونِ
 اللَّهِ﴾ نینجا کاتی نیبراهیم دور که و تهره و که ناری گرت له باوک و گه له که ی و همور
 نه وانه ی که نه یان پرستن جگه له خوا ﴿وَهَيَّا لَهُ إِسْحَاقَ وَتَقَرَّبَ﴾^۱ نیمه نیسحاق و یه عقوبمان
 پی به خشی، واته کوپنکی وه کو نیسحاق و کوپه زایه کی وه کو یه عقوبمان پیدا ﴿وَكَلَّا جَمَلًا
 نَبِيًّا﴾ همدروه که مان گیران به پیغه مبر. ﴿وَوَهَبْنَا لَهُمُ مِنْ رَحْمِنَا﴾ به خشیمان به هرسنکیان
 هندی له رحمت و چاکه ی خومان بو همدو جیهان، وه کو مال و دارایی پاک و فراوان و
 روله و نه وه ی زور و به ناوبانگ و پیغه مبریتی و سر و کایه تی له ناین دا... ﴿وَجَمَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ

^۱ به تاییه تی له مه و پاش له م سوره تدا باسی نیسماعیل نه فرموی: له گه ل چه ند سیفت و ناویشان دا که واته لیره دا
 پیویست نی یه به باس کردنی.

صِدْقِ عَلَيَا ﴿ زمانىكى زۆر راست گۆي بلىند و قسه بيسراومان برباردا بۇيان لەناو گەل و كۆمەلەكەيان دا، يان باس و ناو و ناوبانگىكى راستى بلىندمان بۇ برباردان لە ھەموو چەرخەكان دا لەپاش خۇيان، بە جۆرى سوپاس بكرين و بە چاكا ناو بربين لەناو ھەموو خاوەن ئايىنەكان دا، ئىبراھىم پىنغەمبەر(عليه السلام) چەند شتىكى تىدا كۆبوو ھەتەو تەنيا خوا بۇ ئەوى كردووھ:

۱- لە پىناوى خۆشەويستى خوادا دەستى نا بە ھەموو شتىكەوھ، دوور كەوتەوھ و كۆچى كرد لە ھەموو خزم و كەس و كارى، خوايش لەباتى ئەوانەدا ئىسماعىل و ئىسحاق و يعقوبى پىدا.

۲- خۆي بەرى كرد لە باوكى كاتى بۆي روون بوو ھەوھ كە دوژمنى خوايە، خوايش لە قورئان دا ناوى برد بە باوكى موسلمانان.

۳- كۆپى خۆي دا بە زەوى دا بۇ سەربرىنى لەبەر گوى رايەلى خوا، خوايش مالاتىكى گەورەي كرد بە قوربانى و بۆي نارد، بەھۆي ئەوھ قوربانى كردنى دامەزرا، ھەتا ھەتايە لەسەر ئەو خوانى ئەوھ خەلكى بخۆن و بنۆشن.

۴- مل كەچ بوو بە رەزامەندى يەوھ بۇ ناو ئاگر لەبەر رەزامەندى خوا، خوايش سەرى خست بەسەر گەلەكەي دا، ئەو ئاگرە گەورەي سارد و سەلامەت كرد بۇ ئىبراھىم، ئەوھيش بوو بەھۆي سەربەرزى ئەو و سەرشۆپى و شەرمەزارى دوژمنانى خۆي و ئايىنەكەي.

۵- دلى سووتا و بەزەيى ھاتەوھ بەم مىللەتەدا و نزاى خىرى بۇ كردن خوايش پاداشتى دايەوھ كە لە ھەموو نويزىك دا ئەم مىللەتە داواي سەلات و سەلامى خواي بۇ بكن.

۶- دوژمنايەتى خۆي دەربرى لەگەل ھەموو بت و بت پەرسىك دا، خوايش ئەمى گىبرا بە خۆشەويستى خۆي.

۷- جى پىي ھىشتەوھ و پىت و فەردارى كرد و فەرمانى دا كە ئەو جىگا دەستانەي بكرى بە جىگاي نويز و نويزى تىدا بكرى سەلات و سەلامى لى بى.

وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ مُوسَىٰ إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا ﴿٥١﴾

ئینجا دیتە سەر باسی موسا و هارون که دوو پیغمبەریبون لە نەو و پەلی ئیسحاقی کۆری ئیبراهیم، ئەفرموی: ﴿وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ مُوسَىٰ﴾ باسی موسا بکە لە کتیبیک دا که قورئانە و ئەو سیفەت و نیشانانە ی که من بوۆت باس ئەکەم لە بابەت موساوە توو بیان خوینەرەو بەسەر خەلکی دا:

- ١- ﴿إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا﴾ بەراستی موسا کەسی بوو پاک و خاویز کر او و هەلبژێراو.
- ٢- ﴿وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا﴾ موسا فروستادە و نێراوی خوا بوو بۆ سەر خەلکی و هەواڵ وەرگر و هەواڵ دەر بوو پێ یان لەلایەن خواوە. ﴿نبی﴾ لە زمانی شەرح دا ئادەمی یەکە که ئایینی لەلایەن خواوە سەروش لەلا کرابی، نیتەر فەرمانی پێ درابیت بە راگەیانندی ئەو ئایینە بە خەلکی یان نە؟ و ﴿رسول﴾ ئادەمی یەکە که فەرمانی پێ درابی بە راگەیانندی ئەو ئایینە ی که سەروشی لەلا کراوە، کەواتە هەموو ﴿رسول﴾ یەک ئەبی ﴿نبی﴾ بیئت، بەلام پێویست نی یە هەموو ﴿نبی﴾ یەک ﴿رسول﴾ بیئت. وەکو ئەو هەموو پیغمبەرانە ی بەنی ئیسرائیلە که پێویست بوو لەسەریان رەفتار بە تەوراتی موسا بکەن و شتیکی جیاوازی تاییبەتی یان بۆ نەهاتبوو رایگە یەنن. کەواتە بە پێی ئەو که و ترا ئەبوا یە وشە ی ﴿نبی﴾ لە پێش وشە ی ﴿رسول﴾ هەو بوا یە بەلام دوو هۆ هە یە لێرەدا بۆ دواخستنی ﴿نبی﴾:

- ١- رینکی و جوانی لەگەل دوا دوا یی ئایەتەکانی ترا که پێ یان ئەوتری (فاصلە) و ئەو رینکی یەش زۆر پێویستە بە پێی ریزمانی هۆنینهو ی و تاری عەرەبی.
- ب- ﴿رسول﴾ نێراوی خوا یە بۆ سەر خەلکی بۆ ئەمە ی لەلایەن خواوە هەواڵیان بداتی، دە ی ئاشکرایە هەواڵ پێدانی خەلکی ئەبی پاش ناردن بیئت بۆلایان، کەواتە هەواڵ پێدانه کە ی ئەبیتە هۆی رەوانە کردنە کە ی، دە ی بەرەم بۆ هەموو شتی لە پاش شتە کەو ئەبی.

۳- ﴿وَنَدَيْتُهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ﴾ بانگمان لی کرد له لای راستی کیوی (طور) هوه، واته نهو تهره فهی که کهوتبووه دهسته راستی موسا لهو کاته دا که له مه دینه وه گه پرایه وه به ره و میسر و گفتوگو مان له گه ل کرد و هه و آلمان دایه که کرد و مانه به پیغه مبهه.

۴- ﴿وَقَرَّبْتُهُ نَجِيًّا﴾ راده و پلهی موسا مان نزیک خسته وه له خو مانه وه له کاتیک دا به نهینی گوفت و گوی له گه ل کردین خو ی به خو ی بی هوی که سی تر، واته نزیک مان خسته وه بو راده ی قسه له گه ل دا کردن، قسه ی که سیکی نزیک ی له شیوه ی نهینی و چپه کردن دا، بیگومان ئیمه با وهرمان هه یه که موسا فرموده ی خوی وهرگرت به نهفسی خو ی بی هوی فریشته، یان که سیکی تر به لام ئیتر نازانین نهو فرموده یه چون بوو؟ موسا چون وهرگرت؟ ئایا دهنگی بوو به گوچکه وهری گرت؟ یان به هه موو له شی، و له هه موو لایه که وه، یان نهوه ی وهری گرت له جو ری دهنگ و پیت نه بوو؟ یان به هه موو له شی، و له هه موو لایه که وه، یان نهوه ی وهری گرت له جو ری دهنگ و پیت نه بوو؟ نه مه ی له م ئایه ته دا فرموی وکو ته مسیل و چیرۆکه به که سی که پادشا نزیک ی بختاره وه له خو ی و هه لیبزیری بو هاوپی یه تی خو ی و قسه و مه بهستی نهینی خو ی له گه ل دا بکات، نه م چیرۆکه ش بو تیگه یان دنی ئیمه یه و نزیک خسته وه ی مه بهسته که یه له فام و تیگه یشتنی ئیمه وه.

۵- ﴿وَوَهَبْنَا لَهُ مِنْ رَحْمِنَا أَخَاهُ هَارُونَ نَبِيًّا﴾ له بهر به زه یی و ره حمی خو مان هارونی بر ایمان پیدا به جو ری پیغه مبهه ی، واته موسا نزای کرده لای خوا که هارونی برایشی بکات به پیغه مبهه له گه لی دا بییت بو کومه کی و یارمه تی، خوایش نزا که ی وهرگرت، نهو کومه کی و یارمه تی هارونه ی بو پیک هیئا و نهو مه بهسته یشی پی به خش ی. له دره ختی به فه پی ئیبراهیم دوو لق پهیدا بوو، ئیسحاق و ئیسماعیل، لقی یه که می باس کرد له گه ل هه ندی له رۆله و نهوه ی دا، ئینجا نهوا نه گه ریته وه بو لقی دووه م که باوکه گوره ی قوره یشه، به لکو به هینی هه موو عه رب دانه نری.

وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا ﴿٥١﴾ وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا ﴿٥٢﴾ وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ إِدْرِيسَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا ﴿٥٣﴾ وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا ﴿٥٤﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَةِ آدَمَ

نه فرموی: ﴿وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ﴾ نهی پیغمبر باسی نایسماعیل بکه له قورشان دا، هندی له ناو نیشان و سیفه ته کانی بخویند ره وه به سر خه لکی دا:

۱- ﴿إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ﴾ به راستی که سنیکی به لین راست بو هر به لینکی بدایه به دی نهینا، بیگومان همو پیغمبری، بلکه همو پیاو چاکنی نهی به لین راست بی، به لام نایسماعیل له باره یوه زیاتر به ناوبانگ بووه، چند شتیکی لی بینراوه له که سی تره وه نهوانه رویان نه داوه، به سه بو به لکه که به لین دا به باوکی که خوگر و به نارام بیت له ژیر باری سر برینی دا، دهی نهوه بوو نهو به لینه سه خته بی کم و کوپی برده سر و به دی هینا.

۲- ﴿وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا﴾ نایسماعیل فروستاده و نیراوی خوا بوو بو سر خه لکی، هوال دهر بوو پی یان له لایه ن خواوه. له فرموده یوه ورنه گیری که بو (رسول) پیویست ناکات خاوهنی شهرعت و کتیبی تایبته بی، چونکه هردو رو لکه ی نیراهیم - درودی خوا له سر همویان بیت - په پرهوی کتیب و شهرعتی نیراهیمیان نه کرد. نهوه پیویست بیت بو (رسول) نه مهیه رهوانه کرابیته سر گه لکی تایبته و فرمانی پی درابی به راگه یاندنی نایینی خوا، دهی نایسماعیل وابوه، رهوانه کراوه بو سر (جرم) و له ناو عهره ب دا، که تاکه تاکه یه خوا په رست هه بوو نهوانه همو نه چوونه وه سر شوین که وتوه کانی باو که گهره یان نایسماعیل (علیه السلام).

۳- ﴿وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ﴾ نایسماعیل فرمانی نه دا به مال و خیزانی و کس و کاری به نویژ کردن و زهکات دان، واته له پاش ته واو کردنی خوئی نینجا گرنگ تر له همو شتی خه ریک بوو به چاک کردنی نریک ترین که سه وه که مندال و خیزان و خزمه

۱ هندی نه فرمون: مه به ست به (اهل) نومته و گه له که به تی، چونکه پیغمبران له جیگی باوکن بویان.

نزیکه‌کانه. نوژڼ و زه‌کات دوو پایه‌ی زوړ گرنګن له ناین دا، یه‌که‌م هوی په‌یوه‌ندی و رینکی یه له‌گه‌ل خوادا، دووهم هوی رینکی و په‌یوه‌ندی یه له‌گه‌ل به‌نده‌کانی خوادا، نهم دوو شته‌ش مه‌به‌ستیکی بنه‌رته‌ی و راسته‌قینه‌ن له ههموو نایینه‌کانی خوادا، که‌واته جوی خویته‌ی خه‌ریک بوون و به گرنګ گرتن و فرمان دان به نوژڼ و زه‌کات، به تاییه‌تی وه‌سف و سه‌ناکردنی نیسماعیل به خه‌ریک بوونی به‌م دووانه‌وه.

۴- ﴿وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا﴾ نیسماعیل ره‌زا لی بوراو بوو لای په‌روه‌ردگاری خوی، چونکه وتار و کرداری رینک و راست بوون. نینجا باسی نهم پیغه‌مبه‌رانه دواپی شه‌ینتی به باسی نیدریس و زوړ به کورتی نه‌فهرموی: ﴿وَأَذْكُرُنِي الْكُنْبَ إِدْرِيْسَ﴾ باسی نیدریس بکه له کتیبیک دا که قورنانه.. نیمه ناتوانین چه‌رخي نهم پیغه‌مبه‌ره دیاری بکه‌ین به شیوه‌یه‌ک که دلنیا بین، به‌لام باوه‌ر وایه که له پیش نوح پیغه‌مبه‌روه بووی - درودی خوا له‌سهر ههموان بیټ - نه‌لین باپیره گه‌وره‌ی نوح بووه، یه‌که‌م که‌س بووه که به قه‌لم نورسیویه‌تی و فی‌ری زانینی ژماره و نه‌ستی‌ره بووه، یه‌که‌م که‌س بووه پو‌شاک‌ی دوروی کردووه‌ته به‌ر و دورینی پو‌شاک‌ی داهیناوه و یه‌که‌م که‌س بووه که چه‌کی به‌کار هیناوه. و چند شتی تر وتراوه دهریاره‌ی نهم پیغه‌مبه‌ره هندیکی ناشکرایه که قسه‌ی پر و پووچه و به بی به‌لگه‌یه‌کی به‌هیز و چاک، واته هیچ گوی ندری به‌م قسه و باسانه که قورنات لی یان بی دهنکه و باسی نه‌فهرمون. که‌واته با دلنیا بین ته‌نھا به‌مه‌ی که قورنات دهریاره‌ی نه‌فهرموی: ﴿إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا﴾ به‌راستی نیدریس که‌سینکی زوړ راست بووه له وتار و کرداری دا و هرگیز دروی نه‌کردووه و پیغه‌مبه‌ر بووه ﴿وَرَفَقَتَهُ مَكَانًا عَالِيًّا﴾ به‌ر زمان کردووه‌ته‌وه بو‌راده و پله‌یه‌کی بلند و ریز و نزیکیمان داوه‌تی له خو‌مانه‌وه، ناویانگمان به‌رز کرده‌وه له‌ناو خه‌لک دا. قورنات نه‌وه پیغه‌مبه‌ره‌ی پیشان داین به‌و نیشانه و سیفته‌ش شیرینانه‌وه، تا به‌راوردی نه‌وه کومه‌له به‌رزه پاک و خاوینه خواناسه بکه‌ین له‌گه‌ل نه‌وه ههموو تاقم و چینه به‌ده خراپه تاوان بارانه‌ی که له پاش نه‌وان بوون به جینشینی نه‌وه و به‌راوردیان بکه‌ین تا تی بکه‌ین له‌راده‌ی جیاوازی نه‌مان له‌گه‌ل نه‌وان دا نه‌فهرموی: ﴿أُولَئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ﴾ نه‌وانه که باس کران که‌سانیکن که خوا چاکه و به‌هره‌ی خوی رشت به‌سهریان دا ﴿مِنَ النَّبِيِّينَ مِنْ دُرِّيَّةٍ مَادَمَ﴾ که بریتین له‌و پیغه‌مبه‌رانه‌ی که هندیکیان له نه‌وه‌ی ناده‌من وه‌کو نیدریس،

وَمَنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَائِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا إِذَا نُتَلَّىٰ عَلَيْهِمُ آيَاتُ الرَّحْمَنِ خَرُّوا
 سُجَّدًا وَبُكِيًّا ﴿٥٨﴾ خَلَّفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَاتِ فَسُوفَ يَلْقَوْنَ غِيَا
 ﴿٥٩﴾ إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا ﴿٦٠﴾ جَنَّتٍ عَدْنٍ
 الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ

﴿وَمَنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ﴾ هندیکی تریان وهکو له نهوی ناده من، له نهوی نهوانهشن که
 له گهل نوح دا له کهشتی یه که دا هلمان گرتن، نهوش وهکو ئیبراهیم که له نهوی (سام) ه،
 نهو هه شته که ی تر که له نهوی ئیبراهیم ﴿وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِ إِبْرَاهِيمَ﴾ هندی تریان له نهوی ئیبراهیم
 وهکو ئیسماعیل و ئیسحاق و نهو شه شه که ی تر ﴿وَإِسْرَائِيلَ﴾ هندی تریان له نهوی
 ئیسرائیلیشن وهکو نهو پینجه که ی تر: موسا و هارون زه که ریان و یه حیا و عیسا. ﴿وَمِمَّنْ
 هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا﴾ نهوانه هه مو لهو کومه له ن که رینمونیمان کردن و خستمانه سر ریگای
 راست و هلمان بژاردن بو پیغه مبریتی و ریز و شرافت، نهو ده پیغه مبره که ناو
 نیشانیان نهو بوو که باس کرا که سانیک بوون ﴿إِذَا نُتَلَّىٰ عَلَيْهِمُ آيَاتُ الرَّحْمَنِ خَرُّوا سُجَّدًا وَبُكِيًّا﴾ کاتی
 نایه ته کانی خوی خاوهن به زهی بخوینرایه ته وه به سریان دا نه که و تن به روودا به سوژده
 بردن و گریانه وه، اته سیفته و نیشانه ی ناشکرایان نه مه بوو که له خواترس بوون و سام
 و بیمی خوا له دلیان دا جیگیر بوو، ههستیان به ناگاداری خوا زور به تین بوو و به جوړی
 کاری کردبوو له دل و گیان و له شیان نه گهر نایه ته کانی خویان بیستایه ده ست به جی
 نه که و تن به روودا و به مل که چی و زه لیلی و دهستیان نه کرد به گریان له بیم و ترس و سام
 دا، له نایه ته و له چند شوینیکی ترده و هر نه گیری که زور پیویسته بیر کردنه وه و تی فکران
 له کاتی خویندن یان بیستنی قورئان و هولدان بو کار کردنی هوش و دل، بو به تین و به میز
 کردنه سام و بیم له خوا، ههروه ها پیویسته گریان له کاتی خویندن، یان بیستنی قورئان دا،

به جزوی نه گهر گریان نه شهات به نارمزوو و گریان له خو بهینری و هکو له همدیس دا
 نه فرموی: ﴿اتلوا القرآن و ابکوا فإن لم تبکوا فتابکوا﴾ (صالحی مری) نه فرموی: له خودا
 قورئانم خویند بو پیغمبر (ﷺ) له پاشان فرموی پیم: صالح نه مه خویندنی قورئان، نه ی
 گریان له کوئی یه؟ نهو کوومه له پیغمبره - درودی خویان له سهر بیت - که خوی گهره
 راده و پلهی بهرزی روون کردنهوه له ثابین و نهژاد و نزکی یان له خویمهوه، نهو کوومه له پاک
 و خاوینه هاتن و رویشتن ﴿خَلَفَ مِنْ بَدْرٍ خَلْفٌ﴾^۱ ئینجا له پاش نهوان چین و تا قمی خراب هاته
 شوین نهوان و بوو به جیگر و جینشین نهوان، تا قمی دور له خوا ﴿صَاعُوا الصَّلَاةَ﴾ که
 نوئزبان زایه کرد و وازبان لی هیئا و باوهریان پی نهما ﴿اتَّبَعُوا النَّمِرَاتِ﴾ شوینی
 نارمزواتی نارهوای خویان کهوتن و سهریان کرده تاوان و خراپه کاری ﴿حَسْرَتٌ يَلْقَوْنَ غَيًّا﴾
 بهموی نهوهوه نهوانه هموو تووشی گومرایی و خراپه نهبن، یان دووچاری تو لهی سهختی
 گومرایی یه که یان نهبن له ناگری دوزهخ دا. ﴿الْأَمِنْ تَابَ وَأَمِنَ وَعَمِلَ صَالِحًا﴾ جگه له کسی که
 گهرا بیتهوه بولای خوا و نیمان و باوهری هیئابی و کردهوهی چاکی کردبی ﴿فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ
 الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا﴾ ئینجا نهوانه نهچنه بههشت و هیچ شتی له پاداشتی کردهوه
 چاکه کانیان کم نا کرنتهوه، کهواته گوناوو کوفر و گومرایی یه که له پیشهوه بووی هیچ
 زبانی نامینی بهموی نهو گهرا نهوه و باوهر هیئان و کردهوه چاکانهوه، که نهیکن له پاش
 دا، له لوتف و بهزهیی خوا بهزید بیت ﴿جَنَّتْ﴾ نهوانه نهچنه ناو بههشتهکانی ﴿حَدَنَ﴾
 ناوی قات و تهبهقهیه که له قات و تهبهقهکانی بههشت، یان بههشتهکانی نیشتهجی و
 جیگای مانهوهی هتا هتایی ﴿الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ﴾ که خوی خاوهن بهزهیی فراوان
 بهلینی پی داون به بنده تایبتهی یهکانی خوئی له په نهانی دا، پیش نهوهی بیبینن،

^۱ وشعی (خلف) به زنه واته جیگری بهد و خراب و (خلف) به سهره واته جیگری چاک.

إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيًا ﴿٦١﴾ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا وَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ﴿٦٢﴾ تِلْكَ الْجَنَّةُ

الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا ﴿٦٣﴾ وَمَا نَنْزِلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا

بَيْنَ ذَلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ﴿٦٤﴾

﴿إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيًا﴾ بهراستی خوا بهلینى بهدى دیت یان بهراستی شهوى خوا بهلینى پنداره، بیگومان بهلین پی درارهکانی نه بیت.. واته نهو بههشتهی که لیره دا بهلینى پنداره، بیگومان بهلین پنداره کان هموو نه چنه ناوی یهوه. ئینجا بهکورتی شیوهی بههشت و نهوانه ی وان قیای دا پیشان نه دات:

۱- ﴿لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا﴾ بههشتی یه کان له بههشت دا هیچ وته و وتاریکی بی نرخ و بی سوود نابیستن، واته قسه یهک نی یه که دل گهره بگری پی، بهلکو شهوى نه بییستن سلاو کردنی مه لایکه یه لی یان، یان سلاو کردنیان له یه کتر، یان وته و وتاری پاک و خاوینه له هموو لهکه و ره خنه یهک.. ته نیا شهوه نه بیسن.

۲- ﴿وَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًّا﴾ بو شهوه بههشتی یانه هیه له بههشت دا رۆزی خو یان له بهیانی و ئیواره دا، بیگومان له بههشت دا شهو و بهیانی و ئیواره نی یه، بهلکو همیشه وان له نوور و رووناکی دا، که واته مه بهست شهویه به نه ندازه ی بهیانی و ئیواره ی نه م جیهانه دوو جار خوړاک و نان نه خوړن، یان مه بهست شهویه که همیشه خوړاکیان ناماده یه بی نهرک و غم. نه مه ی له م دوو خال و نوخته دا فه رموی پویه ی هموو خوړشی نه م جیهانه یه: دلای خوړشی به نارامی بی داخ و غم له گه ل خوړدن و خوړدنه وهی به ناره زوی بی نهرک، خوا بیبه شمان نه کات لهو لوتف و بهزه یی یه. ئینجا هوی دهست که وتنی شهوه بههشته روون نه کات هوه، دهست نیشان نه کات بو رنگایه که بی گری و قورت نه چی بو شهوه بههشته، شهوه بهلین پی دراوانه دیاری نه کات که شایان و خاوه نی شهوه بههشته، نه فه رموی: ﴿تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا﴾ شهوه بههشته گرنگه ی که باس کرا بههشتیکه که له نیوان بهنده کانمان دا نه یده ین به که سی که له پیشه وه له م جیهانه دا له خواترس بووه و بههوی شهوى که

پاريزهر بوون له تاوان و گوی رایهل بووه بو خوای خوئی، نهو بههشتهی پی نهدهین
 به جوړی په شیمان بوونهوه و لی سندنهوهی تیدا نی یه، و هیچ کس ریگای نی یه
 بهرگری بکات، جا هرکس نهو کله پوور و میراتی یهی نهوی ریگا و هوئی دهست
 کهوتنی روون کراوه تهوه. که بریتی یه له په پیرهوی پیغه مهران سلووی خویان له سر
 بیټ، نیترا با به هیچ رنگ په یوهندی نه سب و نه ژادی نه بی پی یانهوه، به لام هرکس
 ریگای نهوان نه داته بهر، خوئی به شدار نهکات له کله پوور و میراتی نایین و زانینی
 نهوان دا نهو کهسه بیبه شه له کله پووری بههشت با کوپی نهو پیغه مهرانه پیش
 بیټ!! مه بهستی گرنګ و گوره له سرگوزه شتهی نهو پیغه مهرانه له سورته دا
 بریتی بوو له روون کردنهوهی خویه تی و پروهردگاری خوا... جا بهو بوئیه یوه له پاش
 نهو سر گوزه شتانه چاری دا بو نهو بوونه وهره گوره و فراوانه و ئینجا فرمان نه دات
 به پرستنی خوا به تاك و ته نیا و خوگری بو نه رکی نهو پرستنه. نهو چارهش له سر
 زمانی جویره نیل نه دات (علیه السلام) له یه کم چارهوه جویره نیل وه لامی
 پیغه مهران (ﷺ) نه داتوه وه کو له چند ریویه تی حدیس دا هیه یه کی لهو ریویه تانه
 نه مه یه که بوخاری نه یه نیی له ئین و عباسه وه پیغه مهران (ﷺ) فرمویه تی به
 جویره نیل: نایا چی بهرگری نهکات له وهی که زور تر بیټ بولامان نهو پیش وه لامی
 دایه وه به مهی که خوا بومان نه گپرتنه وه، ﴿وَمَا نَنْزِلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ﴾ ئیمه نایه یه
 خواره وه له ناسمانه وه به فرمانی پروهردگاری تو نه بی، واته شته که به دهست من نی
 یه، من بهنده یه کی فرمان بهرم: بمنیرن دیم و نه منیرن نایم، ناردنی من جار جار و
 کات کاته به پی لی زانین و حکمه تی خویه و به پیی بهرزه وهندی بهنده کانی خویه،
 ئیمه هیچمان به دهست نی یه ﴿لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَلِكَ﴾ ته نها بو نهو خویه
 و خوا نه زانی هه موو کاروباری له مه وپاش و له مه وپیش و ئیستامان ﴿وَمَا كَانَ رَبُّكَ
 نَسِيًّا﴾ خوی تو هیچ کات وازی نه هیناوه له تو، واته دواکهوتن و نه ماتنه خواره وهی
 من له ماوه دا له بهر واز هینان نه بووه له تو یان له بهر بی ناگاداری نه بووه له تو به کو
 له بهر بهرزه وهندی و حکمه تی بووه لهو دواکهوتنه دا، خوی تو هیچ کات بی ناگا
 نه بووه له تو و بی ناگا نی یه و به هیچ کلوج بی ناگایی روی تی ناکات،

رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا ﴿٦٥﴾ وَيَقُولُ الْإِنْسَانُ
 آءِذَا مَا مِيتٌ لَسَوْفَ أُخْرَجُ حَيًّا ﴿٦٦﴾

چونکه ﴿رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا﴾ په روږدگاری تو په روږدگاری هه موو ناسمانه کان و زهوی یه و هرچی وا له نیوانیان دا، دهی کسې ناوایی نه بی زانینی بی سنووری هبی، نه بی هه موو کار و کرداری ریک و راست و بهجی بی، که واته نه واز له تو نه هینی و نه بی ناگا نه بی له تو. ﴿فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ﴾ که واته به رده و ام به له سر په رستنی نه و په روږدگارت و به رده و ام به له خوگرتن له بهر زحمهت و نه رکی په رستنی دا، نه رکی بهر ز بوونه ووه و گه یشتن به و راده و پله ی بهرزی وهستان له به رده می په روږدگارت، خو ت کو بکه روه و هه موو هیز و وزهت ناماده بکه بو په یوه ندی و گه یشتن به خوی تاک و تهنیات، بو دست کهوت و وه رگرتنی پیت و فهری به نده یی و په رستن له و پله به رزه دا... به راستی نه و هس نه رکیکی قورس و گرانه: نه رکی خو کو کردنه وه و خو ناماده و خو دارنن و رووت کردن له هه موو شتی تر و له هه موو خه ریک که ری، هه موو نه م لاو نه و لا کردنه وه یه به هیچ لایه کی تر دا، بیگومان نه وه نه رکیکی زور گه وره و گرنگی تیدایه، هر که س نه یچه شتی نایزانی. به لام ده سیش ناکه وی به و زحمهت و نه رکه گرانه نه بییت، په رستنی ناوا چهند شتی تایبه تی و نه یینی و دهر وونی تیدایه، به لام به کسې نه درین که نه و نه رکه بخاته سر شان و نه ستوی خوی، چهند بون و هه ناسه ی خوی شتی تیدایه، به لام بو کسې نه بی که هه موو قاپی و که له بهری هه ست و دل و دهر وونی خوی بو بکاته وه، خوا به به زه یی خوی بیبه شمان نه کات له و تام و بو نه خوشانه - آمین -

عیبادت و په رستنی خوا له نایینی نیسلام دا ته نیا بریتی نی یه له بهجی هی نانی دروشمه کانی نیسلام: نوښر و روژوو و زه کات و... هتد. به لکو عیبادت و په رستنی راسته قینه له نایینی نیسلام دا بریتی یه له خسته کارو به کار هی نانی هیز و وزه و

بزوتنهوه و جولانهوه و هه موو نیاز و خه تهره به تنها له بهر خوا و بۆلای خوا، بهراستی
 ئهوه ههروا شتیکی سووک و ئاسان نی یه دل وای لی بی هه موو کاروباری تنها له بهر خوا
 بیئت و رووی تنها بۆلای ئهو بیئت، بهراستی به ئهرك و زهحه تییکی زۆر قورس دل وای لی
 دی که هه موو مه بهست و نیاز و کردهوی له م زهوی یه دا روو بهره و ئاسمان بیئت و پاک و
 خاوین بیئت له هه موو چلک و چه پهلای ئه م جیهان و زهوی یه و رووت بی له بهش و ناره زووی
 ناره وای نه فس و ژیا نی ئه م جیهانه... بیگومان له نایینی ئیسلام دا په رستنی راسته قینهی
 خوا بهرنامه یه کی تیرو ته واره ئه بی مهردوم به گویره ی ئه وه رهفتار بکات و ژیا ن به سه ر
 بیات له هه موو بارو روویه کی یه وه، چونکه تنها خوا شایانه بۆ ئه مه ی په رستری و گو ی
 رایه لی بۆ بکری، هیچ شت و هیچ که سی تر وینه ی ئه و نی یه وه کو ئه فه رموی به
 پیغه مبه ر (ﷺ): ﴿هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَيِّئًا﴾ نایا ئه زانی و ئاگاداری به هیچ وینه یه ک بۆ خوا؟ واته
 نه خیر ئه زانی که خوا وینه ی نی یه، که واته تنها ئه و په رسته و خۆت راگره له بهر ئه رکی
 په رستنه که ی دا. لی ره به دوا ی سو ره ته که لی کۆلینه وه یه بۆ روون کردنه وه ی په رو پوو چی بت
 په رستی و بریاری رۆ له و هاو بهش بۆ خوا له گه ل روون کردنه وه ی ناره وایی و بی جی ی
 با وه ر نه بوون به زیندوو بوونه وه، که ئه م با وه رانه چ تاوانی کی گه وه و دژ و پیچه وانه ی
 هه موو نایین و شه ریعه ته کانی خوان، به تایبه تی ئه م با وه ره بۆ گه نانه جیگیر بوون له می شکی
 یه که م چین که ئه م قورئانه ی چوو به گو ی دا، به م بۆ نه یه وه هه ره شه ی سه خت و سامناک
 ئه کات له تاوانباران و موژده ی ش ئه دات به له خواترسان، له یه که م چاره وه ئه کۆلینه وه له بی
 با وه ری به زیندوو بوونه وه، ئه فه رموی: ﴿وَيَقُولُ الْإِنْسَانُ أَذَا مَاتَ لَسَوْفَ أَخْرَجُ حَيًّا﴾ ئاده می ئه لی
 نایا کاتی من مردم و بووم به خۆل تازه له وه و پاش زیندوو ئه کریمه وه به زیندووی له خاک
 ده رئه مینریم؟ واته سه رسام ئه بی له شتی وا و زۆر به دووری ئه زانی، بیگومان ئه مه و ته و
 ره خنه یه کی زۆر بی جییه له بی ئاگایی یه وه ئه و ته به ده می دا دیئت، هۆی سه رسورمانی بیر
 نه کردنه وه ی ئه و ئاده می یه یه له په یدا بوونی خۆی له یه که م چاره وه، نایا له کو ی بوو؟ چون
 په یدا بوو؟

أَوْلَادِكُمْ كَرُّ الْإِنْسَانِ أَنَا خَلَقْتُهُ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ يَكُ شَيْئًا ﴿١٧﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَحْضُرَنَّهُمْ وَالشَّيَاطِينَ ثُمَّ

لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ﴿١٨﴾

وہکو نہ فرموی: ﴿أَوْلَادِكُمْ كَرُّ الْإِنْسَانِ أَنَا خَلَقْتُهُ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ يَكُ شَيْئًا﴾ و اتہ نایا نادمی بیر ناکاتہوہ کہ نہومان لہ پیشہوہ دروست کردوہ لہ کاتیک دا ٹہر ہیچ نہبوہ، واتہ با بیر بکاتہوہ و پیدہا بوونی یہکم جاری بکات بہ نیشانہ و بہلگہ لہسہر گونجاوی دوبارہ کردنہوی، بہراستی ٹہو نیشانہ و بہلگہ یہش نیجگار بہمیزہ ہیچی تری ناوی بو ہر کسے تیگہ یشتنی ہبی. لہ پاش زینموونی بو ٹہو بہلگہ روونہ، نینجا خوی گورہ بہرامبہر ٹہو بی باوہری و دم دریزی ٹہوانہ سویند ٹہخوات بہ ذاتی پاکی خوی لہسہر چہند بہسہراتی کہ لہ پاش زیندوہ کردنہویان بہسہریان دیت، ہرہ شہیان لی ٹہکات بہو بہسہراتانہ:

۱- ٹہ فرموی: ﴿فَوَرَبِّكَ لَنَحْضُرَنَّهُمْ﴾ ٹہ مجار سویند بہ پەرہردگاری تو ٹہی پیغہمبہر بہراستی ٹہوانہ لہ پاش زیندوہ کردنہوہ کویمان ٹہکہینہوہ ﴿وَالشَّيَاطِينَ﴾ لہگہ ٹہو شہیتانانہی کہ لہ دنیا دا ہاوسہریان بوون و گومریان کردن با لہگہ لیان بن بو زیادہ سزای دہرونیان، با ہموو کات بیر بکہنہوہ کہ چون ٹہوہندہ نہفام بوون شوینی ٹہم شہیتانانہ کہوتن، لہگہ ٹہوہ دا خوا لہ دنیا دا پئی راگہیاند بوون کہ شہیتان دوشمنتانہ و شوینی مہکون، بہ دوژمن سہیری بکہن، شہیتان بانگتان ٹہکات بو ٹہمہی پیگہوہ لہ دوزخ دا بن بی برانہوہ.

۲- ﴿ثُمَّ لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا﴾ نینجا لہ پاش ٹہوہ بیگومان ہموویان حازر ٹہکہین بہ دہوری دا بہ جوڑی ہموو کہوتون بہسہر ٹہژنودا، لہبہر ٹہوہ کس خوی پی ناگیری بوہستی بہ پیوہ و بہسہر قاچی یہوہ، بیجگہ لہوش ٹہوہ شیوہی تاوانباری و زہلیلی و ریسوایی یہ، بہراستی شیوہیہکی زور سامناکہ، تا بیری لی بکریٹہوہ سامناکی روون تر ٹہبیٹہوہ، وہرہ بیر بکہرہوہ لہو ہمووہ کہ تہنہا خوا ژمارہیان ٹہزانی: ٹہوانہ ہموو بہو ریسوایی یہ بہ دہوری دوزخ دا راگیر بکریٹن و ہالوو و بلیسہی بیت بہ روویان دا و ہموو کاتی چاوہروانی ٹہوہ بن کہ بگریٹن و توہ درینہ ناوی، بہراستی زمان توانای روون کردنہوی ٹہو بہسہراتہی نی یہ، لہوانیہ دل بوہستی لہکاتی بیر لی کردنہوی دا، خوا پہنامان بدات...

ثُمَّ لَنَزِعَنَّ مِنْ كُلِّ شِيعَةٍ أَيُّهُمْ أَشَدُّ عَلَى الرَّحْمَنِ عَيْنًا ﴿٦٦﴾ ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ هُمْ أَوْلَىٰ بِهَا صِلِيًّا
 ﴿٦٧﴾ وَإِنْ مِنْكُمْ إِذْ آوَارِدُهَا كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْمًا مَقْضِيًّا ﴿٦٨﴾ ثُمَّ نُنَجِّي الَّذِينَ اتَّقَوْا

۳- ﴿ثُمَّ لَنَزِعَنَّ مِنْ كُلِّ شِيعَةٍ أَيُّهُمْ أَشَدُّ عَلَى الرَّحْمَنِ عَيْنًا﴾ نینجا بینگومان دانسه‌نین و جوی
 نه‌که‌ینه‌وه له هه‌موو ده‌سته و تا‌قمی کامیان به‌تین تر و سه‌رکیش تر بووه، به‌رامبه‌ر به
 خ‌وای خ‌اوه‌ن به‌زه‌یی، واته له یه‌که‌م جا‌روه هه‌موو به تی‌کپ‌راییی به ده‌وری دۆزه‌خ دا
 راگیر نه‌ک‌رین، نینجا جیا‌وازی نه‌خ‌ینه نیوانیان، هه‌رک‌س تا‌وانبار تر و یاخی تر
 بووبی له خوا و زیاتر سه‌نووری خ‌وای ش‌کاندبی له پیشه‌وه، نه‌وانه تو‌پ نه‌ده‌ینه ناو
 دۆزه‌خ. بینگومان خوا راسته و نه‌بی‌ت هه‌موو کارو فرم‌انی راست بی‌ت، دیاره نه‌وه ما‌فی
 خ‌ویه‌تی نه‌وانه له‌م جیهانه وا پیشه‌وه و پیشه‌وا بوون له گونا‌هو تا‌وان دا، که‌واته
 نه‌بی پیشه‌وا‌یش بن بو ناگری دۆزه‌خ که تو‌له‌ی تا‌وانبارانه. ﴿ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ هُمْ أَوْلَىٰ بِهَا
 صِلِيًّا﴾ نینجا بینگومان نی‌مه زان‌تر و ناگادارترین له هه‌موو ک‌س به‌وانه‌ی که شایات‌رن
 به دۆزه‌خ که بسوتین پی‌ی و تاو بدرین و گه‌رمی ناگره‌که‌ی بچه‌ن، که‌واته نه‌مانه‌ن
 هه‌لب‌ژیراون بو پیشه‌روی و پیشه‌وایی، نیمانداره‌کانیش نه‌و باره ناهه‌مواره و نه‌و
 وه‌زعه سامناکه نه‌بینن وه‌کو له‌م فرموده‌یشه‌وه وه‌ر نه‌گیری: ﴿وَإِنْ مِنْكُمْ إِذْ آوَارِدُهَا﴾^۱
 سویند به‌خوا هیچ ک‌س نی یه له نیوه که نه‌چیته دۆزه‌خ و حازری نه‌بی و پی‌ی
 نه‌گات! ﴿وَإِذْ آوَارِدُهَا كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْمًا مَقْضِيًّا﴾ نه‌وه شتی‌که خ‌وای تو پی‌ویستی کردوه
 له‌سه‌ر خ‌وی و بریار دراوه، به‌لام خوا له ناستی چاکان نه‌یکوژنیته‌وه و سارد و
 سه‌لامه‌تی نه‌گات، هه‌رچونی له‌م جیهانه‌دا ناگره‌که‌ی حه‌زه‌تی نی‌برامیمی به‌و جو‌ره لی
 کرد: که‌واته نه‌مان هه‌رچه‌ند نزی‌ک نه‌که‌ونه‌وه له دۆزه‌خ، به‌لام خوا دووریان نه‌خاته‌وه
 له سووتان و سزاکه‌یه‌وه، وه‌کو نه‌وه‌ش مه‌به‌سته به‌ نایه‌تی سو‌ره‌تی - الانبیاء - که
 نه‌فرموی: ﴿إِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَّا الْحُسْنَىٰ أُولَٰئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ﴾ نه‌و له خوا ترسانه‌ خوا
 رزگارین نه‌گات و تی یان نه‌په‌رینی، به‌لام تا‌وانباران نه‌می‌لیته‌وه تی‌ای دا، وه‌کو
 نه‌فرموی: ﴿ثُمَّ نُنَجِّي الَّذِينَ اتَّقَوْا﴾ پاش نه‌وه که هه‌مووتان چوونه دۆزه‌خ و حازر بوون،

^۱ میندی نه‌فرمون مه‌به‌ست نزی‌ک که‌وتنه‌وه‌یه له ده‌ووی‌یه‌ی دۆزه‌خ، میندی تر نه‌فرمون: مه‌به‌ست گوزه‌ر ک‌رینه
 به‌سه‌ر پر‌دی - صراط - دا که‌وا به‌سه‌ری یوه، به‌لام نه‌وه‌ی ته‌فسیره‌که به‌هیزه و حه‌دیس یاره‌تی نه‌دات.

وَنذُرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا حِجَّتًا ﴿٧٦﴾ وَإِذَا نُتِلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا أَيُّ الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَّقَامًا وَأَحْسَنُ نَدْبًا ﴿٧٧﴾ وَكَلَّا أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّن قَرْنٍ هُمْ أَحْسَنُ أَثْنًا وَرَدًّا ﴿٧٨﴾

ئینجا که سانی که له خوا ترساون و خو پاریزم بون له تاوان نهوانه رزگار نهکرن
﴿وَنذُرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا حِجَّتًا﴾ ستمکاران و زالمهکان نه میلینهوه تیای دا به بهچوکا ماتویی و
لهسر نهو شیوهی که کو کرانهوه به دور و بهریا و لی یان نهگهپن لهناو دوزهخ دا با
بسوتین. ئینجا لهم شیوه سامناکه دل داچله کینهوهی روژی دویسی به - که بهو جوړه
سته مکارهکانی تیادا نهچی و چاکان و لهخوا ترسهکان رزگار نهبن و نهگه به نامانجی
گهوره - لهم شیوهوه دیتوه بو شیوهی لوت بهری و گومرای کافره ستمکارهکانی
قورهیش له ناستی نیمانداره ههژارهکان، نه فرموی: ﴿وَإِذَا نُتِلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
لِلَّذِينَ آمَنُوا أَيُّ الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَّقَامًا وَأَحْسَنُ نَدْبًا﴾ کاتی که نایهتهکانی نیمه - که روون و ناشکران -
نه خوینرنهوه بهسریان دا نهوانهی که کافرن نهلین دهربارهی نهوانهی نیمانیان هیناوه:
نایا کام لهم دوو کو مهله، واته نیمانداران و کافران جی و شوینی چاکتره و کوپ و مهجلیسی
شیرین تره، واته کاتی نهو کافره نهفامانه که نایهته روونهکانی خویان نه بیست و بهرگری
یان پی نهشکرا و دهسته پاچه نهبوون له ناستیان دا هیچیان بو نه نهمایهوه نه مه نهبی
دهستیان نهکرد به که شخه و شانازی بهسر نیمانداره ههژارهکان دا بهوهی که نه مان ههژار و
بی نهوان و خویان سامان و دارایی دارن و خاوهنی جی و شوین و تاqm و کوپن. نهوا خوی
گورهش نهدا له دهماخ و کهله بو شهکیان بهم فرمودهیه: ﴿وَكَلَّا أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّن قَرْنٍ هُمْ أَحْسَنُ
أَثْنًا وَرَدًّا﴾ واته زورمان بهریاد کرد له میللهت و کهله بی باوه پهکان له پیش نهمانهوه که
نهوان چاکتر و جواتر بوون له مان له بابته دارایی و شت و مهکوه، لهبابته نهو شتانهی که
سهرنج نهدرین و چاویان بو ههلهخری، واته سامان و دارایی و جی و شوین و دهسهلاتی
دنیاپی بهلکه نین لهسر چاکی خاوهنهکانی، بهرگری سزای خویان لی ناکهن، نهگه نا نهو
هه مو تاqm و چینه له پیش نهمانهوه نهوهیان بهسر نه نهوات: که واته نهوهی نهمانه نهیلین
بی جی و ناراسته، دهی باهلهی وانهکن، بهلکوتهمی خوار بین لهوینهکانی خویانهوه، ئینجا
فرمانیدابه پیغه مبهر ﴿وَلَا تَحْسَبُ أَنَّ الْكٰفِرِيْنَ يَخْرٰجُوْنَ مِنْ دِيْنِهِمْ سَاعًا مُّبٰرَكًا﴾ که نزیان لی بکات له شیوهی (مباهلة) دا، واته نهفرینی خواله دروون،

قُلْ مَنْ كَانَ فِي الضَّلَالَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمَنُ مَدًّا حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ إِمَّا الْعَذَابَ وَإِمَّا السَّاعَةَ
 فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضْعَفُ جُنْدًا ﴿٧٥﴾ وَيَزِيدُ اللَّهُ الَّذِينَ أَحْتَدَوْا هُدًى
 وَالْبَلِيغَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَّرَدًّا ﴿٧٦﴾

نه فرموی: ﴿قُلْ مَنْ كَانَ فِي الضَّلَالَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمَنُ مَدًّا﴾ بلی بیوانه که لایان وایه نیوه له سر
 ناهق و به تائن، خویان له سر ریگای راستن، پی یان بلی: هر کام له دو کومه له جیگر و
 دامه زاره له گومرایی دا با خوی خاوهن به زویی بیهنیتوه لهو گومرایی یه دا و دیزوی پی
 بدات ﴿حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ﴾ هه تا کاتی به چاو نه بینن نه وهی هه ره شه یان لی کراوه پی و
 هه و لایان پیدراوه به به دیهنانی ﴿إِمَّا الْعَذَابَ وَإِمَّا السَّاعَةَ﴾ که نه وهش یا سزایه که لهم جیهانه دا
 دو چاریان نه بیت، یان رژی دوی یه که له ناکاودا دیت و داگریان نه کات ﴿سَيَعْلَمُونَ
 مَنْ هُوَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضْعَفُ جُنْدًا﴾ نینجا نهو کاته نه زانن که کام لهم دو کومه له خراپ و به ده
 له بابهت جی و شوینه وه و کام تاقمی بی هیز و لاوزه له باره ی له شکر و سر بازه وه؟!
 لهم نایه ته وه ده رکوت که مؤلهت دانی تاوانباران و خوشی و رابوردنی که خوا بو یان
 فراهم نه هینی نیشانه ی فزل و هونر و تهوای یان نی یه، به لکو مه بهستی شهری هه یه
 پی یان، نینجا له بهرامبر نهوانه وه روونی نه کاته وه که هر ناخوشی و ناتهوای و کم و
 کوپی یه که خوا به سر چاکانی بینی زیاده سوود و قازانجی نهوانی نهوی له بریتی نه وه دا
 شتی چاکتریان بداتی، نه فرموی: ﴿وَيَزِيدُ اللَّهُ الَّذِينَ أَحْتَدَوْا هُدًى﴾ نهوانه ی ریگای راست
 نه ده نه بهر و رینمونی و هر نه گرن خوا رینمونی یان زیاد نه کات و لهو باره یه وه په ریان پی
 نه دات و به هیزتریان نه کات ﴿وَالْبَلِيغَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا﴾ نهو تاعهت و گوئی رایه لی
 کردانه که نهو پیاو چاکانه له دنیا دا به جی نه هینن و به ره م و پاداشته کانیان هر
 نه می نیتوه: نهو تاعهت و گوئی رایه لی کردانه باشن به لای په رور دگارتوه له بابهت
 پاداشت و سوود و به ره مه وه، نهک نهو نیعمهت و شتانه ی که داوینتی به کافر هکان و
 که شخی پیوه نه کن لهم جیهانه دا و تیکه لی داخ و مهراقن، وهکو ماوه که یشیان کم و
 کورته به تاییه تی که سریشیان له سزا و عهزابی دوزه خوه دهر نه چی وهکو به م
 فرموده یه ش روونی نه کاته وه ﴿خَيْرٌ مَّرَدًّا﴾ پاشه رژی نهوانه چاکه که سریان له ناز و
 ریزی به هه شته وه دهر نه چی نهک نه وهی کافر هکان که سری له دوزه خوه دهر نه چی.

أَفْرَأَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ لَأُوتِيَنَّكَ مَالًا وَّوَلَدًا ﴿٧٧﴾ أَطَّلَعَ الْغَيْبَ أَمِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ
 عَهْدًا ﴿٧٨﴾ كَلَّا سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا ﴿٧٩﴾ وَنُرْشُهُ مَا يَقُولُ وَيَأْتِنَا
 فَردًا ﴿٨٠﴾ وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لِيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا ﴿٨١﴾ كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ
 وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا ﴿٨٢﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ عَلَى الْكٰفِرِينَ

ئینجا نمونه و شیوهیهکی تر له و تهی نار هوا و شانازی بی جنی کافره کان پیشان
 نه دات و بیزاری دهر شه بری لی ی و خه لکی سه ری سو پر شه مینی له ناستی، شه فرموی:
 ﴿أَفْرَأَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا﴾، واته له پاش قسه و باسی نهو کافرانه ئینجا هه والی به سه رهات
 و دهنگ و باسی که سینکم بدری که کافره و باوهری نه میناوه به نایه تهکانی ئیمه ﴿وَقَالَ
 لَأُوتِيَنَّكَ مَالًا وَّوَلَدًا﴾ و تی و نه لی: سویند به خوا مال و دارایی و روله م پی شه دری له روژی
 دو اییش دا، هوی هاتنه خواره وهی نه م نایه ته نه مهیه که له (خویابی کوپی نه رهت) هوه
 نه گپرنه وه که نه لی: من پی اوئیکی ناسنگر بووم قهرزم به لای (عاسی کوپی وائیل) هوه بوو
 چووم بولای و داوای قهرزه که م لی کرد نه ویش و تی: سویند به خوا نایده مه وه هه تا
 هه لنه گه پرتنه وه له باوهر به محمد، نه لی منیش وتم: من هه رگیز هه لنا گه پرتنه وه و بی باوهر
 نابم به محمد ﴿ﷺ﴾ هه تا تو نه مریت و زیندوو نه کریته وه، نه ویش و تی: دهی که من مردم و
 زیندوو کرامه وه له وی مال و نه ولادم هیه نهو کاته وهره بولام قهرزه کهت نه ده مه وه، ئینجا
 نه م نایه ته هاته خواره وه... نهو و تهی (عاس) هه نمونه یه که له لاقرتی و گالته کردنی بی
 باوهره کان به زیندوو بوونه وه، نهوا قورئان به شیوهی سه رسام کردن بیزاری دهر شه بری لهو
 و ته نار هوا یه، شه فرموی: ﴿أَطَّلَعَ الْغَيْبَ﴾ نایا ناگادار بوو به سه ر غهیب دا و غهیب نه زانی که
 قسه ی و ا نه کات؟ ﴿أَمِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا﴾ یا نایا په ایمان و به لینیکی و هر گرتوو له لای خوی
 خاوهن به زه یی له سه ر نه وهی که نه یلیت؟ واته نه وهی عاس نه یلیت نازانری به یه کی لهو
 ریگایه نه بیئت، دهی نایا نهو گه یشتوو ته نهو راده و پله به رزه که غهیب بزانی، یان خوا
 به لین و په ایمانی بداتی که له روژی دوایی دا مال و سامان و نه ولادی پی نه دات؟ ﴿كَلَّا﴾
 واته بیگومان هیچ کام له م دوو باره نه بووه و نابی، که واته با کو تایی بیننی له و تهی ناراست
 و بی جنی بیگومان نهو کافره مه بهستی لاقرتی کردن بوو به زیندوو بوونه وه و پرسیار و

حیساب، که واته مافی نه‌وه‌یه نهم هه‌ره‌شه سامناکه بدری به گویندا: ﴿سَكَّنْتُ مَا يَقُولُ﴾ واته له‌مه و پاش له رۆژی دوایی دا بۆی دهرئه‌خه‌ین که نه‌وه‌ی نه‌یلی نووسیومانه له‌سه‌ری، یان له‌مه و پاش تۆله‌ی لی نه‌سینین ﴿وَمَنْ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ مَذًا﴾ دریزه نه‌ده‌ین به سزادان بۆی تا نه‌وه راده و نه‌ندازه‌ی که شایانه بۆی، یان سزای زیاد نه‌که‌ین و دوو چه‌ندانه‌ی نه‌که‌ینه‌وه، له‌به‌ر کوفر و درۆ هه‌لبه‌ستنی، له‌به‌ر لاقرتی کردنی به زیندوو بوونه‌وه و تۆله و پرسیار ﴿وَرَبُّهُ مَا يَقُولُ﴾ نه‌وه مال و نه‌واده‌ی که نه‌وه نه‌یلی ئیمه له‌وه‌ی دانه‌رین و وه‌ری نه‌گرین لی ی وه‌کو که له‌پوور و میراتی وه‌رئه‌گیری له‌ مردوو ﴿وَأَيُّهَا قَرَدًا﴾ له‌ رۆژی دوایی دا دیته لامان به‌ ته‌نها و رووت و قوت، بی مال و بی نه‌ولاد، بی یارمه‌تی دهر و بی پشتیوان... ئینجا هه‌میتیر بیر و باوه‌ری ناراست و ناریکی نه‌وانه پیشان نه‌دات که باوه‌ریان به‌ نایه‌ته‌کانی خوانی یه و نه‌وه بی باوه‌رانه له‌و کاته‌دا چه‌ند په‌رستراویکیان بۆ خۆیان بریار دابوو به‌ نیاز و ئومیدی نه‌وه یارمه‌تی یان بده‌ن و زۆردار و ده‌ست داریان بکه‌ن، هه‌ندی مه‌لائیکه و هه‌ندی جن و شه‌یتانیان نه‌په‌رست و هاواریان لی نه‌کردن، نه‌وه خوایش به‌ درۆیان نه‌خاته‌وه و هه‌ره‌شه‌یان لی نه‌کات، نه‌فهرموی: ﴿وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ إِلَهَةً لِيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا﴾ نه‌وانه له‌خوا به‌دهر چه‌ند په‌رستراویکی تریان بۆ خۆیان بریار داوه بۆ نه‌مه‌ی نه‌وه په‌رستراوانه بین به‌هۆی هیزو زال بوونیان، به‌م ره‌نگه بیانگه‌یه‌نن به‌خوا و تکا و نزایان بۆ بکه‌ن لای خوا ﴿كَلَّا﴾ با واز بینن له‌و کار و باوه‌ره‌ ناره‌وا، نه‌وه‌ی نه‌وان نیازی نه‌که‌ن و گومانی پی نه‌به‌ن وان یه، به‌لکو ﴿سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِ﴾ په‌رستراوه‌کان له‌ رۆژی دوایی دا ئینکاری په‌رستنه‌که‌ی نه‌وان نه‌که‌ن و دانسی پیندا نائین ﴿وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ صِدًّا﴾ نه‌وه په‌ستراوانه نه‌بن به‌هۆی زه‌لیلی و سه‌رشۆری به‌سه‌ر نه‌مانه‌وه که له‌ دنیا دا نه‌یانپه‌رستن و نه‌بن به‌ دوژمنیان، قسه‌یان لی هه‌له‌ته‌کینن و نه‌فرینیان لی نه‌که‌ن و شایه‌تی یان لی نه‌ده‌ن.

له‌م نایه‌ته په‌شووانه‌وه روون بووه‌وه که نه‌وه کۆمه‌له‌ کافره ئیجگار سه‌ریان کردووته گومرایی و رۆچوونه خواره‌وه له‌ گومرایی دا، جیگی و دامه‌زاون له‌سه‌ر بی باوه‌ری و به‌رگری راستی و نایینی خوا، ئینجا لی‌ره‌دا سه‌رنجی پیغه‌مبه‌ر ﴿صَلَّى﴾ رانه‌کیشی به‌جۆری سه‌رسام بیت و سه‌ری سوپه‌ بمینی له‌وه‌موو گوناوه‌ تاوانی نه‌وانه و ناگاداریشی نه‌کات به‌هۆی گوناوه‌ تاوانه‌کانیان، نه‌فهرموی: ﴿الَّذِينَ نَزَّلْنَا آتِنَا أَرْسَلْنَا الشَّيْطَانَ عَلَى الْكَافِرِينَ﴾ نایا نه‌تزانیه‌وه و سه‌رنجت نه‌داوه که ئیمه شه‌یتانه‌کانمان ناردووته سه‌ر کافره‌کان،

زالمان كردوون بهسەریان دا ﴿تَوَّزَّهُمْ أَرْأَ﴾ بە جۆری پالیان پیوه ئەنێن و هانیان ئەدەن لەسەر کوفر و تاوان، بەمەى ئەو کارو کردەوانەیان لەپیش چاو جوان و شیرین ئەکەن، دەنوکیان وا بەسەریانەوه بۆ ئەمەى لا ئەکەنەوه بۆلای رینگای راست و کۆتایی ئەمێنن لەو بارو رینگا چەوتەى کە وان لەسەرى و داویانەتە بەر.

خوای گەرە هەموو پەلپ و بەهانیەکی بەندەکانى خۆی بپروە بەم رەنگە ژیریى و سەریەستى یەکی پێداون، ئەوهى پێویست بێت لە بەلگە و نیشانیى روون پیشانی داون، لەخۆیان پیغەمبەرانى بۆ ناردوون و ناگاداریى کردوون بە ھۆکانى کامەرانى و بەختەومەرى و ھۆکانى بێبەشى و روو رەشى لە ھەردوو جیھان دا، جا کاتى بەندە بە ئارەزووى خۆى پشٹی کردە فەرمانى خوا و لایدا لە رینگا راستەکەى خوا و شوینی شەیتان کەوت، ئەو کاتە خوا شەیتانى بەسەردا زال ئەکات، بە ئارەزووى خۆى شەو و رۆژ ھانى ئەدات بۆ تاوان و خراپەکاری، ئەوهى ھۆى ھەلخەلتاندىن بێت بۆى فەرھام ئەمێنى، ئەوکاتە دووچارى دەردى چارە نەکرایى خۆى دێت ھەتا زیاتر بێمینیتەوه و ماوهى ببى بارى خۆى گراتر ئەکات، کەواتە ھیچ پەلەى لى نەکرى چاکە، ھەرچەند بژى ماوەکە کەمە و بە زوویى دووچارى سزای خۆى دێت وەکو خوایش ئەفەرموی بە پیغەمبەر ﴿ﷺ﴾ دەربارەى ئەو کۆمەلە سیاچارە:

﴿فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ﴾ ئینجا تۆیش پەلەیان لى مەکە بە سزا و نەمانیان، بۆ ئەمەى تۆ و ئیمانداران سەرفراز بێن لە دەستیان و ولاتیش پاک بێیتەوه لە خراپە و ئازاوەیان ﴿تَمَّائِدُ لَهُمْ عَدًّا﴾ چونکە مۆلەتیان کەمە و چەند رۆژ و ھەناسە یەکیان ماوە ئیمە بە ژماردن ئەیان ژمیرین بۆیان، ھەرەھا ھەموو کردەوہیان ئەنووسرى و ئەژمیرى لەسەریان تا ئەگەنە تۆلەکەى. ئای ئای بێبەشى و روو رەشى و بەد بەختى بۆ کەسى کە خوا گوناھو کردەوه و ھەناسەکانى بژمیرى بۆ پرسیار و تۆلە!! بەراستى زۆر بەمان بى شەرم و بى ناگاین ئەبیینى یەکی دنیای لى دیتە یەک لەبەر ئەوه زۆر دارو کار بەدەستى بەدوای دا ئەگەرى و گوناھو تاوانیکى لەسەر نوسیوه، کەچی بەرامبەر بەخوا بى باک و بى ترسە و ئەم ھەموو تاوانەى ھەیه و ھەر بە دلێشى دا نایەت بیرى لى بکاتەوه! بەراستى ھەر حیلیم و سەبرى بى سنوورى خویە جینگای ئەم شتانەى تیدا ئەبیتەوه، پەنا ئەبەین بە رەحم و لى بوردنى. ئینجا پاشەپۆژى ئەوزمارە یە پیشان ئەدات لەشیوہى رووداوى لە رووداوەکانى رۆژى دوايیدا،

يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَفَدًا ﴿٨٥﴾ وَسَوْفَ الْمُجْرِمِينَ إِلَى جَهَنَّمَ وَرَدًا ﴿٨٦﴾ لَا يَمْلِكُونَ الشَّفْعَةَ إِلَّا
 مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا ﴿٨٧﴾ وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا ﴿٨٨﴾ لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِدًّا ﴿٨٩﴾
 تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَنْفَطَرْنَ مِنْهُ وَتَلَاقُ الْأَرْضُ وَنَحْرُ الْجِبَالِ هَذَا ﴿٩٠﴾ أَنْ دَعَا لِلرَّحْمَنِ وَلَدًا
 ﴿٩١﴾ وَمَا يَنْبَغِي لِلرَّحْمَنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا ﴿٩٢﴾ إِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا آتَى الرَّحْمَنِ
 عَبْدًا ﴿٩٣﴾ لَقَدْ أَحْصَيْنَاهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا ﴿٩٤﴾ وَكُلُّهُمْ آتِيهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَرْدًا ﴿٩٥﴾

نه فرموی: ﴿يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَفَدًا﴾ باسی نهو روزه بکه که له خواتر سه کان کؤ
 نه که یینه وه بؤلای خوای خاوهن به زهیی به کؤمه لئیکی به پریز بچن بؤ به هه شته که ی بؤ
 وه رگرتنی نهو نه جرو پاداشته بی وینهی که لهم جیهاندها به لینی پی داون. له جینشینی
 چوارهم علی - کرم الله وجهه - نه گپرنه وه فرمویه تی: سویند به خوا نهو کؤمه له به پریزه به
 پیاده نابؤن و نادرینه بهر، به لکو ولأغی سواری یان بؤ نه هینن که هیچ کهس وینهی نه دیون
 به زینی نالتوون و جلوهی زو به رجه ده وه و به سواری نه وانه وه نه چن تا قاپی به هه شت،
 ﴿وَسَوْفَ الْمُجْرِمِينَ إِلَى جَهَنَّمَ وَرَدًا﴾ تاوانباره کان نه دهینه بهر بؤلای دوزهخ به تینویتی به وینهی
 که له نازهل ﴿لَا يَمْلِكُونَ الشَّفْعَةَ﴾ نهو تاوانبارانه خاوهنی تکاو لاله نین، واته که سیکیان
 دهست ناکه وی تکایان بؤ بکات ﴿لَا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا﴾ جگه لهو تاوانبارهی که
 به لینیکی وه رگرتبی له خوای خاوهن به زهیی، واته نهو تاوانبارهی که له سهر نیمان و
 باوه ریکی ریک و راست مردبی، نه وانه هرچند گونا هبار بن ماتول به نیمانه وه مردبن
 شایانی نه ون تکایان بؤ بکری، تکاشیان بؤ نه کری وه کو له چند حدیسیکی سه حیج دا
 نه فرموی. نینجا باسی وته و بریاریکی تری زور ناراست و نارهوا نه کات که کافران وتویانه
 دهربارهی خوا، نه وهیش بریتی به له بریار دانی روله. نهم بریاره ناراسته له لایه ن سی
 تاقمه وه وتراوه: بت په رسته کانی عه رب که لایان وابوو مه لانیکه کچی خوان، جووله که که
 نه یانوت: عوزهیر کوری خوییه. گاوره کان که نه لین عیسا کوری خوییه. نینجا نهوا قورنان
 نهو قسه نارهوا نه هینی و بهرپرچی نه داته وه وه ره شهی له سهر نه کات و بیزاری دهرنه بری
 لی ی به جوړی هر له دهست قورنان دیت و له توانادا نی به لاسایی کردنه وهی، نه فرموی:
 ﴿وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا﴾ کافره کان وتویانه خوا رولهی بؤ خوئی داناه و فراهه م هیناوه!!

نینجا رووی فرموده‌یان تی نکات بۆ بهرپرچ دانهوه و بیزاری دهرپرین به جورئ نه‌وپه‌ری
 نارهایی و خه‌شمی به‌تین پیشان نه‌دات، نه‌فرموی: ﴿لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِذَا﴾ سویند به‌خوا
 نیوه شتیکی زۆر ناهه‌مواری بیزراوی گه‌وره‌تان کرد که بریاری رۆله نه‌دن بۆ خوا. نینجا
 روونی نه‌کاتهوه که بوونه‌ور خه‌شم و قاری زۆر به‌تینی هه‌یه ناستی نه‌و قسه نارهای
 نه‌وان دا، چونکه نه‌و وشه بی فه‌ره که به ده‌می نه‌وان دا دیت دژ و پیچه‌وانه‌ی سروشتی
 یه‌تی، ناگونجی له‌گه‌ل نه‌و باوره‌ی که له ده‌روونی دا جیگیر بووه، نه‌و به‌نه‌ره‌ته‌ی که
 له‌سه‌ری داپه‌ژراوه تیکی نه‌دات به مل یه‌ک دا و نه‌پروخینی، نه‌فرموی: ﴿تَكَادُ السَّمَوَاتُ
 يَنْفَطَرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ وَخِزُّ الْجِبَالِ هَذَا﴾ نزیکه و له‌وانه‌یه ناسمانه‌کان له‌ت له‌ت و پاره پاره
 بین له‌وه‌ی نه‌و کافرانه نه‌یلین، زه‌وی کون بیی و رۆ بجیته خواره‌وه، شاخ و چیاکان به یه‌ک
 جار به‌روخین و هاره‌و شاخه‌یان لیوه بییت ﴿أَنْ دَعَا الرَّحْمَنَ وَلَدًا﴾ له‌به‌ر نه‌وه رۆله‌یان داناهه بۆ
 خوای میهره‌بان، خه‌لکیان ناو بردووه به رۆله بوی ﴿وَمَا يَبْنِي لِلرَّحْمَنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا﴾ له‌کاتی که دا
 که ناگونجی و شایان نی یه بۆ خوای میهره‌بان فراهه‌م هینانی هه‌چ رۆله‌یه بۆ خوی، چونکه
 نه‌گه‌ر رۆله‌ی بیی نه‌بی وینه‌و هاوتیره‌یشی بیی، رۆله بۆ که‌سی نه‌بی که خوی نه‌میینی و
 به‌هوی رۆله‌کان یه‌وه ژبان نه‌بریته‌وه، بۆ که‌سی چاکه پیویستی به کۆمه‌ک و یارمه‌تی دهر
 بیی، نه‌گه‌ر رۆله‌ی بیی نه‌بی تاک و ته‌نیایی نه‌میینی نه‌و کاته بوونه‌ور نامیینی و نه‌شیوی به
 مل یه‌ک دا، به کورتی به هه‌چ ره‌نگ ناگونجی له‌گه‌ل خویه‌تی دا ﴿إِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ إِلَّا آتَى الرَّحْمَنَ عَبْدًا﴾ هه‌موو نه‌وانه‌ی وان له ناسمانه‌کان و زه‌وی دا - نیت فریشته، یان
 په‌ری، یان ناده‌می - هه‌چ که‌سی له‌وانه نی یه که مولک و به‌نده‌ی خوا نه‌بی، به‌لکو هه‌موو
 یه‌کی دیت بۆلای خوای میهره‌بان، په‌نا نه‌میینی بۆلای به به‌نده‌یی و مل که‌چی ﴿لَقَدْ أَحْصَيْنَاهُمْ﴾
 سویند به‌خوا ده‌وری نه‌وانه‌ی داوه به زانین و توانین و هه‌چ که‌سیکیان له‌وه دهرناچن،
 ﴿وَعَدَّاهُمْ عَدًّا﴾ به ژماردن یه‌که یه‌که ژماردونی به خویان و کردارو گوفتار و
 هه‌ناسه‌کانیشیان هه‌وه ﴿وَكُلُّهُمْ آتِيهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَرْدًا﴾ هه‌موو یه‌کیکیان به‌تاک و ته‌نیا دیت
 بۆلای خوا له رۆژی دوا‌یی دا به بی که‌س و یارمه‌تی دهر، که‌واته نه هه‌چ که‌س رۆله‌یه و
 نه‌هه‌چ که‌س هاوبه‌ش، به‌لکو هه‌موو مولکه و به‌نده‌یه و دروست کراوه. بیگومان به‌م چهند
 نایه‌تی پیشووه ترس و سامیکی زۆر روو نه‌کاته نه‌و دلانه‌ی که زیندوو رووناکن، به نیمان و
 رووناکی نیمان،

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا ﴿١٦﴾ فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ
 لِيَلْسَانَكَ لِتُنبِّشَ بِهِ الْمُتَّقِينَ وَنُذِرْ بِهِ قَوْمًا لَدْنَا ﴿١٧﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هَلْ
 يُحْسِنُ مِنْهُمْ مِّنْ أَحَدٍ أَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْرًا ﴿١٨﴾

جا لهم کاته‌دا دننه‌وایی چاکان نه‌کات بهم فرموده‌یه: ﴿إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا

الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا﴾ به‌راستی که‌سانی که ایمانیا‌ن هیناوه و به‌گویره‌ی
 نیمانه‌کیان کرده‌وه چاکه‌کانیشیا‌ن به‌جی هیناوه، نه‌وانه خ‌وای به‌رهم خ‌وشه‌ویستی یا‌ن
 بو فرامهم نه‌هینئ و خ‌وشه‌ویستی یا‌ن نه‌کات له‌دلی خ‌ه‌لک دا بی ه‌ویه‌کی ناشکرا. نه‌وه
 خ‌وشه‌ویستی به‌ له‌ خ‌واوه دیت بو‌ناو مه‌لانیکه و له‌وانیشه‌وه دیت و بلاو نه‌بیته‌وه له‌ زه‌وی
 دا وه‌کو له‌م حه‌دیسه‌وه وه‌رنه‌گیری که‌ نیمامی نه‌حمه‌د و بوخاری و مسلم نه‌یهینن له‌ نه‌بو
 هوره‌یره‌وه: که‌ پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) فرموی: کاتی خوا به‌نده‌یه‌کی خ‌وش ویست نه‌فرموی به‌
 جویره‌ئیل: فلانم خ‌وش نه‌وی تویش خ‌وشت بوئی، نه‌ویش خ‌وشی نه‌وی، له‌ پاشان
 جویره‌ئیل جار نه‌دات به‌ مه‌لانیکه‌کانی ناسمان دا: که‌ خوا فلانی خ‌وش نه‌وی که‌واته
 نیوه‌ش هه‌موو خ‌وشتان بوئی. نینجا به‌جاری مه‌لانیکه‌کانی ناسمان نه‌وه که‌سه‌یا‌ن خ‌وش
 نه‌وی، نینجا نه‌وه که‌سه له‌ زه‌وی دا خ‌وشه‌ویست نه‌بیئت و له‌ دلی خ‌ه‌لک وه‌رنه‌گیری. نه‌گه‌ر
 مه‌به‌ست بو‌روژی دوا‌یی بیئت یا‌ن بو‌دوا‌ی چوونی به‌مه‌شته که‌ خوا کینه و نیگه‌رانی
 ناهینلی له‌ دل و ده‌روون دا، وه‌کو نه‌فرموی: ﴿وَتَرَعْنَا مَا يَتَدَوَّرِم مِّنْ عِلِّ إِخْرَانًا عَلٰی سُرُرٍ مُّتَقَابِلِیْنَ
 ۱﴾ یا‌ن پیش چوونی به‌مه‌شت له‌ کاتی پیشاندا‌ن و خ‌ستنه‌ پیش چاوی چاکه‌کانیا‌ن بو‌
 هه‌مووان له‌و کاته‌دا که‌ خ‌راپا‌ن و تاوانبارا‌ن نه‌که‌ونه دوژمنایه‌تی و کینه‌به‌ری و شه‌ره‌ جوین
 و نه‌فرین کردن له‌ یه‌کتر... له‌و کاته‌دا وا چاکان و پاکان خ‌وشه‌ویستی و برایه‌تی یا‌ن
 به‌هینزتر نه‌بیئت، بیگومان نه‌م نایه‌ته مه‌که‌یی به‌، له‌کاتی هاتنه خ‌واوه‌وی نه‌م نایه‌ته‌دا
 نیماندارا‌ن بیژراو و ده‌رکراو بوون له‌ پاشان خوا نه‌وه به‌لینه‌ی له‌ دنیا‌دا به‌دی هینا،
 نیماندارانی خ‌وشه‌ویست و به‌ریز کرد له‌ دل و ده‌روون دا و به‌راستی له‌و کاته‌ ته‌نگه‌دا نه‌وه

۱ واته‌ هر کینه‌ به‌ بیی له‌ ده‌کانیا‌ن دا هه‌مووی دانه‌پنن لی یا‌ن به‌ جوئی هه‌موو برا نه‌بن و له‌سه‌ر ته‌خی رازاوه روو به‌
 روو و به‌رامبه‌ری یه‌کتر دانه‌نیشن.

به‌ئینه دلنه‌وایی و دلخوش کردنیکی زور گرنگ بوو، هرچوئی به‌دی هاتنی به
 موعجزیه‌یکی گوره درچو و، له دنیا‌دا ئه‌و به‌ئینه‌ی به‌دی هیئا بویان، بیگومان له رۆژی
 دواییش دا به‌دی ئه‌هینی به‌ تیرو ته‌وایی، له لوتف و به‌زه‌یی یه‌که‌ی به‌زیاد بیئت، خوای
 گوره‌ی میهرمان هر پیغه‌مبه‌ریکی ره‌وانه‌ کردبی بۆ سر هر گه‌ل و کۆمه‌لی و هر
 کتیییکی نارده‌ی به‌ زمانی ئه‌و گه‌ل و کۆمه‌له‌ بووه که یه‌که‌م جار بانگ کراون بۆ ئایینی خوا،
 چونکه ئه‌گه‌ر به‌و جوړه نه‌بوایه خه‌لکی تئی نه‌ئه‌گه‌یشتن و حالی نه‌ئه‌بوون ئه‌و کاته هیچ
 سوودی نه‌ئه‌بوو له نارده‌ی ئه‌و پیغه‌مبه‌رو ئایینه‌دا، ئه‌و خه‌لکه به‌هانه‌ی به‌هیزیان ئه‌بوو له
 په‌یره‌وی نه‌کردن دا، به‌لام که به‌ زمانی خویمان بوو به‌ باشی وه‌ریان ئه‌گرت و حالی نه‌بوون،
 به‌ ناسانی ئه‌چه‌سپا له دل و ده‌روونی ئه‌وانه‌ی که دل مردوو نه‌بوون، دل مردوو‌ه‌کانیش
 هیچ به‌هانه‌یه‌کیان به‌ ده‌سته‌وه نامینی. ئینجا پاش ئه‌وه ئه‌و ئایینه‌ جیگیر بوو، چه‌سپا ئیتیر
 ناسانه‌ گۆرین و راقه و روون کردنه‌وه‌ی ئه‌و زمانه و به‌ هر زمانی تر، جا له‌بهر ئه‌مه
 پیغه‌مبه‌رمان (ﷺ) له‌گه‌لی عه‌ره‌ب بوو، ئه‌و گه‌له‌ی که یه‌که‌م جار ئه‌م ئایینه‌ی پی‌ راگه‌یاندن
 زمانیان عه‌ره‌بی بوو، له‌بهر ئه‌و هۆیه‌ ئه‌م ئایینه‌ به‌ زمانی عه‌ره‌بی هاته‌ خواره‌وه، وه‌کو له
 چه‌ند ئایه‌تیک دا ئه‌م مه‌به‌سته‌ روون ئه‌کاته‌وه، یه‌کی له‌و ئایه‌تانه‌ ئه‌مه‌یه‌ له‌م سوخته‌دا که
 ئه‌فه‌رموی: ﴿فَاتَّمَايَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّقِينَ وَتُنذِرَ بِهِ قَوْمًا لُدًّا﴾ ئه‌م قورئانه‌مان
 ناسان کردوو به‌م ره‌نگه‌ به‌ زمانی خۆت که عه‌ره‌بی یه‌ ناردمانه‌ته‌ خواره‌وه، نه‌وه‌ش هر
 له‌بهر ئه‌وه‌یه‌ که به‌م قورئانه‌ موژده‌ بده‌یت به‌و که‌سانه‌ی که له‌ تۆله‌ و عه‌زابی خوا ئه‌ترسن و
 ئاماده‌ن بچنه‌ ریزی له‌خوا ترسانه‌وه، هه‌روه‌ها به‌م قورئانه‌ بترسینی گه‌ل و کۆمه‌لی که له
 حه‌ق لایان داوه و به‌تینن له‌ ده‌مبازی کردن و ده‌م دریزی و ئاژاوه‌ کردن له‌سر شتی
 ناراست و نارده‌وا، ئه‌مجار کۆتایی ئه‌هینی به‌م هه‌ره‌شه‌ سه‌خته: ﴿وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هَلْ
 يُحِشُّ مِنْهُمْ مِنْ أَحَدٍ أَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا﴾ گه‌ل و کۆمه‌لی زورمان به‌رباد کردوو پیش ئه‌مانه، ئایا
 هه‌ست ئه‌که‌یت به‌ هیچ که‌س له‌وانه، هیچ کامیان ئه‌بینی؟ یان ئایا ئه‌بیستی هیچ ده‌نگ و
 ورکه و سرکه‌یه‌ له‌وانه؟ واته‌ پیش ئه‌م گه‌له‌ سرکه‌شه‌ی تۆ گه‌ل و میله‌تی زور هه‌بوون وه‌کو
 ئه‌مان سه‌رپیچی یان کرد له‌ فرمانی خوا و پیغه‌مبه‌ره‌کانیان، ئه‌وانه‌مان هه‌موو له‌ناوبردن،
 که‌واته‌ با ئه‌مانیش بترسن و ته‌می خوار بین له‌ هاوپی و وینه‌کانی خویمان، تویش ئه‌ی
 پیغه‌مبه‌ر به‌رده‌وام به‌ له‌سر فرمانی خۆت، دلنیا و دل نارام به‌ که‌ سه‌رکه‌وتن بۆ تۆ و ئه‌و
 ئایینه‌ ئه‌بی که‌ تۆی پی‌ ره‌وانه‌ کراوی...

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طه ﴿١﴾ مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْفَى ﴿٢﴾ إِلَّا تَذَكُّرًا لِمَنْ يَحْتَسِبُ ﴿٣﴾ تَزْيِيلًا مِمَّنْ خَلَقَ

الْأَرْضَ وَالسَّمَوَاتِ الْعُلَى ﴿٤﴾

سوره نبی (طه)

مه ککه یی به و (۱۳۵) نایه ته

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خوا ئهم سوره ته دهست پی نهکات و دوایی دینتی به روو کردنی فرمودهی بؤلای پیغه مبر (ﷺ). فرمان و نرکی روون نهکاتوه که خراوته سهر شانی که بریتی یه له بانگ کردنی خه لکی بؤ سهر رینگای خوا و ناموزگاری کردنیان و موژده دان به چاکان و ترساندنی تاوانباران، نیر له پاش به جی هینانی خوی کاروباری خه لکی به دهست خواجه و نهگپریتوه بؤلای خوا، هرکس گوی رایه لی نهکات و مل پیچی بکات نوبالی خوی به نهستوی خویه تی و هیچ له که و تانه یه روو ناکاته پیغه مبر (ﷺ).

له پاش سهرتا سهر گوزه شته ی موسا پیغه مبر نه هینتی (علیه السلام)، لهو سرگوزه شته یه زنجیره یه که نه هینتی به دریزی له کاتی که کوره کرا به پیغه مبر هتا کاتی که تاقمی له بهنی ئیسرا ئیلی یه کان بوون به گویره که پرست. لهو سهر گوزه شته یه دا روون نه بیته وه چاودیری و یارم تی دانی خوا دهر باره ی موسا (علیه السلام)، هر وه ها سرگوزه شته ی نادم نه هینتی به شیوه یه کی په له و به کورتی، لهو سرگوزه شته یه دا رحم و به زهی خوا روون نه بیته وه دهر باره ی نادم و رینمونی کردنی له پاش شو گونا ه ی که کردی، له گه ل پیشاندانی چند شیوه یه که له شیوه کانی روژی دوایی.. خوی گهره سهرتا نه فرموی: ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ * طه ﴿﴾ له بابت ئهم دوو پیته هر ئه وه نه لین که له

سهره‌تای سوره‌تی (مریم) دا وتمان دهریارهی شهو پینج پیتهی شهوی که وینهی یه‌کن:
 لهو (۱۴) پیتهن که له سهره‌تای (۲۹) سوره‌تی قورئان دا همن به جیاوازی، له یه‌که‌وه تا پینج،
 که‌واته پیویست نی یه لی‌ره‌دا هیچی تر بلین. نینجا روی فرموده نه‌کاته پیغمبر (ﷺ)
 نه‌فرموی: ﴿ مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشَفَىٰ ﴾ قورئانمان نه‌ناردووه‌ته خواره‌وه بو سهر تو بو شه‌می
 ماندوو بی پی یه‌وه و دووچاری زه‌حمه‌ت و نه‌رکی زور قورس بییت به‌هوی خویندن و
 خواپهرستی یه‌وه به جو‌ری له سنووری توانات تیپه‌ری، به‌لکو چونکه به زمانی خوته ریک و
 ره‌وانه و خویندن سووک و ناسانه و شتیکت لی داوا ناکات که له توانات دا نه‌بی، شه‌می
 پیویستی نه‌کات له‌سهرت به باشی بوت به‌جی دیت، خواپهرستی له سنووری توانادا
 نیعمه‌ت و خو‌شی یه، نه‌ک زه‌حمه‌ت و ناخو‌شی. قورئانمان نه‌ناردووه‌ته خواره‌وه بو سهر تو
 بو شه‌می ماندوو بی و دووچاری زه‌حمه‌ت و نه‌رکی زور گران بی له‌گه‌ل خه‌لکی دا کاتی
 که نیمانی پی ناهینن، چونکه پیویست نه‌کراوه له‌سهر تو و داوات لی نه‌کراوه نیمان به
 خه‌لکی بی نی به زور، یان به داخ و خه‌فت خوت بکو‌ژی له‌سهر نیمان نه‌مینانیا، به‌لکو
 شه‌می پیویسته له‌سهر تو ناموژگاری و ترساندن خه‌لکه وه‌کو شه‌فرموی: ﴿ إِلَّا نَذْكُرُهُ لَنْ
 يَخْشَىٰ ﴾ نه‌مان هیناوه‌ته خواره‌وه بو شه‌می دووچاری نه‌رکی گران بییت پی، به‌لام له‌بهر بیر
 خستنه‌وه و ته‌می دادان بو که‌سی که له خوا نه‌ترسی و دل نه‌رمه، یان ناماده‌یه بو ترساندن
 و ته‌می و ترساندن کاری لی نه‌کات. بیگومان ته‌می و ترساندن قورئان پیغمبر (ﷺ) به
 شیوه‌ی گشتی یه و بو هموو که‌سه، چاک و خراپ، له خوا ترس و له‌خوا نه‌ترس وه‌کو له
 چه‌ند نایه‌تی تردا به‌و شیوه‌ی گشتی یه و تراوه، به‌لام لی‌ره‌دا تایبه‌تی کراوه به
 له‌خواتر سه‌کانه‌وه له‌بهر شه‌وه ته‌نها شه‌م تا‌قمه سوود و مرنه‌گرن، که‌واته بیجگه له‌مان وه‌کو
 هر نه‌بن وایه، نینجا راده و بلندی قورئان روون نه‌کاته‌وه به‌م فرموده‌یه: ﴿ تَزِيلًا مِّنْ خَلْقِ
 الْأَرْضِ وَالسَّمَوَاتِ ﴾ شه‌م قورئانه به به‌ش به‌ش هینراوه‌ته‌وه خواره‌وه بو سهر تو له‌لایهن
 که‌سینه‌وه که زه‌وی و ناسمانه به‌رزه‌کانی دروست کردوه.

الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى ﴿٥٠﴾ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى

﴿٥١﴾ وَإِنْ يُجْهَرُ بِالْقَوْلِ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى ﴿٥٢﴾

ئەو كەسە ﴿الرَّحْمَنُ﴾ كەسێكە كە رەحم و بەزەیی بی سنووری هەیە ﴿عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى﴾ بەرز و بلندە بەسەر عەرش دا، واتە زالە و دەسەلاتی بی سنووری هەیە بەسەر هەموو كاروبار و هەموو شت دا، هەموو شت لە ژێر چاودیژی ئەودایە. وشە (عرش) لە زمانی عەرەب دا ناوە بۆ تەخت و كورسی یەكی رازاوە بە تاییبەتی بۆ پادشایان، لە شەرع دا ناوە بۆ یەكێ لە دروست كراوەكانی خوا كە لەسەری هەموو ئاسمانەكانەوهیە، هەشت كەس یان هەشت تاقم لە مەلائیکە هەلیان گرتوو و بە دەورو بەری دا مەلائیکە ی زۆر هەن كراون بە كاربەدەست و ئیش و کاریان پێ سپێراوە، وا دەرئەكەوی كە لە عەرشەوه هەموو بربارەكانی خوا دەرئەچێ دەربارە ی هەموو رووداو و هەموو كاروباری ئەم بوونەوهەرە، لەبەر ئەوە عەرش یەكێكە لە شتە نەینی و هەبب یەكان لە ئێمەوه چاك وایە زیاد لەم ئەندازەیه لی ی نەدوین. ئینجا دینە سەر وشە (استوی) ئەم وشەیه لە زمانی عەرەب دا ماناكە ی: جیگیر و نیشتەجی بوو، بەم جوړه ناگونجی بەكار هینانی بۆ خوا، یەكێكە لەو وشانە ی كە ناوبراون بە ﴿مُتَشَابِهَات﴾ واتە هەموو وشەیه كە بە دیمەن و گوێزە ی مانا عەرەبی یەكە ی بەكار نەهینری بۆ خوا لە شەرع دا، وەكو (وجه، ید، قدم... هتد) دەربارە ی ئەم جوړه وشانە هەموو زانایانی ئیسلام سەرچەم باوەریان وایە كە بەكار هینانیان بەو دیمەن و مانا عەرەبی یە قەدە ەن لە شەرع دا، بە گوێزە ی دیمەنەكە یان ناگونجین، كەواتە مەبەست پێ یان مانا عەرەبی یەكە یان نی یە، بەلكو مەبەست مانایەكی تری گونجاوە كە شایانی خوا بیئت، ئینجا پیشەوایان و زانایانی ئوممەت بوون بە دوو كۆمەل لەو بارەوه:

١- كۆمەلێ كە ناو ئەبرین بە (سلف) واتە زانایانی ئەم ئوممەتە لە چەرخ یەكەوه تا دوایی یان.

٢- كۆمەلێ كە ناو ئەبرین بە (خلف) واتە زانایانی ئوممەت لەدوای چەرخ (سلف). كۆمەلێ یەكەم هیچ مەبەست و مانایەك دیاری ناكەن و حەوالە ی خوای ئەكەن و ئەلین: باوەرمان هەیە بەمانە بەو جوړه ی خوا ویستویەتی و نیازی كردوو. بیگومان

رای نهم کومهله زور به جی' یه و زیاده شرم و ریزی تیدایه بو خوا، نهگر ناچاری
نه بی باوهرمان نه بی هر وابی.

کومهلی دووم مهبست و مانای تایبته دیاریی نهکن. بو وینه وشه ی(ید) که بو خوا
به کار هاتوو له هندی جاردا نهلین: مهبست چاکه و نیعمته خویبه، له هندی تردا نهلین
مهبست هیزو توانینه، نه ویش به پی ی جی' و شوینه که یه تی. بیگومان نهم رایه زور به جی'
یه بو بهرگری بهد گومانان و دم کوت دانه وهی نهوانه ی بهد نیهادن و گومران و نه یانه وی'
خه لکی گومرا و سهر لی شیواو بکن. هرچند خوم رای یه که م بهلاوه په سهند تره، به لام
له م نایه ته دا به گویره ی رای تاقمی دووم ته فسریم کردوو، چونکه زور له زانا باوهر
پیکراوه کان بهر جویره یان فرمووه له تفسیری نهم نایه ته دا، به م کورته یه کوتاییمان هیناو
نهگرینه وه بو لای نایه ته کان.

خوا نه فرموی: ﴿لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا يَنْهَيَا وَمَا نَحْتِ الْأَرْضِ﴾ هرچی له
ناسمانه کان دایه و هرچی له زهوی دایه و هرچی له نیوانی ناسمانه کان و زهوی دایه و
هرچی له ناو سکی زهوی دایه و خول دایشاردوو. نه مانه هموو سه رجهم ته نها مولکی
خویبه و هموو کاروباریان به دهست خویبه و هموو به سرهات و گوپانیان خوا نه یکات. نهم
نایه ته ناگادار و بیداری کردینه وه که دهسه لات و توانینی خوا فراوانه و هموو شتی
نهگرینه وه و چوار دهوری هموو شتیکی داوه، نینجا روونی نه کاتوه که زانینیشی گشتی
یه و هموو شتی نهگرینه وه، نه فرموی: ﴿وَإِنْ نَحْنُ بِالْقَوْلِ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى﴾ نه ی پیغه مبر
تو زیکر و تراوت دهریری و به ناشکرا بیلیت بزانه هیچ پیویست به وه ناکات، چونکه
بیگومان خوا ناگاداره به هموو نهینی و شاراوهر له نهینی، وه کو قسه ی چپه و شاراوهر
وه کو نهو نیاز و خه تهره ی دل، یان نهینی وه کو نیاز و خه تهره یه که به دل دا بیت،
شاراوهر وه کو نهو نیاز و خه تهره ی که نیستا نه بن و له مه وپاش گوزهر بکن به دل و
دهروون دا، خوا به مانه هموو زانایه له مه وپیش و نیستا و له مه وپاش، نهم فرموده یه
نارامی دایه دل پیغه مبر (ﷺ)، چونکه بیداری کرده وه که پهرومردگاری وا له گه لی دا،
هموو شتی نه بیستی و نایه لی به ته نها بیت له هلسانی به ماف و نه رکی نهم قورئانه و له
به رهنگاری و بهر بهر هکانی کافر هکان دا، دل هر کات هستی کرد به نزدیکی له خواوه
بیگومان نارام دار نه بی و هست ناکات به تنیایی و غریبی له ناو گه ل و کومه لیکی دوزمن
و دزی بیر و باوهره که ی دا، نینجا جاری تاک و تنیایی خوا نه دات به بی وینه و هاوبهش،

نه فرموی: ﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى﴾ خوابه که ناوی (الله) یه هیج په رستراویک نی یه به راستی جگه له و هیج کهس شایانی نهو سیفته تانه نی یه که باس کران جگه لهو، تنها بؤ نهوه و هر شایانی نهوه نهو هموو ناو و سیفته تانه ی که له هموو ناو و سیفته تی تر بهرز و بلند تر و پاک و خاوین تر و شیرین ترن، نهو ناوانه له حه دیسیکی سه حیج دا (۹۹) ی باس فرموه و به ناو بانگن و چند کتیبی دانراوه له راقه و تهفسیریان دا، له پاش نه م سهرتا شیرینه نینجا سرگوزه شته و دهنگ و باسی موسا پیغه مبه (علیه السلام) نه گیزیته وه بؤ پیغه مبه (ﷺ) تا به لگه و نمونه بیته له سر یارمه تی و چاودیژی خوا بؤ نهوانه ی که ه لگری نایینی خوان، سرگوزه شته و به سهراتی موسا پیغه مبه له هموو سرگوزه شته و به سهراتی پیغه مبه ره کانی تر زورتر و دریز تر له قورشان دا هاتوه، به چند زنجیره یه ک پیشان دراوه، هر زنجیره یه که به پیی مبهستی نهو سوره ته چند زنجیره یه که هاتوه، له م چند سوره تانه دا: ﴿البقرة، المائدة، الاعراف، یونس، الإسراء، الکهف﴾ نهوه ی له ﴿المائدة و الکهف﴾ دا هاتوه هر یه کی زنجیره یه کن تنها لهو دوو سوره ته دا هن و له هیج سوره تیکی تر دا باس نه کراون. به لام نهوه ی له ﴿البقرة و الاعراف و یونس و طه﴾ دا هاتوو هر یه که چند زنجیره یه کن، هر چند زور لهو زنجیرانه له بنه رت دا یه کن به لام شیوه ی و تنه که بیان جیاوازه، ههروه ها هر یه که و بار و روویه کی جیاوازیان پیشان دراوه به جوړی وه کو دو باره کراو نین، به لکو هه موویان وه کو یه که م جاری و تنیان بیته وان.

سهرتای نه م سوره ته به زهی و چاودیژی خوا پیشان نه دات دهر باره ی ه لگری په یامی خوا و راگه یه نهری نایینی خوا، به هو ی نهوه وه سرگوزه شته و به سهراته که ی موسا (علیه السلام) لیره دا چند بارو روویه کی پیشان دراوه هه مووی به زهی و چاودیژی خوا روون نه کاتوه دهر باره ی موسا هر له مندالی یه وه هتا دهایی وه کو بؤمان ناشکرا نه بی له گو ی شل کردن له به سهراته که، له یه که م جاره وه سهرنج رانه کیشی و سوژ و نارزوو نه خاته دل

و دەررون بۇ گوی گرتن و وەرگرتنی دهنگ و باسهکه به رستهیهک که بهکار نههینری بۇ نهو مهبسته لهم جوره شوینانهدا که گرنگن نهفرموی: ﴿وَهَلْ أُنْتَك حَدِيثُ مُوسَى﴾ ۱ نایا ههوال و دهنگ و باسی موسات بۇ هاتوو و پیت گهیشتوو؟ چۆن کرا به پیغهمبهر و یهکه م جار سروشی بۇ کرا و خوا فرمایشی لهگه ل کرد؟ نایا نهو ههوالهت پی گهیشتوو که چاودیری و پهروهده و پیغه یانندن و رینموونی خوا روون نهکاتوه دهربارهی پیغهمبهرهکانی - درودی خویان لهسهر بیت - بیگومان لهه بهسهرهاتی موسادا چهند مهبستهئی گرنگ ههیه:

ا- دلنهوایی پیغهمبهر(ﷺ) لهسهر ههموو سزا و ناخوشی یهک که دوو چاری نهبوو له بهجی هینانی فرمانهکهی دا.

ب- دلخوش کردنی بهمهی که پاشهروژی سهرکهوتن بۇ نهو و نایینهکهیهتی.

ج- هاندان و رینموونی لهسهر پهیرهوی موسا(علیه السلام) لهئارام و خوگری له گه یانندی فرمان و پهیمانکهی دا.

له سورهتی(القصص) دا به دریزی بهسهرهاتی موسا نهگهریتوه له پیش لهدایک بوونی یهوه تا پیغهیشتن و گهوره بوونی لهمالی فیرعهون دا، ئینجا ههلهاتن و دهرچوونی له میسر له ترسی کوشتنی لهلایهن فیرعهونهوه، ئینجا جیگیر بوونی له مهدیهن ماوهی(۸) یان(۱۰) سال لهمالی نهو پیاوه سالحهی نهوی که بهناوبانگه به شوعهیب پیغهمبهر(ﷺ) و بوو به خهزوری موسا، لهپاش نهو ماوهیه که رای بههیز لهسهر نهوهیه(۱۰) سال بووه، سۆزی دایک و کهس و کار و نیشتمان دای له دهررونی و خوا نایه دلای که بگهریتوه بۇ میسر، چونکه ئیشی پیی ههیه، نهیهوی لهم گهرانهوهدا بیکات به پیغهمبهر و به پیغهمبهری بیگهریتوه بۇ میسر بۇ سهر فیرعهون و گهلهکهی: جا لهم زنجیرهوه دهست نهکات به گهرانهوهی بهسهرهاتی موسا،

۱ مهبسته لهم شیوه پرسپارهدا دامه زرانندی ههواله کهیه له دل و دهررونی قسه لهگه ل کراودا، دان نانه بهو ههواله دا، واته بهلی پیت گهیشتوو دهنگ و باس و بهسهرهاتی موسا، ههندی نهئین: وشهی(هل) واته(قد) که واته نهبی بلین:

بیگومان پیت گهیشتوو نهو ههواله.

إِذْ رَأَى نَارًا فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِقَبَسٍ أَوْ أَجْدُ عَلَى النَّارِ هُدًى
 ﴿١٠﴾ فَلَمَّا أَنهَا تُورِي بِمُوسَى ﴿١١﴾ إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٢﴾

نه فرموی: ﴿إِذْ رَأَى نَارًا﴾ نایا هوالی موسات پیگه یشتوره لهو کاته‌دا که ناگریکی بینی،
 واته له دوروه رووناکي یه‌کی چاو‌کرد. له کتیبه‌کانی ته‌فسیردا نه‌گی‌رنه‌وه که نی‌زنی
 خواست له حه‌زرتی شوعیب و گه‌رایه‌وه تا گه‌یشته نه‌و شیوه‌ی که ناوی(طوی) یه له‌لای
 شاخی(طوی). لهو کاته‌دا شه‌ویکی تاریک بوو له زستان دا و به‌فر نه‌باری، لهو شه‌وه‌دا خوا
 کوپ‌نیکی پیدان و ریگیان ون کردبوو، برکه‌یه ناژهل و مالاتی هه‌بوو پرژ و بلاو بوونه‌وه، لهو
 کاته‌دا له دوروه نه‌و ناگری بینی ﴿فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا﴾ به‌موی نه‌وه‌وه وتی به‌خیزانه‌کی
 به‌شیوه‌ی موژده: لهم شوینی خوتانه‌دا بمینه‌وه‌وه مه‌ین به‌شوینی من دا ﴿إِنِّي آنَسْتُ نَارًا﴾
 چونکه من به‌ریکی ناگریکم چاو کردوه نه‌چم بولای نه‌و ناگریه ﴿لَعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِقَبَسٍ﴾
 به‌لکو لهو ناگریه گریکتان بو بینم که خوتانی پی گهرم بکه‌نه‌وه یان بو نه‌مه‌ی به‌رووناکي
 یه‌که‌ی ریگا ده‌رکه‌ن ﴿أَوْ أَجْدُ عَلَى النَّارِ هُدًى﴾ یان نه‌چم بو نه‌مه‌ی ری‌نعمونی کمر و ریگا پیشان
 ده‌ریکم ده‌ست که‌وی له‌سه‌ر نه‌و ناگریه. دانیش‌توانی لادی و کوچه‌ره‌کان باویان وابوو له
 شوینی به‌رزدا ناگریان نه‌کرده‌وه بو نه‌مه‌ی ری‌بوری ده‌شت و بیابانه‌کان ریگای پی ده‌رکه‌ن،
 یان بچن بولای بو میوانداری، یان بو نه‌مه‌ی که‌سیکیان ده‌ست که‌وی ریگیان پیشان بدات،
 جا به‌و گومانه‌وه حه‌زرتی موسا نیازی نه‌و ناگریه کرد ﴿فَلَمَّا أَنهَا تُورِي بِمُوسَى﴾ نینجا
 له‌کاتیک دا چوه‌وه لای نه‌و ناگریه بانگی لی کرا: نه‌ی موسا: ﴿إِنِّي أَنَا رَبُّكَ﴾ بیگومان من
 په‌روه‌دگاری توّم ﴿فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ﴾ که‌واته پیلاوه‌کانت داکه‌نه له‌به‌ر ری‌زی شوینه‌که: ﴿إِنَّكَ بِالْوَادِ
 الْمُقَدَّسِ﴾ چونکه به‌راستی تو وایت له شیویک دا که پاک و خاوین کراوه و پیت و فه‌ری تی
 خراوه ﴿طوی﴾ له شیویکایت که ناو براوه به ﴿طوی﴾ به‌لی موسا(علیه السلام) گه‌یشته لای
 نه‌و ناگریه، که ته‌ماشای نه‌کات ناگریکی سپی یه و نه‌گری له دره‌ختیکی ته‌ر و سه‌وزدا،
 ناگریکی بینی که ته‌نها له‌ش گهرم ناکاته‌وه به‌لکو له‌ش و گیان پیکه‌وه گهرم نه‌کاته‌وه.

ناگرتك بوو كه تنها له شهودا رینگا پیشان نادات بهلكو لههموو كات و سهرانسه كوچ و كاروان و گوزهر كردنى به ژيانى هم جيهانه دا. بهراستى رووداوه كه نيچگار گهوره و گرتكه، زمان و پينوس توانايان نى يه رادهى گهوره يى و گرتكى يه كه ي روون بكنه وه، به بير لى كردنه وهى نه بى دل و دهرهون بكهويته له رزه و ته په ته پ و موچر كه به لهش دا بيت، ناده مى يه كه بى هيز و لاواز بهو جوړه فرموده ي له گهل دا بكرى، يه كسه فرموده و هرگرتى له كه سينكه وه كه هموو ناسمانه كان و زهوى له وانه يه بتويته وه له ناستى جه لال و گه و ره يى يه كه ي، نه گه ر لوتف و يارمه تى خوا نه بى ناده مى بى هيز و لاواز له كوئى و نهو راده و پله به هيزه له كوئى؟! بهراستى به سه بو ناده مى كه ريژى بگاته نهو راده يه و ناماده يى درابى بو و هرگرتنى نهو خه لاته گه و ره يه. موسا (عليه السلام) لهو شوينه به فهدا بانگى لى كراو فرموده ي خواى و هرگرت، به لام نيمه نازانين چوون بانگ كرا؟ چوون موسا بيستى و وهرى گرت؟ بهلكو هم رووداوه لهو شتانه يه كه باوه رمان پئى هيه و پرسى ار ناكه ين له چوونى يه تى يه كه ي، چونكه چوونى يه تى يه كه ي له زانين و تيگه يشتنى نيمه به دهره، باوه رمان وايه كه موسا به جوړنى تايبه تى و رينگايه كى تايبه تى يه وه بانگى لى كراو فرموده ي له گهل دا كراو نه و يش به جوړنى تايبه تى نهو فرموده يه و هرگرت، به شيوه يه كى جياواز له وهى كه باو و ناسراوه لاي نيمه. به لى زاناکانى نيسلام بار و جوړيان باس فرمووه لهو باره يه وه:

۱- موسا به روج نهو فرموده ي و هرگرت كه له جوړى دهنگ و وشه ي دهمى نى يه، پئى نه و ترى (كلامى نفسى) و تراوى دهره و نى.

۲- فرموده يه كى و هرگرت كه له جوړى دهنگ و پيت و وشه ي دهمى يه، به لام له هموو لايه كه وه نه هات و به هموو لهش و نه نداهه كانى يه وه وهرى نه گرت نهك تنها به كوچكه.

۳- هر دوو جوړه كه ي و هرگرت، بهم رهنه له يه كه م جاره وه به روج جوړى يه كه مى و هرگرت و نينجا له ويوه هات بو هموو لهش و نه نداهى و بهو جوړه بيستى.

به لام نهو جوړانهش شتيكن له تيگه يشتن و باو و زانينى نيمه به دهرن، كه واته هر نه وه

چا كه بلين: نيمان و باوه رى ريكمان هيه پئى و چوونى يه تى يه كه ي نازانين.

وَأَنَا أَخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَى ﴿١٣﴾ إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي
 ﴿١٤﴾ إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أُخْفِيهَا لِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَىٰ ﴿١٥﴾ فَلَا يَصُدُّكَ عَنْهَا مَن لَّا
 يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَتَرْدَىٰ ﴿١٦﴾

نينجا پنی فرمو: ﴿وَأَنَا أَخْتَرْتُكَ﴾ من توّم ههلبژاردووہ بو پیغه مبرینتی ﴿فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَى﴾
 کهواته گوی بگره بو نهوهی سروش نهکری: بهخ بهخ لهه ریز و نرخ پیدانه! خوی گهوره
 خوی بهندهیه له بهندهکانی ههلبژیری، که نهو بهندهیه یهکیکه لهه هموو کومهله، که ژبان
 نهبهنه سهر بهسهر نهه زهوی یهوه، که نوخته و خالیکی بچکولهیه لهناو نهه هموو کومهله
 خوړه ی که پارچه و بهشینکی زوژ که من له بوونهوهردا.. نهو بوونهوهره گهوره یه پهیدا بوو،
 نهو خوییه ی که نهو بوونهوهره گرنگه بهرهمینکی ناوا بی نهرکه بو هیژ و توانینی بی
 سنووری... لوتف و بهزهیی وا بهکار بینتی! بهراستی ههتا بیر ی لی بکریتهوه جینگای
 خوړهتی!! نهوهی که سروشتی کردهلای بهکورتی سی شته که هموو ئایینی خوا
 نهگهبریتهوه بو نهو سیانه، باوهر به تاک و تنیایی خوا، پهراستی و گوی رایهلی بو، باوهر
 به روژی دواپی.

فرموی: ﴿إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي﴾ نهوهی سروش نهکری نههیه: که بهراستی من
 ناوم(الله) یه و هیچ پهراستیوینکی راست نی یه جکه له من، کهواته من پهراسته و گوی
 رایهلی من به.. ﴿وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي﴾ بهرینک و راستی نوژ بهجی بینه له بهر یادی من. به
 تاییهتی نوژی باس کرد و فرمانی پیدا له بهر زیاده گرنگی نوژ. چونکه یادی خوا له
 نوژدا بهتین تره، به جاری دل و زمان خریکن له گهله خوادا که نهوهش مه بهست و نامانجی
 راسته قینهیه، هو ی گه یشتنه به نارامی دل و بهختیاری له همدوو جیهان دا ﴿إِنَّ السَّاعَةَ
 آتِيَةٌ﴾ بهراستی روژی دواپی دیت و بهدی دیت ﴿أَكَادُ أُخْفِيهَا﴾ نههوی کاتی هاتنی
 بشارمهوه و کهسی پی ناشنا نهکه، یان نزیک لهوهی که هاتنی روژی دواپی داشارم و ههر

نَهْنِيم: دَيْت! بِيْگومان ههواندان به هاتنى ئه و رۆژه بهجى يه لوتف و بهزهى يه كهى گهروه،
 چونكه ههركهسى سروشتيكى ريك و راستى ههبى و جلهوى كاروبارى له دهستى ژيرى دا
 بى بِيْگومان ئه و كهسه سام و ترسى ئه و رۆژه له دهروونى دا جيگير ئه بى ئه و كاته روو
 ئه كاته چاكه و سه رنا كاته تاوان و خراپه كارى، بِيْگومان ههركهسى ئه و ههوالى پيْگه يشتبى
 هيج به هانه يه كى به دهسته وه نابى وهكو ئه فرموى: ﴿وقد اعذر من انذر﴾¹ ههروه ها ديارى
 نه كردنى كاتى ئه و رۆژه يش نۆر نۆر راست و بهجى يه، وهكو ديارى نه كردنى كاتى مردن،
 تا بهنده هه ميشه ترس و بيمى هه بى و وريا و پاريزهر بى، به لام ئه گهر ناگادار و زانا بيت به
 كاتى مردن و رۆژى دوايى ئه و باك و سام و ترسه ي نابى پيش هاتنى يه كى له و دووانه،
 له وانه يه له ماوه ي ژيانى دا سه ر بكاته تاوان و خراپه كارى به ئوميدى گه رانه وه و تويه كردن
 پيش مردن و دنيا له دهست چون، كه واته زانينى كاتى مردن و دوايى هاتنى دنيا وهكو
 هاندان و ايه له سه ر گونا هو تاوان بو ئه و جوړه كه سانه، ئينجا هوى هاتنى رۆژى دوايى روون
 ئه كاته وه به م فرموده يه: ﴿لَجَزَى كُلِّ نَفْسٍ بِمَا سَعَى﴾ رۆژى دوايى ديت بو ئه مه ي هه موو
 كهسى له و رۆژه دا پاداشت يان توله بدرى به هوى چاكه و خراپه يه كه ئيستا ئه يكات. واته
 هه موو كهس به پى ي كرده وه ي خوى رهفتارى له گه ل دا بكرى، به لى بِيْگومان پيويسته
 هاتنى رۆژى كى وا و نه هاتنى ئه و رۆژه پيْجه وانه ي بهزهى و عداله تى خوايه، چونكه ئه گهر
 ئه و رۆژه نه بى ئه بى ئيمانداران و چاكان به خو بيان و ئيمان و كرده وه چاكه كانيان وه هه روا
 برون به بى سه ر و شوين ره نه جه رۆ و سته م لى كراو يش به داخه وه سه ر بنينه وه، له م لايشه وه
 ئه بى كافر و تاوان باران و دهست دريژى كه رانيش وهكو به رزى بانان بوى ده رچن!! شتى وا
 بِيْگومان هيج ژيرى يه ك ره و اى نادات. ئينجا فرموى به موسا: ﴿فَلَا يَصُدُّكَ عَنْهَا مَنْ لَابُؤْسٍ بِهَا
 وَنَجَّعَ مَرَّةً﴾ كه واته ئه ي موسا ئه و كه سه ي كه با وه رى نى يه به رۆژى دوايى و شوينى
 هه و او ئاره زووى ئاره و اى خوى كه و توه، با ئه و كه سه تو به رگرى نه كات و لات نه دات له

¹ ئه مه وهك په ندى پيشينان و ايه، واته ههركهس ترستيرا بِيْگومان به هانه ي به رواه.

باوهر بهو رۆژه و لهبیر کردنهوه و یادی ئهو رۆژه، واته به قسهی ئهو کهسه نهکهیت
 ﴿تَرَدَى﴾^۱ تا بههۆی ئهوهوه بکهووته حالی هیلای و گومرای و بهد بهختی. بینگومان لادان
 له رنگای ژیری و شوین کهوتنی ههواو ئارهزوو بی باوهری به رۆژی دوایی فهراهه
 ئههینی، وهکو ههموو تاوانی تر. ئهگه نا ههه سروشتی ساغ بیته ههه له خۆیهوه باوهری
 ههیه که لهم جیهانهدا ئادهمیته ناگاته پله و رادهی ههه بهرزی و عدل و دادپهروهی لیره
 تهواو نابیت، پێویسته هاتنی ژیان و جیهانی تر که ئادهمی تیای دا بگاته دواترین پله و
 رادهی خۆی. خوای گهوره پێغه مبههرانی رهوانه نهکردوه بی بهلگه و نیشانهیهکی بههیز
 لهسهه پێغه مبههریتی یهکهیان، بهلکو ههموو به بهلگه و نیشانهیهکهوه ناردوونی که پی
 ئهوتری موعجیزه، واته خهلکی پهک کهوتوو و دهسته پاچه کردوو له بهرگری کردن و
 هینانی وینهی، ئهویش ئهوپهه لوتف و بهزهیی بهکار هینانه لهگهله بندهکانی دا وهکو
 نههیشتن و برینی ههموو پهلهپ و بههانهیهکی بی جی و نارهوای تیدایه، جا کهواته پاش
 ئهوهی ههوالی پیدا که ههلبژیراوه بو پێغه مبههریتی و بنهههت و پایهی ئابین و
 شههههتهکهی بو روون کردهوه، پاش ئهوانه ئینجا کاتی ئهوهیه موعجیزه بو دیاری
 بکات، ئهوا ئهوه شمان بو باس ئهفهرموی و لهو کاتهدا بوو ئهوه دوو جوهره موعجیزه بو
 دیاری کرد و نیشانی دا: گوهرانی دار دهستهکهی به مار و پهیدا بوونی رووناکی له دهستی
 دا وهکو لهمهوپاش دین. بینگومان چهزهتی موسا (علیه السلام) لهو کاتهدا که ئهوه بانگهی
 لی کراو ئهوه ههواله زور گهوره و گرنگهی پی درا وهزعیکی تایبهتی بهسهه هاتوو و لهوانه
 بووه بلین خۆیسی لهبیر نه مابی، چه جای مال و خیزان و ئهوه مه بهستهی که بۆی هات، بهلکو
 گیان و دل و دهروون و ژیری و ههموو ههسته و فام و هۆشی داگیر کرابوو، ههموو شتی
 خههیک بوو بهو بارو حالهی که بهسهههه هات و رووی تیکرد،

^۱ بینگومان پێغه مبههران - درودی خویان لی بیت - دروین له گوناوه خرابه کاری چه جای کوفرو گومرای، کهواته
 مه بهسته بهم جوهره شتانه بهردهوامی به لهسهه چاکه و خۆپاریزی له خرابه، یان مه بهسته ته می و ترساندن خه لکی

وَمَا تِلْكَ بِيَمِينِكَ يَا مُوسَى ﴿١٧﴾ قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّؤُا عَلَيْهَا وَأَهشُّ بِهَا عَلَى غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا مَنَازِبُ أُخْرَى ﴿١٨﴾ قَالَ أَلْقِهَا يَا مُوسَى ﴿١٩﴾ فَأَلْقَاهَا فَإِذَا هِيَ حَبَّةٌ تَسْعَى ﴿٢٠﴾ قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا الْأُولَى ﴿٢١﴾ وَأَضْمُمُ يَدَكَ إِلَى جَنَاحِكَ تَخْرُجَ بَيْضَاءَ

کهواته پیویستی هیه به بیدار کردنهوه و سرنج راکیشان بو بیر کردنهوه و بینینی موعجیزه‌که‌ی له‌بهر نه‌وه به شیوه‌ی پرسپاری پی‌ی فهرمو: ﴿وَمَا تِلْكَ بِیَمِیْنِکَ یَا مُوسَى﴾ نه‌ی موسا نه‌وه چی یه که به دهستی راسته‌وه‌یه؟ بیگومان خوا ناگای له هم‌وو شته، کهواته ناشکرایه هر پرسپاری له‌لایه‌ن خواوه ناراسته بکری مه‌به‌ست زانا کردنی خوانی یه بهو شته‌ی پرسپاری لی کردوه، به‌لکو نه‌بی مه‌به‌ستی تری بیټ که نه‌زانی به گویره‌ی جیگا و شوین، جا لیژهدا وه‌کو وتمان مه‌به‌ست وریا کردنه‌وه‌ی موسایه و سرنج راکیشانی له‌بهر پچرینی لهو حال و باره‌ی که داگیری کردبوو. هرروه‌ها به‌هوی نه‌م شیوه پرسپاره‌وه نارام په‌یدا بوو، سام و ترس لاچوو، ئینجا با باشتر گرنگی و گهره‌یی موعجیزه‌که‌ی بو روون بیټه‌وه به‌م رهنکه به‌دهمی خوی ددان بنی به‌وه‌دا که نه‌وه‌ی له دهستی راستی دایه دار دهسته، ئینجا به‌چاوی خوی نه‌بیینی خوا نه‌یکات بهو ماره زیندوهوه و ئینجا نه‌بیټه‌وه به‌دار دهسته‌که‌ی!! موسا(علیه السلام) وه‌لامی دایه‌وه و چند سوود و به‌ره‌میکی باس کرد بو پرسپاری لی کراوه‌که به‌م جوړه ﴿قَالَ﴾ فهرموی: ﴿هِيَ عَصَايَ﴾ نه‌وه‌ی پرسپاری لی کرد داردهسته‌که‌مه. به‌م رسته‌یه وه‌لامه‌که ته‌واوه، به‌لام گفت و گو کردن له‌گهل خوادا بهو شیوه‌ی خوا بو موسای ریک خست چاکه و به‌خششینی که‌س نه‌دیوه. ریز و نرخی هرگیز دواپی نایه‌ت، کهواته هه‌تا ماره‌که‌ی زور بیټ خوشتره، له‌بهر نه‌وه موسا دریزه‌ی دا به وه‌لامه‌که‌ی به‌م چند رسته‌ی تره:

۱- ﴿تَوَكَّؤُا عَلَيْهَا﴾ وتی: خومی نه‌دهم به‌سردا و هیزی نه‌خمه سر له کاتی هه‌لسان و

رؤیشتن و مانویی و وه‌ستان به دیاری میگهل و ناژه‌له‌که‌مه‌وه.

۲- ﴿أَهشُّ بِهَا عَلَى غَنَمِي﴾ بهو دار دهسته نه‌دهم له په‌لی درخت و پی‌ی رانه‌وه‌شینم، بو

نه‌وه‌ی گه‌لا بوهرینم به‌سهر ناژه‌له‌که‌م دا.

۳- ﴿لِيَ فِيهَا مَنَازِبُ أُخْرَى﴾ چند پیویست و مه‌به‌ستی ترم هیه تییدا وه‌کو هه‌لگرتنی

تویشوو و دانسی ئاو و نان، پاس کردنی خوی له دپرنده و مار و نهو شتانه‌ی سزا

دهرن، هردها چند پیوستی تر. نهوی که موسا نهیزانی له دار دهسته که یهوه
 نهوانه بوون که وه لأمی پی دایه وه، به لأم خوی توانا و دهسلات دار بهو دار دهسته ی
 شتی وای فراهم هینا که به دلی موسادا گوزهری نه شه کرد، نه فرموی: ﴿قَالَ﴾ خوا
 فرموی به موسا ﴿أَلَمْ يَأْتِرْسِي﴾ نهی موسا دار دهسته کهت فریده سهر زهوی، واته
 توپی ده با بیبینی نهوی که نه بیبینی ﴿فَأَلْقَاهَا﴾ نینجا نهویش فرییدا ﴿فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ
 تَسْتَنِي﴾ له گهل فرییدا نیتر دهست به جی و کتوپر نهو دار دهسته ماریکه و به چه سپانی
 نهروات. به لی نهو موعجیزه گهره یه به پیش چاوی یهوه کتوپر روی دا -
 موعجیزه ی گیان به بردا کردنی شتی بی گیان - وینهی نهوه له هه موو کاتیک دا به
 فرمانی خوا روو نهوات، له هه موو کاتیک دا به ملیون زهره بی گیانهکان نه بن به خلیه
 و سیلی گیاندار، زانایان نهوه نهزائن که چی هیچ سهرسام نابن پی، به لأم باوهر
 ناکن که دار دهست نهگونجی بی به مار، یان نه گهر شتی وای بیبنن به چاوی خویان
 سهرسام نه بن نهوش هؤکه ی نهویه که خه لکی به ستراوه بهوه ی ههستی پی نهکات و
 بهراوردی نهکات و دیلی نهویه، که واته هر شتیک ی ههست کرد به پیچهوانه ی ههست
 و بهراوردی خوی سهرسام نه بی لی ی، که واته نه بی سهرسام بی له بیبینی
 موعجیزه ی وای ناشکرا، به لأم نهو موعجیزانه ی که به پیش چاوه وه نین - هر چه نه
 یه که شته له گهل ناشکراکان دا - هیچ سهرسام نابی لی ی و هیچ سهری لی ناکاتوه.
 حهزرتی موسا که نهوی بیبی سهرسام بوو، به گویره ی سروشتی ناده می ترسا لی
 ی خوایش دلنیا و دل نارامی کرد: ﴿قَالَ﴾ فرموی پی: ﴿حُذَمَا وَلَا تَحَفَّ﴾ به دهستت
 بیگره و مهترسه لی ی ﴿سَتُعِيدُنَا سِيرَتَهَا الْأُولَى﴾ چونکه دلنیا به نه یگیرینه وه بو
 شیوه که ی یه کهم جاری خوی و نه یکه ینه وه به دار دهسته که. موسا دلنیا بوو و دهستی
 بو برده وه و خوا کردی یه وه به دار دهسته وشک و رهقه بی گیانه که، نه ههیش
 موعجیزه یه کی تر بوو خوا پیشانی دا، نینجا موعجیزه یه تری بو دیاری کرد به م
 رهنگه دهستی راستی ببا بو ژیر بن ههنگلی چه پی و دهری بهینی سپی نه بی و
 رووناکی لی دهرنه چی. وه کو نه فرموی: ﴿وَأَضْمُمْ يَدَكَ إِلَى جَنَاحِكَ﴾ دهستی راستت به
 بولای ته نیشتی چه پت و بیلکینه به ژیر بالته وه و نینجا دهری بینه ﴿فَخَرَجَ بِمِثْلَةِ
 دهریهت به سپیتی،

مِنْ غَيْرِ سُوءٍ ؕ آيَةٌ أُخْرَى ﴿٢٤﴾ لِيُرِيكَ مِنْ آيَاتِنَا الْكُبْرَى ﴿٢٣﴾ أَذْهَبَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿٢١﴾ قَالَ رَبِّ

أَشْرَحْ لِي صَدْرِي ﴿٢٥﴾ وَبَيِّرْ لِي أَمْرِي ﴿٢٦﴾ وَأَحْلِلْ عُقْدَةً مِن لِسَانِي ﴿٢٧﴾ يَفْقَهُوا قَوْلِي ﴿٢٨﴾

﴿مِنْ غَيْرِ سُوءٍ﴾ به بیّ دهرد و بهلکی، رووناکی و شوعله نه داتوه به شو و رُوژ وه کو مانگ و خُوژ ﴿آيَةٌ أُخْرَى﴾ که موعجیزه یه کی تره جگه له موعجیزه ی دار دهسته که. نه وه شمان کرد ﴿لِيُرِيكَ مِنْ آيَاتِنَا الْكُبْرَى﴾ بُو نه مهی پیشانت بدهین هندی له موعجیزه و بهلگه گه وره کانی خُو مان، خوای گه وره که خُو ی هه موو شت نه زانی، به پی نی چرخ و دل و دهرونی خه لکی موعجیزه ی داوه به پیغه مبهران - سهلامی خویان لی بیّت - بُو وینه له چرخ می موسادا جادووگه ری باو بووه، خه لکی له و کاته دا زُوژ تر دلیان به ستر باو به نایابی جادووگه ری یه وه، نینجا خوای گه وره شتیکی دا به موسا که نرخ و نا پرووی نه میشت بُو جادووگه ری. له پاش نه مهی نه وه دوو موعجیزه یه ی پیشان دا، نینجا پی نی فهرمو: ﴿أَذْهَبَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ﴾ بُوژ بُو لای فیرعهون بهر دوو موعجیزه وه، بانگی بکه بُو خواپهرستی ﴿إِنَّهُ طَغَىٰ﴾ چونکه بهراستی فیرعهون له کوفر و تاوان دا زیاده رهوی کردووه و له سنوور دهرچووه، یاخی بووه. نینجا بُو موسا دهرکهوت که کار و فرمانیکی زُوژ گه وره و گرنگی پی سپیرواوه به تایبه تی فیرعهونی باش نه ناسی، ناگادار بوو به سهر زُوژ و دهسه لات و سته مکاری فیرعهون دا، له بهر نه وه داوای کرد له خوا که کُو مه کی بکات له به جی می نانی نه و فرمانه گه وره دا، نزای کرده لای بُو نه م مبه ستانه ی که بُو مان باس نه فهرمو ی: ﴿قَالَ﴾ موسا نزای کرد و وتی: ﴿رَبِّ أَشْرَحْ لِي صَدْرِي﴾ نه ی پهرومردگارم سنکم فراوان بکه بُو وهرگرتن و هه لگرتنی نه و سروش و په یامه و دلته نگیم لابه و دلم به میز بکه تا به دلشادی هه نسیم به م کاره گه وره یه. ﴿وَبَيِّرْ لِي أَمْرِي﴾ کار و فرمانه که م بُو سووک و ناسان بکه، بُوژ ری ک بزه هُو ی هه نسانم به م کاره به ناسانی، هه رچهنده نه م دوو داوایه ی هه موو هُو یه نه گرنته وه، به لام نه م چهنده مبه سته ی که دیت زُوژ لای گرنگ بوون له بهر نه وه به تایبه تی وتی: ﴿وَأَحْلِلْ عُقْدَةً مِن لِسَانِي﴾ گری و وه ستانی زمانم بهر له بکه بی گرو گرفت قسه بکه م ﴿يَفْقَهُوا قَوْلِي﴾ تا له قسه م تی بگن و نه وه ی پی یان رانه گه یه نم وهری گرن، چونکه راگه یانندن له لایه ن قسه رهوانی رهوانی زه وه شیرین و وهرگیرا و تره، نه گینر نه وه که زمانی موسا (علیه السلام) وه ستان و گرو گرفتکی تیا بووه و دهرنه که هو ی مبه سته نه میشتنی نه وه بووبی.

وَأَجْعَلْ لِي وَزِيرًا مِّنْ أَهْلِي ﴿٢١﴾ هَارُونَ أَخِي ﴿٢٠﴾ أَشَدُّ بِهِ أَزْرَى ﴿٢١﴾ وَأَشْرِكُهُ فِي أَمْرِي ﴿٢٢﴾ كَيْ تَسْحِكَ كَثِيرًا ﴿٢٣﴾ وَتَذَكَّرَ كَثِيرًا ﴿٢٤﴾ إِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيرًا ﴿٢٥﴾ قَالَ قَدْ أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَا مُوسَىٰ ﴿٢٦﴾ وَلَقَدْ مَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَىٰ ﴿٢٧﴾ إِذْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّكَ مَا يُوحَىٰ ﴿٢٨﴾ أَنْ أَقْذِفِيهِ فِي التَّابُوتِ فَآقْذِفِيهِ فِي الْيَمِّ فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ بِالسَّاحِلِ يَأْخُذْهُ عَدُوٌّ لِّي وَعَدُوٌّ لَهُ، وَأَلْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِنِّي وَلِيُضَعَّ عَلَيَّ عَيْبِي ﴿٢٩﴾

﴿وَأَجْعَلْ لِي وَزِيرًا مِّنْ أَهْلِي﴾ * هَارُونَ أَخِي ﴿﴾ كۆمهك و پشتیوانینکم بۆ بریار بده له کەس و کاری خۆم که هارونی برامه ﴿أَشَدُّ بِهِ أَزْرَى﴾ بههوی ئهو کۆمهکهوه پشتم قایم بکه و هیزم بهتین بکه ﴿وَأَشْرِكُهُ فِي أَمْرِي﴾ بهشدراو و هاوبهشی بکه له پیغه مبهیریتی یه کهم دا. هارون (علیه السلام) رهوان بیژ و قسه رهوان بوو، له سه ره خۆ و به نارام و نهرم و نیان بوو، موسا (علیه السلام) بهو جوړه نه بوو له بهر ئه وه داوای کرد له خوا کۆمهکی بکا بهم برابیه لهو کاره گه وهی که پئی سپیروا بوو، لهو ئه رکه قورسهی خرا بووه سه ره شانی، بیگومان هه ئهسان بهو فرمانه شیش پیویستی هه یه به زیکر و یادی خوا به زۆری، و راگیر کردنی به پاک و خاوینی له دل و نهروون و وتار و کرداردا، ئه مهیش به کۆمهکی و یارمهتی باشر پیک دیت. وهکو ئه فهرموی: ﴿كَيْ تَسْحِكَ كَثِيرًا﴾ * وَتَذَكَّرَ كَثِيرًا ﴿﴾ هارونم بهو جوړه بۆ لێ بکه بۆ ئه مهی به زۆری ته سبیحی تۆ بکه یین و به زۆری زیکر و یادی تۆ بکه یین ﴿إِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيرًا﴾ به راستی تۆ بینای به ئیمه و ئاگاداری به هه موو به سه ره اتمان و ئاگاداری به لاوازی و کهم و کوپیمان و نهزانی پیویستین به کۆمهکی و پهروه ده و چاودیری، موسا (علیه السلام) بهو دریزی یه پاربه و لاله ی خۆی کرد، خوای به خشنده و میهره بانیش به سوک و ئاسان به یه جار هه موو داواکراوه کانی بۆ جی به جی کرد و فهرامی هینان، نهک به شیوهی به لێن و دواخستنی، به لکو ﴿قَالَ﴾ فهرموی: ﴿قَدْ أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَا مُوسَى﴾ به راستی داوا کراوه کهت پئی درا ئه ی موسا، بیگومان موسا (علیه السلام) رهوانه ئه کرا بۆ سه ره به هیزترین پادشای سته مکاری ئه و چه رخه له سه ره زهوی دا... رهوانه ئه کرا بۆ ئه مهی بجیته ناو کوپی جهنگ و ئازاوه، بجیته ناو گینژاوی به ره ره کانی، یه کهم له گه ل ئه و فیرعه ونه سته مکاره که یه کهم کەس بوو لهو چه رخه دا له زۆر و سوپا و سامان دا، نینجا له گه ل گه له که ی خۆی (به نی ئیسرا ئیل) که له ژیر باری جهو و بهنده یی و و ژیر ده ستییی دا سه روشتیان به ته راوی شیوا بوو، گوژا بوو، رام بوو بوون

له‌بهر نه‌وهی ماوه‌یه‌کی ژۆر دوور و درنژ ما‌بوونه‌وه له‌سەر شوین ک‌ه‌وتن و سه‌ر شوپی و به‌ندایه‌تی و له‌سه‌ر نه‌و باره لاره‌یه ده‌قیان پیوه گرتبوو ژۆر به گران رزگار نه‌کران و فی‌ری نازادی و سه‌ربه‌ستی و ناده‌می‌تی نه‌کران، جا به‌هۆی نه‌وه‌وه که فه‌رمانه‌که‌ی موسا نه‌وه‌نده زه‌حمه‌ت بوو پیویست بوو به زیاده د‌نیا کردن و د‌لنه‌وایی، له‌بهر نه‌وه خ‌وای خ‌اوه‌ن به‌زه‌یی سه‌رنجی راک‌یشا بۆ نه‌و هه‌موو چاکه‌ی که رشتنی به‌سه‌ری دا هه‌ر له دایک بوون و شیر خ‌واردنه‌وه هه‌تا گه‌وره بوو و پیگه‌یی و نه‌و هه‌موو چاود‌ی‌ری و ناماده کردنه‌ی خسته پیش چ‌اوی که لی‌رده‌دا نه‌ک‌ری به حه‌وت به‌ش وه‌کو ژماره‌شی بۆ دانه‌نین بۆ زیاده روون کردنه‌وه، نه‌فه‌رموی: ﴿وَلَقَدْ مَتَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَى﴾ سویند به‌خوا ئی‌مه منه‌ت و چاکه‌ی خ‌ومان رشت به‌سه‌رت دا له‌کاتی ترا:

۱- ﴿إِذْ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مَبُوحَى﴾ له‌و کاته‌دا که ر‌امان گه‌ی‌انده لای دایکت و تیمان گه‌ی‌اند نه‌وهی که شایانه و پیویسته راگه‌ی‌اندن و تیگه‌ی‌اندنی، نه‌وهی که نازان‌ری و ری‌ی پی‌ ناب‌ری به راگه‌ی‌اندنی ئی‌مه نه‌بی، و له‌لایه‌ن ئی‌مه‌وه نه‌بی. فه‌رعه‌ونی سه‌ته‌م‌کار پ‌ریاری ده‌رکردبوو به ک‌وشتن و سه‌ر پ‌رینی رۆ‌له ن‌یرینه‌کانی به‌نی ئی‌سرائیلی یه‌کان، ئینجا که خ‌وا موسای دا غه‌میان لی‌ هات و نه‌یان نه‌زانی چ‌ۆنی به‌شارنه‌وه، ئینجا خ‌وایش ویستی کار‌یکی وا بکا موسا پ‌یار‌یزی له‌و ک‌وشتنه و هه‌ر فه‌رعه‌ونی دوژمن‌یشی به‌خ‌یوی بکات و پی‌ی بگه‌یه‌نی، له‌بهر نه‌وه رایگه‌ی‌انده لای دایکی ﴿أَنْ أَعْرِفَهُ فِي التَّابُوتِ﴾ که بیخ‌ره ناو س‌ندوق‌ینه‌وه ﴿فَأَعْرِفِهِ فِي الْبَيْتِ﴾ ئینجا فه‌ری بده ناو ده‌ریاکه‌وه - ده‌ریای نیل - ﴿فَلْيَلْمِهِنَّ اللَّيْمُ بِالسَّاعِلِ﴾ ئینجا ده‌ریاکه‌ش با فه‌ری بداته قه‌راخی ناوه‌که ﴿يَأْخُذُهُ عَدُوٌّ لِّي وَعَدُوٌّ لَهُ﴾ با که‌سی که دوژمنی من و دوژمنی نه‌ویشه - واته فه‌رعه‌ون - وه‌ری گ‌ری و بیباته‌وه لای خ‌وی.

خ‌وای گه‌وره به‌و جۆره رایگه‌ی‌انده لای دایکی موسا - درودیان لی‌ بی - ن‌یر نه‌و راگه‌ی‌اندنه به‌ خ‌و بووبی، یان ش‌تیک بووبی خ‌ست‌یی‌تی یه د‌لی یه‌وه که پی‌ی نه‌وتری: (اله‌ام و ک‌شف) یان له‌سه‌ر زمانی پیغه‌م‌به‌ری بووبی له‌و کاته‌دا یاخ‌ود فه‌ریشه‌یه‌کی بۆ نار‌د‌بی وه‌کو نار‌دی بۆ‌لای دایکی حه‌زه‌تی عیسا - درودی خ‌وایان له‌سه‌ر بی‌ت - به‌هه‌رکام له‌م بارانه هه‌لنه‌گ‌ری و نه‌گونجی، دایک‌یشی نه‌وهی خ‌وا ویستی به‌کاری ه‌ینا و خ‌وایش ک‌وپه‌که‌ی به‌ ساغ و سه‌لامه‌تی رزگار کرد و خ‌سته‌یه ده‌ستی فه‌رعه‌ونه‌وه. نه‌گ‌یرنه‌وه که رووباری گه‌وره هه‌لگ‌یرا بوو له‌ ده‌ریای نیله‌وه بۆ ناو باغه‌کانی فه‌رعه‌ون و ناوی ده‌ریاکه

سندوقه‌که‌ی لادابوو بۆ رووباره‌که و له رووباره‌که‌ی‌شوه رویشت تا گه‌یشته به‌ردهم فیرعه‌ون کاتی که دانیشتبوو له‌گه‌ل خیزانی دا به‌سه‌ر ته‌خته‌وه به‌دهوری چه‌وزیکی گه‌وره که له‌و رووباره‌ ناوی بۆ نه‌هات، ئینجا فیرعه‌ون فه‌رمانی دا سندوقه‌که‌یان هی‌نا، کاتی که کردیان‌ه‌وه ته‌ماشای نه‌که‌ن مندالیکی زۆر جوان و شیرینی تیدایه، له‌یه‌که‌م چاره‌وه فیرعه‌ون نیازی کرد بیکوژی له‌پاشان خیزانی پێی وت مه‌یکوژه ئومیندم وایه سوودمان پێی بگه‌یه‌نی یان نه‌یه‌ین به‌رۆله‌ی خۆمان و نه‌یخه‌ینه جیگای کوپ، فیرعه‌ونیش به‌گوئی کرد، خوا خوشه‌ویستی خسته دلێ یه‌وه به‌هۆی نه‌وه‌وه هی‌نشتی یه‌وه لای خۆی!

۲- ﴿وَأَلْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِنِّي﴾ خوشه‌ویستی یه‌کی گرنگم رشت به‌سه‌رت دا له‌ لایه‌ن خۆمه‌وه، واته خۆم خوشم ویستی به‌هۆی نه‌وه‌وه خه‌لکیش خوشی ویستی، یان خوشه‌ویستم کردی له‌دلێ خه‌لک دا به‌هۆی نه‌وه‌وه فیرعه‌ونیش خوشی ویستی تا به‌خپوی کردی و کردیتی به‌ کوپی خۆی.

۳- ﴿وَلِنَضَعْ عَلَىٰ عَيْنِي﴾ واته خوشه‌ویستیم رشت به‌سه‌رت دا بۆ نه‌مه‌ی خه‌لکی سۆز و خوشه‌ویستی هه‌بی بۆت، بۆ نه‌مه‌ی په‌روه‌رده بکرییت و پێی بگه‌یه‌نزییت له‌سه‌ر چاودیری و پاریزه‌ری من، نه‌وه‌ی نه‌م رسته‌یه نه‌یگه‌یه‌نی به‌هیچ وشه و وته‌یه‌کی تری لاسایی ناکریته‌وه، هه‌رچی وتراوه و بوتری له‌ راقه‌ی دا هه‌موو بۆ نه‌مه‌یه مه‌به‌سته‌که‌ی نزیك بخریته‌وه له‌ وه‌رگرتن و تینگه‌یشتنی ئیعه‌وه. نه‌و کوپه‌ منداله هه‌رچه‌ند خوا جی و شوینی چاکی بۆ سازاندیوو، به‌لام دایکی هه‌ژاری بی نارامه‌ بۆی و به‌ دلێ له‌رزوه‌ نه‌ژی و بیگومان په‌روه‌رده و شیر پیدانی دایکی گرنگ تره‌ بۆی، له‌به‌ر نه‌وه خوا کاریکی وای کرد که بکه‌ویته‌وه ده‌ستی دایکی، به‌م رهنگه وه‌کو له‌ سوهره‌تی(القصص) دا نه‌فه‌رموی: خوا قه‌ده‌غه‌ی کرد شیرێ که‌س بخوات و مه‌کی هیچ نافرته‌تیکی تر وه‌رگری که له‌ ده‌ورو به‌ری مالی فیرعه‌ون بوون، به‌هۆی نه‌وه‌وه ناچار بوون که نافرته‌تیکی بۆ بدۆزنه‌وه مه‌کی وه‌رگری. له‌ویدا خوشکی موسا هات و پێی وتن که من نافرته‌تی شاره‌زام هه‌موو مندالی شیرێ وه‌رته‌گری، نه‌و نافرته‌ته بۆتان به‌خپو نه‌کات، فیرعه‌ون و کومه‌لیش بی ناگان که نه‌و نافرته‌ته دایکی یه‌تی، به‌م رهنگه خوا گێراپه‌وه‌بۆلای دایکی و بیگومان نه‌و دایکه‌وه‌نه‌هلی نه‌وماله‌به‌دیمن کوپی پادشا به‌خپو نه‌که‌ن و دایه‌نی نه‌ون، که‌واته نه‌بی بین به‌ژێر لیشاوی ناز و نیعه‌مه‌ته‌وه، له‌ راستیش دا کوپی خویان به‌خپو نه‌که‌ن!!! وه‌کو له‌م فه‌رموده‌یه‌وه بۆمان روون نه‌بیته‌وه:

إِذْ تَمْشِي أُخْتُكَ فَتَقُولُ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ مَن يَكْفُلُهُ ۗ فَرَجَعْنَاكَ إِلَىٰ أُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۗ
وَقَلَّتْ نَفْسًا فَنَجَّيْنَاكَ مِنَ الْغَمِّ وَفَتَنَّاكَ فُتُونًا ۚ فَلَمَّ تَتَّيَّنَتْ لِمَنِ كَانَ مِيرَاثُكَ إِنَّهَا لَآتِيكَ فِئْتَانًا يَدُورَ

۴- ﴿إِذْ تَمْشِي أُخْتُكَ﴾ خوشهویستیم رشت به سهرت دا له کاتیک دا که خوشکه کهت هات و کهوته شوینت بؤ هوال زانینت هتا توی دهست کهوت له مانی فیرعهون دا به جوړی نهگه پان بؤ نافره تی شیرت پی بدات ﴿فَتَقُولُ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ مَن يَكْفُلُهُ﴾ نهویش وتی نایا ریتموونی و دهست نیشانتان بؤ بکه م بؤ سهر کهسی که بیگریته خوی و به خویوی بکات؟ ﴿فَرَجَعْنَاكَ إِلَىٰ أُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ﴾ نینجا رویشت دایکتی هینا و تویش شیرکهت خوارد، به هوی نهوه تومان گیرایهوه بؤلای دایکت بؤ نه مهی دلخوش بی و چاری نارام بی و فرمیسک دانه ریژی و نیر دل غه مگین نه بی.

۵- ﴿وَقَلَّتْ نَفْسًا﴾ پیاوینکت له تا قمی فیرعهون کوشت به هوی نهوهوه کهوتیته غم و مهراق له ترسی تو لهی فیرعهون ﴿فَنَجَّيْنَاكَ مِنَ الْغَمِّ﴾ نینجا نیمه رزگارمان کردی لهو غمه که داگیری کردبووی، بهم رهنکه گونا هه که تمان سپری یهوه و لیت بوردین به هوی توبه و که پانهوت، له دهست فیرعهونیش درمان کردی به دهرچوون و کوچ کردنت له میسروهوه بؤ مه دیه ن.

۶- ﴿وَفَتَنَّاكَ فُتُونًا﴾ دوو چاری چهند به لاو زهحه تمان کردی لهو سه فهر و دهرچوونه ت دا، یان به تیکرایی له هه موو ژبان ت دا، له هه موویشی رزگارمان کردی. نهو دوو چار کردنه به هره و منه تیکه له لایه ن خواوه، چونکه بهوه نیمان داران و خواناسان پالفته نه بن له هه موو له که و کهم و کوپی یه که له ناده می دا هیه، به هوی نهو دوو چار بوونهوه نه جرو پاداشتیان زورتر نه بیت و پایه و پله یان لای خوا به رز تر نه بیت هوه، بیجگه له وهش هه موو دوو چار بوونه کانی هه زره تی موسا رزگار کردنی به وادا هاتوهوه که نیشانه ی لوتف و به زه یی خوا بووه دهرپاره ی.

ثُمَّ حِثَّتْ عَلَى قَدْرِ يَمُوسَى ﴿٤٠﴾ وَأَصْطَفَعْتُكَ لِنَفْسِي ﴿٤١﴾ أَذْهَبَ أَنْتَ وَأَخُوكَ بِتَابِعِي وَلَا نَبِيَّ فِي
ذِكْرِي ﴿٤٢﴾ أَذْهَبَا إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى ﴿٤٣﴾ فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَنَا لَعَلَّهُ يُتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَى ﴿٤٤﴾

۷- ﴿فَلَيْتَ سَبِينَ فِي أَهْلِ مَدْيَنَ﴾ نینجا مایتموه چهند سالی لهناو دانیشتونای (مدیهن) دا زوربه لهسهر شهون که ده سال له مالی حزرهتی شوعهیب دا خزمهتی کرد لهسهر شهوی که کچیکی خوی دایه، هرچهند له پیشمهوه بریاری هشت سال بوو به پیاوتهتی خوی کردی به ده سال ﴿ثُمَّ حِثَّتْ عَلَى قَدْرِ يَمُوسَى﴾ له پاش شه ده ساله نینجا هاتیت بو شه شوینه لهسهر بریاریکی گرنگ، به گویرهتی کاتی که دیاریم کردووه بو قسه لهگهال دا کردنت و گیرانت به پیغهمبر. شه مانهوهی حزرهتی موسایه له مدیهن دا لای حزرهتی شوعهیب بههریهک بوو لهلایهن خواوه بو موسا، چونکه له هموو بار و رویهکموه ناماده کردن و پرورده کردنی تیدا بوو بوی لهبر شهوه ژماره لهسهر دانا و کردم به یهکی له بههرهکانی خوا دهریاری موسا (علیه السلام).

۸- ﴿وَأَصْطَفَعْتُكَ لِنَفْسِي﴾ توم تایبهتی کرد و هلم بژاردی بو خوم تاکو فروستادهیم بکهیت و پیغهمبری لهلایهن منهوه و بانگی مردوم بکهی بو نایینی من ﴿أَذْهَبَ أَنْتَ وَأَخُوكَ بِتَابِعِي﴾ برو خوت و براهت بو سهر خهلکی بهر موعجیزانهی که پیم داون ﴿وَلَا نَبِيَّ فِي ذِكْرِي﴾ سستی و کهم و کوپی بهکار نهینن له زیکر و یادی من دا، دلان له یادی من مهبرن هیچ کاتی، منتان لهیر نهچی له هر جینگا و شوینیک دا بوون، چونکه چهکی بهکارتان شهویه و پشتیوان و پال پشتتان شهویه که پهنای پی بمرن، ناشکرایه به تایبهتی فروستادهیی خواو پیغهمبرنتی یهکی بهچی نایهت و نابری برنوه به بی شه پهیوهندی یه به خواوه. بیگومان یهکهم دپکی رنگای حزرهتی موسا و هارون بریتی بوو له فیرعون و رهق تر و بهتین ترین بردی که پیی بانگهوازهکهیانی لی هلکهوتبی فیرعون بوو لهبر شهوه به تایبهتی فرموی پی یان: ﴿أَذْهَبَا إِلَى فِرْعَوْنَ﴾ برن بولای فیرعون ﴿إِنَّهُ طَغَى﴾ چونکه بهراستی له سنور دمرچوو و زیاده رهوی کردووه له گوناوو تاوان دا و یاخی بووه. نینجا رینموونی یان شهکات که بهم شینوه بانگی بکهن بو رنگای خوا، شهفرموی: ﴿فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَنَا﴾ کهواته قسهی لهگهال دا بکهن به قسهیهکی نهر، رهقی و توند و تیژی تیدا بهکار مهینن، چونکه شه جوړه

سهركيش و مل هوپانه به توند و تيزي خراپتر نهن و سوورتر نهن لهسهر شو باره
 كه وان لهسري، جهور و ستهميان بليسه نهسيني و نهو كاته نهكهونه توله و سزاداني
 نهو كسهي رينمووني يان نهكات، كهواته نيوه نهرمي بهكار بينن ﴿لَمَّا يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْتَضِي﴾
 دهست پي بكن به وتو ويژ لهگهلي دا به نوميد و چاوهرواني نهوه، بهلكو بير بكاتهره
 و رينمووني وهرگري، بوي دهركهوي كه نيوه راست نهكن، يان هيچ نهبي گوماني
 راستيتان پي بيا و بههوي نهوهه بترسي له سزا و تولهي خوا كه نيوه نهيترسينن
 پي، واته بهو نوميدوهه خهريك بين و هول بدن بو نههه بهتين و بههين بن، چونكه
 ههركس به بي نوميدي رينمووني و رابهري بكات گهم و گوپ نابي، خوگر و به نارام
 نابي له بهجي هيناني فرمانهكهي دا. بيگومان خوا زانيويهتي كه فيرهون نيمان
 ناهيني كهچي بهو گرنگي يهش فرماني دا به بانگ كردني بو نيمان هينان، بو نههه
 بههانهي بيري و هيچ ريگاي قسهي نهميني، بو نههه كه نهو ههموو موعجيزه گرنگانه
 دهركهون، بيچكه لهوهش برياري خوا وايه كه توله و پاداشتي لهسهر كردهوي
 بهندهكاني بيت، ههروهه پنيويسته لهسهر رابهران هول و تيكووشان و بهكار هيناني
 نهو شتانهي كه به ديمهه هوي چهسپاندني بهرنامه و نايينهكهي خوان، بو نههه به
 پي توانا هلسن به فرماني خويان تا بكن به نهجرو پاداشتي خويان، نيتر بهرههه
 بي بو هول و تيكووشانهكهيان يان نهبي، نهوه به دهست خوايه، تا نيتره فرمودهكاني
 خوا لهگهل موسادا بوو به تهنيا و نزا و موناجاتي تهنيا موسا لهكارا بوو، نينجا نهوا
 كتوپر هارونيش نههيني لهگهل موسادا پيكهوه داوا و نزا نهكن و خوا فرمودهيان
 لهگهل دا نهكات، گومان وايه نههه جارني تره بيچكه له يهكهه جاري موسا به تهنيا،
 چهند كات و رووداوي تر نهبي له نيوان نهه دوو جارهدا تنيپر بووي، بهه رهنگه پاش
 يهكهه جار خوا سهروشي كردبي بولاي هارون به هاويهشي لهگهل موسادا، نينجا لهگهل
 موسادا يهكيان گرتبي و پيكهوه دهستيان كردبي به نزا و موناجات و فرمودهيان
 لهگهل دا كرابي، بهلام ليهدا قورنان نههانهي پيچايهوه و باسي نهكردن، چونكه باس
 كردنيان زياده نرخي نادات به مبههستي سهر گوزهشتهكه، جكه لهوهش نهوهي كه
 نهوتراوه به باشي وهرنهگري لهوهي كه وتراوه، وينهي نهه له قورنان دا زوره، به
 پي ريزماني زانياري - بلاغه - پي نهوتري: (ايجان و زور بهنرخه لهو زانياري
 يهدا و لهلای زاناياني نهو زانياري يه،

قَالَ رَبَّنَا إِنَّا نَخَافُ أَنْ يُفْرَطَ عَلَيْنَا أَوْ أَنْ يَطْغَى ﴿١٥﴾ قَالَ لَا تَخَافَا إِنِّي مَعَكُمْ أَسْمَعُ وَأَرَى ﴿١٦﴾

فَأَيُّهَا فَقُولَا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَا تَعَذِّبْهُمْ قَدْ جِئْنَاكَ بِبَيِّنَاتٍ مِنْ رَبِّكَ
وَالسَّلَامُ عَلَيَّ مِنْ أَتْبَعِ الْهُدَى ﴿١٧﴾ إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَى مَنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّى ﴿١٨﴾ قَالَ
فَمَنْ رَبُّكُمْ يَا مُوسَى ﴿١٩﴾ قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ حَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى ﴿٢٠﴾

له بهر نهوه شهوانه نه فرموده، له ربه فرمودی: ﴿قَالَ﴾ موسا و هارون و تیان: ﴿رَبَّنَا إِنَّا نَخَافُ أَنْ يُفْرَطَ عَلَيْنَا أَوْ أَنْ يَطْغَى﴾ نهی پهروه دگارمان بهراستی نیمه مهترسی نه کهین کاتو فرعون بانگ بکهین بو خوا په رستی په له بکات به سزا و توله لیمان و نهوستیج تا بانگ کردن و رینمونی یه که دوایی پی بینین و موعجزیه پیشان بدهین.. یان زورتر سه رکشی بکات له فرمانی تو و زورتر له سنور دهرچی، دهریاری تو شتی خراپتر بلئی. خوی گهره له وه لایمان دا ﴿قَالَ﴾ فرمودی: ﴿لَا تَخَافَا إِنِّي مَعَكُمْ أَسْمَعُ وَأَرَى﴾ مهترسن لهوی که و تتان، چونکه دنیا بن من له گهلتانم به پاراستن و یارمتهی دان، نهوی له نیوانتان دا رو نه دا له وتار و کردار نه بیستم و نه بیبیم. بیگومان بهم فرموده یه دل نارام بوون و هیچ باکیان نهما، چونکه خویان له گه ل بیت نیتر نه بی فرعون چ نرخیکی هبی؟ له گه ل دل نارام کردنیان رینمونیشی کردن بو شیوهی بانگ کردنی فرعون و رنگای وت و ویز و لیکولینهوی پیشاندان له گه لی: فرمودی: ﴿فَأَيُّهَا فَقُولَا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ﴾ نینجا بچه لای و پی بلین: بیگومان نیمه دو نیراو و فروستادهی خوی توین ﴿فَأَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ﴾ کهواته نهوه و بهرهی (بهنی ئیسرائیل) که دیل و ژیر دهستهی توین بهره لایان بکه و لی یان گهری ﴿وَلَا تَعَذِّبْهُمْ﴾ سزایان مده به نرک و بیگار و لیدان و کوشتن و برین، یان بهره لایان بکه و لی یان گهری و له گه لمان بیان نیره بو ولاتی شام با بگهرینهوه بو خوا په رستی خویان و بگهرینهوه بو خاکی پاکی خویان له ولاتی شام دا. له یه کم جارهوه پی یان فرمود: نیمه نیراوی خوی توین بو نه می هست بکات که خویه که هیه تایبتهی نی یه به موسا و هارونهوه، وهکو باو بوو لهو چهرخدا باوه ریکی پر و پوچ که هه موو کس و هه موو گه ل و بهره یه که خویه که یان چند خویه کی تایبتهی هیه، ههروه ما له هندی لهو چهرخانه دا باوه پر

و ابووه فیرعهونی میسر که نه پهرسترا لبر نهوه بوو که له نهوهی خوا پهرسترا و هکانه!!!
 نینجا له رنوه داوای نیمان هینانی فیرعهونیان نهکرد، بهلکو داوای بهره لا کردنی گهله
 دامامه کهی خوینانیاں کرد بهره بهره و به پله سرکهوتن له مبهستمکه یان دا، بیگومان داوای
 بهره لا کردنی نهوانه سووک و ناساتره له دهررونی فیرعهون دا له داوا کردنی نیمان هینان و
 مل کهچ بوون و گوپینی بیر و باوه رکهی، بیجگه له روش له دهررونهوه خوا پهرست بوون و
 باوه ریان به خوا و نایینی پیغه مبهبران هه بوو، به هوی نهوهوه رزگار کردنی نهوان مبهستیکی
 گرنگ تر بوو له بانگ کردنی فیرعهون و کومه له کهی بو نیمان هینان. نینجا فرمویان به
 فیرعهون: ﴿ذَجْنَتَكَ يَتَايَعُ مِنْ رَبِّكَ﴾ نيمه که داوای پیغه مبه ریتی نه کهین له خو مانهوه
 نه هاتووین و نالین، بهلکو له لایه ن خوای خو ته وه بهلگه یه کی روون و موعجیزه مان بو
 هیناوی ﴿السَّلَامُ عَلٰی مَنْ اتَّبَعَ الْهُدٰى﴾ سلأوی مه لانیکه له سر کهسی بی که شوینی رنمونی و
 نایینی خوا کهوتبی، یان ناسایش و رزگاری بو نهو که سه یه له هردوو جیهان دا. بهر
 رسته یه دلنهوایی یان کرد و دلیان راکیشا بو سر ریگای خوا، وه کو به شیوه یه کی نهرم و
 ناسکیش هه ره شه یان کرد و مه ترسی یان خسته بهری بهم فرموده یه: ﴿اِنَّا قَدْ اَوْحٰى اِلَيْكَ اَنَّ
 الْعَذَابَ عَلٰی مَنْ كَذَّبَ وَتَوَلٰى﴾ به راستی نیمه سر و شمان کراوته له لایه ن خوا وه که سزای
 هردوو جیهان بو که سینه که باوه نه هینی به نیمه و نهو نایینه که نیمه هینا و مانه، و
 پشتی تی بکات و وه ری نه گری، بهر جو ره ریگ و پیکه خوای گه ره نه خشه ی بو کیشاون و
 ری بازی بو روون کردنه وه و نهوانیش هاتنه لای فیرعهون و فرمانی خویان پی راگه یاند
 نهویش ﴿قَالَ﴾ وتی ﴿مَنْ رَزَقْنَا مَبْرُورًا﴾ دهی نایا نهو پهروه ردگاری نیوه کی یه نهی موسا؟
 نهو سر لی شیواوه نایموی دان بنی بهره دا که خوای هارون و موسا خوای نهویشه، وتی:
 خوای نیوه کی یه؟ تمنیا ناوی موسای برد، چونکه بو ی دهرکهوت که موسا نهسله و هارون
 شوین کهوتووی نهوه و وهزیری بهتی، لبر نهوه یه که وه لامه که شتی تمنیا له لایه ن موسا وه
 بوو وهکو نه فرموی: ﴿قَالَ﴾ موسا له وه لام دا فرموی: ﴿رَبُّنَا الَّذِيْ اَعْطٰى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقًا ثُمَّ هَدٰى﴾
 پهروه ردگاری نیمه که سینه که به خشویه به هه موو جو ره شتی دروست کردنیکی تایبه تی
 له سر شیوه و باری تایبه تی خو ی که شایانی بهتی و گونجا وه و هوی فراهم هاتنی
 مبهست له دروست کردنه که به تی، بو وینه چاوی دروست کردوه له سر شیوه و باریکی
 تایبه تی جیاواز له هه موو شتی تر و ریگ و گونجا وه له گه ل روانین و بینین دا که فرمانی

یه‌تی و بۆ ئه‌وه دروست کراوه و هه‌روه‌ها هه‌موو شتیکی تر، ئینجا وه‌کو به‌و جو‌ره دروستی
 کردوون رینموونیشی کردوون بۆ کار و فرمانی تایبه‌تی خۆیان. یان په‌روهردگاری ئیمه
 که‌سێکه که به‌خشیویه‌تی به‌ هه‌موو دروست کراویکی هه‌ر شتی که پێویستیان پێی هه‌یه و
 کار و فرمانی خۆیان پێی به‌جی نه‌هینن، به‌هۆی ئه‌وه ئه‌ژین و سوود و به‌رژوه‌ندی
 خۆیانی پێی ده‌ست نه‌خهن، رینموونیشی کردوون بۆ به‌کار هینانیان، ئهم وه‌لامه‌ی
 موسا (علیه السلام) بۆمان نه‌گێڕێته‌وه زۆر زۆر رۆک و راست و به‌جی یه، ئه‌و سیف‌هت و ناو
 نیشانه‌ی خوا که لێره‌دا باسی کرد و پیشانی دا گه‌وره‌ترین به‌رهمی خواجه‌تی یه، دروست
 کردنی هه‌موو دروست کراوی له‌سه‌ر شیوه و باری تایبه‌تی و رینموونی هه‌موو بۆ کار و
 فرمانی تایبه‌تی خۆیان، کاتی چاوی سه‌ر و دل بخه‌ریته کار به‌ پێی توانا بۆ سه‌رنج دان له‌م
 بوونه‌وه‌ره گه‌وره‌یه‌دا ئه‌و به‌رهمه گه‌رنکه نه‌بینری له هه‌موو دروست کراوه‌کانی خوا‌دا گه‌وره
 و بچووک له‌ تاکه زه‌هه‌یه‌که‌وه تا گه‌وره‌ترین شت، له‌ ته‌نیا سیلێکه‌وه تا به‌رزترین زیندوو که
 ئاده‌می یه، هه‌موو زه‌هه‌یه‌ک له‌م بوونه‌وه‌ره‌دا ده‌ماری زیندوویی لی ئه‌دات و هه‌موو سیلێکی
 گیانیکی تیا‌دا‌یه، هه‌موو زیندوویه‌کی جو‌لان و بزوتنه‌وه‌ی هه‌یه، هه‌موو شتیکی کاری
 نه‌کات و هاوکاری نه‌کات له‌گه‌ل شته‌کانی تر... ئه‌مانه هه‌موو به‌ ته‌نیا و به‌ کۆیی کار و
 فرمان نه‌که‌ن به‌ یاسایه‌کی تیرو ته‌واو که دانراوه له‌ سه‌روشتیان دا بی وه‌ستان و بی به‌رگری
 و دژی‌تی یه‌که‌تر له‌ هه‌یج کات دا... هه‌موو شتی به‌ ته‌نیا بوونه‌وه‌ریکه و خۆی بۆخۆی
 عالمیکه، زه‌هه‌کان و سیله‌کان و پا‌رچه و ئه‌ندامه‌کانی و کۆئه‌ندامه‌کانی ئیش و کار نه‌که‌ن
 و هاوکاری یه‌که‌تر نه‌که‌ن به‌ گوێزه‌ی ئه‌و سه‌روشته‌ی که له‌سه‌ری دا‌رپێژراوه، له‌ سنووری رژیمه
 گشتی یه‌که‌دا به‌ رۆک و پێکی. هه‌موو شتی به‌ ته‌نیا له‌م بوونه‌وه‌ره‌دا چ جایی هه‌موو
 بوونه‌وه‌ر زانین و کۆششی ئاده‌می ده‌سته پا‌چه و کول و کۆله له‌ ئاستی روون کردنه‌وه‌ی
 هه‌موو سیف‌هت و نه‌خۆشی و چاره‌سه‌ر و هه‌موو شته تایبه‌تی یه‌کانی... په‌ک که‌وتوو له
 روون کردنه‌وه‌ی رووت چ جایی دروست کردنیان و رینموونی یان بۆ کاروبارمان.. ئه‌وه
 شتیکه له‌ سنووری توانای ئاده‌می به‌ده‌ره. به‌راستی وه‌لامه‌که‌ی چه‌زه‌تی موسا ئیجگار
 به‌هیز بوو، وا ده‌رنه‌که‌وی به‌ ته‌واوی په‌کی خستبێ و ده‌می به‌ستبێ،

قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَى ﴿٥١﴾ قَالَ عَلَّمَهَا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَا يَبْضُلُ رَبِّي وَلَا يَنْسَى ﴿٥٢﴾ الَّذِي
 جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْ نَبَاتٍ
 شَتَّى ﴿٥٣﴾ كُلُوا وَارْعَوْا أَنْعَمَكُمُ لَا يَبْضُلُ رَبِّي وَلَا يَنْسَى ﴿٥٤﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ مَهْدًا
 وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْ نَبَاتٍ شَتَّى ﴿٥٥﴾ كُلُوا وَارْعَوْا
 أَنْعَمَكُمُ

لهبر نومه له سهری نه پزیشت و هیچی بو نه مایه وه شه وه نه بی که قسه که ی گوپی و
 پرسیاری تری کرد ﴿قَالَ﴾ وتی ﴿فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَى﴾ دهی که تو نه نیت من پیغه مبرم
 هوالم بدری نایا حال و باری گمل و تاقمه پیشووه کان چی یه له پاش مردنیان؟ نایا بو
 کوئی رویشتن؟ نایا نهوان کی یان نه پرست؟ نایا خوش بهخت و کامرانن، یان بهد بهخت و
 بی بهشن؟ ﴿قَالَ﴾ موسا له وه لامیدا فرموی: ﴿عَلَّمَهَا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ﴾ زانینی شه لای
 پهروه دگارمه نووسراوه له کتیبیک دا که ﴿لَوْحِ الْمَحْفُوظِ﴾ ه، واته من بهنده یه کم وه که تو
 هرچی خوا هوالم پی نهدا و ناگادارم نهکات پی ی من نایزانم، شه ی تو پرسیاری لی
 نه که بیت نادیارسی یه و غه یبه جگه له خوا هیچ کهس نایزانی. ﴿لَا يَبْضُلُ رَبِّي وَلَا يَنْسَى﴾ خوی
 من هیچ شتی هله ناکات و هیچی لی ون نابی و هیچی له میر ناچی، نینجا به بونه ی شه
 وه لاموه هندی له بهرهمی زانین و توانین بی سنووری خوا نه خاته پیش چاوی فیرعون و
 سهرنجی رانه کیشی بو هندی له بهره و نیعمته گرنه گانی خوا به سهر ناده می یوه، به
 تایبته ی باسی هندی لهو بهرهم و بهرانه ی نهکات که له پیش چاوی فیرعون وه بوو له
 ولاتی پر له فهر و پیتی میسردها، فرموی: ﴿الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ مَهْدًا﴾ پهروه دگاری نیمه

كەسنىڭكە زەھى گىپراۋە بۇ ئىۋە بە جىڭگاي ئارام و جەوانەۋە بە وئىنەي بېشكە بۇ مندال كە
 شۇنى ئارام و جەسانەۋە يەتتى، بەلى بەراستى زەھى بېشكە يە بۇ ئادەمى لە ھەموو شۇن و
 چەرخىك دا، بېشكە يەكە ۋەكو بېشكەي مندال، ھەموو ئادەمى لە راستى دا مندال و رۇلەي
 نەم زەھى يەيە، ئەيانگىرتتە كۆشى خۇي و خۇراك و شىرى خۇيان نەرخوارد ئەدات و
 ئەيانزىنەنى و پەرۋەردىيان ئەكات، ئامادە كراۋە بۇيان ھات و چۇ و كشتوكال ۋەھموو ھۇي
 ژيان، لەسەر بارو شىۋە يەك دروستى كىرۋون شىاۋ و گونجاۋن لەگەل زەھى دا، شىۋەي
 بېشكەيى و ئامادە كراۋى زەھى بۇ بەرژەۋەندى ئادەمى و ژيان بەسەر بىردىنى لە ولاتى
 ميسردا ئاشكرا ترە لە ھەموو ولاتى تر، نەو ولاتە فەپ و پىت دارە كە دەشت و سارايە و ئاۋ
 دارە و بەجۇرىكە دانىشتۋانى بى ئەرك و دامان ھۇي ژيان و گوزەرنىيان مسۇگەرە و بە
 لىشاۋ دەست كەوت نەبى، خوا بەر جۇرەي زەھى فەراھەم ھىناۋە بۇتان ﴿وَسَلِّ لَكُمْ فِيهَا
 سَلَا﴾ فەراھەمى ھىناۋە بۇتان لەو زەھى يەدا چەند رىڭگايەك لە ئىۋان چىياكان و شىۋو
 دەشتەكان دا بۇ ئەمەي سوود و بەرھەم و پىۋىستى خۇتان دەست بخەن ﴿وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
 ھىناۋەتە خوارەۋە لاي ئاسمانەۋە ئاۋىك واتە باران ﴿فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ أَزْوَاجًا مِّن نَّبَاتٍ شَتَّى﴾ ئىنجى
 بەھۇي نەو بارانەۋە رۋاندوۋمانە و نەرمان ھىناۋە لە زەھى چەند جۇرى، يان چەند نىرو مى
 يەك لەۋەي نەپرى كە جىياۋزىن لە تام و بۇن و رەنگ و شىۋە و قەبارەدا، لەگەل ئەۋەدا لە يەك
 زەھى دان، بە ئاۋى ئاۋ ئەدرىن! ﴿كُلُوا وَارْعَوْا أَنْفُسَكُمْ﴾ نەو ھەموو شتاتەمان لە زەھى نەرھىنا
 لە كاتىك دا كە پىمان و تىن بخۇن و ئازەل و لاخەكانتتان بىلەۋەرنىن لەۋەي رۋاندوۋمانە
 بۇتان، واتە ھەندىكەمان ئامادە كىرۋەبە خۇراك و خوارەمەنى خۇتان، ھەندىكى بۇ ئازەلتان،

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿٥٤﴾ ﴿مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَىٰ ﴿٥٥﴾

وَلَقَدْ آرَيْنَهُ آيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَىٰ ﴿٥٦﴾ قَالَ أَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَا مُوسَىٰ ﴿٥٧﴾

نیزنمان دان و بهره‌آمان کردن که به لیشاو سمری تیکن ﴿إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ﴾
به‌راستی لهو دروست کراوانی نیمه‌دا چند به‌لگه و نیشانه‌ی روون هان بو شو که‌سانه‌ی که
خاوهن ژیرین. به‌لی به‌راستی له‌وانه‌دا نیشانه‌ی روونی زور هان له‌سر زانین و توانایی و
ده‌سه‌لاتی خوا، له‌سر ریک و پیک و به‌جی یی هموو کرداری. به‌راستی هموو ژیری یه‌ک
ساغ و ته‌او بی‌ت و بیر بکاتوه له‌و رژمه‌ نایابه بی‌گومان شو به‌لگه و نیشانانه نه‌بینی،
باوه‌ری به‌هین نه‌هینی به‌و فرموده‌یه که راه‌مان کرد ﴿رَبَّنَا الَّذِي أَعْطَىٰ كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَىٰ﴾
له‌پاش پیشاندانی شو هموو به‌لگه و نیشانانه له‌سر خویه‌تی خوا، نینجا سمرنج
رائه‌کیشی بو باوه‌ر به‌هاتنی روژی دوایی و به‌کورتی به‌لگه‌یه‌کی به‌هین نه‌گه‌یه‌نی که نه‌م
هموو خیرو بی‌ری ناسمان و زهوی یه که باس کران مه‌به‌ستی راسته‌قینه نین و پشت به‌مانه
نابه‌ستری، به‌لکو پیوسته بکری به‌هوی گه‌یشتن به‌خوشی و ناز و ریزی روژی دوایی،
نه‌فرموی: ﴿مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ﴾ له‌زهوی نیوه‌مان دروست کردوه. بی‌گومان هموو له‌شی ناده‌می
له‌زهوی فره‌ام هاتوه، له‌و خورا‌که نه‌خوات که له‌زهوی دهرنه‌چیت، له‌ئاوه‌که‌ی زهوی
نه‌خواتوه و هواکه‌ی شو هه‌لنه‌مژی و زهوی بیشکه‌یه‌تی و تیای دا په‌روه‌ده نه‌بی‌ت ﴿وَفِيهَا
نُعِيدُكُمْ﴾ دووباره‌تان نه‌که‌ینه‌وه بو‌ناو زهوی له‌پاش مردنتان تا نه‌بنه‌وه به‌خاک وه‌کو له
یه‌که‌م جار پیش دروست کردنتان. ﴿وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَىٰ﴾ پاش مردن و بوون به‌خاک
جاریکی تر له‌زهوی دهرتان نه‌هینین، نه‌ره‌ش به‌پیکوه نانی هموو پارچه و که‌ره‌سه‌کانی
له‌شتان له‌سر شیوه‌ی خوتان، نینجا گیانتان نه‌که‌ینه‌وه به‌به‌ردا وه‌کو پیش مردنتان،
به‌راستی ته‌نیا نه‌م نایه‌ته کورته به‌سه بو‌باوه‌ره‌ینان به‌راستی و گونجاوی هاتنی روژی
دوایی، هرکه‌سی ژیری ساغ و ته‌او بی‌ت هیچی تری ناوی، چونکه نه‌مه سی رسته‌یه
یه‌که‌م و دووه‌می به‌پیش چاوه‌وه و هیچ که‌س نی یه‌باوه‌ری پی‌ی نه‌بی، کاتی باوه‌ری بی‌ی
به‌مه‌ی خاک نه‌بی به‌ناهمی و ناده‌می دووباره نه‌بی‌ته‌وه به‌خاک، کاتی نه‌م دوو باوه‌ره
هه‌بوو، نایا چون‌سر نه‌کرته‌وه له‌راستی و گونجاوی زیندوو بوونه‌وه و دووباره
بوونه‌وی خاک به‌ناهمی؟! ناراسته‌کردنی نه‌م فرموده‌یه بو‌فیرعون و یرخستنه‌وی

ئەوھە كە لە زەوی دروست كراوه ئیجگار رێك و بەجی یە بۆ سەر شوپۆ كردن و دانەواندنی ئەو لوتە بەرزەیی كە بە نەفامی كردی بە كەلە شاخ و داوای خوایەتی ئەكرد، هەروەها هەر كەسێكی تر كە خۆی بە زل و گەورە ئەزانێ و رێبازە نەفامی یەكەیی فیرعەون ئەدا تە بەر ئەم ئایەتە ئەدا بە تەوقی سەری دا و سەری شوپۆ ئەكات.

پاش باسی فیرعەون و وتو و نێژ و لیکۆلینەوھ لەگەڵیدا ئینجا ئەفەرموی: ﴿وَلَقَدْ آرَسْنَا آيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَى﴾ سویند بەخوا هەموو جوژە بەلگە و نیشانە روونەکانی خۆمان پیشانی فیرعەون دا و ناشنامان کرد پی یان، بەلگە و نیشانە لەسەر خوایەتیمان بە تاك و تەنیا، وەكو ئەو هەموو بەلگە بوونەوهری یانەیی كە باس کران لەو فەرمودانەیی كە لە وەلام دا ئاراستەیی فیرعەون کران، هەروەها بەلگە و نیشانە لەسەر پێغەمبەریتی موسا كە بریتی بوو لە یەكەم جارەوھ لە موعجیزەیی دار دەستەكە و دەستە سپیی یەكەیی كە باس کران، ئەوانەمان هەموو پیشان داو پیمان ناسی كەچی پاش ئەوھ فیرعەون هەر باوهری نەهینا و بە توندی مل پێچی كرد. ئینجا بە درێژی باسی باوهر نەهینان و مل پێچی یەكەیی ئەكات و ئەفەرموی: ﴿قَالَ أَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَا مُوسَى﴾ فیرعەون وتی ئایا تۆ هاتی بۆلامان بۆ ئەمەیی بە جادو بازی خۆت دەرمان بەكەیت لە خاك و ولاتەكەمان؟ بیگومان بەلگەکانی موسا (علیه السلام) زۆر بەهێزبوون و موعجیزەکانی ئیجگار روون و ناشكرا بوون لەبەر ئەوھ فیرعەون بەر بەرەکانی پی ئەكراو ویستی بەرگری بكات لە دووبارەوھ:

۱- بە پڕو پاگەندە خەشم و كینەیی خەلكی لی هەلسینی بەمەیی كە نیازی خراپی هەییە، ئەییەوی فیرعەون و گەلەكەیی لە ولاتی خۆیان دەركات و ولاتەكەیان داگیر بكات و ئەییەوی خۆی بیی بە پادشا، نیازی چاكەیی نی یە، نیازی تەنھا رزگار كردنی بەنی ئیسرائیلی یەكان نی یە، ئەوھش بە گوێزەیی باوی ستم كاران لە هەموو چەرخ و ولاتیك دا كە بەو تەرزە پڕو پاگەندە ئەكەن لەو كەسانەیی كە بەراستی بانگی خەلكی ئەكەن بۆ كوۆبوونەوھ لە ژێر ئالای خوادا، خەلكی وا تی ئەگەینن كە ئەوانە راست ناكەن و مەبەستی تاییبەتی خۆیانیان هەیی!

۲- بە سیحر باز و جادوگەری پیشان بدات بۆ ئەمەیی خەلكی بە پێغەمبەری تەماشنا ئەكەن و با موعجیزەکانی بە سیحر و جادو دابنن بەو بۆنەوھ كە سیحر بازی و جادوگەری لەو چەرخەدا لە ولاتی میسر دا باو بوو، كەواتە ئاسانە بەرپەرچ دانەوھیی موسا،

فَلَمَّا أَيْتَنَكَ سِحْرٍ مِّثْلِهِ فَأَجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا نُخْلِفُهُ، نَحْنُ وَلَا أَنْتَ مَكَانًا سُوًى ﴿٥٨﴾
 قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمَ الزَّيْنَةِ وَأَنْ يُحَشِّرَ النَّاسُ صُحًى ﴿٥٩﴾ فَتَوَلَّى فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ أَتَى ﴿٦٠﴾
 قَالَ لَهُمْ مُوسَى وَيَلَكُمْ لَا تَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ وَقَدْ خَابَ مَنْ افْتَرَى ﴿٦١﴾
 فَتَنَزَعُوا أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ وَأَسْرُوا التَّجْوَى ﴿٦٢﴾ قَالُوا إِنْ هَذَا إِلَّا لَسِحْرَانِ بُرِيدَانِ أَنْ يُخْرِجَاكُمْ مِنْ
 أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُثَلَى ﴿٦٣﴾

ومکو وتی: ﴿ فَلَمَّا أَيْتَنَكَ سِحْرٍ مِّثْلِهِ ﴾ کمواته سویند به گهورهیی خوم نیمهیش سیجر و
 جادویهکت بو بهکار نههینن وینهی جادووهکی خوت: ﴿ فَأَجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا نُخْلِفُهُ، نَحْنُ وَلَا
 أَنْتَ ﴾ کمواته کاتی دیاریی بکه له نیوان نیمه و خوت دا کو ببینهوه تیای دا، بو نهو
 بهرپرچ دانموت، که نه نیمه و نه توله کاته لا نههین، ﴿ مَكَانًا سُوًى ﴾ واته بهلینی
 شوینیکی سارایی و تهخت بده بو نهو کو بوونهوه، بو نههیی هموو چارویان تیوه بیئت،
 فیرعمون به شیوهی هیز و دلنیاایی یهوه نهو قسانهی نهکرد، خوی وا پیشان نهادات که پشت
 نهستوره له سهرکهوتن و زال بوون و بی ناگا بوو لهوه که دوو چاری شهرمزاریی نهبن لهو
 روزه دا، به لام حمزمتی موسا (علیه السلام) بهراستی دلنیا و پشت پر بوو به خوی لبهر
 نهوه بی باکانه بهر بری دایهوه و ﴿ قَالَ ﴾ فیرموی: ﴿ مَوْعِدُكُمْ يَوْمَ الزَّيْنَةِ ﴾ کاتی بهلین پی
 دراوتان روزهی نارایشت کردن و خورازاندنموتانه، واته روزهی جهننیکی بهناویانگیان که له
 هموو لایه کموه خه لکی بو نههات و له شوینیکی دیاریی کراودا کو نه بوونهوه ﴿ وَأَنْ يُحَشِّرَ
 النَّاسَ صُحًى ﴾ کاتی کو کردنهوهی خه لکی له چیشته نگاودا، دیاره دیاریی کردنی نهو روزه و
 نهو کاته له هموو روزه کانی تر ریک تره بو نههیشتنی هیچ بر و بههانه یهک. له شوینی تر به
 دریزی نهیگیریتمه که فیرعمون چی وت و چی بریاردا؟ چون سیجر بازه کانی کو کردنهوه؟
 چی پی کوتن؟ چون هانی دان؟ بهلینی چی پیدان؟ به لام به گویرهی مبهستی شوینه که
 لیردها نهوانهی نه فرمو، به لکو به کورتی فیرموی: ﴿ فَتَوَلَّى فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ أَتَى ﴾ فیجا
 فیرعمون له شوینی خوی هلسا و یان خوی به خودی خوی هلسا به فرامهم هینانی
 کارمه، جادو و گهره کانی خوی کو کردنهوه که نهیویست فرو فیلیکیان پی فرامهم بیینی بو

بهرگری موسا و هارون - درودی خویان لهسر بیت - نینجا هات بهدم وادهکوه بو نهو
 شوننه‌ی دیاری کرابوو، هات بهخوی و گهل و کومه‌ل و سوپایه‌وه، لهسر تهختی پاشایی
 خوی دانیشت و به دهوری دا پیاو ماقوله‌کانی و خه‌لکی تریش ریزان بهست به‌لای راست و
 به‌لای چه‌پی دا، هه‌موو جادوگره‌کانیشی به‌ریز له‌بهر دهستی دا وه‌ستان، موسایش به
 خوی و دار دهسته‌که‌ی و هارونی برایه‌وه هاتن - سه‌لامی خویان لی بیت - نینجا به
 گویره‌ی ره‌وشتی پاکی پیغه‌مبه‌ریتی حمزه‌تی موسا ویستی له پیغشه‌وه ناموزگاری یه‌کی
 جادوگره‌کان بکات، له‌بهر نه‌وه ﴿قَالَ لَهُ مُوسَى﴾ موسا فرموی پی یان: ﴿وَبَلِّغْهُمْ
 عَلَى اللَّهِ كَذِبًا﴾ خوا بتانگری و هارو بۆتان هیچ شتیکی درو هه‌لمه‌به‌ستن بو خواو
 مه‌یسه‌پینن به‌سر خوادا، به‌م رهنکه نه‌و موعجزانه‌ی که داویتی به‌من، ئیوه به‌سیحر و
 جادوی دابنن ﴿فَيَسْحِكُ بِذَابٍ﴾ تا به‌هوی نه‌وه‌وه به‌سزایه‌ک به‌ریادتان بکات و له‌ریشه‌تان
 بیننی، ﴿وَقَدْ خَابَ مَنْ أَفْتَرَى﴾ به‌راستی هرکه‌س درو هه‌لمه‌به‌ستی بو خوا زیان دار و ره‌جه‌رو
 بووه، نه‌گه‌یشتوو به‌نامانچ و مه‌به‌ستی خوی، که‌واته لامه‌دهن له‌ریگای راست، خۆتان
 دوروخه‌ن له‌و کرده‌وه خراپه، با وینه‌ی ده‌له‌سه و پروپاگنده‌چی یه‌کانی له‌مه و پیشتان
 به‌سر نه‌یه‌ت، بیگومان وشه‌ی راست نه‌چپته دل‌ه‌وه، نه‌دات له‌همندی دل، وا دهرنه‌که‌وی
 فرموده‌که‌ی موسا کاری کردبی له‌دلی همندی له‌جادوگره‌کان، به‌هوی نه‌وه‌وه دوو دل
 بووبن له‌و به‌ره‌کانی و نه‌وانه‌ی که‌سور بوون له‌سر کرده‌وه‌ی خویان به‌چه‌له‌گهل
 نه‌وانی تر کو‌لیب‌نه‌وه و هانیان دابن به‌نه‌ینی بو‌نه‌مه‌ی موسا قسه و باسه‌که‌یان نه‌بینی
 وه‌کو له‌م فرموده‌یه‌وه دهرنه‌که‌وی: ﴿نَسْتَعْرَضُ أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ وَأَسْرَأُ النَّجْوَى﴾ به‌هوی ناموزگاری
 یه‌که‌ی موساوه جادوگره‌کان نیزاع و نا‌ژاوه‌یان کرد له‌نیوان خویان دا له‌باره‌ی کاره‌که‌ی
 خویانه‌وه، نه‌وه‌ی به‌چه‌نه‌یانوت زور نه‌ینی یان کرد تا موسا و هارون نه‌بییستن ﴿قَالُوا﴾
 نه‌وانه‌یان که‌سور بوون له‌سر به‌ریه‌ره‌کانی نه‌یانوت به‌وانه‌یان که‌دوو دل بوون: ﴿إِنْ هَذَا
 لَسِحْرَانِ﴾ به‌راستی نه‌م دووانه‌ جادوگره‌ن، ﴿هَرِيدَانِ أَنْ يُخْرِجَاكَ مِنْ أَرْضِكَ بِسِحْرِهِمَا﴾ نه‌یانوه‌ی
 دهرتان په‌رینن له‌خاک و ولاته‌که‌تان و داگیری بکه‌ن بو‌خویان به‌جادووه‌که‌یان ﴿وَيَذَّهَبَا
 بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُتْلَى﴾ نایین و مه‌زه‌به‌که‌تان لابرن که‌چاکترینی هه‌موو نایین و مه‌زه‌به‌یکه، نایین و
 مه‌زه‌به‌ی خویان بچه‌سپینن له‌جیگای دا یا حوکمرانی و کاربه‌دهستی و سه‌رو‌کایه‌تی
 یه‌که‌تان ناهیلن و داگیری بکه‌ن بو‌خویان،

فَاجْمَعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ أَتُوا صَفَاً وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنْ اسْتَعْلَى ﴿٦٦﴾ قَالُوا يُمُوسَىٰ إِمَّا أَنْ تُلْقَىٰ وَإِمَّا أَنْ
 تَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَىٰ ﴿٦٥﴾ قَالَ بَلْ أَلْقُوا فَإِذَا جَاهُهُمْ وَعَصِيَّتُهُمْ بِجَحِيلٍ إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنهَا سَعَىٰ ﴿٦٦﴾
 فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُوسَىٰ ﴿٦٧﴾ قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَىٰ ﴿٦٨﴾ وَالْقَىٰ مَا فِي يَمِينِكَ لَتَلْقَفَ مَا
 صَعُرُوا إِنَّمَا صَعُرُوا كَيْدُ سِحْرٍ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَقَىٰ ﴿٦٩﴾ قَالُوا السَّحْرَةُ سُحْرًا

﴿فَاجْمَعُوا كَيْدَكُمْ﴾ ما تولى هم دووانه تاوا نیازبان خراپه دهی نیویش همووتان پیکهوه

به یهك جار بریار بدن لهسره نهوهی له دهستان یهت بو بهرگری کردنی هم دووانه ﴿ثُمَّ أَتُوا

صَفَاً﴾ نینجا هموو وهرنه پیشهوه ریز ببهستن ﴿وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنْ اسْتَعْلَى﴾ بیگومان نههرو

کسی رزگار و گهیشتووه به مبهست و نامانج که سرکهوی و زال بیی لهم بهر بهرهکانیدا.

جا وهره تهماشا که سام و ههیهتی نیمان و خواناسی و خواناسان له چ رادهیهك دایه؟

فیرعهونی بهناوبانگ به خوی و گهل و سوپا و هموو جادوگرانی یهوه بهو بهگیر هاتبوون

به دهستی تنها دوو کسی ههژاری بی دهسلات، که له تیره و کومه لیکیش بوون چهنای

چهند سال بوو بهندهیهکی سرشوی مل کهچ بوون بو فیرعهون و گلهکهی به جوئی

خاوهنی مال و سر و گیان و رولهیان نهبوون، کهواته نهوهی فامدار بی نهبی تنها لهگل

خوا بیست و پشت هر بهو ببهستی. جادوگرهکان بهو زوری یه هاتنه پیشهوه بو بهرگری نهو

دوو کهسه نینجا ﴿قَالُوا﴾ وتیان به موسا (علیه السلام) ﴿يُمُوسَىٰ إِمَّا أَنْ تُلْقَىٰ وَإِمَّا أَنْ تَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَىٰ﴾

نهی موسا یان تو له پیشهوه دار دهستهکت فریده و کردهوهی خوت پیشان بده، یان نیمه

یهکم کهس نهیین که شتی خوی فریدا و کردهوهی خوی له پیشهوه نهکات، واته به

نارهزویی خوت یهکی لهم دوو باره ههلبژیره، هم شیوهی بهکاریان هینا وا پیشان نهکات که

دنیا و پشت پرین به کاری خویان، ههروهها نهیانهوی نینساف بهکار بیفن و بهراستی

بچولینوه، تمهددا و بهر لی برینهومیشتی تیدایه، نهوان نهومیان وت و خوایش خستی به
 دلی موسا که باری دووم هملبرتری و بیگومان نم باره چاک بوو، چونکه بی باکی موسا
 پیشان نهادات دهربارهی هر کردهویهک نهوان نهیکن، بو نهومی نهوان چی له نهستیان
 دیت بهکاری بینن و بیخنه پیش چاری خهلی، نینجا با موعجیزهی موسا بیت و
 کردهوهکی نهوان له ریشه بینن و دروشم و شوینهاریشی نهیلن، چونکه بهم جوړه روون
 و ناشکرا تر نه بی سرکهوتنی موسا، له بهر نهوه ﴿قَالَ﴾ موسا فرموی: ﴿قُلْ أَتْرَأُ﴾ نه خیر
 نیوه له پیشهوه شتی خوتان فریدن، نهوانیش فری یان دا، نهو فیل و جادوهی که کردیان
 و به دیمن شتیکی زور گهوره بوو بریتی بوو لهوه گوریس و دار نهستیکی زوریان ناماده
 کردبوو و به جیوه یان به شتی تری وینهی جیوه همنی بوویان، کاتی که فری یان دار
 گهرمی خوریان لی کهوت بهیهک چار له پیش چاری همووی کهوته شنهزان، وهکو
 نه فرموی: ﴿إِذَا جَاءَهُمْ وَعَصَتْهُمْ يَحْيَلْ إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَتَأْتِنِي﴾ له گهل فریاندان نیتر نهست بهجی
 بهوی جادوهکیانوه و خرایه خهالی موسا و وا کهوته پیش چاری که نهو گوریس و
 دار نهستانه نهچولین و نهگهرین، ﴿وَأَوْحَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةَ مُوسَى﴾ بهوی نهوه موسا له نهروونی
 خوی دا نهستی کرد به مترسی یهک بهلام نهری نهبری، نهو مترسی یهش شتیکه
 بهگویرهی سروشتی نادهمی لهکاتی رودان و بینینی شتی زور گهوره و گرنگ دا روو نهدا
 و نهو جوړه خهترانه لهکاتی وادا هیچ جیگای سرسوپرمان نی یه با له کسینکی وهک
 موسایشهوه بیت(علیه السلام) بیجکه لهوهش له بی باکی خوا ترساوه نهگر یارمهتی نهدايه
 چی نهکرد؟ نینجا خوا دلی بهمیز کرد بهمی که نه فرموی: ﴿ثُمَّ لَا تَخَفْ﴾ سروشمان کرده
 لای موسا و پیمان وت: مترسی مهکه لهوهی خهترت لی کرد، دل نارام و دلنیا به: ﴿ثُمَّ
 أَنْتَ الْأَعْلَى﴾ چونکه بهراستی تنها تو بهرز و سرکهوتوو و زالیت ﴿وَأَلَى مَا فِي يَمِينِكَ نَلَقَفْ مَا صُنِعُوا﴾

با مەترسیت نەمینی و ئەوهی وا لە دەستی راستت دا فرییدە هەرچی ئەوان کردوویانە
 قوتی ئەدات و هەلی ئەلوشی ﴿إِنَّمَا صَعْرًا كَبْدٌ سِحْرٌ﴾ چونکە ئەوهی ئەوان کردوویانە هەر فەر
 فێلی جادوبازە، ﴿وَلَا يَفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَنْ﴾ جادو باز ناگات بە ئامانج لەمەر کوی بووبی و لە
 هەر جیگایە کەوه هاتبی، چونکە شتی راستی پی نی یە و بنهڕەتی لەسەر فەر فێلە،
 حەزەتی موسا بە گوێزە فەرمانی خوا دار دەستەکە ی فریدا و بوو بە ئەژدیهاییکی
 ناهەموار و ئەو هەموو دار دەست و گوریس و فەر فێلە ی ئەوانی خوارد و هەلی لوشین بە
 پیش چاوی ئەو هەموو خەلکەوه لەو رۆژە رووناکەدا، دەرکەوت کە ئەوهی موسا کردی
 جادو نەبوو، بەلکو موعجیزە یە بوو لەلایەن خواوە، دەرکەوت کە موسا پیغەمبەری خوا یە
 ﴿فَالْقِيَّ السَّحْرَةُ سُجْدًا﴾ بەهۆی ئەوهوه جادوگەرەکان خران بە روودا بە سوژدە بردنەوه بۆ خوا،
 واتە شتەکە ئەوەندە روون و گرنک و گەورە بوو ناچاری کردن و خۆیان پی نەگێرا کەوتن بە
 روودا لەبەر گەرانەوه و تۆبە کردن بۆ لای خوا، لەسەر ئەو بەر بەرەکانی و کردەوهی خۆیانە،
 لەبەر گەورەیی ئەو موعجیزە کەس نەدیوه!! نەگێرنەوه کە سەرۆکەکیان وتی: ئیمە
 لەمە و پیش جادو بازیمان ئەکرد و سەر ئەکەوتین بەسەر خەلک دا بە جادو کردن، لەپاش لی
 بوونەوه کەرەسە و شتەکانمان ئەمایەوه، دە ی ئەگەر ئەوهی موسا کردی جادووه شتەکانی
 ئیمە چی بەسەر هات؟! پاك و بیگەردی بۆ خوا، ئەوانە گوریس و دار دەستیان فریدا و
 بەکارهینا بۆ بەرگری موسا لەبەر ئەوهی کافر و بی باوەر بوون کە چی ئەوەندە ی پی نەچوو،
 سەریان داخست بۆ سوژدە و سوپاس بۆ خوا. ئەوانە سەر لە بەیانی کافرو جادو باز بوون،
 کە چی بۆ ئیوار بوون بە شەهید لە رێگای خوادا، چونکە ئەلین فیرەمون کوشتنی! - خوا لی
 یان رازی بیت - . ئەو خوابو کردوانە سوژدە یان برد بۆ خوا و گەرانەوه لە کوفر و بی باوەری،

قَالُوا أَمْثَارِيبَ هَارُونَ وَمُوسَى ﴿٧٠﴾ قَالَ أَمْثَمْتُ لَهُ، قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ، لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ
السِّحْرَ فَلَا قَطِيعَ أَيْدِيكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِّنْ خِلَافٍ وَلَا أَصْلَابَكُمْ فِي جُدُوعِ النَّخْلِ وَلَنَعْلَمَنَّ إِنَّمَا
أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَى ﴿٧١﴾

به بی پنچ و پهنا باومری خویان دهریپی بهم رنگه ﴿قَالَوْا﴾ وتیان: ﴿أَمْثَارِيبَ هَارُونَ وَمُوسَى﴾
ثهوا باومرمان هینا به پهروردگاری هارون و موسا، ثهوان رووناکی ثیمان دلی پاک کردنهوه
له چلک و چهپهلی و تاریکی کوفر، بهلام فیرعهونی ستمکاری بهد بهخت لهباتی ثهوهی
شهرم بیگری لهمهی خوا بی نابرووی کرد له پیش چاری ثهوهه مووه، کهواته هیچ نهبی به
بی دهنگ بو خوی دانیسی، کهچی بی شهرمی یهکهی بهتین تر بوو، کهوته پپرو پاکهنده و
ههرشه و تا پال لهو ثیماندارانه و ﴿تَالَ﴾ وتی پی یان: ﴿أَمْثَمْتُ لَهُ، قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ﴾ ثایا ثیوه
باومرتان هیناو مل کهچ بوون بو موسا پیش ثهوهی من رام لی بی و نیزنتان بدهم؟ ﴿إِنَّهُ،
لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ﴾ بیگومان موسا ماموستا و گهرهتانه له جادویازی دا و
لیزاترینتانه، ثهوه فیری جادویازی کردوون و ثیوه قوتابی نهون، واته ثیوه دوو تاوانی
گهرهتان کردوه:

۱- بی بیر کردنهوه و بی سهر لی کردنهوه و به بی ثهوهی من رام لی بی ثیوه باومرتان
هینا.

۲- ثیوه قوتابی موسان، ثهوه ماموستاتانه و له ثیوان خوتان دا یهک کهوتوون لهسهر
ثهوهی خوتان پهک کهوتوو و دهسته پاچه بکهن به فیل بو ثهوهی قسه و داوای موسا
سهرکهوی: ﴿فَلَا قَطِيعَ أَيْدِيكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِّنْ خِلَافٍ﴾ ماتول واتان کرد ثهوا ثهوه سویندم بیث
که هر یهکه دهست و قاجیکی ثهبرم به جیاوازی یهکتر، واته هر یهکه راست و
چه پیکتان ثهبرم! دیاره ثهوه شیوه پیس ترین شیوهیه، لهبر ثهوه ثهوه ستمکاره
هملیبرارد ﴿وَلَنَعْلَمَنَّ إِنَّمَا أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَى﴾ ههلتان ثهواسم بهسهر قهدی دار خورمادا،
ثهوهش بو زیاده سزادانیان ﴿وَلَنَعْلَمَنَّ إِنَّمَا أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَى﴾ بیگومان ثهبی بزائن من و موسا

کاممان سزای به تین تر و بهره‌وام تره، واته کاریکی واتان به‌سهر نه‌هینم تا تی بگن که سزای من به تین تر و نه‌پراوه تره، بیگومان موسا (علیه السلام) بو سزادان نه‌هاتووه و سزای که‌سی ندادوه، که‌واته یان مه‌به‌ستی لاقرتی کردن بووه به موسا یان لای و ابووه باره‌پ هینانینان له ترسی دار ده‌سته‌که‌ی بووه که بوو به‌و نه‌ژدیها ناهه‌مواره، یان لای و ابووه که له سزای خوای موسا ترساون، سزای خوایش نی یه به پیش چاویانه‌وه و نم خوی به خاوه‌ن سزا نه‌زانیت، که‌واته با نه‌و سزا به‌تینه‌یان بدات تا تی بگن که سزای نم به تین تره، نه‌و هه‌ره‌شهی کردی نه‌گهر به‌دی نه‌هینابی نه‌وا هیچ قسه و پرسیاریک نی یه لی‌ره‌دا، نه‌گهر به‌دی هینابی وه‌کو هه‌ندی نه‌لین: نه‌و کاته پرسیاریک نه‌کری و پیوسته وه‌لام دانه‌وه‌ی، پرسیاره‌که نه‌مه‌یه: خوا به‌لینی دا به موسا (علیه السلام) که خوی و شوین که‌وتووه‌کانی زال نه‌بن، ده‌ی نه‌و به‌لینه چون یه‌ک نه‌که‌ویت له‌گه‌ل کوشتن و برینی نه‌و کومه‌له نیمانداره‌دا؟ وه‌لامی نه‌و پرسیاره نه‌مه‌یه:

۱- مه‌به‌ست سه‌رکه‌وتن و زال بوونینان له‌بابه‌ت به‌لگه و موعجیزه‌وه، خو ناشکرایه له‌م رووه‌وه سه‌رکه‌وتن و زال بوون، نه‌وه‌تا فیرعه‌ون وه‌کو هه‌موو سه‌تم‌کاریک هیچی بو نه‌مایه‌وه جگه له پپو پاگه‌نده و چاو و راو له خه‌لکی و به‌کار هینانی سزا و چه‌کی ناگرو ناسن دهرباره‌ی نیماندار و خواناسان.

ب- مه‌به‌ست سه‌رکه‌وتن و زال بوونی نایینه‌که‌یانه، ده‌ی خو دیاره نایینه‌که‌یان به ته‌واوی سه‌رکه‌وت و نایینی دوژمن له ریشه‌هات.

ج- مه‌به‌ست زال بوون و سه‌رکه‌وتنی کومه‌ل و تیره‌ی شوین که‌وتووه‌کانه، نه‌ک هه‌موو یه‌که یه‌که‌ک، ناشکرایه که کومه‌لی موسا سه‌رکه‌وت و کومه‌لی فیرعه‌ون به‌ریاد بوون، نیتر با چند که‌سی له شوین که‌وتووی موسای تیدا چووبیت، وه‌کو له‌ناو هه‌موو نوممه‌ته‌کان دا چند که‌سی تیا چون و پاشه‌ رۆژی زال بوون و سه‌رکه‌وتن بو‌گه‌لی موسلمان بوو له‌پاش دا.

قَالُوا لَنْ نُؤْتِكَ عَلَىٰ مَا جَاءَنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالَّذِي فَطَرْنَا فَاقْضِ مَا أَنْتَ قَاضٍ إِنَّمَا تَقْضِي هَذِهِ الْحَيَاةَ

الدُّنْيَا ﴿٧٢﴾ إِنَّمَا بَرِينَا لِيُغْفَرَ لَنَا خَطِيئَتَنَا وَمَا أَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ وَاللَّهُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ﴿٧٣﴾

د- زال بوونی راسته قینهی ئیمانداران ئەمەیه: که ئەو ئیماندارانە لەسەر رینگای راستی خۆیان دامەزراو بن و هیچ هیزیک نەتوانی ئیمانەکیان لێ بستینی، بیگومان لەم بارەیشەوه سەرکوتن و زال بوون هەر بۆ موسا و کۆمەڵەکی بوو، ئەو کۆمەڵە بەختیارە لە پێشەوه که سەری بەندەیی یان بەستبوو بۆ فیرەمۆن و نزیک کەوتنەوه لە فیرەمۆن بە گەورەترین ئامانجیان دانهنا، کهچی ئیمانی راسته قینه وهری گێران لەو باره به جوړی هیچ نرخیکې بۆ فیرەمۆن نەهێشتهوه لەدل و دەررونیان دا، تەنانهت بەرامبەر بهو هەرهشه سامناکهی فیرەمۆنەوه ﴿قَالُوا﴾ وتیان: ﴿لَنْ نُؤْتِكَ عَلَىٰ مَا جَاءَنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالَّذِي فَطَرْنَا﴾ هەرگیز ئیمە تۆ هەلنابژێرین بەسەر ئەو موعجیزانەهی که هاتووە بۆمان لەلایەن خواوه لەسەر دەستی موسادا، تۆ هەلنابژێرین بەسەر ئەو کەسەهی که ئیمەهی لە نەبوون دروست کردوو، واتە ئەوهی بۆمان هاتوو بەرێز و بە نرخه و خوا گەورەتر و بلند تره، کهواته پەشیمان نابینەوه لە تائین و باوهری خۆمان و گویمان لە هەرهشهکەت و بییمان لە ترساندنەکەت نی یه، ﴿فَاقْضِ مَا أَنْتَ قَاضٍ﴾ کهواته چی ئەکەیت بیکه و ئەوهی ئەتەوی بپاری بەدیت بپاری بده و بەدی بینە.

﴿إِنَّمَا تَقْضِي هَذِهِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا﴾ چونکه ئەوهی تۆ ئارەزووی ئەکەیت بیکەیت و ئەوهی ئەتەوی

بپاری بەدیت تەنها لەم ژبانی ئیستادایه، بەس و ئەم ژبانهش شتیکی کەمی بپراوهیه، ﴿إِنَّمَا بَرِينَا لِيُغْفَرَ لَنَا خَطِيئَتَنَا﴾ بەراستی ئیمە باوهرمان هینا بە پەروردگاری خۆمان بۆ ئەمەهی ببوری و بسپرتەوه لیمان هەموو کوفرو گوناھو تاوانمان ﴿وَمَا أَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ﴾ بە تاییهتی بسپرتەوه لیمان گوناھو تاوانی ئەو سحر و جادووہی که زۆرت لێ کردین و بە زۆری تۆ بەکارمان هینا دژی موسا و بۆ بەرگری موسا ﴿وَاللَّهُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ﴾ نەجرو پاداشتی خوا باشتره بۆ ئیمە و بەردەوام تره یان پاداشتی چاکتره و تۆلەهی هەمیشەیی و نەبپراوه تره، کهواته گوێ رایەل و مل کهچین بۆ خوای خۆمان و باکمان نی یه لە هەرهشهی تۆ، ئینجا خوا نایه دلیان که به کورتی پاشمۆژی تاوانباران و چاکان روون بکەنەوه بە شیوهی ئامۆزگاری ئاراستهی فیرەمۆنی بکەن،

إِنَّهُ مَن يَأْتِ رَبَّهُ مُجْرِمًا فَإِنَّ لَهُ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَىٰ ﴿٧٦﴾ وَمَن يَأْتِهِ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ فَأُولَٰئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلَىٰ ﴿٧٧﴾ جَنَّاتٌ عَدْنٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَٰلِكَ جَزَاءُ مَن تَزَكَّىٰ ﴿٧٨﴾ وَلَقَدْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَن أَسْرِ بِعِبَادِي فَاصْرَبْ لَهُم مَّطَرِيقًا فِي الْبَحْرِ يَبَسًا لَا تَخَفْ دَرَكًا

وتیان: ﴿إِنَّهُ مَن يَأْتِ رَبَّهُ مُجْرِمًا﴾ بهراستی کاروبار نهمه‌یه: هرکس به تاوانباری پرواته حوزوری پسروردگاری خوی، واته به کافری بمری، ﴿إِنَّ لَهُ جَهَنَّمَ﴾ نهوه بیگومان بو نهو کسه دوزهخ هیه و نیشته‌جی نهیبت تیایدا بی برانهوه ﴿لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَىٰ﴾ لهو دوزهخ‌مدا نامری تا رزگاری بی له سزا و سووتان و نازی به ژیانیک که سوودیکی هبی، به‌لکو بهد بهختی هر نه‌مینن بهشی نهوه هر سزا بچری، ﴿وَمَن يَأْتِهِ مُؤْمِنًا﴾ هرکسینک به باوهر و نیمانداری پرواته حوزوری خوی ﴿قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ﴾ لهکاتیک دا کردهوه چاکه‌کانی کردبی ﴿فَأُولَٰئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلَىٰ﴾ نهوه بو نهو کسانه هیه راه و پله و جی و شوینیک که بهرز و بلندن و ﴿جَنَّاتٌ عَدْنٌ﴾ نهو جی و شوینه بهرزانهش بریتن له به‌هشتانی که ناماده کراون بو مانهوه و نیشته‌جی ﴿تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ﴾ نهو به‌هشتانه به جورینک که رووبارمکان هاتوچو نه‌کن و دین و نهرون له ژنر کوشکه‌کانیان دا ﴿خَالِدِينَ فِيهَا﴾ به‌هشتی یه‌کانیش نیشته‌جی نه‌بن تیایان دا بی برانهوه هتا هتایه ﴿وَذَٰلِكَ جَزَاءُ مَن تَزَكَّىٰ﴾ نهوه‌یه پاداشتی که‌سینک که خوی پاک و خاوین بکات له کوفرو گوناوه تاوان، لیره‌دا کوتایی هینا به زنجیره‌یه که به‌سهراتی موسا(علیه السلام) و لهم زنجیره‌یه‌دا روونی کردهوه سرکهوتن و زال بوونی نایینی راست و عقیده‌ی پاک و خاوین به‌سهر نایینی ناراست و باوهری پرپوچ دا به‌لام سرکهوتنه‌که تمنها له دل و دهرورن دا، نینجا نهوا نه‌ست نه‌کات به زنجیره‌یه‌کی تر که سرکهوتن پیشان نه‌دات له واقع و روودای ژیان و جیهان دا و بیگومان سرکهوتنی دووم به‌ستراوه به سرکهوتنی یه‌که‌مهوه تا یه‌که‌م به تیرو ته‌واوی به‌دی نه‌یعت، دووم به‌دی نایعت، هه‌لگرانی بیرو باوهری راست و خاوه‌نی نایینی راست کاتی سرنه‌که‌ون به ناشکرا و به دیمه‌نیش له ژیان و جیهان دا که له پیشه‌وه له دهرورن دا

^۱ نهو وتاره له پیشه‌وه وتان هینی نیماندره‌کان بووه، هه‌لته‌گری له رتوه فرموده‌ی خوا بیت به ته‌علق له‌سهر که‌سه‌کی نه‌وان.

سرکهوتبن، بنگومان عهقیده و باوهری راست هر کاتی لهسر شیوه و باره راستهقینهکی
 دامهزراو جیگیر بوو له هست و دهررون دا خوئی پی ناگیری و نهکویته کار و جولان،
 کاریکی وانهکات ناشکرا بیی و دهرکوی بو خه لکی و خاوهن و هه لگره کانی جوئی نهکاتوه
 و نهیاخاته جهنگ و نازاوه و بهر بهر هکانی له گهل نهوانه ی دژ و دوزمنن، جا لهو کاتهدا خوا
 یارمتهی نهکات دژ و دوزمنیان سر شوپ و مل کهچ و ژیر دست نهکات هه رچهنده به دیمه ن
 هیزو چهکی گهوره به ده ستیانوه بیته، خاوهن باوهری نایینی راست بی هیز و لاواز و بی
 دهسلات بن، بهلام نهگه ر عهقیده و باوهری راست بهو جوړه له پیشه وه له دهررون دا جیگیر
 و دامهزراو و سرکهوتوو نه بی، نهو کاته بنگومان دهرناکوهی بو خه لکی و شاراوه نه بی و
 جوولانه وهی نابی و خاوهنه کی ناخاته نیش و کار و جوئی ناکاتوه و ناخاته جهنگ و
 نازاوه و بهر بهر هکانی و نهگه ر کوهته جهنگ و نازاوه ش زور تر دوزمن و دژیان زال نه بن و
 سر نهکهن، چونکه نهو کاته نه مان شایانی یارمتهی خوا نین و زورتر هیز و چهکی
 گهروه ش لای دوزمنه، پیویسته عهقیده و باوهری راست له بهر بار و شیوه راستهقینهکی
 بهدی بیته له دل و دهررون دا، هه موو کار و تیکوشان و هه لمه تیکی هه لگرانی لهو عهقیده و
 باوهریه وه هه لقولی، نهو کاته هه لگرانی نهو عهقیده و باوهره بیم و باکیان نابی له هیز و
 چهکی دوزمن هه رچهنده تین و گهوره بن، حمزه تهی موسا و هارون - سهلامی خویان لی
 بیته - بهو چهکی چار نهکراوی عهقیده و باوهره وه ستان و بهرام بهر فیرعه ون و
 کومه له کی و نهو هه موو جادوگرانه وه و هه روه ها جادوگره کان بهو چهکه گهوره یه
 وه ستان بهرام بهر فیرعه ون و هه ره شه و تاپالی، بهه وی نهوه وه عهقیده و باوهره کیان به
 تهواوی سرکهوت بهسر فیرعه ون و شوین کوهتوو هکانی دا، نه مان که دژی نهو عهقیده و
 نایینه راسته بوون خوا بهر بادی کردن و له ریشه ی هینان وهکو بو مان باس نه فرموی:
 ﴿وَلَقَدْ اَوْحَيْنَا اِلٰى مُوسٰى اَنْ اَسْرِ بِعِبَادِیْ﴾ واته سویند به خوا سروشمان کرده لای موسا که شهو
 رهوی بکه به بنده گانم و به شهو له میسر دهرچن بو نه مهی فیرعه ون بهرگری نهکات،
 ﴿فَاَضْرَبْ لَهُمْ طَرِيقًا فِى الْبَحْرِ يَبَسًا﴾ نینجا که گه یشتنه نهو دهریایه ی که له ریگاتان دایه ریگای
 وشکیان بو فراهه م بیته له دهریایه گه دا، بهم رهنگه به دار دهسته کت بده له دهریایه نهو کاته
 دوازه ریگای وشکی لی پهیدا نه بیته و هه ر تاقمی له دوازه تاقمه که ی بهنی نیسرائیلی
 ریگایه ک بداته بهر ﴿لَا تَخَفْ دُرًّا﴾ نهوه بکه له کاتیگ دا مهترسی ناکه یته له وهی که فیرعه ون
 پیتان بگات.

وَلَا تَحْشَى ﴿٧٧﴾ فَاتَّبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُودِهِ، فَغَشِيَهُمْ مِنَ اللَّيْلِ مَا عَشَيْتُمْ ﴿٧٨﴾ وَأَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُ وَمَا هَدَى ﴿٧٩﴾ يَبْنِي إِسْرَائِيلَ قَدْ أَجْجَنَّاكُمْ مِنَ عَذُوكُمْ وَوَعَدْنَاكُمْ جَانِبَ الطُّورِ الْأَيْمَنِ

﴿وَلَا تَحْشَى﴾ ناترسی که دهریاکه بتانخنکینئ.. موسا پیغمبر(علیه السلام) به پئی فرمانی خوا جولایهوه، نهوی پئی سپیرا بوو بهجئی هیئان، گوزهریان کرد به دهریاکه دا به ناسانی، به لام خوا نهو دهریایهی کرد به(تهپکه) بو فیرعون و لشکرهکهی نهوه بوو رنگاکهی نهوانیان دایه بهر تا هموو چونه ناویهوه، ئینجا خوا دهریاکهی دایهوه بهسریان دا و همووی خنکاندن وهکو نهفرموی: ﴿فَاتَّبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُودِهِ﴾ ئینجا فیرعون به لهشکر و سربازهکانی یهوه شوئنی موسا و گلهکهی کهوتن تا چوونه ناو دهریاکه ﴿فَغَشِيَهُمْ مِنَ اللَّيْلِ مَا عَشَيْتُمْ﴾ بهموی نهوهوه دای بهسریان دا و دایپوشین نهوهی که دایپوشین لهو دهریایه، واته نهونده گرتگ و ناههواره باس ناکری و مهگر تهنا خوا بزانی چونه، بیگومان هیچ ئیماندارئکی راستهقینه سر ناکاتهوه لهوهی که چوئن نهو دهریایه له ناستی موسا و گلهکهی بهو جوړهی لی هات و لایدا له رهوشت و سروشتی خوئی تا نهوان گوزهریان کرد پیای دا، ئینجا له ناستی فیرعون و کوملهکهی وهکو خوئی لی هاتوه و گهراپهوه بو سر رهوشت و سروشتی خوئی ههروهها هموو موعجیزهکانی تر. بیگومان ئیماندارئ راستهقینه نهزانی که توانین و دهسلاتی خوا بی سنوره، نهو خویبه که نهه بوونهوهوهی سروسر کردوه له نهبوون نهو خویبه نهتوانی هه شتی لهمانه بگوئی بهمه باریک دا خوئی بیهوی، نهوهی که دلی نهخوئشه و قام و ژیری بی هیز و لاوازه چی نهلی با بیلی؟ ههتا بلی و دهمبازی بکات نهفامی خوئی روون تر نهکاتهوه. خوی گهره لیهدا به کورتی باسهکهی بری یهوه و هیچ باسی نهوهی نهفرمو که جادوگرهکان پاش ئیمان هیئانیان چی یان بهسرهات؟ ههروهها لیهدا باسی نهو بهسرهاته گرنگانهی که له ماوهی چهند سالیک دا روویدا له نیوان موسا و فیرعون دا پیش دهرحوونی موسا و گلهکهی له میسر و خنکانی فیرعون و شوئن کهوتوهکانی، چونکه گپرانهوهی نهه سر گوزهشتانه به پئی پیوستی یه بو نهو مهبهستی که سرگوزهشتهکهی بو هاتوه، به گویرهی پهیوهندی یهتی به مهبهستی نهو سورهتانهوه که سر گوزهشتهکهی بو هاتوه، به گویرهی پهیوهندی یهتی به

مهبستی نهو سوره تانوه که سرگوزده شته کانی تیدایه، له سهره تای نهو سوره تهوه باسما
 کرد به روونی که مهبست له گیرانه وهی به سهره تایی موسا لیره دا روون کرد نه وهی به زهیی و
 چاودیری خویه دهریاره ی هه لگرانی په یامه که ی، نه وهی نه و تراوه لیره دا په یوه وندی به
 مهبسته که وه نی یه، که واته پیویست نی یه نیمه ییش دریزه بدین و باسی شتی بکهین که
 قورنان دریزه ی پی نه داوه و باسی نه کرد وه، فرعه ونی سته مکار ته نها زیانی هه ربو خوی
 نه بو، به لکو بوو به وهی گو مپایی نهو هه موو خه لکه ی که شوینی که وتن، دوو چاری
 به دبختی هه ردوو جیهانی کردن، لای خوی له پیشه وه لای لیدا و وتی پی یان: ﴿وَمَا آهْدِيكُمْ
 إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ﴾. وه کو لیره ش دا به توانجه وه دهریاره ی نه فرموی: ﴿وَأَضَلَّ فِرْعَوْنَ قَوْمَهُ﴾
 فرعه ون گه لکه ی خوی گو مپا کرد و به ریگایه ک دا بردنی که دوو چاری زیانی هه ردو
 جیهانی کردن ﴿وَمَا هَدَى﴾ ری نموونی نه کردن و رابیری نه کردن بو ریگایه که بیانگه یه نی
 به مهبست و نامانچ لهم جیهان و نه لهو جیهان. نه وهی که لیره دا شایانی باس و بیرلی
 کرد نه وهی نه مه یه کاتی که فرعه ون به هیزو سوپا که یه وه په لاماری داو که وته سهر موسا و
 کومه له بی نه سه لاته که ی که جگه له خوا هیچ شتیکی تریان نه بوو پشتی پی بیهستن، کاتی
 کار گه یشته نه وه دهستی قودرته ی خوا هاته پیشه وه بهو جوړه که س نه دیوه بهرگری کرد
 لهو کومه له نیمانداره بی هیز و بی دهسته و نهو دوژمنه به هیزه ی بو به ریاد کردن، بی
 نه مه ی هیچ لهرکی بخاته سهر شانی نهو نیماندارانه. به لام نهو یارمه تی و بهرگری یه له
 پاش نه وه بوو که نیمان و باوه ری راسته قینه به تیرو ته وای جیگیر بوو له دهروونی
 نیمانداره کان دا، به جوړی نهو نیمان و باوه ره خوی دهرخست و روو به پروی جهور و سته م
 وهستا و نه ترسا له هه ره شه و تاپالی، و نه خه لته بهو هه موو نه سه لات و دارایی و سامان و
 جیفه ی دنیا یه که به لیشاو کو یوه وه له دهری، نه وه بوو فرعه ون نه یوت پی یان: راست و
 چه پتان نه بریم و هه لتان نه واسم به سهر په لی داردا، نه وانیش پی یان وت: چی نه که ییت بیکه،
 بریارو هوکمرانی تو ته نها لهم ژیانی نهو جیهانه دایه، لهم کاته دا خوا له سهریان هاته جواب
 و نه وهی که کردی، که واته نیمانداران تا نه گه نه نهو راده و په بهرزه شایانی نهو نابن خوا
 بهو جوړه له سهریان بکاته وه به دهست و زوری خوی و لهم باره ی شه وه هه رکات گه یشته نهو
 راده یه بیگومان خوا یارمه تی یان نه دات و دهستی قودرته یان بو نه خاته کار بو وینه: نهو
 گه له هه نهو گه له بوون که چند سال له وه و پیش به سهر شو پی سزا نه دران و کوپه کانیا ن
 سهر نه برین و نافرده تانیا ن نه هیشته نه وه بو ری سوایی و کاره که ری، چند هه سال بهو جوړه

جهور و ستمه‌يان له‌گه‌ل ئه‌كراو خوايش يارمه‌تى نه‌ئهدان و مؤله‌تى ستمه‌كارى نه‌دا به‌سه‌ريانه‌وه، چونكه ستم لى كراوه‌كان دل و ده‌روونيان پر بوو له سام و ترس له زالم و ستمكار و مل كه‌چ و سر شوڤر بوون بۆيان و ئهو ئيمان و باوه‌رپه‌يان نه‌بوو كه باس كرا و له‌مه‌وپاش بۆيان په‌يدا بوو، به‌لام ئه‌وه‌بوو كه له‌پاش دا ئهو ئيمان و باوه‌رپه‌يان بۆ فه‌راهم هات و ئهو بيم و ترسه‌يان نه‌ما و گۆڤا به بيم و ترس له خوا، له‌و كاته‌دا ئه‌وه‌ى بۆ كردن كه كردى، كه‌واته با ئيمانداران به تايبه‌تى ئه‌وانه‌ى كه رابهرن و رينموونى ئه‌كهن بۆ رنگاى خوا با هه‌موو بزائن چ كاتى كاتى چاوه‌پروانى يارمه‌تى دانى خوايه بۆيان؟ با هه‌موو بزائين كه هه‌ر گه‌ل و كۆمه‌لنكمان بيىنى به‌ژيژر بارى سزا و جهور و ستمه‌وه ماوه‌يه‌كى دوور و دريژ بى ئه‌مه‌ى خوا ده‌روويان لى بكاته‌وه با هه‌موو بزائين كه سووچى خۆيانه و هۆى ده‌ردى خۆيان لاي خۆيانه، ده‌رمان و چاره‌سه‌رى خۆيان به خۆيان ئه‌كرى وه‌كو باس كرا... ئينجا له‌ناو سيپه‌رو سه‌هه‌ندى خۆشى و يارمه‌تى دانى خوا و رزگار كردنى (به‌نى ئيسرائيل) له فيرعهن و به‌رياد كردنى خۆى و گه‌له‌كه‌ى، له‌م كاته خۆشه‌دا رووى فه‌رموده ئه‌كاته رزگار كراوه‌كان به تهمى و نامۆزگارى يان و بىر خستنه‌وه‌ى ئه‌و به‌هره و چاكه‌ى كه خوا له‌گه‌لى كردن، ئه‌ياترسينى له‌وه‌ى خۆيان له‌بىر بچيخته‌وه و سه‌ركه‌شى بكهن و ياخى ببن له خوا و ئه‌و چه‌كه‌ى كه پى‌ى سه‌ركه‌وتن له خۆيانى بكه‌نه‌وه: چاكه‌ى گرنگيان بىر نه‌خاته‌وه:

۱- ئه‌فه‌رموى: ﴿يَسِيْ اِسْرَائِيْلَ قَدْ اَبَيْتُمْ لَنَا مِنْ عَدُوْرِكُمْ﴾ ئه‌ى نه‌وه‌كانى ئيسرائيل به‌راستى رزگارمان كردن له دوژمه‌كه‌تان، ئه‌و دوژمه‌ى كه به چهند جوړ و شيوه سزاي ئه‌دان، به پيش چاوى خۆيانه‌وه خنكاندنى له ده‌ريادا.

۲- ﴿وَوَاعَدْنَاكَ جَانِبَ الطُّورِ الْاَيْمَنِ﴾ له‌پاش خنكاندنى فيرعهن و كۆمه‌له‌كه‌ى، واده و به‌لنيمان دا پيتان به هاتنى موسا بۆلاى راستى شاخى (طور) بۆ ناردنه خواره‌وه‌ى ته‌ورات بۆ سه‌رى، بۆ موناجات و بيستن و گووى گرتنى له فه‌رموده‌ى خوا، له‌باره‌ى ئه‌و عه‌قيده و شه‌ريعه‌تى كه ناردى بۆى، بۆ ئه‌مه‌ى ئه‌و گه‌له ره‌فتارى پى بكهن و نۆبه و ده‌ورى خۆيانى پى ببينن له ولاتى به فه‌رى پاك و خاوينى شام دا له‌پاش ده‌رچوونيان له‌ميسر، يان به‌لن و واده‌مان پيدان به‌هۆى موساوه به هاتنتان له‌گه‌ل موسادا بۆ ئه‌و شوينه بۆ ئه‌مه‌ى به دياره‌وه بن كاتى خوا قسه له‌گه‌ل موسادا ئه‌كاته و ئيوه‌يش بيبستن.

وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَى ﴿٨٠﴾ كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِي

وَمَنْ يَحِلَّ عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ هَوَى ﴿٨١﴾ وَإِنِّي لَغَفَّارٌ لِمَنْ تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَى ﴿٨٢﴾

﴿ وَمَا أَعْجَلَكَ عَنْ قَوْمِكَ يَمُوسَى ﴿٨٧﴾ ﴾

۲- ﴿وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَى﴾ باران‌دماں به‌سمرتان دا گه‌زۆ و په‌له‌وه‌ری شه‌لاقه کاتی که

نه‌سورانه‌وه له‌وه‌شت و بیابانه‌دا که پئی نه‌وتری خاک و زه‌وی ﴿تیه﴾، ﴿کولاین

طیبت ما رزقتکم﴾، واته پیمان وتن: بخون نه‌وه‌ری یه پاک و جه‌لانی که پیمان داون

﴿ولا تطغوا فيه﴾ له سنوور دهرمه‌چن و زیاده ره‌وی مه‌کن له‌وه‌ری و رزق و رزق یه پاک و

جه‌لانی منه‌دا، به‌م‌ره‌نگه هه‌لنه‌سن به سوپاس و به‌فیز و بی جی ئیسران تیدا بکه‌ن و

که‌شخه بکه‌ن و خو‌تان لی بگو‌پی یان به‌کاری بینن له‌وه‌ری گونا‌وه‌و تاوان دا، یان به‌رگری

نه‌وه‌ مافانه بکه‌ن که نه‌که‌وتنه سه‌ر شانتان به‌وه‌ری نه‌وه‌ری و رزق یه‌وه، ﴿فیحل علیکم

غضبی﴾ تا به‌وه‌ری نه‌وه‌وه قارو خه‌شمی من بیته سمرتان و پیوسته بیی و بنوسی

پیتانه‌وه ﴿ومن یحلل علیه غضبی فقد هوی﴾ هه‌رکسی قار و خه‌شمی من بیته سه‌ری و

بکه‌وی به‌سه‌ری دا بیگومان نه‌وه‌ که‌سه نه‌که‌وتنه نارو ناگرو چالی به‌هیلاک دا چوون،

ئینجا له‌گه‌ل نه‌وه‌ ترساندن و هه‌ره‌شه‌دا قاپی تویه و گه‌پانه‌وه‌ری واز کردووه و

کردوویه‌تی یه‌وه له‌وه‌ تاوانباران، نه‌فرموی: ﴿وإِنِّي لَغَفَّارٌ لِمَنْ تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَى﴾

به‌راستی من زۆر لی بو‌ردوم له‌هه‌رکسی که له‌م جیهانه‌دا گه‌پایته‌وه و تویه‌ی کردبی

له کوفرو بت پرستی و باوهری هینابی بهو شتانهی پیویسته باوهر پی یان و
 کردهوی چاکی بهجی هینابی، نینجا پاش نهوه دامهزراو و بهردهوام بووی لهسر
 نهوهی باس کرا، خوی گهوره بهلینی دابوو به حمزهتی موسا که پاش چل رۆژ
 بهواتهوه بو شاخی (طور) بو وهرگرتنی تهورات و فهرمانی خوا نهویش هات و
 سهرکهوت بو سهر شاخهکه بو شوینی تایبهتی دیاری کراو و هاروونی برای دانا
 بهسر خه لکهوه لهباتی خوی و بهجی هینستن. موسا (علیه السلام) سوژی مونا جاتی
 خوالی یدا و به پهله رۆیی، له پاش نهو یهکی له گهلهکهی که ناوی (سامیری) بوو
 خه لکهکهی گومرا کرد و کردنی به گویرهکه په رست، ژماره یهکی زور که میان نهبی و
 موسا بی ناگایه لهو به سهراهاته نارها، کاتی گه یشته شوینی خوی له سهر شاخهکه
 خوا ناگاداری کرد به سهری دا بهم جوژه بو مان باس نه فهرموی: ﴿وَمَا أَعْجَلَكَ عَنْ قَوْمِكَ
 يٰمُوسَى﴾ خوا پی پی فهرمو: نهی موسا نایا چی یه پهله ی پی کردی له گهلهکهت و چی
 پالی پیوه نایت لهوهی پیش کهوتی لی یان؟ نه مه پرسیاره لهوهی پهله کردن و بیزاری
 و نارهمزایی پیشان نه دات دهریاره ی نهو پهله کردنه، چونکه پهله کردن له خوی دا
 شتیکی بیزاروه، به تایبهتی لی ره دا پیشانی نه دا که موسا دهر بهستی گهلهکهی نی یه
 و گوئی نی یه لی یان و خوی بهزل و گهوره سهیر نهکات، جا له بهر نهوه موسا
 وه لآمی هردوو شته کهی دایه وه، وه لآمی بیزاری یه کهی پیش خست، چونکه نهوه
 گرنگ تره،

قَالَ هُمْ أَوْلَاءٌ عَلَيَّ أَتْرَى وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَى ﴿٨٦﴾ قَالَ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنْ بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ

السَّامِرِيُّ ﴿٨٥﴾ فَرَجَعَ مُوسَى إِلَى قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا

﴿ قَالَ ﴾ موسا فرموی: ﴿ هُمْ أَوْلَاءٌ عَلَيَّ أَتْرَى ﴾ گهله‌کم نهوانه‌ن وان به‌دوامه‌وه و نزیکن لی‌مه‌وه، من که‌می لی یان پیش که‌وتووم ﴿ وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَى ﴾ من په‌لم کرد بؤ‌لای تو نه‌ی په‌روه‌ردگارم بؤ نه‌مه‌ی لی‌م رازی بی‌ت، چونکه په‌له کردن له گوی رای‌لی و فرمان به‌ریدا هؤی ره‌زامه‌ندی یه. ﴿ قَالَ ﴾ خوا فرموی: ﴿ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنْ بَعْدِكَ ﴾ ده‌سا به‌راستی له‌پاش تو نی‌مه گه‌له‌که‌تمان تا‌قی کرده‌وه، یان دو‌وچاری گوم‌پایی مان کردن به‌گویره‌که په‌رستی ﴿ وَأَسَلَّمُ السَّامِرِيُّ ﴾^۱ سامیری گوم‌پای کردن و بانگی کردن بؤ گویره‌که په‌رستی و هانی دان له‌سیری. نه‌وانه نه‌و کؤ‌مه‌له بوون که هارونی به‌سره‌وه دانان و خؤی به‌جئی هیشتن، نه‌لین: شه‌ش سهد هزار که‌س بوون جگه له دوازده هزاریان نیتر هه‌مووی که‌وته شوینی نه‌و سامیری یه، به‌لی موسا (علیه السلام) په‌له‌ی کرد و ویستی که ته‌می و به‌رنامه و هرگری له‌خوا که ژبانی تازه‌ی گه‌له‌که‌ی له‌سهر دارنژی له‌پاش نه‌وه‌ی رزگاری کردن له به‌نده‌یی و سه‌رشؤپی... ویستی سه‌ر له نوی ناده‌می‌تیان بروینی‌ته‌وه، له‌پاش وشک بوون و فه‌وتانی له‌ژیر سایه‌ی دو‌وکه‌لی ره‌شی بت په‌رستی فرعه‌ونیتی دا، به‌لام به‌نده‌یی و ژیر ده‌سته‌یی کاری لی کردبوون می‌زاج و سه‌روشتی شی‌واندبوون، بت په‌رستی فام و هؤش و ژیری بی هی‌ز و لا‌واز کردبوون به‌هؤی نه‌وه‌وه که چاویان له موسا برآ فری‌وویمان خوارد به‌ قسه‌ی سامیری و موسا بی نا‌گا بوو له‌و به‌سه‌ره‌اته نار‌ه‌وا تا خوا هه‌والی پیندا ﴿ فَرَجَعَ مُوسَى إِلَى قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا ﴾ نی‌نجا پاش دوا‌هاتنی ما‌وه‌ی دیاری کر او و وهرگرتنی ته‌ورات موسا که‌پرایه‌وه بؤ‌لای گه‌له‌که‌ی به‌قارو خه‌شمه‌وه له‌گه‌له‌که‌ی و به‌داخ و دل غه‌مگینی یه‌وه به‌هؤی نه‌و کرده‌وه نار‌ه‌وا و نه‌و تا‌وانه که‌وره‌یه‌ی کردبوویان،

له نی‌بن و عه‌باسه‌وه نه‌گنپنه‌وه که سامیری پی‌او‌نک بووه له گه‌لیکی گا په‌رست له‌پاش دا چوو بؤ می‌سه‌رو به‌ نی‌من نایینی به‌نی نی‌سرائیلی وهرگرت، به‌لام له دل‌وه گا په‌رستی هه‌ر ما‌بوو، هه‌ندی نه‌لین له تا‌قمی فرعه‌ون بووه، هه‌ندی تر نه‌لین هه‌ر له گه‌لی به‌نی نی‌سرائیل و له تیره‌ی سامیره‌یه.

قَالَ يَقْوَرِ أَلَمْ يَبْعِدْكُمْ رَبِّكُمْ وَعَدًّا حَسَنًا أَفَطَالَ عَلَيْكُمْ الْعَهْدُ أَمْ أَرَدْتُمْ أَنْ يَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِّنْ رَبِّكُمْ فَأَخْلَقْتُمْ مَّوْعِدِي ﴿٨٦﴾ قَالُوا مَا أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلِكِنَا وَلَكِنَّا حَمَلْنَا آوَارًا مِّنْ زِينَةِ الْقَوَرِ فَقَدَفْتَهَا فَكَذَلِكَ أَلْقَى السَّامِرِيُّ ﴿٨٧﴾ فَأَخْرَجَ لَهُمْ عَجَلًا جَسَدًا لَهُ خُورًا

گهرايهوه بؤ لايان بهو رق و داخوه پرسيارى لى كردن ﴿قَالَ﴾ وتى: ﴿يَقْوَرِ أَلَمْ يَبْعِدْكُمْ رَبِّكُمْ وَعَدًّا حَسَنًا﴾ نهى گهلهكم نايا پهرومردگارتان بهليني پى نهدان به بهلينيكي راست و شيرين؟ واته بهليني پيدان به نارذنى كتيبي تهورات كه زيفصوني و رابهرى نهكات بؤ شريعتى راستى خوا، بهليني پيدان به لى بوردن و پاداشتى گهروه له روژى دوايى دا و بهليني پيدان كه نهبن به خاوهنى ولاتى ستمكارهكان و شاد نهبن به جيگا و شويني نهوان، بهو جوړه بهليني پيدان، هيچ ريگاتان نى يه دداني پيدا نهين، كهواته چون لاتان دا لهخوا پهروستى؟ ﴿أَفَطَالَ عَلَيْكُمْ الْعَهْدُ﴾ نايا خوا بهليني پيدان و نينجا ماوه و كاتى دريژ بهسرتان دا تپهبرى تا بهوى نهوه بهلينهكهتان لهير چووبى؟ ﴿أَمْ أَرَدْتُمْ أَنْ يَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِّنْ رَبِّكُمْ﴾ يان ويستان كه قارو خهشميكي بهتين بيته سرتان لهلايهن پهرومردگارتانهوه؟ واته يان لهسرتان بوو، بهلام ويستان بهدهستى نهنقست كارى بكن كه هوى اقرو خهشمى خوا بيت ليتان؟ ﴿فَأَخْلَقْتُمْ مَّوْعِدِي﴾ بهوى نهوهوه نهى بهليني داتان به من نهتانبرده سر و پيچهوانهى جولانهوه و نيوه بهلين و پهيماتان دا به من كه دامهزراو بن لهسر خواپهروستى و بهردوام بن لهسر نيمان و باوهرى خوتان و نهگورين لهم ماوهدا كه من بهجيتان نههيلم؟ نينجا نهوانيش دهستيان كرد به عوزر هينانهوه، بهلام عوزر كههيان تاوانهكهى پينه پهرو نهكردن. بهلكو روونى نهكردهوه كه نهى كوومهله بهوى بهندهيى و ژير دهستهيى يهوه سروشتى نادهميتى يان تيك چوو بوو، هوش و ژيرى يان لهو و لاواز بوو ﴿قَالُوا﴾ وتيان: ﴿مَا أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلِكِنَا﴾ نيمه بهلين و پهيمانهكهى تومان نهشكاند به نارمزوو و دهسهلاتى خومان، بهلكو ساميرى زورى پى هينان و راو ژيرى لهدهست سمندين و نهى سهرى لى تيك داين و خهلهتانديني. مبهستيان له شيوهى خهلهتاندنهكه نههيه: نهى كوومهله خشل و زيومرينكى زور و فراوانيان دست كهوتبوو لهلايهن گهلهكهى فبرعونهوه نيتر لى يان

خواستببون له پيش خنکانيان دا بهناوی جهژن و شادی يهوه و ئينجا نهوان هاتن بهدوايان
 دا و خنکان لهناو دهریاکهدا و نهمانيش له پيشهوه به خشلهکانهوه پهرينهوه، يان لهپاش
 خنکانيان ناوی دهریاکه خشلی خنکارهکانی دایه لاو نهمانيش هلیان گرت، بههر جوړ
 بیئ نهو هموو خشل و زيوهرهيان درابوو بهسهردا هلی گرن تا دوايي، ئينجا که حزرهتی
 موسا روښت بو شاخی (طور) و زوری پيچوو نهو سامیری یه پیئی وتن: نه مهی وا به ئیوه
 حرامه بههوی نهوهوه موسا دواکوت و نههاتهوه، کهواته توپی دهن، نهوانيش به گوی یان
 کرد، ئينجا نهو سامیری یه زهرهنگر بوو لهو خشلانه شيوهی گویرهکه یهکی بو داریژان ریک
 وهکو گویرهکه نیت نهیقوژان و دهنکی لیوه نههات، وهکو دهنکی گویرهکه که نیت نایا
 گیانیشی تی کهوتبی به فرمانی خوا بههوی نهو خو لهی که کاتی خوئی سامیری هلی
 گرتبوو له جینگا پیئی جویره نیل، یان له جی پیئی ولاغه کهی، وهکو هندی لهسر نهوهن،
 یان هر له شیکي بی گیان بووبی و بهلام سامیری فیلیکی فراهمه مینابی لهو شتهدا، کون و
 کهلهبریکی تی کردبی که با بچی بهناوی دا و نهو دهنکهی لی پیدا بووبی وهکو هندی تر
 نه لین؟ بههر جوړ بووبی نهوشتهی بو داپشتن ئينجا خه له تاندنی بهمه که نهو شته خویبه و
 بیپه رستن!!! پهنا بهخوا نهو نهفامانهش چونکه بندهیی نارهوا و دهق گرتن به بت په رستی
 یهوه میشکی تیک دابوون، هه له خه له تان بهو شته پرو پووجه، ئينجا با لهسر رووناکي نهو
 باسه که کرا بگه ریینهوه بو تهفسیر و راهی قورشان که به کورتی نهو مه بهسته پيشان
 نهادات: نهواته وتیان: نیمه به ناروزو و دهسه لاتی خو مان به لین و په یمانه که مان نه شکاند و
 پيچهوانه ی نه جولاینهوه ﴿وَلَكِنَّا حَمَلْنَا أَوْزَارًا مِنْ رَبِّهِ الْقَوْمِ فَقَدَفْتَهَا﴾ بهکو نیمه چند کول و باری
 له خشل و زيوهری (قیبتي یهکان) درابوو بهسهرمان دا، ئينجا فریمان دا، چونکه حرام بوو و
 سامیری وهری گرتنه لای خوئی، ﴿فَكَذَّبَكَ الْقَائِرَاتُ﴾ بهو جوړه سامیریش نهوهی پیئی بوو
 توپی دا ﴿فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِبْرًا جَدًّا لَهُ خُورًا﴾ ئينجا سامیری لهو خشله تووانه شيوه
 گویره که یهکی بو داریژان له قالب دا، بوی دهرهینان که له شیکي بی گیان دوو دهنگ و
 هوره یهکی هه بوو وهکو هینی گویره که، بههوی نهوهوه به فهنیکی سیر دروستی کردبوو و
 چند کون و بوری یهکی لی هه نخست، ئينجا کاتی با لی ی نهدا و نه پویی بهو کون و بوری
 یاندهدا، نهو دهنکهی لی پیدا نه بوو، یان به فرمان و خواهیشی خوا بوو به له شیکي گوشت
 و خوین: بههوی نهو مشته خو لهی کردی بهسهری دا وهکو له پاش دا باسی نه که یین.

فَقَالُوا هَذَا إِلَهُكُمْ وَإِلَهُ مُوسَىٰ فَنَسِيَ ﴿٨٨﴾ أَفَلَا يَرَوْنَ إِلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ
ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ﴿٨٩﴾ وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ قَبْلُ يَقَوْمِ إِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهِ وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي

وَأَطِيعُوا أَمْرِي ﴿٩٠﴾

سامیری شو شتهی بو دروست کردن و ﴿فَقَالُوا هَذَا إِلَهُكُمْ وَإِلَهُ مُوسَىٰ فَنَسِيَ﴾ نینجا شوین
کهوتوهکانی لهگهل بینی یان لهناو خویمان دا وقتیان: نهمیه خوی خویو و خوی موسا،
کهواته موسا لهیری چووه و بی ناگایه که چووه بو شاخی (طور) بهدوی دا نهگهری.
بهراستی شهو نهوپهری کهودنی و نهفامی و نهزانی یه، لهپاش شهو هموو بهلگه و
موعجیزه کهورانه موسا نیشانی دان، بهو جوژه کهس نهدیوه زرگاری کردن لهو دوژمنه بی
بهزهیی یه، لهپاش بینینی شهو هموو بههره و بهرهمه نایابهی بهزهیی و دهسهلاتی خوا:
پاش شهوانه هموو شهو نهفامانه دهریارهی شهو پیغهمبره کهورهیه شهونده شرم و بهد
گومان بوون و بهو شته پرپووجه ههلهتانه تا راهیهک بریاریان دا بهخوی خویمان!!
﴿أَفَلَا يَرَوْنَ إِلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا﴾ نایا شهوانه نهیانزانی که نهوشتهی سامیری
هیچ وته و وتاریکیان ناراسته ناکات و وهلامیان ناداتهوه و خاوهنی هیچ زیان و سوودی نی
یه بو شهوان؟ شهویان نهزانی، بهچاوی خویمان نهیانبینی که شهو شته بهو جوژهیه، کهواته
چون شهونده نهفام و نهزان بوون نهیانکرد به خوی خویمان!! بیجگه لهوش که شتهکه
شهونده روون و ناشکرا بوو ﴿وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ قَبْلُ﴾ سویند بهخوا لهپیش کهرانهوی
موسا بولایان هارون ناموزگاری کردن و پنی وتن ﴿يَقَوْمِ﴾ نهی گهل و کوملهکم ﴿إِنَّمَا
فُتِنْتُمْ بِهِ﴾ نهم بهسهرهاتی نیوه هیچ شتی ترنی یه بیجگه لهوی که نیوه گومرا کراون
بهوی شهو گویرهکهوه، یان هیچ شتی ترنی یه جگه لهوی تاقی کراونهتهوه بهو شته تا
دهرکهوی نایا کی دامهزروه لهسر ریگای راستی خوا و کی لانهادات؟ کهواته وریای خوتان
بن و گومرا مهن. ﴿وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ﴾ بهراستی خوی پهروردگاری نیوه تنیا کهسینکه
کهخاوهنی بهزهیی فراوانه ﴿فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِي﴾ کهواته شوینی من بکهون و گوی رایهلی
فرمانی من بن له دامهزراوی دا لهسر نایینی راستی خوتان و پهراستی خوا به تاک و
تهنایی. هارون پیغهمبره(علیه السلام) که به تاییهتی جیگرو جینشین موسا بووه،
پهیمانان دابوو که فرمان بهر و گوی رایهلی بن، بهو شیوه شیرینانه ناموزگاری کردن،

قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَنكِفِينَ حَتَّىٰ يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَىٰ ﴿١١﴾ قَالَ يَهْدُرُونَ مَامَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوا ﴿١٢﴾ أَلَا تَتَّبِعُنَّ أَفْعَصَيْتَ أَمْرِي ﴿١٣﴾ قَالَ يَبْنَؤُمْ لَا تَأْخُذْ بِلِحْيَتِي وَلَا بِرَأْسِي إِنِّي خَشِيتُ أَنْ تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِي ﴿١٤﴾

به لام نهوانه سروشتی ناهمیتی یان تیک چوو بوو لهباتی گوئی رایملی و گهرا نهوه هیچ گوئی یان بو نهگرت و ﴿قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَنكِفِينَ حَتَّىٰ يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَىٰ﴾ و تیان: هرگیز لا ناهین نه مینینهوه لهسر نهوهی نه پیرستین ههتا موسا نه گهریتنهوه بؤلامان، مبهستیان بیانووی بی جی و لاری بوو، نهگرت ناشتهکه ناشکرا بوو و هاتنهوهی موسای بؤچی بوو؟ موسا(علیه السلام) به خشم و داخوه گهرا یهوه و که چاوی کهوت بهر کومه له بهر جوړه یان بهسر هاتبوو له داخ دا خوی بو نهگرتا و نهوهی لهسر و ریشی هارون و رایکیشا بؤلای خوی ﴿قَالَ﴾ پیئی وت: ﴿يَهْدُرُونَ مَامَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوا﴾ * أَلَا تَتَّبِعُنَّ ﴿ نهی هارون کاتی دیت نهمانه گومرا بوون نایا چی بهرگری کردی له مهی په پیرهوی من بکهیت له خشم و قار گرتن لهسر خوا و بهرگری و جهنگاندن له گهل نهوانه ی لایاندا له پرستنی خوا؟ واته نهلبوو هروا بی نهنگ بیت لی یان و وازیان لی بیینی، یان چی بهرگری کردی لهوهی شوینی من بکهوتیقایه و بهاتیقایه بؤلای من له گهل نهوانه ی لایان نه دابوو له ریگای خوا، نهوانهت به جی بهیشتایه که کهوتنه شوینی سامیری؟ واته نهو به جی هیشتنهت چاک بوو، چونکه نیشانه نهبوو لهسر زیاده بیزار ی و قار و خشمی زور بهتینت، لهوانه بوو ببویه بههوی کوتایی هینانیان و گهرا نهوه یان بؤلای خوا، نهوه باشر کاری لی نهکردن، ﴿فَعَصَيْتَ أَمْرِي﴾ نایا سه ریچیت کرد له فرمانی من؟ واته من که رویشتم فرمانم دا که هیچ شتی نهقومی، ماوه نهدهیت هیچ کس هیچ شتی بقهومینی، من ویستم که بهتین و رهق بیت له کاروباری ناین دا

و پاریزهر بیت لهسهر نایین و من وتم جینگری من بکه لهناو ئەم گهلهدا و وهکو من رامیاری
 بکه، کهواته نهئبوو سه‌رینچیت بگردایه و پینچهوانه رفتارت بگردایه. ئینجا هارون که
 لهسهر خۆ و به نارام تر بوو، به نهرمی وهلامی دایهوه و ویستی له رێوه نههوهنی بکاتهوه،
 ئینجا وهلامی گلهیی یهکه‌ی بداتهوه، لهبهر ئهوه بانگی لی کرد به سۆز و بهزهیی برایهتی به
 تاییهتی برایهتی لهلایهن دایکهوه که کانی سۆز و بهزهیی یهوه ﴿قَالَ﴾ فرموی ﴿بِسْمِمْ﴾
 ئە‌ی کۆ‌ری دایکم ﴿لَا تَأْخُذْ بِلِحْيَتِي وَلَا بِرَأْسِي﴾ مهنهوه له ریشم و لهمووی سه‌رم، واته چونکه من
 سه‌رینچیم نه‌کردوه و سووچنیک نه‌بووه و لام وابوو گوی رایه‌لی تو لهوه‌دا بوو که من
 کردوومه ﴿إِنِّي خَشِيتُ أَنْ تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِي﴾ چونکه نه‌گهر من جه‌نگم
 بگردایه به نیمانداره‌کان له‌گه‌ل گومراکان دا یان خۆمان جوی بگردایه‌ته‌وه و بهاتینایه بۆلات
 نه‌و کاته بنی ئیسرائیلی یه‌کان نه‌بوون به دوو تاqm و منیش به‌راستی مه‌ترسیم کرد که تو
 هاتیته‌وه پیم بلّیت: تو به‌نی ئیسرائیلی یه‌کانت به‌ش به‌ش کرد و پچریتن له یه‌ک و
 پاریزهری قسه و فه‌رمانی منت نه‌کرد که پیم وتی جینشینی من به له‌ناو گه‌له‌که‌م دا و
 یه‌کیان بخه و ئیسلا‌حیان بکه و ماوه مه‌ده هیچ شتیک روو بدات له‌ناویان دا، کهواته گوی
 رایه‌لی له‌مه‌دا بوو که من کردوومه، ئینجا موسا رق و خه‌شمه‌که‌ی ناراسته‌ی سامیری کرد
 که کان و هۆی تاوانه‌که بوو، له یه‌که‌م جاروه رووی نه‌کرده ئە‌م، چونکه لێپرسراوی گه‌له‌که
 بریتی بوو له هارون، شوانه‌که‌یان ئە‌م بوو، نه‌بوايه ماوه‌ی نه‌دایه گورگ و درنده زیانیان پی
 یان بگه‌یاندایه، کهواته نه‌بی پرسیار له شوانه‌که‌یان بکات ئینجا که ده‌رکه‌وت سووچی
 نه‌بووه ئە‌وا کۆتایی له‌و هی‌نا و رووی کرده سامیری تاوانبار،

قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَا سَمِيرِيُّ ﴿١٥﴾ قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ، فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ أَثَرِ
الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي ﴿١٦﴾

﴿قَالَ﴾ پئی فرمو: ﴿فَمَا خَطْبُكَ يَا سَمِيرِيُّ﴾ ئینجا ئهی تو ئهم کاره ناهمواره چی بوو کردت؟ دنگ و باسی تو چی بوو لهم کاره دا؟ ﴿قَالَ﴾ سامیری وتی: ﴿بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ﴾ شتیکم زانی که خهکمه که نه یانزانی، شتیکم بینی ئهوان نه یانبینی، ئه ویش ئهمه بوو کاتی جویره نیل هات به دواى تودا که بچی بو شاخی (طور) من بینیم له سر ئه وه شیوهی که هاته خواره وه، جینگا پئی خوی یان ولاغه که ی دست به جی گیای لی ئه روا و سهوز ئه بوو، منیش زانیم ئه وه شتیکی زور گرنگه، ﴿فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ أَثَرِ الرَّسُولِ﴾ ئینجا منیش پری مشتیکم هه لگرت له جی پئی ئه و فرشته نیرا وه، یان جی پئی ولاخه که ی ﴿فَنَبَذْتُهَا﴾ ئینجا فریم دایه ناو ئه و خشله تواره، به هوئی ئه وه وه ئه و شیوهیه پهیدا بوو، یان پاش ئه وه خشله تواره کانم کرد به ناو سکی دا به هوئی ئه وه وه گیانی تی هات و ئه و دنگه ی لیوه هات ا ﴿وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي﴾ بهو جوړه نه قسم شته که ی بو رازاند بوو موه و شیرینی کرد له دلم دا... به کورتی: به نارمزوو و هه وای نه نفسی خوم ئه وه م کرد و هیچ به لگه و نیشانه یه کم به دهسته وه نه بوو له سر راستی ئه وه ی به سر ئه و خهکمه هینا. ئینجا توله و هه لو نیستی موسا (علیه السلام) بهرامبر خوی و بته که ی ئه وه بوو:

ا- بهرکردنی سامیری و ههتا ماوه له ناو گهل و کومهل دا نه کهس نزکی بکهوئته وه و نه نزکی کهس بکهوئته وه و جاری گوناوه پیسی بو بدری که ئه وه ش یه کی بوو له توله ی تاوان له شهره تی موسادا، ئه گنپه وه که خوا کاریکی وای کرد هه رکهس لی ی بکهوتایه یان بکهوتایه له هه رکهس هه ردوولا دوو چاری (تاوتی) ئه بوون له بر ئه وه داوای نه کرد که کهس لی ی نه کهوی و نزکی کهس نه بیته وه.

ب- له پاش ئه وه کاروباری حه واله ی خوا کرد بو روژی چی لی ئه کات خوی ئه زانی.

ج- سوتاندنی بته که ی و کردنی به توژ و رشتن و کردنی به ناو به ریا دا وه کو تو می بچینری.

قَالَ فَاذْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَاةِ أَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسٌ وَإِنَّ لَكَ مَوْعِدًا لَنْ تُخْلَفَهُ، وَانظُرْ إِلَى
 إِلَهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا لَنُحَرِّقَنَّهُ، ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا ﴿١٧﴾ إِنَّكَ إِلَهِكُمْ
 اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿١٨﴾ كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ
 آتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا ذِكْرًا ﴿١٩﴾

نهوهبوو موسا (عليه السلام) وهكو قورنان نهفهرموي: ﴿ قَالَ ﴾ موسا وتي به ساميري:
 ﴿فَآذْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَاةِ أَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسٌ ﴾ ماتوول نهو تاوانهت كردووه بپرو و دهرچو
 لهناومان به دهرکراوی نه تيکلهی کس بکھيت و نه کس تيکھليت بکات، چونکه تو تا
 ماوی لهم ژيانهدا هر کست بينی بو تو هر نهه هيه بلييت: نه کسم لی کھوي و نه
 لهکس نهکھوم، لهم جيهانهدا نهوه تولهته، ﴿وَإِنَّ لَكَ مَوْعِدًا لَنْ تُخْلَفَهُ﴾ بيگومان سويند و
 کاتيکت هيهه بلييت پی دراوه له روژی دوايي دا هرگيز لی ی دواناخرييت و خوا بهدی
 نهمينی له پاش توله ی نهه جيهانهت ﴿وَانظُرْ إِلَى إِلَهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا ﴾ بپروانه بو بته
 پهرستراوهکته که دامزراو و بپردوام بوويت لهسر پهرستنی، تهماشای بکه بزانه چی لی
 نهکھين؟! ﴿لَنُحَرِّقَنَّهُ، ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا﴾ سويند بهخوا به ناگر چاک نهيسوتيفين تا نهبي
 به خو له ميش، ئينجا خو له ميشهکھي نهوشينين بهناو دهریادا به جوړی هيچ دروشميشی
 نهمينی و هيچی دهستی کس نهکھويتهوه. پاش نهوه بهو جوړه دای له باوهري ناراستی
 پپو پوچ ئينجا جاري دا و باوهري ريک و راستی روون کردهوه، فهرموي: ﴿إِنَّكَ إِلَهِكُمْ اللَّهُ
 الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ﴾ پهرستراوی راستهقينهی ئيوه هيچ کس نی به جگه له کھسی که ناوی
 ﴿الله﴾ به که هيچ پهرستراوینکی راست نی به جگه لهو.

﴿وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا﴾ پهرستراوی راستی ئيوه کھسيکه که زانين و ناگاداری نهو فراوانه
 بو هموو شتی و دهوري هموو شتی داوه و هيچ شتيک له سنووری زانباری دهرناچی.

نا بهمه دوايي هات ئهم ئەندازەيه له سەرگوزەشته و دەنگ و باسی موسا که بەزهیی و
 چاودیریی خوای تیدا روون بووه دەربارەي هەلگرانی ئالای ئایین و بانگەوازەکەي. له
 سەرەتای سورەتەکەوه باسی قورئانی فرمۆ که بۆچی هاتوو، ئینجا بەر بۆنەیهوه ئەر
 ئەندازەيه له بەسەرھاتی موسای باس کرد که بەزهیی و چاودیریی خوای روون کردووه
 دەربارەي موسا و ھاروون و گەلەکەیان، ئینجا لێرەدا ئەگەر پێتەرە بۆلای قورئان و نیش و
 فرمانی قورئان و پاشەرۆژی بەدی ئەو کەسە روون ئەکاتەرە که رووی لی وەرئەگیرێ و
 پشتی تی ئەکات، ئەو پاشە رۆژە بەدەیش روون ئەکاتەرە له پیشاندانی شیوەیک له شیوە
 سامناکەکانی رۆژی دوايي، ئەفرموی: ﴿كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ ﴿۱﴾ نَا بەر جوۆرە
 گیرامانەرە که رابوردو ئەیگیرنەرە بۆت و ئەخویننەرە بەسەرت دا هەندێ له هەوالەکانی
 ئەوانەي پیش کەوتن و رابوردن له ئوممەت و گەلەکانی لەمەوپیش، بینگومان گیرانەرەي ئەر
 بەسەرھاتانە چەند سوود و بەرژەوہندی گرنگی تیدایە، چا و دلی پی روون ئەبیتەرە، زانین
 و ناگاداری پی زۆر و فراوان ئەبی، هەموو دەنگ و باسی لەوانە ئەبی بە موعجیزەیکەي
 تاییەتی بۆ پیغەمبەر (ﷺ) تەمی و نامۆزگاری یان تیدایە بۆ میلەت و پەندیان لی وەرئەگیرن
 هەتا دنیا دنیایە، دلخۆش کردن و دلنەوایی بۆ ئەوانەي که ویستووایانە و ئەیانەرۆی ئالای
 ئایینی خوا بەرز کەنەرە، ﴿وَقَدْ آتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا ذِكْرًا ﴿۲﴾ بینگومان ئیمە داومانە پێت لەلایەن
 خۆمانەرە کتیبیکی گەرە و گرنگ که یاد و زیکری خویە و بیر خەرەرەي بەلگە و
 نیشانەکانی خوا له گەل و چەرخە پیشووەکان دا، شایانە بە بیر لی کردنەرە و پەند و تەمی
 وەرگرتن لی یەرە. بینگومان ئهم کتیبەي که دراوہ بەم پیغەمبەرە (ﷺ) بە هیچ پیغەمبەرێکی
 تر نەدراوہ - درودی خویان لەسەر بیت - چونکە ئەو هەوالە نەینی یە گرنگانەي تیدایە و
 ئەو هەموو یاسا و بریارانەي تیدایە که ژيانی کامەرانى ھەردوو جیھان بەستراوہ پی یانەرە
 و بەبی ئەوانە دەست کەوت نابی، دەست نیشانی کردووه بۆ هەموو خو و رەوشت و نادابی
 که بەرزی هەموو گەل و ئەندامەکانی تەنھا بەوانە دەست کەوت ئەبی و گەیشتن بە پۆپەي
 ئادەمینی بەوانە ئەبی ناگونجی.

مَن أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وِزْرًا ﴿١٠﴾ خَلِيدِينَ فِيهِ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حِمْلًا ﴿١١﴾ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي
 الصُّورِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا ﴿١٢﴾ يَتَخَفَتُونَ بَيْنَهُمْ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا عَشْرًا ﴿١٣﴾ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا
 يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا يَوْمًا ﴿١٤﴾ وَتَسْأَلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا ﴿١٥﴾
 فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ﴿١٦﴾ لَا تَبْقَى فِيهَا جَبَلٌ وَلَا أَمْتًا ﴿١٧﴾ يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهُ

﴿مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وِزْرًا﴾ هرکس رووی لی وهرگیزی و پشستی تی بکات،
 بیگومان نهو کسه باریکی گران هملنگری له روژی دواپی دا: باری تو لهی سهخت و سزای
 چار نکرایی ﴿خَلِيدِينَ فِيهِ﴾ نهو باره گرانه هملنگری له کاتیک دا که نهو کسانه نه میفنموره
 له هملنگرتنی دا بی برانموره، ﴿وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حِمْلًا﴾ نای چهنده خرابه نهو باره گرانه بو
 نهوان له روژی دواپی دا!! ﴿يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ﴾ باسی نهو روژه بکه که فو نهگری به سووردا بو
 جاری دووم بو زیندوو کردنهوی خه لکی ﴿وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا﴾ نینه تاوانبارهکان لهو
 روژمدا زیندوو نهکینهوه و کویمان نهکینهوه که لهشیان و روو و دم و چاویان شینه، که
 نهوه ناشیرین ترین شیویه بو نادهمی، نیشانهی سزا و نازار و داخ و دوی فراوانه، نهو
 تاوانبارانه بهوی خرابی و سامناکی روژهکوه زاتیان نی به دمنگ بهرزکنموره، به لکو
 ﴿يَتَخَفَتُونَ بَيْنَهُمْ﴾ به دهنگی نزم نهلین و چپه نهکن له نیوان خویمان دا و همدنیکیان نهلین
 به همدنیکی تریان ﴿إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا عَشْرًا﴾ نیهو نهماونتموره له دنیا دا جگه له ده شو، یان ده
 روژ، واته ژیانی نهم جیهانه زور به کم و کورت دینه پیش چاو، لهبر نهوی نهو روپی و
 بهسرچوو و ماوهی روژی دواپیش شتیکی نهبراهیه، بیجگه لهوش کاتی نهو هموو
 بهسرهات و روداوه سامناکه نهبینن بی هوش و بی ناگا نهبن له ژیانی دنیا یان و شتیکی
 کمی نهبی بیران ناکهوتنهوه، خوا په نامان بدات له سزای نهو روژه. نهو تاقه که ژیانی
 دنیا بهوجوره سیر نهکن، هرچهنده قسهکیان بهجی به لهم بارهوه که ژیانی نهم
 جیهانه یان به کم و کورت سیر نهکن و په شیمانی دهرنه بن لهسر نهوهی تهمن و ژیانی
 خویمان یان بهکار نههینا له هوئی رزگاری یان له سزای روژی دواپی، هرچهنده لهو رووهوه
 نهاندازهیه قسهکیان راست و بهجی به، به لام هیشتا دوون له راستی یهوه و هرکه میان
 وقوه، ژیر تریان و نزیک تریان له راستی یهوه نهوانیه که به کم و کورت سیری نکات،

وهكو خوا نه فرموي: ﴿مَنْ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً﴾ نيمه زاناتر و ناگادار ترين
 به وي كه نه وانه نيوان خوياندا نه يلين له كاتيک دا كه ژير ترين و نزيك ترين له راستي به وه،
 نه لیت: ﴿إِنْ لَبِثْتُ إِلَّا يَوْمًا﴾ نيوه نه ماونه ته وه جگه له ته نها روژي، به راستي حهق و ايه ته نها
 نايه تيكي وهكو هم نايه ته بهس بيت بو هموو نيمانداري، كه هه لئه خه له تي به ژياني هم
 جيهانه، ناگاي له خوي بي پيش نه مه ي هه لي هم ژيانه ي له دست خوي دهركات، نينجا به
 بو نه ي باسي به سه رهاتي روژي دوايي به وه پرسياريك له پرسياره كاني بي باوه ره كان
 نه هيني و وه لامي نه داته وه و نينجا چهند به سه رهات و رو دوايكي گرنگ و سامناكي تري
 نه و روژه نه هيني... قوره ي شي به كان به شيوه ي گالته و لا قرتي و ته شهردان له زيندوو
 بوونه وه و هاتني روژي دوايي پرسياريان كرد له پينغه مبه ر(ﷺ) و وتيان: ئه ي محمد خوي
 تو چي نه كات بهم شاخانه له روژي دوايي دا؟ به هو ي نه وه وه هم نايه ته هاته خواره وه
 ﴿وَيَسْتَلْزَمُكَ عَنِ الْجِبَالِ﴾ ئه ي پينغه مبه ر پرسيارت لي نه كهن له شاخه كان كه چي يان به سه ر ديته
 له روژي دوايي دا؟ ﴿فَقُلْ بِنِسْهَارٍ رَبِّي سَفًّا﴾ تويش له وه لاميان دا بلي: خوي من هم مويان پاره
 پاره نه كات و نه يانكات به تو زو نينجا با پرژ و بلاويان نه كاته وه ﴿فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا﴾
 كه واته شوينه كانيان يان هموو زه وي نه كات به ده شتيكي خالي ته ختي ساف ﴿لَا تَرَىٰ فِيهَا
 عِجَابًا وَلَا آمَنًا﴾ كه ناييني تياي دا هيچ جوړه لاري و نزمي و به رزي بهك ﴿يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ
 الدَّاعِيَ﴾ له و روژه دا كه شاخه كان نه وه يان به سه ر ديته خه لكي هموو نه كه و نه شوين جارچي
 خوا و نه چن به دم بانگ و بانگوازه كه به وه، بو مه يداني حه شرو كو كردنه وه به جوړي ﴿لَا
 عِجَابَ لَهُ﴾ نه و جارچي به هيچ بانگ كراوي ني به لاري و لاره جله وي بكات لي ي و لي ي
 لابدات، به راستي شيوه به كي نيجگار سامناكه، با بيري لي بكرتته وه هم هموو شاخه كه و ره
 كه و ره دامه زراونه هيچ نيشانه و دروشميشيان نه ميني، نينجا نه هموو خه لکه - كه خوا
 نه بي كهس ژماره يان نازاني - هموو كو بكرتته وه و بدرتته بهر، بي نه مه ي هيچ كهس
 بتواني سه رپنجي و لادانيكي ببني، به لكو وينه ي گهله و نازهل بي دهنگ و بي سرکه مل كه چ
 و سه ر شوړ، بي لا كردنه وه و دواو بهر، به پينچه وانه ي هم جيهانه وه كه مل پينچي و
 سه ر كيشي نه كهن له جار چي خوا كاتي بانگيان نه كات بو رنگا راسته كه ي خوا. لي ره نه و
 ده مبازي و چنه بازي به نه كري، به لام له وي نه بي شه رمي و ناله باري نيستا ناميني،

وَحَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ﴿١١٨﴾ يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَعَةُ إِلَّا مَنْ أِذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا ﴿١١٩﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ ۗ ﴿١٢٠﴾ وَعَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ﴿١٢١﴾ وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا ﴿١٢٢﴾ وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا

به لگو هموو بهم جوړدن که خوا نه لمر موی: ﴿وَحَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ﴾ هموو دهنګه کان به نارام و له سر خو نه بن له بر سام و ترسی خوی خاوهن به زهیی، ﴿فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا﴾ به جوړی نایستی جګه له دهنګ و چپه یه کی وه ک لئو جوړولاندنوه ﴿يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَعَةُ إِلَّا مَنْ أِذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ﴾ لهو روژدها تکا کردن سوود ناګه یه نیت به هیچ کس جګه له کس یه که خوی خاوهن به زهیی له پشمهوه نیزی دابی به تکا کردن بوی ﴿وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا﴾ رازی بوویی له وه و تارئ که بوویته، اته وشه ی شایه تومانی بوویی و له سر شه مردبی ﴿يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ﴾ خوا نه زانی و ناګاداره به هموو شتی له مو پینشی بهنده کانی و به هموو شتی له مو پاشیان، یان ناګای هیه به هموو کاروبار و به سرهاتی روژی دواپی و له مو پاشیان و به هموو شتی له مو پینش و نم جیهانه یان ﴿وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ ۗ عَلِمًا﴾ بهنده کانی به باشی زانا نین به خوا، یان به زانراوه کانی خوا، ﴿وَعَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ﴾ هموو کس مل که چ و سر شوپ و سر داخراوه به وینه ی دلیل بو خویه که زیندوه و خوی به خوی هیه و راګیره و هموو شتی تر به هیه و وه ستاوه و راګیره، ﴿وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا﴾ بیګومان بهش بران و بی به شه هر کس بی باری کوفری ه لګرتبی بو روژی دواپی، ﴿وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ﴾ هر کس هندی له کردهوه چا که کانی به جی هینابی ﴿وَهُوَ مُؤْمِنٌ﴾ له کاتیک دا شو کسه نیمان و باوه ردار بیت، چونکه به بی نیمان و باوه هیچ چا که یه و مرناگیری ﴿فَلَا يَخَافُ ظُلْمًا﴾ شو کسه مترسی ناکات له هیچ جمر و سته می لی ی بکری، بهم رهنګ بهرگری پاداشتیکی لی بکری که شایانه بوی به پی به لینی خوا، یان زیاده توله و سزایه بدری ﴿وَلَا هَضْمًا﴾ مترسی ناکات له کم کردنوه ی نه جرو پاداشتی ﴿وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا﴾ نا به جوړه و له سر نم باره تورنمان نارودوه ته خواره وه،

وَصَرَفْنَا فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَنْفَرُونَ أَوْ يُحَدِّثُ لَهُمْ ذِكْرًا ﴿١٣٣﴾ فَتَعَلَّى اللَّهُ الْمَلِيكَ الْحَقُّ وَلَا تَعَجَلَ
بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُقْضَى إِلَيْكَ وَحْيُهُ، وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا ﴿١٣٤﴾ وَلَقَدْ عَاهَدْنَا آلَ آدَمَ مِنْ قَبْلِ

که خونراوه‌یه‌که به زمانی عمره‌بی ﴿وَصَرَفْنَا فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ﴾ خه‌لکیمان ترساندوه و به
چهند جور و شیوه‌یه‌که هه‌ره‌شهمان لی کردوه و چهند بارهمان کردوه‌تسه‌ه لهم قورئانه‌دا
﴿لَعَلَّهُمْ يَنْفَرُونَ﴾ به‌لکو بترسن و خویمان بیاریزن له گوناهو تاوان ﴿وَأُحَدِّثُ لَهُمْ ذِكْرًا﴾ یان قورئان
فراهم بیئنی له دهرونیان دا پهند و ناموزگاری و بیر کردنه‌وه‌یه‌که له‌وهی دوچاره‌ی ثمن له
روزی دوا‌یسی دا ﴿تَعَلَّى اللَّهُ الْمَلِيكَ الْحَقُّ﴾ ئینجا شو خواجه‌ی که شم قورئانه‌ی بهو جوره
ناردوه‌ته خواروه، شو خواجه بهرز و بلنده و پا‌که له ههموو له‌که و کهم و کوپری به‌که، شو
خواجه‌ی که فرمان و بیاری شو کار نه‌کات له ههموو شتیک دا، ههموو شت به‌دهست شه و
شایانی شه‌یه که چاه‌روانی به‌ئینی بکری و مه‌ترسی بکری له هه‌ره‌شه و ترسانندی و
ته‌نها شو دام‌زراو و لانه‌چوو و نه‌گوراه، که‌واته وه‌کو قورئانه‌که‌ی ناردوه‌ته‌ه خواروه
پاریزگاری‌شی نه‌کات با پیغه‌مبهر دلنیا بیت له‌وه، بیگومان شم فرموده‌یه پال پیوه‌نهر و
هاندهریکی به‌تینه له‌سهر رووکردنه قورئان و چونه ژئر سایه‌ی و خورازاندنه‌وه به خو و
ره‌وشته شیرینه‌کانی و خو خاوین کردن له‌ههموو به‌د خو‌یسی و به‌د کرداری به‌که. ئینجا
پیغه‌مبهری نازیز ﴿ص﴾ فی‌ر نه‌کات که به چ شیوه‌یه‌که شم قورئانه‌ گهره و گرنکه و هرگری له
جوبره‌ئیل (علیه السلام) و بیگومان پیغه‌مبهر ﴿ص﴾ له‌ههموو کس سوورتر بوو له‌سهر شم
قورئانه و به گرنگتر نه‌یگرت، جا له‌بهر شه‌ه کاتی که جوبره‌ئیل به‌سهری دا نه‌یخوینده‌وه به
پله شو‌ئینی نه‌کوت له ههموو وشه‌یه‌که دا، نه‌ه‌وه‌ستا تا شو لی بیته‌وه، له ترسی شه
نه‌وه‌ک پیای دا نه‌کات و له بیری بجیتته‌وه، خوی گهره‌ش دلنیا و دل نارامی کرد له‌وه و
شیوه‌ی و هرگری پیشان دا فرموی: ﴿وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُقْضَى إِلَيْكَ وَحْيُهُ﴾ پله
مه‌که به خویندنی قورئانه‌که له‌گه‌ل جوبره‌ئیل دا له‌پیش شه‌ه سروش کردنی بو‌لای تو و
که‌یاندنی به تو دوا‌یسی پی به‌ئیری، واته پله مه‌که و بوه‌سته تا شو لی نه‌بیته‌وه ئینجا تو
بیخوینده‌وه و مه‌ترسی مه‌که له له‌بیرچوونه‌وه، چونکه شو که‌سه‌ی که شو قورئانه‌ی ناردوه
بو تو نایه‌لی له‌میرت بجیتته‌وه، که‌واته پله مه‌که و له‌باتی پله کردن دا داوا له خوا بکه
﴿وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا﴾ بلی شه‌ی په‌رومردگارم عیلم و زانیم زیاد بکه به‌وه‌ی قورئانه‌وه... شم

سوره‌ته به‌زه‌یی خوا و سه‌ره‌رشتی و چاودیری خوی دهرخست دهرباره‌ی به‌نده
هه‌لبژراوه‌کانی، ئینجا له‌پاش نه‌وه فرموی: که به‌ چند جوړی هه‌ره‌شه و ترساندن چند
جار ناراسته بکات بو نه‌مه‌ی به‌نده‌کانی بترسن و خویان پیاریزن له‌ گونا‌هو تاوان، له‌گه‌ل
نه‌وه‌دا ناشکرابه زوربه‌ی خه‌لکی گوی رایه‌ل نابن و شته‌که‌یان له‌بیر نه‌چینه‌وه، جا به‌بو‌نه‌ی
نه‌وه‌وه نه‌وا به‌شی له‌ سه‌رگوزه‌شته‌ی نادم و شه‌یتان نه‌هینی که نه‌و به‌زه‌یی و چاودیری
یه‌ی خوا پیشان نه‌دات دهرباره‌ی نادم له‌گه‌ل گوی رایه‌لی نه‌کردن و له‌بیر چوونی فرمانی
خوادا، بیجگه له‌وه بیگومان هینانی نه‌م سه‌رگوزه‌شته‌یه پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) به‌تین تر و به‌هیز تر
نه‌کات له‌سه‌ر پاریزگاری فرمانی خوا و نه‌وه‌ی رایگه‌یاندووه‌ته لای... نه‌فرموی: ﴿وَلَمَّا
عَهِدْنَا إِلَىٰ آدَمَ مِنْ قَبْلِ﴾ سویند به‌خوا وه‌سیه‌ت‌مان کرده لای نادم و فرمان‌مان پیدا
له‌مه‌وپیش، پیش نه‌م چهرخ و کاته، نه‌و وه‌سیه‌ت و فرمانه بریتی بوو له‌وه که له‌ میوه و
به‌رو بوومی هه‌موو دره‌ختی بخوا جگه له‌ ته‌ن‌ها دره‌ختی که نه‌وه‌ش نمونه‌ی قه‌ده‌غه‌کردن
بوو، نه‌و قه‌ده‌غه‌یش شتیکی زور پیویسته بوو په‌رومه‌کردن و پیگه‌یاندنی نیراده و
خواهیش و بو به‌تین کردن و به‌هیزکردنی سه‌ره‌ستی و بو‌نازادی له‌ به‌نده‌یی نارزه‌وو و
مه‌به‌سته‌کانی نه‌فس، به‌ جوړی نادمی هه‌رکاتی ویستی بتوانی خوی رزگار بکات، و نه‌بی
به‌ به‌نده‌ی نه‌لقه له‌ گوی بو نارزه‌وه‌کانی و بیگومان به‌م ترانووه به‌راورد نه‌کری راده‌ی
به‌رزی نادمیتی، که‌واته مه‌ردوم هه‌تا زال تر بی‌ت به‌سه‌ر نه‌فسی خوی دا و ده‌سه‌لاتی زور
تر بی‌ت به‌سه‌ر گرته‌وه‌ی جله‌وی خوی دا، نه‌و که‌سه پله‌ی نادمیتی به‌رتره. هه‌تا لاواز و
په‌ک که‌وتوو تر بی‌ت به‌رامبه‌ر نارزه‌ووی نه‌فسی نه‌و که‌سه پله‌ی نادمیتی په‌ست تره و
راده‌ی ناژه‌لیتی تیرو ته‌واو تره. جا له‌به‌ر نه‌وه خواجه که تیره‌ی نادمی دروست کرد بو
نه‌مه‌ی بیکات به‌ جینشین له‌ زه‌وی دا هر له‌ یه‌که‌م چاره‌وه ناماده‌ی کرد بو نه‌و کاره‌ گرنگه
به‌ تاقی کردنه‌وه‌ی ویست و سه‌ره‌ستی یه که هه‌یه‌تی و به‌ بیدار کردنه‌وه‌ی هیزی به‌رگری
یه‌ک که دروستی کردووه تیای دا، چاوی کرده‌وه له‌ ناستی نه‌و به‌ر به‌ره‌کانی که
چاوه‌پروانی روودانی نه‌کرا له‌ نیوان نارزه‌وو و مه‌به‌سته‌کانی نه‌فس که شه‌یتان شیرینیان
نه‌کات و نه‌یانه‌رازی‌نیته‌وه له‌پیش چاو و له‌نیوان خواهیش و خود سه‌ری و په‌یمانی که
نادمی داویتی به‌خوای خوی، نیر په‌یمانی سه‌روشتی یان له‌گه‌ل په‌یمانی تریش، خوی
گوره نه‌و وه‌سیه‌ته‌ی راگه‌یاند به‌ نادم و به‌و جوړه تاقی کرده‌وه به‌لام له‌و به‌راورد و تاقی
کردنه‌وه‌دا به‌ریکی دهرنه‌چوو،

فَنَسِيَ وَلَمْ نَحْدِ لَهُ عَزْمًا ﴿١١٥﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ
 أَبَى ﴿١١٦﴾ فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَذَا عَدُوٌّ لَكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا تَخْرُجَنَّكَ مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقَى ﴿١١٧﴾ إِنَّ لَكَ الْأَلْ
 تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَى ﴿١١٨﴾ وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا تَصْحَى ﴿١١٩﴾ فَوَسَّوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ
 قَالَ يَا آدَمُ هَلْ أَدُلُّكَ عَلَى شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَّا يَبْلَى ﴿١٢٠﴾ فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتَ لهُمَا
 سَوْءٌ تَهُمَا وَطَفِيفًا يَخِصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ وَعَصَى آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَى ﴿١٢١﴾

وهكو نه فرموی: ﴿نَسِيَ﴾ نینجا نادم نهو وهسیهت و فرمانهی به گرنگ نهگرت و
 خهريك نهبور پی یهوه همتا بی ناگا بوو لی ی و لهیبری چوو، یان بهدهستی نهنقهست وازی
 لی هینا و بهجی نهمینا، بهلام به فیل و تلمکه و سویندی شهیتان مهلمهلتا، بهمر جور
 بیی نه فرموی: ﴿وَلَمْ نَحْدِ لَهُ عَزْمًا﴾ دهستمان نهگهوت بو نادم خوگری و دامهزروی له راو
 بریاری دا، واته له بری درخته قهدهغه کراوهکی خوارد وهکو بو مان باس نه فرموی لهم
 نایه تانهدا که دین: ﴿وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ﴾ باسی نهو کاته بکه که نیمه
 فرمانان دا و وتمان به فرشتهکان سوژده بمرن بو نادم ﴿فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى﴾ نینجا
 نهوانیش هموو سوژدهیان برد جگه له شهیتان که ناوی نیبلیسه، نهو سه ریچی کرد و
 سوژدهی نهبرد. له شوینی تردا نهم بهسهرات و رووداوهی به نریژی باس فرمووه، بهلام
 لیزه دا ناوهما به کورتی بهسهری دا نهروا، چونکه شوینهکه شوینی باس کردنی چاکه و
 چاودیری خویه بو نادم، کهواته تنها باسی نهوه شایانه، ﴿فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَذَا﴾ نیمهیش
 وتمان نهی نادم بهراستی نهم نیبلیسه ﴿عَدُوٌّ لَكَ وَلِزَوْجِكَ﴾ دوژمنه بو تو و بو
 هاوسهرهکت، ﴿فَلَا تَخْرُجَنَّكَ مِنَ الْجَنَّةِ﴾ کهواته با شهیتان دهرتان نهکات له بههشت، واته
 کاریکی وا مهکن که شهیتان بکن بههوی دهرکردنتان لی ی ﴿فَتَشْقَى﴾ تا بههوی
 دهرکردنهوه دوچار ی زهحمهت و شرک و ماندوی بییت، بهراستی نهه بهزهیی و
 سه ریهرشتی و چاودیری یهکی زور گرنگ بوو، که نادمی ناگادار کرد بهو دوژمنایهتی یه،
 ترساندی له غدر و تاوانی، بیداری کردهوه به دوچار بوونی پاشه روژیکی بهدی خراب،
 نهگر بهگویی نهو دوژمنه بکات، بهلام نهگر به قسهی نهکات له بههشت دا نهمیننهوه،
 نهو کاته دوور نه بییت له همر شتی که هوی زهحمهت و شرک و ماندوی یه، پیی فرمو:
 ﴿إِنَّ لَكَ الْأَلْتَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَى﴾ له بههشت دا به راستی بو تو نهه هیه که برسی نابی قیای دا

و روت نابی ﴿وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا تَصْحَى﴾ تینوو نابی تیای دا و خور لیت نادات، واته گهرمی سزای نه دهرونت نه‌دا و نه له‌شت.

به‌راستی ناشکرایه که ئەم چوار شته بنه‌رته‌تی هه‌موو خووشی یه‌کن و له‌م جیهانه‌دا هه‌موو هه‌ول و ته‌قلایه ئەگه‌رته‌وه بو‌ فراهه‌م هینان و ده‌ست کهوتنی ئەم چواره، خوای گه‌وره ئەم هه‌موو شته‌ی خسته پینش چاوی ئاده‌م (علیه السلام)، به‌لام ئاده‌م بی‌ ناگا بوو له فزو فیل و ده‌له‌سه و تی‌ نه‌کهوتبوو و شه‌یتانیش به‌ شه‌یتانی و فره‌زانی خو‌ی له‌ بارینکه‌وه بو‌ی رویشته که فرسو دهر و خه‌له‌تینه‌ره، وه‌کو بو‌مان روون ئەکاته‌وه و نه‌فرموی:

﴿فَوَسْوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ﴾ نینجا شه‌یتان رایگه‌یانه‌ لای ئاده‌م و نیازی خراپی خسته دل‌ی یه‌وه، به‌م ره‌نگه ﴿قَالَ يَتَّادَمُ﴾ و تی‌ نه‌ی ئاده‌م ﴿هَلْ أَدُلُّكَ عَلَى شَجَرَةِ الْغُلْدِ﴾ نایا رینموونیت بکه‌م بو‌ سه‌ر دره‌ختی ئەگه‌ر هه‌ر که‌س لی‌ ی بخوات نیت هرگیز نامری و هه‌ر ئەمین‌ی بی‌ برانه‌وه؟ ﴿وَمَنْ لَّا يَلَّ﴾ رینموونیت بکه‌م بو‌ مولک و ده‌سه‌لاتیک که نا‌پوا و که‌م و لاواز نابی؟

واته ئەگه‌ر له‌و دره‌خته بخون نیت هرگیز نامرن و له‌سه‌ر ئەم باره ناگورین و هه‌ر ئەمیننه‌وه و سویندی بو‌ خواردن که راسته له‌گه‌لیان و به‌دلئیکی پاک و خاوینه‌وه ئەو رینموونی یه‌ نه‌کات. بیگومان ته‌مه‌نی دریز و ده‌سه‌لاتی نه‌پراوه نه‌فس - به‌ سروشت - ئاره‌زوی نه‌کات و ناواته خوازه بو‌ی له‌به‌ر نه‌وه ئەو وه‌سه‌یه‌ت و فرمانه‌ی به‌جی نه‌هینا، دیاره که ئەو به‌و جو‌ره بوو هاوسه‌ره‌که‌یشی شوینی ئەکه‌وی ﴿فَأَكَلَا مِنْهَا﴾ نینجا ئاده‌م و هاوسه‌ره‌که‌ی ئەو دره‌خته‌یان خوارد که قه‌ده‌غه کرابوو لی‌ یان ﴿بَدَدَتْ لَمَّا سَوَّاهُمَا﴾ به‌هوی ئەوه‌وه عه‌یب و

عه‌وره‌تیان دهرکه‌وت بو‌یان، که له‌وه‌و پینش شاراوه بوو لی‌ یان و نه‌یاننه‌بینی ﴿وَلَطِيفًا بَيِّنًا﴾ عَلِيمًا مِنْ رِزْقِ الْجَنَّةِ ده‌ستیان کرد به‌ لکاندن گه‌لای به‌هه‌شت به‌ خو‌یانه‌وه و له‌و گه‌لایان ئەدا به‌سه‌ر خو‌یان دا، بو‌ شارده‌وه‌ی عه‌یب و عه‌وره‌تیان ﴿وَعَصَى آدَمُ رَبَّهُ﴾ به‌و خواردنه ئاده‌م پیچه‌وانه‌ی فرمانی خوا جولایه‌وه و ﴿فَنَزَّ﴾ به‌و هویه‌وه ون بوو له‌ رینگای راست و لی‌ ی لادا. ئەم گونا‌هه هرچه‌ند بچووک بوو به‌لام خوا به‌ گه‌وره پيشانی دا نه‌وه‌تا جاری

یاخی بوون و سه‌رپینچی و رینگا ون کردنی دا له‌ ئاده‌م و شه‌هیش له‌به‌ر نه‌وه‌یه که ئاده‌م به‌ریز و پایه به‌رز بوو لای خوا، با له‌و کاته‌دا پیغه‌مبه‌ریش نه‌بو‌بی، بیگومان نه‌بی ئەو جو‌ره به‌نده‌یانه ئیجگار دوور بن له‌هه‌موو جو‌ره کرده‌وه‌یه‌کی نا‌ره‌وا و هه‌ر شتیکی نا‌ره‌وا که بو‌ خه‌لکی تر گونا‌هه نه‌بی بو‌ نه‌وان به‌ گونا‌هه دانه‌ری، بیجگه له‌مانه‌ش به‌ گه‌وره گرتنی ئەم کرده‌وه بچووکه‌ی ئاده‌م نه‌بیته ته‌می و ترساندن و به‌رگری یه‌کی به‌هیز بو‌ رۆله و نه‌وه‌کانی.

ثُمَّ أَجَبْنَاهُ رَبُّهُ، فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَى ﴿١٣٢﴾ قَالَ أَهِيطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَى ﴿١٣٣﴾ وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا

﴿ثُمَّ أَجَبْنَاهُ رَبُّهُ﴾ نینجا خوا نادمی ههلبژارد بو پیغهمبرانی و نزیکی خستهوه بهمی خستیه دلی یهوه، گهپانهوهی بۆلای خوا و داوای لی بوردن لی ی ﴿فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَى﴾ بههوی نهوهوه تۆبه و گهپانهوهکهی وهرگرت و رینموونی کرد بو دامهزاندن لهسر ریگا راستهکهی خوی. نینجا فرمان درا به دهرچوونی نهم دوو کسه که ناژاوه و بهر بهرگانی ههیه له نیوانیان دا، فرمان درا به دهرچوونی نادم و شهیتان، وهکو نهفرموی: ﴿قَالَ أَهِيطَا مِنْهَا جَمِيعًا﴾ خوا فرموی دهرچن له بههشت و بچه خوارهوه ههمووتان به کۆمهل ﴿بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ﴾ که دوژمنی یهکترن و ههندیکتان دوژمنن بو ههندیکی ترتان به خوتان و رۆله و نهوهتانهوه، کهواته هر لهو کاتوره جاری ناژاوه و دوژمنایهتی درا له نیوان نهم دوو تیره،ا، ههچ کسه له نهوهکاتی نادم ههچ بههانهیهکیان نی یه و نابی بلین نهامزانی و بی ناگا بووین، چونکه نهوا زانی یان و ههوالیان پی درا و له یهکهم جاروهه باوکه گهورهیان ههله خهلهتا به درو و سویندی شهیتان، تا له نهجام دا ههمووی دووچاری زهحمهت و نارهحهتی کردن لهگهله نهم جاری دوژمنایهتی یه دا که ههموو ناسمانهکان و زهوی و مهلائیکه بیستیان و شایهت بوون لهسهری... لهگهله نهوهدا خوای خاوهن بهزهیمی هر بهوه وازی نههینا، بهلکو هر له نادمی ی پیغهمبرانیشی بو ناردن بو رینموونی و پیشاندانی ریگای راست و روون کردنهوهه و جیا کردنهوهی ههموو ههق و ناههقیه، وهکو بهم فرمودهیهش تیمان نهگهیهنی: ﴿فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى﴾ نینجا نهگه له لایهن منهوه رینموونیتان بۆ هات بهم رهنگه نایین و کتیبی خۆم بو ناردن به پیغهمبران دا، ﴿فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَى﴾ نهوه ههرکس شوینی رینموونی من بکهوی نهوکسه له دنیا دا ون نابی و گوپرا نابی و له رۆژی دواپیش دا دووچاری سزا و زهحمهت نابی، ﴿وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا﴾ ههرکس روو وهرگیزی له رینموونی من و پشتی تی بکات به

راستی ئەو كەسە گوزهرانیكى زۆر تەنگى ئەبى و ژيانىكى ناخۆش بەسەر ئەبات،
 گوزهرانیكى تەنگ و ژيانى ناخۆش بریتى نى يە لە ئەبوى و كەم و كۆپى سامان و دارايى
 و هەروەها لەو بارەكەى تریشمەو ژيان و گوزهرانى خۆش بریتى نى يە لە سامان و دارايى
 زۆر و خۆراك و پۆشاکى بە نرخ و فراوان، بەلكو ژيان و گوزهرانى تەنگ و تال بریتى يە لە
 بى ئارامى دل و چاوبرسىنتى و تیز نەخواردن، ژيان و گوزهرانى كامەرانى و خۆشيش بریتى
 يە لە ئارام و رەزامەندى دل و دەروون، دەى ئاشكرایە بۆ هەموو خاوەن ژیرى يەك هەركەس
 بە تەواوى روو وەرئەگێرى لە خوا و پشت بەكاتە ئایین و بەرنامەى خوا، ئەو كەسە هەموو
 مەبەست و ئامانجى روو ئەكاتە رابواردن و كۆ كردنەوى دارايى و سامان و هەموو كات چاو
 ئەبڕیتە شت و مەكى ئەم جیهانە و هەموو توانای خۆى بەكار ئەهینى و بەختى ئەكات بۆ
 ئەو مەبەستە، ئەوكاتە تەنگى و تارىكى روو ئەكاتە دللى لە هەموو لایەكەو و ئارامى لى
 ئەبڕى، تەنگ و تارىكى پیرانى لە خوا و لە يادى بەزەبى يە فراوانەكەى خوا و لە ئارام گرتن
 لە سایە و پەناى دا، كە ئەو ياد و ئارامە خۆشترين شتە بۆ دل و دەروون، تەنھا ئیماندارى
 راستەقىنە نرخیان ئەزانى... تەنگ و تارىكى سەرگەردانى و بەد گومانى و دانەمەزراوى...
 تەنگ و تارىكى چرووكى و چاوبرسىنتى و چاو تى برینى ئەوى هەيەتى و مەترسى نەمان
 و كەم و كۆپى.. تەنگ و تارىكى هەلپە و پەلاماردان و بەدەمەو چوون و گەران بەدواى
 هەموو تەماع و سوود و قازانجىك دا.. بەلام بە پێچەوانەى ئەم كەسە يە كەسى كە دللى
 دامەزراو بە يادى خوا و ئیمانى راستەقىنە بەخوا و شوینى رینموونى خوا و ئایینى خوا
 كەوتن، ئەم ئیماندارە ئارامى ئیمانەكەى ژيانەكەى كامەران و پاك و خاوین و بەرەكەت دار
 ئەكات، بێجگە لەمانەش شوین كەوتنى رینموونى و بەرنامەى خوا بە رىك و راستى هۆى
 زۆرى و فراوانى سامان و دارايى و ناز و نيعمەتە، هۆى بەرەوامى و دەورى يە لە بەلا و
 بەسەرھاتى خراپ كە ژيان تال ئەكەن، بەلام پشت كردنە خواو بەرنامەى خوا هۆى بى فەبرى
 و خیر لى نەبیین و دابارىنى بەلاو بەسەرھاتى خراپە.. ئەو كەسەى كە روو وەرگێرى لە
 ئایین و بەرنامەى خوا لەم جیهانەدا بەو جۆرە تەنگ گوزهرانە و ژيانىكى راستەقىنەى
 خۆشى نى يە، ئیتىر با بوەستى ژيانى سەختى سامناكى ئەو كەسە مەگەر تەنھا خوا بزانى
 چۆنە؟

وَحَشْرُهُ. يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَعْمَى ﴿١٢٤﴾ قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدَكُنْتُ بَصِيرًا ﴿١٢٥﴾ قَالَ كَذَلِكَ
 أَنْتَ أَأَيُّنَا فَتَسِينَهَا وَكَذَلِكَ الْيَوْمَ نُنَسِّي ﴿١٢٦﴾ وَكَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِآيَاتِنَا رَبَّهُ وَلَعَذَابُ
 الْآخِرَةِ أَشَدُّ وَأَبْقَى ﴿١٢٧﴾ أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسْجِدِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ
 لَآيَاتٍ لِّأُولِي النُّهَى ﴿١٢٨﴾ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ لِزِمَامِهَا وَاجِلٌ مُّسَمًّى ﴿١٢٩﴾

ليزهدا نمونهيك لهو ژيانه خرابه باس نهكات كه نهفرموي: ﴿وَحَشْرُهُ، يَوْمَ الْقِيَمَةِ
 أَعْمَى﴾ نهو كه سهي كه روو وهرنه گيړي نيمه به كويزي حشري نهكهن له روژي دوايي دا،
 نهوهش له تولهي نهوهي كه لهم جيهانهدا خوي كويز كرد له ناستي نايه تهكاني خوا و
 سرنجي نه دان. وهكو روون نه بيتهوه لهم پرسيار و وهلامه دا: ﴿قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدَكُنْتُ
 بَصِيرًا﴾ كابرا كه به كويزي حشر نهكري، پرسيار نهكات و نهلي: نهی خوي پسروردگارم
 نايا له بهرچي به كويزي حشرت كردم لهكاتيك دا كه من له دنيا دا چاوساغ و بينا بووم؟ له
 وهلامي دا ﴿قَالَ﴾ خوا نهفرموي: ﴿كَذَلِكَ﴾ توله دنيا دا وينهي نهوهت كرد و بهو جوړه
 بوويت نهوهش نه مهبوو: ﴿أَنْتَ أَأَيُّنَا فَتَسِينَهَا﴾ نايه تهكاني نيمهت بو هات كه روون و روونك
 بوون نينجا تويزش كويز بوويت له ناستيان و لي يان گهرايت و تهماشات نهكردن. ﴿وَكَذَلِكَ
 الْيَوْمَ نُنَسِّي﴾ هروهما تويزش نه مېرؤ گويت پي نادري و نه ميلر نيتهوه له كويزي و سزادا ﴿وَكَذَلِكَ
 نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِآيَاتِنَا رَبَّهُ﴾ بهو جوړه نيمه توله نه سينين له كه سي كه له دنيا دا زياده
 رهوي كردي له توانين دا و سهري كرديته پيك ميناني نارهمزوه نارهواكاني و باوهري
 نه مينابي به نايه تهكاني پسروردگاري خوي ﴿وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَدُّ وَأَبْقَى﴾ سويند به خوا سزاي
 روژي دوايي به تين تره له سزاي دنيا و بردهوام تره، چونكه نه پراوهيه، خوا په نامان بدات
 لي ي. نينجا سرنجيكی بي باوهر هكان راهه كيشي و چاويكيان پي نه خشيني بو دواوه و بو
 ناو نهو هه موو گهل و ميلله ته ياخي و مل هوپانه كه بههوي باوهر نه مينان و تاوانيانهوه خوا

له ریشهی هینان، کهواته با بی باومرهمکانی نهم میللهته بترسن و تهمی خوار بین لهوانهوه،
 بیرئ بکهنوه و فریای خوی کهون پیش نهوهی شتهکه لهدست دهرچی، نهفهرموی: ﴿أَلَمْ
 يَهْدِهِمْ﴾ نایا خوا رنعموونی نهم بی باومرهمکانی نهکردوه و بوی روون نهکردونهتوه، بهم
 رنگه که نهفهرموی: ﴿هَمْ أَمَلْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ﴾ زورمان بهریاد کردوه له چین و گملی
 چهرهکانی رابوردوی پیش نهمان ﴿هُنَّ فِي مَكَانِهِمْ﴾ لهکاتیک دا که نهم بی باومرهمانه
 هاتوچو نهکن و نهگپرن به جی و شوینهکانیان دا، به چاوی خویان دروشم و نیشانهکانی
 بهریاد بوونیان نهبینن کاتی نهپون بؤ نیش و کار و بازرگانی بهرو شام و بهرو یهمن،
 واته بهلی خوا نهوانهی بؤ باس کردوون و خویشیان نیشانه و دروشمی ویران بوونی
 ولاتهکان و بهریاد بوونی دانیشتمهکانی بهچاو نهبینن، کهواته زور نهفامی یه تهمی
 وهرنهگرن با وکو نهوانیان بهسهر نهیعت، بیگومان بیر کردنهوه له بهریاد بوونی کهلانی
 رابوردو به تایبتهی سهرنج دانی جینگا و شوینی ویران بوویان زور گرنگ و بهکاره بؤ تهمی
 دادان جلهو گرتنهوه له مل هوپی و تاوان و خراپهکاری، بهلام زوربهی نهم بی باومرهمانه تهمی
 وهرناگرن، چونکه کسی تهمی خوار نهبی که ژیر و خاوهن فام بی، نهمانه نهفام و نهزانن،
 وکو نهفهرموی: ﴿إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي النُّهَى﴾ بهراستی له بهسهرهاتی نهو گله پیشووانه و
 بینینی شوینهواریان چند بهلگه و نیشانهی روون هیه بؤ نهو کهسانهی که خاوهن ژیری
 یکن که بهرگری خاوهنهکانیان نهکن له شتی ناشیرین و خراپ. نهم نایهته پیشووه
 هرهشهیهکی سامناکی لی وهرنهگری دهربارهی بی باومرهمکانی نهم میللهته، نهو تاقههی که
 خویان به مل هوپ دانهنا و بهر بهرهمکانی یان نهکرد لهگه نایهتهکانی خوا و لهگه ن
 پیغمبردا(ﷺ)، نینجا هوپی بهدی نههینانی نهو هرهشهیه روون نهکاتوه بهم فرمودهیه:
 ﴿وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَأَجَلٌ مُّسَمًّى﴾ نهگر لهبر نهوه نهبوویه که لهلایهن خوی توه
 بهلین و بریاری پیش کهوتوه و رابوردوه به مؤلهت دان و هیشتهنهوهی نهمانه و بهریاد

نەکردنیان، ئەگەر لەبەر ئەوە نەبۆایە کە ماوەیهکی ئاوبراو و دیاریی کراو دانراوه بۆ ژبانی ئەمانە لەم جیھاندا، یان بۆ هاتنی سزایان... ئەگەر لەبەر ئەوانە نەبۆایە، بێگومان سزا و تۆلەیان ئەنوسا پێی یانەوه، ئەمانیش بە وینەیی گەلە پێشووکانیان بەسەر ئەهات، بەلام خوا ئەوهی بەسەر ئەم ئوممەتە ئەهینا، لەبەر چەند حکمەت و بەرزۆمەندی یەکی گەرە، کە خۆی بە تەواوی ئەیانزانێ و زانایان چەند بەشینکیان لێ باس کردووه:

۱- گەڕانەوه و تۆبە کردنی زۆر لەو یاخی یانە کە ئەهوش شتێک بوو بەچاو بینرا، بۆ وینە(خالییدی کوپی وهلید و عیکریمەیی کوپی ئەبو جههل) و ئەوانی تر کە پێویست نی یە بە باس کردنیان، هەروەها موسلمان بوونی ئەو هەموو زۆلە و ئەوه و وهچەیی کە لە پاشان پەیدا بوون.

۲- زیاده ریز گرتنی پێغه مەبەر (ﷺ) بۆ ئەهیشتنی ئەو جوژه سزایانە کە لەوه و پێش هەبوون تا ئەو ماوه و لەناو ئەو گەلەدا بێت وەک ئەفرموی: ﴿وما كان الله ليعذبهم وانت فيهم﴾ خوا سزای بەریاد کردنی ئەوانە نادات تا تۆ لەناویان دا بیت. کەواتە مۆلەت دانەکە رەحم و بەزەییی بوو لەهاری خەلکی و هۆی زۆر بوونی ئوممەت و شوین کەوتوو هکانی پێغه مەبەر بوو (ﷺ) کە ئەهوش نومیّد و نامانجێکی گرنک بوو، سەرانسەر بەخێرو چاکەیی ئەو تەواو ئەبێت، چونکە پێغه مەبەر (ﷺ) بەشدارە لە هەموو چاکەیی ئوممەت دا بە چەندانە تا رۆژی دوايي بێ ئەمەیی پاداشت و ئەجری ئەمان کەم بێتەوه.

ئینجا ماتول مۆلەتی ئەو یاخی یانە ئەدا و سزایان دوا ئەخات، ئیتر چاره و رنگای پێغه مەبەر (ﷺ) ئەبێ هەر خو گرتن بێت و تۆشوووی ئەو رنگایەیش پەرستنی خوایه و یاد و پەيوەندی یە لەگەل خوادا و گوێ پێ ئەدانە بەو یاخی یانە و هەر باش و بۆشی یەکی ئەم جیھانە کە پێی یان دراوه بۆ تا قی کردنەوه یان،

فَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا وَمِنْ آنَاءِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْ

وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَىٰ ﴿١٣٠﴾

لهبر نهوه فهرموی پیئی: ﴿فَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ﴾ کهواته نهی پیغه مبر خوت بگره و سهیر بکه لهسر نهوهی نهوانه نهیلین دهر باره ی خوت و نایینه کت ﴿وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ﴾ نوئز بکه به جوئی سوپاسی په رومردگاری خوت بکه لهسر رینموونی و گه یاندنت به رینگای راستی خوا، یان په رومردگاری خوت به پاکي راگره له هاویهش و هموو شتیکی تر که شایان نهو نی یه، سوپاس بکه لهسر نهوهی توئی جوئی کردووتهوه بهم نایین و شریعه ته ی پیئی داوی، دان بنئی به ودها که خوا خاوهن و به خشنده ی هموو به مره و چاکه یه که ... خوای خوت بهو جوړه بپهرسته ﴿قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ﴾ له پیش هه لاتنی خوز و ﴿وَقَبْلَ غُرُوبِهَا﴾ له پیش ناوا بوونی دا ﴿وَمِنْ آنَاءِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْ﴾ له هندی کات و ساته کانی شهودا خوا بپهرسته نوئز بکه ﴿وَأَطْرَافَ النَّهَارِ﴾ هروه ها لهم سهر و نهو سهره کانی روزدا، واته به یانینان و نیواران، خوای خوت لهو کاتانه دا بپهرسته ﴿لَعَلَّكَ تَرْضَىٰ﴾ به نومید و چاوه پروانی نهوه نه جرو پاداشتیکت لای خوا دهست کهوی که رازی بیت پیئی. بیگومان په رستنی راسته قینه ی خوا یاد و په یوهندی یه به خواوه به یاد و په یوهندی به خواوه نارام و رهامندی له دل و دهر وون دا جیگیر نه بیت و نارام و رهامندی و دلنیا یی خوشتر و به نرخ ترین به مره و دهست کهوتیکه که چاره سهری هموو ناخوشی و به سهرهاتی خراب و داخ و دووی نه م جیهانه ی پیئی نه کری. مبهست لهم کاتانه دا کاته کانی نه م پینج فرزه یه له گه ل کاتی شهو نوئزدا، یان مبهست هه میشه یی په رستن و یاد و په یوهندی یه، به هر کام مبهست بیت خوا نهو فرمانه ی دا به پیغه مبره خوشه ویسته که ی ﴿سَبِّحْ﴾،

وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ

﴿١٣١﴾ وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا

تفسیر موی: ﴿وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ﴾ به شیوهی خوشهویستی و ناوای خوازی در نزهت مده به سهرنجی چاره کانت بولای نمر دمه لآت و دارایی و شت و مهکی که داومانه به چند تاقمی له بی باور هر کان و سوودمان پی گه یاندوون به مؤی نمر شتانهوه که شهوش پیمان داون ﴿زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا﴾ زینت و جوانی ژبانی نهم جیهانهیه که به زووی تیپهر نکات به وینهی گول که چنده جوان و شیرینه، کهچی نهمندهی پی ناچی سیس و وشک نهمی و شهوش که پیمان داون ﴿لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ﴾ بو نهمیه تاقیبان بکهینهوه تیای دا دهریاری تا دهرکوی بو خملکی نایا نهمانه سوپاسی خویان خویان نهمکن و هملنهسن به مانی نهم بههره و چاکه یانه؟ یان پیمان داون بو نهمی له روژی دواپی دا سزایان بدهین لهسهریان. ﴿وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ﴾ نهم روژی به پهروردگارت بوی ناماده کردوی له روژی دواپی دا یان نهم پیغمبریتی و پایه بهرزی بهی که کردوییتی به بهش و روژی تو نهمه چاکترین و بهردوام و نهمراویه. واته چاوت نهموانی بو نهمه شت و مهکی که لهم جیهانهدا داومانه بهوانه که گر و فریکه و به نیازی خیرو چاکهیش پیمان نهمداون، بلکهو چاوت هر بو نهمه برونانی که به تو دراوه و نهمری. وینهی نهم نایمه له چند سورته و جینگایمکی تردا هیه و مبهست بههموویان دلنهموایی پیغمبره (ﷺ) و رینمونی یهتی بو نهمههی همیشه دامزراو بیت لهسر نهم باره راستهی که لهسهریهتی و رینمونی نهممهتهکی بو پهیرهوی کردن و لاندان له رنگا راستهکی نهم، پیوسته بزانی که مبهست بهم جوړه نایهتانه رینمونی و بانگ کردن نی به بو خو گرتنهمه و قدمغه کردنی هموو خوشی و ژبانی پاک و خاوین و رابواردنی راست و رهوای نهم جیهانه، چونکه شتی وا دوره لهم نایینی پاکي نیسلامهوه به پیپی فرمودهی خوا و فرموده و کردوهی پیغمبری خوا (ﷺ) بلکهو مبهست بانگ کردنه بو شانازی کردن و دل بهستن تمنها به رهمانندی خوا و پهیرهندی و نهم شتانهی که نهمان و فوتان روویان تی نکات ﴿وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا﴾ نهمی پیغمبر فرمان بده به نال و بهیتهکت، یان به هموو شوین کهوتوه کانت له نهممهتهکت، فرمانیان پی بده به نویژ کردن و خویشت بهردوام به لهسری،

لَا تَسْأَلُكَ رِزْقًا نَحْنُ نَرْزُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَى ﴿١٣٢﴾ وَقَالُوا لَوْلَا يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ مِنْ رَبِّهِ ءَأُولَمْ تَأْتِهِمْ
 بَيِّنَةٌ مَافِي الصُّحُفِ الْأُولَى ﴿١٣٣﴾ وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ مِنْ قَبْلِهِ لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ
 إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَذِلَّ وَنَخْزَى ﴿١٣٤﴾ قُلْ كُلُّ مُرْتَبَضٍ فَتَرَبَّصُوا
 فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدَى ﴿١٣٥﴾

به ریکی به جی بیغه و دانی به سردا بگره ﴿لَا تَسْأَلُكَ رِزْقًا﴾ نیمه داوای رۆزیت لی
 ناکهین نه بو خۆت و نه بو ئەوان ﴿نَحْنُ نَرْزُقُكَ﴾ نیمه رۆزی تو ئەدهین، ههروهها رۆزی
 ئەوانیش، کهواته خۆت یهک تهن و یهک دل بکه بو کاروباری رۆزی دوايیت. ﴿وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَى﴾
 پاشه رۆزی چاک بو لهخواترسی یه، کهواته بو ئەو کهسانه یه که له خوا ئەترسن و بههوی
 ئەهوه خویمان ئەگر نه له تاوان و خراپه کاری، بئگومان نوێزی راسته قینهش ئەو سیفته
 پهیدا ئەکات، ئەو قهلفانه بهتینه فراههه ئەهینی بو مهردوم. له پێشهوه فهرمانی دا که
 پێغه مبر ﴿ﷺ﴾ خۆگر بیته له سهه ئەهوی ئەو یاخی یانه ئەیلین دهاریه ی خۆی و نایینه که ی،
 ئینجا ئەوا ئەگه بریته وه سهریان و داوایه کی زۆر بی جی و قسه یه که له قسه ناره واکانیان
 ئەهینی، بو ئەهه ی بیانباته وه به خویمان دا و بهر په رچی وته ناره واکانیان بداته وه. کورته ی
 داوا و وته ناره راسته که شیان ئەهه یه: قورئانیان به موعجیزه دانه نا و داوای موعجیزه و
 نیشانه ی پێغه مبریتی یان ئەکرد، بئگومان مه بهستیان بر و بیانوو بوو ئەگه نا ئەیانزان ی
 که قورئان موعجیزه و نیشانه یه کی تیرو تهواوه و هه موو له ناستی سه ره گهردان و داما و
 دهسته پاچه بوون، ئەفه رموی: ﴿وَقَالُوا لَوْلَا يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ مِنْ رَبِّهِ ء﴾ ئەوانه وتیان: ئەگه راسته
 محمد پێغه مبره ده ی با نیشانه، به لگه یه کی روونمان بو بیخی له لایه ن خواکه یه وه تا راستی
 و پێغه مبریتی یه که ی ده ره کو ی و ناشکرا بی لیمانه وه. ئینجا خوایش ئەیانباته وه به
 خویمان دا و بهر په رچی داواکه یان ئەداته وه به وه که قورئانیان بو هاتوو و ئەو قورئانه ش
 گه ره ترینی هه موو موعجیزه و نیشانه یه که و شتیکی هه میشه یی و هه موو کاتی یه، وینه ی
 ئەو موعجیزانه نی یه که ئەمانه داوای ئەکه ن، وینه ی ئەو موعجیزانه نی یه که پێغه مبره
 پێشووه کان پئی هاتوون، بو وینه: وه کو ئەو دوو موعجیزه ی موسا (علیه السلام) که له م
 سوهر ته دا باسی فه رمون، که ئەو جوژه موعجیزانه شتیکی هه میشه یی نین، به لکو هه ر بو ئەو

کاته به کار هینراون و روویان داوه تیای دا و زور تر بو ئه و تا قم و چینه به کار هاتوون که
 به چاو شته که یان بینویه، نیتر بو تا قم و چینی تر ئه و هیزه یان نه ماوه، به لکو هر کار ناکات
 له بی باوه ران به تایبته تی له پاش نه مانی پیغه مبه ره که و تیپه ر کردنی چهند کات و چهرخی
 به سهری دا... بو وینه ئه و هموو موعجیزه گه وره گه ورانه ی که له سهر دهستی موسا و
 عیسا دا روویان داوه - درودی خویان له سهر بیئت - ئه و هموو موعجیزانه به نیستای
 جووله که و گا وره کان چی؟ نه توانن به کینی به سه لمینن که ئه و موعجیزانه روویان داوه؟ به لام
 قورئانه که ی پیغه مبه ر (ﷺ) شتیکی هه می شه یی و هه موو کاتی یه، له هه موو چهرخی که دا ته ر
 و تازه یه، به لکو له پاش پیغه مبه رو نیستا و له مه و پاش هیزو ده سه لاتی ئاشکرا تره له
 خه لکی، چونکه زور شتی نه یینی قورئان هه یه له کاتی هاتنه خواره وه ی و له چهرخی
 پیغه مبه رو چهند چهرخی تر پاش خوی ئه و شته نه یینی یانه دهرنه که وتوون بو خه لکی، تا
 دنیا دنیا یه ئه و شته نه یینی یه نایابانه دوا یی نایه ن و به ره به ره خوا دهریان نه خات و تا بیئت
 قورئان به هیز تر نه بی له پیش چاری مه ردوم و جووله که و گا وره کان نه گه ر بیانه وی
 موعجیزه کانی موسا و عیسا روون بکه نه وه و بی سه لمینن به خه لکی به هه چ کلۆچ ناتوانن له م
 باره وه نه بی په نا بینن به قورئان بو ئه و مه به سه ته... قورئان له چهند بارو روویه که وه موعجیزه
 و نیشانه یه کی روون و ره وان له سهر پیغه مبه ری تی پیغه مبه رمان (ﷺ) یه کی له و بارو رووانه
 نه مه یه: که نه م قورئانه کورته و خولاسه ی کتیب و په راوه پیشووه کانی نوممه ت و میله ته
 رابوردووه کانی تی دایه، که نه وه ش شتیکی نه یینی و غه یبی بووه به هه چ کلۆچ له لایه ن خوا وه
 نه بی نا گا داری به سهر نه وه دا نابی و نا گو نجی، به تایبته تی ئه و پیغه مبه ره که نه م قورئانه ی
 را گه یاند که سیکی نه خوینده واره و له نا و گه لیکی نه زانی بی نا گای نه خوینده واره دا پیگه یو وه
 و تی که لی خوینده واری شی نه کردووه، که واته قورئان هه رچو نی موعجیزه و نیشانه یه کی
 روونه له سهر پیغه مبه ری تی محمد (ﷺ) هه رو هه نیشانه و به لگه ی شه له سهر راستی پیغه مبه ره
 پیشووه کان و نه و کتیب و په را و نایینه ی که نه وان هینایان، جا لی ره دا له م باره وه
 به ره رچی دا وای بی با و ره کان نه داده وه، نه فه رموی: ﴿اَوَلَمْ تَأْتِهِم بَيِّنَةٌ مِّنْ اِلٰهِ رَبِّكَ اَن يٰۤاٰتِیَ
 ئه وانه قورئانیان بو نه هاتووه که به لگه و نیشانه ی روون و ئاشکرایه له سهر راستی نه وه ی
 که له کتیب و په را وه پیشووه کان دا بوو؟ واته به لی قورئانیکی نا و و موعجیزه یه کی و
 به هیزیان بو هاتووه، که واته چون بیر ناکه نه وه له م موعجیزه گه وره یه و دا وای به لگه و
 نیشانه ی تر نه که ن؟ به راستی زور جیگای سهر سو پرمانه ئه و دا وایه، به لام وه کو له پیشه وه

وتمان نهوانه هر مهبهستیان لاری و بر و بهمانه بوو، خوایش پرو بهمانه‌ی بریون نه‌گهر چی
 دانیان پیدا نه‌ئنا وکو لهم فرموده‌یشموه روون نه‌بیتموه ﴿وَلَوْ أَنَّا أَمَلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ مِّن قَبْلِهِ﴾
 نه‌گهر له مرجیک دا ئیمه بی باوهرمکانمان به‌ریاد بگردایه به سزایه پیش رهوانه کردنی
 محمد بو سهریان ﴿لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنُنَجِّكَ مِن قَبْلِ أَنْ نَدَلَّ وَنَخْرَجَ﴾
 بیگومان له رژی دوا‌ی دا نه‌یان وت: خویه کاشکی پیغه‌مبهرکت رهوانه بگردایه بولمان،
 نینجا ئیمه‌یش شوینی نایه‌ته‌کانی تو نه‌کوتین که نهو پیغه‌مبهره نه‌ی هینان پیش نه‌مه‌ی
 زلیل و سر شوپ بو‌یینه‌یه به سزای دنیا و بی ناپروو بین به سوتان و کهوتنه ناو ناگری
 دوزه‌خ، به کورتی نه‌گهر پیغه‌مبهرمان رهوانه نه‌گردایه بو سهریان له رژی دوا‌ی دا
 بیانوویان نه‌هینایموه بو کوفر و بی باوهری یه‌که‌یان، به‌لام له‌پاش ناردرنی پیغه‌مبهر نیت
 بیانوویان برا و رنگای قسه‌یان نه‌ما و دوچار ی پاشه‌رژی سه‌خت و سزای به‌تینی خویان
 دین و ماتول پاشه‌رژی نه‌مانه نه‌وه‌یه، که‌واته پیغه‌مبهر ﴿لَقَدْ كُفِرَ لِيَّ يَانَ﴾ گوی نه‌بی لی یان و دلته‌نگ
 و ناره‌حت نه‌بی بهو باوهر نه‌هینانه‌یان، چونکه خویان تاوانبارن و سوچ له خویانه‌وه‌یه..
 پی یان راگه‌ینه‌ی که نه‌م چاوهرپوانی هاتنی نه‌و پاشه رژه سامناکه‌یه بو‌یان، نیت نه‌وان
 چاوهرپوانی چی نه‌کن با بیکن، له دوا‌ی دا تی نه‌گهن و نه‌زانن کی له‌سهر رنگای راست
 بووه؟ وکو نه‌فرموی: ﴿قُلْ كُلُّ مَرْصَدٍ مَّرصِدًا﴾ نه‌ی پیغه‌مبهر بلای هموو یه‌کی له ئیمه و
 ئیوه چاوهرپوانی پاشه رژین بو خومان و بو یه‌کتر، که‌واته چاوهرپوانی بکن چون نارمزوی
 نه‌کن! ﴿سَتَعْلَمُونَ مَنِ اصْحَابُ الضَّرْبِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدَى﴾ له‌مه‌وپاش به‌م نزیکانه نه‌زانن که کین
 خاوه‌نه‌کانی رنگای راست و نایینی راست، کی له گومرایی دهرچووه و کهوتووته سهر
 رنگای راست و رنموونی وهرگرتووه؟ واته بیگومان بو‌تان روون نه‌بیتموه به باشی
 له‌مه‌وپاش نه‌زانن، که ئیمه له‌سهر نایینی راست بووین و ئیوه گومرا و سهر لی تیک چوو
 بوون.

دوا‌ی هات سورته‌ی (طه) له به‌یانی رژی جومه‌ه ۱۴۰۰/۵/۵ خوا یارمه‌تی بدات بو له‌مه‌و پاش و
 به به‌زه‌یی خوی وهری گری - آمین - .

تەفسىرى قورئانى پىرۆز

جزمى ۱۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَقْرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ ﴿١﴾ مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرِ مِنْ رَبِّهِمْ

تُحَدِّثُ إِلَّا أَسْتَمَعُوهُ وَهُمْ يَلْعَبُونَ ﴿٢﴾ لَأَهْبَةَ قُلُوبَهُمْ

سوره نسی (الانبیاء)

مهککھی یه (۱۱۲) نایه ته

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نهم سورته سورته تیکی زور گوره یه، ناموزگاری گوره و گرنکی تیادیه به وینهی
زوریهی سورته مهککھی یه کانی تر هموو باس و مبهسته کانی نه گهریتوه بو چاندن و
دامزاندنی عقیده و باور به تاك و تهنیایی خواو پیغه مبریتی پیغه مبرو راستی قورنان
و هاتنی رژی دواپی، له یه کم جاروه چند رسته یه که نه مینتی که زور به مینن و دل و
دهروون نه مینتیه لهرزه و داینه چله کینن، به لام دل و دهروونی که زیندووی و ناماده پی تیادی
بی بو بیدار بوونه و بیر کردنه وه. نه فرموی: ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * أَقْرَبَ لِلنَّاسِ
حِسَابُهُمْ﴾ نزیکه که وتوه ته وه له خه لکی یه وه حساب و لی پرسینه وه یان له و کرده وانه
لهم جیهانه دا کردوویانه، واته کاتی هاتی رژی دواپی نزیکه که له و رژه دا پرسیار نه کری
له خه لکی، به گویره ی کرده و یان پاداشت و توله یان نه بیت. به لی به راستی نه و رژه نزیکه،
نیت هرچنده کات و چرخه ترمی مابی، چونکه به لای خواوه نزیکه با خه لکی به دوری
دابنین، نزیکه کاتی که نه وهی ماوه له ته منی نه جیهانه به ارورد بکری له گهل نه وهی
تیپه ری کرده وه، نزیکه چونکه بیگومان نه و رژه به دی دیت، هرچی به دی بیت نزیکه،
دور نه و شته یه که رویش و تیپه ری و دواپی هات و نیت نابی، بیجگه له مانه ش: بیگومان
مردن نزیکه و هرکس بمری پی یه که نه مینتیه نه و رژه و ده ست نه کری به جو ری له حساب

و پرسپاری. کهواته زور راسته نزيك كهوتنه‌وی شو روزه له خه‌لکی يه‌وه، ﴿رَمَمَ فِي عَفَلَةٍ﴾ له‌کاتیک دا خه‌لکی له بی ناگایی دایه و هوشی به‌لای شو حیساب و پرسپاره‌وه نی یه که یه‌خه‌ی نه‌گری ﴿مُتْرَضُونَ﴾ رو و هرگیزاوه و پشت تیکرن له بیر کردنه‌وه و خو ناماده کردن بو شو روزه ﴿مَا يَأْتِيهِمْ مِّنْ ذِكْرٍ مِّن رَّبِّهِمْ تُحَدِّثُ إِلَّا أَسْتَمَعُوهُ وَهُمْ يَلْمِزُونَ﴾ له لایه‌ن په‌روهردگاریانه‌وه ناموزگاری یان بو دیت که بیداریان بکاته‌وه له خوی بی ناگایی و نه‌زانی، کات له دوی کات نه‌وه‌شیان بو تازه نه‌کریته‌وه و نه‌دریته‌وه به‌گوینچه‌کیان دا، هیچ له‌و ناموزگاری یانه‌ش نی یه که به‌باشی نه‌بیستن، له کاتیک دا هیچ گوی یان نی یه لی یان و گالته نه‌کن و لاقرتی یان پی یان دیت. شو ناموزگاری یانه به‌باشی نه‌چی به‌گوینچه‌کیان دا، به‌لام له کاتیک دا ﴿لَا هَيْعَةَ فَتْرِبُهُمْ﴾ دل‌کانیان بی ناگایه له بیر کردنه‌وه لی یان.

سه‌ره‌تای شم سورته هرچند له یه‌که‌م جاره‌وه هاته خواره‌وه دهرباره‌ی کومه‌لیکی

تایبه‌تی له دل مردوه‌کانی یه‌که‌م چین که شم قورئانه‌ی چوو به‌گوینچه‌که‌دا، به‌لام شم نیشانه‌و شیوه‌ی که باسی فرمووه بو هموو که‌سینکی که له بوشی دل خالی یه، له هموو چهرخ و کاتیک دا، له هموو تاقم و گه‌لیک، به‌م سیف‌ت و نیشانه‌و دل‌ه مردوه‌کان - که قوفل دراون و هرگیز ته‌می و هرناگرن - جوی نه‌بنه‌وه له دل‌ه زیندوه‌کان که کراوه و ناماده‌ن بو گوی رایه‌لی و هرگرتنی هموو ناموزگاری و ته‌می یه‌ک. شو کومه‌له سه‌ره‌رای شو که‌له بوش و دل مردوو بوون و به‌دیمن لاقرتی یان نه‌کرد و نرخینکی نه‌وتویان بو قورئان دانه‌نه‌نا، به‌لام له دهررون دا سام و ترسی شم قورئانه هینا بوونیه دل‌ه له‌رزوه و که‌وتبوونه چم و چار بو به‌رگری کردنی به‌پرو پاگه‌نده به‌چند جوړو شیوه‌یه‌ک که له‌وه و پاش باس نه‌کرین زور به‌نه‌ینی خه‌ریک نه‌بوون بو دیاریی کردنی جوړو شیوه‌ی پیلان و پرو پاگه‌نده‌کیان بو شم‌ه‌ی کومه‌لی ژیر ده‌سته و گشتی خه‌لک نه‌زانن به‌و گرنگی و سام و ترسی قورئانه که دهرونی سه‌روکه پیلان گیره‌کانی داگیر کردبوو،

وَأَسْرُوا النَّجْوَى الَّذِينَ ظَلَمُوا هَلْ هَذَا إِلَّا بَشْرٌ مِثْلُكُمْ أَفَتَأْتُونَ السِّحْرَ وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ

﴿٣﴾ قَالَ رَبِّي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ

نه فرمودی: ﴿وَأَسْرُوا النَّجْوَى الَّذِينَ ظَلَمُوا﴾^۱ نهو تاقمه که ستمکار بوون و بت په رست بوون نه بیان ریست که خملکی گومرا بکن، نهو تاقمه زاله قسه و باس و راویژیان له باره ی پیغه ممبره وه زور به نهینی کرد، له نیوان خویمان دا به چپه و نهینی نه مه بیان نهوت: ﴿هَلْ هَذَا إِلَّا بَشْرٌ مِثْلُكُمْ﴾^۲ نایا نه مه - واته محمد - هیچ شتیکی تره جگه له نادمی یه که به وینه ی خوټان؟ واته نه خیر فریشته نی یه و هر نادمی یه که وینه ی خوټان، که واته پیغه ممبر نی یه و نه وهش به گویره ی تیگه یشتنی نهوان که پیغه ممبر نه بی فریشته بیت و نابی نادمی بیت، ماتول پیغه ممبر نی یه و نادمی یه، که واته نه وه ی رایته گه یه نی و نه یلی و خملکی سرسامه لی ی و له چاردا نی یه، نه وه له لایهن خواوه نی یه، به لکو سیحر و جادوه ﴿أَفَتَأْتُونَ السِّحْرَ﴾^۳ ده ی نایا نیوه نه چن بولای جادو سیحر و باوه ری پی نه مه یین و شوینی نه کمون ﴿السِّحْرَ وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ﴾^۴ له کاتیک دا که خوټان شته که نه بیین، واته به چاوی خوټان نه بیین که محمد پیاوینکه وه کو خوټان، که واته نه زمان نه وه ی نه یلی جادوه، ده ی نیتر چوټ باوه ری پی نه مه یین و شوینی نه کمون؟ خوی گوره هوالی نهو کو بوونه وه و راویژه ناروه ای دا به پیغه ممبر ﴿سوره﴾^۵ و ناگاداری کرد به سر پیلانه که یان دا، فرمانی دا که کاروباری خو ی و نهو بی باوه رانه هوالی خوا بکات و بیداته ده ست خوا، پیغه مبریش وای کرد و هموو شته که ی هوالی خوا کرد، وه کو نه فرمودی: ﴿قَالَ رَبِّي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ﴾^۶ بهرامبر بهو قسه و کرده وه ناروه ای نهوانه پیغه ممبر ﴿سوره﴾^۷ وتی: په روه ردگاری من زانایه و ناگاداره به هموو وته و تاریک له ناسمان و زهوی دا، نیتر په نهان و نهینی بن، یان ناشکرا، ناگاداره بهوانه هموو چ جای نه وه ی نهو بی باوه رانه به نهینی وتویانه،

^۱ تفسیره که به پی ی خویندنه وه یه به وشعی: (قال) که نیستا بهو جوړه باوه. نهو وشعی نه خویندنه وه به (قل) نه وهش هر ویک و راسته و مه بسته هریه که و ناگوری.

وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٤﴾ بَلْ قَالُوا أَضْغَثُ أَحْلَمٍ بَلِ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَأْتِنَا بآيَةٍ
 كَمَا أُرْسِلَ الْأُولُونَ ﴿٥﴾ مَا آمَنَتْ قَبْلَهُمْ مِنْ قَرِيبَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا
 قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُوْحِي إِلَيْهِمْ فَتَلَوْنَا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧﴾

﴿وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾ تمنیا خوا بیسندهی راسته‌قینیه و هموو شت نه‌بیستی، زانای
 راسته‌قینه و هموو شت نه‌زانی و ناگاداره پی‌ی، که‌واته هر پیلانی بگپنن خوا نه‌زانی و
 پیغه‌مبیریش ناگادار نه‌کات به‌سیری دا، نه‌و بی با‌وه‌رانه سرسام و سرگرگردان بوون، نه‌یان
 نه‌زانی ده‌رباره‌ی نه‌م قورنانه چی بلین؟ له‌سهر بارو رایه‌ک رانه‌نه‌وه‌ستان هر ده‌مه شتیکیان
 نه‌وت، وه‌کو روونیش نه‌بیته‌وه له‌م فرموده‌یه‌وه ﴿بَلْ قَالُوا أَضْغَثُ أَحْلَمٍ﴾^۱ وازیینه له‌وه که
 نه‌یان وت جادوه، نه‌وانه وتیان: نه‌م قورنانه شتی پپو پوچ و تیکه‌ل و پیکه‌له، محمد له
 خودا دیویتی!! نینجا له‌وش گواستیانه‌وه وتیان ﴿بَلِ افْتَرَاهُ﴾ محمد خو‌ی به‌ده‌ست
 قه‌ست هملی به‌ستوه به‌دم خاوه و ده‌ست هلبه‌ستی خو‌یه‌تی، نینجا له‌وش
 گواستیانه‌وه و وتیان: ﴿بَلْ هُوَ شَاعِرٌ﴾ محمد شیعر بی‌ژه و نه‌مه‌ی که نه‌یلی شیعره، واته
 نه‌وانه سرسام بوون له‌باره‌ی قورنانه‌وه، له‌سهر باری دام‌زراو نه‌بوون، نیتر نایا نه‌و وشه
 ناراستانه له‌لایه‌ن هم‌وو‌یانه‌وه بووینت، یان هر تاقمیک یه‌کیک له‌و وشه نار‌ه‌وایانه‌ی نه‌وت،
 به‌هر جو‌ری بو‌بی نه‌و ته‌ جیا‌وا‌زانه به‌لگه‌یه‌کی روونن له‌سهر نه‌وه که دام‌ا و ده‌سته
 پاچه بوون به‌رام‌بهر قورن‌ان و نه‌یان ده‌زانی چی بکه‌ن و به‌ چ جو‌ری به‌رگری بکه‌ن؟ نینجا
 ویستیان خو‌یان رزگار بکه‌ن له‌ده‌ست قورن‌ان به‌ داوا کردنی موعجیزه‌یه، به‌ وینه‌ی
 موعجیزه‌ی پیغه‌مبیره پیش‌وه‌کان، وتیان: ﴿فَلْيَأْتِنَا بآيَةٍ كَمَا أُرْسِلَ الْأُولُونَ﴾ نه‌گر نه‌وه‌ی نینه
 نه‌یلین راست نی یه و به‌لکو نه‌وه راسته که محمد پیغه‌مبیره پیش‌وه‌کانی پی ره‌وانه
 کراوه، وه‌کو ده‌ست و دار ده‌سته‌که‌ی موسا و که‌ر و کویر چاک کردنه‌وه‌که‌ی عیسا، واته

^۱ به‌ پی‌ی تفسیره‌که وشه‌ی (بل) هر‌ستیکیان ب‌ گواسته‌وه‌یه، به‌که‌میان له‌لایه‌ن خاوه‌یه و نه‌وانی تریان هینی
 کافره‌کانه و خوا نه‌یک‌پرتیه‌وه، ب‌ل به‌تال کردنه‌وه‌ی پیشی خو‌یان، نه‌م سی وشه ناراسته‌ش وه‌کو بو‌وانه پیش‌وه‌که له‌و
 وته نار‌ه‌وایانه‌یه که ر‌ر به‌ نه‌ینی نه‌یان وت، نینجا با بزانی که‌سی باری تر نه‌گوجی له‌ وشه‌ی (بل) ده‌کان دا و به‌و هم‌وو
 باره‌ تفسیر کر‌لونه‌ته‌وه.

نه گهر موعجيزه يه کي و امان بؤ بيني نيمه باوهرې پي نه هينين، نينجا خوا نه يان خاتمه به درووه که نه و کاتهش باوهر ناهينن، چونکه وينه نه مان له گهل و نوممه ته پيشووه کان په لپ و بهانه ي و ايان گرت و بويان جي به جي کراو که چي له پاشان باوهر يان نه هينان و نينجا خوايش به بربادي کردن و له ريشه ي هينان، نه وهش به گويزه ي باوي خوا دهر باره ي نه وانه ي نه وهنده ياخي و سرکيش بن و بگه نه نه و رانه يه، نه فهرموي: ﴿ مَا آمَنَتْ قَبْلَهُمْ مِنْ قَرِيْبَةٍ اَمْ لَكُنَّاهُ ﴾ له پيش نه وان دا هيچ خه لکي ولات و شاري تر باوهرې نه هينان که نيمه يش له ريشه مان هينان و به بربادمان کردن به هوي باوهر نه هينان و په يمان شکاندنه که يانه وه، ﴿ اَفْهُمْ يُزُورُ ﴾ ده ي تايا نه مان باوهر نه هينن؟ واته نه خير باوهر ناهينن، چونکه سروشتي ياخي و مل هوهره کان يه که جوهره، که واته نه مانيش پاش به جي هيناني په لپه که يان هر باوهر ناهينن وه کو نه وانه ي گه له پيشووه کان، به لکو نه مان ياخي و مول هوهر ترن، دياره به گويزه ي باوي خوا نه و کاته نه مانيش به برباد نه کران، که واته به دي نه هيناني په لپه که يان چاکه و به هر يه که بوو له لايه ن خواوه دهر باره ي نه نوممه ته، له لوتف و به زه يي خوا به زياد بينت، يه کي که له ره خنه ي بت په رسته کان دهر باره ي پينغه مبه ريتي پينغه مبه ر (ﷺ) نه وه بوو که ناده مي يه و پينغه مبه ريش نابي ناده مي بينت، نه و خواي گوره ش به ربه رچي قسه که يان نه داده وه و نه يان خاتمه به درووه، نه فهرموي: ﴿ وَمَا اَرْسَلْنَا قَبْلَكَ اِلَّا رِجَالًا نُّوحِيْ اِلَيْهِمْ ﴾ نه ي محمد له پيش تو ره وانه مان نه رکردوه بؤ سر گهل و نوممه ته کاني رابوردوو جگه له پياواني که سروشمان کرده لايان نه وه ي ويستيتيمان، پياوانيکمان ره وانه کردوه له تيره ي ناده مي و وينه ي ره وانه نه لا کراوه کان، بؤ سر هيچ گه لي مه لانيکه مان نه ناردوه ﴿ فَتَلَوْا اَهْلَ الذِّكْرِ اِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴾ نينجا بي باوهره کان نه گهر خوتان زانا نين و نه وه نازانن پرسيار بکه ن له زاناکان و نه هلي تهورات و نينجيل تا نه وه تان بؤ روون بکه نه وه. نه و بت په رسته يان پرس و رايان نه کرد به نه هلي کيتابانه له باره ي پينغه مبه روه (ﷺ) و باوهر يان هه بوو به قسه يان، بينجگه له وهش نه وانه دوو تاقم و کومه لي گوره بوون و بينگومان هه موو باوهر يان بووه و هه موو يه که قسه بوون که پينغه مبه ران له تيره ي هه موو ناده مي بوون - سه لامی خوايان لي بينت -، که واته به م فهرموده يه ده مي بت په رسته کان به ستر او هيچ قسه يان بؤ نه ما يه وه. بينگومان ماتول پينغه مبه ران له تيره ي ناده مي بوون نه بي ياساي گوزهران و ژيان و مردنيشيان له سر باو و ره وشتي ناده مي بينت،

وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا لَا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ ﴿٨﴾ ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ فَأَنْجَيْنَاهُمْ

وَمَنْ نَشَاءُ وَأَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ ﴿٩﴾

وہکو نہ فرموی: ﴿وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا لَا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ﴾ **ثو پیغہمبیرانہمان** نہ کردوہ بہ لہش و قہبارہیک کہ خوراک و خواردمہنی نہ خون وینہی فریشتہ، بہکو ہرچونی لہ تیرہی ٹادہمی بوون، ہرودہما لہسر سروشتی ٹادہمیشن لہ ژیان دا و پیوستی یان ہبوو بہ خہو و خواردن، **ثو پیغہمبیرانہ ہمیشہیی و نمر نہبوون، بہکو** وہکو خہلکی تر ماوہیک لہم جیہانہدا ژیاون و ٹینجا مردوون، **ٹہم رخنہی کہ بت** پہرستہکان ٹہیانگرت لہ پیغہمبیر ﴿٩﴾ لہبارہی ٹادہمیٹی و خہو و خواردن و ہٹسان و گہران بہ دہشت و دہرو بازاردا، **ٹہم رخنہ بی جی یہ ہر لہ کونہوہ گیراوہ لہ** پیغہمبیرمکانی تریش - سلامی خویان لی بیت - و ہوکہشی نہفامی و نہزانی یہ، **ٹہوانہ** تی نہگہیشتون لہ مہبہست لہ پیغہمبیرو پیغہمبیریتی بہموی ٹہوہوہ ٹہو قسانہیان بہدم دا ٹہات. بیگومان پیغہمبیر کہسیکہ فروستادہو رہوانہ کراوی خویہ بو راگہیانندی ٹایین و بہرنامہیک کہ خوا ناردوویہتی بو سہر بہندہیانی، **ٹہو پیغہمبیرہ ٹہبی لہ ہموو** بہندہکانی تر گوی رایہل تر و مل کہچ تر بوویٹ، لہ ہدی ہینان و پیک ہینانی ٹہو ٹایین و بہرنامہی کہ خوا ناردوویہتی، **ٹینجا ماموستایی ٹہو خہلکہی کردبی و فیری کردبن.** کہواتہ ٹہبی کہسی بووی کہ پھیومندی تہواوی بووی لہگہل ٹہوانہی کہ رابہری و ماموستایی کردوون، **ٹوانیبیتی بڑی لہ ناویان دا بی سلہمینہوہ لہ یہکتر، ٹہبی ہستی** کردبی بہہر شتیک ٹہوان ہستی پی بکن لہ ژیانی ٹہم جیہانہدا، **ٹہگینا ٹہو ماموستایی** یہ ناگونجی و ٹہو رابہری یہ بہ ریکی ناروا، **کہواتہ ٹہبی کہسیک بووی لہ تیرہی خہلکہکہ** و لہسر سروشتی ٹہوان بوویٹ، **بیجگہ لہومش ٹہگہر لہ تیرہی ٹہو خہلکہ نہبویہ و لہسر**

سروشتی نهوان نهبوايه، نهو خهلكه نهيان نهتوانی پهپرهوی یان بکهن و لاسایی یان
 بکهنهوه له کردارو رهفتاریان دا، پیغهمبیرانیش نهبی پهپرهوی کراو بووبن، ژیانیان نهبی
 نمونهیهکی پاک و خاوین بوویی بؤ چاو لی کردن. له پاش نهوانه هموو، خوی گوره
 ریژی داوه به نادهمی و رادهو پلهی بهرز کردوونهتهوه، بههره و چاکهی تاییهتی رشتووه
 بهسهر نهو تیرهدا بهمهی هیندیکی لی کردوون به جینشین و رابهری خوی کهچی نهو نهزان
 و نهفامانه شانیان نهو ریزو بهمهری هل نهنگرت، بههوی نهوهوه دژی وهستان و دهمبازی
 یان نهکرد که نابی پیغهمبیر له تیرهی نادهمی بیت!! بهلام خوی گوره - که هموو بریار و
 کرداری به جی یه و راسته - به قسهی نهفام و نهزان ناکات، به گویرهی نیازو نارهزوی
 نارهوای نهوان بریار نادات، بهلکو به گویرهی زانین و حکمهتی خوی کرد و پیغهمبیرانی له
 تیرهی نادهمی هلبژارد، لهسهر سروشتی نادهمی رهوانهی کردن و ژیانندی، هر به پیی
 نهو زانین و حکمهتی خویه سهری خستن و زالی کردن و دوژمنهکانی بهریاد کردن وهکو
 نهفرموی: ﴿ثُمَّ صَدَقْتَهُمُ الْوَعْدَ فَأُجِيبْنَهُمْ وَمَنْ نَشَاءُ وَأَمْلَكْنَا لَسُرِّينَ﴾ نینجا نیمه له تیرهی
 نادهمی پیغهمبیرانمان رهوانه کردو بهلینمان پیدان، راستمان لهگهل کردن له بهلینهکهمان
 دا، بهم رهنکه نهوان و هرکهسی تریش ویستبیتمان رزگارمان کردن و نهوانهی زیاده روی
 یان کرد له کوفرو گوناوو تاوان دا بهریادمان کردن، له پیشهوه هرهشهی کرد له بت
 پهستهکان و تانهو تهشهری لی دان و لهکهداری کردن بهمهی بی ناگا و بی هوشن و لاقرتی
 یان لی دیت به نایهتهکانی خوا، نینجا راستی پیغهمبیریتی پیغهمبیرمانی روون
 کردهوه(ﷺ) و بهرپهچی دانهوه و هرهشهی لی کردن لهبارهی چند رهخنهیهکی نهفامانه
 که بهدهمیان دا نههات دهربارهی پیغهمبیرو قورنانهکی، له پاش نهوه نهوا هندی گورهیی
 و سوودی قورنمان روون نهکاتهوه و هانیمان نهادات لهسهر بیرکردنهوه و گوی رایلی،

نه فرموی: ﴿لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ﴾^۱ سویند به خوا ئیمه نارد و مانته خوارموه بولای ئیوه کتیبینی گهوره و گرنگ که شهرهف و ناوبانگی ئیوهی تیدایه، ﴿أَفَلَا تَعْقِلُونَ﴾ دهی ئایا ئیوه ژیر نین و بیر ناکه نهوه؟ واته ژیر بن و بگامن و بیر بکه نهوه لهو کتیبه گهوره به و بترسن و خوټان بیاریزن له پشت تی کردن و رهفتار به پیچهوانهی فرمانه کانی. بیگومان ئه م قورئانه موعجیزه به کی بوون و رهوان و کراویه بو هموو چین و تا قمیك تا دنیا دنیایه، همیشهی یه، نهك به وینهی موعجیزه کانی پیغه مبرانی رابوردو که هرچهند شتیکی گهوره و گرنگ بوون و خه لکی هموو دهسته پاچه و پهك کهوتوو بوون له ناستیان، به لام شتیکی کاتی بوون و کاریان تنها لهو تا قمه ئه کرد که به چاو ئه یان بینین، ئیتر پاش ئه وان هیچ دوزمن و بی باوه رنکیان پی پهك نهئه خراو دم کوت نهئه کرا. به ئی به راستی ئه م قورئانه هوی شهرهف و به رزی و ناوبانگی گهوره بوو بو گهلی عه رب، چونکه به زمانی ئه وان هاته خوارموه، زمانه که یانی پاراست و هیشتی یه وه و کردی به زمانیکی جیهانی، گهلی عه رب پیش ئه م قورئانه هیچ باس و ناوبانگیکی نه بوو، به لکو گه لیکی بهش خوراوی چه سواوه بوو له ژیر دهستی فارس و روم دا و تا ئه م قورئانه هات و ئه وانیش به ریکی په یامه که یان هه لگرت و تنها ئالا که ی ئه ویان به رز کرده وه، ئه و کاته به هوی ئه م قورئانه وه ناوبانگیان به رزی بووه وه، رۆژئاوا و رۆژه لات و خوارو ژووری زهوی یان کهوته ژیر دهست، جلهوی ژیان و جیهانیان گرته دهست، رووناکي داد و ژیانی به خته هوری و کامرانی یان بلاو کرده وه به ولاتان دا، به هوی ئه وه وه خویشیان خوش بهخت بوون و خه لکیشیان خوش بهخت کرد، ئه و میژووه به رزه یان بو فراهم هات که رووی ئاده مینتی پی سوور و سه ربه رز بوو، تا دنیا دنیایه کرده وهی شیرینی پیواوه هه لکه و تووه کانیان سه رمه شقه و رابه ره بو

^۱ وشه ی (نکر) به سی جزی تریش ته فسیر کراره ت ره، به لام نه وهی ته فسیره که به هیژ تره، چونکه رای - ابن عباس - و تقدیه ی له سه ر، جیره کانی تریش نه که رینه وه بزی.

هممو ویلی، روون کهرهوهی هممو تاریکی یهکه بۆ هممو داماو سر لی شیواوی. بهلام
 نهوانهیان که بۆ فرامهم هات بههزی نهوهوهبوو که تنها نالای ئیسلامیان هلگرتبوو بهس،
 تنها بهناوی ئیسلامهوه قسهیان نهکرد و بهس، عهرهبايهتی و رهگهزایهتی به هیچ جوړ
 دروشمیشی نهما بوو له دهروون و میشک و هستیان دا. تا نهوان لهسر نهو باره
 راستهبوون هممو کاروباریان لهسر راستی بوو، بهراستی نهرویشته، بهلام که دهستیان
 کرد به لادان له ریگا راستهکهیان نهو کاته کهوتنه سر رهوپهوهی پهستی و کزی و دامای
 تا وایان لی هات نالای ئیسلامیان فری داو چهند نالایهکی تریان خسته جیگاکی، دهستیان
 بردا له قورئان و رهوشتی پیغمبر (ﷺ) دهستیان گرت به جاهیلی یهتی کۆن و تازهوه،
 نهو کاته بوون به ژیر پیوه و پیشیل کران و ماف و بهشیان داگیر کرا بهجوړی جوولهکه که
 بی نرخ و ریسوا و ژیر دهستهی هممو جیهان بوو لی یان راست بوونهوه و له جهرگی خاک
 و ولاتیان دا میری یهکیان پیک هیئا که گالته و لاقرتی نهکات بهو هممو میری یه عهرهبانه
 که ژمارهیان بهناو نهکاته (۲۲) میری، نفوسیان نهکاته زیاد له (۲۵۰) ملیون! بهراستی
 پیویسته عهره بیری بکنهوه و ناوپی بدمنهوه بهلای خویمان دا تا بزائن که به بی نه
 قورئانه هیچ بیر و باوهپنکیان نهبووه و نیانه، ناویشیان بی که کهلکی پیوه بیت بۆ
 خوشیان، چ جای بۆ خهلکی تر، جگه لهم قورئانه هیچ تویشوویهکیان پی نی یه که خویمانی
 پی بژیهنن چ جای خهلکی تریش له برینی ژبانی نهم جیهاندا، هیچ خزمهتیکیان لهدهست
 نایهت بهرامبر نادهمیته بی رابهری نهم قورئانه و له ژیر سایه ی نهم قورئاندا نهبی،
 کهواته نهگر به تهواوی چوونه ژیر سایه ی نهم قورئانه و له ژیر سایه ی نهم قورئانه و بیرو
 باوهپی نهم قورئانهیان راگیانند نهو کاته جیهان و نادهمیته نیانناسن و ریزیان لی نهگرن
 و به پایه بهرز سهیریان نهکن و هممو تیره و گله موسلمانهکان له جیهان دا به برا
 گهرهیان دانهنن، بهلام نهگر بیرو باوهپی قورئانیان لهخویمان داږنی، بهناوی گلهی
 عهرهبهوه ویستیان عهرهبايهتی راگیهمن و بلاوی بکنهوه، بیگومان بن نهو کاته خهلکی
 لاقرتی یان پی نهکات و قین و خشمیان لی هلنهگرن، چونکه خهلکی نهرانن میژوو شایهته
 که عهره به پیش قورئان دا هیچ باس و ناوبانگ و ناویشانیکیان نهبووه که شانازی پیوه

بکەن، ھەر شتیکیان بووبی که جینگای کەشخە و شانازی بیټ بەھۆی قورئان و لەژێر سایەیی
 قورئان دا دەستیان کەوتوو، بەھۆی قورئانەوہ ناویان کەوتە میژوو، کەواتە عەرەبایەتی بە
 تەنھا هیچ ریزو نرخیکی نی یە لە دەروونی هیچ گەلیکی تردا، بەراستی ئەگەر بیرئ بکەنەوہ
 و بە ترازووی ژیری بەراوردیکی بەسەرھاتی خویمان بکەن لە پیش نیسلام و لەپاش نیسلام
 دا تی ئەگەن کە ئاراستە کردنی رستەیی ﴿أَفَلَا تَعْلَمُونَ﴾ بۆ ئیستای گەلی عەرەب زۆر راست
 تر و بەجی ترە لە یەکەم تاqm کە ئەم قورئانەیان بیست و ھاتە سەریان، چونکە ئەو تاqm
 ناشنا نەبوون و ئاگادار نەبوون بە پیت و فەر و بەرھەمی بی وینەیی قورئان، تاqmیکی
 نەخویندەواری بی ئاگا بوون، بەلام ئەم چین و تاqmی ئیستا خویندەوار و زانا و ئاگادارن
 لەگەل ئەوہ دا ئەو ھەموو میریی و کار بەدەستیانە سل ئەکەن و ئەتارین لەناو بردنی قورئان
 لەبابەت یاسا و رامیاری و رژیمەوہ، مەگەر بۆ خەلەتاندنی خەلکی، بە ھەموو ھیز بەرگری و
 دوزمناپەتی ئەکەن لەگەل ھەرکەسیک یان ھەر کۆمەلێک کە بانگی ئەکەن بۆ گەرانەوہ بۆلای
 قورئان و ھوکی نیسلام، هیچ شەرم ناکات ئەو کەسانە لەکەدار ئەکەن و پئی یان
 ئەلین: (کۆنە پەرستەکان!!) ھەر ھەلیکیان بۆ ھەلکەوئ بەسەریان دا ئاپۆن بۆ بەند و کۆت و
 زنجیری ئەوانە کە ئەیانەوئ بانگەوازەکەیی پیغەمبەر و یارەکانی تازە بکەنەوہ، هیچ دەست
 ناگێرنەوہ لە سزا دانیان بە کوشتن و ناگر و ناسن، بیگومان پرسیار و محاسبەیی ئەو
 ستەمکارانە ئیجگار سەخت و بەتینە، سزایان زۆر بە سوێ لای خوا ئەگەر نەگەرینەوہ بۆلای
 خوا، خوا پەنامان بدات و رووی کار بەدەستەکانمان و خۆمان وەرگێرنەوہ بۆلای خۆی.
 آمین. بیگومان خوای گەرە رحم و بەزەیی بەکار ھینا بە تاییبەتی لەگەل ئەو یەکەم تاqmەدا
 کە ئەم قورئانەیی ھاتە سەر ئەوہ تا مۆلەتی دان، بە گوێزەیی پەلپ و بەھانەیی خویمان
 موعجیزەیی بۆ نەھینان، چونکە بیگومان باوہریان نەھینا ئەو کاتە خوای بەپئی باوی
 خۆی هیچ مۆلەتی نەئەدان و بەربادی ئەکردن بە وینەیی ئەو ھەموو گەلە بی باوہرانەیی کە
 پیش ئەمان لە ریشەیی ھینان، وەکو بە شیوہی خەشم و غەزەبی بەتین ھەوالی سامناکی
 ئەوانەمان بۆ باس ئەکات،

وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرِيْبٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا آخَرِيْنَ ﴿١١﴾ فَلَمَّا أَحْسَرُوا بِأَسْنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَرْكُضُونَ ﴿١٢﴾ لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَى مَا أُتْرِفْتُمْ فِيْهِ وَمَسْكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٣﴾

که نه فرموی: ﴿وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرِيْبٍ كَانَتْ ظَالِمَةً﴾ شارو ولاتی زردمان ویران کرد و دانیشتونانیمان له ریشه هینا که نهو دانیشتوانه ستمکار بوون و باوهریان نه هینا به پیغمبره کانیان ﴿وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا آخَرِيْنَ﴾ له پاش ویران کردنی نهو شارو ولاتانه و بهریاد کردنی دانیشتوانی گهل و تاقمینی تری جیاواز له وانمان داهینا و دروستمان کردن له جیگای نهوان، نینجا شیوهی نهو غزه زب لی گیراوانمان پیشان نهدات له کاتی هاتنی سزاکه یان دا شیوهی داخله کان و شله ژانیان و سر لی شیوانیان وهکو مشکی مرگه موش خور، راکردنیان هر دمه به لایهک دا نه فرموی ﴿فَلَمَّا أَحْسَرُوا بِأَسْنَا﴾ نینجا کاتیک هستیان کرد بهو سزای که نیمه ناردمانه سهریان ﴿إِذَا هُمْ مِنْهَا يَرْكُضُونَ﴾ دست بهجی به چهسپانی رایان کرد لهو شارانه، واته کهوتنه هولدان بو دهرچوون به راکردن یان به غاردانی ولاخ، نینجا لهوکاته سخت و سامناکه دا له لایه ن مهلائیکه، یان نیمان دارانهوه لاقرتی یان پی کرا و پی یان وترا: ﴿لَا تَرْكُضُوا﴾ رامهکن و دهرمچن ﴿وَارْجِعُوا إِلَى مَا أُتْرِفْتُمْ فِيْهِ وَمَسْكِنِكُمْ﴾ بگهرینهوه بو نهو نازو نیعمت و گوزهرانه خوشهی که به لیشاو پیقان درا بوو، بگهرینهوه بو شوین و جیگای خوتان: ﴿لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾ بگهرینهوه بهلکو پرس و راتان لی بکری و راورژتان لی داوا بکریت، یان داوای یارمتهی و بهخششتان لی بکری و سواالتان لی بکری وهکو لهوه و پیش باوتان بووه یان با پرس یارتان لی بکری له هه مو نهو شت و مهکی پیقان درابوو با بزانی له چی دا بهکارتان هینان؟ به هرکام مه بست بیت گالته و لاقرتی بووه پی یان بو سزادانیکی تریان، نینجا لهو کاته دا هوشیکیان کردهوه و تیگه یشتن که راکردن رزگاریان ناکات و هیچ پهنا دهریک نی به له سزای خوا،

١ به راستی هر به قورئان نه که وی وتن و گیاندنی مه بست، بق وینه لیره دا وشه ی(قصمنا) بق شاره کان به کار نه هینی، چونکه شکاندن و پاره پاره کردن هرچونی بق دانیشتونان نه بی بق ولات و جیگا و شوینه که ش نه بی و راسته، به لام به کار هیتانی بق شاره کان شیوهی سزاکه گرنگ و سامناک تر نه کات، بق نهو باره که ی تر داهیتان و ناوه دان کردنهوه له پیشهوه بق ناده می به کان نه بی، چونکه نه بی خه لکی بین نینجا نهوان شوین و ولات ناوه دان بکه نهوه.

قَالُوا يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿١١﴾ فَمَا زَالَتْ تِلْكَ دَعْوَانَهُمْ حَتَّىٰ جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَامِدِينَ ﴿١٥﴾

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَعِينِينَ ﴿١٦﴾ لَوْ أَرَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ لَهَؤُا لَاتَّخَذْتَهُ مِنْ لَدُنَّا إِنْ

كُنَّا فَاعِلِينَ ﴿١٧﴾

لهو کاتهدا دانیان نا به تاوان و خرابی خویمان دا و ﴿قَالُوا﴾ و تیان: ﴿يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ﴾
نای مهرگ بی بؤمان! بهراستی نیمه ستمکارو تاوانبار بووین، بی باوهر بووین به نایینی
خوا، واته نم سزایه مافی خویمان و سوچی خویمان به جوړه دانیان نا به خرابی خویمان دا
و پشیمان بوون له کردهوی خویمان، بهلام تازه توبه و گهرانهوه نهما، چونکه لهو کاتی
ناثومیدی یهدا، گهرانهوهکه له راستی یهوه ناییت، بهلکو له ترسایه و که له راستیشهوه
نهبی خوا نایهوی، لهبر نهوه کوتایی پینههینان هتا همناسهی لی برین هرچنده
نهوانیش کوتایی یان نههینا لهو دم توبهیه وهکو نهفرموی: ﴿فَمَا زَالَتْ تِلْكَ دَعْوَانَهُمْ﴾ نهوانه
له کاتی هاتنی سزاکهیان دا دانیان نا به تاوان و خرابی خویمان نهوهبوو داوای مهرگیان
نهکرد بو خویمان، نینجا هر نهوه بوو داوای نهوان و هر نهوهیان نهوتهوه ﴿حَتَّىٰ جَعَلْنَاهُمْ
حَصِيدًا خَامِدِينَ﴾ هتا جوړهمان لی برین وهکو گیا و شینایی یهکی دروینه کراو و ساردمان
کردنهوه وهکو ناگریکی کوزاوه. نینجا پهیوهندی نهخاته نیوان عقیدهو باوهر نایینی
راست و توله سندن له بی باوهران وهکو باس کرا، نیوان راست و بهجی ی یهک که نم
بوونهومره گهرهیهی لهسر داریزراوه به شیوهی گشتی و نهو ههموو بهرزهوهندی و
مهبهستی راست و رهویه که نیاز کراوه لهدروست کردنی نم ناسمان و زهوی یهدا
نهفرموی: ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَعِينِينَ﴾ ناسمان و زهوی و نهوهی وا له نیوانیان
دا نیمه دروستمان نهکردوه، بهجوړی گالتهمان کردبی و مهبهستیکی ریک و راستمان
نهبووی. بهلی راسته و نهبی ههموو خاوهن ژیری یه باوهری ههبی که نم بوونهومره له
خوایی دروست نهکراوه، چونکه کردهوی بی سوود و بی هووده بو بندهش عیب و
لهکویه چ جای بو خوی پاک و بی وینه. بهلی بینگومان نم بوونهومره که پره له چند جوړ
شتی نایابی سرسوپهینر و خوا دروستی کردوه بو چاو روون کردنهوهی تماشاکهران،
بو تهمی و ناموزگاری ژیران تا به هوی نهوهوه پهرومردگاری خویمان بناسن و بیپهرستن و
گوی رایهلی بن. بهلی خوا نم بوونهوهوهی دروست کردوه به لیزانی تهواو و بو

مه‌به‌ستیکی ریک و راست، بهو جوړه هموو کاروباری نه‌با به‌رپوه، گرنګ ترو گوره‌تر مه‌به‌ست نارذنی ناین و به‌رنامه‌ی خواجه بو سهر بنده‌کانی به‌هوی پیغه‌مبه‌رانه‌وه - درودی خویان لی بیت - تا چاک و خراب دهرکه‌وی، هرکه‌س به‌رهمی کرده‌وی خوی دست که‌وی، نهو کاته عدالته و داد و راستی به‌دی دیت، که‌واته به‌بی نارذنی ناین و ره‌وانه کردنی پیغه‌مبه‌ران و دروست کردنی ناسمان و زهوی بی سوود و بی هووده و به‌گالته دهرنه‌چوو، نه‌م نایه‌ته به‌لگه و نیشانه‌یه له‌سهر راستی ناین و پیغه‌مبه‌ران - درودی خویان له‌سهرینت -، شینجا دلنیا‌یی نه‌کات له‌سهر نه‌شیاوی و نه‌گونجای و گالته و شتی بی سوود و بی هووده بو خوا به‌م فرموده‌یه: ﴿لَوْ اَرَدْنَا اَنْ نَّجِدَ لَمَّا لَا نَحْتَدِثُ مِنْ لَدُنَّا﴾ واته به‌هیچ کلوجی ناگونجی بو نیمه‌گالته و هیچ شتی که بی هووده و بی مه‌به‌ستی راسته‌قینه بیت و نه‌گهر نیمه‌بمانویستایه فرامه‌م هینانی شتی گالته و رابواردنی پی بکه‌ین نهو شته‌مان فرامه‌م نه‌هینا له‌لایهن خو‌مانه‌وه که په‌یوه‌ندی به‌نیمه‌وه ببوایه و شایانی نیمه‌بوایه، نه‌ک په‌یوه‌ندی به‌ناسمان و زهوی له‌جوړی دروست کراوه‌کان بیت، چونکه نه‌مانه هموو تازه په‌یدا بوون و نه‌بوون به‌سهریان دا هاتوه، هرشتی بو زاتی خوا بی نه‌بی وه‌کو خوی نه‌بوونی روی تی نه‌کردینت و رویشی تی نه‌کات، نه‌سهرتا بیی بو بوونی و نه‌دوا هاتن. وه‌کو له‌پیشه‌وه و ترا شتی بی سوود و بی مه‌به‌ستی راست به‌هیچ کلوج بو خوا ناگونجی، به‌لام له‌کاتی لیکولینه‌وه‌دا شتی نه‌گونجا و فرزند کری و بریار نه‌دری بو روون کردنه‌وه‌ی نهو مه‌به‌سته‌ی که لیکولینه‌وه‌ی تیدا نه‌کری. که‌واته هر شتی که له‌مهر جوړ و هر بابته‌یک بیت ماتول بو گالته و رابواردن بیت به‌بی سوود و مه‌به‌ستی راست نهو شته به‌هیچ رنگ بو خوا ناگونجی و ره‌وا ندری، وه‌کو روونیش نه‌بیته‌وه له‌م فرموده‌یه‌وه ﴿اِنْ كُنَّا فَعَلَيْن﴾ نیمه‌شتی و امان نه‌کردوه، له‌لایهن خو‌مانه‌وه شتی‌کمان فرامه‌م نه‌هیناوه که گالته و رابواردنی پی بکه‌ین، که‌واته هرگیز شتی و امان نه‌ویستوه، شینجا کوتایی نه‌هینتی له‌م باسه و نه‌گوینته‌وه بو باسی شتی که ره‌وشت و باوی خوی له‌سهره، نه‌ویش بریتی یه له‌سهر خستن و زال کردنی شتی حق و راست به‌سهر ناحق و به‌تال دا،

به‌پزی ته‌فسیره‌که مه‌به‌ست به‌وشی(لهر) هموو شتیکی بی هووده‌یه که مه‌به‌ستی ریک و راست نه‌بی له‌وه‌دا، به‌لام هندی‌تایی‌تی نه‌کن به‌کوپ و روله‌وه، هندی‌تر نه‌یپرن به‌سهر زن و هاوسه‌ردا. به‌گویره‌ی نه‌م دوو رایه‌نه‌م نایه‌ته بو به‌درو خستنه‌وه‌ی نه‌و که‌سانه‌یه که هرکام له‌دو شته‌ناره‌وا بو خوا ره‌وا نه‌دن، به‌م دوو جوړه‌ش نه‌گرنجی، به‌لام شپوه‌گشتی یه‌که چاکتره.

بَلْ نَقَدِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمْ الْوَيْلُ مِمَّا نَصِفُونَ ﴿١٨﴾ وَلَهُ مَنْ فِي
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ﴿١٩﴾ يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ
 وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ ﴿٢٠﴾

نه فرمودی: ﴿بَلْ نَقَدِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ﴾ شو شقه نارهوا و ناراسته هرگز نیمة نمان
 کردوه و نایکین، بملکو کارو بریاری نیمة نهویه که حق و راست به شیوهی گشتی زال
 نهکین و سهری نهخین بهسر ناحق و بهتال دا، حق نهیلینهوه و بهتال ناهیلین و
 لهناوی نهبین، بهم رنگه حق و راست وکو شتیکی رهق و قورس نهدهین بهسر تهوقی
 سهری بهتال دا ﴿فَيَدْمَغُهُ﴾ بهوی نهوهه زامداری نهکات تا رادهیک پردی سهرمیشتکی
 نهپژیننی ﴿فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ﴾ نینجا دهست بهجی بهتال نهمری و گیانی دهرتهچی.

بهراستی هر به قورشان نهکوی روون کردنهوهی مهبهست و پیشاندانی شیوهی شت
 بهجوری کار بکات لهدهروون و هست و ژیری داگیر بکات. با بری بکهینهوه که نم
 مهبهستی زال کردنی حقه به چ جور و شیوهیکی هست پینکراوی نایاب پیشان نهدا،
 بهراستی زور سهیره و نهخاته پیش چاو که حق وکو شتیکی قورس یان قونبولهیکه وایه
 به دهستی قودرتهی خواره له دوروهه نهیمالی بهسر سهری بهتال دا و میشتکی نهپژیننی و
 نهیکوزی! ا! بهلی باوی نهگوزاری خوا هر و بووه و هر وایش نهبی که هق و راستی زال
 کردوه، چونکه حق شتیکی بنهپهته و نهسله و دامنزاده له سروشتی نم بوونههردها،
 بهتال شتیکی بیگانهیه و هیچ پهیوهندی نی یه به دروست کردن و دارشتنی نم بوون و
 بوونههردهوه، شتیکی تازه پهیدا بووه وهرکراو و تارینزاده له لایه ن خواره، کهواته نهبی
 هر پروا و نهیمینی، چونکه دهستی قودرته لی ی نهداث و قهرنی نهکات. بیگومان زور جار
 پیچهوانهی نهو باو و بریاره گوزر نهکات و دیت به خهیالی خهک دا، تمنانهت زور له نیمان
 دارانیش نهو خهترهیه له دهروونیان دا هیه، چونکه له روداوی ژیان دا پیچهوانهی نهو
 باو و بریاره نهبینن، نهوهتا نهبیننی ناحق و بهتال له هموو لایهکوه بافیشی کردوهته

خوی و به دیمهن ئهو زاله و حهق و راست به هیچ رهنگ نایبیری و بهلکو هر ناو و باسیشی نی یهو بهو جوړه ماوهی دور و دريژ بهسهر ئهویاره دا تپپر نهکات، بهلام با بزانی ئهوهی که بینراوه و ئهبینری به پیچهوانه، هموو شتیکی کاتی یه و تپپر نهکات و ئهوهی باوی خویه هر ئهوه له پاش دا هاتووو هر ئهوهش ئهبیئت نیر هرچندی پی چوو بیئت یان پیی بچیت، زوری کات و چرخ بو نیمهیه و له پیش چاوی نیمه دا هیه و لای خوا له حیسابی خوادا کهمه و هیچ چاوندات، بو روون کردنهوه و دنیا بوون لهسهر ئهو مه بهسته پیویسته بیر بکهینهوه لهم دوو خاله که دیت:

۱- بیگومان حهق و راست تنها یه شته و ناگونجی به هیچ کلوج پتر بیئت له یه شت، ناحق و بهتال جور و باری هیه له رادهیه که دا نایه ته ژماره به ناسانی، بو وینه نایبینی خوا که حهق و راسته له یه کهم پیغمبرهوه تا دواترینی همموان - درودی خویان لهسهر بیئت - تنها یه شته و یه که سهرچاوهی هیه و بو یه که مه بهست، بیجکه له نایبینی خوا ناحق و بهتاله که بریتی یه لهو هموو نایبین و بیر و باوه و فلسه فانهی که له جیهان دا بوون و هن له کون و تازهوه، دهی به دريژی تمه نی نادهمی نایبینی خوا که تنها شتیکه به ریک و پیکی هر مایهوه و لهناو نهچوو، له هموو کات و چرخیک دا کزی و ناتواوی روی تی کردبی و لهوانه بووی لهبیر بچیتهوه خوا تازهی کردوه تهوه به ناردنی پیغمبریکی تر یه که له دوی یه که تا گه یشته دواترینی همموان پیغمبرکی نازیزمان محمد (ﷺ) ئینجا تاکه نایبینه کهی خوا تازه کرایهوه له جواترین و تیر و تهواو ترین شیوهی دا، به ناردنه خوارهوهی ئهم قورئانه که هموو شیوه کانی تری تاکه نایبینه کهی خوا پیشان ئه دات، بیگومان تازه کردنهوهی ئهم جاره که دواترین جاره به جوریکه که پاریزراوه و دهست نادات بو گوران و دهست تی خستن هتا هتایه، هرچونی ناشکرایه که ئهم جاره له هموو بار و رویه کهوه زال بوو بهسهر هموو شتی که دا و جلهوی ژیان و جیهانی گرته دهست ماوهیه کی دور و دريژ هتا کاتی که ئیمانداران و موسلمانان سست و لاواز بوون له پهیرهوی کردنی ئهو کاته بهموی دوژمنی دهر و ناوخواوه کاریکی وا کرا جلهوی

رامیاری له دهست سه‌نرا، به‌لام له‌گه‌ل نه‌وه‌یش دا هر زاله و زۆر و ده‌سه‌لاتی هر هیه به‌سەر هه‌موو ئایین و بیرو باوه‌ر و فه‌لسه‌فه‌یه ترا به‌م ره‌نگه هه‌چ‌کام له‌وانه ناتوانن روو به رووی بوه‌ستن و له رووی ژیری و زانینه‌وه له‌که‌یه‌کی تیدا بدۆزنه‌وه، به‌لکو هه‌تا ژیری پێش بکه‌وی و زانین و زانیاری پهره بسینی راستی ئەم روون نه‌بیته‌وه، به‌لام ئەم نه‌توانی هه‌موو له‌که‌یه‌کی نه‌وان روون بکاته‌وه، زۆریه‌ی به‌ند و به‌ریاره‌کانیان به‌ درۆ بکاته‌وه و ناراستی یان ناشکرا بکات، تا‌که ئایینه‌که‌ی خوا له یه‌که‌م چاره‌وه تا نیستا به‌ رێک و پێکی مایه‌وه، به‌لام نه‌وه هه‌موو بیرو باوه‌ر و ئایینانی تره له کۆن و تازه‌وه تا‌ک و ته‌رایه‌ک نه‌بی هه‌چ کام دروشمیشی نه‌ماوه‌ته‌وه، نه‌وه تا‌ک و ته‌راش هه‌چ کام له‌سەر باری یه‌که‌م جاری نی یه و گو‌پاوه به‌ جو‌رێک هه‌روه‌کو نه‌وه‌ی یه‌که‌م جار نه‌بی وایه، که‌واته روون و ناشکرا بوو که‌ حه‌ق و راست زال و زیندووه، ناحه‌ق سه‌ر شو‌ر و مردووه.

۲- باوی خوا له‌سەر نه‌وه نی یه که‌ ته‌نها به‌ زۆر و ده‌سه‌لاتی خۆی حه‌ق و راست زال بکات و ناحه‌ق به‌مینی، به‌لکو هه‌ول و تیکۆشانی ئیمان دارانی کردووه به‌ هۆی نه‌وه مه‌به‌سته، که‌واته له‌هر کات و چه‌رخیک دا به‌تال و ناحه‌ق به‌ دیمه‌ن سه‌رکه‌وتبی و حه‌ق و راست که‌ناری گرتبی و به‌ کز و که‌نه‌فت ته‌ماشایه‌ کرابیت، نه‌وه به‌ هۆی نه‌وه بووه تیکۆشان له‌ پیناوی حه‌ق و راستی دا نه‌کراوه، یان که‌م و کوپی و سه‌ستی تیدا کراوه، یان نه‌گه‌ر هه‌ول و تیکۆشان تیر و ته‌واو بووی نه‌وه ئیمان داره‌کان هه‌شتا پی نه‌گه‌یشتوون و پینویستی یان ماوه به‌ تا‌قی کردنه‌وه و پالفته کردن.

که‌واته ئیماندارێ راسته‌قینه‌ی تیگه‌یشتوو هه‌رگیز دوو دلێ و گومان رووی تی ناکات و نه‌زانی نه‌وه به‌لینی خوا راسته و نه‌بی هر نه‌وه به‌دی بیت، هر دوا که‌وتنی هه‌بووه نه‌وه هۆی تایبه‌تی خۆی هیه، پاش راگه‌یاندنی نه‌وه به‌لینه‌ گرنه‌گه ئینجا ئەم هه‌ره‌شه و ترساندنه سامناکه ئاراسته‌ی نه‌وانه نه‌کات که‌ ده‌مبازی و چه‌نه‌بازی نه‌که‌ن ده‌ریاره‌ی، شتیکی بۆ ره‌وا نه‌ده‌ن که‌ شایانی نه‌وه نی یه، نه‌فه‌رموی: ﴿وَلَكُمْ الْوَيْلُ مِمَّا نَصِفُونَ﴾ سزای به‌تین هه‌یه بۆ ئیوه له‌به‌ر سیفه‌ت و نیشانی که‌ نه‌یکه‌ن ده‌ریاره‌ی خوا، شتیکی بۆ به‌ریار نه‌ده‌ن که‌ شایانی نه‌وه

نی یه، نینجا بهرامبر بهسر کیشی و یاخی بوونی بی باوهرهکان نمونهیه له گوئی رایلی
 و خواپرستن پیشان نهدات له لایمن نهوانی نزیکن له خواوه، نهفرموی: ﴿وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ * يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ﴾ هرکس له
 ناسمانهکان و زهوی دایه هه مووی هینی خویه و مولک و دروست کراو و بندهی خویه،
 نهو مهلائیکه تانهی که راهو پلهیان بهرزه لای خوا خویان بهزل سهیر ناکهن و سه ریچی
 ناکهن له پرستنی خوا و کول و پک کهوتوو و ماندوو نابن له پرستنی، بهم رهنگه شهو
 روژ - واته هه میسه - خوا به گهره رائهگرن و باسی پاک و بیگهردی نهکن، بیگومان
 نهوانی که ههن له ناسمانهکان و زهوی دا جگه له خوا کهس ژماره یان نازانی و نیمه ی
 نیماندار باوهرمان هه یه به بوونی مهلائیکه و جین، چونکه له قورنان دا ههن، به لام نیمه له
 بابه تیانوه هیچ نازانین جگه له وهی خوا هه والی پنداوین، هه لئه گری بیجگه له وان چند
 گیانله بهرانی تر ببن که خاوه نی فام و ژیری بن له زهوی دا یان له نهستیره کانی تردا، به
 شیوه و سروشتی دروست کرابن ریک و شایانی نهو نهستیرانه بن. کهواته نهوانی هه والمان
 پی دراوه نهزانین و باوهرمان هه یه به بوونیان و بیجگه له وان له خو مانه وه دم ناکوتین و
 زانینی هه والهی خوا نه کهین. خوی خاوهن بهزه یی بههره یه کی تایبه تی داوه به ناده می که
 نه توانن هه مو ژانی خویان بکن به عیبادهت و پرستنی خوا، ته نانهت خه و خواردن و
 هه مو خوشی و رابواردنیکیان. چونکه له نایینی پاکی نیسلام دا هه مو کرده وه و
 بزوتنه وه و هه ناسه یه که به خواپرستی دانه نری نه گهر بنده ی نیماندار به نیازی خوا و به
 پی برنامه و رژیمی خوا بجولیتنه وه و پهیره وی پیغه مبر (ﷺ) بکات له هه مو کارو باری
 ژانیدا. جا نیتر بنده چی نهوی له خوا؟ چی ماوه توه خوا بوی بکات؟ له لوتف و بهزه یی
 به زیاد بیت.. لهم کاته دا باسی خواپرستی مهلائیکه نهکات که به بی وچان به هه میسه یی
 خوی تاک و ته نیای خویان نه پرستن. لهم کاته دا کاتی نه وه یه بیزاری ده ریچی ده ریاری
 نهو که سانه ی که خوا ناپرستن و هاوبه شی بۆ رهوا نه دن،

أَمِ اتَّخَذُوا إِلَهًا مِّنَ الْأَرْضِ هُمْ يُنْشِرُونَ ﴿١١﴾ لَوْ كَانَ فِيهَا إِلَهٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا

جا لهو بارهیهوه ئهفهرموی: ﴿أَمِ اتَّخَذُوا إِلَهًا﴾ ئایا ئهوانه بریاری چهند خواو
 په‌رستراویکیان داوه و باوه‌پریان بهوه هه‌یه؟ واته بریاره‌که‌یان ناراست و نار‌ه‌وایه و بی‌زاری
 هه‌یه دهر‌بار‌ه‌ی، ئینجا بۆ روون کردنه‌وه‌ی بی‌نرخ‌ی په‌رستراوه‌کان و نه‌زانی و نه‌فامی بریار
 دهره‌کانی، ئه‌فهرموی: ﴿مِنَ الْأَرْضِ﴾ که ئه‌و په‌رستراوانه له خاکن و له که‌ره‌سه و ماده‌ی
 زه‌ویین، ئه‌وه‌ش که ئه‌و دارو به‌رد و شتانه بوون که له‌م زه‌وی یه‌دان، ئینجا لاقرتی یان پی
 ئه‌کات، ئه‌فهرموی: ﴿هُم يُنْشِرُونَ﴾ ئایا بریاری چه‌ند په‌رستراویکیان داوه که مردوو زیندوو
 ئه‌که‌نه‌وه و به زیندوویی راستیان ئه‌که‌نه‌وه له گو‌په‌کانیان!! بی‌گومان ئه‌و بت په‌رستانه
 لایان وا نه‌بوو که ئه‌و بتانه مردوو زیندوو ئه‌که‌نه‌وه و شتی وایان نه‌ئوت، به‌لام باوه‌ر و
 بریار‌دانه‌که‌یان ئه‌وه ئه‌گه‌یه‌نی، چونکه که‌سی‌خوایه و ئه‌په‌رستری که توانا بی‌ت به‌سه‌ر
 هه‌موو شتی‌ک دا و بتوانی مردوو زیندوو بکاته‌وه، بۆ ئه‌مه‌ی ئه‌جرو پادا‌شتی به‌نده گوی
 رایه‌له‌کانی ب‌داته‌وه له روژی دوایی دا. له پاش بی‌زاری دهر‌پری‌ن و روون کردنه‌وه‌ی بی‌نرخ‌ی
 بته‌کان و نه‌زانی بت په‌رسته‌کان و لاقرتی کردن پی‌یان، ئینجا به‌لگه‌و نیشانه‌ی ریک و
 راستی ژیری ئه‌هینیت‌ه‌وه له‌سه‌ر تاک و ته‌نیایی خوا و ناراستی هه‌یج په‌رستراویکی تر جگه
 له خوا، ئه‌فهرموی: ﴿لَوْ كَانَ فِيهَا إِلَهٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا﴾ ئه‌گه‌ر له ئاسمانه‌کان و زه‌وی دا خوایه
 تر ببوایه بی‌جگه له ئه‌و خوایه که ناوی ﴿الله﴾ یه به‌بی گومان ئه‌م ئاسمان و زه‌وی یه ویزان
 ئه‌بوون و ئه‌م رژیمه‌یان نه‌ئما، به‌خو‌یان و هه‌رچی وا له نیتوانیان دا به‌ریاد ئه‌بوون و
 که‌لکیان نه‌ئما^١. به‌راستی به‌لگه‌یه‌کی راست و روون و ره‌وانه هه‌موو ژیری یه‌کی ساغ وهری
 ئه‌گری و دل و دهر‌وون وهری ئه‌گری و دل و دهر‌وون زۆر پی‌ی ئارامه، چونکه نمونه‌ی ئه‌وه
 وا بینراوه، ئه‌وه‌تا هه‌ر ولاتی له‌ژیر ده‌ستی دوو حاکم و کار به‌ده‌ستی سه‌ربه‌خۆدا بووبی
 هه‌میشه ویزان و سه‌ر لی شی‌واو بووه، به‌لکو هه‌ر شتی چه‌ند وه‌ستایه‌کی هه‌بی ئه‌و شته

^١ مه‌به‌ست له‌م ئایه‌ته روون کردنه‌وه‌ی تاک و ته‌نیایی خوایه و نه‌گونجاری پتر له یه‌ک خوا، هه‌رچۆنی کۆمه‌لی نابی و
 نه‌گونجاره‌ دوانی‌ش هه‌ر وایه نابی و نه‌گونجاره، هینانی و شه‌ی (الله) به‌ کۆ نه‌ک به‌ تاک به‌ گو‌یره‌ی باوی بت په‌رسته‌کانه
 که په‌رستراوی زۆریان هه‌بوو، هه‌روه‌ها و شه‌ی (فیه‌ما) چونکه په‌رستراوه‌کانیان هه‌ندی له ئاسمان بوون و هه‌ندی له
 زه‌وی.

کاروباری بهرینگی ناروا. نهم نایه‌ته به‌فهره - وهکو هموو نایه‌ته بوونه‌وه‌ری یه‌کانی تری
قورئان - ریک و گونجاوه له‌گه‌ل راده‌ی هموو جوړه که‌سینک دا، زانا و نه‌زان، خوینده‌وارو
نه‌خوینده‌وار، ساده و بی‌ناگا، زیره‌ک و ورد و وریا..

دیمه‌ن و شینوه ناشکراکه‌ی بینگه‌ردو له‌که‌یه و واقع و رووداوی ژیان شایه‌ته له‌سه‌ر
راستی و به‌جی یی وهکو باس کرا، زوربه‌ی خه‌لکی دلنیا‌ن پی‌ی و هیچ پی‌ویستی یان
به‌شی کردنه‌وه و لیکولینه‌وه نی‌یه، دیوی ناو و ناوهرۆکه‌که‌شی به‌سه‌ بو‌ئو که‌سانه‌ی که
بیر تیژ و زیره‌کن و به‌وردی نه‌کولنه‌وه له‌شت، به‌هیچ ره‌نگی هوی مله‌ جه‌ری ناهیلنه‌وه بو
هیچ که‌س مه‌گه‌ر که‌سی که‌ نارهنووی ده‌مبازی هه‌بی، هه‌رکه‌سه‌یش وابی شایانی نه‌وه نی‌یه
گونچه‌کی بو‌شل بکری و سه‌ر بنرینه‌ سه‌ری، بینگومان نه‌گه‌ر نهم بوونه‌وره چه‌ند خواجه‌کی
ببی، نه‌بی سه‌ر به‌خو و جیاواز بن له‌یه‌کتر له‌زات و سیفه‌ته‌کانیا‌ن دا، واته‌ نه‌بی هه‌رکام
له‌وانه بوونیکي جیاواز و زانین و توانا و خواهی‌شینکی جیاوازی تایه‌تی یان بی‌نه‌گه‌ر نا
ته‌نها یه‌کیکن و پتر نین له‌یه‌ک خوا، هه‌رکات به‌و جوړه جیاواز بوون نه‌بی کرده‌وه و
به‌ره‌میشیا‌ن جیاواز بی‌ت و به‌هیچ ره‌نگ ناگونجی یه‌کیتی و یه‌ک گرتنیا‌ن له‌هموو شتیک
دا بی‌جیاوازی، که‌واته نه‌بی هه‌ر بده‌ن له‌یه‌ک و درزی یه‌ک هه‌لسن و به‌رگری یه‌کتر بکه‌ن،
ده‌ی که‌ نه‌وه‌ش روی دا نه‌بی رژیمی نهم ناسمان و زه‌وی یه‌ بشیوی و به‌ریاد بی‌ی. نهم
بوونه‌وره گه‌وره و فراوانه به‌هموو پارچه و به‌شه‌کانی یه‌وه دامه‌زراو و دارنژراو و راگیره
له‌سه‌ر ته‌نیا رژیم و یاسایه‌کی تیرو ته‌واوی نه‌گۆږاو، له‌سه‌ر په‌یوه‌ندی و یارمه‌تی و
کۆمه‌کی له‌نیوان هموو پارچه و به‌شه‌کانی دا، که‌واته نه‌بی ته‌نیا خواجه‌کی هه‌بی و ته‌نیا
خواهیش و توانایه‌ک کاروباری ببا به‌رپوه‌ نه‌گینا نه‌و یه‌ک رژیمی یه‌ نامینتی، په‌یوه‌ندی و
یارمه‌تی یه‌که نه‌چپری. نهم نایه‌ته به‌فهره رینموونی نه‌کات بو‌ده‌لیل و رابه‌ریکی زور به‌هینز
له‌سه‌ر تاک و ته‌نیا‌یی خوا که‌ به‌ناویانگه لای زاناکانی ئیسلام به‌(برهان‌ التمانع) و(برهان
التوارد) به‌هیچ ره‌نگ هوی گومان و دوو دل‌ی نامینتی بو‌هیچ خاوه‌ن ژیری یه‌ک، رینگا
نه‌برپه‌تمه‌وه له‌هه‌رکه‌سی ده‌مبازی بکات، نیره‌ جینگای دریزه‌ دان نی‌یه، پی‌ویستیش ناکات به
هینان و شی کردنه‌وه‌ی نه‌و ده‌لیل و رابه‌ره، چونکه دیمه‌ن و زاہیری نایه‌ته‌که به‌سه و هه‌ر
دل‌یک نه‌خوش نه‌بی به‌نارام و پر باوه‌ره پی‌ی، هموو سه‌روشتیکي ریک و راست شایانی
نه‌دات له‌سه‌ر تاک و ته‌نیا‌یی خوی نهم بوونه‌وره که‌ یه‌ک رژیم و یه‌ک یاسایه، هیچ که‌م و
کوپری و ناتواوی و نارینکی یه‌ک نی‌یه له‌پیک هینان و له‌به‌رپوه‌بردنی کاروباری دا،

فَسَبَّحَنَّا لِلَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٢٢﴾ لَا يُسْئَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْئَلُونَ ﴿٢٣﴾ أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ

دُونِهِ ءِالِهَةً قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ هَذَا ذِكْرٌ مِنْ مَعِيَ وَذِكْرٌ مِنْ قَبْلِي بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

الْحَقَّ فَهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾

﴿سَبَّحَنَّا لِلَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ﴾ كهواته خواجه كه ناوی ﴿الله﴾ یه پهروهردگاری عرشه،
واته مولك و سهلتهننتی تیرو تهواوه و بهرز و بلند و زاله بهسهر هموو شتیك دا نهو خواجه
پاكه و به پاك و بیگهرد رای گرن له هموو هاوبهش و رۆله و هاوسهرو لهكه و رهخنهیه كه
كافرهكان بۆی باس نهكهن و رهوای نهدهن بۆی، نهو خواجه گهرهیی و بهرز و بلندیی و
پاكی له رادهیهك دایه: ﴿لَا يُسْئَلُ عَمَّا يَفْعَلُ﴾ پرسپاری لی ناكری له هر شتیك كه نهیكات،
چونكه خواجهکی تاك و تهنیایه و دهسهلاتی بهسهر هموو شتیك دا هیه و ناگای له هموو
شته و هموو كاروكرداری بهجی یه، واته شایانی كهس نی یه پرسپار بكات له كارو
فرمانی و رهخنه بگری لی ی ﴿وَهُمْ يُسْئَلُونَ﴾ پهستراوهكاني تر و هموو بهندهكان
پرسپاریان لی نهكری، چونكه بهندهو ژیر دهست و ناتهواون، بیگومان زۆر كهس هن هنه
و زۆر كات نهخهلهتین پرسپار نهكهن له كارو فرمانی خوا، تهنانهت هی وا هیه نهفامی
نهگاته رادهیهك به بیژاری و سهرسامی یهوه پرسپارهكش نهكات: نهلی نهوه خوا بۆ وای
كرد؟ نایا لهبهرچی فلانهشتی كرد، چ سوود و حيكمهتیکی تیدایه؟ وهكو بیهوی بلی:
كردهوی بی سوود و بی هووده و له خوږایی بوو! خوا پهنامان بدات نهو جوړه پرسپاران
هنهندیکیان كوفری رووته، هنندیکی تریان بهره و ریږازی كوفر نهړون! بیجگه لهوه به
تیكړایی پرسپار له كارو فرمانی خوا زۆر بی شهرمی یه و دهړچوونه له سنووری بهندهیی و
دهړچوونه له سنووری ژیری، هر كهس ژیر بی نهبی خوئی بناسی و دم نهكوتی له شتی كه
له سنووری تیگهیشتن و زانینی بهدهره، دوو تاقم پرسپار له كارو فرمانی خوا ناكهن:

۱- نیمانداری راستهقینه، چونكه خوئی نهناسی و شهرم نهكات له پرسپار كردن.

۲- كافری بی باوهږی تهواو، چونكه باوهږی نی یه، خوا پهنامان بدات و سهرمان لی
نهشیوی.

نهوهی كه نهو پرسپاره نهفامانه نهكات تاقمی ترن كه نه موسلماننی تهواون و نه كافری
تهواون، كهواته پیویسته هر كهسی خوئی به نیماندار دانهنی دهمی خوئی بگریتهوه له بی

شهرمی له ناستی خوا خوئی، خوا یارمه تیمان بدات به بهزهیی خوئی. ئینجا دووباره به شیوهی بیزاری و سهرسام کردن پرسیار نهکاتوه له بریاردانی هاوبهش بو خوا و داوای رابرو دهلیلیان لی نهکات که بیستراییت له لایه ن ئایینهکانی خواوه تا بیکن به پالپشت بو شو و بریاره ناروه ای خوئیانه له پاش شه به رابرو دهلیلی ژیری روون بووهوه که بریارهکان ناراست و ناروهایه، نه فرموی: ﴿أَرَأَيْتُمْ أَن تَخَدُّوا مِنْ دُونِهِ ؕ أَلِهَةٌ﴾ ئایا نهوانه بریاری چهند خوا و په رستراویکی تریان داوه جگه له خوا و جیاواز له خوا و باوهریان به شتی وا ههیه؟ واته باوهر و بریاره که یان زور ناروه و ناراسته و بیزاری ههیه ده بریاره، بیگومان هر داوا و بریاری روون و ناشکرا نه بی وهرناگیری و نرخنی نی یه تا دهرنه خری و روون نه کهریتهوه به نیشانه و رابهریکی ریک و راست له بهر شه فره مان نه دات به پیغه مبهر (ﷺ) که بهر بهر پیتهوه له کافرهکان به داوا کردنی نیشانه و رابهر له سهر داوا و بریاره که یان، نه فرموی: ﴿عَلَّ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ﴾ نهی پیغه مبهر بلی: به لگه و رابهره که تان بینن. ناشکرایه شه و نه فامه سهر لی تیک چووانه بیبهش و داماون و هیچیان به دهستهوه نی یه، رابرو نیشانهی ژیری وهکو باس کرا نه بوو، چونکه هیچ نیشانه و دروشمی خواهیتهی نی یه له په رستراوه ناروه اکانیان دا، به لکو نیشانهی روون و به لگه ی به میز هه بوو له سهر تاک و ته نیایی خوا و نهگونجاری هیچ هاوبهش و شهریکی بوئی، وهکو روون کرایه وه، ئینجا له باره ی رابهری ئایینیشه وه شهوا بهریان لی شه پر پیتهوه بهم فرموده یه: ﴿هَذَا ذِكْرٌ مِنْ مَعِيَ وَذِكْرٌ مِنْ قَبْلِي﴾ ۱ شهمه قورئانه که ی من که په ند و ناموزگاری که سانیکی تیدایه که له گه ل من دایه، شهمه کتیبهکانی تری خوا که په ند و ناموزگاری پنیسی منی تیدایه، وهرن ته ماشایان بکن ئایا له هیچ کامیان دا شهریک و هاوبهش رهوا دراوه؟ بیگومان له هه موو کتیب و ئایینهکانی خوا له سهر بنه رتهی تاک و ته نیایی خوا داریزراوه و له سهر شه راگیره، که واته هوئی شه بریاره ناراسته یچ نی یه جگه له نه زانی و نه فامی، وهکو شه فرموی: ﴿هَلْ أَكْتُمُزْ لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ﴾ واز بینه له به لگه و رابهر هینانه وه باسی شه بکه که زور بهی شه کافرانه نه زان و حهق ناناسن و جیای ناکه نه وه له ناهق و به تال ﴿هُم مُّعْرِضُونَ﴾ به هوئی شه وه روو وهرنه گپن له حهق و تاک و ته نیایی خوا و پشستی تی شه کن،

۱ وا دهرنه که وی مه به ست به (ذکر من قبلی) تورات و ئینجیل بیت، چونکه له کاته دا له کتیبه پیشووه کان شه دووانه

ما بوونه وه له ناو خه لک دا.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ ﴿٣٥﴾

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ بَلْ عِبَادٌ مُكْرَمُونَ ﴿٣٦﴾ لَا يَسْقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ

بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ ﴿٣٧﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنْ أَرْضَىٰ وَهُمْ

مِنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ ﴿٣٨﴾ * وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ آيَاتِ اللَّهِ مِنْ دُونِهِ فَلَاكَ نَجْرِيهِ جَهَنَّمَ

كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٣٩﴾

نينجا باوهر به تاك و تمنيايي خوا بهميزو جيگير نهكات بهم فرمودهيه ﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ﴾ نهي پينغمبر له پيش تووه هيچ پينغمبريگمان رهوانه نهكردوهه مهگر سروشمان كردوهه لاي كه هيچ خوايهك ني به جگه له من كهواته من پپرستن به تاك و تمنيا. خوزاعه كه تيرهيك بوون له بت پرستهكان باوهرپان وابوو كه مهلائيكه كچي خوان!! جا له پاش باسي پاكي خوا له هاوبهش، نينجا باسي پاكي نهكات لهوهي نهو نهفامانه بويان بپريار نهدا، نهفرموي: ﴿وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا﴾ نهوانه وتويانه و نهلين: خواي خاوهن بهزهيي رولهي بو خوي رهوا داوه و رولهي هيه. نينجا بهدرويان نهخاتوهه و بهرپرچيان نهداتهوه، نهفرموي: ﴿سُبْحَانَهُ﴾ پاكي بو خوا لهوهي رولهي ببني، خوا پاكه لهوه، به پاكي يهكي خوي رايگرن، پاكي يهك كه شاياني نهوه، ﴿بَلْ عِبَادٌ﴾ مهلائيكه بهو جوړه نين كه نهوانه نهلين بهلكو مهلائيكه بهندهياني خوان، كهواته مولك و دروست كراوي خوان، بهلام وهكو ههموو بهندهكاني تر نين، بهلكو نهمان ههموو ﴿مُكْرَمُونَ﴾ نزيك خراوه و رينز گيراون لاي خوا، بهندهيهكن مل كهچ و گوي رايه لن به جوړي ﴿لَا يَسْقُونَهُ بِالْقَوْلِ﴾ به هيچ وته و گلت و گوږه پيش ناكهون له خوا، هيچ شتي نالين تا نهو نهفرموي: ﴿وَمَنْ يَأْمُرْهُ يَعْمَلُونَ﴾ به فرماني نهو نيش و كار نهكهن و همرچي نهو نهفرموي نهمان نايكهن و له خوږيانهوه هيچ شتيك ناكهن، به كورتي له ههموو وقارو كرداريان دا شويني فرماني نهو نهكهن. هوي گوي رايه لي و مل كهچي بهكهيان نههميه باوهرپي بهميزيان هيه كه خوا ﴿يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ﴾ ناگاداره و زانايه به ههموو

کاروباری له مه و پیش و له مه و پاشیان، که واته همیشه ناگایان له خوځیانه و چاودیری
 خوځیان نه کهن له مه ی پیچه وانه ی راو فرمانی خوا بجولینه وه ﴿وَلَا يَنْفَعُوكَ إِلَّا لِمَنْ أَرْضَى﴾
 تکا نا کهن بؤ هیچ که سیک جگه له وه ی که خوا رای ببی له تکا کردن بؤی، نه وانه ش
 که سانیکن که له م جیهانه دا با وهریان به تاک و تهنیایی خوا بووه و هیچ شتیکیان نه کردوه
 به هاوبه شی، که واته نه وانه ی مه لانیکه یان نه پهرست به نومیدی نه وه تکیان بؤ بکهن لای
 خوا نه وانه با ناومید بن و هیچ چا وهروانی نه کهن، چونکه مه لانیکه تکیان بؤ نا کهن ﴿وَهُمْ
 مِنْ خَشِيَتِهِ مُشْفِقُونَ﴾ نه مان له ترسی گوره یی و سامناکی خوا دلّه له رزه یانه و مه ترسی
 نه کهن له توله ی، خوځیان نه پاریزن له قه دهغه و سنور شکاندن ی خوا. ﴿وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ اِنِّتَ اِلٰهُ
 مِنْ دُونِهِ، فَذٰلِكَ نَجْزِيْهِ جَهَنَّمَ﴾ هه رکهس له وان بلئی من خویه کی ترم، شایانی پهرستنم له گه ل
 خوادا نه وه که سه نیمه به دوزه توله ی لی نه سینین و سزای نه دهین ﴿كَذٰلِكَ نَجْزِي الْظٰلِمِيْنَ﴾
 نا به و جوړه نیمه توله نه سینین له هه مو نه وانه ی سته مکاران به داوا کردن ی خویه تی و
 هاوبه ش بؤ خوا و پهرستن ی جگه له خوا. به کورتی پینج سیفته تی باس کرد بؤ مه لانیکه که
 نیشانه ن له سر به نده یی یان نه ک روله یی یان بؤ خوا:

- ۱- بهنده و مولک و دروست کراوی خوان.
- ۲- بی ناگایی یان له نهینی یه کانی خوا.
- ۳- تکا نه کردنیان بؤ هیچ کهس به بی رای خوا، ده ی نه گه ر خوا بوونایه، یان روله ی به و
 جوړه نه نه بوون.
- ۴- نه وپه پری سام و ترس و دلّه له رزه یان له خوا.
- ۵- هه پرشه و ترساندن یان به سزاو توله ی سخت نه گه ر له ریگای خوا لابه دن به وینه ی
 به نده کانی تر، له ناده می و جن.

له پاش پیشاندانی چه ند به لگه و رابه ری ژیری و نایینی و دهرونی له سر تهنیایی
 خوا بی هاوبه ش و بی روله، نیجا ته شهریان لی نه دات له سر بیر نه کردنه وه و سرنج
 نه دانیان له م هه مو به لگه و نیشانه و رابه ره روونانه که خوا له م بوونه وهره دا فراهه می
 هیانون، هه موویشی شایه تن له سر تاک و تهنیایی و زانین و ده سلاتی بی سنوری خوا و
 به جئی هه موو کرداری، جا لیړه دا سرنج رانه کی شی بؤ بیر کردنه وه له شه ش شت، سیانیان
 تا قورنان نه یفه رمون به دل ی هیچ که سیک دا نه هاتوون.

أَوْلَٰئِىَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ إِنَّ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَلَقْنَهُمَا ۖ وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَآءِ كُلَّ

شَيْءٍ حَيٍّ ۖ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٠﴾

۱- نهمیه که نه فرموی: ﴿أَوْلَٰئِىَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ إِنَّ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا﴾ نایا نهوانی

که بپوایان نههیناره نهیانزانیهوه که ناسمانهکان و زهوی له پیشهوه نووسابوون
پیکهوه و یک شت بوون ﴿فَلَقْنَهُمَا﴾ نینجا نیمهش له یکمان کردنهوه و جیامان
کردنهوه له یک؟ نیتر نایا مبهست نهوه بیت که له پیشهوه ههموو یک بوون و وهکو
یک و ابوون لههدا که هردوو نهبوون نینجا خوا له نهبوون فراهمی هینان و کردنی
بهمی که نیستا هن؟ یان مبهست نهوه بیت له بنهرت دا یک مادهو کهرسهیان
ههبووه و نینجا خوا بهم جوړو شیوهی نیستا دروستی کردون لهو مادهو کهرسه و
جویی کردنهوه لهیک؟ یان مبهست باری تربیت جگه لهم دووباره که وترا؟ بیگومان
بی پرواکان زانا نهبوون به هیچ کام لهم بار و مبهستانه، بهلام زانا بوونیان بهوه
شتیکی گونجاوه و توانان بههوی بیر کردنهوه نهو زانینه بو خویمان فراهم بینن،
کهواته با زانایش نهبن هر به وینهی زانا سهیر نهکرن و شایانی تهمشر لی دانن
لهسر باوه نههینان بههوی نهم بهلگهوه گونجاویسی زانا بوونیان به بارو مبهستی
یکهم شتیکی ناشکرایه، چونکه هرکسی به تهوای چاوی دلی کوژ نهبی، بیبهبش
نهبی له فام و ژیری و تیگهیشتن، نهبی پاش هندی بیر کردنهوه بزانی که نهم
ناسمان و زهوی به بهم ههموو یاسا و رژیمه تیرو تهوار و نهگژاوه به هیچ رنگ
ناگونجی لهخووه بهریکهوت پهیدا بووی و فراهم هاتبی، چونکه ناشکرایه شتی
ریکهوت یاسا و رژیمی نی یه و هرگیز کاروباری بهریکی ناپوا، کهواته نهبی سنعت
و کردار و فراهم هینراوی خوا بیت، کهواته نهمانه نهبی نهبوون و له نهبوونهوه
هینانی و کردنی بهم ناسمان و زهوی یه، کهوا به پیش چاومانهوهن، زانا بوونیان به
مبهستی یکهم بهو جوړه گونجاو و ناسان بوو، به مبهستی دووم یان هر
مبهستیکی تر نهوهیش هر گونجاوه، چونکه نهوا قورشان هوالی پی نهدا، قورنایش

ټو رابرو موعجيزه به پيژده كه هه موو كهس له ناستي دهسته پاچو داماره، كهواته
 ههوالهكاني ټبې به زانراو سهير بكرين و به زانراو دابنرين. بيجگه لهوش ټهگونجې
 خواي گوره چند دروشم و نيشانه يه كه پيشان بدات، ټو مبهسته ي پي روون
 بيتهوه، بو وينه ټهگونجې به هوي ټم گهسته ناسماني يانهوه پارچه يه كه مانگ يان
 له ټهستيره كاني ترپش بيپنن و بهراوردې بكن له گهل زهوي دا له بهرنجام دا
 دهرټكهوي كه له بنه رت دا يه شتن، به لي بهراستي هيج جيگاي سر سورمان ني يه
 كه به هوي ټهوهوه، يان به هر هويه كي تر خوا زانايان بكات بهو يه كي تي يه كه هبې
 له نيوان ناسمان و زهوي دا، چونكه ټهوه تا ټه بيپنن بهره بهره خوا ټم هه موو شته
 نهيني يه سر سورهيته رانه كه شراوه بوون له م بوونه موره دا، له موه پيش نه زانراو
 بوون و به دلي هيج كهس دا گوزهر يان نه نه كرد، خوا ټو هه موو شته نايابانه ي
 دهرخست له سر دهستي بهنده كاني دا ده ي با هوي زانيني ټو يه كي تي يه ش دهربخات
 له سر دهستي بي بروكان دا، كه ټم زانباري و زانيني تازه يه كه و ته لاي ټهوان. ټم
 مه سه له ي يه كي تي يه زاناکاني زاناکاني ناسمان شناسي تازه ټه لي ن و به درزي لي
 ي دواون وهكو له پهراوه كان دا باس كراوه، به لام ټهوه شتيكه گوتره كاري يه و به دم
 پر و تراوه، به بي ټه مه به لگه و نيشانه يه كي رووني له سر بيت، ټو جوړه شتانه
 به ناوبانگن به «النظريات العلمية» دهست ټه دن بو گوړان و هه لوه شانه وه و جياوازن
 لهو شتانه ي كه به تاقي كرده وه و بهراورد كرده ي راستي يان روون و به ناو بانگن به
 «الحقائق العلمية» هرگيز دهست نادهن بو گوړان و هه لوه شانه وه بو وينه وهكو
 گوړاني ناو به هلم و تم به هوي گه رمي يه وه، به ستنې به هوي سه رماوه و پيك هاتني
 هور و باران و به فر و ترزه. جا ټيمه ي موسلمان كه خاوه ني ټم ټاين و شهريعه ته
 راسته نه گوړاوه ين هرگيز نابي هيج نايه تيكي قورنان به ستن بهو نه زمرياتانه وه و
 بيانك ين به ته تفسير بو قورنانه كه مان، هرگيز نابي هه ول بده ين بو يه كه خستني قورنان
 له گهل ټو نه زمرياتانه دا. بيگومان قورنان كتيبي نه زمريات ني يه، بو ټه مه نه ماتوه
 بيته كتيبي زانين و زانباري و تاقي كرده وه و بهراورد كرده، به لكو قورنان كتيبي
 به رنامه ي هه موو ژيانه، به رنامه يه بو نرخ و رزي ژيري و راست كرده وه ي، تا نيش

بکات له سنووری توانای خوئی دا، بو نرخ و ریژی گهل و راست کردنهوئی گهل، تا ریځای ژیری بداته بهر و بهرهلآ بیټ و نیش بکات له سنووری خوئی دا، نیترا ناکوئینهوه و ناچینه ناو شتی تایبهتی و دریزه پیدان بهو شتانهی که کارگهی زانین و زانیاری رووتن، نهو جوړه شتانهی واز لی هیناوه بو ژیری کاری تیدا بکات. بهلی قورئان جار به جارئ رینعموونی نهکات و دهست نیشان نهکات بو هندی شت که راستن لهم بوونهوه، دا، بو وینه وهکو نهو یهکیتی و جیا کردنهوه که نهو نایهته نهگهیهنی، نیمهی موسلمان به ریکی و هموو نارام و دلنیایی یهوه باوهرمان هیه پی، له بهر نهوه له قورئانهوه وهرنگیری، نهگهر چی نازانین و ناشنا نین به چوئیتی نهو یهکیتی و جوی بوونهوه، هره نزمهریاتیکي زاناکانی ناسمانی هیه لهم باره یهوه هیچ دژیان نین ماتول پیچهوانه و دژی نهوه نه بن که قورئان نهیگه یهنی، بهلام قورئان نابین بیگنیرین به دواي نهو نزمهریاتانه دا و ریکی بخین لهگه لیان دا، نامانهوئی راستی قورئان روون بکهینهوه بهو نزمهریاتانه که پشتیان پی نابسترئ، چونکه دامه زراو و نهگورواو نین، به کورتی نهسلئ نهو نزمهری یه یهکیتی و جوی بوونهوهی ناسمان و زهوی یه، که زانا تازهکانی ناسمانی نهیلین نیمه وهری نهگرین، چونکه نهگونجی و ریکه لهگهل نهوهی که وهرنگیری لهم نایهتهی نیره که به چند چرخ پیش نهو زانایانه رایگه یاندوه، بهلکو باوهر وایه نهوه و زوربهی نزمهری یاتهکانی تریش هر له قورئانهوه وهرگیراون و سهرچاوه که یان قورئانه.

ب- نه مه یه که ناو یه کهم هو و بنه رته تیکي سره کی یه بو گیان و ژیان که دوزینهوه و دهرخستنی نه مه نیجگار گرنگ بوو لای زانایان، بوو به هوئی نهوپه ری دوزی یهوه و دهری خست، که چی نهوه تا به روونی له بهشی دووه می نهو نایهته دا هیه که دووه شته لهو شمش بهلگه و رابه ره که لیږه سهرنجیان بو رانه کیشی، نه مییش وهکو یه کهم تا قورئان نه یهینا و دهری نه خست هیچ کهس نهینه زانی و به دلی هیچ کهس دا نه نه هات: ﴿وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ﴾ هموو شتیکی زیندوومان له ناو دروست کردوه، نیترا مه بهست له زیندوو گیانله بهر بیټ، یان هموو شتیکی که پهره نه سینئ و زیاد نهکات و گوره نه بی وهکو قتاده نه فهرموئ، به پی ی نهو رایه مه بهست به هموو شتیکی

زیندوو گیانله بهرانه و هموو شتی که بپوی له زهوی دا. واته شهویش که بپوی له زهوی دا بنه پرت و هوی یه که می ناوه وهکو گیان له بهران. ئینجا ئایا مهلائیکه و جنوکه ش وینهی گیانله بهرانی ترن، یان نهوان جیاوازن؟ هندی له زانایان له سر رای یه که من به هوی شهووه دیمه نی نایه ته که گشتی یه و بی به لگه لاندی له دیمه نی قورنان و حدیس و هیچ به لگه یه کی به هیزیش نی یه له سر شهو که شیوه گشتی یه که مه بهست نی یه و تایبه تی یه و مهلائیکه و جنوکه مه بهست نین، به لکو به لگه له سر گشتی یه تی هیه: نه بو حاته می بهستی له موسندی سه حیا حدیس نه هینی له نه بو هوره هروه که پرسیاری کرد له پیغه مبر (ﷺ) هوالم بدری له هموو شتی که له ناو دروست کرابی، له وه لام دا فرموی: ﴿کل شیء خلق من الماء﴾^۱ هموو شتی که له ناو دروست کراوه. کومه لیک تر له زانایان له سر رای دووه من و نه لین: مهلائیکه و جنوکه مه بهست نین له نایه ته دا. بو نام رایه هیچ به لگه یه کی یه به ده ستوه جگه له وه که له قورنانه وه ره نگیری که جنوکه له ناگر دروست کراون، له حدیسه وه ره نگیری که مهلائیکه له رووناکی دروست کراون، به لام به لگه یه کی به هیز نین، چونکه مه بهست شهو نی یه که ته نیا له ناگر رووناکی دروست کراون، به لکو مه بهست شهو یه وهکو زانایان شه فرمون: باری ناگر رووناکی یان زال تره ئیتر با بنه پرت و هوی یه که میان ناو بیت به وینهی شهو شه فرموی: نادم له خاک دروست کراوه و خو بینگومان ناویش بنه پرت و هوی یه که می یه تی به لای همووانه وه. پتر له چواره چرخ له مو پیش قورنانی پیروز سهرنجی بی برواکان رانه کیشی بولای نیابی کرداری خوا له بوونه وه ردا و بیزاری ﴿أَفَلَا یُبْصِرُونَ﴾ دهی ئایا شهو بی بروایانه باوهر ناهینن به تاک و ته نیایی من له گه ل نام هموو نیشانه و به لگه روونانه؟

^۱ بینگومان نام فرموده یه هموو بوونه وه نه گرتتوه و هیچ بوون نی یه نام فرموده یه به لگی شهوانه بیت که نه لین: ناو بنه پرت به هموو بوونه وه، به لام مه بهستی پیغه مبر (ﷺ) هموو شتی زیندوو به نیشانهی پرسیاره که له کراوه وهکو باس کراوه، زانین لای خوابه.

وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوْسِي أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٣١﴾

ج- ئەمەيە كە ئەفەرموی: ﴿وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوْسِي أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ﴾ چەند چیاو شاخی گەورە و دامەزراومان لە زەوی دا دروست کردوووە بۆ ئەمەي زەوی تاسە و لەنگەرە ئەکات و جوولە جول ئەکات بەو خەلکەي وا بەسەر پشتی یەوہ. ئەم فەرمودەيە روونی ئەکاتەوہ کە ئەم شاخانە هۆی هاوتایی و بی هاوکیشی لە نیوان زەختی ناو سکی زەوی لەگەل پالەپەستۆی دەرەوہدا یان بەوہ بیئت کە بەرزیی ئەمان لە لایەوہ هاوتایی نزمی و قولایی لایەکی تر بکات، بەهەر جور بیی قورئان روونی کردەوہ کە ئەم شاخانە پەيوەندی یان هەيە بەو مەبەستەوہ ئەم شتە گرنگەي دەرخت کە کەس ناگادار نەبوو پئی ی، زانیاری تازەش باوہ پئی بەم شتە گرنگە هیناوە بە لایەوہ شتیکی ریک و راستە و بەرە بەرە و تا بیئت هۆی راستی یەکەي دەرئەکەوئی بۆ زاناکانی تازە، کەواتە با ئەو بارە لی گەڕین بۆ ئەوان.

د- ئەمەيە کە ئەفەرموی: ﴿وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ﴾ لە زەوی دا یا لەو شاخە دامەزراوانەدا چەند رینگای پانی فراوانمان فەراھەم هیناوە کە شوینی هاتوچۆ و گوزەر کردنن، بەلکو بەهۆی ئەو رینگا و بانە خەلکی رینگا دەرکەن بۆ هەر شوین و ولاتی کە مەبەست و پیویستی یان پئی ی هەيە، بەراستی هەتا بە چاوی ژیری سەر نەدری و بیر نەکریتەوہ نرخ و ریزی ئەم هەموو چاکە و بەهرەي خوا روون ناییتەوہ، مەسەلەي رینگا و بان ئەگەر ناوا قورئان نەیخاتە پیش چاوە کەم کەس هەيە شتی وای هەر بە خەيالیشت دا بیئت لەگەل ئەوہدا خەلکی ناچارە بوئی و بی ئەوہ گوزەران ناگری ئەگەر خوا ئەم زەوی یەي بە جوړی دروست بکردایە بە تاییەتی شاخەکان کە دەستی نەدایە بۆ رینگاوبان، نایا خەلکی چی بکردایە؟ چۆن بگەرایە بە ناوچە و ولاتەکان دا بۆ بەجی هینانی مەبەست و پیویستی خویمان؟ لە بەزەيی و لوتفی بە زیاد بیئت.

وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَحْفُوظًا ﴿٣٢﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ

وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٣٣﴾

۵- ﴿وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَحْفُوظًا﴾ ناسمانان دروست کردووه به لای سهرهوه و گنبروامان به سهربانیکی پارینزراو له رووخان و کهوتن و له بی یاسایی تاکاتی دیاریی کراوی خوی به لای خواوه، پارینزراوه له کون بوون و گوږان و پهک کهوتن نهوه تا ریک و پیکی یه کهی به چاو دهرنه کهوی، ناسمان بریتی یه له وهی وا به لای سهرهوه تمنانهت سهربانی خانوو ناو نه بری به ناسمانی خانوه که، نینجا ناشکرایه که شیوهی ناسمان بو نم زهوی نیمه وهکو سهربان وایه بو خانوو. نم ناسمانه به لای سهرمانهوه بهم هه موو جوانی و شیرینی و ریک و پیکی یه هه یه و به چاو تهماشا نه کری. ﴿وَهُمْ عَنِ آيَاتِنَا مُعْرِضُونَ﴾ له کاتیک دا که بی بپرواکان بی ناگا و بی هوشن و بیر ناکه نموه له بهلگه و نیشانه روونه کانی که رینمونی نه کهن و رابه ریکی به هیزن له سهر تاک و ته نیایی خوا و زاین و دهسه لاتی فراوانی و به جی ی هه موو کارو فرمانی.

۶- ﴿وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ﴾ خوا که سیکه که شهو و روژی دروست کردووه، خورو مانگی دروست کردووه به جوژی هه موو یه کیکیان به چه سپانی نه گهرین و گهردش نه کهن له خرپوکه و خولگهی خویان به بی له خشه وهکو مهلهوان به سهر ناودا. شهوو روژ دوو شتی ناشکران دین به دوا ی یهک دا به یاسایه کی تیرو تهواوی نه گوږاو بو بهرژه وهندی ژبانی نیمه، خورو مانگ دوو قهواره ی گرنگن ژبانی ناده می لهم جیهانی نیمه دا بهلکو ژبان هه موو په یوهندی یه کی زور به تینی هه یه پی یانهوه، بیگومان بیر کردنهوه له شهو و روژ، گهرانی خور و مانگ بهم هه موو وردی و نه گوږانهوه زور شایانه که رینمونی دل و دهر وون بکات بو تاک و ته نیایی خوا یه که نم کارو باره نه بات بهرپوه.

وَمَا جَعَلْنَا لِشَرِّ مِّنْ قَبْلِكَ الْخَلْدَ أَفَّا يَأْنِ مِتَّ فَهُمْ الْخَالِدُونَ ﴿٣١﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ
وَنَبْلُوكُم بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٣٥﴾

لهم چند نایهتی رابوردوودا هندی له یاساو رژیمی بوونهوهری باس کرد له بابته
دروست کردن و پیک هینان و بهرپوه بردنی کاروباری. نینجا لهم چند نایهتی ترهدا یاساو
رژیمی نادهمی باس نهفرموی لهبارهی سروشت و دواپی نههاتن و پاشه روژی یهوه،
نهفرموی: ﴿وَمَا جَعَلْنَا لِشَرِّ مِّنْ قَبْلِكَ الْخَلْدَ﴾ بپارمان نهداوه بو هیچ نادهمی یهک له پیش تووه
نه مردن و مانهوی همیشی لهم جیهاندها، بهلکو هموو مردون و نهبی بمرن، چونکه
هر شتی له پاش نهبون پهیدا بووبی نهبی نهبوونی بهسردا بیته و هر شتی که سهرتا بیی
بو بوونی نهبی دواپی هاتنیشی بیی ﴿أَفَّا يَأْنِ مِتَّ فَهُمْ الْخَالِدُونَ﴾ کهواته نهی پیغه مبر نهگر
تو بمری نایا نهوان نامرن و همیشی نهبن؟ واته نهخیر نهوانیش هموو نهمرن ﴿كُلُّ نَفْسٍ
ذَائِقَةُ الْمَوْتِ﴾ چونکه هموو گیانله بهریک تامی مردن نهچهژی و نهبی گیانی له له شهکهی
جوی بیتهوه، نهه یاسایهکه و هیچ کسی لی ی دهرناچی کهواته زیندوهکان نهبی
غهمیکی خویمان بخون و بیریکی مردن و پاش مردنیان پیوه بیته ﴿وَنَبْلُوكُم بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً﴾
لهماوهی ژیانی نهه جیهاندها نیمه تاقیتان نهکهینهوه به زیان و نهبوونی و نهخوشی و
هموو جوړه ناخوشی یهکی تر، به سامان و دارایی و تندرستی و دهست خستنی نهوهی
نارهزوی نهکن، تاقیتان نهکهینهوه به تاقی کردنهوهیه که پالفته کردنه تا دهردهکوی
کی خوگره و سنوری خوا ناشکینی و کی چاری خوی پی ناگری و خوگری یه لهسر
هیچ باریک و بهرگی سهرا و گهرما ناگری و به هموو جوړ له سنور دهرنهچی؟ ﴿وَإِلَيْنَا
تُرْجَعُونَ﴾ بولای نیمه نیوه نهگیرنرینهوه، واته له پاش مردنتان زیندوو نهکرینهوه و نینجا
به پیی کردهوتان رهفارتان لهگهلهگری، کهواته نهوهی خوگره و سنور ناشکینی با
دلخوش بیته و چاوهروانی پاداشت بیته لهو روژه سهختهدا و نهوهی بهرلا و تاوان کاره با
بترسی له تولهی سهخت و سامناکی خوا، خوا به بهزهیی خوی پهنامان بدات له سزاو روو
رهشی نهو روژه سهخته، تاقی کردنهوه به زیان و دهرد و ناخوشی شتیکی ناشکرایه و
خهلی تی نهگات که بو نههمیه دهرکوی رادهی خوگری له ژیر باری گرانی ناخوشی و زیان
دا، رادهی نومید و باوه بهخوا و چاوهروانی بهزهیی خوا، بهلام تاقی کردنهوه بهخوشی و
ناز و ریژ پیویسته روون کردنهوهی، بیگومان نهه تاقی کردنهوهیان زور گراتر و به نهک تره
له پیشووهکه، نهگرچی زوریهی خهلی وا نازانی، پیای نهوی لی ی دهرچی، زور کهس

ھەيە بەرگەي نەخۆشى و دەرد و لاوازی ئەگري، بەلام کەم کەس ھەيە جلموی نەفسی
 سەرکیشی خۆی پی ئەگري لەکاتی ساغی و تەندروستی و ھیز و توانای دا، بەم رەنگە
 بەرگری بکات لە تاوان و خراپە و نەيەلی یاخی بێن لە خوای خۆی. زۆرکەس ھەيە خۆگرە لە
 ژیر باری گرانی نەبوونی و بی بەشی دا، بەجۆری دەروونیان ناپوخی و ریسوا و سەرشۆپ
 نابن، لەبەر نەبوونی و کەم دەستی سەر داناخەن بۆ کردەوی ناپەروا و شتی بی نامووسی،
 بەلام کەم کەس ھەيە خۆگر و دامەزراو بیٹ لەکاتی بوون و دەسلەت و سامانی زۆردا. بەم
 رەنگە یاخی نەبی لە خوا و کەشخە نەکات بەسەر بەندەکانی خوادا و سەرنەکاتە رابواردنی
 ناپەروا. زۆرکەس ھەن خۆگر لە ژیر سزاو ئازاردا، باکیان نی یە لە ترساندن و ھەرەشە بە
 جۆری ناترازی لە ریگای راستی خۆی، بەلام کەم کەس ھەيە خۆگر بیٹ و ھەلنەخەلەتی بەو
 شتانەي نەفس نارەزووی ئەکات. زۆرکەس ھەن خۆگر لە تیکۆشان و بەر بەرەکانی دا، بەم
 رەنگە تا بیٹ چالاکتر و دەمار گرژ تر ھەن، بەلام کەم کەس ھەيە خۆگر بیٹ لەسەر ئارام و
 رەحمەتی بەم رەنگە سەر نەکاتە لەوەر و رابواردنی خۆی و کەلک و دەماری پیاوھتی تیدا
 بھینی. بە کورتی تەنگی و ناپەرحەتی زۆر جار دەماری پیاوھتی راستی ئەکاتەو و ھیزی
 بەرگری ئەخاتە ئیش و بەھۆی ئەووە مەردوم نامادە ئەکات بۆ خۆگری و دامەزراوی، بەلام
 خۆشی و رەحەتی دەماری پیاوھتی سست و بی ھیز ئەکات و ھیز بەرگری ئەخەوینی و
 پەکی ئەخات! جا لەبەر ئەو زۆر کەس ھەن قوئاغی تەنگی و ناپەرحەتی ئەبێن و لەتاقی
 کردنەووەکەدا دەرئەچن سەد لە سەد، بەلام ھەر ئەوانە ئەبیینرین لە تاقی کردنەووەی قوئاغی
 خۆشی و کامەرائی دا ئەکەون و دەرناچن! ئادەمی بەو جۆرەن، مەگەر کەسانی کە خوا
 پارێزگاری یان بکات و بەھۆی ئەووە لە ھەردوو قوئاغەکەدا دەرئەچن، سەرنەکەون و ئەوانە
 ئەو ئیماندارانەن کە پیغەمبەری خۆشەووست (ﷺ) دەربارەیان ئەفەرموی: «عجبا لامر
 المؤمن، إن امره کل خير و ليس ذلک لاحد إلا للمؤمن، إن اصابتہ سراء شکر فکان خیرا له، و
 إن اصابتہ ضراء صبر فکان خیرا له»^۱ ئەوانەش بێگومان کەمن. کەواتە وریایی و ئاگاداری
 لەکاتی خۆشی دا پیووست ترە تا کاتی ناخۆشی، بێگومان پەيوەندی دل بە خواوە
 چارەسەرە لە ھەموو کاروباریک دا و دەرمانی ھەموو دەردیکە.

^۱ واتە کاری ئیماندار زۆر سەیرە و جیگای سەر سوپمانە، چونکە ھەموو کاروباریکی چاکە و ئەو ش تەنھا بۆ ئیماندار ھەيە
 و بەس ئیماندارێ راستەقینە ئەگەر لە خۆشی و کامەرائیدا بیٹ سوپاسی خوا ئەکات، کەواتە شتیکی چاک بوو بۆی و ئەگەر
 ناخۆشی و سزا بوو ئەو کاتە ئارامی ئەبێ، کەواتە ئەمیش چاک بوو بۆی، چونکە پاداشتی بەھەشتە.

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا أَهَذَا الَّذِي يَذْكُرُ آلِهَتَكُمْ
وَهُمْ بِذِكْرِ الرَّحْمَنِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٣٦﴾ خُلِقَ الْإِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ

ئینجا ئەگەر یقینە بۆ وینەى ئەوەى كە لە سەرھەتای ئەم سورەتە بەسەى كەرد لە بارەى
ھەلۆیستى ناپەرھەوى بى باوەرھەكان بەرامبەر پىغەمبەر (ﷺ) ئەفەرموى: ﴿وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ
كَفَرُوا إِنْ يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا﴾ ئەى پىغەمبەر كاتى كافرھەكان تۆ ئەبىنن ھىچ شتێك ناكەن
جگە لەوەى تۆ ئەكەن بە جىگای گالته و لاقرتى و بەشىوەى بىزارى و سەر سوپەمانەوہ لەناو
خۆيان دا ئەلێن: ﴿أَهَذَا الَّذِي يَذْكُرُ آلِهَتَكُمْ﴾ ئایا ئا ئەمەىە ناوى پەرستراوەكانتان ئەبات
و بە خراپە باسیان ئەكات؟ ئەو سەر لى تىك چووانە بىزارى يان دەرئەبىرى دەرپارەى ئەوہ كە
پىغەمبەر (ﷺ) باسى بته بى نرخەكانى ئەوانى ئەكرد و بى نرخى بەكەيانى روون ئەكردەوہ
بۆيان بۆ ئەمەى كۆتايى بىنن لە پەرستنيان و رىگای راست بەدەنە بەر كە تەنيا پەرستنى
خوای خاوەن بەزەبى يە، بىزارى يان دەرئەبىرى لەو شتە راست و رەوايە، ﴿وَهُمْ بِذِكْرِ الرَّحْمَنِ
هُم كَافِرُونَ﴾ لەكاتىك دا خۆيان بى بېروان و باوەرپان نەبوو بە باس كەردنى خوا بە تاك و
تەنيايى و بەو سىفەت و ناو و نيشانەى كە شايانى ئەوہ، باوەرپان نەبوو بە رەوانە كەردنى
پىغەمبەر و ئەو قورئانەى كە خوا بە بەزەبى خۆى ناردبووى بۆيان بۆ تەمى و ئامۆزگارى
يان، سەر لى شىواوى يان لەو رادەيەدا بوو. بەراستى ھەلۆیست و كەردەوہ و وتەى ئەوان
جىگای سەر سوپەمانە و بەلگە و نيشانەيەكى روون لەسەر تىك چوونى سروشت و نەفامى
و نەزانى يان. ئەو بى براوايانە ئەوئەندە نەفام و سەر لى شىواو بوون پەلە پەليان ئەنايەوہ لە
پىغەمبەر (ﷺ) لاقرتى يەوہ بە ھاتنى سزای خوا، جا بەو بۆنەيەوہ ئەوا ئەفەرموى: ﴿خُلِقَ
الْإِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ﴾ بە سروشت نادەمى پەلە پەل كەرە تا رادەيەك وەكو لە پەلە دروست كرابيئت
وايە. كەواتە پەلە كەردنى ئەو بى باوەرپانە جىگای سەر سوپەمان نى يە،

سَأُورِيكُمْ آيَاتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُوا ﴿٣٧﴾ وَيَقُولُوا مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٨﴾

لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ لَا يَكْفُرُونَ عَنْ وُجُوهِهِمُ النَّارَ وَلَا عَنْ ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ

يُنصَرُونَ ﴿٣٩﴾ بَلْ تَأْتِيهِمْ بَغْتَةً فَتَبَهِتُوا

ئینجا نه فرموی: ﴿سَأُورِيكُمْ آيَاتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُوا﴾ بیگومان لهه و پاش سزا و توله سهختهکائی خوٲمتان پیشان نه دم، کهواته پهلم لی مهکن، واته بوهست تا کاتی تایبتهی دیاری کرای خوی دیت، چونکه هموو شتی کاتی تایبتهی خوی هیه بهلای خواوه نه پیش کهوتنی هیه لهو کاته و نه دوا کهوتن، نهو بی باوهپانه پهله پهلیان نهنایهوه ﴿وَيَقُولُوا﴾ نهلین به پیغه مبرو ئیمانداران: ﴿مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ﴾ نایا کهی نهبی نهو سزایه که ئیوه بهلین پی نه دن و هره شهی پی نه کن له ئیغه ﴿إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾ نه گهر ئیوه راست نه کن، دهی به زوی بیهینن، له باتی وهلامدانهویان، جاری نهفامی و نهزانی یان لی نه دات و شیوهیک له شیوه سامناکهکائی روژی دواپی یان نهخاته پیش چاو، نه فرموی: ﴿لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ نهوانهی که کافرن بهوی نهفامی و نهزانی یهوه پهله نهنینهوه له هاتنی نهو سزایهی که هره شهیان لی کراوه پی، نه گهر نهوانه نهزانی ﴿حِينَ لَا يَكْفُرُونَ عَنْ وُجُوهِهِمُ النَّارَ وَلَا عَنْ ظُهُورِهِمْ﴾ بهکاتی هاتنی نهو سزا که کاتیکه ناگری دوزهخ دهوریان نه دات له هموو لایه کهوه، به جوریک نه خویان بهرگری نهو ناگره یان پی نه کری نه له روو و دم و چاویان و نه له پشتیان ﴿وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ﴾ نه یارمه تیش نه درین له لایه ن هیچ که سیکهوه بهرگری یان لی بکات، نه گهر نهوانه زانا نه بوون بهو کاته سامناکه پهله یان نهننایهوه بو هاتنی نهو سزایه، به تایبتهی باسی دم و چاو و پشتی کردن چونکه سزای نهو دووانه بهتین تر و سهخت تره، نهوانه زانا نین به کاتی هاتنی نهو سزا که بهلین دراوه به هاتنی و هره شهیان لی کراوه و ترسینراون پی، ﴿بَلْ تَأْتِيهِمْ بَغْتَةً﴾ بهلکو لهناکاودا به کوت و پری نهو ناگره یان بو دیت و داگریان نهکات ﴿فَتَبَهِتُوا﴾ بهوی نهوهوه سرسام و سرگره دانیان نهکات،

فَلَا يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٤٠﴾ وَلَقَدْ أَسْتَهْزَيْتَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالذِّكْرِ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٤١﴾ قُلْ مَنْ يَكْلُؤُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنَ الرَّحْمَنِ بَلْ هُمْ عَن ذِكْرِ رَبِّهِمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٤٢﴾ أَمْ لَهُمْ ءَالِهَةٌ تَمْنَعُهُمْ مِّن دُونِنَا لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ أَنفُسِهِمْ وَلَا هُمْ مِنَّا يُصْحَبُونَ ﴿٤٣﴾

﴿فَلَا يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا﴾ اینجا نه خویان نه توانن بهرگری بکن و بیگینرهنوه ﴿وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ﴾ نه مؤله تیش نه درین و دوا نه خرین به هیچ جور. نه وانه پهله یان نه نایه وه بو نه و سزایه له تو له ی نه ودا نهوا له ناکاودا دیت بی هوش و سر لی شیواو و دهسته پاچه یان نه کات، بهش براو له هه موو خیرو خوشی و بهزیی پیا هاتنه وه یهک، خوا په نامان بدات. اینجا دلخوشی پیغه مبر(ﷺ) نه داته وه و نه وانیش نه ترسینی به سزای نه م جیهانه ش به وینه ی هاویر و باوه ره کانیا ن له گه ل و نوممه ته پیشووه کان که نه وانیش به لاقرتی یه وه پهله یان نه نایه وه له پیغه مبره کانیا ن درودی خویان له سر بیت، اینجا خویاش پیشه کی له م جیهانه دا هر گه ل و تاقمیک ی به جوره سزایه که له ریشه هینان و بهرادی کردن، نه و جوره سزایه هرچنده خوا له م نوممه ته دا نه هیشت و قدهغی کرد، به لام جور ی تری سزای زور، کوشتن و برین و بهدیل گرتن و ژیر دهست کردنی کرد به سزای پیشه کی بی باوه ر و لاقرتی که رانی نه م نوممه ته، نه فهرموی: ﴿وَلَقَدْ أَسْتَهْزَيْتَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ﴾ واته سویند به خوا گالته و لاقرتی کرا به پیغه مبرانی زور له پیش تودا، ﴿فَحَاقَ بِالذِّكْرِ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ﴾ اینجا نه و سزای که لاقرتی یان پی نه کرد هاته سر گالته که ره کانی که لانی رابوردوو و دوری دان، واته نه مانیش سزای خویان نه بینن، که واته دل غه مگین و تنگا و مبه به لاقرتی کردنه که یان. اینجا فرمان نه دات به پیغه مبر(ﷺ) که پرسیار یکیا ن ناراسته بکات به شیوه ی بیزاری و ته شر لی دانیا ن بو ترساندن و بیدار کردنه وه یان له و بی ناگای ی وان تیدا. نه فهرموی: ﴿قُلْ مَنْ يَكْلُؤُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنَ الرَّحْمَنِ﴾ نه ی پیغه مبر بلی به و بی

باوهره لاقرتی کهرانه: نایا کی به شو و بهروژ ئیوه پاس نکات و نهتانیاریزی لهخوای
 خاوهرن بهزهیی فراوان نهگهر بیهوی دووچاری سزایهکتان بکات که شایانن بوی؟! واته هیچ
 کس نی یه بتوانی بهرگری هیچ سزایهکی خوا بکات و تنها خوا پاریزهری هموو
 پاریزراویکتانه، سیفتهی رحم و بهزهیی یهکهی هوی نهو پاراستنهیه نهگهر نا سزادانتان
 زور شایان و بهجی یه، ههروهها نابی هیچ کس ههلهتهتی به سیفتهی بهزهیی خوا، چونکه
 لهگهله بهزهیییدا سزا و تولهی بهتینه دهریارهی هر کهسیک که داد و عهدهالت له سزادانی دا
 بهدی بیئت. بهلی بیگومان هیچ کس نی یه پاریزهر بیئت و بتوانی بهرگری بکات له سزای
 خوا بهلام نهو بی باوهرانه ناترسن و باکیان نی یه له سزای خوا ﴿بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ
 مُعْرِضُونَ﴾ بهلکو نهوانه ههمیشه بی ناگان له باس و یادی پهرومردگاری خویمان و روو
 وهرگیرین لی ی چ جای نهوه بترسن له سزای، کهواته نهوانه پاریزهری خویمان ناناسن تا
 پرسیاریان لی بگری لهو بارهیهوه، ئینجا پرسیار دووباره نهکاتهوه له شیوهیهکی تردا،
 نهفهرموی: ﴿أَرَأَيْتُمْ ءَالِهَةً تَنْمُوهُمْ مِنْ دُونِكُمْ﴾ نایا بو نهوانه چند پرستراویک ههیه که بهرگری
 یان بکات بیجگه له بهرگری ئیمه یان بهرگرییمان بکات له سزایهک که بیئت له لایهن ئیمهوه؟!
 واته نهخیر شتی وا نی یه، چونکه نهو پرستراوانهی نهوان ﴿لَا يَسْتَعْبُدُونَ نَفْسًا مِنْهُمْ﴾
 ناتوانن یارمتهی خویمان بدن و بهرگری هیچ شتی لهخویمان بکن، کهواته باشر ناتوانن
 یارمتهی خهلکی تر بدن، نهو پرستراوانه خویمان بهخویمان بهو جوهره بی دهسلات و بی
 توانان ﴿وَلَا هُمْ يَنْتَظِرُونَ﴾ لهلایهن ئیمهشوه هاوړینی ناگرین به یارمتهی دان، یان به
 کسی که یارمتهی دهر بیئت، واته ههروهکو خویمان بی دهسلات و بی هیزن ههروهها
 یارمتهیش نادرین به هیزو دهسلات لهلایهن خواوه که خاوهرنی هموو هیز و دهسلاتیکه،
 کهواته پهک کهوتوو و دهسته پاچهی تهواون. لهپاشن ئهم هموو لیکوئینهوه لهگهله نهو بت
 پهرستانه که پهرووچی بیر و باوهرهکهیانی پی روون بووهوه، دهرکهوت که هیچ شتیکیان
 به دهستهوه نی یه که رابهریکی لهسر بیئت یان ژیری وهری گری، له پاش، نهوه ئینجا واز
 نههیننی له لیکوئینهوه و هوی عیناد و سرکیشی یهکهیان روون نهکاتهوه،

بَلْ مَنَعْنَا هَؤُلَاءَ وَآبَاءَهُمْ حَتَّى طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنقُصُهَا مِنْ

أَطْرَافِهَا أَفَهُمُ الْغَالِبُونَ ﴿١١﴾

نه فرموی: ﴿بَلْ مَنَعْنَا هَؤُلَاءَ وَآبَاءَهُمْ حَتَّى طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ﴾ هوی عیناد و سرپیچی یان له نایینی راست و لاندانیان لهو باره لاره ی کهوان له سهری نه مهیه که نئمه نهوانه و باو و باپیریانمان ژیاندوه به خوشی و تیر و تسلی و فراوانی نازو نیعمت و مؤلتمان دان هتا ته منیان دریز بوو ماوهی دریز به سهریان دا تیپیری کرد به خوشی، به هوی نهوهوه گومانیان برد که هر له سهر نهو باره خوشه نه میننهوه، نهو هه موو خوشی و کامرانی یهش به هوی نهو بیر و باوه ریه که هه یانه، کهواته نه بی وازی لی نه مینن. بیگومان خوی و رابواردنی دور و دریز به تایبتهی که به کهله پور له باوک و باپیره وه هاتبی سروشت تیک نه دات و دل و دهرورن بی ناگا نهکات له یادی خوا و چاو کویر نهکات له سهرنج دانی به لگه و نیشانه یه که هوی ته می خوری یه، جا نهوا بیداریان نهکاتوه له خوی بی ناگایی، نه فرموی: ﴿أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا﴾ دهی نایا نهوانه سهرنجی به ره می زور و دهسه لاتی نئمه نادن و نایینن که نئمه بهره بهره دیننه خاک و ولاتی نهوان و داگیری نهکین و خاکه کی نهوان کهم نه که ینهوه له هه موو لایه کی یهوه؟ واته بهره بهره موسلمانان زال نهکین و ولاته کی نهوان نه خینه ژیر دهستیان، نهوه بوو له پاش کوچ کردن بو مدینه و دامه زاندنی حکومتی نیسلام خاک و ولاتی موسلمانان زور نه بوو به داگیر کردنی خاکی کافره کان. ﴿أَفَهُمُ الْغَالِبُونَ﴾ دهی نایا بت په رسته کانی مهککه زال نه بن و نهوهی به سهر کافره کانی دهووبه ریان هات به سهر نهوانیش دا نایه؟ واته نه خیر زال نابن به لکو نهوانیش وهکو هاوسه رانیا ن ژیر نهکون و ولاتیان نه که ویته ژیر دهستی موسلمانان وهکو به چاو بینرا، نهوه بوو هر له چرخ پیغه مبردا مهککه گیرا و نهو کوسپه گوره نهما له بهر پیی موسلمانان به هوی نهوه نیود دورگه ییش کهوته ژیر دهستی نیسلام، نینجا له پاشان له دورگه تیپیری هتا نیمپراتوریتهی روم و فارسیش که زوریه ی ناوه دانی روی زهوی بریتی بوو لهو دووانه ژیر دست کران، بهره بهره خاکی نیسلام په ره ی نهسه ند و فراواتر نه بوو، خاکی کوفر بهره و کزی و کهم و کوپی نه چوو هتا موسلمانان کشانه وه له نیسلام که هوی سهرکه وتن و زال بوونیا ن بوو نینجا کاره که پیچهوانه بووه وه، به لام به یارمه تی خوا نینجا هه میتر نژیه ی نیسلام و موسلمانان.

هرچند هم سوره مهککه یی یه، به لام هم نایه ته مدینه یی یه به لای کبری زانایان له بهر نهوه ته فسیره کی به ویی یه کرا. رایه کی تر له سهر نهوه یه که هم نایه تش هر مهککه یی یه به گویره ی نهو رایه نه بی زال کردنی موسلمانان و کهم

قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُمْ بِالْوَحْيِ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاءَ إِذَا مَا يُنذَرُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَئِنْ مَسَّتْهُمُ
 نَفْحَةٌ مِنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ يُنَوَّلُنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٤٦﴾ وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ
 الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَىٰ بِنَا

حَسْبِين ﴿٤٧﴾

ئینجا فرمان نهدات به پیغمبر (ﷺ) هم فرموده‌یان پی را گه یه نیت ﴿قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُمْ
 بِالْوَحْيِ﴾ نهی پیغمبر بلی بهو بی باومرانه که پهله نه نینهوه به هاتنی سزای خوا که
 همره شه‌یان لی نه که یه پی یان بلی: من ناتاترسینم بهوه نه بی که سروشم بو کراوه له لایه
 خواوه، واته خوا فرمانی پیا داوم که بتاترسینم، من له لایه خواوه نه تاترسینم نه که له
 لایه خومهوه، من ترسینهری روتم. نیت هیچی ترم به دست نی یه، له دهسه لاتی من دا
 نی یه هینانی سزاو نهو شته‌ی که همره شه‌تان لی نه کهم پی، ئینجا من نهوا بانگتان نه کهم
 و نه تاترسینم، نه کهم گوی رایه ل نه بوون نهوه خوتان خراپن ﴿وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاءَ إِذَا مَا
 يُنذَرُونَ﴾ که سانیک که کهرن و بانگ لی کردن نابیستن، کاتی نه ترسینه‌رن و بانگ نه کهرن
 بو ریگای راست، واته ترساندن نه وانه سوودیان پی ناگه یه نی، چونکه وینه‌ی که سانیکن
 که کهرن و هیچ شتیک نابیستن، نهو بی باومرانه که له پیشهوه باکیان نیبه له سزای خوا
 هرکات دوچار بوون بهرگه‌ی هلمی ناگرن و دان نه نین به تاوان و خراپی خویان دا و هو
 روون نه بیتهوه لهم فرموده یهوه ﴿وَلَئِنْ مَسَّتْهُمُ نَفْحَةٌ مِنْ عَذَابِ رَبِّكَ﴾ سویند به خوا نه که ره
 جار سووکتین بهش له سزای خوی تو لی یان کهوی ﴿لَيَقُولُنَّ يُنَوَّلُنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ﴾
 بیگومان هاوریان لی هل نهستی و نه نین: نای مهرگ بیت بو مان، به هیلاک دا بچین،
 به راستی نیمه تاوان بار و ستمکار بووین له دنیا دا! به لام تازه هیچ سوودی نی یه نه هاوار
 و نزای شهر نه په شیعیانی و نه دان نان به خراپه و تاوان دا، چونکه کاتیان له دست خویان

کردنوه‌ی خاک و ولای کافره‌کان بکین به به لئین له کاتی هاتنه خواره‌وه‌ی نایه ته که دا، و شه‌ی (افلا بیرون) ته فسیر بکین
 به: نایا نازانن؟ نه که به نایا نابیستن؟

دمرکرد، له پاش ترساندن به هاتنی روژی دوايي و سزا به تينه كهي، نينجا رووني نه كاته وه
 كه هيچ كرده و هيك گه و ره و بچوك، چاك و خراب هيچي ون نابي و حيساب و پرسيار و
 كيشانه ي هيه، نه فرموي: ﴿وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ﴾ ترزووي گرنكي داد دانه نين له
 روژي دوايي دا ﴿فَلَا تَطْلُمُ نَفْسٌ شَيْئًا﴾ كه واته هيچ كس زولم و سته مي هيچ شتيكي لي
 ناكري. ﴿وَإِنْ كَانَتْ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ﴾ نه گهر كرده وه به نه دازه ي قورسايي تهنيا
 دانه و نيله و ناوكه ي خرتله بيت ﴿أَلَيْسَ بِهَا﴾ نيمه نه يه نين و ناماده ي نه كين، ناوكه
 دانه و نيله ي خرتله و نينه و نمونه ي بچوك ترين شته كه به چاو بي نري و سووك ترين شته
 كه له ترزوودا دياري بدات. مبهست نه و هيه هيچ شتي و هيچ كرده و هيك ون نابي و به
 خورايي نابوا، چونكه كارو بارمه كه له ژير زانين و ده سلاتي بي سنوري خوادايه، نيتر نه وه
 نه و پره و هكو نه فرموي: ﴿وَكُنْ بِمَا حَسِبِينَ﴾ به سه بو خلكي له و روژه دا كه نيمه ناگادار و
 زانين به هموو شتيك و هله زميرمري هموو كرده و هيكين، كه واته با هموو كسي تيبيني
 بكات و يري بكاته وه له كرده و هيه كه نيستا نه يكات پيشي هاتني نه و روژه، با بدل گوي
 بگري له ترسينمري خوا، با بي ناگا و لاقرتي كه ركان پهله بكن پيش نه مه ي كار له كار
 بترزي. نينجا تا نزكي دوا دوايي سوره ته كه گهل و نوممه تي پينغه مهران پيشان نه دات،
 همنديكيان به هيمان دهست نيشان نه كات و همندي تريان دياري نه كات و به درزي يان به
 كورتي باسيان نه كات، له م باسانه دا به زه يي و چاو دياري خوا دهرباره ي پينغه مهران و شوين
 كه و تووه كانيان روون نه بيته وه، هروكو تو له ي سه ختي خوا دهرباره ي بي با وهره كان
 ناشكرا نه بيت. هروها دل ناگادارو بيدار نه بيته وه به باو و رهوشتي خوا له ناردي
 پينغه مهران دا، له ره سني نادميزاد، هرچوني ناگادار نه بيته وه به يه كيني ير و باوهر و
 رنگاي هموو پينغه مهران - سه لامي خويان لي بيت - به جورنك و هكو هموو يك گهل و
 يك نوممه ت بن هرچند چرخ و جينگا و شوينيان له يه كتره وه دور بيت. له مه و پيش
 زورجار قورغان باسي موسا و تهرات نه كات به جوت له گهل باسي پينغه مهران و قورغان دا،

جا به گویرهی شهوه شهوا لیژدهدا بهو جوژه دهست پیٰ نهکات و شهفرموی: ﴿وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَاءَ وَذِكْرًا لِّلْمُتَّقِينَ﴾ سویند بهخوا بهخشیمان به موسا و هارون کتیبی - که تهوراته - که جیا کهرهوهی شتی راست و رهوایه له چهوت و نارپهوا، رووناکمی یهکه له تاریکی و نهزانی و سهرگهردانی دا ریگای پیٰ دهرنهکری، ناموژگاری یهکه بو خوپاریژهکان. لهمهوپیش لهم سورهتهدا باسمان کرد که بت پهستهکان لاقرتی یان شهکرد به پیغهمبهر(ﷺ) لهبر شهمی نادهمی یه، باوهپریان نهبوو به قورئان شهیانوت جادوه، یان شیعره، یان دهست ههلبهسته، وا لیژدهدا روونی شهکاتهوه که باوی خوا ههروا بووه پیغهمبهری تهنها له تیرهی نادهمی ناردوه، شهمانهی که لهم سورهتهدا باس شهکرین نمونهیهکن لهوانهی رابوردوو، ههروهها روونی شهکاتهوه که ناردنهخوارهوهی قورئان جیگای سهر لیٰ کردنهوهو سهر سوپمان نی یه، چونکه لهمهوپیش خوا کتیبی تری ناردوه بو سهر پیغهمبهران بو نمونه تهوراتی موسا(علیه السلام) که لیژدهدا به ﴿الفرقان﴾ ناوی بردوه که شهم وشهیه ناوینکه لهناوهکانی و سیفتهتیکه له سیفتهتهکانی واته شهم دوو کتیبه یهکن تهنانهت لهناو و سیفتهتیش دا. بیگومان ههموو کتیبهکانی خوا شهم سیفتهتهیان ههیه، ههموو جیاکهرهوهی حهقن له ناحهق، جیا کهرهوهی ریگای راست و ریمنموونین لهریگای لارو چهوت و گوپرایسی و سهر لیٰ شیوان، ههروهها ههموو رووناکین بو ژیری و دهروون و ههست، تاریکی و شهم و تهپ و توژیان بهسهروه ناهیلن، ههروهها ناموژگارین، بهلام سوودی شهم سیفتهتانه بو کهسانی نی یه که چاوی دلیان کویره، بههوی شهوه هیزی ژیری یان پهکی کهوتوهو و ئیش ناکات، بهلکو سوود و بهرههمیان تهنها بو شهوانهیه که چاوساغن و نامادهن بو باوهپهینان و یان باوهپریان هیناوه، بههوی شهوه خوپاریژهرن، یان نامادهن بو خوپاریژی لهو شتانهی که خوا قهدهغهی کردوون. ئینجا دوو سیفتهتی گرنگی شهو خوپاریژهرانه باس شهفرموی: که بنهپهتی ههموو پیت و فهر و چاکهیهکن.

الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ ﴿٤٩﴾ وَهَذَا ذِكْرٌ مُبَارَكٌ أَنْزَلْنَاهُ أَفَأَنْتُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ﴿٥٠﴾ ﴿وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ ﴿٥١﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَذِهِ التَّمَائِلُ الَّتِي أَنْتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ ﴿٥٢﴾ قَالُوا وَجَدْنَا آبَاءَنَا لَهَا عَابِدِينَ ﴿٥٣﴾﴾

﴿الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ﴾ ئەو خۆپارێزمرانە کەسانێکن کە سام ئەکەن و ئەترسن لە پەروردگاریان ﴿وَهُمْ مِنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ﴾ کەسانێکن کە ئەترسن لە روژی دوایی، ئەترسن و دلە لەرزەیانە لە سزای ئەو رۆژه و بەسەرھاتە ناھەموارەکانی، کەواتە لە نێستارە خۆیانی بۆ نامادە ئەکەن و توشووی بۆ ھەلنەگەرن، ئا ئەوانەن سوود وەرئەگەرن لە کتیبەکانی خوا، بە پێی رێنموونی کتیبی خوا ئەجولێنەو، کەواتە کتیبی خوا بۆ ئەوانە ئەبێتە پەند و ئامۆزگاری، خۆی خۆیانیان بێر ئەخاتەو و ناوبانگیان بەرز ئەکاتەو لەناو خەلک دا. ئەو ھوو بە کورتی باسی موسا و ھارون و کتیبەکیان، ﴿وَمَنْ ذَا ذِكْرٍ مُبَارَكٍ أَنْزَلْنَاهُ﴾ ئەم قورئانەیش پەند و ئامۆزگاری بەکە بە پیت و فەرھ ئیمە ناردومانەتە خواروھ بۆتان ﴿أَفَأَنْتُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ﴾ دەی ئایا ئیوھ بێ باوھەن پێی و دانی پێدا نا ئێن؟ واتە چ ھەلوئەستێکی نارھواتان ھەیە؟ پێچەوانە ئی زێری یە. لە پاش تێپەڕین بەسەر باسی موسا و ھارون و کتیبەکیان دا بە کورتی و بە پەلە ئەگەر ئیتەو بۆ سەر باسی ئیبراھیم کە باوکە گەرھە قورەیشە و دروست کەری خانوی کەعبە یە بۆ ئەمە ئی بکەنەو و ئاوپێک بەلای باوکە گەرھەیانەو بەدەنەو و پەپرھوی بکەن لە پەرسەنی خوا و ریزگرتنی کەعبەدا و زنجیرە یەک لەسەرگوزەشتەکە ی باس ئەکات:

ئەم زنجیرە یە لێرەدا لە بابەت پێغەمبەرئەتی ئیبراھیمەو یە، لە یەکەم جاروھ دەست پێ ئەکات بەمە ی کە ئیبراھیم ھەر لە مندالی یەو خوا رێنموونی کردوھ بۆ خوا پەرسەتی، ئەفەر موی: ﴿وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِنْ قَبْلُ﴾ بێگومان ئیمە بەخشیمان بە ئیبراھیم ھۆی کاردروستی خۆی لە پێش ئەمە ی بیکەین بە پێغەمبەر، واتە ھەر لە مندالی یەو باوھەر بە تاک

١ ھەندێ ئەفەر مۆن مەبەست بە (من قبل) پێش موسا و ھارون، یان پێش پێغەمبەرمانە، بە پێی ئەمە مەبەست لە وەشە (رشد) پێغەمبەرئەتی یە، بەلام رای تەفسیرە کە بەھێز ترە.

و تمنیایی خوامان له‌دلی دا جینگیر کرد، که ئهو باومره بنه‌رهت و یه‌کهم هۆی دروستی و راستی هه‌موو کاروباریکه له هه‌ردوو جیهان دا، ﴿وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ﴾ ئیمه ئاگادارو زانا بووین پئی، واته ئیبراهیممان ناسیوه و زانیومانه که شایانی ئهو به‌خششیه و نامادهیه بۆ هه‌لگرتنی سپارده‌ی گه‌ره‌ی پینغه‌مبهرتی، شتیکی به‌ناو بانگه که باوک و کەس و کار و گه‌له‌که‌ی ئیبراهیم بت په‌رست بوون به تایبه‌تی باوکی که وه‌کو ئهلین بت تاش بووه، جا لیژده‌دا به‌سه‌ر مات و هه‌لوئستیکی نه‌خاته پینش چاو که به‌لگه‌و نیشانه‌یه‌کی به‌هیزه له‌سه‌ر رنگه‌ی راستی و کار دروستی ئیبراهیم، له‌سه‌ر نه‌وه‌ی که شایانی ئهو به‌خششیه بووه که خوا پئی داوه، ئه‌فه‌رموی: ﴿إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَذِهِ الشَّمَائِلُ الَّتِي أَنْتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ﴾ ئهی پینغه‌مبهر باسی ئهو کاته بکه که ئیبراهیم به باوکی و گه‌له‌که‌ی وت: ئایا چین ئهم وینه و هه‌یکه‌له ده‌ست کردانه‌ی که ئیوه ماونه‌ته‌وه به‌لایانه‌وه و هه‌میشه دلتان پیوه به‌ستوون؟ واته ئهم بتانه‌ی که ئیوه نه‌یانپه‌رستن شتیکی بی‌نرخن، من بی‌زاری ده‌رئه‌بم لیتان که ئیوه شتی ئاوا بی‌نرخ نه‌په‌رستن! مه‌به‌ستی لهم شیوه پرسیاره‌دا بیدار کردنه‌وه‌یانه تا بیر بکه‌نه‌وه و له بی‌نرخ و بی‌سوودی ئهو دارو به‌رده په‌رستراوه‌یان بگهن، به‌لام ئه‌وان ژیری یان له نیش کردن وه‌ستا بوو بیریان له‌وه نه‌نه‌کرده‌وه، هه‌روه‌ها ئهم پرسیاره وا نیشان ئهدات که هیچ هۆو پال پیوه نه‌ریک نی یه بۆ ئهو کرده‌وه ناره‌وه‌یانه‌یان، له‌به‌رئه‌وه له وه‌لام دا هۆ و پال پیوه‌نه‌ریان باس کرد و ﴿قَالُوا﴾ وتیان: ﴿رَجَدْنَا أَبَاءَنَا لَمَّا عَابِدِينَ﴾ ئیمه ئه‌مانه نه‌په‌رستین، چونکه زانیومانه که باوک و باپیرمان په‌رستویانن و عیباده‌تیا بۆ کردوون و ئیمه‌یش شوین ئه‌وان که‌وتوون، ئهم وه‌لامه وا پیشان ئهدات که هیچ هۆیه‌کیان به‌ده‌سته‌وه نی یه جگه له لاسایی کردنه‌وه و شوین که‌وتنی کویرانه‌ی باوک و باپیریان، ئه‌مه‌یش به‌لگه‌یه‌کی روونه له‌سه‌ر وه‌ستان و له‌کار که‌وتنی هیزی ژیری یان، شیواندنی دل و ده‌روون و سه‌روشتیان، چونکه ناده‌می وا دروست کراوه که ئازادو سه‌ربه‌ست بی‌ت و کویرانه شوین که‌وتوو نه‌بی‌ت، به تایبه‌تی ئه‌بی‌عه‌قیده و باوه‌ری له‌سه‌ر ژیری و رابه‌ری به‌هیز دارپژی، نابی‌بنه‌ره‌تی له‌سه‌ر لاسایی و شوین که‌وتن بی‌ت، هه‌روه‌کو نابی‌ت له‌سه‌ر بۆش و گومان و دوو دلی به بی‌به‌لگه‌و رابه‌رنکی به‌هیزی ژیری،

قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٥٤﴾ قَالُوا أَجِئْنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنْتَ مِنَ اللَّاعِبِينَ

﴿٥٥﴾ قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُمْ وَأَنَا عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٥٦﴾

وَقَالَ لَآ كَيْدَ لَكُمْ بَعْدَ أَنْ تُولُوا مُدْرِبِينَ ﴿٥٧﴾ فَجَعَلَهُمْ جُذَاآءَ إِلَّا كِبْرًا لَّهُمْ

لهبر نهوه ﴿قَالَ﴾ فرموی پی یان: ﴿لَقَدْ كُنْتُمْ أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ﴾ سویند بهخوا
ئیوه و باوک و باپیرتان له گومپایی یهکی روون و ناشکرادا بوون. بیگومان پهرستنی باوک و
باپیر هیچ نرخئی نادات بهو بقانه، چونکه پهرستنه که یان لهرووی ژیری یهوه نه بووه، لهسر
بوش بووه و به بی بهلگه و رابری. نینجا بهو جوړه بی پنج و پهنا روو به روویان وهستا و
برپاری گومپایی خوئیان و باوک و باپیریانی دا نهوانیش وهکو بلیت کهوتنه گومان و دوو
دلی له عقیده و ثابینه که ی خوئیان به هوی نهوه وه نه م پرسیاره یان لی کرد: ﴿قَالُوا﴾

وتیان: ﴿أَجِئْنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنْتَ مِنَ اللَّاعِبِينَ﴾ نایا تو که نهوه قسه و برپارته، شتی حق و راستیت بو
هیناوین و بهدل نهو قسه و برپاره نهدهیت؟ یان بهراستت نی یه و یهکیکی له گالته کهران و
بهگالتموه نه یلیت؟ بیگومان ئیبراهیم لههیزی دل و باوهپی دامه زاره وه نهو برپاره ی نهدا،
عهقیده و باوهپی حق و راستی بو هینا بوون به بهلگه و رابری روون و ناشکراوه، لهبر
نهوه ﴿قَالَ﴾ وتی پی یان: ﴿بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ نهخیر من گالته کهر نیم، بهلکو
عهقیده و باوهپی راستم بو هیناون، که نه مه یه: خوی پهروردگاری ئیوه که سینه که
پهروردگاری ناسمانه کان و زهوی یه، ﴿الَّذِي فَطَرَهُمْ﴾ که نهو ناسمانان و زهوی دروست
کردوه له نه بوونه وه دای هیناون. نه مه یه عهقیده و باوهپی ریگ و راست و پاک و خاوین،
تهنها کسی پهروردگاری هه موو دروست کهرو داهینری هه مووه کهواته ته نیا نهو کهسه
شایانی پهرستنه و بهس، نهک وهک نهو بت پهرستانه که نه یان وت: خوا داهینرو
دروستکری هه مووانه و لهگه ل نهوه ییش دا سوژده یان نه برد بو نهو دارو بهرده ی که
بهدهستی خوئیان ریگ و پیکیان نه کردن و لایشیان وا بوو دروست کراوی خوی گورهن!!

باوهری بهیژی ئیبراهیم به دروستکەرو داھینەریی خوا لەرادەیک دا بوو وەکو بەچاوی
 دیبیتی وا بوو، لەبەر ئەوە فرموی: ﴿رَأَانَا عَلَٰنَ ذَلِكُمْ مِنَ الشَّهِيدِ﴾ من لەو کەسانەم کە شایەتەن
 لەسەر ئەوەی کە باسم کرد بۆتان. ناشکرایە کە ئیبراهیم دروست کردنی ئاسمانەکان و
 زەوی و خۆی و گەلەکەیی بەچاوی نەدیبوو، بەلام شتەکە ئەوەندە راست و روونە، ئەوەندە
 بەلگەیی ناشکرا و دیاریی لەسەرە، گەیشتووەتە رادەیک کە ئیمانداران بە ھەموو دنیایی و
 ھیزی دەروونەو ئەتوانن شایەتی لەسەر بەن. ئەو ھەموو وت و وێژو لیکۆلینەو دەمی یە
 ھیچ سوودی نەبوو بۆ بەرگری ئەو گەلە لە بت پەرستی و روون کردنەوێی بی نرخی
 بتەکانیان، ئینجا ویستی بەکرەوێی بی نرخی یان روون بکاتەو، لەبەر ئەوە نیازی کرد کە
 ھەتکی بتەکانیان بکات و پەن و خراپەیکیان بەسەر بیینی، دیارە ئەویش بەپیش چاوی بت
 پەرستەکانەو ناکریت، کەواتە ئەبی بوەستی تا ھەلیکی بۆ ھەل ئەکەوێت ھەلی دۆزی یەو
 بۆ پێک ھێنانی ئەو مەبەستە، کە بریتی بوو لە کاتی جەژنی ئەورۆزیان کە باویان وابوو لەو
 جەژنەدا سالانە بە کۆمەل و تیکرایی دەرئەچوون بۆ شوینی تاییبەتی و دور لە بتەکانیان،
 جا لەبەر ئەوە ئیبراهیم پێی فرموی: ﴿وَتَاللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصْنَعُكُمْ بَعْدَ أَنْ تُولُوا مُدْرِيْنَ﴾ سویند
 بەخوای گەرە شتی خراپ بەسەر بتەکانتان ئەھینم و کۆشش ئەکەم لە زیان پێ گەیاندنیان
 دا لەپاش ئەوەی ئێوہ رویشتن لایان و پشتتان تی کردن، نیت ئایا ئەم ھەرەشەیی
 لەبەرخۆیەو کردبێ بە نھینی لەوان؟ یان بە ناشکرا و روو بەرووی ئەوان بەلام ئەگەر روو
 بەرووی ئەوان بوو بیئت گوێ یان لەم ھەرەشەییە نەبوو، چونکە باوہریان وابوو ھەرگیز
 ئیبراهیم ناتوانی شتی وا بکات و ھەر لەگەل نیازی خراپەیی بەدل دا بیئت بتەکان قاری لی
 ئەگرن و بەربادی ئەکەن، بە ھەردووبار ئەگوئجی و بە ھەر جۆر بوویئت ئەو ھەرەشەیی کردی
 بەدی ھینا وەکو ئەفرموی: ﴿نَجْمَلَهُمْ جُدَانًا﴾ ئینجا ئیبراهیم ھەموو بتەکانی پارە پارە کرد
 ﴿وَالَا كَبِيرًا لَّمْ﴾ جگە لە بتە گەرەکیان، گەرە لە قەبارەدا، یان گەرە لە ریزو گرتگی دا
 لەدلی بت پەرستەکان دا، بەھەر حال ئەوەیانی ھیشتموہو ئەلین ئەو تەوہری کە بتەکانی پێ
 شکاند نای بەسەر شانی ئەو بتە گەرەییەو،

لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ ﴿٥٨﴾ قَالُوا مَنْ فَعَلَ هَذَا بِآلِهَتِنَا إِنَّهُ لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٩﴾ قَالُوا سَمِعْنَا فَتَىٰ يَذُكُرُهُمْ يُقَالُ لَهُ أِبْرَاهِيمُ ﴿٦٠﴾ قَالُوا فَأَتُوا بِهِ عَلَىٰ عَيْنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ﴿٦١﴾ قَالُوا
 ءَأَنْتَ فَعَلْتَ هَذَا بِآلِهَتِنَا يَا إِبْرَاهِيمُ ﴿٦٢﴾

﴿لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ﴾ به لکو که هاتنوه بگهړننوه بۆلای ئیبراهیم و ئه و پهنی پئیان دراهو بیچن بهسر نهودا و ئه ویش به لاقرتی یوه بیچی بهسر بته گموره که دا به لکو بیدار بینهوه که ئه و بتانه شتیکی بی نرخ و بی که لکن، نه و تا به کاری خویشیان نه هاتن، یان به لکو که هاتنوه بگهړننوه بۆلای ئه و بته گوره یه و پرسیری لی بکن که چۆن ئه و به دیاره وه بوو به پیش چاوی نه و وه ئه و پهنه دراهو، نه مهیش که گموره یانه هیچ بهرگری لی نه کردوون؟! ئینجا له و وه بیر بکنه وه که بت په رستی شتیکی پرو پووچه و نه فامی یه، گه له که ی هاتنوه و بته کانی خویشیان به و جوړه بینی، به لام نه و نده تیگه یشتوو نه بوون بیچی بکنه وه له مهی که ئه م بتانه نه گهر شت بوونایه نه و هیان بهسر نه هات، بیران له و شته ناشکرایه نه کرده وه، چونکه په رده ی نه ستووری پرو پووچی درابوو بهسر چاوی ژیری یان دا و په کی خستبوون له بینن و لاسایی، شوین که و تنی کوژانه ی باوک و باپیریان سروشتی گوپی بوون، به هو ی نه و وه به شوینی ئه و که سه دا نه گهران که ئه و کاره ی کردووه تا کو توله ی لی بسینن، له بهر نه وه کاتی گه رانه وه ﴿قَالُوا﴾ و قیان: ﴿مَنْ فَعَلَ هَذَا بِآلِهَتِنَا﴾^۱ ئایا کی نه مه ی کردبی به په رستراوه کانمان؟ ﴿إِنَّهُ لَمِنَ الظَّالِمِينَ﴾ به پرستی ئه و

^۱ تفسیر له سر نه وه کراره که وشه ی (من) بق پرسیر بیت و پرسیره کهش بق بیژاری دهرینه، باری ترش مه یه که وشه ی (من) موصوله بیت و (مبتدا) و (خبر) ه که ی رسته ی (إنه لمن الظالمین) ه، هر دو هر نه گونجی.

کسه له سته مکارانه. بینگومان له وه و پیش بیسترا بوو که ئیبراهیم ره خنه له بتهکان نه گری
 و بیزاره له بت پرستی، نه وه بوو له گه ل باوکی له باره یه وه چند وت و ویزی کرد، جا
 لیره دا نه ویان بیر که وه وه و تا قمی ﴿قَالَ﴾ و تیان: ﴿سَمِعْنَا قَوْلَ يَذْكُرُهُمْ﴾ بیستو مانه لایک به
 خرابه ناویان نه بات و ره خنه و له که یان لی نه گریت، نه و کوره ﴿قَالَ لَهُ اِبْرَاهِيمُ﴾ پی ی نه وتری
 ئیبراهیم، واته ناوی ئیبراهیمه. له م فرموده وه دهر نه که ویت که ئیبراهیم (علیه السلام) گه نج و
 مندال کار بووه، هر له و مندالی یه دا خوا خستی یه دلی یه وه که بیزار بیت له بت پرستی
 به راده یه که نه وه په نه گوره ی هیئا به سهر نه و بت و بت پرستانه دا، به لام ثایا له و کاته دا
 سروشتی بو هاتبی و کرابی به پیغه مبه ر، یان خیر پیش پیغه مبه ریتی بووه و به لام خوی
 نه وه ی نایه دلی و هر به پاکی هیئا ویتی؟ به هر کام بی هر نه گونجی، به لام دل به باری
 دووم به هیز و به نارام تره. ئینجا نه وانه ی که نه م هه والی ئیبراهیمه یان پی سراوه ﴿قَالَ﴾
 و تیان: ﴿قَاتُوا بِهِ عَلَیْ اَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُوکَ﴾ که واته برون بیهنن له پیش چاری خه لکی
 راگری کن به لکو شایه تی لی بدن یان با خه لکی بیهنن و بزائن که نه و نه م کاره ی
 کردووه، واته چاری لی بدن و بی نا پرووی بکن. هیئایان، ئینجا ﴿قَالَ﴾ پی یان وت:
 ﴿اَنْتَ قَمَلَتْ هَذَا بِتَالِهَتِنَا يَا اِبْرَاهِيمُ﴾^۱ نایا تو نه مه ت کرد به پرستراوه کانی نیمه نه ی ئیبراهیم؟
 نه و سهر لی تیک چو وانه هیشتا هر به پرستراوی خوئیانیان دانه نان پاش نه مه ی پاره
 پاره ییش کرا بوون!! جا به هو ی نه وه وه نه وه نده په ست و نه قام بوون ئیبراهیم هیچ خوی پی
 نه گریا،

^۱ نه م جوړه پرسپاره بو ته قریره، واته هاندانی له سهر دان نان به و کرده وه یه دا، نه و کومه له لایان بوون بوو که
 ئیبراهیم نه و کرده وه یی کردووه، که واته پرسپاره که یان له سهر مانای راسته قینه نی یه.

قَالَ بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ هَذَا فَتَلَوْهُمْ إِنْ كَانُوا يَنْطِقُونَ ﴿٦٣﴾ فَرَجَعُوا إِلَىٰ أَنفُسِهِمْ
 فَقَالُوا إِنَّكُمْ أَنْتُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٦٤﴾ ثُمَّ نَكَسُوا عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا هَؤُلَاءِ يَنْطِقُونَ
 ﴿٦٥﴾ قَالَ أَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ ﴿٦٦﴾ أَوْ لَكُمْ
 وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانصُرُوا آلِهَتَكُمْ

لاقرتی پی کردن و وهلامیکی دانوه ریك بیت لهگهل رادهی نزمانی و نهفامی یان دا بهم
 شیوهیه: ﴿قَالَ﴾ فرموی پی یان: ﴿بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ هَذَا فَتَلَوْهُمْ إِنْ كَانُوا يَنْطِقُونَ﴾
 نهخیر نم بته گوره یان نهوهی کردوه، دهی پرسیاریان لی بکن نهگهر گفتوگوئو نهکن تا
 بوتان روون بکنهوه که کی نهوهی بهسر هیئانون؟ بیگومان ناشکریه که مهبهستی(علیه
 السلام) لهم وهلامهدا لاقرتی کردنه بهو بت پهرستانه، کهواته نابی فرمودهکهی بهدرؤ
 دابنری، هیچ پیویست نی یه بهو ههموو پینه و پهرویه که زاناکانی تهفسیر کردوویانه بو
 دور خستنهوهی درؤ لی ی، ناوبردنی به درؤ وهکو له حهدیسیک دا ههیه که بوخاری و
 موسلیم و ترمزی ریوایهتیان کردوه له نهبو هورهیرهوه که پیغهمبهر(ﷺ) فرموی: نیبراهیم
 پیغهمبهر هرگیز درؤی نهکردوه له سی شوین دا نهبی، یهکی لهو سیانه نههیه که لهم
 نایهتهدا ههیه، نهو ناوبردنه به گویرهی دیمهنی روته، له روی راستی دا درؤ نین و وینهی
 نهمانه پییان نهوتری:(معارض) واته نهو وتارانهی که به دیمه ن راست نین، بهلام
 دیمهنهکه یان مهبهست نی یه، بهلکو باریکی تری مهبهسته که راسته، نهمانهیش شتیکی
 رهوا دراون وهکو له حهدیس دا نهفرموی: ﴿إِنْ فِي الْمَعَارِضِ لَمَنْدُوحَةٌ عَنِ الْكُذْبِ﴾^۱ له
 پیغهمبهری نازیزمانهوه(ﷺ) نهو جزوه وتهیانه روی داوه، به تایبهتی لهکاتی مزاح و
 کردنی قسه بو خوشی، وهکو نهمه: پیاونیک هاته خزمهتی و داوای حوشریکی لی کرد بو

^۱ وتنی نهو جزوه وتانه ریگایه بو خوپاراستن له درؤ کردن.

ئەوھى سواریى پى بکات، ئەویش فرموی: بیچووه حوشتریکت ئەدەمى بۆ سواری، ئەویش
 وتى: جا بیچووه حوشتر چى لى بکەم و کەى کەلکى سواریى ئەگریت؟ ئینجا پیفەمبەر(ص)
 مەبەستەکەى روون کردەوه و فرموی: ئایا هیچ حوشتریکت دەست ئەکەوئیت کە لە پیش دا
 بیچووه حوشتر نەبووئیت؟ یان فرموی بە پیرە ژنى: پیرەژن ناچیتە بەمەشت. لیرە دا
 نافرەتەکە ترساو غەمى لى ھات تا بۆى روون کردەوه کە بە پیری ناچیت، بەلکو لە پیشەوه
 گەنج و جوان ئەکەرتەوه ئینجا ئەچیتە بەمەشت. بیگومان ئیبراھیم وىستی بەو لاقرتى پى
 کردنە بیڈاریان بکاتەوه و سەرنجیان راکیشى بۆ بى کەلکى و بى نرخى ئەو بقاتە، ئەو
 فرمودەى ئەندازەىە کارى تى کردن تا رادەیک شەرم و خەجالەتى گرتنى وەکو ئەفرموی:
 ﴿فَرَجَعُوا إِلَىٰ أَنفُسِهِمْ﴾ ئینجا بیرو ھۆشیکیان کردەوه لە دەروونی خویمان دا و گەپانەوه بۆلای
 ژیریى خویمان و بیڈار بوونەوه لەمەى کە شتیک نەتوانى بەرگری زیان لە خوئى بکات، یان
 نەتوانى تۆلەى خوئى بستینى، یان نەتوانى گفتوگو بکات ئەبى چون بتوانیت بەرگری زیان
 لە خەلکى تر بکات؟! یان ئەبى چون بتوانى سوود و قازانچ بۆ خەلک رابکیشى؟ کەواتە شتى
 وا ئەبى چون شیاوى پەرستەن بیت؟! ﴿فَقَالُوا﴾ بەھۆى ئەو بیر کردنەوموھە وتیان بە ھەندیکى
 تریان: ﴿إِنَّكُمْ أَنْتُمْ الظَّالِمُونَ﴾ بەراستى ھەر ئیوھن زالم و ستەمکارن کە ئەو پرسیارە ئەکەن لە
 ئیبراھیم، یان کە شتى ئاوا بى نرخ ئەپەرستەن!! ئیوھ زالم و ستەمکارن ئەک ئەو کەسەى ئەم
 پەرستراوانەى پارە پارە کردوون!! ئەو تۆزە ھۆشەیان کردەوه، بەلام ئەوھندەى پى نەچو
 ھەلگەپانەوه وەکو ئەفرموی: ﴿ثُمَّ نَكُتُوا عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ﴾ لە پاشان سەر بەرھو ژیر کرانەوه و
 ھەلگەپانەوه بۆ بارە چەوتەکەى خویمان و دەستیان کردەوه بە دەمبازى و وتیان بە ئیبراھیم:
 ﴿رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتَمَا هَؤُلَاءِ يَنْطِقُونَ﴾ بیگومان تۆ زانیوتە و ئەزانى کە ئەمانە گفتوگو
 ناکەن، کەواتە چون پیمان ئەلئیت پرسیاریان لى بکەن؟! بەراستى ھەر بە قورئان ئەکەوئى
 شت بلئیت، تەماشاکە لە یەکەم جارەوه فرموی: ﴿فَرَجَعُوا إِلَىٰ أَنفُسِهِمْ﴾ ئەم بت پەرستانە
 لەمەو پیش رویشتبوون و لای خویمان نەبوون بەھۆى ئەوھ بت پەرست بوون و خەریک بوون

به شتی ئاوا پرپوچوره، ئینجا گهراڤهوه و هاتنهوه بۆ لای خۆیان کاتی که زانی یان خۆیان زالم و ستهکارن. له یهکهم جارمهوه بهو شیوه نیشانی دان و خستنی به پیش چاوه، ئینجا لێره دا دهریاره یان فهرموی: ﴿ثُمَّ نَكُوا عَلٰی رُؤْسِهِمْ﴾ لهو کاته دا که بیران کردهوه له پرپوچوی و بی نرخی بت و بت په رستی لهو کاته دا ریک و راست راوهستان سهریان له سهروه و قاچیان لای خوارانهوه بوو، ئینجا کاتی په شیمان بوونهوه و گهراڤهوه بۆ باره چهوته کهی خۆیان، لهم کاته دا پینچهوانه ی باری راستن وهکو کهسی هه لگه رینرتهوه سهر بۆلای خوار و قاچ بۆلای سهر. نهوانه ناگایان له خۆیان نه بوو، هه ر به قسه ی خۆیان

خۆیانیان په ک خست قسه ی چه رته ی ئیبراهیمیان زال کرد به سهر خۆیان دا، ﴿قَالَ﴾ وتی: ﴿اَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ﴾ دهی ئایا ئیوه جگه له خوا و له باتی خوادا شتی نه په رستن که سوودی هیچ شتیکیان پی ناگه یه نی نه گه ر بی په رستن و زیانی هیچ شتیکیان لی نادات نه گه ر نه بی په رستن؟ واته شتی وا بی کهک و بی نرخی شایانی په رستن نی یه، ﴿أَفَلَا لَكُمُ الذِّكْرُ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ﴾ پیسی و بۆگه نی و ناشیرینی له خۆتان و له وهش که نه بی په رستن له باتی خوا، واته بیزاری دهر نه برم لیقان، ﴿أَفَلَا تَمْلِكُونَ﴾ دهی ئایا ئیوه ژیر نین و تی ناگه ن له خراپی کردهوه که تان؟ واته بیر بکه نه وه و ژیر بن قاتی بگه ن له خراپی کردهوه که تان به لکو وازی لی بینن، نهوانه ی که یاخین و خاوه نی بیر و باوه ری ناره وان باویان وایه، کاتی په کیان کهوت و هیچ به لگه یه کیان به دهسته وه نه ما بۆ بهرگری کردن له بیر و را پوچه کانیان به رامبه ر به تیشکی پرشنگداری باوه ری راسته قینه، نهو کاته په لامار نه دن و نه یانه وی به ناگرو ئاسن باوه ره ناره واکانیان بچه سپینن و خه لکیش وهکو خۆیان بگه ن به شه مشه مه کویره به رامبه ر به تیشکی به میزی باوه ر. جا به پی نی نه م باوه یاخی یه کانی گه له که ی ئیبراهیم فه رمانیان به م جوړه دا: ﴿قَالُوا﴾ وتیان: ﴿حَرِّقُوهُ﴾ ئیبراهیم چاک بسوتینن ﴿رَأَوْا إِلَهُكُم﴾ یارمه تی په رسته راوه کانتان بدن،

بهم رنگه توله یان بو بسینن ﴿إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ﴾ ئەگەر نیش کەرن و یارمەتی یان ئەدەن و بەباشی ئەوە بکەن. بەم بەم پەرستراوی چاکن، بەندەکانیان یارمەتی یان بەدەن خۆیان ناتوانن بەرگری لە خۆیشیان بکەن، چ جایی لەوانە کە ئەیان پەرستن!! بەراستی ئەفامی و ئەزانی تا ئەم رادەیە سەیرە!! ئەو ستەمکارانە قەسە ی خۆیانیان کرد بپاری ئاڤەوای خۆیانیان دەرکردو ئاگری بەهیزو بەتینیان بو تاوداو خستیانه ناوی، خواش پریار و فەرمودە ی ئەمە بوو: ﴿قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ﴾ خوا ئەفەرموی: ئیئمەیش وتمان ئە ی ئاگر سارد و سەلامەت بە لەسەر ئیبراھیم سارد بەرەووە لە ئاستی ئیبراھیم، بەلام ساردیک وای زیانی پی ئەگە یەنی، وەکو حەزرتی عەلی - خۆای لی رازی بیئت - ئەفەرموی: ئەگەر خوا پی ئەفەرموایە سەلامەت بە، ئەوئەندە سارد ئەبوووە ئیبراھیمی رەق ئەکردووە و لە سەرمان دا ئەمرد. ئەگەرئەو کە ئەو ئاگرە گەرەیان بو تاودا ئینجا دەست و قاچیان زنجیر کرد و خستیانه ناو مەنجەنیقەو و بەمۆی ئەو مەنجەنیقەو فری یان دایە ناو ئەو ئاگرە گەرەییە، لەو کاتەدا جویرەئیل هاتە لای و پی ئەفەرمو: هیچ پیووستی یەکت هەییە؟ ئەویش لە ولام دا فەرمو: پیووستی بە تو؟ ئەخیر نیمە، جویرەئیل فەرمو: دە ی داوا لە خوا بکە فەرمو: خوا ئاگای لیئمە، کەواتە پیووست بە داوا ئاکات! پیگومان خوا بە دەسەلات و توانایە بەسەر هەموو شتی ک دا هەرشتی ئەو بیەوی هیچی ناوی جگە لەو ی کە ویست و خواھیشی ئەو روی تی بکات، کەواتە ئابی هیچ سەر بکەینەو لە سارد بوونەو ی ئەو ئاگرە لە ئاستی ئیبراھیم و هیچ پیووست نی یە پرسیار بکەین کە چۆن ئەو ئاگرە کاری لە ئیبراھیم نەکرد؟ ئەو کەسانە ی ئەو جۆرە پرسیارانە ئەکەن رەنگە لە دەروونی خۆیان دا کردەو ی خوا لەگەل کردەو ی بەندەکانی دا بەراورد بکەن، گومانیان وابی کە هەر شتی بە گویرە ی باوی ئیئمە نەگونجاو بیئت بو خواش ئەبی هەر نەگونجی، ئەگینا چۆن ئەبی سەر بکریتەو لەو موعجیزانە و لەو جۆرە کردەوانە کە ویستی خۆای بە دەسەلات و بەهیزە؟ پیووستە لەسەرمان بە هەموو هیزی دلەو و بەوپەری ئارام و دلنیایی یەوە بزانی و باوەرمان بیی کە ئاگری دروست کردووە و کردوویەتی بە سوتینەر ئەو کەسە ئەتوانی ئەو گەرمی و سوتاندنە نەمیلی.

وَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ ﴿٧٠﴾ وَنَجَّيْنَاهُ وَلُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا

لِلْعَالَمِينَ ﴿٧١﴾

﴿وَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ﴾ ﴿٧٠﴾ نو بت پهستانه ويستیان پیلانکی گوره
دبربارهی ئیبراهیم بکن بو سزادان و لهناوبردنی ئینجا ئیمهیش نهوانمان به رهنجهړو
خهسارت مند ترین کس گئیرا، چونکه هموو همل و تیکوشانیان لهو بارهیهوه بوو به
بهلگه و نیشانهیهکی روون لهسمر راستی ئیبراهیم و ناراستی خویمان و بوو به هوئی
سهریهزی ئیبراهیم له هردوو جیهان دا، بهرز بوونهوهی رادهو پلهی لای خواو بوو بههوئی
سهرشوپری بت پهستهکان له هردوو جیهان، بیجگه لهوهی خوا قاری لی گرتن له رهگ و
ریشه دهری هینان. نهگپرنهوه که پادشاکهیان که پادشای ناری یهکان بوو له عیراق دا
بهخوئی و گهل و شوین کهوتووهکانی یهوه له ریشه هینران به سزایهک له لایهین خواوه،
سزاکهیشی بریتی بوو له زال کردنی میشووله بهسهریان دا، بهو گیان لهبهره لاوازه بی نرخه
نهو گله یاخی یه بههیزههی بهریاد کرد. ئینجا هم هموو چاکه و بهخششانهی رشت بهسمر
ئیبراهیم دا، نهفهرموی:

١- ﴿وَنَجَّيْنَاهُ وَلُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ﴾ ئیبراهیممان رزگار کرد خوئی و(لوط) ی

برازای لهو ولاتهی که تیای دا بوون، واته عیراق، بو خاک و ولاتیک که پیت و فهران
تی خستووه بو هموو عالم و گلهکان، واته دهران کردن بو ولاتی شام که
ماوهیهکی زور خوا کردی به شوین و جیگای نایین و سروشی خوئی، لهویوه بلأو
بووهوه بو ولاتان و گهلانی تر کردی به جیگا و شوینی زور له پیغهمبهران له نهوهی
ئیبراهیم و سی یه مهرهه و مالی خوا لهو خاکه به فهره دایه، لهگهل هم هموو پیت و
فهره دا پیت و فهری ناو و ههوا و خوړاک و میوهی چاک و به لیشاوی تیادا فراههه
هیناوه.

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً ۖ وَكُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ ﴿٧٢﴾ وَجَعَلْنَاهُمْ أَيْمَةً يَهْدُونَ
 بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ وَكَانُوا لَنَا عَابِدِينَ ﴿٧٣﴾
 وَلَوْ طَاءَ آئِنُهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَبَجَيْنَهُ مِنَ الْقَرَبَةِ الَّتِي كَانَتْ تَعْمَلُ الْخَبِيثُ

۲- ﴿وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً﴾ به خشیمان به نیراهیم نیسحاقی کوپی و یعقوبی
 کوپره‌زای که به خشیشیکی تر بوو زیاد لهوی خوی داوای کرد، چونکه نیراهیم(علیه
 السلام) داوای کوپریکی سألحی کرد له‌خوا خوایش نزاکی وهرگرت و نیسحاقی پیدا و
 نینجا نیراهیمی میشته‌وه تا یعقوبی کوپره‌زای په‌یدا بوو.

۳- ﴿وَكُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ﴾ نوو چواره که باس کران، نیراهیم، لوط، نیسحاق، یعقوب،
 همومومان کردن به سألح و پیاو چاک به رینمونی و فرهام هیئانی هوی چاکه
 بویان، هانمان دان له‌سهر چاکه له دین و دنیا‌دا تاکه مالیان وهرگرت و بوون به پیایو
 دین و دنیا.

۴- ﴿وَجَعَلْنَاهُمْ أَيْمَةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا﴾ هر چوارمان کردن به پیشه‌وا که په‌یره‌وی بکرین و
 رابهری و رینمونی خملکی بکن بو حق و راستی و بانگیان بکن به فرمانی نیمه و
 به پی‌ی راو ره‌زامندی نیمه، که‌واته به‌جوریکمان کردن هروه‌کو له خویان دا‌تواو
 بوون ته‌واوکری خملکیش بوون.

۵- ﴿وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ﴾ سروشمان کرده لایان به کردنی هموو جوره چاکه‌یک
 ﴿وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ﴾ به کردن و به‌جی هیئانی نویژ به ریک و راستی و به
 زهکات دان. بیگومان هموو جوره چاکه‌یک که له پیشه‌وه فرمانی پیداا نویژو
 زهکاتیش نه‌گریته‌وه، به‌لام به جیاو به تایبه‌تیش باسی نیم دووانه‌ی فرهمو، چونکه
 نویژ گوره‌ترینی هموو چاکه له‌شی یه‌کانه، هروه‌کو زهکاتیش گوره‌ترینی هموو
 چاکه مالی یه‌کانه ﴿وَكَانُوا لَنَا عَابِدِينَ﴾ ته‌نیا نیمه‌یان نه‌په‌رست به پاک و خاوینی به بی
 هیچ جوره گورد و له‌که‌یک که نه‌وه‌یش نه‌وپه‌ری پله و راده‌یه به‌نده بیگاتی.
 نیراهیم(علیه السلام) له‌بهر خوا وری هیئا له نیشتمان و خزم و خویش و هموو
 گله‌که‌ی، خواش تو‌له‌ی هموو نه‌وانه‌ی بو کرده‌وه، له جی‌ی نه‌وانه‌دا چاکتری پی‌دا،

نهوه بوو له باتی ولاته بی فوره کهی که به تایبتهی لهو چهرخدا جیگای بت پرستی و ستمکاری و هموو جوړه ناروایی یهک بوو هم خاک و ولاته به فوره پیډا و کردی به نیشتمانی، له بریتی نهو کهس و کاره دوژمنه ستمکاری کوږ و کوږهزای وهکو نیسحاق و یه عقوبی پیډا و له باتی نهو کهله خراپه بت پرسته هر له نهوهی خوئی نوممهت و که لیکي زوری گورهی پیډا، بیجگه لهوهی کردی به باوکی هموو پیغه مبرانی پاش خوئی و باوکی هموو موسلمانان و خواپرستان هتا دنیا دنیایه، نا بهو جوړه خوا نهو پاداشته گورهی دایهوه (علیه السلام).

له پاش باسی شیراهیم نینجا دیته سر باسی (لوط) ی برازای که پیکهوه خوا رزگاری کردن و نارذنی یو ولاتی پاک و به فوره. دهنک و باس و به سه رها تی (لوط) تپه پری کرد له مه و پیش و لیړه دا زور به کورتی و به هیما یهک به سه ری دا تی نه پری و نه فرموی:

﴿وَلَوْطًا ۙ اٰیٰتُهُ حٰكَمًا وَعٰلَمًا﴾ به خشیمان و دامان به (لوط) پیغه مبریتی و زانینی که پیویسته و شایانه به پیغه مبران - سهلامی خویان لی بیت - هم پیغه مبره که له عیراقه وه رویشت و له شارنک نیشته چی بوو که به ناوبانگه به (سه دوم) دانیشتوانی هم شاره پیوا خراپ و به د کردار بوون کردهوهی زور پیس و نارواییان نه کرد که بریتی بوو له نیربازی به ناشکرا و بی شرم و شکو، نینجا خوا به بریادی کردن به خویان و ولاته کهوه و لوط و نیماندارانی رزگار کرد لهو سزایه وهکو له شوینی تر دا به درژی باسی فرمووه، لیړه دا به کورتی نه فرموی:

﴿وَجَبَّتْهُ مِنَ الْفَرِيضَةِ اَلَّتِي كَانَتْ تَعْمَلُ لِنَفْسَيْتِ﴾^۱ رزگارمان کردن له سزای شاری که دانیشتووه کانی کردهوه پیسه کانیان نه کرد که پیس ترینیان نیر بازی بوو. له حه سه نهوه نه گپرنهوه که وتویه تی: پیغه مبر (ﷺ) فرمویه تی: ﴿عشر خصال عملتها قوم لوط بها اهلكوا، اتیان الرجال بعضهم بعضا، ورمیهم بالملاجق، والخذف و لعبهم بالحمام، وضرب الدفوف، وشرف الخمر، وقص اللحية، وطول الشارب، والصفرة والتصفيق، ولباس الحرير، وتزديها، امتی بخلة اتیان النساء بعضهم بعضا﴾^۲.

^۱ مه ندی نه فرمون: مه به ست به (الخبائث) تنیا نیر بازی به کیانه و به کو فرموی به گویره ی نذر روذانی نهو کردهوه پیسه یه، به لام نیمه نی وشه ی نایه ته که و نهو حدیسه که له تفسیره که دایه به رگری نه کن له برینی به سه ر تنیا نهو کردهوه یه دا.

^۲ واته که له کی (لوط) ده کردهوهی خراپیان کرد بوو به هوی به ریاد بوونیان:

إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَسَقِينَ ﴿٧٦﴾ وَأَدْخَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٧٧﴾ وَنُوحًا إِذْ
 نَادَى مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ، فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿٧٨﴾ وَنَصْرَتَهُ مِنْ
 الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٧٩﴾ وَدَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ إِذْ
 يَحْكُمَانِ فِي الْحَرْثِ إِذْ نَفَسَتْ فِيهِ غَنَمُ الْقَوْمِ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَ ﴿٨٠﴾

هوی نهم هموو کردهوه خرابانهش نهمه بوو که نهفهرموی: ﴿إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ
 فَسَقِينَ﴾ بهراستی نهمهوانه گهل و کومهلکی خراب بوون و دهرچوو بوون له سنووری خوا و
 گوئی رایلهی بوی و شوین کهوتنی لوط پیغهمبهر(علیه السلام) ﴿وَأَدْخَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا﴾ (لوط) مان
 خسته ناو رهحمتهی خوئمانهوه، واته گیرامان به یهکی لهو تاقعهی که شایانی رهحمته و
 چاکهی نیمه یان خستمنانه ناو بهمهشتی خوئمانهوه، ﴿إِنَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ﴾ چونکه
 بهراستی لوط یهکیک بوو له چاکان و لهوانهی که لهلایه نهمهوه بریاری چاک و شیرینی بو
 دهرچوو بوو. نینجا زؤر به کورتی باسینکی نوح پیغهمبهریش نهکات(علیه السلام) لهبارهی
 دهرگرتنی نزاکی و یارمتهی دان و رزگار کردنی لهو سزاو تهنگانه گهورهیهی که بی
 باوهرکانی تی کهوت، نهفهرموی: ﴿وَنُوحًا إِذْ نَادَى مِنْ قَبْلُ﴾ نهی پیغهمبهر باسی نوح بکه،
 باسی نهو کاته که بانگی کرد له نیمه و نزای کر لهمو پیش، پیش نهم پیغهمبهرانهی که
 باس کران، ﴿فَاسْتَجَبْنَا لَهُ﴾ نینجا نیمهیش نزاکهمان دهرگرت، ﴿فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ
 الْعَظِيمِ﴾ بهم رهنکه خوئی و نهمهوانهی باوهریان هینا بوو رزگارمان کردن لهو غم و دل تهنگی
 یهی زؤر گهورهیه که بریتی بوو لهو توفانهی که هات و ولاتی داپوشین، یان غم و داخ و
 سزای گلهکهی ﴿وَنَصْرَتَهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا﴾ یارمه تیمان داو زالمان کرد و توله ییمان

۱. نیریازی. ۲. خرکه گل گرتنه خهک. ۳. پهله پینکه گرتنه خهک و کوتر بازی. ۴. دوف و تهپل لیدان. ۵. نارهق
 خوارندهوه. ۶. ریش تاشین. ۷. بهردانهوهی سمیل تا دریز بیت. ۸. فیکه کردن. ۹. چهپله لی دان. ۱۰. پویشکی
 ناوریشم. نینجا نهفهرموی: نوممتهی من کردهوهیهکی زیاد لهمانهیش نهکن که بریتی یه لهوهی نافره تان سواری
 یه کتر بین.

سند لهو گلهی باوهریان نه‌هینا به نایه‌ته‌کانی نیمه و به درویان نه‌زانی، ﴿لَهُمْ كَانُوا قَوْمٌ سَوَاءٌ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ﴾ چونکه نه‌وانه گهل و کومه‌لیکی خراپ بوون سهریان کردبووه تاوان و خراپه‌کاری، به‌موی نه‌وهه هه‌موومان خنکاندن. ئینجا دیته سهر باسی داود و سوله‌یمانی کوپی - سه‌لامی خویان لی بیت - تا نه‌ندازه‌یه زنجیره‌یه‌کی دریز له ژیانان باس نه‌کات، نه‌فرموی: ﴿وَأَوْدُدُ وَسَلِّطَنَّ﴾ باسی داود و سوله‌یمان بکه ﴿وَأَذِیْحَ كَانٍ فِي الْحَرْثِ﴾ باسی نه‌و کاتیان بکه که حوکم و بریاریان دهرنه‌کرد له‌باره‌ی پارچه کشتوکالی‌که‌وه یان پارچه رمزیکه‌وه، نه‌م به‌سهره‌اته وه‌کو به دریزی نه‌یگیرنه‌وه به‌م جوړه بوو:

دوو که‌س دینه خزمه‌تی داود پیغه‌مبهر (ﷺ) په‌کیکیان خاوه‌نی کشتوکال یان پارچه رمزیک بوو نه‌وی تریان خاوه‌ن ناژهل بوو، خاوه‌ن کشتوکاله‌که وتی: ناژله‌لی نه‌م پیاو به‌شهو که‌وتووته ناو کشتوکاله‌که‌مه‌وه و هیچی نه‌هیشتوو، داود (علیه‌السلام) بریاری دا که کابرای خاوه‌ن کشتوکال ناژله‌که ببات له‌باتی زیانه‌که‌یدا، کابرای خاوه‌ن ناژهل رابورد به‌لای سوله‌یمان دا و نه‌و هوال و بریاری دایه سوله‌یمانی‌ش هاته خزمه‌ت باوکی و عمرزی کرد: نه‌ی پیغه‌مبهری خوا نه‌و بریاره راست نی یه، نه‌ویش فرموی: نه‌ی چون بگری راسته؟ سوله‌یمان عمرزی کرد: ناژله‌که بده به خاوه‌ن کشتوکاله‌که تا سوود و به‌رهمی لی و هرگریت و کشتوکاله‌که‌یش بده به خاوه‌ن ناژله‌که تا خزمه‌تی بکات و سهرپهرشتی بکات تا وه‌کو خوی لی دیته‌وه، ئینجا هرکه‌س بجپته‌وه سهر مالی خوی. داود فرموی: راست نه‌که‌یت، بریار نه‌مه‌یه تو نه‌یلنیت. ئینجا با بگه‌ریننه‌وه بو سهر نایه‌ته‌کان و له‌بهر رووناکی نه‌وان دا به‌سهره‌اته‌که باس بکه‌ین. فرموی: باسی نه‌م کاتیان بکه که بریاریان دهرنه‌کرد له‌باره‌ی پارچه کشتوکالی، یان پارچه رمزیک، ﴿أَذِیْحَ كَانٍ فِي الْحَرْثِ﴾ له کاتیک دا که ناژله‌لی گهل و تا قمی به‌شهو که‌وتبوونه ناوی و خواردبوویان و بریاری داود و سوله‌یمانی‌ش به‌و جوړه بوو له پیشه‌وه باس کرا ﴿رَكْنَا لِكَيْبِهِمْ شُهَدَاءَ﴾^۱ خوا نه‌فرموی: نیمه‌یش ناگادار بووین به بریاره‌که‌یان و به‌دیاره‌وه بووین،

^۱ راناوه‌که کزیه له‌بهر نه‌مه‌یه که دوان لای خاوه‌روی کزیه یان له‌بهر ریژی داود و سوله‌یمان یان مه‌به‌ست دواچی په‌کانیشه.

فَفَهَّمْنَهَا سُلَيْمَانَ وَكَلَّمَآءَآئِنَّا حُكْمًا وَعِلْمًا وَسَخَّرْنَا مَعَ دَاوُدَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ
 وَكُنَّا فَاعِلِينَ ﴿٧٨﴾ وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَّكُمْ لِنُحْصِيَنَّكُمْ مِّنْ بَآسِكُمْ

﴿فَفَهَّمْنَهَا سُلَيْمَانَ﴾ نینجا سوله یمانان تیگه یاند له بریاری رُك و راست و نه وهی راسته له هموو باریکوه خستمانه دلی، بریاری هیچ کامیان له ریگای سروشی خواوه نه بوو، به لکو له گویره ییرو تیروانین بوو، همدوو بریاره که به جی بوون، به لام بریاری سوله یمان به جی ترو راست تر بوو. داود (علیه السلام) هر باریکی تهماشا کرد که کابرای مال خوراو زیانی لی که وتوو، نه بی بیژیری، دیاره نه وهش شتیکی ریکه، به لام سوله یمان همدوو باری سهرنج دا و تهماشای همدوولای کرد و ویستی زیانه که ییش بیژیری و نه ولایش بی بهش نه بیست، که واته داودیش هله ی نه کردوو و جیگای له که ره خنه نی یه وه کو له م فرموده یسه وه دهر نه که وی: ﴿وَکَلَّمَآءَآئِنَّا حُکْمًا وَعِلْمًا﴾ هر کام له داود و سوله یمان پیغه مبریتی و زانینی که شایان و پیویست بیت پیمان داون یان داد له بریار و برینه وهی ناژاوه دا، زانینی که شایانه به وان. نینجا باسی شتیکی نه کات که تایبته یی به هر کام له م دوو پیغه مبره وه. یه که م دست پی نه کات به وه که تایبته یی به داوده وه که باوکه نه فرموی: ﴿وَسَخَّرْنَا مَعَ دَاوُدَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ﴾ چیاو شاخه کان و پهله و هرمان ژیر بارو مل که چ کرد که له گه لی دا زیکرو یادی خوا بکن و باسی پاکی و بینگه ردی خوا بکن. داود (علیه السلام) وه کو به ناو بانگه خوا دهنگ و ناوازیکی زور خوشی پی به خشی بوو، به و ناوازه خوشه ی هموو جاری زیکرو ته سیجی خوی نه کردو و خوایش کاریکی وای کرد که شاخه کان و پهله و هر کان بویان نه سه نده وه، دیاره نه وهش چاکه و به هر هیه کی تایبته یی بوو خوا له گه لی کرد و ریژیکی گرنگ بوو دهر یاره ی، نه بوو به وی زیاد سوژو شوق و خوشی دل و دهر و نی، نیر نه و دهنگی نه وان به جوریک بووی خه لکیش بیست بیستی وه کو زور به وا نه فرمون، نه بو سه نده وه یه به لگه یه کی روون و موعجیزه یه کی گهره بووه بو سه لماندن ی پیغه مبریتی یه که ی، یان بیستنه که ی تایبته یی بووی به خو به وه بو زیاده نارام و خوشی دهر و نی وه کو هندی نه لین، هر کام له مانه بیت بو خوا هیچی تی ناچیت و جیگای سهر لی کردنه وه نی یه، شته که روی داوه و بووه وه کو نه فرموی: ﴿وَکُنَّا فَاعِلِينَ﴾ نیمه نه وه مان کرد و فراهه مان هینا بو داود. به نده ی باوه ردار هرکات دلی بهستی به خواوه هست

نهکات به په یوهندی خوځی له گهل دروست کراوه کانی تری خوادا، پرده ی نه ستووری
 جیاوازی له نیوان خوځی و دروست کراوه کان دا لانه چی و سنوور و برهه لست له نیوان دا
 نامینی و یه کیتی دیته پیشه وه لهو کاته دا روچی نهو بنده یه به هو ی رووناکی راستی و
 حقیقه ته وه یه که نه گری له گهل روچی خواناسی هموو بوونه و مردا و پیکه وه ده ست نه که ن
 به زیکرو تسبیح و ه ست نه که ن به یه کترو سوژ و به زه یی له نیوانیان دا فراهم دیت.
 داود (علیه السلام) له گهل نه وه دا پادشا و پیغه مبربو و هموو شت له ژیر ده ستی دا بوو، له
 خوا ترسی و پاریزه ری له راده یه که دا بوو نه یغه ویست هیچ له سامان و دارایی ده ولت
 به کارینی له پیویستی خوځی دا به هو ی نه وه ده داوای کرد له خوا که نیش و کارینی بو
 فراهم بینی تا بهو هو یه وه روژی و پیویستی خوځی به ده ست بینی. خوایش داوا و نزاکی
 و هرگرت و فیری دروست کردنی زری و تاس کلاوی کرد، که بگری بو به رگری تیرو شیر و رم
 به تایبه تی له کاتی جهنگ دا، هر وه ها له سر ده ستی دا ناسنی نهرم کرد که به بی نهرک و
 زحمه ت و به نارهنووی خوځی نهو پو شاکه ی لی فراهم نه مینا و نه یفر و شت و گوزهرانی
 خوځی له سر دابین نه کرد، له م باره یه وه پیغه مبرمان (ﷺ) نه فهرمو ی: ﴿ما اکل احد طعاما
 خیرا من ان یاکل من عمل یده، و ان نبی الله داود کان یاکل من عمل یده﴾^۱ جا دووه م شت
 که چاکه یه کی تایبه تی بوو بو داود له لایه ن خواوه: فی رکردنی نه م پیشه سازی یه بوو که
 باس کرا، وه کو لیره دا نه فهرمو ی: ﴿وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَّكُمْ﴾ داود مان فیری پیشه سازی
 دروست کردنی پو شاکه ی زری و تاس کلاو کرد که بو نیوه یه، واته نهو پیشه سازی نه وه
 پهری سهند و له ناو خه لک دا بوو به باو، له پاش نه وه خه لکی فیری بوون و به کاریان هی نا،
 که واته نهو پو شاکه ی نهو دای هی نا بوو به یی نه مانه ش که یه که م جار نه م فرموده یان چوو
 به گو یچکه دا و ناراسته یان کرا، سوود و بره می نهو کرده وه ی داوده گه رایه وه بو نه مان،
 که واته له بر نه وه نه فهرمو ی: ﴿لِنُحْصِنَكُمْ مِنْ بَأْسِكُمْ﴾ فیری نهو پیشه سازی یه مان کرد تا کو
 له سزاو زامی جهنگی دوژمنه کانتان بتان پاریزی، که واته نهو کرده وه ی نهو بوو به به ره و
 چاکه ی خوا به سر نه مانیشه وه،

^۱ واته هیچ که س خوراکیکی نه خواردووه چاکتر بیت له وه ی که به ره نجی ده ستی خوځی فراهمی هی نایی، پیغه مبر ی
 خوا داود له کرده وه ی ده ستی خوځی خوراکی نه خوارد - ریاض الصالحین -

فَهَلْ أَنْتُمْ شَاكِرُونَ ﴿٨٠﴾ وَاسْلَيْمَنَّ الرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرِي بِأَمْرِهِ إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمِينَ ﴿٨١﴾ وَمِنَ الشَّيْطَانِ مَنْ يَعُودُونَ لَهُ وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا دُونَ ذَلِكَ وَكُنَّا

لَهُمْ حَفِظِينَ ﴿٨٢﴾

پاش نهوه دینه سهر باسی سولهیمان و دوو شتی تایبتهیش بهووه باس نهفهرموی:

۱- ﴿وَاسْلَيْمَنَّ الرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرِي بِأَمْرِهِ إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا﴾ بای بهیزو به تهوژمان ژیر بار

کرد بو سولهیمان، که به پی پی خواست و فرمانی نهو بگهریت و پروا بو خاک و ولاتی

که پیت و فهران تی خستوه، واته ولاتی شام که نیشتهجئی سولهیمان بووه، له

زور له پهراوهکانی تفسیر و سیرهت دا دهربارهی سولهیمان(علیه السلام) قسه و باسی

زور و زهبنده نووسراوه و بلاو کراوتهوه، زوربهی نهو قسه و باسانه نیسرائلی یاتن

و به خهیال دروست کراون لهبر نهه موسلمانان پیویسته زور وریا و ناگادار بن و

خویان لهو جوړه باسانه پیارینن، نابی به گویرهی نهو باسانه قورشان تفسیر بگریت،

بهلکو پیویسته ریگای ترس و خهتر بگریته بهر که راسته ریگای قورشانه کهیه به بی

زیاد و کم. لیره دا دنگ و باسیکی زور بهناوبانگ هیه که سولهیمان(علیه السلام) له

تهخته دار جیگا و شوینیکی گوره و فراوانی دروست کردبوو، کاتی بیویستایه

گهشت و گهرانی بکات بو ولاتی به خوئی و لهشکرو سوپا و هموو پیویستی بهکوه

نهچوونه سهر نهو تهختانه و بهسهریهوه دانهنیشتن، نینجا فرمانی نهو با ببا هلی

نهگرتن، نهی بردن بو هر شوینیکی که سولهیمان بیویستایه و نهو بایه نهوهنده

بهیزو خیرا بوو تاقی بهیانی ماوهی مانگی ریگای - به رویشتنی حوشر - نهبری،

تاقی نیواره نهگهراپهوه بو شوینی نیشتهجئی خوئی، لهگال نه هیزو خیرایی یه دا

لهخشه و تاسه و لهنگرهی پی نهنگردن، وهکو له سورهتی(ص) دا نهفهرموی: ﴿تَجْرِي

بِأَمْرِهِ رِيحًا﴾ ۱ نه دنگ و باسه هرچهند گونجاوه لهخوئی دا، نهگونجی لهگال دیمهنی

نایهتهکانی نیره و سورهتی(سبا) و سورهتی(ص) دا بهلام بههوی نهوهی

سهرچاوهیکی دیاری باوهر پی کراوی نی یه هیچ پیویست نی یه دلای پیوه

ببهسرتیت، یان نایهتهکهی پی تفسیر بگریت، نهوهی که بی ترس و خهترهیه نهوهیه

۱ واته نهو بایمان ژیر بار کرد به فرمانی سولهیمان نهگهرا بهی لهخشه و تاسه.

که له نایه‌تکه لا نه‌دهین و به پئی رواله‌ت و دیمه‌نی نایه‌تکه بلنن: خوا بای ژیر بار کرد که به پئی ویست و فرمانی سوله‌یمان بروت بؤ ولاتی پیت و فهدار. هرچونی بوویت مروئی ژیر پرسپار ناکات و سهرناکاتهوه و بریاریکمان پی گیشته نه‌بی باوه‌ری پی بکه‌ین، نیت لئ ی تیگه‌ین یان نه، چونکه نیمه نازانین خوا خوی نه‌زانی، وه‌کو نه‌فهرموی: ﴿وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمِينَ﴾ نیمه به هموو شتیك زانا و ناگادارین و زانین و ناگاداریمان هر بووه.

۲- ﴿وَمِنَ الشَّيْطَانِ مَن يَفْضَحُ لَهُ﴾ له کومه‌ل و تیره‌ی شه‌یاتین که‌سانیکمان بؤ سوله‌یمان ژیر بار کردبوو که به‌ناو دهریاکان دا بوی نه‌چوون به قووت دا و شتی به‌نرخ و نایابیان بؤ دهرنه‌هینا ﴿وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا دُونَ ذَلِكَ﴾ بیجگه له‌وه‌یش ئیش و کاری تریشیان بؤ نه‌کرد وه‌کو دروست کردنی شارو کوشک و میحرابی گرنگ و داهینانی پیشه‌سازی نایاب، وه‌کو له سوره‌تی(سبا) دا ده‌ست نیشانی بؤ نه‌کات، نه‌فهرموی: ﴿يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ مِنْ مَّحْرِبٍ وَمِثَالِ وَجْفَانٍ كَالْجَوَابِ وَقُدُورٍ رَاسِيَتٍ﴾^۱ نه‌لین همه‌ام و ناشی ناو قسل و شوشه و سابونیش له به‌رهم و کرده‌وه‌ی نه‌وانه. له وشه‌ی شه‌یاتینه‌وه دهر نه‌کوی که نه‌و ژیر بارکراوانه کافرو بی باوه‌ر بووین، هندی ریوایه‌تی حه‌دیسیش له‌سهر نه‌وه‌یه، وه‌کو نه‌م فهرموده‌یه‌ش نه‌وه پیشان نه‌دات. ﴿وَكُنَّا لَهُمْ حَفِيظِينَ﴾ نیمه پاریزهر بووین بؤ نه‌وانه له‌مه‌ی سهر پیچی بکه‌ن له فرمانی سوله‌یمان، چونکه نه‌گهر موسلمان بوونایه پیوستیان به پاریزهری نه‌نه‌کرد، له سوره‌تی(سبا) دا نه‌فهرموی: ﴿وَمِنَ الْجِنِّ﴾ له‌باتی ﴿وَمِنَ الشَّيْطَانِ﴾ ی ئیره‌دا، دیاره مه‌به‌ستی هردووکیان یه‌ک شته، چونکه(جن) ناوه بؤ نه‌و تیره به‌ناویانگه به شیوه‌یه‌کی گشتی کافر بن یان موسلمان، به‌لام شه‌یاتین تاییه‌تی یه به کافره‌کانیانه‌وه. نیمه دهرباره‌ی نه‌م تیره‌یه هیچ نازانین، جگه له‌وه‌ی له لایه‌ن خوا و پیغه‌مبه‌روه(ص) پیمان گیشته‌وه، به‌لام پرو پووچ و نیسرائیلی یاتی زور و زه‌به‌نده له‌باره‌ی به‌سهراتیانه‌وه له‌گه‌ل سوله‌یمان دا به‌ناو خه‌لکی دا بلاو بووه‌ته‌وه، هندی له په‌راوه‌کانی ته‌فسیر و سیره‌تیش هندی له‌و شته بی جی و ری یانه یان نووسیوه. جا بؤ نه‌وه‌ی تووشی هه‌لخلیسکان و که‌وتن نه‌یین چاک وایه، به‌لکو پیوسته له ره‌ویه‌ی قورنان و حه‌دیس‌ی پیغه‌مبه‌ر(ص) دهرنه‌چین، هر شتی له کتیبی باوه‌ر پیکراودا، یان

^۱ واته دروستیان نه‌کرد بؤ سوله‌یمان هرچی بووستایه له میحراب و وینه و هه‌یکل و دهری گوره وینه‌ی حوزی ناو و قازانی دامه‌زراو له‌سهر سن کرچکه، چونکه له‌به‌ر گوره‌یی به ناسانی دانه‌نگیران.

له کۆپی زانایانی ئیسلامهوه نههاتیبت بایهخی نهدهینی. ئینجا دیته سر باسی
 ئه یوب پیغه مبهبر (علیه السلام) که یهکی بوو له پیغه مبهبره کانی بهنی ئیسرائیل، خوا
 دسه لات و سامان و دارایی فراوانی پێدا له گه ل مال و نه ولادی زۆردا، له پاشان
 نهوانه ی هه موو لی سهنده وه و دوو چاری نهخوشیشی کرد بو ماوه یهکی زۆر، نه لاین:
 ههژده سال له سر نه وه باره ناخۆشه مایه وه، به لام خوا یارمه تی داو لهو تا قی کردنه وه
 سهخته دا ده رچوو، به جوړی بوو به نمونه و وینه یهکی نایاب له نارامی و خوگرتن دا،
 تا نه و راهی خوا سه نای کرد و به چاکه ناوی برد. له باره ی نه و به سه رهاته وه قسه و
 باس و شتی زۆر بلاو بووه ته وه، بینگومان زیاده رهوی زۆر تیا کراوه، ته نانه ت نه لاین
 دوو چاری نهخۆشی گولی بووه و کرم تی داوه تا راهیه ک قیزه ون بووه له شارو
 ئاوه دانی ده رکراوه، نه و قسه و باس و به سه رهاته نه هه یچ پالپشتینکیان نی یه جگه
 له مه ییش نه و جوړه نهخۆش و قیزه ونی یه له گه ل پیغه مبه بریتی دا ناگونجی، که واته پتر
 له وه نالاین که لیره و له سوهره تی (ص) دا هیه، له م سوهره ته دا زۆر به کورتی ده ست
 نیشان نه کات بو زیان و به سه رهاته ناخۆشه که ی و نه وه ی به گرنگ نیشانی نه دا نزا و
 لاله که یه تی، له گه ل به هاواره اتنی خوا وه بو ی و وه رگرتنی نزا که ی، چونکه شوینه که
 شوینی روون کردنه وه ی به زه یی خوا یه ده رباره ی پیغه مبه بران - سه لامی خویان لی
 بیته - مه به ست سه ره بره شتی و چاودیری خوا یه بو یان له کاتی تا قی کردنه وه یان دا،
 نیه تر تا قی کردنه وه که به سزادان و سه رکه شی و مل هوی گه له کانیان بو بیته، وه کو له
 به سه رهاتی ئیبراهیم و لوط و نوح دا نیشانی دا، یان به چاکه و به ره ره ی فراوان بیته
 وه کو له به سه رهاتی داود و سوله یمان دا ده رکه وت، یان به زیانی ده روونی و له شی
 بیته وه کو له به سه رهاتی ئه یوب دا ناشکرا نه بیته، بو یه هانی نه مان نه دات له سه ر
 سو پاس کردنی خوا له سه ر نه و چاکه یه و داویان لی نه کات به م شیوه پرسیا ره که
 مه به ست پی ی فرمان پیا دانه: ﴿هَلْ أَنْتُمْ شَاكِرُونَ﴾ که واته سو پاسی خوا بکه ن له سه ر
 نه م چاکه یه که له سه ر دهستی داود دا فره امه می هی نا بو تان. پێش نه مه ی خوا داود فی ر
 بکات خه لکی نه یان نه زانی شتی وا دروست بکه ن، که له به رکردنی ئاسان و گونجاو
 بیته و به رگریشیان بکات له سزاو زام، به لکو له نا چاری دا ئاسنیان ته نک نه کرد یه ک
 پارچه نه یان به ست به خویانه وه دیا ره نه مه ییش زۆر نه رک و زه حمه تی بووه و نه گونجاوه
 له گه ل رو یشتن و را کردن و گه لی کرده وه ی پیویستی تری خه لک دا، نه وه بوو باسی نه و
 دوو شته ی که تاییه تی بوون به (داود) هوه،

وَأَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٨٢﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرِّهِ وَعَاتَيْنَاهُ أَهْلَهُ

نه فرمودی: ﴿وَأَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ﴾ باسی نه ییوب بکه، باسی نهو کاته بکه که نه ییوب هاواری کرده پهرو مردگاری خوئی و بهم شیوه نزای کرده لای: ﴿أَنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ﴾^۱ که زبانی نه خووشی و لاوازی و نیش و نازار دوچارم بووه و تویش به بهزهیی ترینی هموو خاوهن بهزهیی یهکانی. نهو پیغه مبهره به نارامه (علیه السلام) نزا کردنه کهیشی به شیوه یهک بوو شایانه بکریت بهسمر مهشوق بو هموو بهنده یهکی «خواناس که لهکاتی تهنگانه و نازاردا په پرهوی نهو بکات، نزاو لاله به ویئنه نهو بکات، نهو شهرم و نهده به شیرینه بهکار بینیت:

۱- هیچ بیزاری و تهنگی و تالی یهکی دهرنه ببری، لهگهل نهوهدا که سزاو بهسهرهاته کهی زور قورس و بهتین بوو، بهلکو به کورتی لاله ی کرد که سزا و ناخووشی هیه و جینگای بهزهیی یه.

۲- خوا بهو سیففت و ناوه ناوبرد که تایبهتی یه به خواوه و جینگای نومید و چاره پروانی یه بو لابردن و چارهسمر کردنی هموو سزا و ناخووشی یهک.

۳- شهرمی کرد لهوهی داوای گوپینی بارو حالی بکات و راویژ بکات بو خوا، بهلکو خوئی گرت و شهرمی کرد لهوهی داوای لابردنی سزاو به لایهک بکات، کارو باره کهی حهواله ی خوا کرد، چونکه خوئی نهزانی و باس وتنی پیویست نی یه. نهو بهو شیوه یه نزاو لاله ی کرد و خوایش نه فرمودی: ﴿فَاسْتَجَبْنَا لَهُ﴾ نینجا نیمهش نزاکه مان لی و هرگرت ﴿فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرِّهِ﴾ بهم رهنگه هر نه خووشی و نازارو سزایه کی پیوه بوو لامان برد و نه مان هینشت، تا ساغ و سه لیم بووه وه، ﴿وَعَاتَيْنَاهُ أَهْلَهُ﴾ نهو مان و منداله ی که نه ما بوون پیمان دایه وه، بهم رهنگه زیندوو کرانه وه بوئی، یان هرچه ندی نه ما بوو، خوا جینگای پر کرده وه،

^۱ وشه ی (الضن) به له تحه مه بست پئی زیانه به شیوه ی گشتی، به لام (الضن) به ضمه، وه کوله نایه ته که دایه مه بست پئی زبانی گیان و له شه به تایبه تی.

وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِنَا وَذِكْرَىٰ لِلْعَابِدِينَ ﴿٨٦﴾ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِدْرِيسَ وَذَا الْكِفْلِ
 كُلٌّ مِّنَ الصَّابِرِينَ ﴿٨٧﴾ وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿٨٨﴾

﴿مِثْلَهُمْ مَعَهُمْ﴾ له گه‌ل نه‌وانه‌دا وینه و نه‌دازه‌ی نه‌وان، واته بوی دوو چهندانه کرده‌وه، به‌م وینه کوپی هه‌بوو بوی دوو قات کرده‌وه، نیت هر له رۆله، یان له رۆله زاو نه‌وه، ﴿رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِنَا وَذِكْرَىٰ لِلْعَابِدِينَ﴾ نه‌وانه‌مان هه‌موو پیندا له‌بهر به‌زه‌یی پئی له‌لایهن ئیغه‌وه، له‌بهر بیر خستنه‌وه و ته‌می و نامۆزگاری بۆ هه‌موو خواپه‌رسته‌کانی تر، تا نه‌وانیش وه‌کو نه‌یوب خوگر و به‌ نارام بن، پاداشت بدرینه‌وه به‌ وینه‌ی نه‌یوب (علیه السلام) ئینجا زۆر به‌ کورتی ده‌ست نیشان شه‌کات بۆ سی که‌سی تر له‌ چاکان و خواناسان، نه‌فه‌رموی: ﴿وَإِسْمَاعِيلَ وَإِدْرِيسَ وَذَا الْكِفْلِ﴾ باسی ئیسماعیل و ئیدریس و ﴿ذَا الْكِفْلِ﴾ بکه، ﴿كُلٌّ مِّنَ الصَّابِرِينَ﴾ هر یه‌کی له‌م سیانه له‌ کۆمه‌لی خوگرو به‌ نارامه‌کانن. یه‌که‌میان ئیسماعیل به‌ناوبانگه، نارام و خوگری یه‌که‌ی تا نه‌و راده‌یه بوو به‌ بی سهر لی کردنه‌وه مل که‌چ بوو بۆ سهر برین، وه‌کو له‌ سوره‌تی (الصافات) دا به‌دریژی باسی نه‌فه‌رموی. به‌لام دووانه‌که‌ی تریان خو‌یان و کات و شوینیان ناسراو و به‌ناوبانگ نین، له‌ هه‌وال و چۆنیه‌تی به‌سه‌ره‌تایان دلتیا نین، به‌لی له‌ بابته ئیدریسه‌وه و تراوه که‌ نه‌و ئوزورسه‌و میسری یه‌کان له‌ کۆن دا پاش مرینی په‌رستوو‌یانه، به‌ یه‌که‌م مامۆستای ئاده‌می یان داناوه، هه‌روه‌ها ئه‌لین که‌ نه‌و کشتوکال و پیشه‌سازی داهیناوه و خه‌لکیشی فیر کردووه، یه‌که‌م که‌س بووه که‌ دوورینی پۆشاک‌ی داهیناوه و له‌بهری کردووه، یه‌که‌م که‌س بووه چه‌کی داهیناوه و هه‌لی گرتووه، به‌لام بۆ نه‌م هه‌موو قسه‌و باسانه هیچ به‌لگه‌و رابه‌ریکی به‌هیز نی یه‌ به‌ده‌ستمانه‌وه. هه‌روه‌ها ده‌رباره‌ی (ذو الکفل) چهند رایه‌ک هه‌یه به‌ بی به‌لگه‌ و رابه‌ری به‌هیز، به‌س زۆر له‌ زانایان له‌سهر نه‌وه‌ن که‌ پیغه‌مبه‌ر بووه، رای به‌هیز له‌سهر نه‌وه‌یه که‌ له‌ به‌نی ئیسرائیلی یه‌کانه، که‌واته نه‌وه‌ی قورنان فه‌رمویه‌تی به‌سه‌ و پتر له‌وه پیویست نی یه، نه‌گه‌ر پیویست بووایه قورنان نه‌یفه‌رموو. قورنان له‌باره‌ی نه‌م سیانه‌وه لی‌زه‌دا تهنیا دوو شتی فه‌رموه، یه‌که‌میان نه‌وه‌بوو که‌ فه‌رموی: هه‌رسنکیان له‌ کۆمه‌لی به‌ نارام و خوگره‌کانن.

دووه میس نه ففرموی: ﴿وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِنَ الصَّالِحِينَ﴾ نهو سیانه مان خسته
 ناو رحمتی خو مانهوه، واته پیغه مبرنتی، یان بهمهشت و ناز و ریزه که ی، چونکه
 بهراستی نهوانه له کومه لی چاکان بوون لهوانه بوون که له لایه ن نیمهوه بریاری چاک و
 شیرینیان بو درچووه، نینجا دیته سر باسی یونس پیغه مبر(علیه السلام) که به (ذا النون)
 واته خاوه نی ماسی. بهسهرات و سرر گوزه شته ی یونس له سوره تی (الصافات) دا
 به درژی باس کراوه، لیزه دا زور به کورتی بهسهری دا تی نه پهری، نه مهیش به گویره ی
 مه بهستی سوره ته که له گیرانه وهی نه م سرگوزه شتانه دا، که نهو مه بهسته ییش بریتی به له
 روون کردنه وهی بهزه یی و چاودیری خوا بو پیغه مبران - سهلامی خویان لی بیت - جا
 بو نه وهی بهسهراتی نه م پیغه مبره بزاین و لیزه دا پندی پیوستی لی و هر بگرین پیوسته
 هندی دریز تر نهو سرگوزه شته یه بگرینه وه: نه م پیغه مبره (علیه السلام) که به (ذوالنون)
 واته خاوه ن ماسی ناوبراوه، چونکه ماسی یه ک قوتی دا و له پاش دا یه قی دایه وه و فری ی
 دایه وه وشکی، بهسهراته که یشی نه مه بوو رهوانه کرایه سر شاری نهینه وا، بانگی کردن
 بولای خواو هه ولی زوری له گهل دان به لام نهوان هر یاخی بوون و نه هاتنه سر رنگای
 راست، بههوی نه وهه بیزار و دل تنگ بوو لی یان و به رقه وه به جی هیشتن بی نه مه ی
 خوا فرمانی پی بکات، خوی پی نه گرا له ناستی ناله باری و بی شهرمی و مل هوپی نهو
 گله، گومانی وا بوو خوا دهرووی لی نه کاته وه و هر گیز تهنگانه ی بهسهردا ناهینی و ولاتی
 له سر تنگ ناکاته وه، ولاتی خوا زور فراوانه، با نه م شاره نه بیت شاریکی تر بیت، با نهو
 گله نه بیت گهل و تاقمیکی تر بیت، لای وا بوو نه گهر گله که ی خوی یاخی و سرکه ش
 بوون خوا رهوانه ی نه کات بوو سرر گله یکی تر. نهو رق و دل تنگی و بیزاری به به تینه ی بی
 نارامی کرد، تا نهو شاره ی به جی هیشت و بهر و که ناری دهریا رویشت، له ویدا که شتی
 یه کی پر له خه لکی دهست کهوت و چووه ناوی و که گه یشته ناو دهریا که شتی یه که قورس
 بوو، که شتی به وانه که وتی: بهراستی پیوسته زهلامی تو پدیرتته ناو دهریا نه گینا که شتی
 یه که نوم نه بیت و هموو تیا نه چین، بو نه م مه بهسته قورعیه یان راکیشا، له قورعه که دا
 یونس بهرکهوت، له بهر نه وه فری درایه دهریا که و نههنگی هه لیلوشی، له ناو سکی
 نههنگه که دا یادی خوی کرد و دهستی کرد به نزاو لاله لی، خویش نزا که ی و هرگرت و
 رنگاری کرد، بهم رنگه نههنگه که یه قی دایه وه و فری دایه شوینیکی وشک له قعراغی
 دهریا که دا،

وَذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغْتَضِبًا فَظَنَّ أَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ
سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٨٧﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَجَعَلْنَاهُ مِنَ الْغُرِّ وَكَذَلِكَ نُنشِئُ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٨﴾ وَرَكَعًا إِذْ نَادَى رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ ﴿٨٩﴾

لیره‌دا واز له ماوهی به‌سهره‌ته‌که دینی بؤ سوره‌تی (الصافات) و نه‌گه‌ری‌نیمه‌وه بؤ
ته‌فسیری نایه‌ته‌کان: ﴿وَذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغْتَضِبًا﴾ نه‌ی پیغه‌مبه‌ر باسی یونس بکه که
نازناوی (ذا النون) ه باسی نه‌و کاته بکه که رویشت و دهرچوو له‌ناو گه‌له‌که‌ی به‌رق و
خه‌شمه‌وه لی یان، ﴿فَظَنَّ أَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ﴾ گومانی ابوو نی‌مه هرگیز ته‌نگانه و ناخو‌شی
به‌سردا ناهینین، به‌لام پیچه‌وانه‌ی گومانه‌که‌ی به‌دی هات، نه‌وه‌بوو خوا خستی به‌ناو
تاریکی سکی نه‌و نه‌هنگه له‌ناو تاریکی به‌تینی دهریادا و تاریکی شه‌ویش به‌سردا هات
﴿فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ﴾ نینجا له‌ناو نه‌و تاریکی یان‌دها هاور و نزای کرد: ﴿أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ
سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ﴾ که هیچ په‌رسترویک نی به‌پرستی جگه له تو نه‌ی
خوایه، باوهرم هه‌یه و نه‌لیم که تو پاک و بیگه‌ردی له‌وه‌ی که ده‌سته پاچه و بی ده‌سه‌لات بی
له‌ناستی هیچ شتی، یان پاکیت له‌وه‌ی که به‌بی هیچ شتی نه‌مه‌ت به‌سهر هینابم، به‌پرستی
من یه‌کیکم له‌وانه‌ی که زالم و سته‌مکارن له‌ خو‌یان، واته کاتی خو‌ی من زولم و ناره‌واییم
له‌خوم کرد به‌مه‌ی له‌ خو‌مه‌وه بی فرمانی خوا کوچم کرد و گه‌له‌که‌م به‌جی هیشت به
پیچه‌وانه‌ی ره‌وشتی پیغه‌مبه‌ران که له‌ هه‌موو کاروباریکیان دا وه‌ستاون به‌ دیار فرمانی
خواوه.

له‌ نه‌جانی نه‌م نزایه‌دا خوا نه‌فرموی: ﴿فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَجَعَلْنَاهُ مِنَ الْغُرِّ﴾ نینجا نی‌مه‌یش
نزا و لاله‌که‌مان لی وهرگرت و رزگارمان کرد له‌و خه‌م و ته‌نگی و ته‌نگه‌تاوی به‌ی که تیای دا
بوو. له‌م نه‌لقه‌یه‌ی به‌سهره‌تی یونس پیغه‌مبه‌ردا چند سهرنج راکیشانی هه‌یه بیر لی
کردنه‌وه‌یان پی‌ویسته:

۱- بیگومان یونس (علیه السلام) له‌و کاته‌دا خو‌ی پی‌ نه‌گیرا له‌سهر نه‌رکی راگه‌یاندن و
پیغه‌مبه‌ریتی به‌که‌ی، به‌هو‌ی نه‌وه‌وه دل ته‌نگ و بیزار بوو له‌گه‌ل و نوممه‌ته‌که‌ی و نه‌و
نه‌رکه‌ی له‌سهر شانی خو‌ی لابر دو به‌ خه‌شم و دلته‌نگی یه‌وه رویشت، به‌هو‌ی نه‌وه‌وه

خوا خستی یه تنگی یهکی وا که سزاو داخی بی باوه‌ره‌کان ناسان بوو له‌چاوی دا،
نه‌گه‌ر نه‌گه‌رایه‌توه بۆلای خوا و دانی نه‌نایه به‌و ناپړنکی یه‌دا که کردی هرگیز خوا
ده‌رووی لی نه‌نه‌کرده‌وه، تا رۆژی دواپی له‌و مهینه‌ت و تنگی یه‌دا نه‌مایه‌وه.

۲- شه‌وانه که بانگی خه‌لکی نه‌که‌ن بۆ ریگای خوا پی‌ویسته له‌سه‌ریان دان بگرن به‌خویان
داو شو نه‌رکه گرانه هه‌لگرن، خوگر بن له‌ناستی بی باوه‌پرسی و به‌ درۆ خستنه‌وه له
لایه‌ن بانگ کراوه بی باوه‌ره‌کان، پی‌ویسته هه‌میشه بی وچان هه‌ول بده‌ن و تی بکو‌شن
و دامه‌زراو بن، پی‌ویسته ماندوو نه‌بن و بانگ کردنه‌که‌یان چند باره بکه‌نه‌وه،
هه‌رچند باوه‌ر نه‌هینان و به‌درۆ خستنه‌وه له‌لایه‌ن بانگ کراوه بی باوه‌ره‌کانه‌وه
هیجگار نیشی سه‌خته له‌دل و ده‌روونی بانگ که‌ره راسته‌کان دا که دل‌نایان له راستی و
پاکی خویان.

۳- بی‌گومان ره‌وا نی یه بۆ بانگ که‌رانی ریگای خوا نا‌ئومید بین له چاک بوون و گوئی
رایه‌لی خه‌لکی هه‌رچنده یاخی بن و سوور بن له‌سه‌ر بی باوه‌پرسی، که‌واته نه‌گه‌ر سه‌د
جار یه‌کیکی بانگ کرد و نه‌هات به‌ ده‌می یه‌وه و گوئی رایه‌ل نه‌بوو، هه‌ر نا‌ئومید نه‌بی
و کو‌تایی نه‌هینی، چونکه له‌وانه‌یه له جاری سه‌دو یه‌که‌م دا گوئی رایه‌لی بکات، یان
له هه‌زاردا نه‌یکرد هه‌لنه‌گری له هه‌زارو یه‌که‌م دا بی‌کات. بی‌گومان نه‌رکی بانگ که‌ران و
رابه‌ران زۆر سه‌خت و گرانه، گوئی رایه‌لی و نه‌رم کردنی دل و ده‌روون هه‌روا شتیک نی
یه به‌ سووکو ناسان فه‌راهه‌م بی‌ت، چونکه ته‌م و ژه‌نگ و تاریکی به‌تال و گو‌مپایی دل
و ده‌روونی داگیر کردوون، باوی داهاتوو و شوین که‌وتنی کو‌یرانه‌ی خه‌لک و ده‌ق
گرتن به‌ رژیم و یاسای ناره‌وا، نه‌مانه هه‌موو بوون به‌ چند په‌رده‌یه‌کی نه‌ستوو
به‌سه‌ر ژیری و چاوی دل‌ه‌وه، به‌رگری نه‌که‌ن له تی‌گه‌یشتن و بینینی شتی راست و
ره‌وا، ده‌ی پی‌ویسته نه‌م هه‌موو ته‌م و ژه‌نگ و تاریکی یه نه‌هیلرین، شو هه‌موو په‌رده
نه‌ستوو‌رانه لا به‌رین به‌سه‌ر ژیری و دل و ده‌روونه‌وه، خو دیاره نه‌هوش به‌ گالته
ناکریت، به‌لکو هه‌ول و تی‌کو‌شانی گرنگی ده‌ویت، تیمارو پزیشکی ده‌وی، ده‌ست
لیدن و خستنه‌ کار و نیشی نه‌وی.

۴- رابه‌ری و رینموونی کردن مه‌به‌ستیکی سه‌ره‌کی یه، نه‌ک خودی بانگ که‌رو رابه‌را!
که‌واته با دل ته‌نگ بی و داخ و مه‌راق بچیژیت، به‌لام نابی کو‌تایی بینی، به‌لکو پیش
بخواته‌وه هه‌ر خه‌ریک بی‌ت، باشر نه‌وه‌یه که خوی بگری و گوئی نه‌دا به‌وه‌ی بی

باوهران دهربارهی خوی و بانگه‌وازه‌کمی دهیلین، خو نه‌گهر بهو جوړه بیټ، پشت
 بکاته بی باوهران و وازیان لی بیټی له‌داخ و مهراق دا شو کاته بانگه‌وازه‌کمی تیا
 نه‌چیت و ناهق و به‌قال دامه‌زراو و پتو نه‌بیټ، که نه‌وه‌ش نه‌وپه‌ری به‌دبه‌ختی و
 سیاچاره‌یی به که روو نه‌کاته گهل و ولات. هر رابرو راگه‌بهنر نه‌بی نه‌ک و
 پیویستی سهر شانی خوی به‌جی بیټی و سهر نه‌کاته‌وه له هیچ شتیکی تر له‌وه
 باره‌یوه، نه‌بی هیچ مبه‌ستیکی تر بو خوی دانه‌نی جگه له به‌جی هینانی فرمانه‌کمی
 به‌گویره‌ی رهمه‌ندی خوا، نیت‌ر پاش نه‌وه هم‌وو کاروباریک حه‌واله‌ی خوا بکات، نه‌وه
 خوی نه‌زانی چی نه‌کات و چوڼ نه‌کات، له‌م سهر‌گوزه‌شته و به‌سهره‌اتی (یونس) ه‌دا
 په‌ند و ناموژگاری زور گرنکی تیا به بو نه‌وانه‌ی بانگی خه‌لکی نه‌که‌ن بو ریگای خوا و
 بیگومان له‌ گه‌رانه‌وه‌ی (یونس) دا بو لای خوا و دان نانی به‌هله‌ی خوی دا ته‌می و
 ناموژگاری هه‌یه بو بانگ که‌ران، پیویسته چاک سهرنجی بدن و لی ی ورد ببنه‌وه.
 به‌راستی له‌به‌زه‌یی هاتنه‌وه‌ی خوا به‌ (یونس) دا به‌وه‌رگرتنی نزاکه‌ی و رزگارکردنی
 له‌وه‌تنگانه‌یه‌ موژده‌یه‌کی گه‌وره هه‌یه بو نیمانداران.. بو نه‌وانه‌ی مه‌شخه‌لی خواناسی
 یان هله‌گرتووه و نه‌یانه‌وی سه‌زه‌وی پر له‌نه‌فامی و تاریکی رووناک بکه‌نه‌وه، وه‌کو
 نه‌فهرموی: ﴿رَكَذٰلِكَ نَجِی الْمُوْبِیْنِ﴾ هه‌رچو‌نی (یونس) مان رزگار کرد، هر به‌وه
 جوړه نیمانداران له‌ته‌نگی و غم و داماو‌یی رزگار نه‌که‌ین هه‌رکاتی به‌راستی هاوار و
 نزامان لی بکه‌ن. نیجا به‌کورتی باسیکی زه‌که‌ریا و یه‌حیای کو‌پی نه‌کات،
 نه‌فهرموی: ﴿رَزَّكَرِيَّا﴾ باسی زه‌که‌ریا بکه ﴿اِذْ نَادَى رَبَّهُ﴾ باسی نه‌وه کاته‌ی که
 هاواری کرده په‌روه‌ردگاری خوی ﴿رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا﴾ نه‌ی په‌روه‌ردگارم مه‌مه‌یله به
 ته‌نیا، به‌بی رۆله‌یه‌ک که‌میرات و که‌له‌پووری زانین و پیغه‌مبه‌ریتیم وه‌رگری له‌پاش
 خوم. ﴿وَاَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِيْنَ﴾ تو باشترینی هه‌موو نه‌وه که‌سانه‌ی که‌پاش من و هه‌موو
 مردوویه‌ک نه‌مینیت‌وه، که‌واته نه‌گهر رۆله‌یشم پی نه‌به‌خشی باکم نی به‌وه‌گویم لی نی
 به، چونکه نه‌زانم و باوه‌رم هه‌یه که‌خوت خاوه‌نی هه‌موو شتیکی، هه‌موو شت
 نه‌گه‌ریت‌وه بو‌لای خوت، خوت پاریزگاری نایینی خوت نه‌که‌یت، به‌لام نه‌مه‌وی
 رۆله‌یه‌کم پی ببه‌خشیت که‌به‌ جوانی گویم بو بگری و به‌گویم بکات و نه‌وه‌کاره
 خیرانه‌ی که‌به‌منت سپاردوه پاش خوم بیسپیری به‌رۆله‌که‌م. له‌وه‌لامی نه‌م لاله‌وه
 پارانه‌وه‌یه‌دا،

فَأَسْتَجِبْنَا لَهُ، وَوَهَبْنَا لَهُ، يَحْيَىٰ وَأَصْلَحْنَا لَهُ، زَوْجَهُ، إِنَّهُمْ كَانُوا يُسْتَعْرَبُونَ
 فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رِعَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَلِيعِينَ ﴿١٠﴾ وَالَّتِي أَحْصَانَتْ فَرْجَهَا
 فَنَفَخْنَا فِيهَا مِنْ رُوحِنَا وَجَعَلْنَاهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ ﴿١١﴾

خوابه فرمودی: ﴿فَأَسْتَجِبْنَا لَهُ﴾ نینجا نیمهش نزا و داواکه مان لی وهرگرت، ﴿وَوَهَبْنَا
 لَهُ يَحْيَىٰ﴾ یه حیا مان پی به خشی، واته کوپنکمان دایه که ناوی یه حیا بوو، ﴿وَأَصْلَحْنَا
 لَهُ، زَوْجَهُ﴾ ژنه که یمان ریک و شیوا کرد بووی و نه زوکی یه که یمان نه هیشت. باس و هوالی
 پی به خشین و پیدای بوونی یه حیا به دریزی له سوره تی (آل عمران) و سوره تی (مریم) دا
 باس کراوه لیبره دا هر نه اندازه یه کی باس نکات که به زهیی و چاودیری خوا پیشان نه دات
 وکو سرگوزده شته کانی تر له م سوره ته دا، هوی وهرگرتنی نهو نزا و به خشین نهو کوپه
 نه مانه بوون:

۱- ﴿إِنَّهُمْ كَانُوا يُسْتَعْرَبُونَ فِي الْخَيْرَاتِ﴾ به راستی نه وانه، واته زه که ریا و مال و خیزانی،
 یان زه که ریا و ژنه که ی له پیشه وه و له گهل یه حیاش دا پاش پیدای بوونی، په له و
 پیش دهستی یان نه کرد له کرده وه چا که کان و گوی رایه لی خواو نهو شتانه ی هوی
 نزیکن له خواوه.

۲- ﴿وَيَدْعُونَنَا رِعَبًا وَرَهَبًا﴾ نه وانه نیمه یان نه پهرست و نزاو هاواریان لی نه کردین به
 نومید و چاوه پروانی و ترس و له رزه وه، نومید و چاوه پروانی وهرگرتن و پاداشت و
 به زهیی خوا، ترس و له رزی وهرنه گرتن و توله و سزادان و خشم و قاری خوا.
 پیویسته خوا پهرستی له سهر نهو ته رزه بکرتت، نهو نومید و ترسه به یه کجار دل داگیر
 بکات.

۳- ﴿وَكَانُوا لَنَا خَلِيعِينَ﴾ نه وانه مل که چ بوون بو نیمه و سام و ترسی نیمه له
 دهروونیان دا جیگر بوو بوو.

به کورتی به هوی نهو سیفه تانه وه شایانی نه وه بوون که خوا نهو روله چا که یان بداتی،
 لهو سیانه خیزانیکی به پیت و فهر پیک بیت. نینجا له دوا دواپی دا دیتته سهر کورته یه که له
 هوالی عیسا پیغه مبر (علیه السلام) به بو نه ی نه وه وه له پیشه وه باسی مه ریه می دایکی

نهکات، نه فرموی: ﴿وَالَّتِي أَحْصَنَتْ رَجْعَهَا﴾ باسی نهو نافرته بکه که خوی پاراست و
 بهرگری خوی کرد له کردهوی ژن و میزدی و نزیک که وتنهوهی پیاوان چ به حالآی و چ به
 حرامی. لیژدا نه نافرتهی به ناوهکهی خوی ناو نه بردووه، به لکو بهو سیفته پاریزهری
 یهی باس فرمووه، چونکه لیژدا مه بهست باسی عیسیای کورپهتی له نیوان کومل و
 زنجیرهی نهو پیغه مبهرا نهی که له م سورته دا باس کراون، خوی به بونهی کوره که یهوه باس
 کراوه، که واته بهم سیفته باس بکری چاکتره، چونکه په یوهندی به پیدا بوونی کوره که یهوه
 هیه، بیچکه له وهش به ناوه که ی نی یه، چونکه بهم سیفته به ناویانگ و ناسراوه و ناسراوه
 وهکو ناوه که ی. باس کردنی نه م سیفته زور پیویسته با ناوه که یشی بوتری، وهکو له
 سورتهی (التحریم) دا فرموی: ﴿وَمَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ رَجْعَهَا﴾ چونکه نه بیته بریارو
 شایهتی دانی خوا له سر داوین پاکي مریهم و به درو خستنهوهی جووله که ی نه فرین لی
 کراو که بوختان نه که ن بو مریهمی داوین پاک، هر وه ها دهست نیشان کردن و دلنیا کردن
 له م سیفته پیویسته، چونکه روون کردنهوهی پیدا بوونی عیسیاه (علیه السلام) له مریهم
 به تنیا و به بی باوک، نه میش به لگه و نیشانهی گوره یی خوا دهرنه خات له دوو که سه دا،
 نه فرموی: ﴿فَمَنْحَا فِيهَا مِنْ رُوحِنَا وَجَعَلْنَاهَا آيَةً لِّلْعَالَمِينَ﴾ نینجا گیانمان کرد به
 بهری عیسا دا له سکی دایکی دا لهو گیانه که تنها به فرمانی نیمه پیدا بووه، له نیوان
 دروست کراوه کانمان دا پتر په یوهندی هیه به نیمه وه، هوال و به سرهاتی نهو دایک و
 کوره مان گنرا به به لگه و نیشانه یه کی روون بو هموو عالم، به جوریک هر که سینک فام و
 ژیری هبیت و بیر بکاتوه لهو به سرهاته گرنکه، بیگومان دهسه لات و توانینی بی
 سنووری خوی بو ناشکرا تر نه بیته. به لی به راستی به لگه و نیشانه یه که نه له مهو پیش بووه
 و نه له مهو پاش روو نه دات، تاقانه به لگه و نیشانه یه که که له میژووی ناده می دا رووی
 دابیت. له پاش پیشان دان و خستنه پیش چاوی چند نمونه یه که له پیغه مبهران و چند
 نمونه یه که له تاقی کردنه وه و چند نمونه یه که له بهزیی خوا، رووی فرموده نه کاته نه م
 نوممه ته به تیگرایی و سرنجمان رانه کی شیت بو نه مه ی که نایینی پیغه مبهران - سه لامی
 خویان لی بیت - همووی یه که نایینه و هموو له سر یه که رنگا بوون که رنگای پرستنی
 خوی به تاک و تنیا، نهو نایین و بهرنامه ی هاتووه بو نه م نوممه ته هر نه وه یه که بو
 پیغه مبهرانی تریش له مهو پیش هاتووه، که واته پیویسته له سر هموو که لانی جیهان
 به چاری بیته ژیر سایه ی نه م نایین و بهرنامه یه که قورئان هینای،

نه فرموی: ﴿إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ﴾ به راستی هم نایبانی
 نیسلامه که هم پیغمبرانه هیناویانه - واته نایبانی په رستنی خوا به تهنیا - نایبانی
 نیویه نهی گروی نادمی، نایبانیکی تاک و تهنیا و بی جیاوازی له نیوان هموو پیغمبرانه
 دا و تاقانه نایبانی خویبه که پیویسته شوین کهوتنی به تهنیا بی تیکه ل و هاوبهش و تهنیا
 من خوا و په روهردگارتانم، کهواته من په رستن گوی رایهل و مل کهچ بن بو من. بهلی نهوا
 روون بووهوه به فرمودهی خوا که نایبانی خوا له سر زهوی دا تاقانه یه و هموو پیغمبرانه
 یهک نایبانی و باوهریان بووه و یهک ریگا و بهرنامه یان بووه که بریتی یه له روو کردنه خوا و
 گوی رایهلی بوی بی هاوبهش. تهنیا نایبانی و میلله تیک له زهوی دا و تهنیا خویبه بو
 همموان، تهنیا میلله تیک به گویزه ی بهرنامه و رهوشت شایه ته له سر نهوه، تهنیا خویبش
 نیش کهره له زهوی ناسمان و هموو بوونه وهدا، نای چند شتیکی ریگ و راست و
 گونجاوه له گهل ژیری و سروشت دا!! بهلی بیگومان نوممته ی هموو پیغمبرانه - سهلامی
 خویان لی بیت - یهک عه قیده و بیر و باوهریان همبووه، که بنه رته ی له سر باوه ربه به تاک و
 تهنیایی خوا و په رستن و گوی رایهلی تهنیا خوا به بی هیچ جوژه هاوبه شیک که نه مهش
 شتیکه رژیم و یاسای بوون و بوونه وهر شایه ته له سری و هیچ جیاوازی یهک نه بووه له نیوان
 پیغمبرانه دا، لهو عه قیده و بنه رته دا، بهلکو هر جیاوازی و کهمی یهک بووبی تهنیا له
 بهرنامه کانی ژبانی گهل و نوممته کان دا بووه، که نه وهش به گویزه ی شیای و گونجاوی
 بهرنامه کان بووه له گهل ناماده یی و لیزانین و تیگه یشتن و گوپانی باری نوممته و گله
 جیاوازه کان دا، به پی پیویستی جیاوازی تازه داهاتویان بووه که له بهرورد کردن و
 هویه کانی گوپانی باری ژبانوه په یدا بوون و فراهم هاتوون. نینجا له گهل یه کیتی نایبانی و
 بنه رته دا زور له شوین کهوتووی پیغمبرانه له تاقه ریگا راسته که ی نهوان لایان داو
 نایبینه که یان بهش بهش کرد و قرت و پچریان کرد و هر کومهلنیک بهش و پارچه یه کی بو
 خوی بریار دا، له نیوان خویان دا کهوتنه ناژاوه و بهر بهر هکانی، تهنانهت شوین کهوتوو و
 نوممته ی تهنیا پیغمبرانی بوون به چند کومهل و تاقم، جهنگ و کوشتار له نیوانیان دا
 فراهم هات. نه وهتا له فرموده یهک دا نه فرموی: نوممته ی موسا له پاش خوی بوون به
 حفتا و یهک کومهل، نوممته ی عیسا بوون به حفتا و دوو، هم نوممته به حفتا و سی و له
 نیوان کومهل هکانی هر سی نوممته که دا تهنیا کومهلنیکیان بهرکی مایه وه و نایبینه که ی
 زیاد و کهم و قرت و پچر نه کردوه، بهرکی مایه وه له سر نهو بهرنامه ی پیغمبرانه که ی هینای.

وَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ كَلُّ الْإِنْسَانِ رَاجِعُونَ ﴿١٣﴾ فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ

مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعِيدِهِ وَإِنَّا لَهُ كَنُوبُونَ ﴿١٤﴾ وَحَرَامٌ عَلَى قَرْبَىٰ أَن يَأْكُلَ مِمَّا آتَاهُم لَا

يَرْجِعُونَ ﴿١٥﴾

جا لهم باره یه وه خوا هوالی داو فهرموی: ﴿وَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ﴾ خه لکی کاروباری نایینی خویانیان بهش بهش و پاره پاره کرد له نیوان خویان دا، چهند ناینیکیان داهینا و هه موو دهستیان نهگرت به تاقه نایینه که ی خواره، ﴿كَلُّ الْإِنْسَانِ رَاجِعُونَ﴾ هه موو نهوانه بۆلای نیمه دهگه پرنه وه له رۆژی دوابی دا. بینگومان خوا ناگای له هه موو شته و خوی پرسیار نهکات له کرده وه ی بهنده کانی و هیچ کرده وه یه که ون ناییت، به لکو نه نووسریت وه کو نه فهرموی: ﴿فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعِيدِهِ وَإِنَّا لَهُ كَنُوبُونَ﴾ نینجا هه رکهس هه رچهند له کرده وه چاکه کان به جی بیتی له کاتیک دا نیماندار بیت و باوه پی ریک و راستی هه بیت به وه ی نایینی نیسلام پی زی هاتووه، نه و کهسه بی بهش ناییت له پاداشتی کوشش و کرده وه ی، شارنده وه و دان پیانه نان نی یه بۆ کرده وه که ی، به راستی نیمه نووسه رین بۆی، واته فرمان نه دین به فریشته ی تایبه تی بۆ نووسینی. نه مه ی له م نایه ته دا فهرموی یاسای کرده وه ی چاک و پاداشته که یه تی، هه موو کرده وه یه کی چاک پاداشتی خوی هه یه به مهرجی له سه ر بنه رته ی نیمان بیت و نووسراوه لای خوا و هچی زایه ناییت و ون ناییت. نیمان و باوه پی نیویسته بۆ نه وه ی کرده وه ی چاک نرخی هه بی، به لکو بۆ نه وه ی به کرده وه دابنری، کرده وه ی چاک پیویسته بۆ نه وه ی نیمان و باوه پی به ره م و به رو بوومی هه بی، به لکو بۆ نه وه ی نیمان ده رکه وی و ناشکرا بیت. بینگومان نیمان و باوه پی راست بنه رت و بناغه ی ژیانه، چونکه هوی په یوه ندی راسته قینه یه له نیوان ناده می و هه موو دروست کراوه کانی تری خوادا، هوی په یوه ندی و به ستنه وه ی هه موو نه م بوونه وه ره یه به په روه ردگاری یه وه، نیمان نه و بنه رته یه و کرده وه چاکه کانیش کوشک و خانوویه که له سه ر نه و بنه رته دانه زری، که واته به بی نه و بنه رته خانووه که دانا مه زری، نه گه ر له پیشه وه له سه ر نه و بنه رته ش کرابی هه رکات بنه رته که نه ما خانووه که ش نه روخی. کرده وه ی چاک به ر و به ره می نیمان و نیشانه یه له سه ر بوون و نیمانی راسته قینه هه رکات دامه زرا و

جیگیر بوو له دهررون دا، به هیچ جور ناوہستی، بہلکو ئەکەویتہ بزوتنہوہ تا خۆی
 دەرئەخات له شیوہی کردەوہی چاک دا و بہرو بوومەکەمی دەرئەکەویت. جا لەبەر ئەوہ
 قورئان ھەموو جارێک ئیمان و کردەوہی چاک ئەکات بە ھاوسەر و پینکەوہ باسیان ئەکات
 لەکاتی بەلین و موژدە بە ئەجر و پاداشت دانەوہ، کەواتە ئیمانی وەستاوی نەجولاری بی
 بەروبووم هیچ نرخ و پاداشتیکی بۆ دیاریی نەکراوہ، وەک هیچ نرخ و پاداشتیکی نی یە بۆ
 کردەوہی چاک بە بی ئیمان. ھەر کردەوہیەکی پاک و چاک لە ئیمانەوہ نەھاتبی و لەسەر ئەو
 بنەپەتە نەبی پشتی پی نایەستری، چونکە لەسەر بەرنامەییەکی دیاریی و نەخشەییەکی
 کیشراو نی یە، بہلکو وەک ریکەوت و دەست ترازان وایە و یاسا و رژیمن پینکی نایینیت. جا
 ھەر کردەوہیەکی ئاوا ئارەزووکاری بیئت و پال پیوہ نەریکی دامەزراوی وەک ئیمانی لەگەل دا
 نەبیئت، بۆ مەبەست و ئامانجیکی ریک و راست و نەگۆپاوە نەبیئت، بیگومان ئەو کردەوہیە
 جیگای ئومید نی یە، بہلکو جیگای تۆلە و سزای رۆژی دوایی یە، خۆ ئەگەر ھەندیکیش لە
 تۆلەکەمی پیش خرابیئت لەم جیھانەدا ئەوہ تەنیا بەشینی کەمی تۆلەکەمی و رۆژی دوایی
 تۆلەکە تەواو ئەکری، کەواتە ئەو گەل و تاقمانی بەمۆی تاوانی گەرەوہ لەم جیھانەدا سزا
 دراوون و لە ریشە ھینراون رۆژی دوایی زیندوو ئەکرینەوہ بۆ ئەمەمی دووچاری تۆلەمی خۆیان
 بکرین، نەگەرانیوہ و نەھاتنەویان بە هیچ جور و کلۆج ناگونجی، وەکو ئەفەرموی:
 ﴿وَكْرَهُمُ عَلَىٰ قَرْبَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُونَ﴾ دانیشتوانی ھەر شارو ولایتیکمان بەریاد
 کردیئت لەم جیھانەدا قەدەغیە لەسەریان و بە هیچ رەنگ ناگونجی کە نەگەرانیوہ بۆلامان
 لە رۆژی دوایی دا و زیندوو نەبنەوہ، واتە ھەرچەندە لەم جیھانەدا سزای سەخت درا بن
 پیویستە بگەرانیوہ تا تۆلەمی تەواو بدرین. بیگومان ھەموو کەس ئەبیئت بگەریتەوہ، چاک و
 خراب، ئەوانەمی سزای سەخت درا بن یان نەدرا بن، وەکو لە پیشەوہ فەرموی: ﴿كُلُّ الْإِنْسَانِ
 رَاجِعٌ﴾ بەلام لەناو ھەمووان دا بە تاییبەتی باسی گەرانیوہی ئەو گەلە بەریاد کراوانەمی
 کرد ئەوہ گومان بییئت کە ئەوانە لەم جیھانەدا بە سزا و تۆلەمی خۆیان گەیشتوون و تازە
 پیویست نی یە بە گەرانیوہیان، جا لەبەر ئەوہ ھەوالی گەرانیوہی دان بە شیوہییەکی دانیایا
 کەر - ئەو ھەوالەمی دا بە شیوہییەکی تاییبەتی و نایاب، بەم رەنگە نەگەرانیوہی بە قەدەغە
 پیشان دا، ئینجا بە بۆنەمی پاداشت و رۆژی دوایی یەوہ شیوہییەکی لە شیوہکانی ئەو رۆژە
 پیشان ئەدات، لە یەکەم جارەوہ دەست پی ئەکات بە نیشانەییەکی لەو نیشانانەمی کە بەلگەن
 لەسەر نزیکە هاتنی ئەو رۆژە،

حَقَّ إِذَا فُحِثَ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُمْ مِّنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ ﴿١٦﴾ وَأَقْتَرَبَ الْوَعْدُ
الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَخِصَةٌ أَبْصَرُ الَّذِينَ كَفَرُواِ يُنْوِلُنَا أَقْدَمًا فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَذَا بَلْ كُنَّا

ظَلِيمِينَ ﴿١٧﴾

نه فرمودی: ﴿ حَقَّ إِذَا فُحِثَ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُمْ مِّنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ ﴾ نهوانه
ناگه پنهان و زیندرو ناپنوه هتا کاتیک که بهر مهلستی یاجوج و ماجوج تاخت نه کرینت و
ناهنلری و نهوانیش له همور شوینیکی بهرزوه به گورجی و گورگه لوق دین ﴿ وَأَقْتَرَبَ
الْوَعْدُ الْحَقُّ ﴾ نهوی بهلینی پی دراه راسته، کهواته رژی دواپی نریک نه کهویتهوه، نینجا
کاتی نهوانه که وترا بهدی هاتن ﴿ فَإِذَا هِيَ شَخِصَةٌ أَبْصَرُ الَّذِينَ كَفَرُواِ ﴾ نیر له کوت و پریک
دا همور مردوه کان زیندرو نه کریننوه و نهوانه که کافرن له ههیبته و سام و ترسا
چاویان نهوستی و پیلوه کانیان بهرز نه بیتهوه نانوقین. نهو کافرانه لهو کاته دا هاوریان لی
هل نهستی و پهشیمان نه بنهوه که تازه هیچ سوودیشی نی یه، دان نه نین به تاوانی خوین
دا، بهم جوره نه لنین: ﴿ يُنْوِلُنَا أَقْدَمًا فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَذَا ﴾ نای مهرگ و مردنه که ی نیمه و مره بو
لامان!! نهه کاتی خوته و کاتی هاتنته، بهراستی نیمه له دنیا دا له بی ناگایی بهکی ته او دا
بووین، بی ناگا بووین لهم رژه و لهم به سرهاته نه مان زانی که شتیکی راسته ﴿ بَلْ كُنَّا
ظَلِيمِينَ ﴾ نه خیر، بی ناگا نه بووین، چونکه ناگادار کراین و ههوالی نهم رژه مان پی دراه،
به لکو خو مان زالم و سته مکار بووین که گویمان نه دا به ترسینه ره کان و بیرمان نه کرده وه لهو
همور به لگه و نیشانه روونانه که پیشانمان دران و باوه پرمان نه هینا تا نهوا خو مان به د
بهخت و بهش پراو کرد، کهواته خو مان دهست درین ایمان له خو مان کرد، له سوره تی (الکف)
دا نه اندازه به که به درین دواپی له یاجوج و ماجوج، کهواته پیویست نی یه به دوباره
کردنه وهی نه وهی لهوی و تراوه، به لام وهکو لهوی دهست نیشانمان کرد لیرهش نه لنین: کات
و چرخ لای خوا و له حیسابی خوادا جوریکی تره و جیاوازه له وهی نیمه نهیزانین و باوه
لامان، نهو شته ی به گویره ی باوی نیمه دوره و به دوری سهیر نه کهین لای خوا نریکه،

چونکه كات و چرخ له خوا كار ناكات و بهسهر ئهوداتى ناپهري، تپهپرينى كات و چرخ بهسهر كهسيك دا نهبيت كه سهرهتا بو بوون و دوا هاتنيشى ببى، دهى بوونى خوا پاكه له سهرهتا و دوا هاتن، دوورى و نزىكى و بهر و دوا به پى نهم جيهان و عالمهى نيمهيه كه شو و روژ و مانگ و سالمان ههيه، لهمه بهدەر كار به جورىكى تره و جياوازه له ههمو شت و ههمو رووداوىكى لهمهوپيش و نىستا و لهمهوپاش چوار دهور دراوه به زانين و خواهيش و توانا و دهسهلاتى خوا و ههمو شت و ههمو رووداويك ههمو كات لاي خوا نامادهن پىكهوه. نينجا هركات نهمهى كه وترا له دهورون دا جىگير بوو ئهو كاته ئهزانين ئهو نزىكى يهى كه قورئان ليژه و له سورهتى (الكهف) دا پيشانى ئهدات ئهگونجى. له نيوان نهمانى بهرهئىستى ياجوج و ماجوج و هاتنى روژى دوايى دا نزىكى يهك نى يه كه لاي نيمه باوه، كهواته ئهگونجى رووداوى ياجوج و ماجوج تپهپرى كرديبت و ئهوانه برىتى بووبن له تهار و مهغول، كه هاتن به ولاتان دا و تهخت و بهختى ههمو ولاتيان بهرياد كرد، وهكو به دريژى له سورهتى (الكهف) دا باس كرا. بهلگهى تر لهسهر ئهوه كه نزىكى لاي خوا جورىكى تره و جياوازه لهوهى باوه لاي نيمه نهمهيه: خواى كهوره له چرخى پىغهمبهدا فرموى:

﴿اقْتَرَبَ السَّاعَةُ وَأَنْشَقَّ الْقَمَرُ﴾¹. فرموى: ﴿اقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ﴾² رهوانه كردنى پىغهمبهران (ﷺ) كراوه به يهكهم نيشانهى نزىكى روژى دوايى، دهى ئهوهتا لهو كاتهوه پتر له هزار و چوار سهد سال تپهپرى كرد و هيشتا روژى دواييش هر نههات، خواهيش ئهزانى كه چند ماوهى تريشى ماوه، كهواته زور جىگاي باوهپه كه مبهست به هاتنى روژى دوايى ليژهيش دا ئهو جوژه نزىكى يه بيت كه نىستا باس كرا. له پاش نيشان دانى شيوهيهكى پر سامى كافرهكان له روژى دوايى دا، لهگهل هاوارو ناله و دان نانيان به خراپى و تاوانبارى خويان، نينجا روى فرموده ئهكاته كافره بت پهستهكان، بپريارى سزاي سهختيان ناراسته ئهكات به جوژى وهكو نىستا ئهوكاته بيت كه له ساحهى دادگاي ئهو روژهدا وهستاون،

¹ روژى دوايى نزىك كهوتوه و مانگ لهت بوو - سورهتى القمر.

² نزىك كهوتوه له خهلكى يهوه حىساب و پرسياريان - سورهتى الانبياء - .

إِنَّكُمْ وَمَاتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ حَصْبُ جَهَنَّمَ أَنْتُمْ لَهَا وَرِدُونَ ﴿٨﴾ لَوْ كُنَّا

هَؤُلَاءِ ءَالِهَةً مَا وَرَدُّوْهَا وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١﴾

نه فرموی: ﴿إِنَّكُمْ وَمَاتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ حَصْبُ جَهَنَّمَ﴾ به راستی نیوه و هموو نهو شتانهی که نهیانهپرستن که جیاوازن لهخوا و نیوه تیپهر نهکن بو پهرستنی نهوانه، نیوه و نهوانه هموو سوتهمنی و هملگرینهری دوزهخن، نیوه و نهوان فری نهدرین بو ناو دوزهخ بو هملگراندنی ﴿أَنْتُمْ لَهَا وَرِدُونَ﴾ نیوه و نهوان نهچنه ناوی یهوه. نهو بت و پهرستراوانه لهگل بت پهرستهکان دا له دوزهخ دا نهکرین به هاوسهر بو زیاده سزادانی دل و دهروونیان، چونکه نهو بتانه بوون به هوی گومپایی یان یان تا سهریان له ناگری دوزهخوه دهرچوو، دهی داخی سهخت نهوهیه که همیشه هوی بهد بهختی کابرا به پیش چاوی یهوه بیئت و هار مل بیئت، به راستی وتهیکی راسته که نهلین: تهماشا کردنی دوژمن جوریکه له سزا و عذاب کهواته با همیشه بیان بینن و هاوسهریان بن تا داخ و رقیان دهربرهریان بهتین بیئت لهباتی نهوهی که له دنیا دا زوریان خوش ویستن به ناحق و نارها و جگه لهمانهیش فری دانی بتهکانیان بو ناو ناگر لاقرتی کردنه به خویمان و بت و نایینه پر و پووچهکیان که نهوهیش سزایهکی تره، نینجا بهلگهکیان بو نههینیتمهوه لهسر ناراستی نهو بتانه و نارهاوییی پهرستنیان، کهواته هله بوون کاتی خوئی لهو باوهپردا که بوویان، بهلگهکیهیشی فری دانیانه بو ناو دوزهخ له روژی دواپی دا، بهلام قورئان به پنی باوی خوئی که زور جار شتی دهااتوو به رووداوی لهمهوپیش پیشان همدات، لیرهیش دا شتهکه وا پیشان همدات وهکو نیستا روژی دواپی بیئت و نهو بتانه خرابنه دوزهخوه، نه فرموی: ﴿لَوْ كُنَّا هَؤُلَاءِ ءَالِهَةً مَا وَرَدُّوْهَا﴾ نهگر له مهرجیک دا نهو بتانه پهرستراوی راستهقینه بوونایه نههچوونه ناو دوزهخوه، بهلام چوونه ناوی یهوه، کهواته خوا نین و پهرستراوی راستهقینه نین، چونکه خوا تولهی لی ناسینری و سزا نادری و ریسوا ناگری. نینجا هر لهسر نهو تهرزه نهروا بو باسی بار و وهزعی دوزهخی یهکان و نه فرموی: ﴿وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ﴾ هموو بت و بت پهرستهکان تیای دا نهمیننهوه به یهکجاری و بی برانهوه و دوا هاتن،

لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ ﴿١٠٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَّا الْحُسْنَىٰ أُولَٰئِكَ عَنَّا مُبْعَدُونَ ﴿١٠١﴾ لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا وَهُمْ فِي مَا اشْتَهَتْ أَنفُسُهُمْ خَالِدُونَ ﴿١٠٢﴾ لَا يَحْزَنُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَتَلَاقَتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ هَذَا يَوْمُكُمْ الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿١٠٣﴾ يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِ لِلْكِتَابِ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ وَعَدًّا عَلَيْنَا إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ ﴿١٠٤﴾

﴿لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ﴾ بؤ نهو دۆزهخی یانه له دۆزهخ دا نکه و ناله و دهنگی همناسه‌ی توند ههیه، بههوی نهو هه‌موو سزای سهخت و به‌تینه‌وه که داگیریان نهکات، نه‌وانه له دۆزهخ دا نایبستن و بیستنیان نامینی. نه‌وهش بؤ زیاده سزا دانیان، چونکه بیستن جوړه نارامیک نه‌دات و نه‌بیستن بی نارامی و به‌تین تر نه‌کات. لیږده‌دا کوټایی نه‌هینئ به باسی سزای کافران و تاوانباران، تا بزاین چاکان و پاکان چونن و چی یان به‌سەر دیت، نه‌فرموی: ﴿إِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَّا الْحُسْنَىٰ أُولَٰئِكَ عَنَّا مُبْعَدُونَ﴾ به‌راستی کهسانی که پیش کهوتووو بویان له‌لایهن نیمه‌وه شتی زوړ شیرین و به‌هه‌ر، واته بریاری به‌خته‌وه‌ری و باوه‌ر و گوئ رایه‌لی و خستنه سه‌ر ریگای راست نه‌وانه دوور خراوه‌ن له دۆزهخ، ﴿لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا﴾ قرچه و دهنگی بلنسه و سوتاندنه‌که‌ی نایبستن. بیگومان نه‌و دهنگه ترس و داچله‌کاندن په‌یدا نه‌کات، موچرکه به له‌ش و ده‌روون دا نه‌هینئ، موگرژ نه‌کات جا خوای خاوه‌ن به‌زه‌یی ناهیلئ نه‌و ده‌نگه‌یش بیبستن له دووریشه‌وه چ جای نه‌وه بچنه ناو ناگره‌که‌وه. نینجا چاکه‌ی خوا به‌سه‌ریانه‌وه هه‌ر نه‌وه نی یه که زرگاریان نه‌کات له‌و سزایه، به‌لکو به‌م جوړه‌یش که نه‌فرموی: ﴿وَمَنْ فِي مَا اشْتَهَتْ أَنفُسُهُمْ خَالِدُونَ﴾ نه‌وانه هه‌میشه‌یین بی برانه‌وه له‌ناو هه‌موو ناز و نیعمه‌تیک دا که نه‌فسیان ناره‌زووی نه‌کات. ﴿لَا يَحْزَنُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ﴾ ترس و داچله‌کاندن هه‌ره که‌وره‌ی روژی دواپی نه‌وانه غه‌مبار

١ چهند رایه‌که هه‌یه له مه‌به‌ست به‌و داچله‌کانده: ١. کاتی فو کردن به‌سوردا جاری دووم که خه‌لکی له گه‌ره‌کانیان دینه ده‌روه. ٢. کاتی نارینی خه‌لک به‌ره دۆزهخ. ٣. کاتی داخستنی دۆزهخ له‌سه‌ر دۆزهخی یه‌کان. ٤. کاتی سه‌ر برینی مردن. ٥. کاتی پیچه‌وانه‌ی ناسمان. ٦. کاتی به‌رگری دۆزهخی یه‌کان له‌گفتوگر.

ناکات، واته خوا دلخوشیان نهکات و ناهیلی، غمبار بین ﴿وَنَلَقْنَهُهُمُ الْمَلَائِكَةَ﴾ مه لایکه
 دین به پیریانهوه به سلو لی کردن و پیروزبایی یهوه، پی یان نهلین: ﴿هَذَا يَوْمُكُمْ الَّذِي
 كُنْتُمْ تُوعَدُونَ﴾ نهمه روزه که تانه که له دنیا دا بهلینقتان پی درا، نهمه روزه که تانه که
 پاداشت نهدرینهوه له لایه ن خواوه. به کورتی نهو خوا پیداوانه له هموو ناخوشی یهک
 رزگار نهبن و نهگن به هموو نامانج و خوشی یهک له لوتف و بهزهیی خوا به زیاد بیئت، خوا
 بی بهشمان نهکات لهو خوشی یه. نینجا دواپی باسه که نههینی به باسی بهسهرهاتینکی زود
 سامناک و گرنگ که روو نهکاته ناسمان، نهفهرموی: ﴿يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ﴾
 باسی روژی بکه که نیمه ناسمان نهپینچینهوه و تواماری نهکین وهکو پینچانهوه و
 هه لگیزانهوهی پهری کتیب، واته نهم جیهان و بوونه وهروی که نیستا ههیه نایهیلین و
 جیهان و بوونه وهروی تر نههینینه کایهوه به وینهی ههلدانهوهی پهریهک له کتیبی و هینانی
 پهریهکی تر، وهکو نهفهرموی: ﴿كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ ثُمَّ نُعِيدُهُ﴾ نهوهی له یهکهم جارهوه
 دروستمان کرد له نهبوون نایهیلین و دووبارهی نهکینهوه به وینهی یهکهم جار. نینجا زود
 بهتین و بههیز دلنیامان نهکات لهسهر نهو دووباره کردنهوهیه، نهفهرموی: ﴿وَعَدَا عَائِنَا﴾ نهو
 دووباره کردنهوهیه بهلینمان پیداوه، بهلینتی که هینانه دی لهسهرمانه ﴿إِنَّا كُنَّا فَتَعَلِيلِينَ﴾
 ییگومان نیمه نهوه نهکین و بهدی هینهرین بو نهو دووباره کردنهوهیه. خوی گهوره نهم
 جیهانهی بهم هموو پیت و خیرو بیروه دروست کردوه، تایبتهی نهکردوهه تهنیا به
 چاکانهوه، بهلکو چاک و خراب، کافرو موسلمانان لهم جیهانه دا بهشدار کردوه، بهلام پاشان
 لهناوبردنن نهم جیهانه و هینانی جیهانیکه تر تازه، که پیی نهوتری روژی دواپی، خوی
 گهوره هموو خوشی و باشی و ناز و ریزی نهو جیهانه تایبتهی نهکات به چاکان و
 پاکانهوه، کافرو بی باوه پانی لی بی بهش نهکات، نهمهیش بریاریکه له لایه ن خواوه له (لوح
 المحفوظ) دا نووسراوه، لهو کتیبانهیش دا که ناردوویهتی بو پیغه مبهران - سهلامی خویان
 لی بیئت - باسی فهرمووه،

وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزُّبُرِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ ﴿١٠٥﴾ إِنَّ
 فِي هَذَا لَبَلَاغًا لِقَوْمٍ عَابِدِينَ ﴿١٠٦﴾ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٠٧﴾

وهو کہ فرمودی: ﴿وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزُّبُرِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ﴾
 سویند به خوا بریارمان داوه و نووسیومانه له کتیبی خویمان دا که ناردوومانته سر
 پیغمبران له پاش نه می له (لوح المحفوظ) دا نو سواره: که بنده چاکه کانم زهوی به هشت
 ورنه گرن بو خویمان و تایبتهی نبی پی یانه، به وینهی که له پور و میراتی که تایبتهی به
 به خاوه نه که یهوه. ^۱ نینجا کوتایی سوره ته که نه مینی به پیی باوه شیرینه کی قورنان به
 چند نایه تیک که ریک و گونجاوه له گهل نایه ته کانی سهره تای سوره ته که دا، له همان کات دا
 ریک و پیک و موناسین له گهل نایه ته کانی سهره تای سوره ته که ی دوایی دا نه فرمودی: ﴿إِنَّ
 فِي هَذَا لَبَلَاغًا لِقَوْمٍ عَابِدِينَ﴾ به راستی لهم قورنانه دا هیه له باره ی ته می و رینمونی و
 ناگدار کردنه وه نندازی که به سهو هوی گیشته به مه به ست و نامانجی هردوو جیهان،
 به لام بو که سانی که نامادهن بو به پیره وه چون و وهرگرتنی رینمونی خوا، که نه وانه ش
 که سانیکن له خواترس و گوی رایهن. ﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ﴾ نهی محمد له بهر هیچ
 هویک تویمان رهوانه نه کردوه مه گهر له بهر به زهی و رحم کردن به هه موو عالم و
 جیهانیان، له هه موو چرخ و تاقم و چینیک دا، چونکه نهو نایین و شریعه ته ی پیی رهوانه
 کراوی هوی خوش به ختی و کامرانی یانه، هوی باشی هردوو جیهانیانه. به لی بنگومان
 خوی گوره پیغمبری رهوانه کرد له بهر رحم و به زهی به هه موو کهس بو نهوی
 رینمونی یان بکات، دهستیان بگریت بو رویشتن به رنگای راست دا، نهو بهرنامه ی بو
 ناردن بهرنامه ی که که هه موو خوش به خت و کامهران بکات له هردوو جیهان دا و
 بیانگه ی نهیته پویه و پلهی هره بهرزی ژیان، به لام نه م ته می و رینمونی به شیرینه ی
 ورنه گرت و نه م رنگا راسته ی نه دایه بهر جگه له وانه ی ناماده یی یان تیدایه، نه گهر چی

^۱ نه م رسته ی به چند جزیک ته رکیب کراوه، به گزیره ی نهو جزانه ته تفسیر کراوه ته وه، هه موو هر نه گونجی، به لام
 نه می ته تفسیره که م به نزیک تر زانی، خوی خوی باش نه زانی.

پیت و فہری ئەم ئایینە کافریش ئەگریتەوہ و بەشدار ئەبیت تیای دا لەم جیہانەدا. ئەم
 ئایینە پیروژە ھات بە کتیبیکی کراوہ بۆ ھەموو ژیری لە ھەموو چەرخ و چینیکی دا،
 بنەرەتیکێ دامەزراوی نەگۆپاوی ھینا بۆ ژیان، بەجۆری ئامادەییە بۆ بەجی ھینانی ھەموو
 پیویستی یەک کہ رەوا و بەجی بیت لە ھەموو کات و چەرخیک دا، ئەوہیش بە گوێرە
 ھیکمەت و زانینی خوا، کہ خۆی زانایە بە دروست کراوہکانی خۆی و ھەر شتیکی کہ شایان
 و پیویست بیت بۆیان. ئەم قورئانە بەفەرہ بنەرەتی بەرنامەییەکی ھەمیشەیی دانا بۆ ژیانیکێ
 ئادەمی یانە، نیتەر ھەرچەند جۆری ئەو ژیانە بگۆڕی بە گوێرە جیاوازی چەرخ و ولات و
 گەلە جیاوازەکان، ئادەمی سەرہەست کرد بە گوێرە ئەو یاسا و بنەرەتە تا لەبەر رووناکی
 ئەودا چارەسەر بدۆزیتەوہ بۆ ھەموو کیش و باریکی کہ لە ئەنجامی گۆپانی ژیان دا دیتە
 کایەوہ، بە مەرجی چارەسەرەکان دژ و پیچەوانەیی یاسا بنەرەتی یەکە ئەبن. سەرچاوەکە
 تەنیا یاسا بنەرەتی یەکە بیت، بەناوی ئەوہوہ بیت. بێگومان بە گوێرە لیکدانەوہ و
 بەراوردی ئادەمی روونە کہ بەرنامەیی ئەم قورئانە لەمەوبەر و نیستایش پینشی ھەنگاوەکانی
 ئادەمی کەوتووہ، دەست ئەدات بۆ ئەمەیی ژیان لە سایەیی دا بە ھەمیشەیی پەرہ بسینی تا
 ئەگاتە ئەوپەری رادە و پلەیی بەرزی ژیان لەم جیہان و زەوی یەدا، ھەمیشە جەلوی ژیان
 بگریتە دەست و بەرہو پیش کەوتنی بیات. ئەم بەرنامەییە کہ ئەم قورئانە ھینای دان ئەنی
 بە ھەموو ھیزو وزە و داخوازی و ئارەزووی ئادەمی دا، دەست ناگری بەسەر دەمی دا تا
 ھەناسەیی لی بسینی!! بەلکو ئارەزوو و داخوازی ھەموو ھیزو وزەییەک رەوا ئەدات و پینکی
 ئەھیننی، بە شینوہییەکی پاک و خاوین، دوور لە ھەموو چلک و چەپەلی یەک، نرخ و فہری ئەم
 بەرنامەییە لەمەدا دەرئەکەوی کہ لە ھەموو شتیکی دا ناوہراستی گرتووہ بەرینکی، بی زیادە
 رەوی و کەم و کوپی، ھاوتایی ئەخاتە نیوان ھەموو بار و روویەکی ژیانەوہ، ھەموو شتیکی
 ماف و نرخیی خۆی بۆ دانەنی، لەش سزا نادات و بیبەشی ناکات لە بەجی ھینانی ئارەزوو و
 پیویستی یەکان لە پیناوی رۆح دا، ھەرۆکو دەست بەرداری رۆحیش نابیت لە پیناوی
 رابواردنی لەش دا، دەست ناگریت بەسەر ھیزو وزەیی ئەندامی گەل دا و بەرگری ناکات لە
 خواست و ئارەزووہ سروشتی یە پاک و خاوینەکانی لەبەر بەرژوہەندی و خواستی گەل،
 بەریش بەرەلا ناکات بۆ ئەندامی گەل بە ئارەزووی خۆی بجولیتەوہ و سەر بکاتە رابواردن و

خوځښي و خواستې نارېوا تا سهرې له زياني گهل و دهوله تېوه دهرچيټ، هر ټرك و
 داوايه كېش هم بهرنامه يه خستويه تي يه سهر شاني خلكي هموو گونجاوه و له سنوړي
 توانا دايه و همووي بهرژوهندي تي دايه، بيگومان رهوانه كړدني پينغه مېر(ص) رحمت بو
 بؤ گهل و تاقمه كې له چرخي خوې دا، بؤ هموو نادمې يهك له پاش خوې، ټو بېر و
 باوهرانه ي كه له يهكهم چاره وه هيناي نه ناسراو و بيژراو بوون له دل و دهرووني خلكي دا،
 له بېر زؤر دووري يان له واقع و رووداوي ژياني خلكي و هست و فاميانه وه، به لام دواي
 يهكه مجار بېره بېره نادمې نزيك كهوته وه و ټه كه ويته وه له سنوړي ټو ياسا و بېر و
 باوهرانه ي كه نيسلام هيناني، تا بيت ناسراو و هرگيراو ټه بن لاي خلكي و باوهريان پي
 ټه مين و ټه يانه وي بېدي بهنن، به لام به ناويكي تره وه و له ژير پوښاكيكي تردا و به
 دروشم و ناو نيشانيكي تر جگه له نيسلام. شتيكي ناشكرايه كه نيسلام هات چاري دا به
 يه كيټي نادمې، به بي تهماشا كړدني جياوازي رنگ و تيره و زمان و ولات، تا هموو يهك
 بگرن به تهنيا عقیده و باوهريكه وه بژين و يهك ياسا و رژيمي كومه لايه تي يان هېيت، هم
 باوهرېه پاكه به شتيكي نه ناسراو سېر ټه كرا، له بېر ټه وي واقعي ژيانيان لي يوه دور
 بوو لي ي بيژار بوون، بهلكو به نارېوايش سېر ټه كران له لايه ن زؤريه وه، به تايبه تي
 كاريه دهستان و زؤرداران و سامان داران، تهنانت له ناو هندی گه لان دا پياو ماقول و
 سهرؤكه كان به تيره يه كي جياواز سېر ټه كران جگه له تيره ي ژير دهستان و بي ټه وايان،
 به لام له چرخاني دواي يه دا خلكي بېر و هوشنيكيان كرده وه له نيسلامه وه فيري
 نادمي تي بوون و ټه يانه وي شويني ريبازي نيسلام بكون له رهوادان و دان نان به يه كيټي
 نادمې دا و له رهگ هيناني رهگزيه تي، به لام پي يان هله كه وي و هله خليسكي، چونكه
 شته كه له بېر روونكي نيسلام دا به جي ناهينن. به لام گه يشتون به به شي لهو بهرنامه
 گرنگه ي نيسلام. با به قسه ي رووتيش بيت و كرده وي له گهل دا نه بيت، وهكو ټه بېنري تا
 نيسلتاش هنديك له گه لاني ټه روپا و ټه مريكا له سهر باوهري رهگز پرستين و دانيان
 گرتووه بهو رژيمه بؤگنده دا كه نيسلام چواره چرخ له موبېر قه دهغي كرده وه له زؤر
 كاتيش دا ريشه كني كړدو شوينه واريشي نه هيشت. نيسلام هات خلكي يهكسان كړد
 له بېر دم ياسا و دادگادا، له كاتيك دا بهش بهش بوون به چمن چين و تاقميك، هر يه كه يان

یاسای تایبتهتی بۆ دانرابوو، بەلکو له چهرخی دهره بهگی و بهندهیی دا ویست و نارەزوی
 ناغا یاسا بوو، کهواته ئەوهی که ئیسلام دای هینا شتیکی ناسراو و رهوا نهبوو لهناو
 گهلانی جیهان دا، بهلام ئەهوتتا لهم دوا دوايي دا بیریان کردهوه و له ئیسلامهوه فیزی
 ئادهمیتی بوون و ئەیانەوی - با به باوهپی رووتیش بیټ - بگن به بهشی لهوهی که ئیسلام
 چوارده چهرخه دایهیناوه و به کردهوش هیناویهتی یه دی له شیرین ترین شیوهی دا.
 ئەمانه که باس کران و جگه لهمانه شتی زۆری تریش شایهتی ئەهون که ئیسلام بههره
 نیعمهتیکی گهورهیه بۆ ههموو ئادهمی، رهوانه کردنی پینغه مبهرامان (ﷺ) رهحمهتیکی له لایه
 خواوه بۆ ههموو عالم، ئەوانه ی باوهریان پی هیناوه و ئەوانه ی باوهریان پی نههیناوه
 بهشدارن له رهحمهتهدا، چونکه ئادهمیزاد سوود و فەری وەرگرت لهو بهرنامهیهی که ئەم
 پینغه مبهره هینای، ئیتر خه لکی پی خوش بیټ یان نه. پی بزانی یان نه. هه میسه
 سیبهره سه هندی ئەم رهحمهته پان و فراوانه بۆ ئەوهی ئەیهوی له سایهیدا بجهویتهوه و بۆ
 هه رکهس ئەیهوی بۆن و هه ناسه ی خوش و نه سیمی ناسک و فینک وەرگری له کاتی قرچی
 گه رمای سوتینهری ژبانی ئەم زهوی جیهانهدا، بنگومان ئادهمیتی ئەمۆ که به سه ر گهردانی
 و بی نارامی ئەژی له چۆل و بیابانی ماددیته و دۆزهخی جهنگ و ناراهوه و وشک و برین و
 بی خیر و بییری رۆح و دل و دهرهون دا، ئەم ئادهمیتی یه که ئەمۆ سه ری لی شیواوه
 پیویستی زۆر به تینی هیه به ههست کردن بهم رهحمهتهی که خوا ناردی تا له سایه و په نای
 دا نارام بگری و بجهویتهوه. پاش ئەوهی ئەو هه موو به لگه و نیشانانه ی هینایه وه له سه ر
 راستی پینغه مبه ریتی محمد (ﷺ) به ریکی جاپی دا که رهوانه کردنی رهحمهته بۆ هه موو
 عالم، ئینجا فه رمانی دا به پینغه مبه ر (ﷺ) که کورته و خولاسه ی نایین و په یامه که ی خۆی
 روون بکاته وه بۆ بی باوه ره کان و بانگیان بکات بۆ مل که چی و گو ی رایه لی، ئینجا ئەگه ر
 ملیان وەرگیرا و گو ی رایه ل نه بوون بیاتر سین ی و هه والیان بداتی به خراپی پاشه روژیان و
 به نه مانی عوزر و به هانه یان.

قُلْ إِنَّمَا يُوحِي إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ وَحْدَهُ فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٠٨﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ
 ءَاذَنْتُكُمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ وَإِنِ أَدْرَىٰ أَقْرَبُ أَمِ بَعِيدٌ مَّا تُوْعَدُونَ ﴿١٠٩﴾ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ
 مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ ﴿١١٠﴾ وَإِنِ أَدْرَىٰ لَعَلَّهُ فِتْنَةٌ لَّكُمْ وَمَنْعٌ إِلَيَّ حِينٍ ﴿١١١﴾

نه فرموی: ﴿قُلْ إِنَّمَا يُوحِي إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ وَحْدَهُ﴾ بلی: سروش هاتووته لام که
 نیوه هیچ پرستراویکتان نی یه جگه لهو خوایهی که تاك و تمنیایه. بیگومان پرستنی
 خوی تاك و تمنیا کورته خولاسهی هموو نایین و شریعه تهکانی خوایه، که هاتووته سر
 هموو پیغه مبهران - سهلامی خویان لی بیت - و باوهر به خوا و پرستنی تمنیا نهو،
 بنهرت و هوی نهو رحمه تهیه که پیغه مبهرمانی پی رهوانه کراوه، ناسین و پرستنی خوا
 هوی رزگاری یه له شتی پرو پوچ و نهفامی و لهباری قورس و گران و دوو دلی بت
 پرستی، هوی راست و ریکی و دامه زروی ژبانه، هوی سربریزی مردومه لهم
 بوونه موره دا، چونکه خاوه نی نهو باوهره سر بو کهس ناخه فیئنی جگه له خوی تاك و تمنیا.
 نهو بوو ریگای نهو رحمه تهی که هموو عالم به شداره تیای دا، کهواته زور بهجی یه تاك و
 تمنیایی خوا ببیته هوی نهو داوایه له بی باوهره کان که به شیوهی پرسیار ناراسته یان
 نهکات، ﴿فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ﴾ کهواته هموو مل کهچ بن بو نهوهی سروش کراوته لای من.
 ﴿فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ ءَاذَنْتُكُمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ﴾ ئینجا نهگر روویان وهرگنپرا و گوی رایلی یان نهکرد
 پی یان بلی: نهوهی فرمانم پی دراوه هوالم دا پیتان و ناگادارم کردن پیی، به جوئی
 هموو تانم یه کسان کردوو له ودا و کهستانم تایبه تی نهکردوو. یهکی لهو شتانهی که
 فرمانی پی دراوه ترساندنیا نه به سزای خوا نهگر باوهر نهینن و گوی رایلی نهکن،
 یهکی تر لهو هوالانهی پیی داون هوالی هاتنی سزای خوایه بو سریران، به لام خوا کاتی
 هاتنی نهو سزایهی دیاریی نهکردوو، لهبر نهوه فرمانی دا که پی یان بفرموی: ﴿وَإِنِ
 أَدْرَىٰ أَقْرَبُ أَمِ بَعِيدٌ مَّا تُوْعَدُونَ﴾ من نازانم نایا نهوهی هره شتاتان لی کراوه پیی نزدیکه یان

دوره؟ چونکه شتیکی نهینی و غیبی به تهنه خوا خوی نهزانی. ﴿لَا يَتَمَنَّوْنَ الْجَهَنَّمَ﴾
 الْقَوْلُ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ ﴿ بهراستی خوا ناگاداره و نهزانی به هر وته و قسهیهکی خراب و
 نارها که دهری نهبرن و به ناشکرا نهیلین دهربارهی نیسلام و قورئان و پیغمبر و نهزانی
 به هر شتیکی که دهری نابرن و نهیشارنوه، به هر کینه و رقی له دهروتتان دایه دهربارهی
 نیسلام و موسلمانان، کهواته هموو شتیکتان لای خوا روون و ناشکرایه و کاتی که
 سزاکهتان نهذات سزادانهکی له زانینهویه، به پیی تاوان و گوناھی ناشکرا و نهینی
 خوتانهویه، نهگهر سزاتان پیش بخت خوی باش نهزانی و کاتی پهله نهکات له سزاتان و
 دواي بخت نهروش هر خوی نهزانی و بیگومان لهبر حکمهت و بهرژوهندی یکه، وهکو
 خوی نهفرموی: ﴿وَإِنْ أَدْرَىٰ لَعَلَّهُ فِتْنَةٌ لَّكَ وَرَحْمَةٌ لِّرَبِّكَ﴾ من نازانم رهنج و مؤلمت دانتان بو
 نهمه بیته بیته تاقی کردنوه بوتان، تا دهرکوی بو خهلی کردنوه تان چونه؟ یان تا هوی
 سر لی تیک دانتان بیته بو نهویه بزین و رابویرن تا کاتیک که بریار دراوه و دیاری کراوه
 به پیی خواهیش و حکمهتی خوا بو نیوه و ژبانی نیوه. نهو دیاری نهکردنی کاتی سزایه
 زور بهتین و بههیزه بو بیدار کردنوهی هر دلی که کویر و داخرا و نهبی، ترس و بیمیکی
 هموو کاتی فراهم نهینی بههوی نهوه چاوهروانی هاتنی نهو سزایهیه له ناکاو، دلی
 نادمی بی هوش و بی ناگایه و ژبان و رابواردن به خوشی و لهزتی نهم جیهانه
 نهیخهلتینن بههوی نهوه بی باک و بی ترسه له بهسرهاتی خراب و سزای خوا، کهواته
 پیوستی به هرپهشه و داچلهکان هیه، نهم هرپهشه و ترساندنی قورئان دل بیدار
 نهکاتوه له خوی بی ناگایی به مرجی نهو دل مردوو نهبیته و هیچ بههانهیهکیش
 ناهیلنیهوه بو هرکسی نهو هرپهشه و ترساندنی پی گیشتی. نیجا پیغمبرمان (ﷺ)
 رو نهکاته خوی پاش نهوه سپاردهکی بهجی هینا و پهیامهکی گیاند و بی
 باورانی ناگادار کردو ترساندنی له هاتنی سزای خوا له ناکاو دا، پاش نهمه نزای کرده لای
 خوی خوی و نهم داوایه کرد که بومان نهگپرنیهوه

﴿قَالَ رَبِّ أَحْكُم بِالْحَقِّ﴾ پیغمبر مبعوتی: نهی پرموردگارم به داد و حقی بریار بده له نیوان من و نه م بی باوهرانه‌دا، بیگومان داد و حقی له‌ودایه که خوا سزای به‌تین دابارینتی به‌سهر بی باوهره‌کان دا موسلمانان و نایینه‌که‌ی زال بکات به‌سهر کوفر و کافران دا، نهو نزایه‌ی وهرگیرا و نه‌ونده‌ی پی نه‌چوو نهو هموو کافرو مل هورانه‌ی له‌ناوبرد به سزای کوشتن و برین و ریسوایی له روزی به‌درو روزانی روداوهره‌کانی پاش به‌در، له دوا‌ی سزای نه‌م جیهانه که‌وتنه سزای نه‌براو‌ی پاش مردن و خوا نایینی نیسلامی زال کرد و جیهانی سارا کرده‌وه. پیغمبر مبعوتی (ﷺ) نهو نزایه‌ی کرد و نینجا روی کرده بی باوهره‌کان و نه‌م رسته‌یه‌ی ناراسته کردن: ﴿وَرَبُّنَا الرَّحْمَنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ﴾ تمنیا پرموردگاری نئمه میهره‌بانه و خاوه‌نی به‌زه‌یی فراوانه و داوای یارمه‌تی و کومه‌کی لی کراوه بو نئمه له‌سهر نهو هموو وقاره خراب و ناره‌وایه‌ی که نئوه نئیلین به‌رامبر به‌خوا و نایینی نیسلام. سیفته‌ی رحمتی لی‌ره‌دا زور تر به‌جی یه تا سیفته‌ی تر، چونکه خوا پیغمبر مبعوتی (ﷺ) ناردووه تا رحمت بی بو هموو عالم، نینجا نهو بی باوهره سرکیشانه باوهریان پی نه‌مینا و لاقرتی یان پی کرد، که‌واته رحم نکات به پیغمبره‌که‌ی به‌م رنگه نه‌م رحمته که پیای دا نارد بلاوی نه‌کاته‌وه و ریگری نهو رحمته نه‌بی له‌ناوبری و‌کو وایشی کرد. خوا به‌که‌رمی خو‌ی له سایه‌ی نه‌م رحمته‌دا دهرمان نه‌کات آمین.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّ كُمْ

سوره تی (الحج)
مه دینه یی یه و (۷۸) نایه ته

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ئەم سورەتە هەرچەندە تیکەلە و پێک هاتووە لە نایەتی مەککەیی و مەدینەیی، هەرچەندە لە چەند شتێک ئەدوێ کە تەنھا لە سورەتە مەدینەیی یەکان دا باسیان لێ ئەکری، وەکو بیریاری جەنگ و کوشتار و فەرماندان بەجیهاد لەریگای خوادا، بەلام زۆرەیی باس و دوانی لەو شتانەییە کە مەبەست و ئامانجن لە زۆرەیی سورەتە مەککەیی یەکان دا، وەکو تاک و تەنیا یی خوا و زیندوو بوونەووە و ترساندن لە روژی دوا یی و شیوہی بەسەرھاتەکانی و بەلگەونیشانەکانی خوالەم بوونەووەردا، مەبەستە سەرەکی یەکانی ئەگەریتەووە بۆ سێ شت:

۱- زیندوو بوونەووە و بەلگە هینانەووە لەسەری.

۲- حج و مالی خوا لە مەککە.

۳- چەند یاسا و کاروباریکی تر کە پەییوہندی بە گشتی یەوہ هەییە.

لەیەکەم جارەوہ بانگ ئەکاتە تیرە ی ئادەمی و ئەیانتەرسینێ لە تۆلە سزای خوا،

ئەفەرمو ی: ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّ كُمْ﴾ ئە ی ئادەمی بترسن و

خۆتان بپاریزن لە تۆلە و سزای پەرورەدگارتان، بە گو ی رایەلی فەرمانەکانی و دوور

کەوتنەووە لەو شتانە ی کە قەدەغە ی کردوون. بێگومان تەنھا خوا شایانە کە ترس و بیمی لێ

بکریت و خۆپاریزی بکریت لەمەر شتی کە هۆی قارو خەشمی ئەوہ، تەنانەت با بەهەشت و

دۆزەخیشی دروست نەکردایە و سزای کەسی نەدایە، کەواتە کاتی کە خاوەنی سزای بە سو

و تۆلە ی سەختیشە ئەبی زیاتر ترس و بیمی لێ بکری و خۆپاریزی لێ بکریت، جا لەبەر

ئەوہ بەسەرھاتیکی یەکجار سامناک ئەکات بەهۆی ئەم فەرمانە کە دای، بەسەرھاتیکی کە

سزایەکی بەهینز ئەهینێ بۆ سەر ئەم جیہان و بوونەووەردە، قاپی کردنەووەییە لە سزاو تۆلە

سەختەکانی روژی دوا یی،

إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ ﴿١﴾ يَوْمَ تَرَوُنَّهَا تُذْهِلُ كُلَّ مَرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ
وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمَلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَرَىٰ وَمَا هُمْ بِسُكَرَىٰ وَلَٰكِنَّ عَذَابَ

اللَّهِ شَدِيدٌ ﴿٢﴾

نه فەرموی: ﴿إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ﴾ بترسن و خۆتان بپاریزن، چونکه بەراستی
بووملەرزە ی هاتنی رۆژی دوایی شتیکی زۆر گەورەیه، واتە: ئە ی ئادەمی ئیوہ بەسەرھاتی
وا سەخت و رۆژی وا سامناک لە پێش دەمتانەویە، بۆ ئەو رۆژەیش تەنھا لە خوا ترسان و
خۆپاریزی ئەمرۆی ئەم جیھانە کەلکی هەیە، کەواتە فریای خۆتان بکەون تا هەلتان لە
دەست نەچوو، ئینجا بە دریزتر سامناکی ئەو رووداوێ رۆن ئەکاتوہ بۆ ئەم مەبەستە سێ
شتی زۆر گرنگ ئەهینی:

١- ﴿يَوْمَ تَرَوُنَّهَا تُذْهِلُ كُلَّ مَرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ﴾ لەو رۆژەدا ئیوہ ئەو بووملەرزە
ئەبینن هەموو شیر دەری لە تاوا بی ئاگا و بی هۆش ئەبیت لە رۆلە و بیچووہ شیر
خۆرەکە ی لە کاتیگ دا کە مەکی لە دەمی دایە

٢- ﴿وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمَلٍ حَمْلَهَا﴾ هەموو ئاوسی بەر ئەخات و بەرەکە ی فری ئەدات.

٣- ﴿وَتَرَى النَّاسَ سُكَرَىٰ﴾ خەلک ئەبینی لە بی هۆشی و سەر لی شیناوی دا وەکو مەست و
سەرخۆش وان ﴿وَمَا هُمْ بِسُكَرَىٰ﴾ ئەوانە لە راستی دا سەرخۆش نین ﴿وَلَٰكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ

شَدِيدٌ﴾ بەلام سزای خوا زۆر بەتینە هۆش و فامی ئەهیشتون!

بەراستی سەرھاتی ئەم سورەتە یەكجار سامناکە و دلی بیدار ئەهینیتە لەرزە و چرکە
ئەهینی بە لەش دا، وەرە بیر بکەرەوہ لەو رووداو و بەسەرھاتە کە ئەوەندە بەتین و بەهیز
بیت دلی دایک بپچرینی لە کۆرپە ی شیرە خۆرە ی لە کاتیگ دا کە مەکی لە دەمی دا بیت بەو
هەموو سۆز و رەحمەوہ، کەچی هۆشی بەلایوہ ئەهینی و بەر بە بەردار بخات و هۆش و

فامی خاوەن هۆشان ئەهینی!!

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَتَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ مَرِيدٍ ﴿٣﴾ كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ مَنْ

تَوَلَّاهُ فَأَنَّهُ يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ إِلَى عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿٤﴾

خوا خواجه کی نهونده بی باک و گموره و خاوهن دهسه لاته که به سره هاتی ناوا نه مینتی به سر نه م بوونه وردها که چی زور له نادمی هن به نه قامی و نه زانی دم دریزی دهکن به رامبر به خوا وهکو نه فرموی: ﴿وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ﴾ هندی له نادمی دمبازی و موجدله نهکن له بارهی خواوه، نیر له تاک و تهنیایی خوا، یان له توانا و دهسه لاتی بی سنووری یان له زانین و ناگاداری به هموو شتی یان له هر باریکی تر و هر سیفیت و نیشانه یکی تر له سیفیت و نیشانه کانی خوا، نه م دمبازی یهش که نه یکن نه گهر له روی ناسین و زانین و باوره وه بوايه به هر جا،

به لام بهو جور هیش نی یه، به لکو ﴿بِغَيْرِ عِلْمٍ﴾ به بی هیچ جور زانین و ناسینک، واته هر له خووه به نه قامی دم نه کوتی، نه وهش درزی ژیری و نادمیتی یه، نهو جور که سه له بارهی خواوه به نارزوو کاری دم نه کوتی ﴿وَتَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ مَرِيدٍ﴾ شوینی هموو شهیتان و یاخی و سرکیشی نه کوی که لیراوه بو خراپه کاری و سرکیشی ﴿كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ مَنْ تَوَلَّاهُ﴾ که پریار دراوه و نووسراوه له سر هر که سینک نهو به دوست و کار به دهستی خوی دانی، ﴿فَأَنَّهُ يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ إِلَى عَذَابِ السَّعِيرِ﴾ به راستی نهو یاخی یه گومرای نهکات و له رنگای راست لای نه دات و جلّه و گیری نهکات و رای نه کیشی بولای سزای ناگری زور به تینی هه لگروای به تاوی دوزخ، خوا په نامان بدات لی ی. نینجا دوو جور به لگه و نیشانه ی روون و ناشکرا نه مینیته وه له سر گونجاوی و ریک و راستی زیندوو بوونه وه له روژی دواپی دا:

- ۱- دوست کردن و گیان به بردا کردنی نادمی له یه کم چاره وه.
- ۲- دوست کردن و گیان به بردا کردنی هموو نهو شتانه ی که له زهوی دا نه روین که شتی که وا به پیش چاره وه، هموو جاری نه مری و وشک نه بیئت و دووباره نه کریته وه.

^۱ وشه ی میدایهت بو شتی خیر و چاکه یه، به لام لیره دا که له سزاو خراپه دا به کار هاتوه مه بهست لاقرتی پی کرینه، نه وهش سزادانیکی دهرونی یه.

يَتَأْتِيهَا النَّاسُ إِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ

نه فرموی: ﴿يَتَأْتِيهَا النَّاسُ﴾ نهی نادمیزاد به تیکرایی ﴿إِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ﴾ نه گهر
نیوه له گومان و دوو دلّی دان له باره‌ی زیندوو کردنه‌وه‌ی پاش مردن دهی بیر بکه‌ینه‌وه و
سهرنجیکی په‌یدا بوونی خوټان بدن، تا نهو گومان و دوو دلّی یه‌تان نه‌مینئ **﴿إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ
مِّنْ تُرَابٍ﴾** چونکه به‌راستی نیوه نه‌بوون و نیمه نیوه‌مان دروست کردووه له خاک به‌هوی
دروست کردنی باوکی هم‌موان که نادمه و له‌نیوه له خاک دروست کراوه، هه‌روه‌ها بیجگه
له نادم نیتر هه‌موو نادمی یه‌ک له خوړاک په‌یدا نه‌بیټ که خوړاکه‌کش له زهوی په‌یدا
نه‌بیټ، که‌واته به‌هر جور ته‌ماشا بکریټ نادمی رۆله‌ی نه‌م زهوی یه‌وه له خاکی نه‌م
زهوی یه‌ په‌یدا بووه و پیک هاتووه. لهو خاکه‌دا نه‌ژی و ژیا‌نی به‌و خاکه‌یه، هه‌موو که‌ره‌سه و
به‌شیکی له‌ش له که‌ره‌سه و به‌شه‌کانی زهوی پیک هاتووه جگه لهو گیان و رۆحه‌ی که
شتیکی نه‌ینی یه، خوا کردوویه‌تی به‌ به‌ری نه‌م له‌شه‌دا و به‌هوی نه‌وه‌وه له خاک جوئ
بووه‌ته‌وه. به‌لام با بیر بکه‌ینه‌وه، خاک له کوئ و نه‌م نادمی یه‌ نایابه‌ سهر سوپه‌ینه‌ره له
کوئ؟! نه‌م خاکه‌ نه‌زانه بی‌هسته بی‌دهسه‌لاته له کوئ و نه‌م نادمی یه‌ ژیره زانا توانا
به‌کاره‌ خاوه‌ن هه‌ست و فامه له کوئ؟! به‌راستی نه‌م دوو قو‌ناغه یه‌کجار دوورن له یه‌کوه و
به‌گویره‌ی تیگه‌یشتنی نیمه هیچ په‌یوه‌ندی یه‌کیان به‌ یه‌کوه نی یه، به‌لام به‌ سووک و
ناسان و بی‌نه‌ک دهستی قودره‌تی خوا نادمی له قو‌ناغی خو‌لی یه‌وه نه‌هینی به‌ چهند
قو‌ناغی‌کی تردا تا نه‌یگه‌یه‌نی به‌ پله‌ی هه‌ره به‌رزی و نه‌یکات به‌م نادمی یه!! وه‌کو
نه‌فرموی: ﴿ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ﴾ پاش نه‌مه‌ی دروستمان کردن له خاک نیجا دروستمان کردن
له (نطفة) واته: نه‌م دلّوپه‌ ناوه قیزه‌ونه که هه‌موومان نه‌یناسین. پی‌ویسته بیر بکه‌ینه‌وه له
دووری نیوان نه‌م دوو قو‌ناغه له‌م قو‌ناغی که نادمی پی‌او نه‌روات، چونکه به‌و بیر کردنه‌وه
گومان و دوو دلّی نامینی له راستی و گونجاوی زیندوو کردنه‌وه‌دا، مه‌گه‌ر بۆ که‌سی یه‌کجار
ساده و تی‌ نه‌گه‌یشتوو بیټ و ژیری یه‌که‌ی نابینا بیټ، نه‌وه‌ش مه‌گه‌ر ته‌نها خوا

چارهسەری بکات ئەگەر بیهوی، چارەسەری لای هیچ پزیشکێک نی یە. با بیر بکەینەرە لە
 گۆرانی ئەو خاکە سادە بێ گیانە بەو ئاوە، کە لە چەندەها سیل و خانەى زیندوو پێک دێت
 کە ئەو رۆحەیان تیا دا پەیدا ئەبێت کە تا ئیستا کەس هیچی لى نازانى و بى ناگایە کەچی
 یە و چۆنە و چۆن پەیدا ئەبێت و لەچی پەیدا ئەبێت؟ بەراستی ئەو گۆرانه زۆر سەر
 سۆرەینەرە!

ئینجا با بیینە سەر قوناغى سى یەم، کە ئەفەرموی: ﴿تَمَّ مِنْ عَلَقَرٍ﴾ لە پاش ئەو ئاوە
 دروستمان کردوون لە خوین پارە. با بزاین ئەو(نطفة) و ئاوە چی یە و چۆن ئەگۆرێ بە
 خوین پارە؟ بێگومان ئەو دلۆپە ئاوە هینی پیاو و تەنیا نوختەیک لەو ئاوە هەزاران
 گیانلەبەری تۆوی(حیوان منوی) تیا یە و تەنیا گیان لەبەریک لەوانە پێوەن ئەبێت لە
 گەرایەك(بویضة) لە گەراکانى ئاوی ئافرەت، ئەم دووانە جووت ئەگرن و ئەنوسین بە
 دیواری مندالدانەو و زامداری ئەکەن و خوینی لى ئەمژن هەتا پەرە ئەسینن و ئەبن بە
 پارچە خوینیکی خەستی وەکو جگەر، سەیر تر لە هەموو شت ئەمە یە کە ئەو تەنیا نوختە یە
 کە پێک دێت لە گیان لەبەریکی تۆوی پیاو و تەنیا گەرایەکی ئافرەت نووساوە بە دیواری
 مندالدانەو، لەو تەنیا نوختەدا ئادەمی یەکی تێرو تەواو بە هەموو ئەندام و بەش و کەرەسە
 و سیفەتیانەو جی کرارەتەرە و داشاردراو، نیتەر چ سیفەت و نیشانە یەکی لەشی وەکو
 کورتی و درێژی و قەلەویی و جوانی و ناشیرینی و تەندروستی و نەخۆشی و... هتد، چ
 سیفەت و نیشانە یەکی دەماری و ژیری وەکو زیرەکی و کەودەنی و چالاکی و ترسنۆکی و
 بەکاری و بى کارەیی... هتد.

دەى ئایا شتی وا بەدلى كیندا گوزەر ئەکات؟ کى باوەر ئەکات کە ئەو هەموو شتە لەو
 تەنیا نوختەدا کۆکراو تەرە و جینگای بوو تەرە؟ ئایا کى بەدلى دا دیت کە ئەو تەنیا
 نوختە یە ئەو ئادەمی یە لى دەرئەچیت کە هەموو ژیری یەك تیا ی دا سەرسامە و ئەو
 ئادەمی یە کە بە درێژی تەمەنی لە هیچ چەرخی و ولاتیک دا ریک نەکەوتوو هیچ دوو
 کەسێک وەکو یەك دەرچن، تەنانهت با دووانەش بن و لە یەك باوک و دایک بن!!

ثُمَّ مِنْ مُضْغَةٍ مُخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لَسْبِيْنٍ لَكُمْ

ئىنجا قۇئاغى چوارەم ئەخاتە پېش چاۋ ئەفەرمۇي: ﴿ثُمَّ مِنْ مُضْغَةٍ﴾ لەپاش خۇيىن پارە ئىنجا دروستمان كىردوون لە گۆشت پارە بە ئەندازەي ئەۋەي كە لە دەم دا ئەجورىت، ئەم گۆشت پارەيە خۇي لە خۇي دا ھىچ نىشانە و شىۋەيەكى ئادەمى پىۋە نى يە، بەلام ئەكرى بە دوو جۆرەۋە:

۱- ﴿مُخَلَّقَةٍ﴾ شىكل و شىۋە كىشراۋە و ئەكرى بە قەبارە و ھەيكەلى ئىسكى و ئىنجا گۆشتى بەسەردا ئەھىنرى.

۲- ﴿وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ﴾ شىكل و شىۋە نەكىشراۋە و مندال فرىنى ئەدات كاتى بىرپار نەدرايى رىك و پىك و تەۋاۋ كرى. بىنگومان بۇ خوا ئاسانە و ھىچى تى ئەنەچۈۋ لە رىۋە يەكسەر ئادەمى دروست بىكردايە بە بىرىنى ئەم قۇئاغانە و گۆراني لە بارىكەۋە بۇ بارىكى تر بەرە بەرە، بەلام بەم جۆرەي ئىستا بەلگە و نىشانە روونەكانى توانىن و زانىن و كار دروستى خوا ئاشكرا ترە بۇ بەندەكانى، ۋەكو ئەفەرمۇي: ﴿لَسْبِيْنٍ لَكُمْ﴾ ئىۋەمان دروست كرد لەسەر ئەۋ بارو شىۋەيە كە باس كرا، تاكو روونى بىكەينەۋە بۇ ئىۋە ئەم شتانەي كە زۆر گرنگن، روونى بىكەينەۋە بۇتان توانىن و لىزانىن و بەجى يى و كاردروستىمان و روونى بىكەينەۋە كە ھەر شتى جارى دەست بدات بۇ گۆرپان و نەمان و فەراھەم ھىنانەۋە جارى ترىش دەست ئەدات، ئەۋ كەسەي لە يەكەم جارەۋە ئەۋ گۆرپىن و فەراھەم ھىنانە ئەكات توانايە جارى ترىش بىكات، كەۋاتە دووبارە كىردنەۋەي ئادەمى و زىندوۋ كىردنەۋەي شتىكى گونجاۋى ئاسانە، بە گۆرپەي باۋى ئىمە دووبارە كىردنەۋەي ئاساترە تا فەراھەم ھىنانى يەكەم جار. بەلام بۇ خوا ئەۋە ناوترى، چونكە ھەموو شت بۇ خوا ۋەك يەك ئاسانە. ئىنجا دىتە سەر بار و حالى بىچۈۋەكان كە لە سكى دايكىيان دان.

وَنُقِرُّ فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ إِنَّ أَحْلِلَ إِيَّاهُ أُمَّةً ثُمَّ نَنسِفُهُمْ وَأَسْفِكُ كَلِمَاتٍ لَّيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ مَّن يَنْتَظِرْ
 مَن يُؤْتِكُمْ وَيَنْزِلُ إِلَيْكُم مِّن سَمَاءٍ مِّن دُونِ السَّمَاءِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَكُونَ
 الْأَرْضُ حَامِلَةٌ لِّهَا الْمَاءَ آمَنَزْتَ وَبِئْسَ الْأَوَّلِينَ ﴿٥﴾

ئەفەرموی: ﴿وَنُقِرُّ فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ إِنَّ أَحْلِلَ إِيَّاهُ أُمَّةً﴾ ئەو بېنچوانەى بىمىنن و لەبار نەچن
 ئەيان ھەيلىنەمە بە مندالدا ئەمان دا تا کات و ماوەیەکی دیاریی کراو پېش لەداک بوونیان،
 کە لای خوارووی شەش مانگە و لای ژووری چوار سالا یان دوو سالا ﴿ثُمَّ نَنسِفُهُمْ وَأَسْفِكُ كَلِمَاتٍ﴾
 پاش کۆتایی ھاتنی ئەو ماوەیە دەرتان ئەمىنن لە سکى دایکتان بە ساوایی، ئەوەیش بار و
 قوناغی پىنجەمی ئادەمی یە. پاکى و بىگەردى بۆ خواى بى وىئە: ئەو نوختە ئاوە کە بە
 چاوی روون نابینرئ لەو شوینە تەنگ و تارىکەدا ئەیزىئەنى و ئەو ھەموو بار و گۆرانی
 بەسەر ئەمىنى لەماوەی چەند مانگىک دا و ئەیکات بەو مندالە بەو ھەموو کەرەسە و
 کۆئەندام و ھیز و وزووە لە پاشان ئەو ئادەمی یە نایابەى لئ دەرنەچئ!! ئەو ساوایە کە لە
 تارىکی ھاتە دەروە بۆ ئەم جیھانە رووناکە و رووناکی بىنى، پاش ئەو یان بە مندالی
 ئەمرئ، یان ئەمىنى ھەتا گەورە ئەبىت و ئەبىتە خاوەنى ھیزو بازووی خۆی، نینجا لەو
 کاتەدا ئەمرئ، یان ئەمىنى بۆ دواتر تا ئەگاتە پىرى و پەك كەوتوویى و ھەندئ ئەگاتە
 رادەیک ھۆش و گۆشى نامىنى و وەکو مندالی لئ دىتەرە، ئەم چەند بارو گۆرانەیش بەسەر
 مندال دا دىت پاش لە دایک بوونی، ئەم بار و گۆرانەش بەلگەیکەى روون و شاھەتیکى راستن
 لەسەر توانین و زانین و دەسلاتی بئ سنووری خوا و ھۆی باوەر ھىنانە بە زىندوو بوونەو
 ئەوا باسى ئەم بارو حالانەیش ئەفەرموی: ﴿ثُمَّ لَتَبْلُغُوا أَشَدَّكُمْ﴾ لەسكى دایکتان دەرتان
 ئەمىنى بۆ ئەمەى بەرە بەرە گەورە بىن تا لە پاشان ئەگەنە تەواوی ھیزو وزە و ژىرىتان،
 ﴿وَمِنْكُمْ مَّن يُؤْتِكُمْ﴾ ھەندىکتان ئەمرئ و نىتر پىش گەيشتنى بەم پەلى تەواوی یە،
 یان پاش گەيشتن ﴿وَمِنْكُمْ مَّن يُرَدُّ إِلَيْكَ أَرْذَلُ الْأَمْرِ﴾ ھىنى واتان ھەمە تەمەنیان درىژ ئەمرئ
 تا ئەگەبەنرئ بۆ پەست ترين و بئ كەلك ترين تەمەن کە کاتى پەك كەوتەبى و گۆرانی زانین
 و ھۆش و فامە، ﴿لَعَلَّكُمْ يَلْعَلُونَ مِنْ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا﴾ بۆ ئەمەى ھۆش و فامى ئەمىنى و لەپاش
 زانینى کە بوویەتى ھىچ شئى نەزانئ، واتە تا ئەگەبەتەرە بۆ رادەى ساوایی. ئەوانەى کە

ئەمرن زۆر جىڭگاي بىر كىردنەو نىن، چۈنكى پاش مردن پاشە رۇژى ھەموو زىندوويەكە لەم
 جىھانەدا، بەلام ئەوانەى كە ئەمىننەو ە ئەو گۆرانەيان بەسەردا دىت بەراستى زۆر جىڭگاي
 بىر لى كىردنەو، بەراستى ئەم گۆرانانەى پاش لەدايك بوون بەلگە و نىشانەى روون و
 ئاشكران لەسەر زىندوو بوونەو بە وىنەى گۆرانەكانى پىش لەدايك بوون، ەمرە بىر بگەرەو ە
 مندالىكى ساواى نەقامى بى ھىز و دەسلەت بگۆپى بەو پىاوە خاوەن ھىزو بازوو دانا و
 زاناىە، ئىنجا بگەرئتەو بۇ حالى مندالى و ساواىى، بىگومان ھەركەس عەقلى لەكاردا بىت
 تى ئەگات ئەو كەسەى تواناى ئەم گۆراندەى ھەبىت، تواناى زىندوو كىردنەو ەى مردوويشى
 ھەيە. لىزەدا بەلگە و نىشانەى جۆرى يەكەم دواىى ئەھىنى و دىتە سەر جۆرى دووم كە
 برىتى يە لە دروست كىرنى گىان بەبەردا كىرنى ئەو شتانەى كە لە زەوى ئەپوئىن،
 ئەفەرموى: ﴿وَرَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً﴾ ئەبىنى زەوى وشك و برىنە و ھىچ نىشانەى گىا و
 كشتوكالى پىو ەمرناكەوئت ﴿فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ آمَنَتْ﴾ ئىنجا كاتىك بارانمان بەسەردا
 باراند ئەكەوئتە بزوتنەو ە لەرزە بەھوى ئەو شتانەو كە لى ى ئەپوئىن ﴿وَرَبَّتْ﴾ ئە ئاوسى
 ﴿وَأَبْتَتْ مِنْ كُلِّ رَوْحٍ بِهِجٍ﴾ لە ھەموو جۆرىكى جوان و شىرىن ئەپوئىنى. بەراستى شتەكە
 يەكجار ناياب و سەر سۈرھىنەرە، بەلام بەھوى دەق پىو ەگرتنەو ە فرامۇش ئەكرى و بىرى
 لى ناكىرتەو ە. زۆر شتىكى سەيرە بە چاوى خۇمان ئەبىبىن كە لەو خاكە مردوو ەو
 ھەموو گىاو سەوزە و كشتوكال و درەختانە ئەپوئىن و دىنە ەمرەو، بەردار و بى بەر، ھەر
 جۆرىك شىو ە و شكلىكى ھەيە ە ھەر يەكە بۇن و رەنگىكى تايبەتى ھەيە، لەم خاكە مردوو ە
 بە پىش چاومانەو ە ئەو ھەموو شتە زىندوو ە فرامە دىت، دەى ئەمە چ جىاوازى يەكى
 ھەيە لە روان و سەوز بوونەو ەى مردوو ەكان و ەرىپەرىنغان لەگۆرەكانىان، بەراستى بەلگە و
 نىشانەيەكى زۆر بەھىزە لەسەر راستى و گونجاوى زىندوو بوونەو ە بۇ ھەر كەسىك ھىزى
 ژىرىى نەكوزابىتەو ە. خواى گەرە لەم ئايەتەدا شتىكى زۆر گرنگى پىشان دابن بە چەند
 چەرخىك پىش ئەمەى ئادەمى رىى پى ببات بەھوى زانىارى تازەو ە، ئەوئش بىگومان
 بىگانەكان بەھوى قورئانەو ە پىيان زانى، ئەو شتە نايابەش برىتى يە لە بزوتنەو ە و بە
 لەرزە كەوتنى زەوى، كە شتىكە بە چاوى روت نايىرنى!! پاكى و بىگەردى لە ھەموو
 لەكەيەك بۇ خواى بى وىنەيە.

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُخَيِّ الْمَوْتَى وَأَنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٦﴾ وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ ﴿٧﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُنِيرٍ ﴿٨﴾ ثَابِتِي عِظْفِهِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ لَهُ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَنَذِيقُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿٩﴾

پاش هیئان و پیشاندانی ئو دوو بهلگه و نیشانه روونه ئه فرموی: ﴿ذَلِكَ﴾ ئهوی که باس کرا بوئان لهبارهی دروست کردنن و هیئانتان بهو هموو تهو و باره جیاوازه که به دیمه ن دورن له بهکترهوه، هروهها ناگادار کردنهوتان به گوپان و بهسههاتی زهوی به وشکه مردوهکان، ئهوانه هموو ﴿بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ﴾ بههوی ئهوهویه که خویهک که ناوی ﴿اللَّهُ﴾ به راسته و هیه و بوونی راستهقیفه تهنیا بو ئه هیه، بوونی ئه له خویهویه و دهست نادات بو نهان، بیجکه له هرچی بووه و هموو لههوپاش نهبیئت ئهوانه هموو بوون و مانهویان و راگیر بوونیان بهو تهنیا خویهیه و لهوهوه پهیدا بووه، واته نهگهر خویهکی وانهبویه نادهمی چوئن له خاک پهیدا نهبوو؟ چوئن ئه هموو قوئاغانهی نهپری و ئه هموو گوپانهی بهسهردا نههات؟ هروهها گیا و کشتوکالهکیش.. هرکس بی بهش نهبیئت له ژیری و تیگهیشتن ناچاره نهبی باوهپی وای هبی، نایا نادهمی خوی خوی دروست نهکات؟ نایا به ریکهوت ئه شته نایابه دروست بووه؟ نایا له خویهوه گوپاره و ئه قوئاغانهی بریوه؟ بیگومان هرکس ریزی خوی بهلاوه بیئت هیچ لهم بارانه نالیئت و شهرهزار نهبیئت له وتن و بیستنی شتی و، کهواته تهنیا باریکی تر هیه و نهبی هر ئهوه بوتری، که خوا له خوئن هم نادهمی بهی دروست کردوه. ﴿وَأَنَّهُ يُخَيِّ الْمَوْتَى﴾ ئهوانهی همووی به هوی ئهوهویه که خوا مردوهکان زیندوو نهکاتوه و دهسهلاتی بهسهر نهوهدا هیه، واته نهگهر خوا توانای نهبویه بهسهر زیندوو کردنهوهی مردودا هرگیز نهی نهتوانی له

خۆلی مردوو ئادهمی زیندوو فراهام بیینی، له خۆلی مردوو ئهو هه‌موو گژ و گیا و دره‌خت و
 کشتوکاله‌ی بو فراهام نه‌هات، ﴿وَأَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ به‌مۆی ئه‌وه‌یه که خوا توانا و
 ده‌سه‌لات داره به‌سه‌ر هه‌موو شتی‌ک دا، ﴿وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا﴾ به‌مۆی ئه‌وه‌یه که روژی
 دوایی دیت و شایانی ئه‌وه نی یه گومان و دوو دلی هه‌بی تیای دا، چونکه خوا به‌لینی
 پێداوه، هه‌رچی خوا به‌لینی پی بدات ئه‌بی به‌دی بیټ، نه‌هاتنی ئهو روژه پێچه‌وانه‌ی دادو
 لی‌زانین و کار دروستی خواجه، ﴿وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ﴾ خوا مردوو‌ه‌کانی ناو گۆڤه‌کان
 زیندوو نه‌کاته‌وه، تا هه‌موو که‌س بگات به پادا‌شت، یان به‌ سزای خۆی، که‌واته زیندوو
 کردنه‌وه‌ی مردوو‌ان کارێکه داد و حیکمه‌تی خوا پێویستی ئه‌کات و ئه‌بی هه‌ر بیی. واته ئهو
 هه‌موو بار و ته‌وره که به‌سه‌ر ئادهمی دا تیپه‌ر ئه‌کات پێش له‌دایک بوون و پاش له‌دایک
 بوون، ئه‌وانه هه‌موو به‌لگه و نیشانه‌ن که ئادهمی بو ئه‌وه دروست کراوه بگات به راده و
 پله‌ی هه‌ره به‌رزی، ئه‌وه‌یش له‌ جیهانه‌دا ناگونجی، چونکه ئه‌وه‌تا پاش پیر بوون به‌ره و دوا
 ئه‌گه‌ر پێته‌وه و تا بیټ که‌م و کوپی روه‌ی تی ئه‌کات، که‌واته هاتنی جیهانی تر پێویسته تا
 راده و پله‌ی هه‌ره به‌رزی ئادهمی تیا به‌دی بیټ. که‌واته ئهو بار و ته‌ورانه له دوو لاره به‌لگه و
 نیشانه‌ن له‌سه‌ر زیندوو بوونه‌وه، یه‌که‌م: که‌سیک توانای فراهام هینانی ئادهمی هه‌بیټ له
 خۆل توانای دووباره کردنه‌وه‌یشی هه‌یه پاش ئه‌وه‌ی بووه‌وه به‌ خۆل. دووه‌م: له‌م روه‌وه که
 پێویسته ژیان و جیهانیکی تر هه‌بیټ تا پله‌ی هه‌ره به‌رزی ئادهمی تیای دا به‌دی بیټ.
 له‌گه‌ل ئهو هه‌موو به‌لگه و نیشانه زۆر و رووانه‌دا هه‌یشتا تا قه‌می‌ک ئادهمی هه‌ن که گومرا و
 سه‌ر لی تی‌ک چوون، ده‌رباره‌ی خوا ده‌مبازی ئه‌که‌ن، به‌ خۆیانه‌وه ناوه‌ستن ئه‌یانه‌وه‌ی خه‌لکی
 تریش له‌ رینگه‌ بترزینن، وه‌کو ئه‌فهرموی: ﴿وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ﴾ له‌ناو ئادهمی دا
 هه‌ندی که‌س ده‌مبازی ئه‌کات له‌باره‌ی خواوه به‌ بی زانینیکی سروشتی که بو‌مردوم په‌یدا
 ئه‌بیټ به‌ ناچاری و به‌ بی پێویست کردن و به‌ تیپوانین و پیر کردنه‌وه ﴿وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ
 مُّنِيرٍ﴾ به‌ بی زانینی‌ک که له ئه‌نجامی سروشتی خواو کتیبی خواوه که رووناک که‌ره‌وه‌ی

دهررونه پهیدا ئه‌بی، واته له پاش ئه‌مه‌ی که خوا ئه‌و به‌لگه و نیشانه و رابره روونانه‌ی
 داناوه له‌سه‌ر خواجه‌تی خۆی ئیتر هه‌ر ده‌مبازی و موجدده‌له‌یه‌ک بکری له‌باره‌ی خواوه
 یه‌کجار بی جی و ناره‌وايه، به‌تایبه‌تی کاتی ده‌مبازی که، بی به‌ش بی‌ت له‌هه‌موو
 جوړه‌کانی زانین به‌رامبه‌ر نه‌و شته‌ی که ده‌مبازی یه‌که‌ی تیادا ئه‌کات، به‌پراستی ئه‌وپه‌ری
 نه‌فامی و تی نه‌گه‌یشتنه و هه‌یچ هۆیه‌کی نی یه‌ جگه له‌ لوت به‌رزی و خۆ به‌ زل زانی، وه‌کو
 له‌م فهرموده‌یشه‌وه دهرئه‌که‌وئت: ﴿ثَانِي عَطْفِهِ﴾ ده‌مبازی ئه‌کات به‌ ده‌مار و که‌شخه و لوت
 به‌رزی یه‌وه و خۆی به‌زل ئه‌زانی، که‌واته روو وهر نه‌گه‌ی‌ری له‌ نامۆزگاری و حه‌ق وهرناگه‌ری،
 له‌به‌ر ئه‌وه باوه‌ری پئی نی یه‌ و به‌ بی نرخی دانه‌نی. مه‌به‌ستی ئه‌و ده‌مبازی که‌ره‌ش
 ئه‌مه‌یه: ﴿لِحَبْلِ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ﴾ بو ئه‌مه‌ی خه‌لکی گومرا بکات و لایان بدات له‌ رینگای خوا، واته
 ته‌نیا به‌ گومرایی خۆی واز ناهه‌ینی، به‌لکو ئه‌یه‌وئت خه‌لکیش گومرا بکات. ئه‌م گومرای
 گومرا که‌ره په‌په‌ره‌ی شه‌یتانی کردووه و پیشه‌ی ئه‌وی گرتووه، که‌واته له‌ دوو باره‌وه
 تاوانباره و پیویسته بدری له‌ ده‌ماخی و هه‌ر له‌ جیهانه‌دا بشکینه‌ری. جگه له‌ سزای ئه‌و
 جیهانه‌یش، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی خوی گه‌وره‌یش به‌و جوړه‌ی له‌گه‌ل ئه‌کات، ئه‌فهرموئ: ﴿لَهُ فِي الدُّنْيَا
 حِزْبٌ﴾ بو ئه‌و ده‌مبازی که‌ره هه‌یه له‌م دنیا‌دا ریسوایی و سه‌رشوپی. ئه‌م ریسوایی و
 سه‌رشوپی یه‌ به‌رامبه‌ر ده‌مار و لوت به‌رزی یه‌که‌ی، چونکه خوا به‌سه‌ر ئه‌و جوړه‌که‌سه‌نه‌دا
 نابوری، ئه‌بی سه‌رشوپیان بکات هه‌رچه‌نده ماوه و مؤله‌تیان بدات، هه‌ندی جار مؤله‌تیان
 نه‌دات تا سه‌رشوپی و ریسوایی یه‌که‌یان گه‌وره‌تر و قورستر بی‌ت، له‌م جیهانه‌دا ئه‌وه‌یان
 به‌سه‌ر دینی، له‌و جیهانه‌یش به‌م جوړه‌یان لی ئه‌کات که ئه‌فهرموئ: ﴿وَرُنْدِيَهُ، يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَذَابَ
 الْحَرِيقِ﴾ ئه‌یه‌چیزین پئی له‌ روژی دوايي دا سزایه‌کی زۆر به‌هه‌یز له‌ سووتان دا، خوا په‌نامان
 بدات. ئه‌ینجا باری فه‌رمایشته‌که نه‌گۆری بو قسه‌ی روو به‌ روو، رووی فه‌رموده‌که ئه‌کاته ئه‌و
 تاوانباره به‌ جوړیک وه‌کو ئیستا روژی دوايي بی‌ت، ئه‌ویش له‌ناو ناگردا بسووتی و ئه‌میش
 ته‌شه‌ری لی ئه‌دا،

ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتَ يَدَاكَ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَمٍ لِلْعَبِيدِ ﴿١٠﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ فَإِنْ
 أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ أَصَابَهُ فِتْنَةٌ أُنْقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ

نه فرموی: ﴿ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتَ يَدَاكَ﴾ نهو سزا سوتینه رت به هوی کوفرو تاوانیکه وهیه که
 پیشت خست له دنیا دا، ﴿وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَمٍ لِلْعَبِيدِ﴾ به هوی نه وهیه خوا زالم و ستمکار نی به
 به بنده کانی، واته به خو پایی و به بی هو سزایان نادات، به لکو سزایان به گویره ی
 کرده وهیانه. له پیشه وه دوو نمونه ی له ناده می باس کرد: یه که م: گو مپرای نه فامی شوین
 که وتوو، دووم: گو مپرای سه رکینشی مل هو پری گو مپرا که، نینجا دیته سر باسی
 نمونه یه کی تر که له هموو چرخ و چینیک دا هیه، نهوش که سینکه ته ماشای عقیده و
 باوهر نه کات به وینه ی شت و مه کی بازرگانی فروش و کپین نه گهر قازانجی تیدا بینی،
 له سیری نه روا به خوشی یه وه نه چی به ده می یه وه، نه گهر نا دوور نه که ویته وه لی ی و
 نایه وی، نه فرموی: ﴿مِنَ النَّاسِ مَن يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ﴾ هندی له ناده می خوا نه په رستی به بی
 نارام وبه دوو دل ی و له که ناروه نه وهستی، به وینه ی که سینکه له که ناری له شکرینکه وه
 نه وهستی، نه گهر ههستی به سه رکه وتنی له شکره که کرد نهوا باشه و نه مینیته وه نه گهر نا
 رانه کات و خوی نه شاریته وه یان خوا په رستی نه کات و دامه زراو نی یه به وینه ی که سی
 له سر قهراغی لوتکه ی شاخینکه وه بیت دامه زراو نی یه و هموو کات ناماده یه بو که وتن، به
 هر جور بی مه به سته که روون نه کات وه به م فرموده یه: ﴿فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ﴾ نهو که سه ی
 له که ناروه نه وهستی و نایه ته ناو جهرگی نایینه که وه، نهو که سه نه گهر خیر و سوودی
 دنیا یی دهست که وت بوو نه وه دل نارام نه بی پی ی و نه لی: نایینی خوا چاکه، ﴿وَإِنْ أَصَابَهُ
 فِتْنَةٌ أُنْقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ﴾ نه گهر به سه رهاتی خرابی دوچار بوو به سه ر روودا هه نه گهر یته وه،

واته لهو ئايينه پەشيمان ئەبیتەوه و ئەگەریتەوه بۆ کوفر. ئەگێرنەوه که ئەم ئایەتە
 دەربارەى هەندى عەرەبى کۆچەرى هاتوووتە خوارەوه که هاتن له مەدینە جیگیر بوون، جا
 هەرکامیان ساغ و تەندروست بوایە، ماینەکەى بزایە، جوانووی چاکى بەینایە، ژنەکەى
 کورپى رێک و پینكى ببوایە، مال و مالاتى زۆر بوایە، دل ئارام ئەبوو و ئەبوت: لهو کاتەوه
 هاتوومەتە سەر ئەم ئايينه جگە له چاکە هیچم دوچار نەبووه، بەلام ئەگەر یەکیكى تریان به
 پێچەوانەى ئەو بوایە ئەبوت: لهو کاتەوه ئەم ئايينه مەرگرتوووه جگە له خراپە هیچم
 دوچار نەبووه، لەبەر ئەوه ئەگەرپایەوه بۆ کوفر و ئەچوووه دۆزەخى جارانى. بێگومان
 عەقیدە و باوەر ئەبى یەکم شتى دامەزراو و نەگۆڤاو بێت له ژيان دا، ئەگەر هەموو جیهان
 تێک بجى ئەو خاوەن باوەرە دل ئارام بێت و گومانى بۆ پەیدا نەبیت، ئەگەر هەموو هیژنكى
 سەر زەوى - راکیشەر بێت یان پال پێوه نەر - چوار دەورى بدات ئەبى لاندات و
 رانەکیشرى بۆ هیچ لایەک و ئەگەر هیچ پالپشت و یارمەتى دەرى نەبیت لەم جیهانەدا ئەبى
 گووى لى ئەبى و تەنها پشت بەراستى عەقیدە و باوەرەکەى ببەستى. عەقیدە و باوەرپى
 راستەقینە ئەبى وابیت، سوود و نرخیشى ئەوهیه له ژيان دا که خاوەن و هەلگرەکەى ئەکات
 به مەزۆنكى نمونەى هەلکەوتوو، خاوەن عەقیدەى راستەقینە بهو جۆرە هەلکەوتوو و
 بەشدارە له پیت و فەرى هەردوو جیهان دا، بەلام ئەو تاقمەى که لەم ئایەتەدا باسى ئەکەین،
 ئەگەر خوا بۆى رێک خست هەر به خوشى و کامەرانى یەوه مایەوه ئەوه چاکە و هەرچەندە
 عەقیدە و باوەرەکەى بەهیز نی یه و مانەوهى بەهۆى ئەو خوشى و کامەرانى یەیه که
 لەسەرپەتە، بەلام ئەگەر خوا بۆى نەکرد و دووچارى سزا و نارەحەتى بوو، بەهۆى ئەوهوه
 هەلگرەپایەوه،

خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ

نەو بەش و دەستکەوتی ھەردوو جیھانی ئەمەییە ﴿خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ﴾ زیانی ئەم جیھان و روژی دواییشی کردووە و ھەردووکیانی لە دەست چوو، ئەم جیھانی لەکیس چوو بەھۆی ئەو بەلا و بەسەرھاتەرە کە دووچاری بوو، خۆگر و خاوەن سەبر نەبوو، نەگەراییەو بۆلای خوا تا ئارامی و دلخۆشی بخاتە دەروونی، بەلکو بە ژان و داخەرە تلایەرە تا مرد، روژی دواییشی لە کیس چوو، چونکە لە عەقیدەو باوەرەکەو ھەلگەراییەرە. بێگومان حیسابی قازانج و زیان شایانە بۆ بازرگانی و مامەلەو ئەم جیھانە بۆ ئەمەو بیکات یان نە؟ لەسەری بڕوا یان نە؟ بەلام شایانی عەقیدە و باوەر نی یە، چونکە عەقیدەو باوەر شتیکی راستە و لەخۆو دا بە نرخە و ھەر تەنھا خۆو ئەگەریتە گەردن، چونکە پیت و فەری ھەردوو جیھانی تیایە، بۆ ئەم جیھانە ھەر ھیچ نەبێ دل و دەروون پڕ ئەکات لە ئارامی و دامەزراوی و ئاسوودەیی و رەزامەندی کە خۆشی راستەقینە ئەوہیە، ھەرچی نازو نعیمت و خۆشی تر ھەییە بێ ئەو ھیچ نرخێ نی یە، بۆ ئەو جیھانیش ئاشکرایە کە ھۆی گەیشتنە بە پۆپەو ھەر بەرزی ئامانج و ئاوات و ناز و ریزی نەبڕاوەو بەھەشت، کەواتە عەقیدەو باوەرێ راست گەرەترین بەھەرەو بەخششە لەلایەن خواوە. ئیماندارێ راستەقینە خواو خۆو ئەپەرستی زۆر بە شەرم و سوپاسەرە، لەبەر ئەو خوا بەزەویی پیا ھاتووەتەرە و رینموونی کردووە بۆلای خۆو، دل ئارامی کردووە بە یادی خۆو، جا ئیتر جگە لەو بەھەرە گەرەییە ھەر شتیکی تری بداتی ئەو نەپەرێ لوتف و بەزەویی یە. ئیماندارێ راستەقینە خۆو تاقی ناکاتەرە، چونکە ھەر لە سەرھاتەرە رازی یە بە ھەموو شتیکی و ئامادەیی بۆ ئەمەو شان بداتە ژۆر ھەموو بارو بڕیارێکی، مل کەچە بۆ ھەر شتیک بیدات بەسەری دا، ئیمان و پەیمانیک کە ئەیدات بە خواو خۆو نایکات بە وینەو مامەلە و کپین و فڕۆشتن، ئەگەر سوود و قازانجی دنیایی تیادا بوو ئەو چاکە ئەگەر نا پەشیمان بێتەرە لێ ی، بەلکو ئەزانێ ئیمان و پەیمانەکەو بڕیتی یە لە مل کەچی بەندە بۆ پەرەردگاری خۆو کە خاوەنی ھەموو کارو فرمانیتی و سەرچاوەو بوونی ھەموو ناز و نعیمتی یەتی، ئەو کەسە یاخی ئەبیت و پاشگەز ئەبیتەرە لە بەندەو کاتی کە دووچاری سزاو ئازارو بەسەرھاتی خراب دیت ئەو کەسە خەسارەت مەند و رەنجەرۆیە، خەسارەت مەندی یەکەو زۆر روون و ئاشکرایە، چونکە بەجاری ھەردوو جیھانی لەکیس چوو،

ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمَيْيْتُ ﴿١١﴾ يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُ وَمَا لَا نَفْعَ لَهُ، ذَلِكَ هُوَ

الصَّلْدُ الْبَعِيدُ ﴿١٢﴾ يَدْعُوا لِمَنْ ضَرَّهُ أَقْرَبُ مِنْ نَفْعِهِ، لَيْسَ الْمَوْلَى وَلَيْسَ الْعَشِيرُ ﴿١٣﴾

إِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

لهبر شهه شهفرموی: ﴿ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمَيْيْتُ﴾ تهنیا شهویه خهسارهت مهندی روون و ناشکرا، چونکه زیانهکه له ههموو بابهت و له ههموو روویهکهوهیه، زیانی دل تهنگی و دل رهشی و بی نارامی لهگهل زیانی سامان و دارایی و تهندروستی یان هر شتیکی تری شه جیهانه لهگهل له دهست چوونی روژی دواپی و ههموو ناز و ریز و خووشی یهکی بیجگه له دهست چوونی روژی دواپی و ههموو ناز و ریز و خووشی یهکی بیجگه له زیانی همره گوره که هیچ زیانی تر هاوتای ناکات، شهوش بریتی یه له زیانی لهدهست چوونی نزیکتی له خوا و رهمهندی خوا و بی بهش بوون له بهزهیی بی سنووری و کهوتنه ناو بهد بهختی و خهشم و غهزهبی نهپراوهی. ئینجا زیاتر گورهیی شهو زیانه روون شهکاتهوه بهمهی که له پهرستنی خوا دوور شهکهوینتهوه و تیپهر شهکات، ئایا روو شهکاته کوئی؟ بولای کی شهروات؟ کی شه پهرستی؟ شهفرموی: ﴿يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُ وَمَا لَا نَفْعَ لَهُ﴾ شهو ههلهگهپراوه له خواپهرستی کاتی که پشت له خوا شهکات شتی شهپهرستی و نزا و هاوار له شتی شهکات که هیچ زیانیکی پی ناگهیهنی شهگهر شهو هاوار و پهرستنه شهکات، هیچ سوودی پی ناگهیهنی شهگهر بیکات، چونکه شهو پهرستراوانه شهگهر له جووری دارو بهرد و بی گیانن شهوه ناشکرایه، شهگهر له جووری مهلائیکه و جین و گیان لهبهرانن ئیتر نادهمی بیئت یان شه، شهمانیش ههروا، چونکه سوود و زیانی خویشیان به دهست نی یه، چ جای خهلکی تر، بهلکو تهنیا به دهست خوایه، بهراستی شهو ههلهگهپراوهوه و شهو پهرستنی ناروهوایه، هر شهمهی شایانه که قورئان شهفرموی: ﴿ذَلِكَ هُوَ الصَّلْدُ الْبَعِيدُ﴾ تهنیا شهوه گومرایی زور دوور له مهبهست و له نامانچ، به وینهی کهسینک له چول و بیابانیک دا ون بووبیئت و چاوهروانی ریگا دهرکردن نامینتی بوی، بت پهرستهکان هیوایان وابوو که شهو بتانه نزیکیان شهکهشهوه له خواوه و تکیان بو شهکن لای، جا له پینشهوه تهنهیری دا بهمهی که شهم کابرای ههلهگهپراوه شتی شهپهرستی سوود و زیانی نی یه بوی، ئینجا وا لیژدهدا شهدا لهو هیوا و ئومیدهیش و پلهیهتر بهرز

نه بیتهوه له تهرردان دا، نه فرموی: ﴿يَدْعُوا لَمَنْ صَرَّهُ أَقْرَبُ مِنْ نَفْعِهِ﴾ كه سيك نه پرستی و
 هاواری لی نهکات که بهوی نهو پرستنهوه زیان گه یاندنی نزیك تره بوی تا سوود و
 قازانچ، که واته پرستنی شتی وا نهوپهړی نه فامی یه، بیگومان پرستنی شتی وا زیانی
 هره گوره یه بوی له هر دوو جیهان دا، به هیچ کلوجیک سوود و قازانچی تیدا نی یه، به لام
 قورئان حکیمه و زور جار نهوپهړی شیوهی شیرین و نرم و ناسک به کار نهیننی له تمی
 کردن و رینمونی دا، بو نهوهی هرکه سيك به تهواوی دل مردوو نه بیئت و ده ماریکی تهری
 تیادا بیئت زیندووی بکاتهوه و بیهینیتهوه سهر ریگای راستی خوئی، جا له بهر نهوه بهو
 جوړهی فرمو که فرموی. له ریوه نهیدا له دماخی و بفرموی پرستنی زیانی زور و هیچ
 سوودیشی تیا نی یه، چونکه زور گومپرای سهرکیش همن به توند و تیژی و له دماخ دان
 یه کجاری نه تارین و له پت بهرله نه بن، نه م نایه ته هیچ وا ناگه یه نی که بت زیان یان سوود
 نه گه یه نی به خه لکی، به لکو نهوه نه خاته دلوه که له واقع دا هیچیان نی یه، به لام زیان
 گه یاندنی نزیکتره، نه مهیش راسته، نه وه تا پرستنه که ی هوئی به دبه ختی یه له هر دوو
 جیهان دا، که واته هیچ دژ و پیچه وانهی نایه تی پینشو نی یه که فرموی: نه زیان نه گه یه نن
 و نه سوود، نه م نایه ته ش نافه فرموی: زیان و سوودی هیه، به لکو نه فرموی: زیانی نزیکتره
 له سوودی، واته هیچیانی نی یه، به لام زیانه که ی نزیکتره، دهی نه مه چی تیا یه؟ بیگومان
 هیچ توژو غوباری نی یه و هیچ پیویست نی یه بهو وه لامانه ی که دراونه توه. نهو
 هه لگه پراوه له ریگای خوا و خوا پرستی شتی ناوا نه پرستی که باس کرا، که واته شایان
 ترین رسته که بهرام بهر پرستراوه که ی به کار بهینری نه مه یه که قورئان به لاقرتی یه وه پنی
 نه فرموی: ﴿لَيْسَ الْمَوْلَىٰ وَ لَيْسَ الْمَشِيرُ﴾ به راستی نهو پرستراوه یارمه تی دهریکی خراپه،
 چونکه هیچ دهسه لاتیکی نی یه له هیچ زیان و سوودیک دا، به راستی هاوسه ریکی خراپه،
 چونکه پرستنی نه بیته هوئی زیان وه کو باس کرا. نینجا با بزاین خوا پاداشتی نیمانداره
 راسته کان چون نه داته وه؟ نهو نیماندارانه ی که دامه زراون له سهر بارو ریگای راستی خوئیان،
 له خوشی و ناخوشی دا، نه فرموی: ﴿إِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
 تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ﴾ به راستی نه وانهی که نیمانی راسته قینه یان هینا و به گویره ی نیمانه که یان
 کرده وه چاکه کانیان به جی هیناوه له جیهان دا، خوا لهو جیهان دا نه یان خاته ناو
 بهمه شتانیکه وه که رووباره کان دین و نه چن له ژیر کوشک و جی و شوین و دره خته کانیان،

إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿١٤﴾ مَنْ كَانَتْ يَظُنُّ أَنَّ لَنْ يَنْصُرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ لِيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدَهُ مَا يَغِيظُ ﴿١٥﴾ وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ آيَاتٍ يَتْلُونَ وَإِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يُرِيدُ ﴿١٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّالِحِينَ وَالنَّصْرَى وَالْمَجُوسَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا

﴿إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ﴾ بهرآستی خوا هرشتیکی بوی نهیکات و بهدی نههینی، کهواته کومهلی چاکان و پاکان باکیان چی یه؟ با نهم جیهانه هینی نهوانه بیئت و له کیسیان چووبیئت و بی بهش بووین لی ی. کهواته هر ئیمانداری دوچار ی هر سزا و ناخوشی یهک بوو، با خوگر و دامهزراو بیئت و لهخشه نهکات و با دنلیا بیئت به بهزهیی و یارمتهی خوا، دل بیهستی به توانای خوا بهسهر نههیشتنی نهو سزاو ناخوشی یه، چارهروانی پاداشتی روژی دوایی بکات به تیمار و چارهسهری هموو زام و دهردیکی، بهلام هرکهسیک نهو باوهپری نی یه به بهزهیی و یارمتهی خوا و ناٹومیده له کومهکی خوا لهکاتیک دا که سزاو تنگی زوری پی نههینی، هرکهسیک ناوایه دهی بروت چی نهکات بیکات!! حز نهکات پهتی بو خوئی هملخا و خوئی بخنکینی! تا بزانی هیچ سوودی ههیه؟ وهکو نهفرموی: ﴿مَنْ كَانَتْ يَظُنُّ أَنَّ لَنْ يَنْصُرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾ هرکهسیک گومانی وابدروه و گومانی وایه که هرگیز خوا یارمتهی نادات لهم جیهان و روژی دوایی یهدا ﴿فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى السَّمَاءِ﴾ دهی حبلی هملخا بو لای سهروی خوئی، یان له سهقنی خانووهکی، خوئی لی هملواسی، یان خوئی پی بخنکینی، ﴿ثُمَّ لِيَقْطَعْ﴾ له پاشان با حبلهکه بپری تا بکهویته خوارهوه، یان ههناسهی له خوئی بپری تا نهخنکی، ﴿فَلْيَنْظُرْ﴾ ئینجا له دلی خوئی دا تیلفکری و بیر بکاتهوه، ﴿هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدَهُ مَا يَغِيظُ﴾ نایا نهو کردهوهیهی داخی دلی لانهبات؟ واته نهخیر، هرچی بکات بی سووده و هرچی خوا نهیکات نابیئت، با بزانی که هیچ رنگایهک نی یه بو خوگرتن له ژیر باری گرانی ژیان و بهسهرماتی خراب دا جگه له ئومید و چارهروانی یارمتهی خوا، هیچ رنگایهک نی یه بو رزگار بوون و دهروو لی کردنهوه جگه له پهنا و روو کردنه خوا، هیچ

رینگایه کی نی یه بۆ زال بوون به سهر تهنگی و ناخوشی دا جگه له داوای کۆمهکی له خوا و به
 بی ئه م رینگایانه هه موو کرده و ههول و پهلامار و جولانه وهیه کی بی سووده و هیچ
 به ره مه میکی نابی، بیجگه له زیاده دل تهنگی و تهنگه تاو بوون، که واته با کابرای لی قوما و
 ناگای له خۆی بیته، ئه و کون و که له به ره له خۆی نه گرت و خۆی له و روونکی یه بی به ش
 نه کات، له نه سیمی هه ناسه ی خۆشی ئه م رینگایه خۆی نا ئومید نه کات. ﴿وَكَذَلِكَ أَنْزَلَهُ
 آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ﴾ نا به و جوړه نایابه قورئانمان هینا و ته خواره وه به چند نایه تیکی روون و
 ره وان له باره ی روون کرده وه ی رینموونی و گومرایی و هه رشتیک که پیویست بیته یان بۆ
 ئه مه ی هه رکه سیگ خوا بۆ کردو و بیته رینموونی و هه رگرت، وه کو ئه فه رموی: ﴿وَأَنَّ اللَّهَ بِبَدَى
 مَنْ يُرِيدُ﴾ به و جوړه قورئانمان هینا و ته خواره وه بۆ ئه مه ی خوا به هوی ئه م قورئانه وه
 رینموونی هه رکه س بکات که خواهیش و مه یلی هه یه له رینموونی کردنی، یان دامه زوای
 بکات له سهر رینگای راستی خۆی، بیگومان هه رکه س به هه ز و ناره زوی خۆی داوای
 رینموونی بکات و به داوای دا بگه ری خوا رینموونی نه کات، هه روه ها هه رکه س به ناره زوی
 خۆی داوای گومرایی بکات و به داوای دا بگه ری خوا گومرایی نه کات، بریاری خوا به گویره ی
 ویست و هه لباردنی به نده یه. لیژده دا ته نیا رینموونی به بۆنه ی نایه ته روونه کانه وه که هوی
 رینموون و هه رگیز نایه وه ی گومرایی، ئینجا به بۆنه ی ئه م نایه ته وه که فه رموی: هه رکه س
 خوا بیه وی و مه یلی لی ی بیی رینموونی نه کات، به م بۆنه یه وه باسی شه ش تا قم نه کات که
 هه ر یه که یان نایینیکی هه یه، له م شه شه یه کیکیان نایینی خویه و ئه و پینجه که نایینی
 شه یتان، که واته له م شه شه خوا ته نیا یه کیکیانی ئه وی، هه ر شه یان رینموونی نه کات،
 ئه فه رموی: ﴿إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا﴾ به راستی که سانی که باوه ریان هینا به وه ی خوا ناردوویه تی یه
 خواره وه بۆ سهر محمد ﷺ ﴿وَالَّذِينَ هَادُوا﴾ ئه وان ه ی که جووله که ن ﴿وَالصَّابِقِينَ﴾ ئه ستیره
 په رسته کان ﴿وَالصَّارِفِينَ﴾ نه سرانی یه کان که ئیستا پی یان نه گوتری گاور، ﴿وَالْمَجُوسَ﴾
 مه جوسی یه کان که دوو خوا بریار نه دن: خوی روونکی و خوی تاریکی، ﴿وَالَّذِينَ
 أَشْرَكُوا﴾ ئه وان که هاویه شیان بۆ خوا ره و داوه، واته بت په رسته کان،

إِنَّ اللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٧﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالْدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ وَمَنْ يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُكْرِمٍ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿٨﴾

﴿إِنَّ اللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ﴾ بهرآستی نهم شمش قاقمه له روژی دواپی دا خوا حوكم و بریار نهدات له نیوانیان دا، جیاوازی نهخاته نیوانیان به دهرخستن و سرخستنی نهوانی لهسر حهقن و ریگای راستیان گرتوه به سرخستنی نهوانی که لهم جیهانهدا بهتال و شتی پرو پووچ و ریگای چهوتیان داوخته بهر و بیگومان له پاداشت و چاره‌نووسیش دا جیایان نهکاتوره و همریه‌که‌یان پاداشتی شیاری خوژی پی نهدات ﴿إِنَّ اللَّهَ عَلَی كُلِّ شَیْءٍ شَهِیدٌ﴾ چونکه بیگومان خوا ناگاداره بهسر هموو شتیك دا و شایهت و چاودیره لهسر هموو شتیك. که هندیك لهو شتانه وتار و کردار و بیر و باوهپی بهنده‌کانیتی. نینجا شتیکی راستی زور گرنگ نهخاته پیش چاو که شایانه ببینه هوی مل که چی و گوی رایلی هموو بهنده‌کانی به تیگرایی، بهرآستی تانه‌یه بهسرچاوهی نهوانی مل که چ و گوی رایل نین بو پهروردگاری، خویمان نهو شته گرنگه‌یش نه‌می که هرچی لهم بوونه‌وره‌دایه همووی مل که چه و کپنوش نهبات بو خوا جگه له کوملی که نه‌بن به سووته‌منی ناگری دوزهخ، نه‌فرموی: ﴿أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ﴾ نه‌می که‌سی که شایانی روی وتارت تی بکرنت ثایا نه‌ترانیوه که کپنوش نهبات بو خوابه که ناوی ﴿الله﴾ یه هرکه‌سی وا له ناسمانه‌کان و هرکه‌سی وا له زهوی دا، ﴿وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ﴾ خور و مانگ ﴿وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ﴾ نه‌ستیره‌کان و شاخ و چپاکان، ﴿وَالشَّجَرُ وَالْدَّوَابُّ﴾ دره‌خت و گیانله‌به‌ره‌کانی تر که له زهوی دا نه‌زین، ﴿وَكَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ﴾ زور که‌س له ناهمی ورن با زور به وردی به‌چاوی دل سهرنج بدهین لهو هموو دروست کراوانه‌ی که خوا فراهمی

هینان، ئەو هەموو دروست کراوانەیی جگە لە خوا کەس ژمارەیان نازانی، هەروەها با سەرنج
بەدین لە مانگ و ئەستێرەکان، ئەوانەیی کە ئەیان ناسین، ئەوانەیی کە نایان ناسین، هەروەها
با سەرنج بەدین و ورد بێنەرە لەو هەموو شاخ و چیا و دارو درەخت و گژ و گیا و کشتوکالە
و ئەو هەموو چڕو جانەوەر و گیان لەبەرانی کە وان لەسەر ئەم زەوی یە پان و فراوانە، یان
وان لە ناوسکی دا، وەرن با بیر بکەینەرە لەم هەموو کە بە یەكجار رووی کردووەتە
پەروردگاری خۆی و مل کەچ و گوێ رایەلە بۆی، تەنیا ئەو ئەپەرستن پێکەرە بە یەك تاقم و
یەك کۆمەل جگە لە ئادەمی و جنۆکە کە ئەمان دوو تاقم و دوو بەشن، بەشیکیان ژیر و خوا
بۆ کردوون، خۆیان جیا ناکەنەرە لەو کۆمەلە بەختیارەیی بوونەرەرە، ئەوی تریان نەفام و بەد
بەخت و سیا چارەن، خۆیان جیا کردووەتەرە، با بە وردی بیر بکەینەرە تا گوناھو تاوانی
هەرە گەرەیی ئەم تاقمە سەر لی تێک چووہ روون بێیتەرە، هەتا دەرکەرەیی کە بە راستی
شایانی ئەمەن کە خوا دەربارەیان ئەفەرمووی: ﴿كَذِبُوا حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ﴾ زۆریش هەن کەرنووش
نابەن بۆ خوا و مل پێچی ئەکەن لە پەرستنی، بە هۆی ئەوەرە مافی سزایان هەبە و بێراری
سزا لەسەریان درا و جێگیر بوو، بێگومان هەرکەسی بەو جۆرە شایانی سزا بێت، ئەو کەسە
خوا ئەبەرەیی ریسواو بی ئابرووی بکات، ﴿مَنْ يَرْسُقْ رَسُوًا فَمَا لَهُ مِنْ مُكْرَمٍ إِنَّ اللَّهَ يَقَعْلُ مَا يَشَاءُ﴾
هەرکەسێش خوا ریسواو بی ئابرووی بکات بۆ ئەو کەسە نی یە هیچ ریز گەری، چونکە هیچ
ریزی دەست ناکەرەیت لەلایەن خواوە نەبیت، هیچ گەرەیی و سەرکەرەتن و زال بوونی نابی
و ناگونجی لەخواوە نەبی، بێگومان هەرکەسێک سەرپێچی بکات لە بەندایەتی خواپە کە
هەموو شتی بەدەستە ئەبی ئەو کەسە هەر ریسوا و سەر شوپ بێت، خو ئەگەر بە دیمەن گێفە
و گالە یەکیشی هەبیت ئەوەر هەر گرو فەریکە و ئەو کەف و کۆلە بە زویی دانەریتەرە، وەکو
بە مەزارەها بێنراوە و ئەبێنری، نیتەر هەرچەندی پی بجی پاشەرۆژەکەیی هەر ئەوەرە! ئینجا
شێوەرە کە لە شێوەرەکانی رۆژی دواپی نیشان ئەدات کە ریزی ئیماندار و ریسواپی کافرانی
تیا روون ئەبیتەرە،

﴿ هَذَا خِصَامٌ اخْتَصَمُوا فِي رَبِّهِمْ فَأَلْزَيْنَ كَفَرُوا قُطِعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِّنْ نَّارٍ يُصَبُّ مِنْ فَوْقِ

رُءُوسِهِمُ الْحَمِيمُ ﴿١١﴾ يُصْهَرُ بِهِ مَا فِي بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ ﴿١٢﴾ وَلَهُمْ مَقَمِعٌ مِّنْ حَدِيدٍ ﴿١٣﴾

كُلَّمَا أَرَادُوا أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ أُعِيدُوا فِيهَا وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿١٤﴾ إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُكَلِّمُونَ فِيهَا مِنَ

أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿١٥﴾

نه فرموی: ﴿ هَذَا خِصَامٌ اخْتَصَمُوا فِي رَبِّهِمْ ﴾ هم دوو تاقمه دوو کوملن دئی یه کتر نازاوه و
بهر بهر مکانی نه کهن. له باره ی پهروردگاری خو یانه وه، نیمانداران باومریان هیه پی ی بهو
نابین و بهرنامه ی که رهوانه ی کردوه و تیکوشان نه کهن بو چه سپاندنی نایینه که ی،
کافرانش دژ و پیچه وانه ی نهوانیان نهویت، خوایش له روژی دواپی دا جیاوازی نه خاته
نیوانیان، بریاری پاشه روژ و بهرهمی نازاوه که میان بهم جوړه یه: ﴿ فَأَلْزَيْنَ كَفَرُوا قُطِعَتْ لَهُمْ
ثِيَابٌ مِّنْ نَّارٍ ﴾ نهوانه ی لهم جیهاندها کافر بوون و باومریان نه مینا له روژی دواپی دا جل و
پوشاکیان بو نه بری له ناگر به نه ندازه ی لهش و قه باره یان، سه رباقی نه وه ﴿ يُصَبُّ مِنْ فَوْقِ
رُءُوسِهِمُ الْحَمِيمُ ﴾ به زوری نه بری نه ی به سه رباقی سه ربان دا ناوی به کولی زور گهرم، که
﴿ يُصْهَرُ بِهِ مَا فِي بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ ﴾ نه توینریته وه بهو ناوه هرچی له ناو سکیان دایه و
پنسته کانیان، واته گهرمی نهو ناوه له راده یه که دایه کار نه کات له دیوی ناو و ناوسکیان به
وینه ی دیوی دهره وه و پنیستیان، هه مو وه که یه که نه توینریته وه هر به وه وازیان لی
ناهنری، به لکو ﴿ وَلَهُمْ مَقَمِعٌ مِّنْ حَدِيدٍ ﴾ چند گورز و پیک و قامچی یه کیان هیه له ناسن،
دیاره نهو ناسنهش سوور کراوته وه بهو ناگری دوزه خه، نه وه ییش بو لیدانیان ﴿ كُلَّمَا
أَرَادُوا أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ ﴾ هه موو جاری که خه ریکن و نه یانه وی دهرچن لهو ناگره، دهرچن لهو
خه م و داخه به تینه ی که وان تیای دا، ﴿ أُعِيدُوا فِيهَا ﴾ نه کرنه وه به قوت دا و به ناو نهو
ناگره دا نه کپرنریته وه که شه پولی بلنسه ی ناگر له بیخی دوزه خه وه به رزیان نه کاته وه تا

ئەكەونە سەر بە وینەى خنكاوی كە شەپۆلى ئاۋ ئەيخاتە سەر ئاۋ، لەو كاتەدا ئەيانەۋى
 و زاڭ بەدەن و دەرچەن لى ئى، ئىنجا مەلانىكە بەو گورز و پىكانە ئەدەن بە تەۋقى سەريان دا و
 ئەيانكەنەۋە بە قوت دا و بەم رستەيەش تەشەريان لى ئەدرى و رىسۋا ئەكرىن: ﴿وَذُرُوا عَذَابَ
 النَّارِ﴾ پىيان ئەوترى: بچەن سزى ئاگرى لە سووتاندن دا گەيشتوۋەتە ئو پەپىرى، خوا
 پەنامان بەدات. بەراستى ھەرەشەكە يەكجار سامناكە، ھەق وايە بە بىستنى قوت قېمىش بېى
 و تىكە لە گەرودا بگىرى، يا اللە پەنامان بەدە. ھىچ پەنايەك نى يە جگە لە پەناى بى سنورى
 بەزەيى تۆ. سەختى و سامناكى ئەم ھەرەشە يە رووتەر ئەبىتەۋە كاتى بەراۋردى بەكەين
 لەگەل ئەم موزدەيەدا كە خوا ئەيدات بە كۆمەلى ئىمانداران، ئەفەرمۋى: ﴿إِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ
 الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ﴾ بەراستى ئەو كەسانەى كە باۋەريان
 ھىناۋە بە گورەى ئىمانكەيان كەردەۋە چاكەكانىشىيان بەجى ھىناۋە خوا ئەيانخاتە ئاۋ
 چەند بەمەشتىكەۋە كە لە ژىر دار و درەخت و كۆشكەكانى دا رووبارەكان دىن و دەچن،
 ﴿يُحْكَمُونَ فِيهَا مِنَ الْأَسَاوِرِ مِنْ ذَهَبٍ وَوَلُؤْلُؤًا﴾ ئەۋانە لەو بەمەشتانەدا ئەرازىنرەنەۋە بە خشل و
 زىۋەر و بە بازنى ئالتوون كە ئەكرىتە دەست و قولىان، بە مروارى كە لەم جىھانەدا شتىكە
 زۆر ناياب و بەنرخە، لەناۋ سەدەف دايە و لە بىخى دەرياكان دا دەست ئەكەۋىت. ئەۋەش بە
 وینەى پادشاكان كە لە كۆن دا بە تاج و زىرو زىو ئەرازىنرانەۋە ﴿وَلِبَاسَهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ﴾
 بەرگ و پۇشاكيان لە بەمەشت دا ئاورىشمە. ئەم جىھانە جىھانى بەر بەرەكانى و تىكۆشانە،
 مەردى چالاكى بەكار ئەبى ئەۋەستى، تىكۆشان بكات بۇ بەجى ھىنانى ئەركى جىنشىنى كە
 خستوۋىەتى يە سەر شانى، كەۋاتە پىۋاى پىۋانە نابى لەم جىھانەدا سەر بكاتە خوشى و
 رابۋاردنى خانمانە، لەبەر ئەۋە ھەندى شت قەدەغە كراۋە لە پىۋا، ۋەكو ھەندى خشل و
 پۇشاك، چونكە رايئەكىشى بۇ سەركردنە رابۋاردن و دورى ئەخاتەۋە لە كار و فرمانى
 راستەقىنەى، نارىكە لەگەل پىۋەتى و چالاكى يەكەى دا، بەلام بەمەشت جىگەى ناز و رىز و
 رابۋاردنە بەۋەى دل ئارەزوۋى بكات، بەۋەى ئەۋەۋە كە ھەندى شت لەم جىھانەدا قەدەغەيە
 لەۋى رەۋا ئەدرى ۋەكو خشلى ئالتوون و پۇشاكى ئاورىشم،

وَهُدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ وَهُدُوا إِلَى صِرَاطِ الْحَمِيدِ ﴿٢٤﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَاكِفُ فِيهِ وَالْبَادِ وَمَنْ يُرِدْ فِيهِ بِالْحُكْمِ يُظَلَمِ نُذُوقُهُ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ﴿٢٥﴾ وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَاتِ الْبَيْتِ أَنْ لَا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا وَطَهَّرَ بَيْتِي لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿٢٦﴾

﴿وَهُدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ﴾ نهو خوا پندوانه رینمونی کراون لهم جیهاندا بو و تهی پاک و خاوین که وشه‌ی شایه‌تمان و خواپهرستی یه به تاك و تمنیا، یان له روژی دواپی دا که سوپاس کردنی خواجه له‌سهر خستنه به‌هشت، یان هموو وتهیکی پاک و خاوینی تر له به‌هشت دا، چونکه له‌وی هیچ جزره وتهیکی تیا نی یه که دل پی‌ی گمرد بگری. ﴿وَهُدُوا إِلَى صِرَاطِ الْحَمِيدِ﴾ رینمونی کراون لهم جیهاندا بو ریگای خواجه که سوپاس کراوه، نهو ریگایه‌ش بریتی یه له ریگای نایینی خوا که نیسلامه، یان له روژی دواپی دا رینمونی نه‌کرین بو ریگای به‌هشت، که به بی‌نرک و نار‌ه‌حتی نه‌کونه سهری. نهوه بوو به کورتی پاشه‌روژی نهو دوو تاومه که لهم جیهاندا ناژاوه و به‌ریه‌ره‌کانی نه‌کن له‌باره‌ی خوی خویانه‌وه و با بزانی که هر کسی به دواپی هر پاشه‌روژیک دا نه‌گه‌ری لهم دووانه با بگه‌ری و شته‌کی بو روون کراوه‌تهوه، پاش نه‌م روون کردنه‌وه‌یه دیته سهر کرده‌وه‌ی هندی له بی باوه‌ران له‌وانه‌ی که به‌رنگاری نیسلام و بانگه‌وازه‌کی پیغه‌مبهران کرد له مه‌کده‌دا، به‌رگری خه‌لکیان لی نه‌کند، به‌ره‌لستی پیغه‌مبهره موسلمانه‌کانیان نه‌کرد له هاتوچو کردنی یه‌که‌م مزگه‌وت و مالی خوا که له بنه‌ره‌ت دا بو هموو ناده‌می دروست کراوه تا خواپهرستی تیا‌دا بکن، نه‌فرموی: ﴿إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ﴾ به‌راستی که‌سانیک که باوه‌ریان نه‌مینا به نایینی خوا و به‌رگری خه‌لک نه‌کن له نایینی نیسلام که تا‌قانه ریگای خواجه بو‌گه‌یاندنی به‌نده‌کانی خوا به خوی خویان، تا‌قانه شه‌ریعه‌تیکه که خوا خوی دایناوه بو به‌نده‌کانی ره‌فتاری پی بکن، ته‌نیا به‌رنامه‌یه‌که که بو‌ی هه‌لبزاردوون، نهو به‌رگری یه‌ش به هه‌میشه‌یی پیشه‌ی بی باوه‌ران و سهرکه‌شانی قوره‌یش بوو له یه‌که‌م جاره‌وه و دواپی نه‌وان بوو به پیشه‌ی جیگره‌کانیان له هموو چهرخ و چینیک دا ﴿وَالْمَسْجِدِ﴾

الْحَرَامِ ﴿ بهرگری موسلمانان نهکن له چوونه مهککه و خواپهرستی و عومره کردن له مالی
 خوادا، که مزگهوتیکه خاوهنی قدر و ریزه لای خوا شو بهرگری یهش نهوهبوو قورهیش
 کردی له سالی شهشهمی کوچی دا، که بهسالی (الحديبية) بهناوبانگه، ﴿الَّذِي جَعَلْتَهُ لِلنَّاسِ﴾
 شو مزگهوته بهریزهی که گپرومانه و فراههمان هیناوه بو نادهمیزاد، به جوړی ﴿سَوَاءَ
 أَلَعَنْتُمْ فِيهِ وَالْبَاءُ﴾ یهکسانه تیای دا نیشتهجی و شو کهسهی تازه له ریوه نهروات. واته بو
 همووانه و تایبتهی نی یه به هیچ کهسینکوه، شو کهسانهی که شم بهرگری یانه نهکن،
 خوا نهفرموی: بهراستی نیمه سزایهکی سهختی نازار دهری نهدهین وهکو روون نهبیتوه
 له فرمودهیهوه: ﴿مَنْ يُرِدْ فِيهِ بِالْحَكَاكِ يُظَلِّمْ﴾ هرکهس بیهوی و نیازی هر شتی یان هر
 کهسی بکات لهو مزگهوتهدا بهجوړی له راستی لابدات بههوی جهور و تاوان و ستم
 کردنهوه، واته نیازی هر گوناھو بی شرعی یهک بکات ﴿ثِقَّةٌ مِنْ عَذَابِ آيَةٍ﴾ نیمه پیی
 نهچیژین و دهرخواردی نهدهین هندی سزای نیش و نازار دهر. دیمهنی نایهتهکه و انیشان
 نهذات که شم هرپهشهیه لهسر نیازی کردهوه خراپهکهیه، وهکو کومهلی له زانایانیشی
 لهسهره، نیتر با کردهوهیشی لهگهل دا نهبیت، خو نهگهر کردهوهیشی لهگهل بوو نهوه
 تاوانهکی گهورهتر و سزاکهیشی زور سهخت تر و به سو تره، نهوهیش لهبهر گهورهیی و
 ریزی تایبتهی شوینهکهیه، چونکه بنگومان شوین و کاتهکان جیاوازیان هیه، چ بو چاکه و
 چ بو خراپه، وهکو زانراوه له نایینی پاکی نیسلام دا، بو نمونه نویژنکی شو مزگهوته
 بهفهره خیری ده نویژی مزگهوتی قودسی هیه^۱ نویژنکی مزگهوتی قودس خیری هزار
 نویژی شوینهکانی تری هیه، جا کهواته زور بهجی یه و مانی خوږتهی تاوان کردنیش تیای
 دا چند چندانه بیت. شم وشه پیروزه(المسجد الحرام) ناوه بو شو جینگایهی که تهوانی تیا
 نهکریت به دهوری کهعبدا و ناسراو و دیاری کراوه لهو ناوچه بهفهرهدها، هندی جار بهکار
 نههینری بو هموو خاکی پاکی حرهم که نهویش بریتی یه له هموو شاری مهککه و چند
 میلیک به چوار دهوری مهککهدا، که نهمیش ناسراوه و سنووری دیاری کراوه، خوا
 کردوویتهی به ناوچهی بی ترس و نهمان و پهنا و جینگای ناشتی و شوینی نارام و بی

^۱ دهقی فرموده که بهم شیوهیه: یهک نویژ له مزگهوتی مهینهدا خیری له هزار نویژی تر زور تره که له مزگهوتهکانی
 تردا بکری، نویژنک له مزگهوتی حرام دا بکری گهورهتره له سهده هزار نویژی تر که له مزگهوتهکانی تردا بکری،
 نویژنک که له مزگهوتی قودس دا بکری خیری پینج سهده نویژی مزگهوتهکانی تری هیه.

ترسی یه بؤ گشت ئادهمیزاد. نابی هیج تاوان و خراپهکاری و خوین ریژی تیا دا بکری و
 نهمه بهرنامهیهکه که خوی گهوره دایمیزاندووه بؤ بهندهکانی پیش نهمه شتی وا به دلی
 هیج کهسینک دا گوزهر بکات تا نهم دواپی یه بیگانهکان له نیسلاموه نهم دهرسهیان وهرگرت
 و له ولاتی خویمان بهکاریان هینا، نهوه تا ناوچهی بی چک له ولاتان دا دیاریی نهکن. ئینجا
 نهگهریتتهوه بؤ دواوه و له بنههتهوه باسی پهیدا بوونی نهم ماله بهفهههه خوا نهکات - واته
 کهعبه - که له پیوژی و فهپی نهوهوه، نهو ناوچهیه بهفههه بووه، کراوه به جینگا و پهنا و
 قه لای نارام و ناشتی بؤ نهو ماله بهفهههه که به فرمانی خوا دروست کرا بؤ ئادهمیزاد
 لهسهر دهستی ئیبراهیم دا(علیه السلام) که باوکه گهوره قورهیشه، لهسهر بنههههتی پاکی و
 خواناسی و خاوین کردنی له ههموو بت و هاوبهشینک دروستی کردووه، جا لهم باسهوه
 باشر روون نهییتتهوه که تاوانی نهو کومه نه بت پهسته چهند گهورهیه که له ئایینی پاک و
 خاوینی خواپههستی باوکه گهورهیان لایان دا، بهرگری خواپههستانیش نهکن لهو مالهه که
 دروستی کرد بؤ خواپههستی، نهفهرموی: ﴿وَاذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَاتِ الْبَيْتِ﴾ نهی پیغهمبهر
 باس بکه بؤ نهو بت پههستانه که بهرگری باوهه داران نهکن له خواپههستی و لهو مالهه که
 جینگای خواپههستی یه، باسی نهو کاته بکه که شوین و جینگای کهعبه مان دیاریی کرد بؤ
 ئیبراهیم و کردمان به جینگایه که خه لکی بگهریتتهوه بؤ لای بؤ خواپههستی و پیمان وت:
 ﴿أَنْ لَا تُشْرِكَ بِي شَيْئًا﴾ که هیج شتیک نهکهیت به شهریک و هاوبهش بؤ من، ﴿رَطَّهْرَ بَيْتِي
 لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ﴾ مالهکهم پاک و خاوین بکه و به پاکی رایگره بؤ
 نهوانهه تهوانی نهکن بؤ نویژ کهران که نهوهستن و رکوع و سوژده نهبن، کهواته نهو ماله له
 یهکهم جارهوه بؤ خواپههستی دروست کراوه و خوا نهم شوینهه پیشانی ئیبراهیم دا و
 کاروباری خسته ژیر دهستی بؤ نهمهه لهسهر نهو بنهههه دایرپیژی، چونکه مالهکه مالی
 خویبه به تهنیا که نهی به تهنیا خوی تیا بهههههه و تهنیا بؤ خواپههستان دانراوه نهک بؤ
 بت پههستان. ئینجا خوا فرمانی دا به ئیبراهیم که کاتی لی بووهوه له دروست کردنی
 لهسهر نهو بنهههههه که داوای لی کرابوو، فرمانی دا که چاپ بدات بهناو ئادهمیزاددا بؤ
 حج کردن و بانگیان بکات بؤ هاتن بؤ لای نهو ماله بهفهههه، بهلینیشی دا که خه لکی گوئی
 رایهلی نهکن و دین بهدهم بانگ و بانگهوازهکهیهوه،

وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَىٰ كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَكَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ ﴿١٧﴾
 لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ

فهرموی پئی: ﴿وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ﴾ جارِ بده و بهناو نادهمی دا و بانگیان بکه بؤ حج کردنی ئەم مائی منه ﴿يَأْتُوكَ رِجَالًا﴾ دین بولات به پیاده ﴿وَعَلَىٰ كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَكَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ﴾ بهسواری لهسر پشتی ههموو حوشتریکی لاواز که دین له ههموو ریگایهکی دووره و دووری ریگا ماندووی کردین و لاوازی کردین، خوی گهوره بهلینی دا به ئیبراهیم(علیه السلام) که خهلکی دین به دەم بانگ و بانگهوازه که یهوه و ئەم بهلینه لهو چهرخهوه تا ئیستا و لهمه و پاشیش بهدی هات و بهدی دیت و هه میسه دل و دهرونی زۆر له نادهمی به سۆزه بؤ ئەو مائی خوا، ئەیانەوی به بینینی شاد بین و تهوای بکن، چ سامان و دارایی دار که ولاغی سواری بووه و ههروهها هه شتیکی تر که هوی گه یشتن بیت ئەو شوینه به فەر و هکو ته یاره و سه یاره و پاپۆزی ئیستا. چ هه ژاری بی ئەوا که هیچی دەست نه که وتوووه جگه له ههردوو پئی و به سواری ههردوو پئی به سۆز و پهروشهوه چووه، ئیستاش ههیه ئەچی، ئیستاش ههزاران کهس دانهبارن به پیاده له دانیشتوانی ولاتی نیوه دورگه، ئینجا هؤ و بهرهمی ئەو جار داندان و بانگ کردنه یان ئەو هاتنی خهلکه روون ئەکاتهوه، ئەفهرموی: ﴿لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ﴾ بؤ ئەمهی ئەو خهلکه حازری چهند سوود و قازانجیکی گرنگ و گهوره بین که هه یانه و دەست که وتیان دهبی لهو شوینه پهروزه دا ئیتر چ سوود و قازانجی ئەم جیهانه بیت یان هی رۆژی دواپی. ئەم سوود و قازانج و بهرهمه گرنگی که دەست کهوت ئەبی بؤ حاجی یهکان له حج کردن دا ئەگه به شیوه راسته شهری یهکهی بهجی بهینریت زۆره، چونکه حج کاتیکی تایبتهتی یه بؤ بازگانگی و دەست کهوتی دارایی و بؤ عیبادهت و په رستنی خوا، حج کۆنگره ی گرنگی سالانه یه، کۆنگره ی یهک گرتن و دۆستایهتی و ناشنایی یه، کۆنگره ی یهکخستن و یارمهتی و کۆمهکی یه، حج فهرزیکه له فهرزهکانی ئیسلام که ههردوو جیهان یهک ئەگرن تیای دا هه رچۆنی یاد و بیروهری ئابین و عه قیده ی تیایه له کۆن و تازه دا، ههروهها بازگانهکان و کپیارو

فروشیاره‌کان بازارپکی گشتی گرنگیان له حج دا دهست نه‌که‌ویت که به نارهنزوی خویان کپین و فروشتن و نال و گوپی شت و مهکی خویان تیادا بکن، چونکه موسلمانان له ههمو کون و قوزبنیکی جیهانه‌وه دین، رو نه‌که‌نه شو شارو ناوچه به‌فهره و همریه‌که له ولاتی خویه‌وه چی بهر دهست بکه‌ویت و بوی مه‌لسورپی له‌گه‌ل خوی دا نه‌بیات، ئینجا بیریک بکه‌ینه‌وه له ههمو شته جیاوازه له ههمو ولاتی‌که‌وه بیته به یه‌کجار کوبیته‌وه و لهو چند روزه‌دا لهو خاکه به‌فهره‌دا، که‌واته بازارپکی گشتی جیهانی سالانه فراهم دیت که وینه‌ی نی یه له هیچ ولاتیکی تر‌دا، بیگانه‌کان لهو بازارپی ئیمه‌وه فیر بوون نه‌یانه‌وی شتی وا فراهم بینن بو وینه بازارپی گشتی نه‌ورویا که پیک هینراوه له به‌شداری هندی له ولاتانی نه‌ورویا، حج کاتیکی تایبه‌تی یه بو خریک بوون و لی بران بو خواپهرستی و کاتی عیبادت و پهرستنیکی تایبه‌تی یه که تنیا لهو شوینه پیروزه‌دا دهست نه‌که‌ویت که گیان و دل و دهرونی پی پاک و خاوین نه‌بیته‌وه له چلک و چه‌په‌لی و ههست نه‌کریت به نزکی له خواوه، چونکه کابرا خوی فری داوته مالی خوا و په‌نای پی بردوه کاتی چهرخه نه‌کات به دهوری شو ماله به‌فهره‌دا نه‌سیم و هه‌ناسه‌یه‌کی خوشی چند یاد و بیره‌وه‌ری یه‌ک نه‌دات له میشک و ده‌ماخی، یاد و بیره‌وه‌ری کون و تازه و نزیک و دور.

به‌نده‌ی باوه‌رداری خواناس چهرخه نه‌کات به دهوری شو ماله پیروزه‌دا و بیر نه‌کاته‌وه لهو کاته‌ی که ئیبراهیمی خلیل(عیله السلام) پارچه جگه‌ری خوی هیئا که ئیسماعیله له‌گه‌ل هاجه‌ری دایکی لهو شوینه چول و بیابان و وشک و بی ناوه‌دا داینان، بیر نه‌کاته‌وه له‌وه که به‌دله له‌خوا ترسه‌که‌ی روی کرده پهره‌ردگار و هم نزا شیرینه‌ی کرد ﴿رَبَّنَا اِنِّیْ اَسْکَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِيْ بِوَادٍ غَيْرِ ذِيْ رِزْقٍ عِنْدَ رَبِّكَ الْمَحْرَمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ اَفْعَدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِيْ اِلَيْهِمْ وَاَرْزُقْهُمْ مِنْ اَشْمَرَاتٍ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُوْنَ﴾ . بیر نه‌کاته‌وه له راده‌ی باوه‌ری به‌رز و به‌هیزی دایکی ئیسماعیل و پشت به‌ستنی به‌خوای خوی که توانی به نارامه‌وه لهو شوینه چوله‌دا به‌مینیته‌وه له‌گه‌ل تنیا شو روله شیره خوره‌ی دا، به‌راستی کاره‌که یه‌کجار سه‌ر سوپه‌ینه‌ره، جگه له خواناسی راسته‌قینه هیچ کهس نه‌وه‌ی له دهست نایه‌ت، یادى هم نافره‌ته خواناسه نه‌کات له کاتیک دا له‌تاو تینویه‌تی خوی و روله شیرینه‌که‌ی مه‌لسا و روله‌که‌ی خوی به‌جی هینشت و رویی بگه‌ری به شوین ناودا و بو شو مه‌به‌سته‌هوت جار گه‌را و هاتوچوی کرد له‌نیوان

گردولکهای سه‌فا و مهره‌دا به پهل و مهره‌له کردن و له جاری حوتهم دا به ماندویسی و ناومیدی گه‌رایه‌وه بولای روله نازیزه‌کھی، به‌لام مهرگیز خوا بنده‌ی وا ناومید ناکات شه بوو ری‌ی خست له کانیای رحمت لهو چول و بیابانی ناومیدی یه‌دا، له‌بر ده‌ست و ژیر پی‌ی روله شیرینه‌کھی دا ناوی زه‌مزه‌می بو هلقولاند که تا نیستاش مهر هیه و پره نه‌سینی به‌جوری مه‌کینه‌ی ناو دهره‌ینری لی دامه‌زراوه له‌وانیه نهو ناوچه‌یه ناو بدات نینجا یادی ئیبراهیم (علیه السلام) کاتی کوره نازداره‌کھی گه‌وره بوو گه‌یشته شه نیش و کار بکات له‌گه‌ل باوکی دا، لهو کاته‌دا له خودا پی‌ی وترا که خوا فرمانت پیا نه‌دات به سهرپینی شه کورپت نه‌ویش بی گه‌رو گرفت و سر لی کردنه‌وه په‌لاماری دایه، شه کاره کس نه‌دیوه و کورپش ره‌کو باوکی به نارامه‌وه مل که‌چ بوو بو فرمانی خوا، نینجا خوایش شه لوتفه‌ی له‌گه‌ل کرد و قوریانی بو نارد. نینجا یادی شه باوک و کوره - سه‌لامی خویان لی بیت - له کاتی‌ک دا که پایه و دیواری ماله به فهره‌کھی خویان به‌رز نه‌کرده‌وه به شه‌په‌ری بنده‌یی و مل که‌چی یه‌وه شه‌م به‌م نزا و شیرینه‌وه بوو: ﴿وَإِذِ رَفَعْنَا سُرَّ الْقَوَاعِدِينَ الْآبِيَّتِ وَإِسْمَاعِيلَ رَبَّنَا فَاقْبَلَ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿۱۲۷﴾ رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمِينَ لَكَ وَمِن دُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتَبَّ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿﴾ مهره‌ها شه یاد و بیره‌وه‌ری یانه به‌دوای یه‌ک دا تا دیته سر عبدالمطلبی باپیری پیغه‌مبهران (ﷺ)، کاتی که نه‌زری کرد له‌سر خوی نه‌گه‌ر خوا ده کورپی بداتی ده‌یه‌میان بکات به قوریانی، شه کوره ده‌یه‌مه عبدالله دهرچوو، نینجا عبدالمطلب سوور بوو له‌سر به‌دی هینانی نه‌ززه‌کھی، به‌لام کس و کاری نه‌یانویست (فدیة) بدات بهو قورعه خستن له نیوان عبدالله و ده حوشتردا، نه‌گه‌ر بهر عبدالله کهوت ده ده بو‌ی زیاد بکه‌ن تا هرچه‌ند شه‌روا شه‌وانیش به‌م به‌ریاره رازی بوون و قورعه‌یان خست مهر بهر عبدالله کهوت تا گه‌یشته سه‌د حوشتر نینجا به‌ری سه‌د حوشتره‌که کهوت، شه سه‌د حوشتره‌یان سهرپری له قوریانی عبدالله دا، عبدالله رزگار بوو تا بیته باوکی گه‌وره‌ترین و به‌ریزترین ناهمی، نینجا یادی زور و زه‌بنده‌ی تر دیت به‌دوای یه‌ک دا له په‌یدا بوون و گه‌وره بوونی به ده‌وری شه ماله به‌فهره‌دا، یادی شه کاته‌ی که قوره‌یش که‌عبه‌یان تیک دا دووباره‌یان کرده‌وه، نینجا له‌سر دانانی ﴿الحجر الاسود﴾ بوو به نازاوه‌یه له‌ناویان دا خهریک بوو ده‌ست بده‌نه چه‌ک له یه‌کتر تا پیغه‌مبهری نازیزمان که لهو کاته‌دا ته‌مه‌نی

پیرۆزی (۳۵) سال بوو کرا به حهکم ئه ویش بهو شیوه بهناوبانگه ئاژاوهکە ی بړی یهوه و
 بهدهستی بهفهری، خوی بهردهکە ی دانا، یادی نهوه که پاش پیغه مبهړیتی نوپژی کردوه
 لهو مزگهوته بهفهره دا و تهاوق کردوه و خوتبه ی خوینده وه. ههروهها هه موو کاره
 گرنگه کانی تری که له دهروونی شوین که وتوه راسته قینه کانیدا نه وهنده تهر و تازه ن
 ههروهکو نیستا نهو کاته بیّت و به چاوی سهر راستی روودارهکان ببینن، ئینجا یاد و
 بیره وهری هاوهل و یاره راسته هه لکه وتوه کانی که ههنگاو به ههنگاو ریبازهکە ی نهویان
 دایه بهر - خوا له هه موویان رازی بیّت - له پاش نهوانه هه موو، چه ج گرنگی یهکی تری
 هه یه، که کۆنگره یهکی گشتی کۆکهره وهی هه موو چین و تاقم و جۆره کانی موسلمانانه،
 کۆنگره یه که موسلمانان بنج و بنه رته دامه زراوهکە ی خویان نه ناسنه وه ههر له چه رخی
 باوکه گه وره یانه وه، نهو مه لبه نده ی که هه موویان پیکه وه نه بهستی که بریتی یه لهو
 قیبله یه ی که هه موویان رووی تی نهکن و له سه ری یه که نه گرن، ئالای به رزی خویانیان بو
 روون نه بیته وه ئالای عه قیده و باوه رپی که له ژنر سایه ی دا تووی ره گه زایه تی و جیاوازی
 تیره و رهنگ په رستی نامینی، نیشتمان و ولات نابیته هو ی دووبه رهکی و پچرانیان و هه ست
 نهکن به هیزی یه کیتی و به ستنه وه و په یوه ندی له نیوان نه م نوممه ته گه وره یه دا، نه م
 نوممه ته ی که هیچ هیژیک له بهر ده میان خوی ناگریت به مه رجی به رپکی ده ست بگرن به
 ته نیا ئالاکه یانه وه. چه ج کۆنگره ی برایه تی و پرس و راویژ و یه ک گرتنی هه موو هیژه کانی
 موسلمانانه بو یه که مه به ست و له سه ر یه که نامانچ که پیک هینانی به رژه وه ندی ئیسلام و
 موسلمانانه که خیری هه موو جیهانی تیادایه و کۆنگره ی ئال و گوپی زانست و به راورد
 کردنیتی له نیوان موسلمانان دا، کۆنگره ی هونینه وه ی جیهانی ئیسلامی و هه موو
 موسلمانانه له جیهان دا هه موو سالتیک جاری، نه مه ییش له ژنر سایه ی خوا و له ده وره به ری
 ماله به فهره کە ی دا، له سایه تی په رستنی خوا و نهو هه موو یاد و بیره وه ری یه دوور و
 نزیکانه ی خواناسن له ری کترین جینکا و له ری کترین کات دا. نه مه بوو هه ندی لهو
 به ره مانه ی که فه رموده ی ﴿لِشَّهَدُوا مَنفَع لَّهُمْ﴾ نه یگه یه نی و نیشانی نه دات. ئینجا ده ست
 نیشان نه کات بو هه ندی خوا په رستی چه ج و هه ندی نیشانه ی خوا په رستی له چه ج دا،

وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي آيَاتٍ مَّعْلُومَاتٍ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ مِّنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ

نه فرموی: ﴿رَيِّذْكُمْرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي آيَاتٍ مَّعْلُومَاتٍ﴾^۱ چار بده بهناو خهك دا به حج كردن بو نهمی یادی خوا بكن و ناوی خوا ببهن له چهند رُوژيكي ناسراوی زانراودا، كه ده رُوژي يهكهمی مانگی قوربانه نهوياد و ناوبردنهش لهكاتی نامادهكردنی نهو حوشر و مالاتدا كه نهبري بو مهككه بو سهبرپرين تا بكرين بهخير، همروهها لهكاتی سهبرپرينيان دا، لهكاتی نامادهكردنی قوربانی و سهبرپرينی، يان مهبست لهو رُوژه زانراوانه جهژنی قوربانه و سئ رُوژي پاش نهو كه نهو چوار رُوژه كاتی قوربانی كردن و ياد و ناوی خوا بردنه، یادی خوا بكن، ناوی ببهن: ﴿عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ مِّنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ﴾ لهسر نهوی كه خوا بهشی داون له حوشر و مهر و بز و رهشه ولاخ، واته: ماتول خوا لهوانه بهشی داون نهی با نهوانيش یادی خوا بكن و ناوی ببهن و شوكر و سوپاسی بكن لهسر نهو نيعمهته گرنكه و له ريگای خوادا خير و قوربانی يان لی بكن. یادی خوا و ناوبردنی بهمهر جوړی كه شایانه باشه، بهلام بهمهر جوړ و شیوهيك یادی كرابی لهلایهن پیغهمبهروه(ﷺ) نهوه چاكتره، كهواته له هموو كاتيك دا، حج بيت يان نا، چاك وایه موسلمانان بگهړين بهدوای نهو زيكره تايبهتی ياندا، بو وينه سهبرپی قوربانی بلی: ﴿بِسْمِ اللَّهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُمَّ مِنْكَ وَإِلَيْكَ﴾ يان لهكاتی سهبرپرين دا بلی: ﴿إِنْ صَلَاتِي وَنَسْكَي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ قوربانی كردن ياداوهری قوربانی نيسماعيله(عليه السلام) كهواته سهبرباقي نهوه خير و سدهقيه و عيبادهتی خوايه، یادی نيشانهيهكه له نيشانه گرنكهكانی خوا، یادی گوئی رایهلی و مل كهچی دوو بهندهيه له بنده هلكهوتووهكانی خوا، نيراهيم و نيسماعيل - سهلامی خوايان لی بيت - نينجا روي فرموده نهكاته بندهكانی و بويان رهوا نهادات كه له گوشتی قوربانی يهكيان بخون و بهدژ و پينچوانه ی باوی جاهیلی يهكان كه قوربانی يهكانيان نههخوارد،

^۱ زههخشهري و كزملهلی تر نهفرمون: مهبست له یادی خوا لهم نايتهدا قوربانی كردنه، بهزيكی خوا ناوی برد، چونكه سهبرپرينی موسلمانان به تايبهتی قوربانی بهبی زيكری خوا نايبت، نهو كاته له تفسیری هم نايتهدا نهبی بلين: چار بده به حج با خلكی بين قوربانی بكن لهبرنهوی خوا بهشی داون له حوشر و مهر و بز و رهشه ولاخ، بهم جورهيش زقد جوانه و خوايش چاكتر نهزانی.

فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِعُوا الْبَاسِ الْفَقِيرَ ﴿٢٨﴾ ثُمَّ لِيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلِيُوفُوا نُدُورَهُمْ
وَلِيَطَّوَفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴿٢٩﴾ ذَلِكَ وَمَنْ يُعْظَمَ حُرْمَتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ، عِنْدَ رَبِّهِ.

نه فرموی: ﴿فَكُلُوا مِنْهَا﴾ نینجا زیکر و ناوی خوا لهسر قوربانی یه کانتان بیهن و لی
یان بخون، ثم فرمانه بو رهوادانی روته بو پیچهوانه‌ی جاهیلی یه‌کان وه‌کو وتمان، یان
سونفته له‌بر دل نه‌وایی هه‌ژاران و یه‌کسانی یان، بیگومان ثم لی خوارده بو قوربانی
یه‌که که واجب نه‌بی، بو قوربانی واجب و باقی واجبه‌کانی تر نه‌وه خیلانی نیمامه‌کانی تیادا
هه‌یه، به‌لام ثم فرمانه‌یان بو وجوبه که نه‌فرموی: ﴿وَأَطِعُوا الْبَاسِ الْفَقِيرَ﴾ نه‌بی له
گوشتی نه‌و قوربانی یانه دهرخواردی تنگ گوزهرانی بی نه‌وا بدهن ﴿ثُمَّ لِيَقْضُوا تَفَثَهُمْ﴾
پاش سر برینی قوربانی با حاجی یه‌کان چلک و چه‌په‌لی یه‌که‌یان لاهرن، به لابرندی هر
موویه که لای شمع لابرندی په‌سهنده وه‌کو بهر سمیل و بن باخه‌ل... هتد، به نینوک کردن
﴿وَلِيُوفُوا نُدُورَهُمْ﴾ با به‌جی بینن هر نه‌زد و واجبی که له‌سهریانه ﴿وَلِيَطَّوَفُوا بِالْبَيْتِ
الْعَتِيقِ﴾ با ته‌وانی روکنی حه‌ج بکه‌ن، که به‌ناوبانگه به‌(طواف الإفاضة) ته‌وانی پاش
وه‌ستانی عه‌ره‌فات، پیش ته‌وانی خوا حافیزی، ته‌واف بکه‌ن له مالیک دا که نازاد کراوی
خوایه له ده‌ست سته‌مکار و زوردار، نازاد کراوی خوایه له ویرانی و چۆلی، نه‌وه‌تا له
چهرخی نیبراهیمه‌وه هتا نیستایش تابیت ریک و پیک تر و ناوه‌دان تر نه‌بیئت. هه‌روایش
نه‌بیئت تا هاتنی رۆزی دواپی، مه‌به‌ست له‌(البیت العتیق) نه‌و ساحیه به‌ ده‌وری که‌عبدا و
ته‌وافگایه و به‌ناوبانگه به‌(المسجد الحرام) نه‌وه‌بوو ده‌نگ و باسی مالی خوا، نه‌وه‌بوو نه‌و
بنه‌ره‌ته‌ی که نه‌و ماله پیروزی له‌سر دامه‌زرا، نه‌و ماله‌ی که به‌ چاودیری خوا و به
فرمانی نه‌و نیبراهیمی خلیل(علیه السلام) دایمه‌زرا‌ند و خاوینی کرد له هه‌موو بت و
هاوبه‌شیک، جاری دا به‌ناو خه‌لک دا که بین بو حه‌ج کردن بو‌ی، نه‌مه‌ش بو نه‌وه‌ی یادی خوا
بکه‌ن و ناوی بیهن به‌ ته‌نیا - نه‌ک ناوی جگه له خوا - له‌سر نه‌و مالآتانه‌ی که سهریان
نه‌به‌ن له ریگای خوادا، خویشیان له گوشته‌کانیان ده‌خون. که‌واته نه‌و ماله مالیک بهریز و

ریزگیراوه و نه بی ریزی ریزگیراوه کانی خوی تیا دا بگری، که یه که میان بیر و باوهری تاک و تمنیایی خوییه، کردنه وهی قاپی ئه و مالیه بؤ هموو که سیک که توافی بکات و نویژ و خواپهرستی تیا دا بکات، له گه ل پاراستنی قه دهغه کردنی خوین ریزی تیای دا، پاراستنی هموو عه دوپه یمانیک و ریزی نارام و ناشتی و ازمینان له هموو ناژاوه و خراپه کاری یه.

﴿ذَلِكَ﴾ کار نه وهیه باس کرا، ﴿وَمَنْ يَعْظَمْ حُرْمَتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَّهُ عِنْدَ رَبِّهِ﴾ هر که س بریاره کانی خوا به گوره بگری، ئه و به گوره گرتهش به وه نه بیئت که شارمزایان بیئت و رهفتاریان پی بکات و له سنووریان دهرنه چیت، جا هر که س به و جوړه بکات نه وه چاکه بؤی به لای پمرو دگاری یه وه، چونکه نه جرو پاداشتی نه داته وه، جگه له وهیش هر نه وه چاکه بؤی بؤ پاک و خاوین کردنی دل و دهر وونی له وانهی که خوا قه دهغه ی کردون که هوی چک و چه پهلای دهر وون، هر وه ها نه وه باشه بؤی له ژیانی دا، چونکه ژیانیک پاریزگاری بریاره کانی خوی تیا بگریت بیگومان هر نه وهیه ژیانی به خته وهری و کامرانی، چونکه ئه و کاته دور نه بیئت له هموو ناږه وایی و دهست دریزی یه، مه ترسی نامینی و نارام و ناشتی راسته قینه ی له و ژیانده دا دهست که وت نه بی، بت پهرسته کان باویان وا بوو چوار جوړ حوشتیان قه دهغه نه کرد: (بحیرة، سائبة، وصیلة) وه که له سوره تی (الانعام) دا باسیان هاتوه، خوا قه دهغه ی نه کردون، هندی شتیان ره وا نه دا که لای خوا قه دهغه ن وه که خواردنی گوشتی مرداره وه بوو، نه وهی به ناوی بتموه سر نه پرا و له باتی (بسم الله) نه یان وت: (بسم اللات)، ناشکرایه که له نایینی ئیسلام دا ره وادان و قه دهغه کردن نه بی له لایه ن خواوه بیئت، ئیتر هیچ که سیک تر مافی نه وهی نی یه، جا وا لیژده دا جگه له قه دهغه کراوه کانی خوی که له سوره تی (المائدة) دا باسی نه فرموی، ئیتر سر برین و خواردنی هموو حوشت و مهر و بز و ره شه و لأخیک ره وا نه دات،

^۱ وشه ی (ذک) یان (هذا) له نیتوان دور رسته دا یان له نیتوان دور مه بست دا به کار نه مینری بؤ جیا کردنه و یان له یه کتر و به گوژی وهی ریزمانی عه ره بی یان (خبر) بؤ (مبتدا) یکی لایراو، یان (مفعول) بؤ فعلیکی نه مری لایراو، واته نه وه ره رگره .

وَأَجَلَتْ لَكُمْ الْأَنْعَامُ إِلَّا مَا بَاتِلَىٰ عَلَيْكُمْ فَأَجْتَكِنُوا الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ
 وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ ﴿٣٠﴾ حُنْفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ
 السَّمَاءِ فَتَخَطَفَهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوَىٰ بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ ﴿٣١﴾ ذَلِكَ وَمَنْ يُعْظَمَ شَعْبِيرَ
 اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ ﴿٣٢﴾ لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى

نه فرموی: ﴿وَأَجَلَتْ لَكُمْ الْأَنْعَامُ إِلَّا مَا بَاتِلَىٰ عَلَيْكُمْ﴾ رهوا دراوه و حالان کراوه
 بۆتان سبربرین و خواردنی نهو چوار جوره حیوانه، جگه لهو قدهغه کراوانهی که
 نه خوینرنهوه بهسرتان دا له سورهتی ناوبراودا، نینجا به بۆنهی حالان کردنی نهو چوار
 جوره حیوانهوه فرمان نهادات به دور کهوتنهوه له پهرستنی نهو بتانهی که نهیان تاشین و
 وینهکیان لی فراهم نههینان و حیوانیان بهسرهوه سبر بربرین به نیازی خو نزیك
 خستنهوه لی یانهوه، نه فرموی: ﴿فَأَجْتَكِنُوا الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ﴾ ماتول به گهوره گرتنی
 فرمانهکانی خوا پیویسته لهسرتان، ههروهها دور کهوتنهوه له قدهغه کراوهکانی، کهواته
 خۆتان دور بخهوه له پیس و چهپهلی یه که بهتکانتانه و پهرستنهکیانه، بیگومان بت
 پهرستی و هاوبهش بو خوا بریار دان سهر دهستی ههموو قدهغه کراوهکانه، پیسی یه که
 نهکهویت له دهر وون و دل پیس و چهپهل نهکات به وینهی پیسی ناشکرا که جل و بهرگ و
 لهش پیس و چهپهل نهکات و بیگومان هاوبهش رهوادان گهورهترین درویه بهرامبه بهخوا،
 جا بهو بۆنهیهوه نهمان ترسینی له ههموو وتهیهکی درو، نه فرموی: ﴿وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ
 الزُّورِ﴾ خۆتان دور بخهوه له قسهی درو، نیتر شایهتی دروی مهبهست بیئت وهک ههندیك
 لهسر نهوهن، یان ههموو جوره درویهکی مهبهست بیئت وهک دیمهنی نایهتهکه وا نهگهیهنی و
 زۆربهیش لهسر نهوهن، بههرجور بیئت روون نهبیتهوه که درو تاوانیکی یهکجار گهورهیه،
 نهوهتا لیرهدا کراوه به هاوسهری هاوبهش رهوادان بو خوا. خوای گهوره نهیهوی که
 بهندهکانی خۆیان لابدهن له بریار دانی ههموو جوره هاوبهشیک و دور کهوتنهوه له ههموو
 جوره درویهک، ریک راهستن لهسر ریگای خواپهرستی راستی خاوین، وهکو نه فرموی:
 ﴿حُنْفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ﴾ خۆتان دور خهوه له کاتیک دا و بهجوری لادهر بن له ههموو
 ناین و ریگایهکی تر لهبهر خوا، راهستا و دامهزراو بن لهسر ریگای خوا، بریار دهری
 هیچ هاوبهشیک مهن بو خوا، واته نهه فرمانانه بهجی بینن لهبهر خوا و به نیازی پهرستن و
 گوئی رایهلی خوا به تهنیا، بی هیچ جوره هاوبهشیک، کهواته ههر کردهوهیهکی چاک بهجی

بیت له بهر خوا نه بیټ و به نیازی پرستنی نهو نه بیټ هیچ نرخي نی به به لای خواوه و خوا نایه وی. ټینجا به شیوه یه کی سهختی نهو کهسه پیشان نه دات که پی ی هه لخلیسیکی له پویه ی به رزی خوا پرستی یه وه و بکه ویته ناو چالی بت پرستی. نه فرموی: ﴿وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ﴾ هر که سیک هاوبهش بو خوا دانئ نهو کهسه وه کو له ناسمان که ویتنه خواره وه وایه، دیاره هر که سیک له شوینی وا به رزه وه بکه ویته خواره وه ده ست به جئ پاره پاره نه بیټ، ﴿فَتَخَطَّفَهُ الطَّيْرُ﴾ ټینجا بالداري گوشت خور به گورجی بیفرینئ و هر پارچه یه کی بکه ویته چیکلدانه ی بالداري، ﴿أَوْ تَهْوَى بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيحٍ﴾ یان بای به هیز فرئی بدات بو شوینی زور دور. به راستی نه مه وینه یه کی زور ریک و راسته بو نهو کهسه ی له سروشت لادبات و هاوبهش بو خوا رهوا بدات و له سر ریگای راستی تاک و ته نیایی خوا نه بیټ، چونکه نهو کاته له ناسمانی به رزی نیمان دا دانه خزی و نه که ویته خواره وه بو چالی قولی کوفر، به جوړئ به ته واری تیا نه چی و له جیهانی ناده میټی راسته قینه دهر نه چی، چونکه نهو کاته بنکه یه کی دامه زراو نی یه بو دل و دهر وونی تا نارامی لایگری، که واته نارزه ووی جوړ جوړی جیاوازی نه فس نه یفرینن و دل و دهر وونی بهش بهش نه کن به وینه ی چهند بالداريکی گوشت خور که بهر بینه له شی و پاره پاره ی بکن، هر وه ها نهو بت پرسته نیشته جئ یه نی یه بو دل و دهر وونی، که واته خه یال و نه واهم وه کو بای به هیز لی ی هل نه کات و دوری نه خاتوره له ریگای راست. له پاش باسی به گوره گرتن و ریز گرتنی برپاره کانی خوا ټینجا دیته سر باسی ریز و نرخ دان و به گوره گرتنی نهو حوشر و ولاخ و مال اتانه ی که له حج دا سر نه برین له بهر خوا، له پیشه وه به وینه ی باسی پیشوو وشه ی ﴿ذَلِك﴾ نه هینئ بو جیا کردنه وه ی مه بهستی پیش و پاشی، نه فرموی: ﴿ذَلِك﴾ کار نه ویه که باس کرا ټینجا دیته سر مه بهسته تازه که نه فرموی: ﴿وَمَنْ يَعْظَمْ شَعْبَانَ اللَّهِ﴾ هر که س به گوره بگری نهو حوشر و مال ات و ره شه ولاخانه ی که له کاتی حج و عومره دا نه برین بو خاکی پاکي حهره م بو سر برین و کردنیان به خیر له ریگای خوا دا، ﴿فَأَنْتَ مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ﴾ بیگومان نهو به گوره گرتنه له لاین خاوه نه کانیانوه به هو ی

١ (شعائ) کزیه و تاکه کی (شعیره) یه، واته نیشانه دار بهو حیوانانه نه وتری، چونکه نیشانه ی حج و عمره ن، یان نیشانه ی گوئ رایلی خوان، یان نیشانه دار و دیاری کران له لاین خاوه نه کانیانوه به پارچه ناسنیکی بچوک زامداریان نه کن تا نیشانه بیت له سر نارنیان بو نهو خاکه پاک، بو نهو مه بهستی باس کرا، نه و وشه ته تفسیر نه کرتوره به نایی خوا، به فرزه کانی حج و عمره، به شوینی به جئ هیتانی نه فرزانه: به لام بو نه شوینه نه وه ی له تفسیره که دا و ترا ریک تره له گن نایه تکانی پاش دا.

له خواترسی دلّه کانیانه وهیه. فرموی دلّه کانیان، چونکه له خوا ترسان له دلّه وهه لهنه قولی و
 هرکس به له خواترس دابنری به هوی له خوا ترسی دلی یه تی. مهبهست له به گوره
 گرتنیان نه وهیه که دهست بژن و قهلو و نرخ گران بن، موسلمانان له چهرخی
 پیغه مبردا (ﷺ) بهو جوړه زور به گرنګ نه یانگرتن، تاکو دهری بپرن که فرمانی خوا
 به لایانه وه زور گرنګ و به ریزه، (نیین و عومهن) - خوا لی یان رازی بیټ - نه فرموی:
 که (عمر) ی باوکی حوشریکی هه لکه وتووی ناماده کرد بو نهو مهبهسته، حوشره که ی
 نه ونده چاک بوو خه لکی داوایان کرد که به سی سهد دینار بیفروشی پی یان، نهویش
 ویستی بیفروشی و بهو پاره چند حوشریک بکری، چونکه گوشتی نه وانه زور ترو باشتره
 بو هه ژاره کان، بو نهو مهبهسته پرسی به پیغه مبر (ﷺ) کرد، نهویش ریگای ندا فرموی:
 هر نه وهی خوت سر بپره، چونکه نهو چاکه هه لکه وتووه له دل دا به نرخ تر و خوشه ویست
 تره، که واته سهر بپینی نه وه نیشانه ی باشتره بو ریز گرتنی فرمانی خوا له دل دا، که واته
 سهر بپینی نه وه نیشانه ی له خوا ترسی دلّه، که نه وهش مهبهست و نامانجی سهره کی یه له
 هه موو (شعائر) و (مناسک) ی حج دا، نهو هه موو کرده وه جوړ جوړه له حج و عومره دا
 نه کرین هه موو نیشانه و ره مزی روو کرده خوا و مل که چی و گوی رایه لین بو خوا، به لی
 وه کو له پیشه وه باس کرا چند یاد و بیره وهری یه کیان تیدایه، نه وانهش له راستی دا
 هه مووی یادی گوی رایه لی خوا و گه رانه ون بولای خوا، که واته نه وانه ییش به وینه ی نویژ و
 نزاکان بریتین له خوا پهرستی، نهو حیوانانه پاش ناوانیان و دیاری کردنیان بو نهو
 مهبهستی سهر بپینه له خاکی پاکی حهرم دا، پاش نه وه نیتر په شیمان بوونه وه نی یه،
 پیویسته له سهر خاوه نه کانیان بیبهن و سهری بپن لهو شوینی خویه، نیتر له مولکی
 خاوه نه کانیان دهر نه چن، به لام تاکاتی سهر بپینیان دروسته سوودیان لی وهر بگریټ، وه کو
 نه فرموی: ﴿لَكَزُ فِيهَا مَنَعُ﴾ بۆتان هیه و ره وایه بۆتان لهو حیوانه دیاری کرا وانه چند
 سوود و که لکی دنیایی وهر بگرن، که بریتین له سواری پی کردن و خواردنی شیر و
 بیچوه کانیان و به کارهینانی خوری و مووه کانیان ﴿إِلَىٰ أَجْلِ نَسْتَى﴾ هه تا کات و ماوه ی
 دیاری کرا و ناوبراویان، که کاتی سهر بپینیانه له روژی جه ژنی قوربان دا، نهو سوود لی
 وهر گرتنه به پی پیویستی و ناچاری یه، وه کو زور به ی له سهره،

ثُمَّ مَجِّئُهَا إِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴿٣٢﴾ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا لِيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَىٰ مَا

رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ

یان با ناچاریش نهبی وکو هندی له زانایان نهفرمون ﴿ثُمَّ مَجِّئُهَا إِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيقِ﴾ له پاش نهو کهک و سووده دنیاوی یانه نینجا سوود و کهکی نایینی یان بو هیه، که سر برینیان له کاتیک دا که گه‌یشتنه دوروبه‌ری ماله نازاد کراوه‌کی خوا، واته کاتی گه‌یشتنه خاکی پاکی حهرم، نیتر له مینادا بیت، یان له هر شوینیکی تری حهرم. ثم قوربانی یانه که قورئان ناوی بردن به (شعائن) تاییه‌تی نین بهم نوممه‌توره، به‌لکو له نوممه‌تکانی تری پینشویش دا هر بوون، که‌واته ثم نایینی نیسلامی درایی به داینه‌هیناون، به‌لکو ثم باری ریک و راست کردنه‌کی روون نه‌کاتوره، چونکه بیگومان له‌لایه‌ن خه‌لکی یه‌وه دهستی تی خرابوو، له‌باره راسته‌کی ترازابوو، نه‌فرموی: ﴿وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا﴾ بو هه‌موو نوممه‌ت و خاوه‌ن نایینی له‌مو پیش قوربانی و سربرینی حیوانمان بریار داوه، ﴿لِيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ﴾ بو نه‌می زیگری خوا بکن و ناوی خوا ببهن، ﴿عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ﴾ له‌سر نهو چوار جوړه چوار پی یه‌ی که خوا پی‌ی داون، واته ناوی ته‌نیا خوا ببهن له‌کاتی سر برینیان دا، که‌واته مه‌بست له‌وانه یادی خوا و ناوبردنی خوی به جوړی که شایانی خوی به خوا نه‌یه‌ویت. نیسلام هه‌موو هست و بیرو نیاز و کرده‌وه‌یه که نه‌کاتوره و یه‌کیتی نه‌خاته نیوانیان و به یه‌کجار روویان نه‌کاته خوا، له‌بهر نه‌وه زور سووره له‌سر ته‌می کردن لهو باره‌یه‌وه، زور به گرنگ گرتوویه‌تی، بیگومان هرکات به پی‌ی نهو ته‌می به ره‌فتار کا هه‌موو ژیان رنگ و تام و بونی عقیده و باوهر و تاک و ته‌نیایی خوا وهرنه‌گری، هه‌موو کاروباری ژیان و جیهان نه‌بیته خواپهرستی. جا له‌سر ثم بنه‌رته له‌کاتی سربرینی حیوان دا قده‌غی کردوه ناوی هیچ که‌سیک یان هیچ شتی بی‌ی جگه له خوا، هر حیوانی که سر بررا له کاتی سربرینی دا ناوی غیری خوا برا گوشتی نهو حیوانه حرامو خواردنی قده‌غیه هرچونی ناوبردنی خوی پی‌یوست کردوه له‌کاتی سر برینی نهو حیوانانه‌دا که نه‌کرن به قوربانی - نهو ناوبردنه‌شی کردوه به مه‌بستی سره‌کی - وکو باس کرا. هوی دانانی قوربانی له‌سر نوممه‌تان نه‌مه‌یه که یادی خوا بکرنیت و ته‌نیا ناوی نهو بی‌ی لهو کاتانه‌دا،

فَالْهَكَرُ إِلَهٌ وَجِدْ فَلَهُ اسْلِمُوا وَيَشِرَ الْمُخْتَبِينَ ﴿٢٤﴾ الَّذِينَ إِذَا ذَكَرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ
وَالصَّادِرِينَ عَلَى مَا أَصَابَهُمُ وَالْمُقِيمِي الصَّلَاةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٢٥﴾ وَالْبُدْنَ جَعَلْنَاهَا
لَكُمْ مِّنْ شَعَائِرِ اللَّهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ فَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا صَوَافٍ فَإِذَا وَجِجْتُمْ جُنُوبَهَا فَكُلُوا مِنْهَا
وَأَطِعُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ

هوی ناو بردنه‌کی نه‌ویش نه‌مه‌یه که نه‌فرموی: ﴿فَالْهَكَرُ إِلَهٌ وَجِدْ﴾ چونکه خوی نیوه
خوایه‌کی تاک و ته‌نیا‌یه ﴿فَلَهُ اسْلِمُوا﴾ که‌واته ته‌نیا بو نه‌و خوا تاک و ته‌نیا‌یه مل که‌چ و
گوی رایهل بن. نینجا نه‌فرموی به پیغه‌مبهر (ﷺ): ﴿وَيَشِرَ الْمُخْتَبِينَ﴾ نه‌ی پیغه‌مبهر مزده
بده به مل که‌چ و گوی رایهل‌کان، یان نه‌وانه‌ی نیاز و نایین و کرده‌موکانیان پاک و خاوین
نه‌کن بو خوا. نینجا نه‌م کومه‌له به‌خته‌ومره نه‌ناسینن و دیاری یان نه‌کات به‌م چوار
سیفت و نیشانه‌یه:

۱- ﴿الَّذِينَ إِذَا ذَكَرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ﴾ که‌سانیکن که کاتی باس و ناوی خوا برا دلیان نه‌ترسی
و سام و ترسی تی نه‌کوی سام و بیمی گوره‌یی خوا و سام و ترسی تو‌له‌ی سزا،
که‌واته باوه‌ریان نه‌ونده پته‌و و به‌هیزه به‌ ناوبردن روت سام و ترس داگیران
نه‌کات.

۲- ﴿وَالصَّادِرِينَ عَلَى مَا أَصَابَهُمْ﴾ نه‌وانه‌ی که خوگر و به نارامن له‌سر هر نه‌ک و سزا
به‌سره‌اتیکی خراب که دوچاران بیت، که‌واته به‌شهرمن و هیچ ره‌خنه و دوو دلی
یه‌کیان نی به له هیچ بریاریکی خوادا.

۳- ﴿وَالْمُقِيمِي الصَّلَاةِ﴾ نه‌وانه‌ی که به‌جی هینهری نویشن به ریک و پیک، که‌واته
خوابه‌رستی راسته‌قینه‌ن.

۴- ﴿وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ﴾ هندی له‌وه‌ی که به‌شمان داون و پیمان داون به‌کاری نه‌هینن له
دهست گریوی و خیرو چاکه‌دا، که‌واته چاوبرسی و چنگ قوچراونین، نا به‌م جوهره

په یوهندی نه خاته نیوان باوهر و شو شتانهی که نیشانهی بندهی و خواهرستین، کهواته شمې هموو شو نیشانانه له بیر و باوهرهوه هملقولین بو وینه قوریانی و سربریننی شو حیوانانه، که شمبرین بو خاکی پاکی حرم به بوتهی حج و عمرهوه که یه کیکن لهو نیشانانه شمېته هوی بیر و باوهر و هملقولینی به نیازی خوا و تنیایی خوا بگری، به کورتی شهوی گرنګ و مهبسته شهیه که ژبان به هموو کاروباریهوه رهنګ و تام و بوئی بیر و باوهر رایگری شو کاته نادمی بهش بهش نابی، به لکو به هموو هست و هیزو وزه کانی یهوه یه کبار شمې و بو یهک شوین روو شهکات، شو کاته ناشتی دموونی راسته قینه بدی دیت.

له پیشهوه به شیوهی گشتی فرمانی دا به قوریانی کردن و سر بریننی شو چوار جوړه حیوانه، نیجا به تایبتهی فرمان هدات به جوړینکی گرنګیان که خوشتره، چونکه شهان کهوره تر و به نرخ تر و به سوود تره، کهواته باشترین به لکه له سر له خوا ترسی دل که شهوش مهبستهی سرهکی یه لهم قوریانی کردنه دا شهفرموی: ﴿وَالْبُدْنَ جَعَلْنَاهَا لَكُم مِّنْ شَعِيرٍ اَللّٰهُ﴾ شو خوشترهی که له مکه و خاکی حرم سوری شمبرین گیراومانه بو نیوه به نیشانهیه که لهو نیشانانهی که خوا کردوونی به نیشانهی نایینه کهی ﴿لَا يَدْخُلُ فِيهَا خَيْرٌ﴾ بو نیوه شهیه لهو خوشترانه دا پیت و که لکی گرنګ. وهکو له پیشهوه باس کرا ﴿فَاذْكُرُوا اَسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهَا صَوَافَّ﴾ کهواته ناوی خوا بهرن له سریان له کاتیک دا ناماده کراون بو سر برین بهم رهنګ وهستاون به پیوه و دهست و قاچیان ریز کردووه و یان له سر سی پهل وهستاون و دهستی راستیان به ستراوتهوه، شهوش به گویرهی باوی سربریننی خوشتر، ﴿فَاِذَا وَجَبَتْ جُنُوبَهَا﴾ نیجا کاتی کهوت به سر لادا واته گیانی تیا شهما ﴿تَكُلُّوا مِنْهَا وَاَطْعِمُوا الْقَانِحَ وَالْمَعْرَةَ﴾ شو کاته خویمان لی یان بخون و دهرخوردی شو کهسهی بدن که داوا ناکات و شهوش که دیت بولاتان خویتان پیشان هدات بو شهیهی بهشی بدن،

كَذَلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٣٦﴾ لَنْ يَنَالَ اللَّهُ لُحُومَهَا وَلَا دِمَآؤَهَا وَلَكِنَّ يَنَالُهُ
 النَّفْسَ مِنكُمْ كَذَلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَيْتُمْ وَيَشْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٧﴾

﴿كَذَلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ﴾ نا بهو جوړه ژير بارمان كړدوون بو نيوه كه سووډيان لى وهره گرن
 به زيندوويى و مردوويى و بهو هموو هيژ و قهباره گهروهه ژير بارمان كړدوون بو تان له
 ناستقان هيچ سرپيچى ناكه ﴿لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾ بهلكو سوپاسى بهره و چاكي نيمه بكن
 بهسرتانهوه به گوى رايلى و پرستنيكى پاك و خاوين له هموو هاوبه شيك، نينجا روونى
 نهكاتوه مهبست لهو قوربانى يانه و نهوى كه رهامندى خواى لى يه، نهفرموى: ﴿لَنْ
 يَنَالَ اللَّهُ لُحُومَهَا وَلَا دِمَآؤَهَا﴾ گوشتى نهو قوربانى يانه كه نهكرين به خيرو خوينهكانيان كه
 نهريزيرين هرگيز بهرى خوا ناكهون و جيگاي رهامندى خوا نابن ﴿وَلَكِنَّ يَنَالُهُ النَّفْسَ
 مِنكُمْ﴾ بهلام نهوى كه بو خوا بيت و جيگاي رهامندى نهو بيت بريتى يه له لهخواترسى
 لهلايهن نيوهوه، واته مهبست له قوربانى كردن ريز گرتن و به گهوره گرتنى فرمان و
 بريارى خوايه، نهوى پال نهنى پيتانهوه بو نهو مهبسته له خوا ترسيتانه، كهواته گوشت
 و خون و رژاندى روت هيچ نرخيكي نى يه لاي خوا نهك وهكو بت پرستهكانى قورهيش
 كه نهو گومانه پر و پوچهيان بو، خوینی قوربانى يهكانيان نه تان له بتهكانيانره، نينجا
 دووباره بندهكانى بيدار نهكاتوه به گرنكى و گهروهى ژير بار كردنى نهو حوشترانه،
 نهفرموى: ﴿كَذَلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ﴾ نا بهو جوړه خوا نهو حوشترانهى ژير بار كرد بو نيوه
 ﴿لِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَيْتُمْ﴾ بو نهوى خوا به گهوره بگرن و به گهوره بيناسن لهسر نهوى
 رينموني كرد بو رنگاي ژير بار كردنى نهوانه و چوښهتى پرستنى خوا و نزيك كهوتنهوه
 له خواوه، بهوى نهوانهوه ﴿وَبِشْرِ الْمُحْسِنِينَ﴾ نهى پينغمبر موژده بده بهوانهى كه گوى
 رايلىن و خواپرستى نهكهن به پنى رهامندى خوا، لههر شتيك دا مهبستيان رهامندى
 خوايه له پيشهوه هرهشهى كرد لهوانهى كه بهرگرى خلكى نهكهن له نايينى خوا و مالى
 خوا كه بو هموو دانراوه، نينجا باسى حهجي كرد بهو هموو سوود و كهلكانهى كه تياى
 دا هيه بو هردو جيهان، نينجا ليړه دا باسى شتى نهكات كه بهرگرى كران نههينلى و

باوهرداران بتوانن ههلسن به گوی رایهلی و بهجی هینانی نهو فرهزه گهورهیه بهرینکی، بیجگه
 لهوش بهرگری کردن له نازادی و سهربهستی بیروباوهر و خواپهرستی و پاراستنی جینگای
 خواپهرستی و نهو شتانهی که نیشانهی نایینن، جا لهبر نهوه ریگای موسلمانهکانی دا
 لهپاش کوچ کردنیان بو مهینه که جهنگ بکن لهگهله بهرگری کهران دا بو بهرگری کردنی
 دهست دریزی کهران که گهیشتبونه نهوپهپی پله له تاوان و ستمکاری دا و بو نهومی
 سهربهستی و نازادی باوهر و خواپهرستی فراهم بینن بو خوشیان و بو خهلکی تریش
 لهسایهی نایینی خوادا و خوای گهوره بهلینی پیدان به یارمتهی دان و سهرخستنیان
 بهمرجی ههلسن به ئهرکی نهو فرمانهی که داویتهی بهسهریان دا، بیگومان هیزی شهر و
 گومرایی بی وچان دهستیان نیش نهکات له ولات و جیهان دا و جهنگ و نازاوه به
 ههمیشهیی هیه له نیوان خیزو شهردا، لهوتهی خوا نادهمی دروست کردوه لهم زهوی
 یه دا زوران و کی بهرکی هیه له نیوان هیزی باوهر و هیزی بی باوهری دا و شهر و بهتال
 سهرکیش و چهکاره، بی بهزهیی و سهر لی کردنهوه دهست نهوهشینتی، نهتوانی سزای
 خهلکی بدات کاتیک که خیزو راستی و باوهریش هیزنکیان بی بهرگری دهست دریزی یان
 لی بکات و بیان پاریزی له سزا، ریگاکهیان بو پاک بکاتهوه له دپک و دال، خوا نهیویست واز
 له باوهر و خیزو راستی بینتی بی چهک بهرگری هیزی سهرکیشی و شهر و بهتال بکن، پشت
 بهسهتری تهنها به هیزی باوهر و جیگیر بوونی راست له سروشت دا و گرنگی خیز له دل و
 دهروون دا، چونکه نهو چهکه ماددی یه به دهست بهتالوه هیه لهوانهیه دل نههینیتته
 لهرزوه دهروون نهگوپی و سروشت لانهادات له ریگا راستهکهی، خو نارام و خوگری
 سنوورنکی هیه و ههنگرتنی باری گران رادهیهکی هیه و هیزی نادهمی نهاندازهیهکی هیه
 و ئیتر تهواو نهبیئت و خوا خوئی ناگاداره بهدل و دهروونی بهندهکانی، جا لهبر نهوه خوا
 نهیویست واز له باوهرداران بینتی لهزیز باری قورسی سزا و نازاردا بهمینیتتهوه مهگر تا
 رادهیهک ناماده نهبن بو بهربههکانی و بهرگری و هوی جهنگ و تیکوشانیان چنگ نهکهوی،
 لهوکاته دا فرمان نهادات به جهنگ و کوشتار بو گیرانهوهی دهست دریزی کهران، پیش
 نهومی که فرمانیان پی بدات بو راپهیرین و دهروون بو مهیدانی جهنگ پیی راگه یاندن که
 بهرگری یان لی نهکات و نهیانهه پهناو پاریزگاری خوئی،

إِنَّ اللَّهَ يُدْفِعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ ﴿٢٨﴾ أُوذِنَ لِلَّذِينَ يُقْتَلُونَ
بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ ﴿٢٩﴾

پنی فرمون: ﴿إِنَّ اللَّهَ يُدْفِعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا﴾ بهرستی خوا بهرگری نکات لهوانی
برویان هیناوه، بهرگری سزا و پیلان و خراپهکاری بت پرستهکان و زالیان نکات بهسەر
ئو بت پرستانه‌دا، چونکه ئه‌وانه زۆر خراپه‌کارن له سپارده‌ی خوا که فرمان و
قده‌غه‌کانیه‌تی و زۆر یاخی و سپله و به‌د نهمکن و چاو له‌بهری ئه‌و هه‌موو چاکه و
به‌هره‌یه‌ی نین که خوا رشتوویه‌تی به‌سهریان دا خوایش ئه‌و جوړه که‌سانه‌ی ناوی وه‌کو
ئه‌فرموی: ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ﴾ بهرستی خوا هیچ خیانت بازکی ناوی که به هیچ
ره‌نگ دان نانی به چاکه‌کانی خودا به‌سهری یه‌وه و هیچ چاو له‌بهری نی یه، که‌واته ئه‌بی
په‌کیان بخات له ده‌ست درێژی و ژێریان بخات و ستم لی کراوه‌کان سه‌رخات به‌سهریان دا،
ئهم باوه‌ردارانه له چهرخی مه‌که‌دا ئه‌و هه‌موو سزاو ستمه‌یان لی ئه‌کرا، ئه‌وانیش جار
به‌جاری دادی خویمان ئه‌هینا‌یه خزمه‌ت پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) ئه‌ویش ئه‌یفرمو به ئارام و خوگر بن،
چونکه پیم نه‌سپه‌رراوه جه‌نگ و کوشتار، به‌و جوړه مانه‌وه هه‌تا کوچی کرد له مه‌دینه و
دامه‌زنان، ئینجا خوا ره‌وای جه‌نگ و کوشتاری دا به شیوه‌یه‌ک روونی کرده‌وه که بهرگری و
جه‌نگیان زۆر به‌جی یه و دلنایای کردن به یارمه‌تی دان و زال کردنیان فرموی: ﴿أُوذِنَ لِلَّذِينَ
يُقْتَلُونَ﴾ ئه‌وا ره‌وادرا بو ئه‌و موسلمانانه‌ی که جه‌نگیان له‌گه‌ل دا ئه‌کری و رنگایان درا که
جه‌نگ و کوشتار بکه‌ن ﴿بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا﴾ به‌هوی ئه‌وه‌وه که جه‌ور و ستمیان لی کراوه ﴿وَإِنَّ اللَّهَ
عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ﴾ بیگومان خوا توانای هه‌یه به‌سهر یارمه‌تی دان و زال کردنیان.

الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ
بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الصَّوْمِعُ وَيَبِيعُ وَصَلَوَاتٌ وَمَسْجِدٌ يُذَكَّرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا

﴿الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ﴾ نعو جهنگ له گهل دا کراوانه کسانینکن دهرکراون له ولاتی
خویان، واته مهککه ﴿بِغَيْرِ حَقٍّ﴾ به بی هیج هویهک و بی تاوان ﴿أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ﴾ مه گهر
نمه که نه لاین: خوا و پهروردگارمان که سیکه که ناوی ﴿اللَّهُ﴾ به که نه وهش راست ترین
وشهیه که بوتری و به جی ترین وشهیه که به دم دا بیت و دهرکردنیشیان تهنا له بهر نهو
وشه به فهره راستهیه، که واته له لایهن دست درژیژی که رانه وه جهور و سته میکی پته یه
و بونی هیج جوره رهوا و راستی لی نایه، له لایهن دست درژیژی لی کراوانیسه وه هیج
مه بهست و نامانجیکی شه خسی نی یه، که واته مه بهستیان باوه رده که یانه نهک بهر بهر کانی
له سهر مه بهستیکی نم جیهانه و نم زهوی یه که درژی بهر زه وهندی دست درژیژی که ران
بیت، بیجگه لهو هویانهش که باس کران بیر و باوه ر پنیوستی هیه به بهرگری لی کردن
نه گینا کافر و بت په رسته کان شوینیکیان نه نه هیشته وه، که خوا په رستی تیا بکن، جا له بهر
نوه خوا له پیش نم نوممه تانه ییش دا پنیوستی کرد له سهر موسلمانان جهنگ و کوشتاری
دورژمنه بهرگری که ره کانی نایینه که ی، وه کو روونه لهم فرموده یه ﴿وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ
بِبَعْضٍ﴾ نه گهر بهرگری خوا نه بوایه بو هندی له ناده می به هندی تریان بهم رنگه نیمان
دارانی زال نه کردایه به سهر بی باوه ر و کافران دا ﴿لَمَدَّتْ﴾ بیگومان نه بوخینرا ﴿صَوْمِعُ﴾
چند خه لوه خانه و جیگای تایبه تی خوا په رستی بو گشتی له نوممه تی عیسادا ﴿وَبِيعُ﴾
چند که نیسه و جیگای خوا په رستی بو گشتی له نوممه تی ناوبراودا ﴿وَصَلَوَاتٌ﴾ چند
که نیسه و جیگای خوا په رستی له نوممه تی موسادا ﴿وَمَسْجِدٌ﴾ چند مزگه وتی
موسلمانه کانی نم نوممه ته ﴿يُذَكَّرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا﴾ که به زوری ناوی خوی تیا نه بری
و زیکری تیا نه کری، واته پنیوسته له سهر خاوهن عه قیده و باوه ر به میز و چک بوهستن
به رامبر میز و چکی دورژمنانی ناین نه گینا دورژمن کوتایی ناهینن له دست درژیژی کردن
ته نانه ت بو جیگا و شوینی خوا په رستی که تایبه تی کراوه بو په رستی خوی هه مووان،
به میز تر و پاک تره له دهرونی خه لکیش دا. پنیوسته وهستان و بیر کردنه وه بو وه لامی

پرسپاریك كه دیت به دل و دهریون دا، بیگومان خوا هوالی دا كه بهرگری نهكات له نیمان داران، هرکه سیش خوا بهرگری لی بکات نه بی هر زال بیت و کس نه توانی دست دریزی لی بکات، کهاته بۆچی نیزی جهنگ و کوشتاری دا و هانی نیماندارانی دا له سهری؟ نایا بۆچی نهو نیماندارانه بخزینه سزا و مهینهت و دووچاری کوشتن و برین و نیش و نازار بین و خوا خوی توانایه به سهر شته که دا بی نهرک و مهینهتی نه مان؟ له وهلام دا نه نین: کاردروستی خوا له مه دا و له هه موو کارو فرمانی دا زور بهرز و بلند و هه موو بریاری به جی یه، نیمه بگین له هو و بهرزه وهندی کارهکانی یان نه، نهوهی ری پی بیهین له م باره یه وه نه مه یه خوا نه یویست هه لگرانی نالای نایینه که ی و بانگ کهرانی خه لکی بۆ سایه ی کومه لی له ته مه ل و ته وه زهل بن، بی باک و به نارام دانیشن پال و پشت بکن، نینجا هرکات دست دریزی یان لی کراو دووچاری هر سزایه ک بوون دست به جی کومه کی و یارمه تی خوا بیاری به سهریانه وه به سوک و ناسان و بی نهرک له بهر نه مه که نه وانه نو یژ و فرهزه کان به جی نه مینن و قورنان نه خوینن و رو نه که نه خوا و نزا و لاله ی لی نه که ن، به لی پیویسته له سهریان بهرکی نو یژ و فرهزه کان به جی بینن و قورنان بخوینن و پاره و لاله بکه نه لای خوا له خویشی و ناخویشی دا، به لام به ته نها نه مانه نابن به شایانی نه وه نالای نایین بهرز بکه نه وه و بین به پاریزه ری نایینی خوا و راگه یه نهر و جارچی خوا له ناو بهنده کانی دا، نهو په رستن و یاد و په یوهندی یه به خوا وه نه بی تویشوو بیت بو یان له برینی رنگای ژیانیان، چه کی بیت به ده ستیانه وه بۆ زال بوونیان به سهر نفس و شهیتان دا بۆ پاك کردنه وه ی رنگای ژیانیان له هه موو درک و دالی نه م جیهانه، هه روه ها چه کیکی په ک نه که وتوو بیت و هه میسه هو ی نارامی دل بیت و پشت به و بیهستی و له کاتی جهنگ و نازا وه له گه ل بهرگری کهرمان و دوژمنانی نایین، نه ک پشت به و چه که جیهانی یه ی که له جوړی چه کی دوژمنه، خوی گه وه ویستی بهرگری بکات له نیمانداران له رنگای نیمانداره کان خویانه وه بۆ نه مه بینه بهرهم و پی بگن له کاتی جهنگ و نازا وه و بهر بهرکهانی و بهگری دوژمن دا، چونکه هیژ و زه کانی ناده می له کاتی سام و ترس دا رانه پهرن و هه موو خه بهریان نه بیته وه چاکتر له هه موو کاتیکی تر، به یه کجاری پیکه وه نه که ونه نیش و بهر بهرکهانی و بهرهنکاری، نهو کاته ناده می تیز و ته واو نه بیت و نه گات به وینه ی میوه یه ک که هه موو هو ی پیگه یشتنی فه راهم هاتبی. هر سهرکه وتن و زال بوونی به بی نهرک و سزا دست کهوت بیی هه موو

هیزه‌کان له نیش نه‌خات و به نیجگاری نه‌یانوه‌ستینی، بیجگه له‌وش هر سرکه‌وتن و زال بوونی به‌سووک و ئاسان و بی ئه‌رک ده‌ست بکه‌ویت و به‌زوویی و به بی به‌رک ده‌ستی پیوه نه‌ری و له ده‌ست ده‌ره‌چی، یه‌که‌م: چونکه هر شتی‌ک به هرزان ده‌ست که‌وت به هرزانیش ده‌ستی پیوه نه‌ری، دووه‌م: چونکه ئه‌و سرکه‌وتووانه رام نه‌کراون و فی‌ری خوگری و پارێزگاری نه‌بوون، که‌واته به سووک و ئاسان له ده‌ستیان ده‌ره‌چی.

له‌پاش ئه‌وانه هر زات بوون و سرکه‌وتنی که به سزا و ئه‌رک و فیداکاری ده‌ست که‌وت بیی نه‌بیته هوی پیگه‌یاندن و په‌رومرده کردنی ده‌روون، له‌بهر کرده‌وه لی‌زانی و شاره‌زایی، فه‌راهه‌م دیت بۆ هه‌موو جو‌ر به‌سه‌ره‌اتی‌ک، چونکه تی‌کو‌شه‌ران و قوربانی ده‌ران له‌و ری‌گادا هه‌موو خو‌شی و ناخو‌شی یه‌ک نه‌چه‌ژن، زال بوون، تی‌ک شکان، هه‌لمه‌ت دان، را‌کردن، پی‌ش که‌وتن، گه‌رانه‌وه پاشه‌لپاش، ئومید، نا‌ئومیدی، نیش و ئازار، خو‌شی، داخ و دوو، ئارامی، بی ئارامی، هه‌ست به‌هیز و ده‌سه‌لات، هه‌ست به داماو‌ی و بی ده‌سه‌لاتی، له‌گه‌ل ئه‌وه‌دا رام بوون و فی‌ری‌بوونی یه‌که‌گرتن و فیدا‌کاری له‌ پینا‌وی عه‌قیده و گه‌ل دا، دۆ‌زینه‌وه‌ی هوی هیز و بی هیزی ده‌روون، دۆ‌زینه‌وه‌ی چاره‌سه‌ری له هه‌موو کات و به‌سه‌ره‌اتی‌ک دا. بی‌گومان ئه‌مانه‌ش هه‌موو پی‌وی‌ستن بۆ هر گه‌ل و ئومه‌تی‌ک که هه‌لگری بانگ و بانگه‌وازی بن و بیانه‌وی خو‌یان و خه‌لکیش له‌سه‌ری را‌گیر بکه‌ن، جا له‌بهر ئه‌مانه‌ی باس کران، له‌بهر هر هوی‌هکی تر که خوا خو‌ی نه‌یزانی خوا ویستی که به‌رگری کردن له ئی‌مانداران به‌دی بی‌ت له ری‌گای ئی‌مانداره‌کانه‌وه، ئه‌و به‌رگری یه‌ی نه‌کرد به شتی که له ئاسمانه‌وه بی‌خات به‌سه‌ریان دا به بی ئه‌رک و مه‌ینه‌ت. له‌گه‌ل ئه‌وه‌یش دا وه‌نبی جه‌نگ و کوشتار مه‌به‌ست و ئامانجی ئیسلام بی‌ت، به‌لکو تا ده‌ست بدات و بگو‌نجی جه‌نگی ناوی، ره‌وای نه‌داوه له‌بهر مه‌به‌ستی‌ک نه‌بی که گه‌وره‌تره له ناشتی و خو‌ین نه‌رشتن، بی‌گومان ناشتی و ئارامی مه‌به‌ست و ئامانجی ئیسلامه وه‌کو له چه‌ند ئایه‌تی‌ک دا روون کراوه‌ته‌وه، به‌لام ناشتی یه‌کی نه‌وی که ده‌ست درێژی و جه‌ور و نا‌ره‌وایی تیا نه‌بی بۆ سه‌ر هه‌یج شتی‌کی راست و ره‌وای به‌نرخ بۆ ئاده‌می وه‌کو سه‌ربه‌ستی و باوه‌ر و خواپه‌رستی و داد له جوکم و داد له پادا‌شت و تۆ‌له و داد له دابه‌ش کردنی زیان و قازانج له ماف و ئه‌رک دا، هه‌م وه‌کو پاراستنی خو و ره‌وشت و ری‌کی گه‌ل و نه‌ندامی گه‌ل، به‌لام هه‌رکات جه‌ورو ده‌ست درێژی بوو بۆ سه‌ر هر شتی‌ک له‌مانه که ئاده‌می به‌وانه را‌گیراوه - هه‌رکات ده‌ست درێژی وا بوو له‌لایه‌ن هه‌رکه‌س و هر گه‌ل و

کۆمه‌لیکوه - ئه‌وه ئیسلام ریگا نادات به‌بی دهنگ و وازه‌ینان و ناشتی به‌رامبه‌ر ئه‌و ده‌ست
 درێژی یانه، به‌لکو ناشتی ناوا به‌ تاوانیکی گه‌وره‌ی وا دانه‌نری که چاوپوشی لی ناکری،
 که‌واته ناشتی له ئیسلام دا بریتی نی یه له بی دهنگی و خوین نه‌رشتن، به‌لکو ناشتی له
 ئیسلام دا بریتی یه له پیک هینانی خێرو دادپه‌روه‌ری ئه‌و به‌رنامه‌ی که خوا دایناوه و
 نه‌خشه‌ی کیشاوه بو به‌نده‌کانی. ئینجا ئه‌و به‌رگری و یارمه‌تی دانی خوا زۆر جار دره‌نگ
 دیت و به‌ سستی دیت له‌پیش چاوی ئیمانداره‌ ستم لی کراو و ناواره‌ کراوه‌کان: واته‌ ئه‌بی
 ئه‌و دواکه‌وتن و دیر هاتنه‌ له‌به‌ر هو و حیکمه‌تیک بیته‌ که خوا ئه‌یه‌وی، هه‌ندی جار دیر
 دیت، له‌به‌ر ئه‌وه ئیمانداره‌کان هیشتا پی نه‌گه‌یشتوون و هه‌موو هیز و توانا و ده‌سه‌لاتی
 خویان به‌خت بکن له ریگای خوا، چونکه باوه‌ر مافی ئه‌وه‌ی هه‌یه هه‌موو فیداکاری و
 تیکۆشانیکی بو بکری، هه‌ندی جار دیر دیت بو ئه‌مه‌ی ئومه‌ته باوه‌رداره‌که دواترین پله‌ی
 هیز و ده‌سه‌لاتی خوی به‌کارینی و بی ئه‌مه‌ی سه‌ر بکه‌وی، جا ئه‌و کاته تی نه‌گات که هیچ
 هیز و ده‌سه‌لاتی به‌ ته‌نیا هیچی پی ناکری به‌ بی پشتیوانی و یارمه‌تی، ئه‌و کاته فی‌ر ئه‌بی
 که پشت ته‌نیا به‌ خوا بیه‌ستی که به‌ بی ئه‌وه‌ش ئیمان ته‌واو نابی و تا تی نه‌گات که
 سه‌رکه‌وتن و زال بوون ته‌نیا له‌لایه‌ن خواوه‌ دیت به‌لام ئه‌بی به‌نده دواترین ده‌سه‌لاتی خوی
 به‌کارینی و دوا‌ی ئه‌وه پشت به‌خوا بیه‌ستی و هه‌موو کاروباری خوی هه‌واله‌ی خوا بکات،
 هه‌ندی جار دیر دیت بو ئه‌مه‌ی ئیمانداره‌کان په‌یوه‌ندی یان به‌ خواوه به‌هی‌ز و پته‌وتر بکن
 له‌و کاته‌دا که ئه‌که‌ونه ته‌نگانه و ده‌ردی سه‌ری، دووچاری سزا و نازار ئه‌بن له‌لایه‌ن
 دوژمنانی نایینه‌وه، هیچ په‌نایه‌کیان نی یه جگه له په‌نای خوا، هیچ شوینیک شک نابهن
 رووی تی بکن لای خوا نه‌بی، جا له‌و کاته‌دا بی باوه‌ریش په‌نا ئه‌هینی و نه‌گه‌رته‌وه بو لای
 خوا چ جای ئیمانداران که بیگومان له‌و کاته‌دا به‌ ته‌واوی خویان نه‌خه‌نه‌وه ناو په‌نای خوا و
 نه‌پچرین له هه‌موو شتیکی تر، بیگومان ئه‌و په‌یوه‌ندی په‌یان ئه‌بیته‌ هو‌ی ریکی و دامه‌زراوی
 له‌سه‌ر به‌رنامه‌ی خوا کاتی که خوا سه‌ری خستن و زالی کردن، که‌واته سه‌رکیشی ناکه‌ن و
 لاناده‌ن لی ی، هه‌ندی جار یارمه‌تی و زال کردن دیر دیت، چونکه ئیمانداره‌کان هیشتا به
 ته‌واوی لی نه‌به‌راون بو خوا له‌و تیکۆشان و فیداکاری په‌ی که ئه‌یکه‌ن، خویان به‌ک بار و به‌ک
 ته‌ن نه‌کردوه بو خوا به‌م ره‌نگه‌ جه‌نگ و تیکۆشانه یان نیازی غه‌نیمه‌ت و سامانیکی تیدا‌یه
 که ده‌ست که‌وت ببی، یان غیره‌ت و پیاوه‌تی پی ئه‌ده‌ن، یان نازایی و چالاکی پیشان ئه‌ده‌ن،

خوايش نهيهوى جهنگ و تىكۆشان كه تهنها لهبهر خوى بىت و لهرىنگاي نهودا بىت و دور
 له هيچ نيازىكى تر، وهكو پىنغمبهر (ﷺ) روونى كردهوه له وهلامى پرسىيارى كه لى ي كرا،
 عەرزىان كرد پىاووى وا ههيه جهنگ ئەكات لهبەر غىرهت و پىاوهرتى، وا ههيه ئەيكات لهبەر
 نازايبى و چالاكى، هينى وا ههيه بۆ ناوبانگ و شۆرهت و رووپامايى، ئەمانه كاميان له
 رىنگاي خوادايه؟ ئەويش له وهلام دا فرموى: هەركەس جهنگ و كوشتار بكات بۆ ئەمەى
 نايىنى خزا بەرز ببىتموه تهنها ئەمە له رىنگاي خوادايه، هەندى جار دىر دىت، چونكه ئەو
 شەر و خراپەى كه ئىمانداران بەرگرى ئەكەن و جهنگى لهگەل ئەكەن ئەندازى خىر و چاكەى
 تىدايه، خوا ئەيهوى ئەو تۆزه رووناكى يەى تىدا نەمىنى و رووت بىي لى ي ئىنجا بپروا،
 هەندى جار ئەو يارمەتى يە دىر دىت، چونكه ئەو باوهره پەر و پووچەى كه ئىمانداران
 بەرگرى ئەكەن قەلبى و خراپى و ناراستى بە تەواوى روون نەبووهتەوه بۆ خەلكى، كەواتە
 ئەگەر لەو كاتەدا ئىمانداران زال بىن و لەناوى بەرن لەوانەيه لەناو گەل دا يارمەتى دەر و
 كۆمەكى بكرى و بمىنى لەدلى هەلخەلەتاوان دا كه هىشتا دلىيا نىن له خراپى و پىويستى
 نەهىشتنى، كەواتە لەپاش نەمانى رىشەى ئەمىنى له دەروونى ناشارەزا و تى نەگەيشتەوان
 دا، بەهوى ئەوهوه خوا ئەيهوى ئەو بەتالە بمىنى تا بە تەواوى روون ببىتموه و بناسرى،
 كاتى نەما هيچ داخى بۆ نەخوا. هەندى جار ئەو يارمەتى و زال كردنە دىر دىت، چونكه
 هىشتا ولات نامادە نەبووه و شىاووى پەيدا نەكردووه بۆ بە پىرهوه چوونى حەق و خىرو
 راستى يەك كه ئىمانداران تىكۆشانى بۆ ئەكەن و ئەيانەوى بىن بە نوپنەرى، كەواتە ئەگەر
 لەو كاتەدا زال بىن دووچارى دژى و بەربرەكانى ئەبن و دامەزراو نابن، كەواتە با جهنگ و
 تىكۆشان بەردەوام بىت تا هەموو دل و دەروون نامادە ئەبن بۆ بە پىرهوه چوون و وەرگرتنى
 ئەو خىرو راستى يەى كه دىتە ولات، لەبەر ئەم چەند هۆيه كه باس كرا لەبەر چەند هۆيهكى
 تر كه خوا ئەيزانى زۆر جار يارمەتى و سەرخستنى ئىمانداران دىر دىت و دوا ئەكەوى له
 پىش چاويان جا ئەو كاتە فیداكارى چەند چەندانە ئەبىتموه و نىش و نازار و دەرد و
 مەينەت پتر ئەبىت، لەگەل ئەوهدا بەرگرى خوا له ئىمانداران و سەرخستنيان مسۆگەرە له
 پاشە روژدا بە مەرجى كۆتايى نەبى له تىكۆشان، يارمەتى دانى خوا بۆ ئىمانداران و
 سەرخستنيان هەرچۆنى هوى بەدى هاتن و پىك هينانى ههيه، هەروەها كاتى بەدى هات
 چەند ئەرك و مەرجىكى ترى ههيه وهكو روون ئەبىتموه لەم چەند وشە و رستەيهوه،

وَلْيَنْصُرَكَ اللَّهُ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ
 أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَاللَّهُ عَاقِبَةُ
 الْأُمُورِ ﴿١١﴾ وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودٌ ﴿١٢﴾ وَقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ
 وَقَوْمُ لُوطٍ ﴿١٣﴾ وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ وَكَذَّبَ مُوسَى فَأَمَلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ

كَانَ نَكِيرٌ ﴿١١﴾

خو نه فرموی: ﴿وَلْيَنْصُرَكَ اللَّهُ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ﴾ سویند به خوا هر که سینک یارمتهی نایینی
 خوا بدات خوا یارمتهی شو که سه نه دات و سه ری نه خات، ﴿إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ﴾ بینگومان
 خوا توانایه و زاله به سر هر موو شتیك دا به جوړی هیچ شتیك توانای نی یه سه ریچی لی
 بکات، به لکو هر شتیك شو بیهوی نه بی هر شه بی، شو به لینه ی خوا دای چند جار
 به دی هات، یه کم جار شه بوو خوا پیغمبر و یاره کانی زال کرد به سر سه رکه کانی
 قوره ییش دا له پاش شه زالی کردن به سر عه ره به کانی نیوه دورگه دا، نینجا له پاش شه
 زالی کردن به سر کیسرا و قه یسردا، جی و شوین و ولاته کانی سارا کرده وه بو
 نیمانداران و یارمتهی ده رانی خوا، هر وه ها چند جاری تر شو به لینه به دی هات له ته مه نی
 شه نوممه ته دا، هر وه ها شو به لینه به رده و امه تا دنیا دنیا به به مرچی نیمانداره کان ری بازی
 پیغمبر (ﷺ) و یاره کانی بده نه بهر، نینجا شهوا نه رک و مرچی شو سه رکه و توو و یارمتهی
 دراوانه روون نه کاتوه و نه فرموی: ﴿الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ﴾ شهوانه که سانیکن نه گهر
 نیمه ده سلات و توانامان پیدان له زهوی و ولات دا و گنپرامانن به کار به ده ست شهوانه به م
 جوړه نه بن:

١- ﴿أَقَامُوا الصَّلَاةَ﴾ به ریک و راستی نویژ به جی شه یینن. واته په یوه ندی خو یان له گهل

خو دا به تین شه کن و به مل که چی و زه لیلی روی تی شه کن.

٢- ﴿وَآتَوُا الزَّكَاةَ﴾ زه کات شه دن، که واته هه لئه سن به به جی هینانی مانی دارایی و

سامانیان و زال نه بن به سر چروکی و چاوبرسیتی دا و پاک شه بنه وه له ته ماع بازی و

زال ئەبن بەسەر مەترسى لە بى ئەوايى كە شەيتان ئەيخاتە دەروونيان، كۆن و كەلەبەرى گەل و كۆمەل ئەگرن و چارەسەرى ئەكەن، ئەركى لاواز و بى ئەواكان ئەگرنە ئەستۆ و ئەبن بە ھۆى يەكئىتى گەل تا رادەيەك وەكو يەك لەش بن ھەرچۆنى پىغەمبەرى مەزنىمان وئەنى بۆ ھىناوہ كە ئەفەرموى: ئيمانداران لە سۆزو بەزەيى و خۆشەويستى دا بە وئەنى تەنيا لەشكەن كە ھەر ھەموو پارچەيەكى ئىش و نازارى ھەبوو ھەموولەش ئەچى بەدەمى يەوہ و بەشدارى ئەكات بە خەولى ئەكەوتن و تاوتى.

۳- ﴿وَأَمْرًا بِالْمَعْرُوفِ﴾ فەرمان ئەدەن بە چاكە و ھانى خەلكى ئەدەن بۆى و ﴿وَنَهْرًا عَنِ الْمُنْكَرِ﴾ بەرگى خەلك ئەكەن لە گوناھو تاوان و خراپەكارى كە ئەم دوو شتە ھۆى رزگارى و كامەرانى گەل و ئەندامى گەلن.

بەم دوو شتە سىفەت و نیشانەى ئوممەتى موسلمان پىك دىت، كە ئەبى بەسەر ھىچ خراپەيەك دا تى ئەپەرى و ھەول بەدات بۆ گۆزان و نەھىشتنى بە گۆرەى توانا، بەرامبەر ھىچ چاكەيەك نەوہستى و ھەول بەدات بۆ پىك ھىنانى، كەواتە ئەو يارمەتى دراوانە خۆيان لە خۆيان دا تەواون، خەلكىش پى ئەگەيەنن بۆ ئەمەى ناتەواوى يان نەھىلن، ئا ئەوانە كە خوا يارمەتى يان ئەدات كاتى كە ئەوان يارمەتى ئايىنى خوا و ئەو بەرنامەيە ئەدەن كە خوا دايناوہ بۆ ژيان و خۆيان بە بەختەوہر ئەزانن لەو تىكۆشانەدا كە ئەيكەن، سەركەوتن و يارمەتى تەنيا لەخوا داوا ئەكەن و ئەيناسن، ئەوانەن كە وا ئەو بەلئىنەيان پى ئەدات و دنىيەى لەسەر ئەكات، كەواتە ئەو يارمەتى و سەرخستنە لەسەر ئەو ھۆ و مەرجانە راگىرا كە باس كرا... ئىنجا پاش ئەو ھەموو كاروبارى ئەگەرتەوہ بۆلاى خوا خۆى چۆنى ويستى كاروبار ئەگۆپى، كەواتە شكان ئەگۆپى بە سەركەوتن، سەركەوتن ئەگۆپى بە شكان، كاتى كە ھۆيەكان گۆپا، يان ئەرك و پىويستى يان نەبرا بەرئوہ، وەكو ئەفەرموى: ﴿وَاللَّهُ عَزِيزٌ أَلْمُرِّ﴾ تەنھا بۆ خوايە و تايبەتى يە بە خواوہ پاشەرۆژى ھەموو كارەكان. لەم فەرمودەيەدا بەلئىنكى ئاشكراھەيەبۆبەرزكردنەوہى ئايىنى خواو يارمەتى و زال كردنى دۆستەكانى خوا.

لەپاش باسى ستم و تاوانى بت پەرسەكان دەربارەى پىغەمبەر (ﷺ) و يارەكانى ئىزن دانى خوا بە جەنگ و كوشتار لەگەل ئەو تاوانبارانەدا، ئىنجا دئەوايى پىغەمبەر (ﷺ) ئەكات بەوہى كە ئەو تەنيا پىغەمبەرىك نى يە ناپرەوايى و تاوانى دەربارە كرابى، بەلكو لە

پيش نهوهه پيښمبهراني تريش بهو جوړهيان لهگهله كراوه، له پاش دا دهستي قودرته
 هاتووته كار بو نهوانه ي كه سهرپيچي يان كردوه بهرامبهر به پيښمبهران - سهلامي
 خويان لي بيت - و بهرباد كړني دوژمنهكانيان، كهواته پاشهروژي هم و دوژمنهكاني به
 وينه ي پاشه روژي نهوان و دوژمنهكانيانه، ههروهك دوژمنهكاني پيښمبهر نهترسيني و
 ههپهشهيان لي نهكات و سهرنجيان رانهكيشي بو بيركردنوه له پاشهروژي سهخت و
 سامناكي وينه و هاوسهرهكانيان لهو گهله رابوردووانه ي كه باسيان نهكات. نهفرموي:
 ﴿وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ﴾ نهگهر نهو بت پهريستانه باوهر ناهينن بهو نايينه راسته كه بوته هيناون و
 لايان وايه تو درو نهكيت و نهوه ي پي يان رانهگهيهني درويه بهوه دل غهمكن مبه، ﴿بَقْدَ
 كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ﴾ چونكه نهوه ي دهبراهي تو كراوه ههروا بوو بو پيښمبهراني تريش
 نهوه تا له پيش نهوانه ي تو گهلهكه ي نوح پيښمبهريان به دروژن دانا و باوهريان پي نهكرد
 ﴿وَعَادٌ﴾ تايغه ي عاد هودي پيښمبهريان به دروژن دانا ﴿وَتَمُودٌ﴾ تايغه ي سهمود سالح
 پيښمبهريان به دروژن دانا ﴿وَقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ﴾ گهلهكه ي ئيبراهيم باوهريان پي نهكرد و به
 دروژنيان دانا، ﴿وَقَوْمُ لُوطٍ﴾ هوزهكه ي لوط پيښمبهريان به دروژن دانا ﴿وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ﴾
 خاوهن و دانيشتواني شاري مهديهن، شوعهيب پيښمبهريان به دروژن دانا ﴿وَكَذَّبَ مُوسَىٰ﴾
 باوهر نههينرا به موسا و به دروژن دانرا، موساي جيا كردهوه به شيويهكي تايبهتي باسي
 كرد جياواز له شيوهي باسي پيښمبهرهكاني تر، يهكهم هم وهكو نهوانه لهلايهن
 قهومهكهيهوه بي باوهري نهكرا، بهلكو لهلايهن فيرعون و كوملهكهيهوه بوو، دووم
 موعجيزهكاني موسا زوربه ي روون و ناشكرا بوون، جياواز له موعجيزه ي نهواني پيشوو.
 ﴿فَأَمَلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ﴾ نينجا منيش پهلم نهكرد له توله و سزادان دا، بهلكو ماوه و مولهتم
 بهو كافرانهدا تا كاتي ديارسي كراوي خويان، ﴿ثُمَّ أَخَذْتَهُمْ﴾ له پاش نهوه قارم لي كرتن و
 بهربادم كردن ﴿نَكِيفَ كَانَ نَكِيرٍ﴾ ده ي ناييا چون بوو ئينكاري بهتيني من دهبراهيان، بهم
 رهنگه گوپرانكي تهواوم بهسردا هينان: ناز و نيعمهتهكهم گوپرين به سزاو مهينته، ژيانم
 گوپرين به مردن و لهريشه هينان، ناوهداني و ولاتم گوپرين به كاول و ويران كردن، به پهله
 بهرباد بووني نهو چهند گهل و كوملهلهي خسته پيش چاو ناوي بردن، نينجا به شيوهي
 گشتي و بي ديارسي كردن بهرباد بووني گهله پيشووهمكان نهخاته پيش چاو،

فَكَانَ مِنْ قَرِيْبَةٍ أَهْلَكْنَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فِيْهَا خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا وَيَبْرُؤُ مَعْطَلَةٌ
 وَقَصْرِ مَشِيْدٍ ﴿٤٥﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُوْنُ لَهُمْ قُلُوْبٌ يَعْقِلُوْنَ بِهَا

نه فرمودت: ﴿فَكَانَ مِنْ قَرِيْبَةٍ أَهْلَكْنَهَا﴾ نینجا شار و ولاتی زورمان چؤل و ویران کرد به مراندن و لهریشه هینانی دانیشتوانه کانیان ﴿وَهِيَ ظَالِمَةٌ﴾ له کاتیک دا که نهو دانیشتوانه ستمکار بوون و خواپهرست نه بوون، ﴿فِيْهَا خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا﴾ نینجا نهو شارانه که چؤل و بی خاوهن مانهوه خانوهه کانیان ویران بوون به جوړی دیواره کانیان که وتبوون به سهربانه کانیان دا، به راستی شیوهه کی دل غه مگین کهره کاتی بی ری لی بکریته وه که نهو خانوانه له کاتیک دا ناوه دان و تیر و تهواو و سهربانه کانی راگیر و وه ستاو به سهر دیواره کانه وه و نیستا چؤل و بی خاوهنه و خانوو به پیوه نه ماوه و هه موو بانه کان که وتوونه ته خواره وه و ﴿وَيَبْرُؤُ مَعْطَلَةٌ﴾ نینجا دیواره کان روو خاون و دانیشتوانی ده ور به ری نهو بیرانه ی که له کاتی خوی دا نیشیان پی نه کرا و ناو داشتی نهو ده ور بو به ریان پی نه کرا و له پاش دا له نیش خران و به بی کس و به بی خاوهن مانه وه ﴿وَقَصْرِ مَشِيْدٍ﴾ هه روه ها له ناومان برد و نه مان هیشت دانیشتوانی کوشکی به رز که له کاتی خوی دا به هه موو که شخه و دلخوشی یه که وه رابواردنیان تیا نه کرا بی باک و بی سام و ترس و نیستا چؤل و هول و بی کس و بی خاوهن، لهو شیوه سامناکه دا نیشانی دان و نینجا به بی زاری یه وه پرسیار نه کات له کار کردن و به ره می نهو پیشاندانه، له دهرونی بت په رسته کان دا نه فرموی: ﴿أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ﴾ نایا نه وانه نه گهراون به زهوی و ولاتان و سهرنجیکی جی و شوینه ویرانه ی هاوسهر و وینه کانی خویانیان نه داوه له بی باوه ر و بت په رسته کانی گه له رابوردوه کان ﴿فَتَكُوْنُ لَهُمْ قُلُوْبٌ يَعْقِلُوْنَ بِهَا﴾ تا دلیان بیدار بیته وه بهو دلانه یان بیر بکه نه وه له هوی نهو ویران بوونانه که لادان و هل پیچی یه له نایینی خوا و بزائن که هه رکه س وینه ی نه وانه سهرکیش بیت به وینه ی نه وانی به سهر دیت.

أَوْ أَدَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلَكِنْ تَعْمَى الْقُلُوبَ الَّتِي فِي الصُّدُورِ ﴿٦٦﴾
 وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ.

﴿أَوْ أَدَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا﴾ یان ثایا نهگهراون به ولأتان دا، تاکو به گوینچهکی خویمان سرگوزدهشته و بهسهرهاتی نهو ولآته ویزان و چولآنه و دانیشتوان و خاوهنهکانیان بیبیستن، تا بهموی نهوهوه نهم بی باوهرانه بیر بکهنهوه و لهوانهوه تهمی خوار بین، نهم بی باوهرانه هرگیز بیر ناکهنهوه و تهمی خوار نابین، چونکه نهوه به چاوی دل نهکری و نهمانیش نیانه وهکو نهفهرموی: ﴿فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلَكِنْ تَعْمَى الْقُلُوبَ الَّتِي فِي الصُّدُورِ﴾ واته قسه و باسهکه نهویه که نهوانه چاویان کویر نی یه، بهنکو دلکانیان کویره که وا لهناو سنگیان دایه، بیگومان هرکات دل کویر و نابینا بوو هیچ بهلگه و نیشانهیهکی ژیری یان بوونهوهریی کاری تی ناکات، نهگه دلکانیان بینا بوايه بیگومان تهمی خوار نهبوون و مهیلی نیمان هینانیا ن نهکرد له ترسی دوچار بوونی نهو پاشهروزه سامناکهی که دووچاری نهو گهله رابوردووانه بوو، که زوریان له دهورو بهر و نزیکي ولآتهکهی نهمانن، بهناوبانگیشن لهناویان دا، بهلام لهباتی بیرکردنهوه و تهمی وهرگرتن و روو کردنه باوهر هینان و لهخوا ترسی، لهباتی نهوه پهلهیان نهنایهوه له پیغهمبر(ﷺ) به هاتنی نهو سزایهی که هرهشهی نهکرد پیی لی یان و ترسی نهخسته بهریان وهکو نهفهرموی: ﴿وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ﴾ واته بت پهسته یاخی یهکانی قورهیش پهلهت لی نهنینهوه به هاتنی نهو سزای که نهیا ترسینی پیی، چونکه باوهریان پیی نی یه و گالتهیان پیی یه و نهیا نهوی بهرت لی بیرنهوه له کاتیک دا که نهو سزایه شتیکه خوا بهلینی پیی داوه ﴿وَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ﴾ خوایش هرگیز خیلانی واده ناکات و بهلینی خوئی نهباته سهر بهو جوړهی خوئی نهیهوی، بهلام ههموو شتی کاتی تایبتهی دیاریی کراوی خوئی ههیه لای خوا به پیی زانینی و کاردروستی خوئی به موو لهو کاته لانادات و دوا و بهری نی یه،

وَأَنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ ﴿١٧﴾ وَكَأَنَّ مِنْ قَرِيبٍ أَمَلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ لَنَا
أَحَدُهَا وَإِلَى الْمَصِيرِ ﴿١٨﴾ قُلْ يَأَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا أَنَا لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿١٩﴾ فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٢٠﴾ وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعْجِرِينَ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٢١﴾

حیسابی کات و چرخ لای خوا زور جیاوازه لهوی لای خه لکه وهکو بهم فرمودهش

نهوه مان پیشان نه دات: ﴿وَأَنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ﴾ به راستی ته نیا روزیک لای
خوای تو - واته لهو روزانهی که ناسمان و زهوی تیا دروست کرد - وهکو ههزاران سال وایه
لهو سالانهی که نیوه نهیان ژمین لهم جیهاندا، مؤلعت دان و دوا خستنی سزای ستهم
کاران چند حکمت و بهره وندی تیدایه، نایبته نیشانه لهسر بهدی نه ماتن و رزگار
بوونی تاوانباران وهکو نه فرموی: ﴿وَكَأَنَّ مِنْ قَرِيبٍ أَمَلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ﴾ دانیشتوانی زور
شار و ولاتی مؤلعتدا لهکاتیک دا که ستهم کار و خاوهن جهور بوون، بهو مؤلعت دانه قوتار
نه بوون و لهدهست دهرنه چوون، نهوه بوو ﴿نُرُّ أَحَدَهَا﴾ لهپاش دا قارم لی گرتن و سزای
به تینی له ریشه هینرم دان لهم جیهاندا ﴿وَإِلَى الْمَصِيرِ﴾ ته نیا بو لای من و بریاری من
نه گهریتهوه پاشه روزی هه موو کس و هه موو شتیک له ههردو جیهان دا، که واته نهو پهله
که رانه با بزائن که نه مانیش پاشه روزیان به وینهی پاشه روزی تاوانباره کانی رابردو نه بیت.
لهم کاته دا که بهرباد بوونی گله بی باوه ره رابوردووه کانی خسته پیش چاو، باوی خوای
روون کردهوه دهربارهی یاخی به بی باوه ره کان لهم کاته دا رووی فرموده نه کاته
پینغمبر (ﷺ) و فرمان نه دات که خه لکی هه موو بترسینی و روونی بکاتهوه بویان
پاشه روزی که به پیره وه نه چن. نه فرموی: ﴿قُلْ يَأَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا أَنَا لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ﴾ بلی نهی
ناده میزاد من هیچ نیم جگه لهوی ترسینرنکم بو نیوه روون که رهوی هر شتیکم که
پنیوست بی روون کردنه وهی بو تان، واته هیچ شتیکمی تری نیوه م به دهست نی به،
پیشخستن و دوا خستنی سزاتان وهکو هه موو کارویاری ترتان به دهست خویه. بیگومان
پینغمبر (ﷺ) هه رچونی ترسینره موژده دهریشه، به لکو له پیشه وه موژده دهره، به لام نه م
شوینه و نه م چند نایه تی رابوردووه هاته خواره وه لهبارهی نهو کومه له بت په رسته بی
باوه ره، که لاقرتی یان نه کرد به نایینی خواو به لاقرتی یه وه پهله یان نه نایه وه به هاتنی
سزای خوا، دهی کومه لی وا ته نها ترساندنی شایانه و شایانی موژده نین، ته نه نات زانایانی
تهفسیر نه فرمون باسی پاداشت و پاشه روزی به خته وهی باوه رداران لی ردها بو داخی دل و

سزای دهرونی شو بی باوه‌رانه‌یه که نه‌فهرموی: ﴿فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ﴾ نینجا
 نه‌وانه‌ی له‌م جیهانه‌دا نیعمان و باوه‌ریان هیناو به پی‌ی باوه‌رکه‌یان کرده‌وه و چاکه‌کانیان
 به‌جی هینا ﴿لَمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ﴾ بو نه‌وانه هه‌یه له‌لایهن خواوه سرپینه‌وه‌ی هه‌موو
 گونا‌هه‌کانیان و که‌م و کوپی یه‌کانیان، رۆزی و به‌شیک‌ی به‌ریز و پاک و خاوین که ناز و
 ریزی به‌هه‌شته ﴿وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا﴾ که‌سانیک که تی‌کو‌شانیان کرده له‌م جیهانه‌دا له
 به‌رگری و وه‌ستاندن‌ی نایه‌ته‌کانی نیمه له‌وه‌ی بچنه ناو دل و دهروون و به‌دی هاتنیان له
 ژییانی خه‌لکی دا نه‌وه‌ش به فاک و فیک و پر و پاگهنده و دل کرمین کردنی خه‌لکی له
 ناستیان و به هر جوریک له ده‌ستیان هاتبی ﴿مُنَجِّرِينَ﴾ له کاتیک دا مل ملان و به‌ر
 به‌ره‌کاننیمان له‌گه‌ل نه‌که‌ن و وا تی نه‌گه‌ن که له ده‌ستمان دهرنه‌چن. ﴿أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ﴾
 نه‌وانه‌ی که له‌م جیهانه‌دا نه‌وه کرده‌وه‌یان بووه که باس کرا، نه‌وانه له رۆزی دواپی دا
 خواوه‌نی ناگرنکی هه‌لگراوی بلیسه دارن و پی یه‌وه نوساون و لی ی جوی نابنه‌وه. نه‌و
 خوایه‌ی که نایین و بانگه‌وازه‌که‌ی خوی نه‌پاریزی له به درو خه‌ستنه‌وه‌ی بی باوه‌رکه‌کان و له
 په‌ک خه‌ستن و به‌رگری کردنی دوژمنان، هه‌روه‌ها نه‌و خوایه نه‌پاریزی له فر و فیلی شه‌یتان
 و هه‌موو پیلانیک‌ی که ویستبیتی تی‌که‌لی بکات له ریگی هه‌ندی ناوات و نامانجی
 پی‌غه‌مبه‌ران - درودی خویان لی بیت - که بوویانه و داخوازی یان لی کردوه و هه‌لقولان
 له روی سروشتی ناده‌میتی یانه‌وه، نه‌و کۆمه‌له هه‌لبژیراوی خوا هه‌رچهنده له‌لایهن خواوه
 به‌رگری کراون له شه‌یتان و شه‌یتان نه‌یتوانیوه له‌پاش پی‌غه‌مبه‌ریتی هیچ کارنکی نا‌ره‌وایان
 پی بکات، به‌لام نه‌وانه ناده‌می بوون و به پی‌ی سروشتی ناده‌میتی جار به‌جاری هه‌ندی په‌له
 و بی نارامی روی تی کردوون له‌باره‌ی فرمان و بانگه‌وازه‌که‌یانه‌وه، ویستوویانه به زووی
 و به په‌له بلاو بیته‌وه و زال بی بی هیچ په‌له و درک و دالی له ریگیان دا، زورجار داخ و
 مه‌راقی زوریان خواردوه له یاخیتی و روو وهرگی‌رانی بی باوه‌رکه‌سه‌رکی‌شه‌کان، نه‌و په‌له و
 بی نارامی و داخ و مه‌راقه هه‌رچهنده له‌به‌ر خوا و نایینی خوا بوون، به‌لام شایانی په‌له و
 راده‌ی به‌ری نه‌وان نه‌بوو، چونکه نه‌وان نه‌بی به‌گویره‌ی باو و سوننه‌ت و سیفته‌ی خوا
 بجولینه‌وه. جا له‌م باره‌یه‌وه شه‌یتان هه‌ول و تی‌کو‌شانی کردوه که فرمان و بانگه‌وازه‌که‌یان
 به‌گویره‌ی نه‌و ناوات و نامانجه ناده‌می یانه‌ پروا و له‌سه‌ر ره‌وپه‌وه و شه‌قامه
 راسته‌قینه‌که‌ی خوی نه‌پروا، نینجا خواش نه‌و فر و فیلی شه‌یتانه‌ی نه‌هیشتوه و نایین و
 بانگه‌وازه‌که‌ی پاراستوه و روونی کردوه‌ته‌وه بو پی‌غه‌مبه‌ره‌کانی باره‌ ری‌ک و راسته‌که که

خوا خوی نهمانی نهم باره شایانه و به جی یه وکو نهرنه کوی لهم چند نایه توه: ﴿وَمَا
 أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ﴾ تا نه گاته ﴿إِنْ مِرْرًا مُسْتَقِيمًا﴾ پیش تفسیری نهم نایه ته به
 جوانی نهمانم لیکولینهوه لهوهی که کراوه بهوهی هاتنه خوارهوهی نهم نایه تانه که بلاو
 بووه توه له کتیبه کانی تفسیردا. لهم بارهوه ریوایه تی زور همن و زور له زانایانی تفسیر
 باسیان کردوون. (ابن کثیر) له تفسیره کهی دا نهمرموی: به لام نهم ریوایه تانه سرجه م
 مورسلن، واته هیچ کام هیچ هاره لیکو پیغمبریان تیدا نی یه، هیچ کامیان نه دیوه که به
 ریکی و له روی راستی یهوه تهواو بن. لهناو نهم ریوایه تانه دا ریوایه تی (ابن عبی حاتم) له
 هموویان دریز تره نهمی: (موسای کوی موسای کوفه یی بوی گنبراوینهوه له محمدی کوی
 نيسحاقی شهیبی یهوه، نهمیش له محمدی کوی فوله یهوه، نهمیش له موسای کوی عوقبه
 و نهمیش له نبین شیهابهوه که نهمی: بت په رسته کان بیزاری یان نهرنه بیری له پیغمبر (ﷺ)
 نه یان وت: نه گهر نهم پیواوه به چاکه ناوی په رسته اوه کانی نیمه ی بردایه نیمه دانمان نه نا
 به خوی و هاره له کانی دا، به لام باسی جوله که و نسرانی یه کان ناکات که زور پیچه وانهی
 نایینه که ینی به جوین و خراپه، به راهی په رسته اوه کانی نیمه، نهوان بهو جوره بیزار بوون
 و ناواتیان بوو که نهم ریک کوی، پیغمبریش (ﷺ) به دست بی شرمی و سزای نهم
 سرکینشانه به گیر هاتبوو، دلته نگ بوو بهوهی گومرایی و باوه ر نه مینانهوه و ناواتی بوو که
 نهوانه بینه سمر ریگای راست، نینجا که سوره تی (النجم) هاته خوارهوه خویندیهوه
 به سهریان دا، کاتی نهم نایه تانه ی خویندهوه: ﴿أَرْزَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْمَازِيَّ ۝۱۱ وَمَنْزَةَ الْآخِرَى ۝۱۲﴾
 اَلْکُمُ الذَّکْرُ وَکَلَّ الْاُنثٰی ﴿ شهیتان لهناو به ناوی خویندنهوه که ی پیغمبردا (ﷺ) نهم چند
 وشهیه ی وت: ﴿وانهم لمن الغرائق العلی، و ان شفاعتھن لترجی﴾ نهم چند وشهیه له
 هه لبه ست و هونراوهی شهیتان، نینجا نهم دور وشهیه جیگیر بوو له دلی هموو بت
 په رستیک دا له مکه که، زوبانیان به و تخیان راهاتوو هموو پنیان موژده به خش بوون،
 وتیان: محمد گه رایهوه بو نایینه که ی گه ل و نه توه که ی، نینجا پیغمبر (ﷺ) گه یشته
 دوایی سوره ته که و سوژده ی برد و هموو نهم کو مله به موسلمان و بت په رستی یهوه
 سوژده یان برد. بهس ته نیا وه لیدی کوی موغیره له بهر پیری و قه لوی نه ی توانی سرخاته
 زهوی، پری مشتی کرد کرد له خول و تهویلی نایه سمر له باتی سوژده دا، موسلمانان
 سهریان سوپما له سوژده بردنی بت په رسته کان، چونکه نهمان نهم وتاره ی شهیتانیان
 نه بیستبوو که بت په رسته کان بیستبوویان. بت په رسته کانیش لایان وابوو که نهوهی وترا

هینی پیغمبره (ﷺ) له بمر نهوه له دلشادی یوه سوژدهیان برد لهبر ریزی بتهکانیان،
 نینجا نهمه دهنگی دایهوه و بلاو بوویهوه تا گه‌شسته حبه‌شه و لهوی هوال درا که
 مهکک‌یی یه‌کان هموو موسلمان بوون و له‌گه‌ل پیغمبردا نوژیان کردوه، موسلمانان‌کان
 هیچ مهترسی یه‌کیان نهماوه له مهکک‌دا، به‌هوی نه‌وره نه‌ر موسلمانانه‌ی که کوجیان کرد
 بوو بؤ حبه‌شه به‌چسپانی یه‌ره بیره و مهککه گه‌رانه‌وه، پیش نه‌وه‌ی بگه‌نه بیره‌وه خوی
 گوره شته‌که‌ی روون کرده‌وه و نه‌وه‌ی شه‌یتان وتی سبری یه‌وه، قورئانه‌که‌ی خوی روون
 کرده‌وه و جوی ی کرده‌وه له دست هلبسته‌که‌ی شه‌یتان، له‌ر رووه‌وه بؤ دلنه‌وایی
 پیغمبر (ﷺ) نهم چند نایه‌ته‌ی پی‌یه‌وه خریکین هینایه خواره‌وه. نینجا بت په‌رسته‌کان
 له‌ر نارام و ناشتی یه‌ په‌شیمان بوونه‌وه و ده‌ستیان کرده‌وه به‌ دوزمنایه‌تی و سزا و نازار
 دانی موسلمانان‌کان و توند و تیزی یان به‌هیز تر بوو له‌ ناستیان، جا به‌هوی نه‌وره
 نه‌وانه‌ی حبه‌شه گه‌رانه‌وه بؤ حبه‌شه و نه‌یان توانی بمیننه‌وه له‌ مهکک‌دا. دوا‌یی هات
 ریوا‌یه‌تی (نبین و نبی حاتم) و خومان خریک ناکه‌ین به‌ هندی له‌ ریوا‌یه‌کانی تروه،
 چونکه‌ پرو پوچی و ده‌له‌سه‌یی نه‌وان زور ناشکرایه، نه‌وانه‌ی به‌و شیوه‌یه‌ هلیان به‌ستوه
 زور نفام و نه‌زان بوون، چونکه‌ هموو خاوه‌ن ژیری یه‌ له‌ ریوه‌ نه‌زانی که شته‌که
 نه‌گونجاوه و دست هلبسته، که‌واته‌ مه‌به‌سته‌ بوگه‌نه‌که‌یان به‌جی نایه‌ت، به‌لی (ابن کثیر)
 نه‌فرموی: به‌غوی له‌ تفسیره‌که‌ی دا چند ریوا‌یه‌تیکی کو کرده‌وه‌ته‌وه له‌ فرمایشتی نبین
 و عباس و محمدی کوپی که‌عب و چند که‌سی تر و نه‌ر ریوا‌یه‌ته‌ی نبین و نبی حاتم که
 به‌ درژی هینامان، له‌ پاشان پرسیاریک نه‌کات: که‌ نایا چون نهم ریوا‌یه‌تانه‌ یه‌ که‌ نه‌که‌ون
 له‌ گه‌ل نهم‌دا که‌ پیغمبران - درودی خویان له‌سر بیت - له‌لایه‌ن خاوه‌ پاریزراون و
 به‌رگری کراون له‌ هموو هله‌ و نارده‌وایی یه‌ که‌ راگه‌یاندنی نبین و فرمانی خویان دا؟!
 نینجا چند وه‌لامیک نه‌هینی له‌ لایه‌ن هندی له‌ زانایانه‌وه بؤ پینه و په‌روی نهم ریوا‌یه‌تانه و
 گونجاندنی نهم هواله، ناسکترینی نه‌ر وه‌لامانه‌ نه‌مه‌یه: که‌ ماتول نه‌ر دوو وشه‌یه له‌لایه‌ن
 شه‌یتانه‌وه بوو به‌ بی‌ ناگایی پیغمبر (ﷺ) و تنیا به‌ گوینچه‌که‌ی بت په‌رسته‌کان دا چوه و
 موسلمانان نه‌یان بیستوه، هیچ زیانی نی یه‌ و دژ و پیچ‌هوانه‌ی سیفته‌ی پاریزراوی و
 به‌رگری کراوی پیغمبران نی یه، به‌ تاییه‌تی که‌ خویاش شته‌که‌ی روون کرده‌وه و
 هلبسته‌که‌ی شه‌یتانی سبری یه‌وه و به‌تالی کرده‌وه. نهمه‌ بوو پالفته‌ کراوی نه‌ر
 ریوا‌یه‌تانه، له‌م قسه و باسه‌دا که‌ به‌ناوبانگه‌ به‌ قسه و باسی غه‌رائیق. موسته‌شریقه‌کان و

تاندەدران لە ئەم نايينه پاكه زۆر بە بەسۆز و خوشى يەوہ ئەم ھەوال و باسەيان ۋەرگرت و بلاويان كردهوہ، بە تايبەتى دوو ريوايەتى تر جگە لەوہى وتمان بە دريژى كە زۆر ئاشكرايە دەلەسە و پڕوپووجن، ۋەك ئەو ريوايەتەى كە ئەلى: شەيتان ئەم دوو وشەى ھينا بەدەمى پيغەمبەردا بەبى ناگايى خۆى. يان ئەو ريوايەتەى كە بۆگەن ترە لەمەو كوفريكى ئاشكرايە كە ئەلى: ئەم وشەيانە پيغەمبەر(ﷺ) بە قەست وتى و مەبەستى ئەوہبوو كافرەكان راكيشى بۆ لای ئايين!! ئەو دوژمنە بەد نيهادانە ئەم ريوايەتانە و قسە و باسەيان گرت بە دەستەوہ و كرديان بە بەلگە بۆ تيك دانى ميشكى بى ناگا و نەشارەزاكان، بۆ ئەو مەبەستە تەپ و تۆزى زۇريان كرد و لايان ۋا بوو ئەگەن بە مەبەست و ئامانجى پيس و گلاوى خۇيان، نەيان زانى كە دەرياي بى پەيى ئيسلام بە دەمى ئەوان پيس نابى، نەيان زانى ئەو ھەموو پڕو پاگەندەى ئەوان كرديان ئەروا بە با لەكاتى ليكۆلینەرەو روون كردنەوہى راستى و حەقىقەت دا، نەيان زانى كە لە دەشتى چۆل و بيبابانى گومرايى دا شوين سەراب كەوتوون، كەواتە ليژەدا پيويستە لە سى بارەوہ بدوين:

۱- لەبارەى راستى و ناراستى ئەم ريوايەتانەوہ.

۲- تەفسىرى ئەم چەند ئايەتە بە شىوہ راستەقىنەكەى كە بە ھيچ جۆريك پەيوەندى نى يە و نەبەستراون بەم باس و ريوايەتانەوہ.

۳- ھۆى سوژدە بردنى بت پەرستەكان كە شتىكە حەديسى سەحیحى لەسەرە، ھەرەھا ھۆى گەرانەوہى موسلمانەكانى حەبەشە.

جا بەريز ھەرسى مەبەستەكە بەيئین: لەبارەى يەكەمەوہ ئەلئین: كۆڤ و جەماوهرى زانا بەھيژ و باوہر پى كراوہكان لە كۆن و تازە ئەم ھەوال و ريوايەتانەيان بەلاوہ دەلەسە و دەست ھەلبەستە لەلايەن دوژمنانى ئيسلامەوہ، بە چەند بەلگە و نيشانەى روونى بەھيژ روونيان كردووەتەوہ ناراستى و پڕو پووجى سەرجمى ئەو ريوايەتانە، ھەرشتيك وتراوہ لەبارەى راستى يانەوہ ھەمووى بەرپەرچى دراوہتەوہ بە جۆرى بەراستى ھيچ رەوا نى يە بۆ ھيچ كەس گومانى راستى يان پى ببات. ھەركەس ئەيەوئت خۆى شارەزا بكات با تەماشاي ھەندى لە كتيبە باوہر پى كراوہكان بكات بۆ ويئە ۋەكو(التفسير الكبير) و(روح المعانى). بۆ ئەمەى شتەكە بە كورتى كۆتايى پى بيئین - چونكە پيويست نى يە بەو دريژە پيژدانە - ئيمە ليژەدا تەنيا دوو نوختە ئەگرين بەدەستەوہ، تەنيا دوو بەلگە ئەھينيئەوہ لەسەر

ناراستی و دهلهسهیی ئەو ریوایەتانه بە هەموو جوړەکانیانەرە، دڵنیاین کە تەنیا ئەم دوو شتە بەسە و رنگای هیچ تەک و جەمی ناهێلێتەرە، بۆ هیچ زانا و تیگە یشتووێک:

۱- سەرجهمی ئەو ریوایەتانه لەبارەیی سەنەدەرە - واتە ئەو کەسانەیی کە هێناویانە و ریوایەتیان کردووە - بێ هیزو لاوازن و جینگەیی باوەڕ نین، چونکە هیچ کامیان ناچنەرە سەر هاوەرلەکانی پێغهەمبەر (ﷺ) و هەرچی یەکیش بەو جوړە بێ لای کۆر و جەماوەر پشتی بێ نابەستری و ناکرێت بە بەلگە و رابەر، مەگەر قۆل گیر و پشتیوانیککی هەبێ، بێگومان کۆر و جەماوەری زانا و پێشەواکان دژبازن چ جای قۆل گرتن، بێجگە لەوەش زانایانی عیلمی حەدیس ئەفەرەون: هیچ کام لەوانەیی خاوەنی حەدیسە سەحیحە ئەم ریوایەتانهیان نەهێناوە و وەریمان نەگرتوون و لەبارەیی مانا و مەبەستەرە دژ و پێچەوانەیی دوو بەندن لە بەندەکانی نایینی ئیسلام، ناگونجی بە هیچ کلۆجی لەگەڵ دوو بنەرەت لە بنەرەتەکانی نایینی ئیسلام، یەکەم: تەک و تەنیاویی خوا بە بێ شەرێک و هاوێش، دووەم: عیصمەتی پێغهەمبەر (ﷺ) واتە بەرگری کرایی و پاراستنی لە هەموو هەلەیک لەبارەیی راگەیانندن و پێغهەمبەرێتی یەکەبەرە لە هەموو درۆ و دەلهسە و پیلان و دەست تی خستنی شەیتانەرە.

۲- ئەم وتراوە دەست هەلبەستە بە هیچ رەنگ ناگونجی و جینگای نایبەرە لەو شوێنەدا کە بۆی هەلبەستراوە، چونکە سورەتەکە بە تیکرایی و بە تاییبەتی ئەو چەند نایبەتی کە ویستووێانە ئەم وتراوەی تیکەل بکەن. ﴿أَرْزَيْتُمْ آلَآلَتِ وَالْمَرْئِي﴾ تەنگات ﴿وَأَنَّ الظَّنَّ لَا يَنْفِي مِنَ الْكُفْرِي سَيِّئًا﴾ ئەمانە هەمووی باسی بێ نرخی و پووچی ئەو بتانە ئەکەن، کەواتە چۆن هەر لەو شوێنەدا نرخیان پێ ئەدری و رەوای بت پەرستی ئەدری؟! ئەو وتراوە بە هیچ کلۆجی ناگونجی و جینگای نایبەرە لەو شوێنەدا تەنانت لەسەر ئەو ریوایەتەش کە ئەلی: تەننا شەیتان وتی و هەر بت پەرستەکانیش بیستیان، چونکە شەیتان شەیتانە و فرە زانە کاری بێ سوود و بێ هودە ناکات و ئەیزانی کە کەس بە شتی وا ناخەلەتی، هەرەها بت پەرستەکانیش عەرەب بوون و تی ئەگە یشتن و حالی ئەبوون لە نایبەتەکانیش و لە وتراوەکەش، وەکو ئیفتراچی یەکان کەودەن و ئەفام ئەبوون و نەیان زانی کە ئەو نایبەتانه و ئەو وتراوە دژ و پێچەوانەیی یەکترن، کەواتە چۆن دلخۆش ئەبوون بەو لە لایەکەرە وەسف و سەنای بتهکانیان بکری و هەر لەو کاتەدا بە پڕپووچ دەرکری و ناپەرەوایی یان روون بکریتەرە، خوا پەنامان بدات لە تی

نهگه‌یشتن، بزم نه‌اندازه لی‌کۆلینه‌وه گومان نامینی که هۆی هاتنه خواروه‌وی ئەم چەند
 ئایه‌ته نه‌وه نه‌بووه که له‌و ری‌وایه‌تانه‌دا ده‌ست هه‌لبه‌ست کراوه، به‌لکو دیمه‌ن و
 رواله‌تی ئایه‌ته‌که‌ و پیشان نه‌دات که هۆی هاتنه خواروه‌ویان شتیکی تره که به
 شیوه‌یه‌کی گشتی روی کردووه‌ته هه‌موو پی‌غه‌مبه‌ران - سه‌لامی خویان لی بی‌ت - و
 له ره‌وانه کردنی هه‌موودا نه‌و شته روی داوه، که‌واته نه‌بی هۆی هاتنه خواروه‌ویان
 شتیکی بی‌ت که هه‌موو پی‌غه‌مبه‌ران تیای دا به‌شدار بووبن به پێی سروشتی ئاده‌می‌تی
 یان به بی‌ئهمه‌ی دژ و پی‌چه‌وانه‌ی سی‌فه‌ت و فرمانه‌که‌یان بی‌ت.

نه‌و شته گشتی یه‌ش نه‌مه‌یه که به یارمه‌تی خوا به پێی تی‌گه‌یشتن و زانی‌نمان روونی
 نه‌که‌ینه‌وه: بی‌گومان پی‌غه‌مبه‌ران - سه‌لامی خویان لی بی‌ت - کاتی که کراون به پی‌غه‌مبه‌ر و
 نه‌و کار و نه‌رکه گه‌وره‌یان خراوه‌ته سه‌رشان له هه‌موو شت خۆشتر و مه‌به‌ست تر بۆیان
 نه‌مه بووه که خه‌لکی کۆبینه‌وه له‌سه‌ر نه‌و ئایینه‌ پیرۆزه‌ی که بانگی مه‌ردومیان بۆ نه‌کرد،
 هه‌موو گوێ رایه‌ل ببن و به‌شدار ببن له‌و پیت و فه‌ره‌ی که له لایه‌ن خواوه بۆیان هاتووه،
 به‌لام کۆسپ و پله‌ی زۆر به‌تین له ری‌گیان دا بووه، پی‌غه‌مبه‌ران ئاشکرایه له ئاده‌مین و نه‌بی
 پاش ماوه‌یه‌که نه‌مین و کۆچی دوا‌یی بکه‌ن له‌م جیهانه‌دا جا له‌به‌ر نه‌وه هه‌موو ئاواتیان
 نه‌وه بووه که به زویی خه‌لکی راکێشن بۆ لای ئایینی خوا، ویستویانه و پێی یان خۆش بووه
 که له هه‌ندی شت دا به گوێره‌ی دل‌یان بجۆلینه‌وه و چاوپۆشی بکه‌ن له‌باو و داواو کرداریان
 بۆ نه‌مه‌ی رایان کێشن، ئینجا له پاش دا به پاک و خاوینی په‌روه‌رده‌یان بکه‌ن، به پێی
 ژیری و لی‌زانی ئاده‌می هه‌ندی کرده‌وه‌یان کردووه نیازی چەند شتیکیان کردووه بۆ
 به‌رژه‌وه‌ندی فرمانه‌که‌یان که نه‌و کرده‌وه و شتانه‌ش هه‌موو دروست و ره‌وا بوون، به‌لام
 بریاری باری با‌شتر و ری‌گای راست تر هه‌بووه که نه‌وه به‌جی‌تر و پڕ له به‌رژه‌وه‌ندی تر بووه
 به‌لای خواوه، خوا له یه‌که‌م جاره‌وه ئاگاداری نه‌کردوون به‌سه‌ری دا، جا له‌و جۆره شتانه‌دا
 شه‌یتان هه‌ول و تی‌کۆشانی کردووه و پیلانی گی‌راوه بۆ لادانی فرمان و بانگه‌وازه‌که‌یان له‌بار
 و ری‌گا راسته‌قینه‌که‌ی خوا، به‌لام له پاش دا خوا پیلانه‌کانی شه‌یتانی به‌تال کردووه‌ته‌وه و
 بار و ری‌گا راسته‌که‌ی خۆی زال کردووه و پی‌غه‌مبه‌ره‌کانی نه‌و ری‌گا و باره‌یان داوه‌ته به‌ر که
 خوا ویستوویه‌تی. ئینجا بۆ روون کردنه‌وه چەن نمونه‌یه‌که نه‌هینین که روویان داوه له
 ژیرانی پاکی پی‌غه‌مبه‌ردا (ﷺ) و له می‌ژووی بانگه‌وازه‌که‌ی دا، یه‌کی له‌وانه روودا‌وی ئیبن و ام
 مکتوم: نه‌وه‌بوو روژیک پی‌غه‌مبه‌ر (ﷺ) خه‌ریک بوو به کۆمه‌لیک له سه‌رۆکه‌کانی قوره‌یشه‌وه و

بانگی نهکردن بۇ ئىسلام، لهو كاتهدا ئىبن و ام مكتوم هاته خزمهتى و چاوى نه بوو بهموى
 نهوهوه نهيزانى به خهريك بوونهكهى بهو كۆمهلهوه، عهزى كرد ئهى پيغهمبهرى خوا فيرم
 بكه و زانام بكه و زانام بكه بهموى خوا فيرى كردوويت و زانامى كردويت پئى، چهند جارئك
 نهو داواى دووباره كردهوه تا پيغهمبهر(ﷺ) واى لى هات شتهكهى پئى ناخوش بوو به گرژى
 يهوه روى لى وهرگيپرا، دهى به گويزهى باوى خهلكى نهو كردهوهيهى كوپى ام مكتوم زؤر
 بى جى و نارهوا بوو، به پئى زانين و ژيرى نادهمى نهو گرژ بوون و روو وهرگيپرانه زؤر ريك
 و بهجى بوو، خهريك بوونهكهى پيغهمبهر(ﷺ) زؤر گرنگ و پئويست بوو، چونكه يهكه
 پلهى سهخت له بهر پئى بانگكهى ئىسلام دا لهو كاتهدا نهو سهروكانه بوون، نهگه نهوه
 نهمايه خهلكى به فراوانى موسلمان نهبوو، لهگه نهوهدا لاي خوا خهريك بوونى بهو كويزه
 لاوازه دامارهوه گرنگ ترو پئويست تر بوو، لهبهر نهوه خوا شتهكهى روون كردهوه و باره
 راستهكهى نيشان دا و كردهوهكهى پيغهمبهرى(ﷺ) گيپرايهوه بۇ سهر ترازوهه راستهكهى
 خوى، نهو گلهيى و عيتابه بهتينهى ناراستهى نهو پيغهمبهره خوشهويسته كرد به ناردنه
 خوارهوى سهرهتاي سورهتى(عبس): ﴿عَسَّ وَوَكَّ ۱) اَنْ جَاءَهُ الْاَعْتَى ۲) وَمَا يَذْرُوكَ لَعَلَّهٗ يَرْكَبُ ۳) اَوْ يَذْكُرُ
 فَنَنْعَمُ الْاِذْكُرُ ۴) اَمَّا مَنِ اسْتَعَى ۵) فَاَنْتَ لَهٗ تَصَدَّى ۶) وَمَا عَلَيْكَ الْاَلْبُرُّ ۷) وَاَمَّا مَنْ جَاءَكَ يَسَى ۸) وَهُوَ يَخْتَى ۹) فَاَنْتَ
 عَنْتَ لَهٗ ۱۰) كَلَّا اِنَّمَا تَذْكُرُ ۱۱) فَمَنْ شَاءَ ذَكَرْهُ ۱۲)﴾ خواى گهوره پيلانى شهيتانى لهناو برد و نايهتهكانى
 خوى دامهزواو و جيگير كرد و دلى نيماندارانى نارام كرد به نايهتهكانى خوى. پيغهمبهرى
 نازيز(ﷺ) لهپاش نهو رووداوه ريزى نهگرت له ام مكتوم كاتيك نهيدى پئى نهفهرمو:
 ﴿مَرَحِبًا بِمَنْ عَاتَبَنِي فِيهِ رَبِّي﴾ له ههندي غهزادا نهوى نهكرد به جينشيني خوى له
 مهدينهدا بۇ پيش نويزى. نمونهيهكى تر نهمهيه كه نيمامى موسليم له پهراوه
 سهحيحهكهى دا نهيهيني له سهعدى كوپى نهبى وهقاصهوه نهفهرموى: نيمه شهش كهس
 بووين لهگه پيغهمبهدا(ﷺ)، من و بيلال و كوپى مسعود و سى كهسى تر له ههزار و بى
 نهواكان، سهروكهكانى قورهيش داوايان كرد كه نهو شهش كهسه دهريكات له كوپى خوى و
 نهوان بينه لاي، نهويش به نوميدى موسلمان بوونى نهو كۆمهله كهوته دلى و خهريك بوو به
 گوى يان بكات، نينجا خوا فهرموى: ﴿وَلَا تَقْرُرُ الْاَلْبَيْنَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْعَدْوِّ وَالْمَشِي يُرِيدُونَ وَجْهَهُ﴾
 گيپرايهوه بۇ سهر ترازوهه راسته نهگوپراوهكهى خوى، پيلانى شهيتانى بهتال كردهوه، بيچكه
 لهم دووانه چهند وينهى تر هه و پئويست نى يه هينانيان، بۇ مهبهستهكهى نيمه نهو
 دووانه بهسه.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَعَّى أَلْقَى الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ فَيَنْسَخُ اللَّهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكِمُ اللَّهُ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٢﴾ لِيَجْعَلَ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ فِتْنَةً لِلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْقَاسِيَةَ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ فَتُخْبِتَ لَهُ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادِ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٤﴾

نينجا دينه سر باسی دووم که بریتی به له تفسیر کردنهری نایتهکان که هیچ په یوهندی یان نبی بهو ریوایه تانهوه، لهبر رووناکی نهو دوو نمونه و وینهیه که وتران، نه لنین: خوی گهره دلنهوایی پیغه مبر (ﷺ) نهکات و دلگرانی ناهیلی بهرامبر بهو جوړه نیاز و ناواتانه که روی تی نه کرد که پیچهوانه ی نهوانه لای خوا چاکتر بوون، نه فرموی:

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَعَّى أَلْقَى الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ﴾ هر پیغه مبر نکمان له پیش تو رهوانه کردبی چ پیغه مبری که ناین و شریعتیکی بو هاتبی و فرمان درا بی به راگیانندی، چ پیغه مبریک که بهو جوړه نه بووی، هر کام له مانه کاتی بریاری شتیکی دا بی له دهرونی خوی دا که خواست و ناواتی خوی بووی شهیتان شتی نارهوای خستووته ناو خواست و ناواته که یهوه ﴿فَيَنْسَخُ اللَّهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ﴾ نینجا خوا نهوه ی شهیتانی سپروه تهوه و نه یهیشتهوه بهمه ی پیغه مبره که ی پاراستووه له مهیل و نارهنزوی هینه که ی شهیتان، رینمونی کردووه بو باری که خوا خوی پی خوی بووه و هوی نه میشتنی باره که ی شهیتانه، ﴿ثُمَّ يُحْكِمُ اللَّهُ آيَاتِهِ﴾ له پاش دا خوا رابهر و نیشانه روونه کانی خوی چه سپاندووه، دایمه زانددون که پالپیوه نهر و هوی راهستان و دامه زانن له سر بارو رنگا راسته که ی خوی، ﴿وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ﴾ خوا زانا و ناگاداره له هموو کارو بارو به سرهاتی خه لکی، لیزان و کاردروسته له هموو کار و کرداری دا، زور له زانایان نه فرمون: وشه ی ﴿تمنی﴾ به که له گهل ﴿قرا﴾ واته: خویندی، له سر هم بار و رایهش نه لنین: خوا نه فرموی:

هر پیغمبریکمان له پیش تۆوه رهوانه کردبی له کاتیگ دا که سروش کراوی خوی
 خویندبی بهسهر خهک دا شهیتان گومان و دوو دلّی و شتی پر و پوچی نهخسته ناو
 خوینراوه که یهوه، واته ههولّی نه دا خهکی له ناستی بی باوهر و دلّ کرمین بکات، بۆ وینه له
 بارهی نهم پیغمبر و قورئانهوه نهیخسته دلّیان که محمد جادوبازه و نهمی نهیلّی
 جادوه، یان دهست ههلبهستی خویهتی، یان له خهکی یهوه فیّر بووه، یان هر بریاری که
 پیچهوانهی باو و بریاری خویمان بوایه چند شتی پر و پوچی نهخسته دلّیانهوه، بۆ وینه:
 کاتی مردارهوه بوو و سهر برای بۆ بتهکان قهدهغه کرد شهیتان نهیخسته دلّیان که چون
 کوژراوی خوا قهدهغه نهکات و کوژراوی خوی رهوا نه دات؟ ههروهها لهم بابه تانه شتی پر و
 پوچی زۆر هه، بهلام خوا ههموو ههولّی و تیکۆشانهکانی شهیتانی لهناویرد و نایه تکانی
 خوی جیگیر و دامهزراو کرد به جوړی ۱۴۰۰ ساله شهیتان بهخوی و ههموو جیگیر و
 جینشینهکانی یهوه له نادمی له کۆن و تازهوه و له ناوخۆ و له دهرهوهی ولّاتی نیسلام دا
 ههولّی و تیکۆشانیان کرد و پیلانیان گیزا و پر و پاگهندهیان بلاو کردهوه بۆ نهمی باوهری
 باوهرداران لاواز بکن و بهرگری بلاو بوونهوهی نیسلام بکن، کهچی به کویرایی چاویان تا
 بیته گهرهیی و راستی و گونجاوی نیسلام روون نهیتهوه، باوهری باوهرداران بهمیژ تر
 نه بیته، بیگومان تا جیهان بهره و پیشکهرتن بهوات له زانین و زانیاری دا نیسلام جیگیر تر
 و دامهزراو تر نه بیته و ههموو فیک و فاک و پر و پاگهندهی دورمان بۆش تر و بی نرخ تر
 دهرنهچن، نینجا روونی نهکاتوه هوی نهو ریگادان به شهیتان و بهر بهره لا کردنهی، تا
 توانی دهست بخاته کارو باری پیغمبران - درودی خویان لی بیته - نهفرموی:

۱- ﴿لَجَلَّ مَا يَلْفِي الشَّيْطَانُ فَسَنَةَ لَلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ﴾ خوا نهو دهسه لاتهی دا
 به شهیتان و ریگای دا تا نهوهی شهیتان کردی خوا بیگیزی به هوی گومرایی و سزا،
 یان بههوی تاقی کردنهوه بۆ نهو کهسانهی که نهخۆشی گومان و دوو دلّی و ناپاکی
 ههیه له دلّیان دا و بۆ نهوانهی دلّیان رهقه له ناستی نایینی خوا و ههرگیز باوهر
 ناهینن ﴿وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَبِئْسَ شِقَاقَ بَعِيرٍ﴾ نهو دوو کۆمهله که زالم و ستم کارن له

دوژمنایهتی و بهرامبهر کی یهکی زؤر دوور دان، واته زؤر دوژمن و دژ و پیچوانه‌ی
 نایینی خوا و پیغمبهر و باوهرداران، کهواته چاوهروانی خیرو بیریان لی ناکری و
 گهرانه‌میان نابی له گومرایی یهک که وان له‌سری.

۲- ﴿وَلْيَعْلَمَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ﴾ بؤ شه‌می شهوانه‌ی که زانینیان پی دراوه
 - واته باوهر داران - بزنانن که شه‌ریگا دان به شه‌یتانه شتیکی راسته و به‌جی یه و
 به‌رژمونه‌ندی تیدایه له لایهن به‌روهردگارتموه ﴿فَيُؤْمِنُوا بِهِ﴾ به‌هوی شه‌ زانینه‌وه
 به‌ردهوم و دامه‌زراو شه‌ین له‌سهر باوهر به‌ به‌روهردگارت ﴿تَنَحَّيَتْ لَهُمْ قُلُوبُهُمْ﴾ نینجا
 به‌هوی شه‌موره دل‌ه‌کانیان مل که‌چ شه‌بی بؤ خوا و سام و ترسیان شه‌بی، ﴿وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادِ
 الَّذِينَ ءَامَنُوا إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ﴾ به‌راستی خوا رینمونی کسری شه‌وانه‌یه که باوهریان
 هیناوه و رابه‌ریانه بؤ ریگای راست، واته به‌هوی باوهره‌که‌یانه‌وه خوا نایه‌لی سهریان
 لی بشینوی و گومرا بین، ههر گری و کوسپی بیته ریگایان خوا رابه‌ری یان شه‌کات بؤ
 کردنه‌وه و ته‌خت کردنی، کهواته ههرگیز سهرگردان و سهر لی شیواو نابن و گومان و
 بی ناکایی دل‌یان داگیر ناکات، به‌ فاک و فیک و پر و پوچ و توره‌ماتی دوژمنانی نایین
 پی یان هه‌لنا‌خلیسکی، لی‌کولینه‌وه و دوان له‌باری یه‌که‌م و دووم له‌و سی باره‌ی که
 وتمان لی‌ره‌دا دواپی هات.

نینجا ماوه‌تموه دووان له‌باری سی یه‌م که بریتی یه له هوی سوژده برندی کافرمان
 له‌گمل پیغمبهر و یارانی دا و بوو به‌هوی گهرانه‌وه‌ی شه‌و تا‌قه‌می کوچیان کرد بؤ حبه‌شه.
 بؤ شه‌م به‌به‌سته‌ش شه‌لین: شتیکی ناشکرایه که شه‌م قورنانه هیز و ده‌سه‌ل‌اتیکی زؤر گرنک و
 به‌تینی هیه به‌سهر دل و دهروون دا و گه‌لی جار به‌جوړی کاری کردوه له هه‌ندی دل و
 دهروون، مه‌ردوم سهرسام و سهرگردان شه‌کات. بؤ نمونه با ته‌ماشای شه‌و چوار رووداوه
 بکری که له سورته‌تی (ص) و (حم) ی سوژده‌دا نوشیمان له‌کاتی ته‌فسه‌ریان دا که خوا وای
 ریک خست له‌پیش شه‌م سورته‌تموه شه‌وانم ته‌فسه‌ر کرده‌وه، با ته‌ماشای شه‌و چوار رووداوه
 بکری که پیشانی شه‌من تا چ راده‌یک شه‌م قورنانه به‌هیز و کاریگه‌ره ته‌نانه‌ت له دهروونی

ئەو كۆمەلە مل ھۆرە سەركىشەى قورەيشدا؟! ئەوانە مەترسى يان لەكار كردنى ئەم قورئانە
 لە رادەيەك دا بوو لەكاتى قورئان خویندىنى پىغەمبەردا (ﷺ) ئەيان كرد بە ھۆسە و چەپلە
 لىدان و وتارو شىعر و وىژە وتن تا گوىى لى نەگىرى و كاریان لى نەكات، كەواتە راست نى
 يە كە سەر سوپ بىمىنى لەو سوژدە بردنەيان، لەگەل مۇسلمانەكان دا لەكاتى بىستىن و گوى
 كرتىيان لەسورەتى (النجم). بە تايبەتى لەكاتىك دا كە قورئان خوینەكە پىغەمبەر بىت (ﷺ)
 كە وىستىبىتى بە تايبەتى بىخوینى بەسەريان دا بەو رۇج و ھەستەى كە پىئى ھەرگرتووه لە
 جویرەئىلەو، وىستىبىتى بەو رۇجە تايبەتى يە بىخوینى بەسەريان دا بۇ كار لى كرتىيان،
 بىگومان زۆر جىئى خۇيەتى كە بەو جۆرە كارى لى كردىن و تا ئەو رادەيە خۇيان پى نەگىرى
 سوژدە بەرن و بگەون بە روودا بۇ ئەو خۇايەى كە باوھريان ھەبوو بە بوون و پەروەردگارنىتى
 بۇ خۇيان و ئەو بوونەوھەرى تىايى دا ئەژىن و بتەكانىيان ئەپەرسەت بە نىيازى ئەو نەزىكىان
 بخەنەو لە خواو، ئىنجا ديارە ئەو ھوالى سوژدە بردنە كاتى گەيشتە مۇسلمانەكانى
 حەبەشە دلىئاي كردن كە ھەموو قورەيش مۇسلمان بوون و باوھريان ھىناوھ ئىتر چۆن لە
 خۇشى دا بە چەسپانى نەگەرىنەو بە تايبەتى لە پىش ئەو رووداوەدا حەزەتى عومەر
 مۇسلمان بوو بەھۆى ئەوھو مۇسلمانەكانى مەككە دەسەلات و ھىزىكىان پەيدا كرد و ئەو
 ھوالەشىيان پى گەيشتبوو، لىرەدا دوايى ھات ئەم باسە كە بەناوبانگە بە مەسەلەى
 غەزانىق، باوھرم وايە ھەركەس بەچاوى ئىنسافەوھ ورد بىتەوھ لەمەى كە لەم بارەيەوھ
 نووسىمان و ھەرمان گرت لە فەرمایشتى زانا بەرزەكانى ئىسلام، ھەركەس بەو چاوھ راستى
 يەوھ ورد بىتەوھ ھىچ جۆرە گەرد و گرى يەك نامىنى لەدلى دا لەبارەى دەست ھەلبەستى و
 دەلەسەيى ئەم ھوالە و ئەم مەسەلە ناپاستەوھ، ئەزانى كە ئەم نايەتەنە ھىچ پەيوھندى نى
 يە بەم مەسەلەيەوھ، تەفسىرە راست و بىگەردەكەى ئەمەيە كە وتراوھ، خوا بمان پارىزى لە
 شوین كەوتن و باوھر بە شتى پەر و پووج.

وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِرْيَةٍ مِّنْهُ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ يَوْمَ عَقِيبٍ ﴿٥٥﴾ الْمَلَأَ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٥٦﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٥٧﴾

ئینجا حال و پاشمرۆژی تاقمی یه کم باس نهکات و نه فرموی: ﴿وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِرْيَةٍ مِّنْهُ﴾ نهوانی که کافر و بی باورین کوتایی ناهینن و همیشه له گومان و دوو دلی دان له قورئان و باورپی پی ناهینن ﴿حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً﴾ ههتا رۆژی دواپی یان بؤ دیت ﴿أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ يَوْمَ عَقِيبٍ﴾ یان سزای رۆژکیان بؤ دیت که بی پیت و فهره بویان و رۆژی تری به دوادا نایهت، بهلکو نهپراوه و همیشهپی یه ﴿الْمَلَأَ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ﴾ پاشایهتی و دسهلات لهو رۆژهدا تنیا هینی خواجه و تایبهتی یه به خواوه، واته به وینهی ثم رۆژ و جیهانه نی یه که به دیمهن و روالهت خهلکی مولک و دسهلاتیان هیه، بهلکو لهو رۆژهدا هیچ کس هیچی بهدست نی یه به دیمهن و روالهتیش، ئینجا با بزانی لهو رۆژهدا خوا چی نهکات دهربارهی خهلکی؟ ﴿يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ﴾ بریارو حوکم رانی نهکات له نیوانیان دا، پاداشت و تۆلهی نهاداتوره و نهیسنی وهکو به کورتی رونی نهکاتوره بهم فرمودهیه: ﴿فَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ﴾ نهوانی لهم جیهانهدا باورپیان هیناوه به نایینی خوا و کردهوی چاکیان کردوره نهوانه وان له بههشتانی ناز و نیعمت دا، ﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا﴾ نهوانی که کافر بوون و باورپیان نههینا و نایهتکانی ئیمهیان به درؤ دانهنا ﴿فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ﴾ نهوانه بههوی شهوه لهم جیهانهدا بهو جوره بوون سزایهکی رسواکمریان بؤ هیه که بی نابوو سهر شوپریان نهکات بینجه له نیش و نازارهکی شهوش له تۆلهی مل هوپی و لوت بهرزی ثم جیهانهیان. ئینجا به تایبهتی باسی پاداشتی تایبهتی نهو کۆمهلهی که کۆچیان کرد له مهککوره بؤ مدینه له پیش گرتنی شاری مهککه و هاتنی نهو بؤ ژیر نالای نیسلام،

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قَاتَلُوا أَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا
 وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ الرَّزُقِينَ ﴿٥٨﴾ لِيُدْخِلَنَّهُمْ مُدْخَلًا يَرْضَوْنَهُ. وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ
 حَلِيمٌ ﴿٥٩﴾ ذَلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ بِهِ، ثُمَّ بَغَىٰ عَلَيْهِ لَيَنْصُرَنَّهُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ
 لَعَفُوفٌ غَفُورٌ ﴿٦٠﴾

نه فرموی: ﴿وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قَاتَلُوا أَوْ مَاتُوا﴾ نهوانی که کوچیان کرد له رنگای خوادا و بهسه لهبر رهامندی خوا له پاش دا کوژدان، یان مردن بهبی کوشتن ﴿لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا﴾ سویند به خوا نهوانه خوا بهش و رۆزی بهکی چاک و شیرینیان نه داتی که تایبتهتی به بهوانهوه نیتر لهم ماوهی که پئی نهوتری بهرزخ، واته ماوهی مانهوهی گوژ و دوی مردن تا کاتی زیندور بوونهوهی رۆزی دوی، یان رۆزی بهکی جیاوازی تایبتهتی له بهمهشت دا ﴿وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ الرَّزُقِينَ﴾ بیگومان خوا باشتیرینی رۆزی دهرانه، چونکه خوا به بی حساب و ژماره نهیدات، خوا بهبی پیویست و چاوهروانی پاداشت و بریتی نهیدات، نهوهی خوا نهیدات خوی دروستی کردوه و هینی خویتهتی و تنیا خوا رۆزی دهری راستهقینهیه، بهلام خملکی هر شتیک بدا به چاوهروانی شتیک و بریتی نهیدات، هرچی نهیدات به حساب و ژمارهیه و به روالهت نهبی خاوهنی هیچ شتیک نی به که نهیدات بهلکو هرچی نهیدات هینی خواجه، ﴿لِيُدْخِلَنَّهُمْ مُدْخَلًا يَرْضَوْنَهُ﴾ سویند بهخوا خوا نهوانه نهخاته جی و شوینی که خویان پئی رازین، ﴿وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ﴾ بهراستی خوا زانا و ناگاداره به هموو بارو حالیکی نهمانیش و دورژنهکانیشیان، نهمانه بهو جوړه پاداشت نهیداتوه و تولهش نهسینی لهو دورژنه ستم کارانهیان، بهلام ومکو ناگاداره زور به دهرونه و پهله ناکات له توله سندن دا، نهو کسانهی که کوچ نهکن له رنگای خوادا خویان روت نهکن له هموو شتیک دا دهرون حمزی لی بکات، له هموو شتیک که شانازی پیوه نهکات و سووره لهسری، سامان و دارایی و خزم و کس و کار و ولات و نیشتمان، دهست لهمانه هموو هملنهگرن له رنگای رهامندی خوادا و له پیناوی

نایبینی خوادا، کهواته مافی خویانه بهو جوړه به گرنګ بګیرین نیتر با لهو ریګایه‌دا نه‌کوژرین
 و له‌سەر ریګای خویان بمرن، چونکه هه‌موو گیانی خویان خستووته سەر ده‌ستیان بۆ نهو
 مه‌به‌سته پیرۆزه. جا نیتر نه‌ګر خوا کوژرانی به‌نسیب نه‌کا نهو بلی چی؟ نه‌وانه ده‌ستیان نا
 به هه‌موو بهش و رۆزی یه‌کیانه‌وه له‌م جیهانه‌دا، کهواته خوی خاوه‌ن به‌زه‌یی نهو بهش و
 رۆزی یه‌ګوره‌یان نه‌داتی له‌بریتی دا که ګوره‌تر و به‌رېز تر و خوشت و به‌نرخ تره له‌وه‌ی
 له‌ده‌ستیان چووه، نه‌وانه له‌جیګا و شوینی خویان ده‌رچوون بۆ شوینیک که خوا پنی
 خوشه، کهواته خوایش له‌بریتی نه‌وه‌دا نه‌یانخاته چی و شوینیک که ده‌روونیان چه‌زی پی
 کات و رازی بیت پنی. نینجا به‌شینه‌وی گشتی باسی حوکم و بپریارنکی گشتی نه‌کات
 له‌بارهی نهو که‌سانه‌ی که ده‌ست دریزی یان لی کراوه، بۆ ګه‌یاندنی دوا هاتنی مه‌به‌ستی
 پېشوو، ده‌ست کردن به‌مه‌به‌ستیکی تری سه‌ربه‌خۆ و وشه‌ی ﴿ذٰلِكَ﴾ نه‌مینتی که به‌ګویره‌ی
 زمانی عه‌ره‌بی له‌م جوړه شوینانه‌دا نهو وشه‌یه به‌کار نه‌مینتی بۆ جیا کردنه‌وه و پچپینی دوو
 مه‌به‌ست و وتار له‌یه‌کتر، نه‌فهرموی: ﴿ذٰلِكَ﴾ کار نه‌وه‌بوو که باس کرا و دوا‌یی هات نه‌وا
 ده‌ست نه‌کری به‌م مه‌به‌ستی تره: ﴿وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوِبَ بِهِ﴾ هه‌رکه‌سیک تۆله‌ بسینتی له
 ده‌ست دریزی که‌ر به‌وینه‌ی تاوان و ده‌ست دریزی یه‌که که لی ی کراوه ﴿ثُمَّ بِنِيْ عَلَيْهِ﴾ له
 پاشان هه‌می تر ده‌ست دریزی له‌سەر کرا ﴿لِيَنْصُرَهُ اللهُ﴾ بیګومان خوا یارمه‌تی نه‌دات و
 زالی نه‌کات به‌سەر نهو ده‌ست دریزی که‌ره‌دا. بیګومان چاوپووشی و لی بو‌ردن به‌لای
 خواوه‌ چاکتره و جیګای لی خوش بوونه و هوی رهماه‌ندی خوایه، به‌لام نه‌ګر هات و
 ده‌ست دریزی لی کراو نهو باره چاکه‌ی نه‌ګرت و شوینی پی خوش بوونی دل و ده‌رونی
 خوی که‌وت، و تۆله‌ی سه‌ند، خوا هه‌ر یارمه‌تی نه‌دات، ﴿اِنَّ اللهَ لَمَفْرُوعٌ غَفُوْرٌ﴾ چونکه خوا
 زۆر لی بو‌رده و داشا‌رده‌ره، نه‌بو‌ری و چاوپووشی نه‌کات لهو تۆله‌ سینره‌ که شوینی پی
 خوش بوونی خوا نه‌که‌وت و شوینی نارمزوی خوی که‌وت و نهو باره ناراسته‌ی دانه‌شاری
 و نه‌یسپرنه‌وه، نینجا دل به‌هیز نه‌کات و دلنای نه‌کات له‌سەر نهو یارمه‌تی دانه‌ به
 پیشاندان و سه‌رنج راکیشان بۆ چه‌ند به‌لکه و نیشانه‌یه‌کی گرنګ له‌م بوونه‌وه‌ره‌دا که
 هه‌ندیکن له‌به‌ره‌م و دروشمی ده‌سه‌لات و توانای بی سنووری خوا،

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ يُوَلِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٦١﴾
 ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ
 الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٦٢﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً إِنَّ
 اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿٦٣﴾

نه فرمودی: ﴿ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ يُوَلِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ﴾ فهو یارمتهی دان و زال کردنه به هوی نه وهیه که خوا شهو نه خاته ناو روژ و روژ نه خاته ناو شهو، بهم رهنکه له شهو نه خاته سر روژ له هندی و هرزدا و له روژیش نه خاته سر شهو له هندی و هرزی تردا، یان تاریکی شهو نه هینی به سر شوینی رووناکی روژدا و رووناکی نه هینی به سر شوینی تاریکی شهودا، واته نهو یارمتهی دان و زال کردنه به هوی نه وهیه که خوا توانا و دسه لات داره به سر زال کردنی هندی له دروست کراوه کانی به سر هندیکی تردا که دژی یه کترن، به نوبه هر جاریک یه کی زال نه کات، بو وینه و مکو شهو و روژ. ﴿وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ﴾ نهو زال کردنه به هوی نه وهیه که خوا بیسر و بینایه، قسهی دست درژی کمر و دست درژی له سر کراو نه بیستی و کرده و بیان هموو نه هینی!! بیگومان شهو خستنه ناو روژ و روژ خستنه ناو شهو به هر جور و باری بیگری به رژیمیکی زور تیرو ته و او و سال دوانزهی مانگ دین نه چن له پیش چا و مانه وه، به راستی نیجگار شتیکی سر سوپهینه رن، نیشانه و به لگه یه کی زور روون و ناشکران له سر زانین و توانین و لیزانی و کاردرستی خوی گه وره، به لام به هوی نولفت و شیوه گرتنه وه دل بی هوش و بی ناگا نه بیت له نایابی و سر سوپهینه ریتی یه که بیان له بر نه وه قورنان هموو جاری سرنچ رانه کی شی بو نه م جورده شته گرنگانه و دل بیدار نه کات وه و باوه به پروردگار به هیز و دامه زراو تر نه کات، ﴿ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ﴾ نهو زانین و توانینه ته و او هوش به هوی نه وهیه که ته نیا خوا راست و خوی به خوی هیه و نه بی هر بی و نه بوونی به هیچ کلوج ناگونجی،

تەنیا ئەو خۆپە سەرچاوەیە بۆ بوونی ھەموو شتێک و تەنیا ئەو خۆپە و جگە لەو شایانی
 پەرستنی یە ﴿وَأَنْتَ مَا تَدْعُوهُمْ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ﴾ ئەوەی کە خەلکی ھاواری لێ ئەکەن و
 ئەپەرستنی بێجگە لەخو ئەو ناپراستە و نەبوونی و نە ھیچ شتێکی بەخۆی نی یە و
 لەخۆپەو نی یە و بە ھیچ جۆرێک شایانی پەرستنی و داوا و ھاواری لێ کردنی نی یە. ﴿وَأَنْتَ
 اللَّهُ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ﴾ تەنیا خوا بلێدە بەسەر ھەموو شتێک دا و گەورەییە، کەواتە ھیچ کەس
 و ھیچ شت شایانی ئەو نی یە بکری بە ھاوبەش بۆ خوا. ئینجا بە بۆنەی باسی شەو و
 رۆژەو ئەو بۆ باس و پیشاندانی ھەندێ تر لە بەلگە و نیشانە روونەکانی و بەرھەمە
 نایابەکانی توانین و زانیینی خوا لەم بوونەو ھەردا، ئەفەرموی: ﴿لَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ
 مَاءً﴾ ئایا نەت زانیووە و نایینی کە خوا لەلای سەرۆو ھەو ھەو ئاوی باران ئەبارینی و ئەبەینی ئەو
 خوارووە ﴿فَنُصِصَ الْأَرْضَ مَخْضَرَةً﴾ بەھۆی ئەو ھەو ھەو ئەگەری بە خاوەن سەوزی و لەگیا و
 گژ و کشت و کال و دار و درەخت، لەپاش ئەو ھەو ھەو ئەو زەوی یە بە پێش چاوەییە وشک و
 برنگ و بی ھیچ سەوزی یە، ھاتنە خوارو ھەو ھەو باران و بێینی زەوی بە سەوزی لە ماو ھەو
 شەو و رۆژێک دا بەو شێو شێو شێرینە کە ھەموومان ئەزانین، بەراستی وەک شەو و رۆژە کە زۆر
 زۆر ھۆی سەرسامی یە ئەمیش وەک ئەوان ئولفەت پێو گرتنی نایابی یەکە لە پێش چاو
 ناھیلی، بەلام کە کاتی چا و ھەست کرایو ھەو بێگومان ئەو شتە نایابە و شێو شێرینە دل و
 دەروون ئەبەینی ئە سۆز و پەروش و جۆش و ھەندێ جار کە ئەو چلە گیا سەوزە ئەبەینی لەو
 قو ھە دەشە دیتە دەرو ھەو دل و ھەست ئەکات کە ئەو چلە سەوزانە ھەموو بێچوو رۆلە یەکی
 ورد و بچکۆلانەن زەردە خەنە ئەکەن بەدەم تەماشای کەرانو ھەو، ﴿لَنْ يَكُونَ اللَّهُ لَطِيفٌ خَيْرٌ﴾ بەراستی
 خوا زانیینی ئەگات بە ھەموو شتێکی ورد و درشت و ئاشکرا و شاراو ھەو، یان خاوەن لوتف و
 بەرھەمیە بە بەندەکانی، سوود و قازانجیان پی ئەگە یەنیت بە نەرم و ناسکی و ناگادار و
 زانیە بە چارەسەر و تەگبیری ھەموو شتێک، ئاشکرا و نەینی و بە زانین و ناگاداری و
 سەرپەرشتی خوا ھەموو کاروباری ئەروات بەرپێو ھەو،

لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٤٤﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ
 لَكُمْ مَاءَ فِي الْأَرْضِ وَالْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ

﴿لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ﴾ هرچی وا له ناسمانهکان و زهوی دا هینی خواجه به دروست کردن و به خاوهنی و مولکایهتی. ﴿وَإِنَّ اللَّهَ لَهُ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ﴾ بهراستی تمنیا خوا بی پیویسته به هیچ شتیک، شایانی سوپاسه له ناسمان و زهوی دا له لایهن ههموو بهندهکانی یهوه، چند نیشانه و بهرهمی تری ناشکرا نهمانه که لهم دور نایهته کورتهدا پیشانیان نهداث: ﴿أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَاءَ فِي الْأَرْضِ﴾ نایا نهت زانیوه که خوا ژیر باری کردوه بو ئیوه هرچی وا له زهوی دا، نامادهی کردوه بو سوود و بهرژوهندی ئیوه لهم زهوی یهدا چند میز و چند سمروته و سامان ههیه که خوا ژیر باری کردوه بو نهم نادهمی یه، که نه‌میش بی ناگایه و لهیری نهچی نهو ههموو ناز و نیعمته و چاکه‌ی که شمو و روژ نهم دیو دیو نهکات تیای دا!! به‌نی هرچی وا لهم زهوی یه پان و فراوانه‌دا خوی گهوره ههمووی ژیر بار کردوه خزمته چی یهکی که‌مهر به‌سته‌یه بو نهم نادهمی یه، ههموو شتی نهم زهوی یه‌ی ریک و پیک کرده له‌گه‌ل سروشت و میز و وزه، نه‌گهر خوا بهم جوړه ریک و پیک و گونجاوی نه‌کردایه نادهمی هر ژیانی بو نه‌نه‌کرا چ جای سوود و که‌لک وهرگری له زهوی و نهوه‌ی وا له زهوی دا، نه‌گهر پیک هینان و پیکه‌وه نانی له‌شی نادهمی بهم جوړه‌ی ئیستای نه‌بوایه که ریک و پیکه له‌گه‌ل ناو و هه‌وا و خورا‌که‌که‌ی دا ژیانی بو نه‌نه‌کرا، نه‌گهر هه‌وا له روی زهوی دا نه‌بوایه، یان جیاواز بوایه له‌م باره‌ی ئیستای له ناسکی و سووکی و نه‌ستووری و قورسی و قه‌لموی دا نادهمی نه‌خنکا، یان ده‌سته پاچه نه‌بوو لهوه‌ی هوی ژیان هه‌لمزی به‌هوی هه‌واوه، هه‌روه‌ها ههموو شته‌کانی تری نهم زهوی یه و نهوه‌ی وا لهم زهوی یه‌دا که لیک دانهوه‌ی زور دریزه نه‌کی‌شی و پیویستیش ناکات به‌و دریزه پیدانه له ههموو شوئنی‌ک دا جا نهم ریکی و پیکی و گونجاوی یه، به‌هوی ژیر بار بوونی زهوی یه و نهوه‌ی وا له زهوی دا،

دیاره نهموش به بریار و فرمانی خوابه، خوی گهره زهوی و نهموی وا له زهوی دا ژیر باری کردوه بۆ نادمی بهموی نهموه نادمی کردوه به خاومنی نهمو هموو هیز و وزه و ژیری و لیژانی یه، که دست نهمن و شیاون بۆ دوزینهوه و دست خستنی نهمو هموو سرهوت و سامان و هیزهی که خوا لهم زهوی یهدا سروستی کردوه که بهره بهره نادمی ریئی پی بردن و ری یان پی نهمن و نهمدوزنهوه یه که له دوا یه که به جوئی هرکات پیوستی پهیدا بکات به شتیکی تازه قاپی لی نهمکاتوه بۆ دوزینهوه و دست خستنی نهموی پیوستی پی هیه و هر جاری بیم و ترس پهیدا بکات له نهمان و دوا هاتنی نهموشته، که پیوستی یهتی، خوا شتی تری بۆ نهمرخات له بریتی و جیگای دا، بۆ وینه نهموت و نهموی له نهموت فراهم دیت که ژیانی نهموی لهسره خوا بوی نهمرخست، شتهکه بیم نهمکری له نهمان و دوا هاتنی، خوا قاپی نهمزهیکی تری لی کردوه که بریتی یه له نهمزهی هیزی زهره و هایدروجن، نهمگرچی هیشتا به وینه مندال وایه که لاقرتی و دست بازی بکات به ناگر، که لهوانیه خویشی و خملکیش بسووتینی مگر خوا فیری بکات، رینمونی بکات بۆ رنگای بهکار هینانیا بۆ سوود و بهرهومندی و نهمدان کردنهموی ولات.

﴿وَالْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِي﴾ خوا کهمشتی ژیریار کرد بۆ نیوه که له کاتیک دا له نهمیادا نهمگری و هات و چۆ نهمکات به فرمانی خوا، بیگومان چند هویکی تایبته هیه بۆ پیک هاتنی نهم کاره گرنگه که نادمی پیوستی هیه پیی وهکو له چند شوینیکی تردا باس کرا، نینجا خوا نادمی فیر کرد و رابری کرد بۆ پیک هینان و بهکارهینانی کهمشتی له بهرهومندی ژیان دا، نهمگر یهکیک لهم هویانه نهموایه یان نادمی فیر نهمکرایه نهم کاره گرنگهی بهدی نهمهات، کهماته نهم ژیر بار کردنه هرچونی بهلگه و نیشانهیهکی روونه لهسر زانین و لیژانینی و کارروستی و تهوایی خوا، هرهمها چاکه و بههرهیهکی نیجگار گهرهیه، به بی نهم ژیان لهم جیهاندا ناریک و ناتهمواه،

وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرؤُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٦٥﴾ وَهُوَ الَّذِي

أَخْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِسُّكُمْ

﴿يُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ﴾ خوا ناسمانی راگیر کردوه لهمی بکوی

بسه زهوی دا مگه به مهیلی و خواهیشی خوی وکو له کاتی ویران بوون و تیک چوونی

ثم جیهان و هاتنی رژی دوی دا، خوی گوره ثم بوونهوهی دروست کردوه به

گویرهی شو رژی می بوی داناوه و هلی بزردهوه بوی، به پیی شو رژی و ناموسه شو

هموو نستیره و مانگ و رژی راگیر کردوه و بهزی کردونهتوه و دور له یهکتر و

هر یهکه خولگی تایبتهی خوی هیه بی وستان و چان و گردش و خولانهوهی تیا

شکات، به بی نه می یهکی یهکی هلهکوی یان دوا و بهری بی بوی هیچ کام، به بی نه می ثم

قباره گورانه - که راگیری کردون به لای سهروه - رژی له رژیان یهکیکیان یان بهشیک

له یهکیکیان چ جای هموو، بکویته خوارهوه بهسهر ثم زهوی یه دا، خه لکی له چاکه و

بههریه بی ناگایه و نرخ نی یه له پیش چای مگه لای کسینک که ژیری تیر و توار

بی و بیر بکاتهوه، یان له هندی کات دا که زانایانی ناسمان هوال نه من به می که بهشی

له نستیره یه کهوتوهه رنگا بهره و زهوی له کاتدا بیم و ترس پیدا شهیت و

دانیشتوی هموو ولاتی مترسی شکات که بکوی بهسهر ولاتهکیان دا، وکو شو

هوالی که بلو بووهوه و چوار سال له مهر پیش و ترس و بیم کهوته نیوان خه لکی یهوه،

زانایانی ناسمانی له بهری ثم رژی تیر و تواروه نهگوپارهوهی بوونهوهوه قسه و باسی

زوریان کردوه و وتوه، به لام هیچ ناگاته ناوه بوک و بنج و بنهت، به لکو هموو

نهگه ریتوه بوی روون کردنهوهی بوونی شو ناموس و هیزه راگیر کس و راکیشهره ی که

دانراوه له بوونهوهوه دا، نیت به بی نه می هیچ کس له هیچ تر حالی بووبی و شو هموو

قسه و باس و لیکولینهوه حق وایه باشر بیته هوی به میزی و پتهوی باوه بهر خویبه ی

که نم بوونه‌وه‌ری داهیناوه بهو هموو رژیم و هیز و ناموسه‌وه، شه‌گهرچی زوریان
 مه‌به‌ستیان لهو لیکۆلینه‌وه‌یه دور خستنه‌وه‌ی قودره‌تی خواجه لهو مه‌یدانه‌دا!! بی‌گومان شه
 نیاز و مه‌به‌سته زۆر لار و چه‌وت و نار‌ه‌وایه و به راستی هۆی شه نیاز و مه‌به‌سته سه‌ر لی
 شیوان و لادانه له راسته شه‌قامی ژیری، چونکه رنگا بردن بهو شته نه‌ینی یه نایابانه
 باشترین نیشانه و به‌لگه‌ی روون و ناشکران له‌سه‌ر بوون و زانین و ده‌سه‌لات و کار‌دروستی
 داهینهر و دانهره‌کیان. خواجه‌گه‌وره شه هموو شته‌ی ژیر بار کردوه بو ناده‌می، قاپی
 هموو پیت و فه‌ریکی لی کردونه‌ته‌وه و به فراوانی هۆی رینموونی بو فه‌راهم هیناون، شه
 ناسمانه گرنگه‌ی بو راگیر کردوون با تاوان و خرابه‌کاریشییان هه‌بیت، چونکه ﴿إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ
 لَرُؤُوفٌ رَّحِيمٌ﴾ به‌راستی خوا زۆر میه‌ره‌بان و خاوه‌ن به‌زه‌یی یه به ناده‌می، له‌پاش پیشاندانی
 شه چه‌ند به‌لگه و به‌ره‌می توانا و ده‌سه‌لاتی خوا له‌م بوونه‌وه‌ره‌دا، ئینجا دیته سه‌ر باسی
 ناده‌می خۆیان: باو و ره‌وشتی ژیان و مردنی خۆیانیان شه‌خاته پیش چاو و هه‌ر شه
 ره‌وشت و باوه شه‌کات به نیشانه له‌سه‌ر زیندوو بوونه‌وه‌یان، شه‌فه‌رموی: ﴿وَمَرُّ أَلْدَّتِ
 أَخْيَاكُمْ﴾ خوا که‌سیکه که له یه‌که‌م جاردا کردنی به زیندوو و گیانی کردن به به‌رده‌دا، ﴿ثُمَّ
 يُبْسِكُمْ﴾ ئینجا له‌پاش شه‌وه شه‌تان مرینی هه‌ر کاتی ماوه‌ی ژیاقتان دوایی هات، گیان به
 به‌رده‌دا کردنی یه‌که‌م جار موعجیزه‌یه‌کی زۆر گرنگه، هموو کات تازه و دووباره شه‌بیت‌ه‌وه به
 شه‌وه به روژ و شه‌تیکی نه‌ینی وایه هموو ژیری یه‌که‌م سه‌رگه‌ردانه تیای دا و هه‌روه‌ها
 مردنیش شه‌تیکی نه‌ینی وایه که هه‌چ که‌س نازانی چۆنه و چۆن په‌یدا شه‌بیت، راده‌ی
 جیاوازی شه دوو شته نه‌ینی یه هه‌جگار زۆره و جیگای بیر لی کردنه‌وه‌یه، شه دوو شته
 په‌یدا بوونیان ناشکرایه، به‌لام زیندوو بوونه‌وه‌ی دووم وه‌که شه دوانه روون و ناشکرا نی
 یه، چونکه نی یه به پیش چاوه‌وه، به‌لام به‌لگه و نیشانه‌ی راست و گونجای نامانه و حازر
 و بززه هه‌ر له په‌یدا بوونی یه‌که‌م چاره‌وه روون شه‌بیت‌ه‌وه،

ثُمَّ يُحْيِيكُمْ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ ﴿٦٦﴾ لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ

لهبر ئهوه ئهيهينى بهدواى ئهم دوانهدا و ئهفرموى: ﴿ثُمَّ يُحْيِيكُمْ﴾ ئينجا له پاش مردنتان زيندووتان ئهكاتمه، بئگومان همرکەس بى بهش نهى له ژيرى همرگيز سر ناکاتمه له زيندوو بوونه، چونکه له يهکم جاروه چون پيدا بوو هر بهو جوړه ئهشبيتومه، له يهکم جاروه زيندوو نهبوو ئه بى گيانى کرد به گيان دار هر ئه و کسه ئهيكاتمه به گيان دار بهلام زور بهداخوه زور کەس هيه هر بهسر شيوه ئادهمى به له هوش و ژيرى دا بى بهشه له ئادهميتى، لهبر ئهوه بير کردنهوه و تيفكرانى نى به لهم هموو بهلگه و نيشانه رووانه و ئهوه هموو شته نهينى يانه وهکو ئهفرموى: ﴿إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ﴾ بهراستى ئادهمى - واته ئهوانهيان که لهسر رنگاي راستى خوا نين - زور داشاردەر و دان نهينهره به چاکه و بههرهکانى خواى خوى دا، لهپاش پيشان دانى ئهم هموو بهلگه و نيشانان، ئينجا رووى فرموده ئهکاته پتغمبر(ﷺ) بهمه که لهسر رنگاي خوى پروا و گووى لى نهى و لا نهکاتمه بۆلاى بت پرستهکان و دم بازى و مجادلهيان و رنگاي نازاوه و دمه دهمى يان نهداث لهو بهرنامهى خوا ههلبيراردوه بوى، فرمانى داوه به راگهياندى ئهفرموى: ﴿لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ﴾ بۆ هموو ميللتهتيک بهرنامه و شريعهتيکمان داناوه که ئهوه ميللته رهفتاريان پى کردوه و لهسرى رويشتوون و لايان نهداوه به لايهكى تردا، بۆ ويته له رهوانه کردنى موساوه تا عيسا بهرنامه و شريعهتى ئهوه ميللته ئهوه بوو که تهورات هيناي و له عيساوه تا رهوانه کردنى محمد - سهلامى خوا له هموو يان بيت - بهرنامه و شريعهتيان ئهوه بوو که ئينجيل هيناي، له دواى ناردنى محمد(ﷺ) تا رۆژى دوايى بهرنامهى هممووان ئهمهيه که قورئان هيناي جا هر ميللتهتيک دلى خوى کردبیتهوه بۆ هوى رينموونى و بهلگه و نيشانه و رابههرهکانى خوا ئهوه ميللته لهسر رنگاي خوا بووه، همرکام دلى قوفل درابى له ناستى ئهوانهى که خوا کردوونى بههوى رينموونى و کهوتنه سر رنگاي راستى خوا، همرکام بهو جوړه بووبن ئهوه گومرا و سرگرههردان بووه، کهواته دواى ناردنى قورئان ئيتر هموو رنگايهک بهستراوه له خهلقى جگه لهوى که قورئان هيناي، ئه بى هموو بينه ژير سايهى ئهوه و نابى لى ي لابهدين بۆ هيج بهرنامه و شريعهتيکى تر که لهما و پيش نيرراوه بۆ چين و کوملى تر له چهرخىكى تردا،

فَلَا يَنْزِعُ عَنْكَ فِي الْأَمْرِ وَأَدْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ إِنَّكَ لَمَلَأَ هُدَىٰ مُسْتَقِيمٍ ﴿٦٧﴾ وَإِنْ جَدَلُوكَ فَقُلِ اللَّهُ
 أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٦٨﴾ اللَّهُ يَخْتَكُم بَيْنَكُم يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٦٩﴾

چونکه تازه خوا نهمه‌ی قورنانی دانا و دیاری کرد بو هموو ﴿فَلَا يَنْزِعُ عَنْكَ فِي الْأَمْرِ﴾
 که‌واته با خاوهن نایینه‌کانی تر ناژاوه و دهمه دهمیت له‌گه‌ل نه‌کن له کاروباری نایینه‌که‌ت
 دا، واته گوی مده بو قسه‌یان و ماوه‌یان مده له موجدله و دهمه دهمی یان، ﴿وَأَدْعُ إِلَىٰ
 رَبِّكَ﴾ بانگی خه‌لکی بکه بۆلای په‌روه‌ردگارت و په‌رستنی به تاک و ته‌نیا. ﴿إِنَّكَ لَمَلَأَ هُدَىٰ
 مُسْتَقِيمٍ﴾ چونکه به راستی و بیگومان تو له‌سه‌ر ریگایه‌کی راستی که هر که‌سینک نه‌و
 ریگایه بداته بهر نه‌یگه‌یه‌نی به نامانج و کامه‌رانی له هه‌ردوو جیهان دا، ﴿وَإِنْ جَدَلُوكَ﴾
 نه‌گه‌ر نه‌وانه مجاده‌له و دهمه دهمی یان له‌گه‌ل کردی ﴿فَقُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ﴾ نه‌وه‌یان پی
 بلی: خوا زاناتر و ناگادار تره به هموو کرده‌وه‌یه‌ک که نیوه نه‌یکه‌ن، که‌واته تو له‌یان لی
 نه‌سیننی له‌سه‌ر نهم دهمه دهمی و ناژاوه و سه‌رکینشی یه که به‌کاری نه‌هینن، واته خو‌ت
 خه‌ریک مه‌که به‌وانه‌وه و کاتی خو‌ی به فیرۆ مده به هوی نه‌وانه‌وه، به کورتی نه‌و وه‌لامه‌یان
 بده‌روه، چونکه نه‌وانه مه‌به‌ستیان نه‌وه نی یه ریگایان له حق و راستی بکه‌وی حواله‌ی
 خویان بکه و بلی پی یان: ﴿اللَّهُ يَخْتَكُم بَيْنَكُم يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ﴾ خوا
 له‌روژی دوی دا حوکم و پریار نه‌دات له نیوانتتان دا له هر شتی که راتان جیا‌وازه و به
 ناژاوه و دو‌به‌ره‌کین تیای دا، بیگومان خوا حاکمینکی وایه که‌س توانای نی یه دم بازی
 بکات له هیچ حوکم و پریاریکی دا، چونکه له‌و روژه‌دا دم بازی نامیننی و که‌س نیزاع و
 ناژاوه‌ی نی یه له پریاره‌کانی روژی دوی دا، خوی گه‌وره هر پریاریک نه‌دا له زانین و
 ناگاداری ته‌واوه‌یه، چونکه هیچ هؤ و نیشانه و رابه‌ری یاخی نابی له زانینی نه‌و، هیچ
 شتی شاراوه و نه‌یننی نابی له‌و، ته‌نیا خوا زانایه به هرچی وا له ناسمان و زه‌وی دا، که
 هه‌ندی له‌وانه کرده‌وه و نیازی خه‌لکی یه،

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧٠﴾
وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يَنْزِلْ بِهِ سُلْطَانًا

وهكو نه فرموی: ﴿أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ﴾ نایا نت زانیوه که بیگومان خوا نه زانی و ناگاداره به هرچی وا له ناسمان و زهوی دا؟ زانینهکی خوا وهکو تیر و تهواره، هیچ کهم و کوپی تیا نی به به هیچ کلوج لاوازی و نمان و لهیرچون روی تی ناکات، بلكو هر بووه و ببی سهرتا هر همهیشه و هر نبی به بی برانهوه و دواپی هاتن، ﴿إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ﴾ هرچی وا له ناسمان و زهوی دا هرچونی زانینی خوا دهوری داوه هرورهها هموری له کتیبیک دا نووسراوه، واته (لوح المحفوظ) وهکو کوپ و جهماوهری زانیانی لهسهره بیگومان هست و ژیری نادهمی کول و کول و ماندو نبی له بیر کردنهوه له هندی لهوی که له ناسمان و زهوی دا همیه، جا وهره بیر بکهینهوه لهوی که نهو همووه به بی بهر و دوا و به بی جیاوازی له هموو کات دا یهکسر له زانینی خوادا بووه و همیه و نبی به بی کوتایی. نهوش به سووک و ناسان و به بی نرک و زحممت وهکو نه فرموی: ﴿إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ﴾ بهراستی زانینی نهوی وا له ناسمان و زهوی و نووسینی لهو کتیبهدا، سووکو ناسانه لهسر خوا. له پاش نهوه فرمانی دا به پیغمبر(ﷺ) که لهسر بهرنامهی رنک و راستی خوی بپوا نینجا باسی هندی لار و چوتی و نهفامی و نارهایی بهرنامهی نهو بت پرستانه نکات که نیان ویست دهمبازی بکن له نایینی خوادا و روونی نهکاتهوه که نهوانه بی بهشن له کومهکی خوا، بی بهشن له هیچ یارمتهی دهرنک، نه فرموی: ﴿وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يَنْزِلْ بِهِ سُلْطَانًا﴾ نهو بت پرستانه جگه له خوا شتی تر نهپرستن که خوا هیچ نیشانه و رابهرنکی نه نار دوهته خوارموه لهسر رهوا دانی پرستنی نهوانه.

وَمَا لَيْسَ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ ﴿٧١﴾ وَإِذَا نَتَلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا بَيِّنَاتٍ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِ
 الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنْكَرَ يَكَادُونَ يَسْطُورُونَ بِالَّذِينَ يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا قُلْ
 أَفَأَنْتُمْ يُشْرِكُونَ مِنْ ذَلِكُمْ النَّارُ وَعَدَهَا اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَبَشِّرِ الْمَصِيرُ ﴿٧٢﴾

﴿وَمَا لَيْسَ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ﴾ شتی نه پهرستن که خوځان هیچ جوړه زانینکیان نی به پیږی،
 نوزانینی که روون و ناشکرا بیټ لای ژیری، نوزانینی که بهوی تیروانین و بیرلی کردنهوه
 و بهلگه ژیری لهسر هیئانهوه بیټ، واته عقیده و باوهر و پهرستن نه بیټ له زانینهوه
 هملقویت و خاومنهکه دی دنیا و نارام بیټ له ناستی، نهوهش بهوه نه بیټ یان بهلگه و
 رابهرکی ناسمانی لهسر بیټ، یان شتیکی وا بیټ که به هوئی ژیری یهوه بزانی، خو
 ناشکرایه که بهتکان لهوانه بی بهشن له هیچ کام لهو دوو نیشانه و رابهر چ نیشانه و رابهری
 ناسمانی و چ رابهر و نیشانهی ژیری، بهلکو پیچوهوانن، هر دوو جوړه رابهرهکه دی دژی نهو
 عقیده و پهرستنهیه، کهواته نهوانه زالم و ستم کارن، ﴿وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ﴾ هیچ جوړه
 یارمتهی دهریک نی به بو نهو زالم و ستم کارانه له روژی دواپی دا، سهیر تر نهوه به نهو
 سر لی تیک چووانه هرچونی خوځان ناکهونه سر رنگای راست و ری یان ناکهویت له
 راستی، گوئی ناگرن بو نامورگاری راست و بانگ کمر و جار چی خوا، قسهی راست
 وهرناگرن، بهلکو کاتی نامورگاری بکرین و رینموونی بکرین، باشتر سوور نهبن لهسر بار و
 رنگا چوتهکه دی خوځان و بیزاری دهر نهبن له رینموونی کهران و لهوانه په لاماریان بدن و
 دهست و ده میان بو درید بکن و هکو نهفرموی: ﴿وَإِذَا نَتَلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا بَيِّنَاتٍ﴾ هرکاتی
 نایهتهکانی نیمه بخوینری بهسریان دا که روون و ناشکران و رینموونی نهکن بو عقیده و
 باوهری ریک و راست و دوور کهوتنهوه له باوهری لار و خپچ، کاتی بهو جوړه رنگای
 راستیان پیشان بدری ﴿تَعْرِفُ فِي وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنْكَرَ﴾ نه بیټی و نه ناسی له روو و نیو
 چاوانی نهوانه یېروایان نه هیئاوه، روو گرزی و ناشیرینی و روو گوډان و نیشانهی بیزاری
 و کینه و خشم ﴿يَكَادُونَ يَسْطُورُونَ بِالَّذِينَ يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا﴾ به جوړی خهریکن په لامار
 بدن و دهست دریزی بکن و دهست بوهشین لهوانه که نایهتهکانی نیمه نه خویننهوه

بهسریان دا، واته همیشه نهوه کردهوه و رهوشتیانه، مل هوپ و ستم کاران هیچ بلمگه و
 شتیکیان به دستهوه نی یه که پشتی پی بیستن بو برگری کردنی حق و راست و
 کوتابیش ناهینن و گهرانهویان نی یه و مل شوپ ناکهن، کهواته نهبی توند و تیژی و
 هرهشه و تاپال و دست درژی بهکار بینن لهگهل چاکان و رابهران دا، جا لمبر نهوه نهوا
 قورنان بهرامبری یان نکات بهم ترساندن و هرهشه سامناکه که پیغمبر (ﷺ) ناراسته یان
 بکات و پی یان راگه یمنی، نه فرموی: ﴿قُلْ أَفَأُنَبِّئُكُم بِشَرِّ مِّنْ ذَلِكَُمْ﴾ نهی پیغمبر بلی: نایا
 هوانتان بدهمی به خراپتر لهو بیزاری و خشم و نیازی خراپهکاری خوتانه، یان خراپتر لهو
 داخ و کینه یه که له دلتان دایه؟ نهگهر پرسیار نهگری لهو خراپتره له وه لام دا بلی: ﴿النَّارُ﴾
 ناگری دوزه خه ﴿وَعَذَابُ اللَّهِ الَّذِي كَفَرُوا﴾ خوا بهلین و پریاری نهو ناگری داوه بهوانه ی کافرن
 و باوهریان نههیناوه به نایینی خوا ﴿وَيَسَّ السَّيْرُ﴾ نهو ناگره پاشه روزنیکی خراپه بو نهو بی
 باوهرانه، نینجا جارنیکی گشتی نهدات بهسر نادهمی دا له هموو جیهان دا، جاری که به
 شیوهی گشتی دهنگ نهداتمهوه، جارنیکی بی نرخی و بی کاری نهو بت و پرستراوانه ی که
 کراون به هاوبهشی خوا له هموو چین و چرخیک دا و له هموو جور و بابهتیک، جاری نهو
 بی نرخی و بی کاری یه نهدات له شیوهی وینهیهک دا که نهخریته بهر چاو و گوئی
 همووان،

يَتَأْتِيهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٍ فَاَسْتَمِعُوا لَهُ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا
 وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ، وَإِنْ يَسْلُبْنَاهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ
 ﴿٧٣﴾ مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٧٤﴾ اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ
 رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٧٥﴾

نه فرموی: ﴿يَتَأْتِيهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٍ فَاَسْتَمِعُوا لَهُ﴾ نهی گرزی نادمی وینهیکی نایاب
 هینراوتمتوه و باس کراوه، نینجا نیوهش گوی ی بو بگرن، ثم وینهی یاسایک دانهنی و
 شتیکی راست و ربک دهرتهخات، نه فرموی: ﴿الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ﴾ بهراستی
 هموو نهوانه ی نیوه بانگ و هاواریان لی نهکن و نهیان پرستن جگه له خوا هموو نهوانه
 ﴿لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا﴾ هرگیز میشیک دروست ناکن و توانای نهویان نییه. ﴿لَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ﴾ با
 هموو کو بینهوه بوی، دروست کردنی میش به هیچ کلوج ناگونجی بو هیچ کس جگه له
 خوا، چونکه گیانی نهوی و گیانیش شتیکه که هموو دروست کراوهکانی خوا له ناستی
 دهسته پاچه و بی دهسلاتن و هیچ کس جگه له خوا نازانی گیان له چی فراهم دیت،
 چون دیت و له کوپوه دیت؟ بیگومان میش بهکسانه لهگهل حوشر و فیل و کهرکهدهن لهمدا
 که هموو وهک یک دروست کردنیان دهست نادات و ناگونجی بو خوا نهی، بهلام قورئان
 هر میشیکی گرت به دهستهوه، چونکه دهسته پاچهیی له ناستی میش باشر بی هیزی و
 بی نرخ ی بتهکان پیشان نهوات و نهیخاته دل و دهرورنهوه تا نهو گیان لهبره گهورانه،
 نینجا ههنگاوکی گرنک تر نه نیت له پیشان دانی لاوازی و بی نرخ ی نهو بتانندا،
 نه فرموی: ﴿وَإِنْ يَسْلُبْنَاهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ﴾ نهگهر میش شتیکیان لی بستینی و
 دای رنی لی یان به هموو لی ی ناسیننهوه و قوتاری ناکن لی ی، بهلی نهو بت و
 پرستراوانه توانای قوتار کردنی شتیکیان نی یه که میش لی یان دارنی و بیبات، چونکه
 نهو پرستراوانه نهگهر دار و بررد و شتی بی گیانن نهوه ناشکرایه که هیچ جوړه توانین و
 دهسلاتیکیان نی یه و نهگهر نادمی و گیان لهبریش بن نهوانیش هر ناتوانن شتیکه که
 میش لی یان دارنی قوتاری بکن لی ی!! میش چند شتی شاراهوی گرنک له نادمی
 دائهپرنی وهکو قام و بونی خوش و هروهها تهنروستی و چند شتی شاراهوی تر،

تەندروستی چاۋ و ئەندامەكان دائىرنى لە خاۋەنەكەى و بۆشى ناگەرىتقەۋە ئەوھتا پىستىرىن
مىكروپى سىل و تىفوئىد و نەخۆشى يە سامناكەكانى تىرى پى يەو بەھۆى ئەوھو چەند
شتى گىرنگى خۆشەويست دائىرنى لە ئادەمى و تازە ئەوھى كە بردى لى ناسەنرىتقەۋە
بەھىچ رەنگ، بەلى بە پىزىشك و داۋ دەرمان تەندروستى پەيدا ئەيىتقەۋە، بەلام ئەوھى پەيدا
ئەيىتقەۋە شتىكى تازەيە و نەفسى ئەوھ نى يە كە مېشەكە دايرىنى، ئىنجا لە كۆتايى
وئىنەكەدا ئەم رەستەيە ئەيىنى كە مەبەستى وئىنەكە دامەزراوتر ئەكات.

﴿سَمِعَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ﴾ داۋا كەر كە بت پەرستەكانە و داۋا لى كراۋ كە بتەكانە لەر و
لاواز و بى دەسەلاتن، يان داۋا كەر كە مېشە و شت دائىرنى لە بتەكان و داۋا لى كراۋ كە
بتەكانە، يان داۋا كەر كە بتەكان دەستە پاچەن لە گىرانەوھى ئەوھى مېشى لى دائىرنى
ۋەكو بۆنى خۆش و وئىنەى كە مېش پى يانەوھ ئەنېش و ئەيىبن، بە ھەركام لەم سى بارە
ئەگونجى و رىكە لەگەل مەبەستى وئىنەكەدا. ئىنجا لەم كاتەدا ھەست و دەرۋون پىر بوۋە لە
بى نىرخى و بى دەسەلاتى بتەكان، لەم كاتە زۆر رىكەدا بىزارى دەر ئەبىرى لە نەقامى بت
پەرستەكان و خاۋەنەناسى يان، تۈانا و ھىز و دەسەلاتى خوا ئەخاتە پىش چاۋ، ئەفەرمۈى:

﴿مَا فَكَّرُوا اللَّهَ حَقَّ فَكْرِهِ﴾ ئەوانە خاۋايان نەناسىۋە، بە ناسىنى شايانى ئەوھ، ئەوھتا
ھاۋبەشيان بۇ رەوا داۋە، شتىكىيان كىردوۋە بە ھاۋ ناۋى كە بە ھىچ كلۇچىك ئەم ناۋەى بۇ
ناگونجى و رىزى خاۋايان نەگرتوۋە بەو رىزەى كە شايانە بۆى، ئەوھتا خەلكيان لەگەل
پەرستوۋە، خەلكى كە بى دەسەلات و دەستە پاچەيە تا رادەيەك مېشەك لى دائىرنى تۈاناي
لى سەندەئەوھى نى يە لەو مېشە، ﴿إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ﴾ بەراستى خوا بەھىز و تۈانايە و زالە
بەسەر ھەموو شتىك دا، ھىچ شتىك ناتۈانى سەرىنچى لى بكات، لەپاش باسى تاك و
تەنبايى خوا بە بى وئىنە و ھاۋبەش باسى پىنغەمبەرىنى ئەكات، ئەفەرمۈى: ﴿اللَّهُ يَصْطَفِي
مِنَ الْمَلِكَةِ رُسُلًا﴾ خوا كە ناۋى ﴿اللَّهُ﴾ يە لە تىرەى مەلانىكە چەند فروستادەيەك
ھەلنەبىزىرى بۇ نىۋان خۆى و پىنغەمبەران، فەرمان و سىروش بىنن بۇيان، ﴿وَمِنَ النَّاسِ﴾ لە
تىرەى ئادەمىش چەند فروستادە و پىنغەمبەرىك ھەلنەبىزىرىت بۇ ئەمەى بانگى خەلكى بىكەن
بۇ لاي ئايىن و بەرنامەى خوا و ئەوھى لە لايەن خواۋە بۇيان ھاتوۋە پى يان رايگەيەنى
﴿وَمِنَ اللَّهِ سَمِيعٌ بَصِيرٌ﴾ بەراستى خاۋايىسندەۋىبىنايەئەزانى كى شايانى ئەو فروستادەيى يە،

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٧٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
 ارْكَبُوا وَأَسْجُدُوا وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٧٧﴾

﴿يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ﴾ ئەزانى و ئاگاداره به ههموو شتى ئیستا و لەموو بەریان و ههموو شتى لەموو پاشیان و بە ههموو شتى پێش بوونیان و بە ههموو شتیك پاش ئەمان و مردنیان، بە کورتى زانینىكى گشتى و تیر و تەواو بە بى هیچ جۆره كەم و كۆپى يەك، ﴿وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ﴾ ههموو کاروبارى تەنيا بۆلای خوا ئەگەریتەوه، کەواته حوکمران و کار بەدەست تەنيا خوايه، تەنيا ئەو خاوەنى زۆر دەسلاتی راستەقینهيه و تەگبیری ههموو شتیك بەدەستى ئەوه و پرسىار له هیچ کردەوهیهكى ناکرى.

لەپاش روون کردنەوهى پەروو پووجى و لارى و خىچى بەرنامه و ئایینی که بت پەرستەکانى لەسەرن، ئینجا رووی فرموده ئەکاته ئەم میللهته موسلمانانه بو ئەمەى هەلسن بە ئەركى ئەو ئایین و بەرنامه راستەى که بۆیان هاتوو له لایەن خواوه، رێك و راست و دامەزراو بن لەسەرى، لەم فرمودەى دواى یەدا که دوو ئایهته ئەو شەقامه پانە راستەى که دای ناوه بۆ ئەم میللهته ئەو بەرنامه شیرینه که نەخشەى کیشاوه بۆى بە کورتى روونى ئەکاتەوه لهگەل ئەو ئەركەى که خستوو یهتەى یه سەر شانى لەم رووهوه جى و شوین و راده و پلەى بەرزى بۆ دیارىی ئەکات، ههروهها روونى ئەکاتەوه که ریشهى کوتاوه بەناو ههموو گەل و چەرখেکانى جیهان دا لەسەرەتا و بنههتەى ئادەمى یهوه تا ئیستا و لەموو پاشیش تا دنیا دنیايه، ههموو خواناس و خواپەرستەکانیش به دینزایی تەمەنى ئادەمى ههموو يەك کۆمەل و يەك تاقم و يەك میللهتن. له يەكەم جارەوه فرمان ئەدات بە رکوع و سوژده بردن بۆ خوا که مەبەست پى یان لێرەدا و له چەند شوینی تردا نوێژ کردنه، لەبەر ئەوه ئەم دوانه دوو بەش و پارچەى گرنگن له نوێژدا و شیوهى بەندهیى و مل کهچى بۆ خوا لەم دوانەدا ناشکرا تره بێگومان باسى ئەم دوانه و فرمان دان پى یان بەهیز تره و بەرهمى بەتین تره له دەروون دا و باشتەر سوژ ئەخاته دەروون و هەست ئەخاته بزووتنەوه و جۆش، ئەفرەموى:

﴿تَاتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اَرْكَوْا وَاَسْجُدُوْا﴾ نهی کهسانی که بیواتان هیناوه نویژ بهجی بینن

بؤ خوا و رکوع و سوزدهی بؤ بهرن، ئینجا بهشیوهی گشتی فرمان نهدات به خوا پرستی
نهفرموی. ﴿وَاَعْبُدُوْا رَبَّكُمْ﴾ خوی خوتان بپرستن به هموو جوره پرستنهکانی تر که به

گویرهی نایینی خوا بی. نم فرمانه گشتی به هموو فرهزهکان نهگریتهوه، هرودهها هموو
کردهوه و هموو جولانهوه و هموو نیاز و مبهستیکی که بنده لهبر خوا بیکات و به

گویرهی بهرنامهی خوا بیئت، کهواته خمو و خواردن و پوشین و هموو خوُشی و لهزهتی
بنده لم جیهاندا تمنانهت ماملهی ژن و میزدی نهبن به عیبادهت و خواپرستی و

پاداشت نهدریتهوه لهسریان به مرجی نمانه بی شرعی نهبن و به نیازی نهوهوه. بکرین
که توانا و هیز پهیدا ببی بهسمر گوی رایلی و خوا پرستی دا نهو کاته نهبن به عیبادهت و

خواپرستی یهکی گهره، له لوتف و بهزهیی خوا به زیاد بن. ئینجا فرمان نهدات به
کردهوهی چاک به شیوهی گشتی لهگهل خملکی دا لهپاش رهفتار و کردهوه لهگهل خوادا به

نویژ و خواپرستی تر، نهفرموی: ﴿وَأَنكُرُوا الْخَيْرَ﴾ کردهوهی خیر و چاک بکن وکو نهو
شتانهی که سوننهتن، سیلهی رحم و هموو شتیک که چاکه بیئت و خیری تیدا بیئت،

﴿لَمَّا كُم تَلْحُورُن﴾ نهوانه هموو بکن و بهجی یان بینن به نومید و چاوهروانی نهوهی
رزگار بین و بگن به نامانچ، نهک خوتان لی بگویری و لاتان وابی هیچیتان نههیشتووتهوه،

هرکهس خوا پرستی بهو هسته بکات مایه سوتاوه و کردهوهکانی وهرناگیری، بهلام نهگر
هموو کات خوی به ناتهاو سهر کرد و هر کردهوهیهکی چاکی کرد به دلّه لهرزهوه بیکات

نهو کاته بیگومان خوا پاداشتی نهاداتهوه و کردهوهی زایه ناکات. به پیی بهلینی خوا نهو
کردهوه چاکانه هوی رزگارین، عیبادهت و خواپرستی خاوهنهکهی نهگهینهی به خوا و یادی

خوا له دلی دا جینگیر نهکات، کهواته ژبانی رانهوستی لهسمر بنهپهتیکی دامزراو و لهسمر
رنگایهکی گهینهر به نامانچ و مبهست، کردهوهی چاکیش هوی دامزراوی و بهرهوامی

ژیانه لهسمر نهو بنهپهته ریک و راسته، کهواته هرکاتیک میللهت خوی چهکدار کرد بهم دوو
چهکه گرنگه نهو کاته دهررون ژبانی ریک و راست و دامزراو نهبیئت، نهو کاته نهتوانی

ههلسی بهو نهرکه گرانهی که لهسمر شانی یهتی،

وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ ۗ هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ

نهرکی تیکوشان له ریگای خوادا وهکو فرمانمان پیا نهدات بهم فرموده‌یه: ﴿وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ﴾ تیکوشان و بهر بهر هکانی بکنن بۆ خوا و له بهر خوا، به تیکوشانیکه راست و پاک و خاوین بیئت، ته نیا له بهر فرمان و رهمانندی خوا بیئت، تیکوشان و بهر بهر هکانی ی دوزمن و هموای نار هوایی نفس و هموو شهر و خراپه یهک، نینجا پالپنوه نهر بۆ نهم کاره گرنگه نهوه یه که نه فرموی: ﴿هُوَ اجْتَبَاكُمْ﴾ خوا ئیوه ی ههلبژاردوه بۆ نهم کاره گرنگه و نهم سپارده گهروه یه، بینگومان نهم سپارده گهروه یه له خو پایی نی یه، نه بی نهم نوممه ته شایان بن بۆ هه لگرتنی نهم سپارده یه و هه لسن پی ی، نهم هه لبژاردنه ریز گرتنه بۆیان، کهواته نه بی بهرام بهری نهم لوتف و ریز گرتنه بکنن به سوپاس و گو ی رایه لی و هه لسان به فرمانه که یان به ریک و راستی، نهم نهر کهش که خستوو یه تی یه سه رشان له سنووری توانادایه و هیچ تهنگه تاوی تیدا نی یه چونکه نایین و شه ر یه ته که ی به شیوه ی گشتی ههر بهو جوړه هیناوه وهکو نه فرموی: ﴿وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ﴾ خوا له کاروباری نهم نایینه دا هیچ جوړه زه حمت و تهنگی دانه ناوه، ههر گیز به نده کانی تهنگه تاو ناکات بهم رهنگه داوای شتیکتان لی بکات که نه توانن پی ی هه لسن، نه وه تا له هموو کاتیکی تهنگی و زه حمت دا روخسه تیکی داناوه، کهواته وهکو زانراوه ریگای سه ریچی نی یه و هیچ کهس به هانه ی نی یه، به لکو له هموو کاروباریک دا به گو یزه ی سه روشتی ناده می یه و نه یه وی ناده می هموو هیژ و وزه ی بخاته کار له راده یه کی راست و میانه دا، نه ده ستیان به سه را بگری و پیش بخۆنوه له ناو خو یان دا، نه به ره لاش بکری ن به وینه ی ناژهل و چر و جان ههر نهم نایینه شتیکی تازه گی نی یه، به لکو له کو نوه هاتوه، وهکو له فرموده یه شه ره روون ده بیته ره.

مَلَّةَ أَيِّكُمْ إِتْرَاهِيمُ ۚ هُوَ سَمَنُكُمْ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلِ وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ

﴿مَلَّةَ أَيِّكُمْ إِتْرَاهِيمُ﴾ مہبہستم بہم ٹایینہ تان کہ زہحمت و تمنگی تیدا نی یہ ٹایینہ کہی
ٹیبراہیمی باوکتانہ، یان خوا ٹایینہ کہی ٹیوہی پان و پوڑ و فراوان داناوہ بہ بیٰ تنگہ تاوی
بہ وینہی ٹایینہ کہی باوکتان کہ ٹیبراہیمہ، ٹایینی ٹیبراہیم ٹایینی گوئی رایہ لی خوا و
پہرستنی یہ تی بہ تہنیا و بیٰ وینہ و ہاوبہش، ٹہم ٹایینہ راستہی ٹیبراہیمہ لہو کاتہ
بہ داوہ تا ٹیستا و لہمو پاشیش ہر مایہوہ لہم جیہانہ دا و ہرگیز لیٰ ی نہ پراوہ و لیٰشی
نابریٰ تا ٹہم جیہانہ ہہیہ، ٹہوہ تا درختی بہ فہری ٹیبراہیم دور لقی لیٰ بوویہوہ:
ٹیسماعیل و ٹیسحاق، ہرچہند لہ لقی ٹیسماعیلہوہ ماوہی دور و درنژ ٹایینہ کہی
پچراہو بہ بت پہرستی تا کاتی رہوانہ کردنی پیغہمبہرمان (ﷺ) ہرچہند لہم لقمہوہ ٹہوہی
بہ سہرہات بہ لآم لہ لقی ٹیسحاقہوہ ٹایینہ راستہ کہ ہر بہرہوام بوو تا گہیشتہ عیسا و
لہویشہوہ مایہوہ تا رہوانہ کردنی پیغہمبہرمان - سہلامی خوا لہ ہموویان بیٹ - ٹینجا
درا بہم و بہ جوڑیکی ٹیجگاری پیٰی درا تا روژی دواہی، وکو ہموو دہزانین ٹیہمی
باوہردار، لہ ٹیبراہیم بہ داوہ بہم جوڑہ بوو، بہ لآم لہ پیش ٹہو زنجیرہکانی ٹایینی خوا جار
بہ جاری ٹہ پچران لہ یہک، واتہ وا ٹہبوو پیغہمبہرکی رہوانہ ٹہکرا لہ پاش ٹہو ٹہو ٹایینہ تیک
ٹہ درا بہ جوڑی نیشانہ و دروشمی نہ ٹہما، ٹینجا خوا پیغہمبہرکی تازہی رہوانہ ٹہکرد و
ٹایینہ کہی خوئی دوبارہ تازہ ٹہکردہوہ سہر لہ نوئی. ﴿هُوَ سَمَنُكُمْ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلِ﴾ خوا
ٹیوہی ناو بردوہ بہ موسلمان و ٹہوہی کردوہ بہ ناوتان لہ کتیبہکانی پیش ٹہم قورٹانہ دا
﴿وَفِي هَذَا﴾ لہم قورٹانہیش دا ٹہم ناوہشی لیٰ نان و بہم ناوہی ناوی بردن ﴿لِيَكُونَ الرَّسُولُ
شَهِيدًا عَلَيْكُمْ﴾ بو ٹہمہی پیغہمبہر لہ روژی دواہی دا شاہت بیٹ لہسہر ٹیوہ کہ ٹایینی
خوای پیٰ راگہ یاندن،

وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ

الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ ﴿٧٨﴾

﴿تَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ﴾ نيوهش شايهت بن لسهسر خهلكى شايهتى بدهن كه پينغه ممبران

- درودى خويان لسهسر بيټ - هه موو ناييىنى خويان راگه ياند به گهل و نوممه ته كانيان،

واته ناوانانتان به موسلمان بريار دانه له لايهن خواره كه نيوه موسلمانن مل كه چ و گوى

رايه لن بو خوا، نهو بريارهش نه بيټه هوى نهو پينغه ممبر بيټه شايهت به سهرتانه وه كه

ناييىنى خوى به ته واوهتى پى راگه ياندوون و راگه ياندنى نه م نايينهش كه نيوه گرتووتانه ته

گهردن و باوهرتان پنى ههيه، نه بيټه هوى نهو كه نيوهش شايهتى بدهن لسهسر راگه ياندنى

پينغه ممبره كانى تر، چونكه نهو راگه ياندنه له قورنان دا ههيه، بيگومان نه م نوممه ته

هرچونى له روژى دوايى دا شايهت لسهسر خهلكى تر، پاشه روژ و توله و پاداشتي شيان به

پنى شايهتى نه م نوممه ته يه، هرچونى له روژى دوايى دا قسه قسه ي نه م نوممه ته يه،

ههروه ها له جيهانه ييش دا بو نه م نيراون كه بينه ماموستاي هه موو ناده مى، رابهر و ريگا

پيشان دهريټ، كار بدهست و چاودير بيټ، جلهوى جيهان و ژيان بگريته دهست. واته

هرچونى پينغه ممبر (ﷺ) پيشهوا و رابهر و فير كهر و كار بدهست و چاودير بوو به سهر نهو

گهله باوهر داره موسلماننه وه، ههروه ها نه مانيش له پاش پينغه ممبر (ﷺ) هه لسان بهو كار و

فرمان و پيشه ي خويانه بى كه م و كوږى - خوا لى يان رازى بيټ - و پاداشتي خويانيان

بداتنه وه، له پاش نهو تاقه هه روا هات دهست بدهست هه رچهند نه اندازه يه كه كه مو كوږى

رووى تى كردن، تا به ته واوى لايان دا له قورنان و رهوشتي پينغه ممبر (ﷺ) له باره ي راميارى

و حوكمرانى و زوزيه ي كاروبارى تريان، نهو كاته بوون به ژير دهسته و شوين كه وتوو،

خويان و ولات و هه موو خير و بيزيان داگير كرا و جلهويان كه وته دهست دوژمنى

سته مكارى بى به زه يى يان، هه روايش نه بن تا بى رى نه كه نه وه و نه گه رينه وه بو لاي

ناييىنه كه يان به وينه ي تاقم و چينه خوا پى داوه كانى پيشيان. بيگومان نه م كارو فرمانه

گرنگی که خراوته سرشانی نم نوممهته به شهرهفه خو نامادهکردن و خو کو کردنهوی نهوی، نم داده و پله بمرزه و نم چاکه و بهره گهرهیه که دراره بهم نوممهته شوکر و سوپاسی زور گهرهوی نهوی، رنگای نهمانهش هموو نهویه که نهفرموی: ﴿تَأْتِيُمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ﴾ کهواته نهی باومردارمکان به رنکی نویژ بهجی بینن و زمکات بدن و پشت بهخوا ببهستن و داوای کومهکی و یارمتهی لهو بکن، دلقان بهو بههیز بیئت له هموو کار و بارتان دا. نویژی راستهقینه هوی پهیوهندی بهندهی بی هیزی لاوازه به سرچاوهی هیز و تویشووهوه، زمکات هوی یهکیتی و پهیوهندی و بهسترانهوی نهندامهکانی گهل و کومهله، هوی نههیشتنی پیویستی و تی گیرانیانه و بهرگری کهری خراپه و ناژاوه و نالهباری یانه، پشت بهستن به خوا و دل بههیز کردن بهخوا هوی پهیوهندی یهکی نهچراوه لهگهل خوادا که شهوش مایهی هموو پیت و فهریکه له همدروو جیهان دا، بهم سیففت و کردهوه گرنگانه، بهم چهکه بههیزانه گهل دهتوانن هلسن به نهرکی رابهری و ماموستایی و کاربهدهستی و چاودیبری خویان بو گروی نادهمی و نهتوانن سوود وهرگرن لهم هموو هیز و وزه و خیر و بیهری خوا، که لهم زهوی یهدا دروستی کردوون، خوی گهره فرمانی دا که نم نوممهته پشت به خوا ببهستن و یارمتهی و کومهکی لهخو داوا بکن و هوی نم فرمانهش نهویه که نهفرموی ﴿هُوَ مَوْلَاكُمْ﴾ خوا یارمتهی دهر و کار به دهستتانه و هموو کاروبارتان له دهست نهودایه، ئینجا نهفرموی: ﴿نِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ﴾ ئینجا خوا کار بهدهست و خاوهنی چاکه و خوا یارمتهی دهری چاکه و لهراستی دا هیچ شتیک هیچ بهدهست نی یه و هیچی پی فرامهم نایهت.

وصلی الله علی سیدنا محمد وعلی آله و صحبه.

تەفسىرى قورئانى پىرۆز

(جزمى ۱۸)

سوره تی (المؤمنین)
مهككهی یه و (۱۱۸) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

نم سوره ته له لایهن پیغهمبرمهوه (ﷺ) ناو نراوه به (المؤمنون) و نم ناوه دمست نیشان نهکات بۆ مه بهستهکانی و باسهکانی دیاریی نهکات که نهبی پیوهندی به ئیماندارانهوه ههبی، نهوه تا هر له یه کهم جار هوه سیفت و نیشانهکانیان دیاریی نهکات، وهک باسیان دهکین. نم سوره ته نهبی به چوار وهجه:

۱- موژده و بریاری گه یشتن به نامانچ نهکات بهو ئیماندارانهی که خاوهنی نمو سیفت و نیشانانن، ئینجا چهند بهلگه و نیشانهی ئیمان نهخاته بهرچاو، بهلگه و نیشانه بوونهوهی یهکان و دهروونی یهکان، جا بهو بۆنهیهوه نمو قوناغانهی بهسر ئادهمی دا دیت دمست نیشانی بۆ نهکات.

۲- حقیقهتی ئیمان روون نهکاتهوه، نمو حقیقهتهی که ههموو پیغهمبرانی پی هاتوه - سهلامی خویان لهسر بیته -، نمو بۆنهیهوه ههلوئستی بهدهی بی باوهپر و سرکیشهکانی نمو گه لانه باس نهکات، رهخنه و قسهی بی جی و نهفامی یان که دنمه دهمی یان پی نهکرد لهگهڵ پیغهمبرهکانیان دا به یهک جوړ و به یهک شیوه وهک ههموو له یهک چهرخ دا بووین و ئیتفاقیان لهسر کرد بیته.

۳- باسی ناژاوه و دووبهرهکی خهلکی نهکات که ههلسان پیی له پاش پیغهمبرهکانیان بههوی خهریک بوونیان بهو خوشی و ناز و نیعمهتهی که سهریان تی کردبوو و بی ناگای کردن له ژبانی راستهقینه و لایدان له ریگهی راست.

۴- روی فرموده نهکاته پیغهمبر (ﷺ) و ناموژگاری نهکات بهمهی بهردهوام بیته لهسر فروستادهی یهکهی خوی و پهنا بگری به خوا له شهری سرکیشهکان و غهبار و دل تهنگ نهبی بهو ههلوئست و کردهوهی بهدیان.

نمه بوو به کورتی مه بهستهکانی نم سوره ته و پیناسهکهی. ئینجا با گوی شل کهین بۆ نایه ته پیروژهکان تا دل و رۆحمان پاراو بکهینهوه به فهر و بهرکهتیان به یارمهتی خوا.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ﴿٢﴾ وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾
وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ ﴿٤﴾

نه فرموی: ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ * قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿﴾ بیگومان باوهر داران نه گهن به نامانج. نامانج له دنیا و له روژی دواپی دا. و تهی ﴿افلح﴾ بو رابوردووه و به پیئی نهوه نه بی بلین گه یشتن. به لام له بهر نهوهی به لیننی خویاه و نه بی به دی بیئت، وهک له مه و پیش به دی هاتبی وایه، له بهر نهوه به و تهی رابوردووه فرموی. جا له بهر نهوهی گه یشتنه که ی نه بهست به باریکوره نه بی نیمه یشتن و نه لین بیگومان باوهر داران نه گهن به نامانج له ژبانی دنیا و له روژی دواپی دا. به تاکه نه گهن و به کومه له نه گهن. نینجا با بزاین نهو باوهر داره به ختمه ورانه کین و سیفیت و نیشانه کانیاں چی یه؟ نهوا بو مان دیاریی نهکات:

۱- نه فرموی: ﴿الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ﴾ نهوانه ی که له نویژه کانیاں دا له خواترس و مل که چن و سام و بیسی جه لال و گه وره یی خوا کاری کردووه له دلنه کانیاں دا، دلی خه ریک کردوون به یادی نهو و فرمانبهری نهو و گهران به دواپی ره زامهندی نهودا له هه موو بار و روویه که وه، مه بهست نهوه نی یه و از له هه موو شتیک بیئن له خویشی ژبانی نه م دنیا یه، نه خیر، نه خیر به لکو به کار مینان و به چی مینانی نهو هوئی ژبان و نارمزوانهش بهو ههست و هوشانه وه هه ر عیبادهت و خواپه رستی یه و نه جر و پاداشتی روژی دواپی له سه ر وهر نه گری، ته نانهت وهرزش و تیر نه ندازی و مالهوانی و هه موو پیشه سازی و هه رشتیکی تر به مه رجی نیازی خوی له گهل بیئت.

۲- ﴿وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ﴾ نهو به لین پی دراوانه و از مینر و روو وهر گپن له شتی بی نرخ و کار و کرده وهی بی سوود، چ و تار بیئت یان کردار یان به مه بهست و به گرنگ گرتن، به کورتی هه ر شتی سوودی هه بی له ژبانی نه م جیهانه دا، نیتر سوودی دهر وونی یان کومه لایه تی یا هه رچی تر نهوه چاکه و به لکو زور لهو شتانه فرزن له نیسلام دا و از لی مینانیاں گونا هه، نه جر و پاداشتیان هه یه لای خوا به مه رجی نیازی فرمانبهری خویان لی بگری.

﴿وَالَّذِينَ هُمْ لِلرَّكَّزَةِ فَجَلُونَ﴾ ئەوانەن كە بەجى ھىنەرى زەكاتن و زەكات دەر كەرن لە مال

و سامانیان بۆ ئەو كەسانەى كە قورئان دیاریى كردوون. زەكات ھۆى پاك و خاوین كردنى دەروون و مال و سامانە. ھۆى پاك و خاوین كردنى دل و دەروونە لە چرووكى و خەتەرە و ھەسەسى شەیتان كە ئەیتەرسىنى لە فەقىرى، ھۆى زال بوونە بەسەر خۆپەسەندى و بى رحىمى و ھۆى ئارامى و دلنیاىى یە بەو ئەجرو پاداشتەى كە بەئىنى پى دراوہ. زەكات ھۆى پاك و خاوین كردنى مال و سامانە لە پاش دەكردنى زەكاتە كە مالى خالیسى خۆبەتى و پەيوەندى كەسى پىوہ نامىنى، مەگەر لە ھىندى كاتى تايبەتى دا، زەكات ھۆى بەرگرى كردنى حىقد و ھەسەدە و پەيدا كردنى سۆز و بەزەبى و خۆشەوىستى یە لە نىوان زەكات دەر و زەكات ھەرگەرەكان دا، بەرگرى كەرىكى بەھىزە بۆ نەخۆشى یەكى كوشندەى كۆمەلایەتى كە برىتى یە لە بى بەشى و بەش بپراوى دەستەبەك و كۆبوونەوہ بە لىشاو لای دەستەبەكى تر كە ئەوہش ھۆى ئازاوە و دووبەرەكى یە لە نىوان كۆمەل دا، جا لەبەر ئەوہ دوزمناى ئىسلام ھەمىشە بە كەردەوہ و بە یاسا ئەو دەرە كوشندە فەرھەم دىنن، زەكات چارەسەرىكى تىر و تەواوہ بۆ ھىندى پەك كەوتوو، ھەك ئەوانەى كە سەفەرى و داماون، ئەوانە ئەبى بە خۆپاى پەرەیان پى بدرى تا ئەگەنەوہ جى و شوینى خویان، ھەروہا كەسانىك كە بەسەرھاتى خراپیان بەسەر بىت ھەك بە ناگرو بە لافا و مال و سامانیان ئەپرا، زەكات ھۆى بەھىز بوون و راگىر بوونى دەولەتى ئىسلام و گەل و كۆمەلى موسلمانانە كە ئەبى بەك لەسەر ھەشتى ھەموو موسلمانان بەخت بكرى بۆ موچاھىدان و چەك و پىوىستى یان، ئىنجا ئىسلام ئەبەوى ئەوانەى كە سنەتكار و كاسب ھۆى سنەت و كەسابەتەكەیان فەرھەم بەئىرى بۆیان لەو بەشە زەكاتە. ئىنجا مەسەلەى زەكات خىرو پیاوہتى نى یە، بەلكو ئەوانەى كە زەكات نادەن كار بەدەستى موسلمانان ئەبى بە زۆر بسىنى و كوشتارىان لەگەل بكات تا مل كەچ ئەكرىن بۆ ھوكمى خوا و خاوەن مال نابى ئەو بەشە زەكاتە بە مالى خۆى بزانى و بە بى دەر كەردنى زەكات دروست نى یە كفىنى بۆ بكرى لەو مالەى كە زەكاتى دەر نەكراوہ، پىوىست بوو روون كەردنەوہى ئەو مەسەلانە بۆ نەشارەزاكان.

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَعْتَابِهِمْ حَفِظُونَ ﴿٥﴾ إِلَّا عَلَىٰ أَرْوَاحِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ
مُلُومِينَ ﴿٦﴾ فَمَنْ أَبْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ﴿٧﴾

۴- ﴿وَالَّذِينَ هُمْ لِأَعْتَابِهِمْ حَفِظُونَ﴾ * إِلَّا عَلَىٰ أَرْوَاحِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ ﴿﴾ نه‌وانه که پاریزه‌ری به‌جی هینانی ناره‌زوی ژن و می‌ردیین له هه‌موو کسه و هه‌موو شتیک بیجگه له ژن و حه‌لال و هاوسره‌کانیان و نه‌و نافرته‌تانه‌ی که مولکیانن، واته نه‌گهر به‌کاریان هینا هه‌ر له‌م دوو جوړه‌دا به‌کاریان بینن. ﴿فَأَيْمَانُهُمْ غَيْرُ مُلُومِينَ﴾ چونکه نه‌و نیماندارانه له به‌کارهینانی ناره‌زوویان له‌و دوو جوړه نافرته‌دا هیهج لومه لی کراو نین و ره‌خنه لی گپراو نین ﴿فَمَنْ أَبْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ﴾ که‌واته نه‌و که‌سانه‌ی که نیازی غه‌یری نه‌و دوو جوړه نافرته نه‌کهن و به‌دوایی دا نه‌گهرین هه‌ر نه‌وانه ده‌ست دریزئی که‌رن له‌باره‌ی کاری ژن و می‌ردیی یه‌وه، چونکه تو‌مه‌ی ژبان زایه نه‌کهن و نه‌پریژنه شوینیکی پیس و ناشایسته.

مه‌سه‌له‌ی ژن و هاوسره به‌نیکاح و خواستن هیهج جیگه‌ی قسه و باس نی یه و جیگه‌ی رهماه‌ندی یه، به‌لام مه‌سه‌له‌ی گپرانن نافرته به‌مولک و به‌کارهینانی به‌مولکایه‌تی نه‌مه جیگه‌ی ره‌خنه و قسه و باسه له‌لایه‌ن دوژمنانی نی‌سلام و ناشارهماکانه‌وه، که‌واته پیویستی هه‌یه به‌باس و روون کردنه‌وه‌یهک و له‌چهند شوینیک له‌م ته‌فسیره‌دا به‌جوانی روونم کردوه‌ته‌وه و هیهج ریگه‌یهک نه‌ماوه بو‌نه‌فام و نه‌زان که ده‌مبازی بکات، یه‌کی له‌و شوینانه سه‌ره‌تای سوره‌تی (محمد) ه که له‌پیش نیره‌دا ته‌فسیرم کردوه، با سه‌نج بدری، حهن نه‌که‌م لیره‌ش دا هیندی باس و لی‌کولینه‌وه به‌که‌م: مه‌سه‌له‌ی رژیمی بوگه‌نی عه‌دایه‌تی و گپرانن سته‌مکار و ژیر ده‌سته و بی ده‌سه‌لات به‌بنده‌ی نه‌لقه له‌گوی، نه‌و رژیمه به‌ده له‌کو‌نه‌وه هه‌ر بووه به‌پیس ترین شیوه تا گه‌را به‌رژیمیکی جیهانی و به‌بی سه‌ر لی کردنه‌وه و بی‌زاری لی دهرپین. نینجا که نی‌سلام هات هه‌ر له‌یه‌که‌م‌جاری یه‌وه ده‌ستی کرد به‌هول‌دان

بۇ نەھىشتىنى بە ئامۇزگارى و ھاندان و ترساندن لە خوا، ئىنجا چەند رىگەيەكى دانا بۇ
 نازاد كردن، يەكى لەوانە بەخت كردنى يەك لەسەر ھەشتى زەكاتى ھەموو موسلمانان و
 تەرخان كردنى بۇ كرىن و نازاد كردنى بەندەيان و داگىر كراوھكان. تەنھا تەرخان كردنى
 ئەو بەس بوو بۇ نەھىشتىنى كۆيلەيى و ژىر دەستەيى ئەگەر بەجى بەينرايە و بەجى
 بەينرى. بەلام ئايا بۇچى لە رىو قەدەغەي نەكرد با بە چەند قۇناغيش بوايە وەك عەرەق و
 قوما؟ ئەو بە تەنيا بە ئىسلام نەئەكرا، بەلكو پىويست بوو دوژمن و تەرەقى بەرامبەرىش
 يەك بەكوى و دان بنى بەو شتە ھەق و راستەدا، ئەگىنا چۆن ئەبى ئەم دىلى دوژمن بەرەلا
 بكات و دوژمن دىلەكانى ئەم بەرەلا نەكات و ھەر بە بەندەيى بېھىلىتەو؟ ئىنجا دىلەكان
 ئافرەتيشيان تىدايە دەي ئەو ئافرەتەنە لەبارەي مامەلەي جنسى يەو ئايا بەر مەرەخەس
 بكرى بۇ ھەر كەس مەيلى ھەبى وەك باوہ لەلایەن دوژمنانەوہ كە ئەو ئەكەن بە وىنەي ئاو
 دەست خانە مېزەكەيان تى بكرى، كە ئەو تاوانىكى زۆر گەورەيە ئافرەت كە نيوى ئادەمى
 يە و كارگەيە بۇ ئادەمى بەو جۆرەي لى بكرى، ئايا چ وىژدانىك ئەو رەوا ئەدات؟ ئىسلام
 كە ئايىنى عدل و دادپەرورەي يە دىلە ئافرەتەكان بە رىز و خوئشى يەو ناموسيان
 ئەپارىزى و ئەياندات بە شوو و بە مولكايەتى حەلالى كردوہ بۇ پياوى تايبەتى و
 چارەسەرى خوئشى و مندالەكانىشى كردوہ وەك بە درىزى لە كتیبەكانى ئىسلام دا بلاو
 كراوہتەوہ. لە پىشەوہ گوتمان ئىسلام بەندەيى دانەھىناوہ و ھەر لە يەكەمجارى ھاتنى يەوہ
 ھەولى داوہ بۇ بەرگىرى كردنى و ھەر لەبەر ئەوہ بۇ رىك خستنى ياسايەكى ھەميشەيى
 داناوہ كە بۇ ھەموو چەرخ و ولاتىك دەست بەدات ھەتا ھەتايە، ئەوہتا ئەفەرەموى: ﴿إِنَّمَا تَأْبَدُ
 وَإِنَّمَا فَلَئَ﴾ يان پياوہتى يان لەگەل بەكەن و بە خوڭپايى بەرەلايان بەكەن يان بە برىتى بەرەلايان
 بەكەن، برىتى بە پارە و مال يان بە گۆرپنەوہى دىل - تبادل الأسراء - . بە كورتى ئەوہيە
 مەسەلەي عەبدايەتى. با دوژمنان تى بەكەن و لە خوڭپانەوہ دەمە دەمى و قسەي بى جى
 نەكەن.

وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ﴿٨﴾ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩﴾

۵- نه فرموی: ﴿وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ﴾ نهوانه‌ی که پاریزهری سپارده و په‌یمان‌ه‌کانیانن، سپارده و په‌یمان له گمردنی بنده‌کان دا زوره و نابی بی‌پرین به‌سهر هیندی شتی تایبه‌تی دا، چونکه رووکش و رواله‌تکه‌ی نه‌به‌ستراوه به هیچ شتی‌که‌وه ﴿لَا مَنَنْتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ﴾ که‌واته نه‌بی به‌یلریتکه‌وه به شیوه‌که‌ی خوی که زدن: سپارده و په‌یمانی فیتروت که ناده‌می به شیوه‌یه‌ک دروست کراوه نه‌بی باوه‌ری بی‌ی به بوونی خوای په‌رومردگار، هیزی ژیری و بیر و بیستن و بینینی پی دراوه و نه‌گمرد نه‌و هیزانه‌ی له کار نه‌که‌وتبی نه‌بی بزانی خوی و نه‌م بوونه‌موره نایابه له‌خوی‌موره نه‌هاتووه، به‌لکو په‌رومردگاری حکیمی زانای ده‌سه‌لات دار هیناویه‌تی. ده‌ی نیماندری راسته‌قینه نه‌و سپارده و په‌یمان‌ه‌گوره‌یه نه‌پاریزی تا به‌هوی نه‌موره هم‌وو سپارده و په‌یمان‌ه‌کانی تریش نه‌پاریزی، وه‌ک بینراوه به شایه‌تی میژوو پاراستنی نه‌و هم‌وو سپارده و په‌یمان‌ه‌ جوړ به جوړانه له په‌رومردگا‌که‌ی قورشان و پیغه‌مبه‌ری نازیزدا ﴿٩﴾.

۶- نه فرموی: ﴿وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ﴾ نهوانه‌ی که پاریزهرن له‌سهر نویره‌کانیان و همول نه‌ده‌ن به‌جی یان بینن به‌و جوړ و شیوه‌ی که مایه‌ی رها‌مندی خویبه و له‌سهره‌تاره ده‌ست نیشانی فرمو به وته‌ی ﴿خَشِعُونَ﴾ نویره‌ی راسته‌قینه نه‌و نویره‌یه که به خشوع و بیم و ترسه‌وه بکری له هه‌یبه‌ت و جه‌لالی خوا، نه‌و نویره‌ کار نه‌کات له‌دل و دهرونی نویره‌کران دا به‌جوړی بتوانن هه‌لسن به نه‌رکی بنده‌یی بو خوی خویان به پی‌ی توانا، نه‌گینا هیچ که‌س نه‌یتوانیوه و ناتوانی هه‌لسی به نه‌رکی بنده‌یی. بیگومان له ژبانی نه‌م جیهانه‌دا ناگات به به‌دی هینانی نه‌و که‌مال و تیر و ته‌واوی یه‌ی که خوا ویستویه‌تی بو ناده‌می، له‌بهر نه‌وه خوی میهره‌بان ویستی تا روژی دوا‌یی نه‌و باوه‌ر دارانه‌ی که خاوه‌نی نه‌م سیفه‌تانه‌ن له‌م جیهانه‌دا،

أُولَئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ﴿١١﴾ الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٢﴾ وَقَدْ خَلَقْنَا

الْإِنْسَانَ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ طِينٍ ﴿١٣﴾

ویستی دواروژیان فیردهوس بیئت به بی برانهوه وهک نهفهرموی: ﴿أُولَئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ *
الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ﴾ نا نهوانه که خاوهنی نهوسیفهتانهن همر نهوانه شایسته
ترن که فیردهوس، واته بهمهشت وهرگرن و به کهلهپوور ببی بویان له رژی دواپی دا له
کاتیک دا نهمیننهوه تیای دا به همیشهی و بهی دوا هاتن، نهگر مهبست له فیردهوس
بهمهشت بیئت به شیوهی گشتی بهو جوړه نهلین. نهگر مهبست بهرزترین تهبهقهکانی
بهمهشت بیئت نهلین: همر نهوانه که به کهلهپوور فیردهوس وهرنهگرن. لهسر همر بار نهوه
نهوپری گیشتن به نامانجه خوا به نسیمان بکات. لهپاش باسی نیمان و موژده دان به
برهمی نهو نیمانه، نینجا باسی چند بهلگهیکمی بهمیز نهکات و نهیخاته بهرچاو بو پتو
کردنی و بهمیز کردنی نهو نیمانه، بهلگه نهمیننی له خودی نادهمی و نهو چند گوپرانکاری
یه که بهسری دینت، له پهیدا بوونی یهوه نهست پی نهکات تا مراندن، دیاره که له
یهکه مجارهوه له هیچ دروستی کردوه و دووباره کردنهوهی نهی جیگای سهرسوپمان
نهبیئت، نهفهرموی: ﴿وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ طِينٍ﴾ بیگومان نینسانمان دروست کردوه
له خولاسه و پالفتهیهک له قوپ، قورشان به چند جوړی باسی دروست کردنی نینسان
نهکات، له نایهتیک دا نهفهرموی: ﴿مِنْ تُرَابٍ﴾ له خاک و خول، له نایهتیک تردا نهفهرموی:
﴿مِنْ طِينٍ﴾ له قوپ. له نایهتیک تردا نهفهرموی: ﴿مِنْ طِينٍ لَازِبٍ﴾ له قوپیکمی مچ. لیرهش دا
نهفهرموی: ﴿مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ طِينٍ﴾ نهمانه ههموو همر راستن و یهک مهبستن و جیاوازی وتهکان
به پی ریك و پیک و داخوازی نهو شوینانهیه که نایهتهکانی تیدا هاتوه. خوا که ویستی
نهم گیان لهبره دروست بکات فرمانی دا به مهلائیکه له جوړ و بهشهکانی نهم زهوی یه
خول بینن، نینجا نهو خوله ناوی تی بکن تا نهی به قوپ، نینجا نهو قوپه نهونده بشیلن تا

ئەبى بە قوربىكى مېچ، ئىنجا لەم قوپە مچە ھەيكەلى ئەم گيان لەبەرە تايبەتى دروست بىكەن،
 ئىنجا خوا ئەم گيانە تايبەتى يەى پى داو كوردى بە بەرىدا تا بوو بەم ئىنسانە بىجگە لە خوا
 ھىچ كەس ناگاي لى نەبوو و باس نەئەكرد، ئىنجا بۇ پەرەسەندىن و زۆر بوونى ھەر لە يەكەم
 جارەو ھاوسەرىكى بۇ دروست كرد تا بە زاووزى و بەم جۆرەى كە ئەزانىن پەرە بسىنى،
 ئىنجا نابى سەر سوپ بەمىنى لەمەى چۆن لەخۆى ئەمەى دروست كرد با سەرنجى ئەو ھەموو
 دار و درەختە بەدەين كە لە خۆى بەر و ميوە پەيدا ئەبى وەك خۆى و بنەى خۆى، لە ھەموو
 بارو روويەكەو ە دروست دەكات، كەواتە ھەموو ئادەمى ئەچىتەو ە سەر يەك كەس و لە
 بئەپەت دا يەك كەسە، ئەبوایە ھىچ تەفرەقە و رەگەزايەتى يەك پەيدا نەبوایە لەناو ئادەمى
 يەكان دا، بەلام بە داخو ە بېريان لەو ە نەكردەو ە ھەر لە يەكەم جارەو ە و لە يەكەم چىن دا
 برا براى خۆى كوشت!! پاش ئەو ە ھەموو رەگەزايەتى و دوو بەرەكىتى و كوشتار ھات وەك
 بە چا و ئەبىنىن، ئەبوایە ئەم ئادەمى يە بېرى بگردايەتەو ە لە بەرنامە و رىنموني يەكانى
 خواى مېھربانى و رىگە راستەكەى ئەويان بەدایەتە بەر، بەلام بەداخو ە بە مەيل و ئارەزووى
 خۆيان زۆر بەيان لايان دا لە رى راست. خواى پەرەردگار ھەوالى پىدانى لىرەدا كە
 ئىنسانى دروست كرد لە خولاسە و پالفتەيەك لە قوپ، نىتر نەزەرىياتى خەلكى چى ئەلى با
 بىلى و نابى ئىمە بگەوينە شوین قسە و بېرىارى كەسىكى تر، ھەركام لەو نەزەرىيات و
 بۆچوونانە ئەگەر راست دەرچوو، ئىمە ئەبى بە راستى بزائىن، چونكە لەگەل بېرىارى ئىسلام
 دا ئەگونجى. نەزەرىيات جىاوازە لەگەل ھەقايىق، بۇ وىنە مەسەلەى چۆنىەتى پەيدا بوونى
 باران و بەفر و تەرزە و ھور شتىكى راستى وايە دەست نادات بۇ ھەلە و ھەرى ئەگرىن.
 باسى پەيدا بوونى ئىنسانمان كرد لە يەكەم جارەو ە، ئىنجا با گوى بگرىن لە قورئان لەبارەى
 زۆر بوون و پەرەسەندى ئەو گۆرەنكارى يانەى بە چەند قۇناغىك كە بەسەرى ھات كە ھەركام
 لەو گۆرەنكارى يانە جىگەى سەرسوپمانە و ماىەى بەھىز بوونى ئىمانە لای ھەركەسىك كە
 بى بەش نەبىت لە فام و ژىرىى،

ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ ﴿١٣﴾ ثُمَّ خَلَقْنَا النَّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا
 الْمُضْغَةَ عِظْمًا فَكَسَوْنَا الْعِظْمَ لَحْمًا ثُمَّ أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ﴿١٤﴾

فرمودی: ﴿ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ﴾ له پاش نهوه نینسانمان دروست کردوه و گپراوه به دلویه ناویک لهناو نارامگا و قهرارگایهکی دامهزراودا که به ههئس و کهوت و باز بردنی زیانی پی نهگهیهنی و له خشهی پی نهکات، نهه شتیکی راسته که نهه نینسانه لهو دلویه ناوه پهیدا نهبیئت و کو نهکرتتوه لهو دلویه ناوه دا به ههموو بهش و پارچهکانی و نیشانه و دروشمهکانی و بهو شتهی که پی پی شهگوتری (کرؤمؤسؤمات) و پاریزهر و دامهزراوی و نهگؤزانیتهی به گیان لهبهریکی تر، بهلکو نهگؤزانی به تیره و بهرهیهکی تر. له بهشیک دا که به چاو نابینری و بهشیکه له چند هزار بهشی شهو دلویه ناوه وهک له زانیاریی تازهدا دهرکهوتوه!! ﴿ثُمَّ خَلَقْنَا النَّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً﴾ له پاش شهو نینجا شهو دلویه ناوه مان دروست کرد به خوینا و و گپرامان به خوین پار، واته خوینیکی خست وهکو جگهر، شهوه له کاتیک دا سیلهی نیر تیکل نهبیئت لهگل هیلکهی دایک دا له مندال دان دا و نهلکین به دیواری مندال دانموره و خوراک له خوینی دایک وهرنهگری، له یهکهم جارموره نوختهیهکی بچوکه و بهره بهره گموره نهبیئت و نهبیئت به گوشت پاره به نهاندازی تیکهیهک که بچوری لهدم دا، نینجا له قوناغیکی تر دا نهبیئت به قهبارهیهکی نیسکی وهک شهفرمودی:

﴿فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظْمًا﴾ نینجا گوشت پارهکش نهگپیرین به نیسک و قهبارهیهکی نیسکی! بهرهستی زانینی نههه موعجیزهیهکی زؤر گمورهیه و بهدلی کس دا نههاتوه لههه و پیش تا لهه دوایی یه دا له ریگهی زانیاری یهوه دهرکهوت.

شه قهبارهیه پیک شههینی و نینجا شهفرمودی: ﴿فَكَسَوْنَا الْعِظْمَ لَحْمًا﴾ نینجا گوشت نهکهین به بهره نیسکهکان دا و شههینین بهسریان دا. ههموو مهر و مالآت و گیان لهبهرهکانی تریش بهم قوناغه دا تیپهر نهکهن و قهبارهی لهشیان فراههه دیت به نیرانه و دهستی قودرتهی خوا جل جلاله، بهلام نینسان که بهرهزترین دروست کراوه له گیانهکهی دا

جیاوازه، ئەم ئەو رۆحه‌ی پێ درا که له عالمی ئەمره و هەر خوا خۆی ئەزانێ چی یەو بهو رۆحه بەرز و بەریز تر بووه و شیاوی ئەوه بووه که ببێ بە گه‌ره‌ی ئەم بوونه‌مه‌ره و خوا کردی به جینشین و زانای کرد به زۆر له ئەسرار و شته نه‌ینێ یه‌کان که خوا له‌م بوونه‌مه‌رده‌دا دایناوه، ئەو هه‌موو هی‌ز و وزه گه‌رنگانه به‌کار بێنێ که ناگادارین پێی و به‌ره به‌ره ده‌ست که‌وتی زۆر تر ئەبێت، ئەم ئینسانه خوا ئەو نيعمه‌تی رۆحه‌ی پێ به‌خشیه‌وه و بووه به جو‌ره گیان له‌به‌ریکی تر وه‌ک ئەفهرموی، ﴿مَرَأْسَاتُهُ خَلْقَاءَ آخِرٍ﴾ ئینجا ئینسانمان فراهه‌م هینا و دروست کرد به دروستی کردن و دروست کراویکی تری جیاواز له‌گیان له‌به‌ره‌کانی تر، کردی به گیان له‌به‌ریکی ژیری زانای بیسه‌ری بینا، وه‌ی ﴿ئەم﴾ بۆ گه‌یاندنی جیاوازی زۆره له‌ نیوان ئەو دوو جو‌ره گیان له‌به‌مه‌رده‌دا ﴿مَبَارَكُ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ﴾ که‌واته به‌رز و پایه به‌رز و پا‌که له هه‌موو ره‌خنه و له‌که‌یه‌ک خوا که ناوی ﴿الله﴾ یه و چاک‌ترین و جواترینی هه‌موو بێ‌یار ده‌رانه و هەر دروست کردنه‌که‌ی ئەو جوان و شیرینه. به‌پراستی بێر کردنه‌وه له‌ ته‌نیا شایه‌تیکی وا ئەبوو به‌س بێ بۆ باوه‌ری به‌هیز به‌ په‌روه‌ردگار. ئایا کێ ئەو هه‌موو گو‌پان و گو‌پانکاری یه ئەهینێ به‌سه‌ر ئەو دلۆپه ئاوه‌دا؟ ئایا کێ هه‌له‌سه‌ستی به‌ ناردنی مه‌لایین سی‌ل بۆ پێک هینانی چاو و هه‌موو ئەندامه‌کانی؟! ئایا کێ میشکی کرد به شریتی ته‌سجیل بۆ ئەو هه‌موو تام و بۆن و شیوه ﴿مَبَارَكُ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ﴾ نازانین باسی چی بکه‌ین - سبحان الله - ئایا شه‌یتانه‌کانی جنۆکه و ئاده‌می چۆن خه‌لکی ئەخه‌له‌تینن و چه‌واشه‌ی ئەکه‌ن به‌ بینینی ئەم شته روونا‌نه، خوا په‌نامان بدات دو‌ژمنانی ئەم ئاده‌می یه ناوه‌ستن و کۆل نه‌هه‌رن. هه‌میشه خه‌ریکن بۆ سه‌ر تێک دان و چه‌واشه کردن، هه‌رجاری به جو‌ریک، وه‌ک له سه‌رده‌می‌ک دا به‌ کاویژی داروین و به‌چه‌که‌کانی بۆچوونی به‌دی (نشوه ارتقاء) یان دا‌هینا هه‌ر له‌ ریگه‌ی زانیاری یه‌وه به‌ درۆ خرایه‌وه و ئیعلانی درۆ به‌ درۆخه‌ستنه‌وه‌که‌ی بلاو کرایه‌وه، له‌ میه‌ره‌بانی خوا به‌ زیاد بێت. بێگومان ژیا‌نی ئەم ئینسانه نایابه‌ نابێ له‌م زه‌وی یه‌دا دوایی بێت، به‌لکو ئەبێ ژیا‌نیکی تری نه‌په‌راوه‌ی به‌دی بێت که به‌رو به‌ره‌می کرده‌وه‌کانی ده‌ست که‌وتی خاوه‌ن کرده‌وه‌کان بێ، داد و دادپه‌روه‌ری خوا داخوازه‌ بۆی،

ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ لَمَيْتُونَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تُبْعَثُونَ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ
سَبْعَ طَرَائِقَ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ ﴿١٧﴾ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَتْهُ فِي الْأَرْضِ وَالنَّاعِلَى
ذَهَابٍ بِهِ لَقَدِرُونَ ﴿١٨﴾ فَأَنْشَأْنَا لَكُمْ بِهِ جَنَّاتٍ مِّنْ نَّجِيلٍ وَأَعْنَبٍ لَّكُمْ فِيهَا فَاوَاكِبٌ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا
تَأْكُلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَجَرَةٌ تَخْرُجُ مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ تَنْبُتُ بِالذَّهْنِ وَصَبِغٍ لِللَّاكِلِينَ ﴿٢٠﴾ وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ
لَعِبْرَةً لِّتُنذِرُوا مِمَّا فِي بُطُونِهَا

لهبر نهوه روى فرموده نکات هه مووان و نه فرموى: ﴿ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ لَمَيْتُونَ * ثُمَّ إِنَّكُمْ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ تُبْعَثُونَ﴾ نینجا له پاش نهوه نهوه هه مووتان نه من، نهم گیانه تان لى
دهستیننهوه، نینجا له پاش مردن هه مووتان زیندوو نه کریننهوه. له پاش هینانه وهى نهوه
هه موو به لگه دهرونی یانه، نینجا به لگه ی بوونه وهى نه خاته بهرچار، چهند به لگه یه کی
بوونه وهى نه هینى که هه موو به ستراو و په یوهستن پیکه وه، لهه باره وه که نیشانه و
به ره می قودرته تی خوان، هه موو به لگن له سر نه وهى به حکمهت و ته گبیر په یدا بوون.
هه موو کو مه کی یه که هیه له نیوانیان دا، هه موو بو سوود و خزمه تی نه م نینسانن، کهواته
لهه باره یشه وه مانی خو به تی که نه هینى به دواى په یدا بوونی نینسان دا و نه فرموى:
﴿وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقَ﴾ بیگومان دروستمان کردوه به لای سهرو تانه وه حوت
ته به قی یه که له سر یه که، یان یه که له دواى یه که، نیتر مه به ست حوت کو مه له بیت که یه کیکیان
نه م کو مه له ی خو رى نیه یه یان هرچی نیهه باوهرمان به و حوته به لای سهرو مانه وه و
به رذن لهه زهوى نیهه یه نه خو لیننه وه لهه بو شایى یه دا و خوا را گبیری کردوون به حکمهت و
لینزانی و کار دروستی خو ی و له ژیر زانین و پاریزگاری خو ی دا وه که نه فرموى: ﴿وَمَا كُنَّا عَنِ
الْخَلْقِ غَافِلِينَ﴾ نیهه بی ناگا نین له دروست کردن و دروست کراوه کان، ﴿وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ
فَأَسْكَنَتْهُ فِي الْأَرْضِ وَالنَّاعِلَى ذَهَابٍ بِهِ لَقَدِرُونَ﴾ هینا و مانه ته خواره وه لای سهرو تانه وه ناو به
نه اندازه یه کی دیاری کراو به حکمهت و به ته گبیرنکی زانراو، نه نه وهنده زور که دا پووشی
و نه نه وهنده که مه که قات و قری رو بدات، نیشهته جیمان کردوه و داماناره له زهوى دا و
به پنی کار دروستی خو ی هات و چوی پی دهکات لهه لا بو نهو لا و نهو نه اندازه ی که

دروستی کردوه نه زیاد نهکات و نه کم نهکات، نیمه وهک له نهبوون دروستمان کردوه هر وهما توانا و دسهلات داریشین بهسره نههیشتن و لهناو بردنیشی دا، کهواته نیمه نههیت همیشه چاومان له دهستی قودرتهی خوا بیټ و بترسین له نههیشتن و سهندنوهی لیمان، نیتر بهمهی پرژ و بلاوی بکاتوه نوقمی بکات بهناو تمبهقهکانی زهوی دا یان بهمهی بیخاته نهبوون وهک یهکهمجار نهبوو، له چهرخهکانی کون دا گومان وابوو که په یوهندی نی یه له نیوان ناوی ناو زهوی و ناوی سر زهوی، بهلام قورنان پیش هزار و چوارسده سال دهست نیشانی کرد که هر ناوهکهی ناو زهوی یه نههیت به هلم و بهرز نههیتوه و دیتوه خوارهوه. شتیکی ناشکرایه که ژبانی هم زهوی یه بهستراوه به ناوهوه، چ ژبانی گیان لهبران، چ ژبانی درخت و کشت و کال وهک نهفهرموی: ﴿فَأَنشَأْنَا لَكَ رَبِّهِ جَنَّاتٍ مِّنْ نَّجِيلٍ وَأَعْنَابٍ﴾

نینجا دروستمان کردوه و نهیکهین بوتان بهمهشت و باغات له خورما و تری، ناوی هم دووانه نهبات که دوو نمونهی سرهکین و زور نریکن له دل و ههستی یهکم چینهوه که یهکم جار هم قورنانه چوو به گونچکه یان دا، ههموو خوراکهکانی تریش مبهسته وهک نهفهرموی: ﴿لَكَ فِيهَا فَاوَكُهُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ﴾ بوتان ههیه لهو باخاتاندا میوهجاتی زور و بهر و بهرهمی لهو باخاتانه نهخون. نینجا به تایبتهی زهیتونیش باس نهکات که سوود و خیری زوری ههیه بهر و دارهکی و نریک ترین شوین له ولاتی حجازدا که لهو درهختهی لی نهروی (توری سینا) یه که قورنان باسی نهکات، نهفهرموی: ﴿وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ تَنبُتُ بِالدَّهْنِ وَرَاسِغٍ لِأَلَكِلِينَ﴾ دروستی کردوه درهختیک که نهروی و سهوز نههیت له (توری سینا) که سهوز نهبی به رونهوه بو چرا و به پیخوریشهوه بو بخوران، واته لهو درهخته دوو شت فراههم نههینی: رُونُ بُوْ چِرا و رووناکي و پیخوریشه، نینجا دیته سر باسی لهو چاکه و نیعمهتانه که پیی بهخشیوین بهوی مهر و مالآت و ولاخو حوشترهوه، نهفهرموی: ﴿وَإِنَّ لَكَ فِي آلَائِنَا لَعِبْرَةً﴾ بهراستی له دروست کردن و ژیر باری کردنی لهو حیواناناندا بوتان بهر ههموو خیرو بیروه عیبرت و تهمی یهکی گرنگتان بو ههیه که بیته هوی ناسین و بهرستنی خوا و چاو لهبهری چاکه و نیعمهتهکانی، بهکورتی باسی خیرو چاکهی کردن، نینجا به دینژی باسی هیندی له بهره و چاکهکانی دهکات و نهفهرموی: ﴿شَفِيفُكُمْ مَنَاقِي

بَطُونَهَا﴾ دهرخوردتان نههین لهو شیره ساف و پاک و خاوینهی کهوا له سکیان دا

وَلِكُرْفِيهَا مَنْفَعٌ كَثِيرَةٌ ﴿١٦﴾ وَرِيحَاتُهَا تَأْكُلُونَ ﴿١٧﴾ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفَلَاحِ تُحْمَلُونَ ﴿١٨﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَهِ غَيْرُهُ ۖ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٩﴾ فَقَالَ الْمَلَأُوا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا هَذَا ۖ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُرِيدُ أَنْ يَفْضَلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً

﴿وَلِكُرْفِيهَا مَنْفَعٌ كَثِيرَةٌ وَرِيحَاتُهَا تَأْكُلُونَ﴾ بۆتان ھەبە لەوانەدا سوود و بەرھەمی زۆر بێجگە لەوێ

باس کرا وەکو مور و خوری یەكەى كە لەوانە چاكترين پۆشاك و ئەسبابى مال و خێوەت و

دەوار دروست ئەكەن و لێشيان ئەخۆن. ﴿وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفَلَاحِ تُحْمَلُونَ﴾ ھەلنەگى بەسەر پەشتى

ئەوان و بەسەر پەشتى كەشتى يەوہ و ھات و چۆمان پى ئەكەرى بە خۆتان و بار و شت و

مەكتانەوہ، ھەر كەسێك چاوى دلى نابينا نەبوويىت بىر لە ھەر شتى بگاتەوہ لەم

بوونەوہردا دەستى مېھرەبانى و قودرەتى خوا ئەبينى، بۆ نمونە مەسلەى كەشتى بە

تايبەتى لەو چەرخەدا كە بەھۆى باوہ كەشتى ئەگەر ئەو كەشتى يە قورسانە كە چۆن خوا

كارىكى واى كردووە بەو ھەموو قورسى يە نانیشى و نقوم نابى لەگەل ئەوہدا ھەر بەردى

يان ھەر شتىكى زۆر ورد و تا رادەيەك نەبينى لەبەر بچووكى نقوم ئەبى، ھەر وھا ﴿نفى

كل شيء له آية يدل على انه الواحد﴾ بەلام لەبەر دەق و ئولفەت پێوگرتن ئەو شتە روون و

ناشكرايانە بىريان لى ناكړتەوہ، ئينجا دیتە سەر داستانى ھىندىك لە پێفەمبەران –

سەلامى خوايان لەسەر بىت – كە عیبرەت و نامۆزگارى يان تیدا ھەبە و لێرەدا باسى باوكى

دووەمى ھەمووان ئەكات كە يەكەمجار لەسەر دەستى ئەودا كەشتى دروست كرا و بىنرا،

کهواته زور په یوه سته بهم نایه تی پښووه، نه فرموی: ﴿وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ﴾ بنگومان

نوحمان رهوانه کرد بولای گله که ی ﴿فَقَالَ يَتَوَجَّهُوا لِلَّهِ مَا كُفِّرْتُمْ إِلَهُ غَيْرُهُ﴾ نینجا نوح

فرمانیکې پیدان و وتیه کی پی راگیانندن که راست و ریڅ و روونه و دهست نادات بو

گوږان و بوون و بوونه مور شایه ته له سهری، پی ی گوتن هی گله کهم خوا پپرستن ﴿اِنَّآ

نَنْتَوْنَ﴾ دهی نایا ناترسن، واته بترسن و خوتان بیارینن له خه شمی خوا، ثم و ته پیروزه

وتهی هموو پیغه مبرانه له ووه، و تهی پیغه مبرانه له نادم تا خاتم - سلامی خوا له

هموویان بیت - هر چونی نمان هر نهویان راگیانند و بهرامبر نهوانیش تاغوت و خو

بزل زانه کانی هموو گله ی کیش سر پیچی یان کردوه به چند جوړ و شیوه یهک و رهخنه و

بیانوه کانیان نریکن له یه کهوه و به لکو هر یه کن وهک له یهک چمرخ و زه مان دا بووین و

نیثاقیان له سر کرد بیت، نهوانه له باتی بیر بکه نهوه له ناموزگاری یه که ی و بیر بکه نهوه له

قسه راسته، له باتی نهوه رهخنه یان له خوی نهگرت بهوه ی نادمی یه که وینه ی خویان و

نهگه ر خوا پیغه مبر رهوانه بکات نه بی مه لایکه رهوانه بکات وهک نه فرموی: ﴿فَقَالَ الْكَلْبُ الَّذِي

كَلَمُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا هَذَا اِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُرِيدُ اَنْ يَفْضَلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَاءَ اللّٰهُ لَأَنْزَلَ مَلٰٓئِكَةً﴾ پیاو ما قولی

گله که ی که باوهریان نه مینا بوو، نه یان گوت نه مه - واته نوح - هر پیاویکه وهک نیوه

نه یهوی خوی زل بکات به سرتانه وه، نهگه ر خوا بیویستایه پیغه مبر رهوانه بکات

مه لایکه ی نه مینایه خواره وه

مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأُولِينَ ﴿٢٤﴾ إِنَّ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ بَدِئَهُ جِنَّةٌ فَتَرَبَّصُوا بِهِ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٢٥﴾ قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونِ ﴿٢٦﴾ فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنْ اصْنَعْ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا ووَحَيْنَا فَإِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُورُ فَاسْلُكْ فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ مِنْهُمْ

﴿ مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأُولِينَ ﴾ نيمه شستی و امان نه بیستوه له باوک و باپیره
پیشووهمکانمانهوه ﴿ إِنَّ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ بَدِئَهُ جِنَّةٌ فَتَرَبَّصُوا بِهِ حَتَّىٰ حِينٍ ﴾ نهمه هر پیاوریکه شیتته و شینتی
سمری لیداره که لاقی والی نهدات، کهواته لی ی گهرین همتا ماوهیهک بهلکو چاک بییتره و
نهم حالتهی لهسر لاجپی، یان تا نهمری و لهناو نهچی، نینجا کاتی نائومید بوو لی یان:
﴿ قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونِ ﴾ نهی پهرومردگارم یارمتهیم بده و زالم بکه بهسهریان دا بهموی
باوهر نهینانیان پیم و به دروزنیان دانام، نوح یهکهم رهسول بوو پیش نهم پیغمبرانی تر
هاتوون بو بهمیز کردنی کمالانی خویمان، نهوا نهم له یهکهم جار و سهرهتای ناهمی دا
ریگهی لی گپرا، کهواته نهبی خوی میهرهبان ریگرهکه لهناو بیات، خوایش چارهسمری کرد
بهم جوړه زهوی پاک بکاتهوه لهو توّمه پیسانه و کومهلکی نیماندار بیته کایهوه، بهم جوړه
که نهفرموی: ﴿ فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنْ اصْنَعْ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا ووَحَيْنَا ﴾ بهموی نهوموه وحمیمان کرد بوولای
نوح بهمهی کهشتی دروست بکات لهژیر چاودیری نيمه و وهی نيمه دا و خوا ویستی نوح
به دهستی خوی کهشتی دروست بکات، چونکه نيمه ناهمی نهبی کردهوی خویمان بهکار
بینین و نهوهی پیمان همکری بهکاری بینین تا شیاری نهوه نهمین خوا یارمتهیمان بدات،
نینجا نیشانهی دیاری کرد بو کاتی چوونه ناو کهشتی یهکه و رزگار بوونیان، بهم رنگه
فرموی ﴿ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُورُ فَاسْلُكْ فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ
مِنْهُمْ ﴾ واته کاتی فرمانی نيمه هات بو لهناو بردن و ناو له تنوورهکانهوه دهرچوو و هملقولا
له هموو گیان لهبرک نیر و می یهک بخهره ناوی یهوه بو نهوهی نهم جوړ و نهوعانه بنهپ
نهمین و لهریگهی زاو زیوه پهره بسیننهوه و کهس و کارهکت و بنهمالهکت بینجه لهوهی که
پریار دهرچوو لهسر سزادان و لهناو بردنی، وهک کهنعانی کوپی و ژنهکهی و نهوانهی که
نیمانیان نهمینا

وَلَا تُخَاطِبُنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ ﴿٢٧﴾ فَإِذَا اسْتَوَيْتَ أَنْتَ وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْفَلَاحِ فَقُلْ الْحَمْدُ

لِلَّهِ الَّذِي بَخَسْنَا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢٨﴾ وَقُلْ رَبِّ أَنْزِلْ مُنْزِلًا مُبَارَكًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْمُنزِلِينَ ﴿٢٩﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ

لَآيَاتٍ وَإِنْ كُنَّا لَمُبْتَلِينَ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ ﴿٣١﴾

﴿وَلَا تُخَاطِبُنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا﴾ قسم له گمان نه که هیت له باره ی نه وانه وه، واته تکایان بو

نه که هیت ﴿إِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ﴾ به راستی خنکینراو نه بن و په یوهندی نه ماوه له نیوانتتان دا و تکات

وهرناگیری. ئینجا فرمان به نوح که سوپاسی خوا بکات له سر نهو چاکه گوره یه ی که

کردی و زهوی پاک کرده وه لهو تو مه پیسه و خو ی و کومه له نیمان داره کان لهوان له که لی

نیشته چی یان بکات له شوینیکی پیروزدا، فرموی به نوح (علیه السلام): ﴿فَإِذَا اسْتَوَيْتَ أَنْتَ وَمَنْ

مَعَكَ عَلَى الْفَلَاحِ﴾ کاتی تو و نه وانه ی له که لتن دامه زان به سر که شتی یه وه ﴿فَقُلْ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بَخَسْنَا

مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ﴾ بلی هموو سه نا بو نهو خواجه که ناوی ﴿الله﴾ یه که زرگاری کردین لهو

گله زالمانه ﴿وَقُلْ رَبِّ أَنْزِلْ مُنْزِلًا مُبَارَكًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْمُنزِلِينَ﴾ بلی په روهردگارم نیشته جیم بکه له چی و

مه نزلنکی پیروز کراودا، تو نه ی خواجه باشترین نیشته چی کارانی. نزای پیغه مبه ران به

تایبته ی که نزا کردنه که یان له سر مان خوا بیئت بینگومان وهرگیراوه و نیشته چی ی کرد

به سر شاخی (جودی) یه وه که خوی میهره بان گیرای به خاکی کوردستان و کوردهکانی تیا

جیگیر کرد که خوشترین و پیت و فیر دار ترینه له هموو بارو رویه که وه. کورد میلله تیک

بوون ناگر په رست بوون و ژیر دهسته، خلیفه ی دووم عومه ری فاروق نازادی کردن و

سهر به سستی پیدان تا راده یه که منعی کرد تیک دانی عیباده تگا کانیان، له پاشان نهو گله

موسلمان بوون و بوون به سهربازنکی مخلص بو نیسلام، نهو هموو نیمام و پیشه وایان لی

هه لکهوت له نهولیا و عولما و موجهه دینی گوره که بوون به نه ستریه یه کی رووناک به

ناسمانی نیسلام و به تایبته ی ناسمانی کوردستان، له چهرخی دواپی یه دا صلاح الدینی

نه یوبی یان لی هه لکهوت که له چهرخی عه بیاسی یه کان دا و له خه لافته ی نهوان دا

گوره ترین دهولته ی دروست کرد و پیک هاتبوو له میسر و سوریه و فله ستین و به شیک له

عیراق و ناوچه ی دیار به کر. نهو دهولته ته ۲۲ سال به ریک و پیکی و به عدالته ی نیسلامی

حوکمرانی کرد، ئینجا له پاش نهو کافر هات و به ره به ره ولاتی داگیر کرد و به ش به شیان

کرد و کوردستانیشیان کرد به پینج بهش لهناو چند حکومتیکی جیاوازدا، نهمه‌ی گوتمان حقیقه‌تیکه میژوویی یه و مهبهست - خوا نه‌خواست - ره‌گه‌زایه‌تی نی یه، چونکه هرکس موسلمان بیټ هرگیز ره‌گه‌زایه‌تی به‌کار ناهینئ، تمنانه‌ت له‌گه‌ل دوزمنیش دا، نیستا چاره‌سەر بۆ موشکیله‌ی کورد لهو حکومتانه‌ی که کوردیان تیندا هه‌یه نیزامی شه‌عالم به‌کار هینانه که عومهری کوری عبد‌العزیز به‌کاری هینا له دهوله‌ته‌که‌ی دا که له محیطی هادی یه‌وه تا محیطی نه‌تله‌سی و له نه‌وپه‌ری شیمال بۆ نه‌وپه‌ری جنوب دریزه‌ی کینشا و نه‌وه‌موو گه‌ل و تیره جیاوازه‌ی تیندا په‌یدا بوو بی هیچ گری و موشکیله‌یه‌ک، زۆر زۆر به‌داخه‌وه نه‌وه بوو میژووی کورد و کوردستان که به نیسلام رزگار کرا و به نیسلام سهرکه‌وت و به‌هۆی کوفر و دوزمنی نیسلامه‌وه نوشست و نه‌کسه رووی تی کرد، له‌گه‌ل نه‌وه‌دا نه‌فام و نه‌زان ده‌لین نیسلام دوا‌ی خستین!!

ئینجا با بگه‌ریینه‌وه بۆ ژنر سایه‌ی نایه‌ته‌کان که نه‌فرموی: ﴿إِن فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ وَإِن كُنَّا لَنُبَيِّنُ﴾ به‌راستی لهو به‌سهرات و سهر‌گوزه‌شته‌ی نوحه‌وه چند به‌لگه و نیشانه هه‌یه و به راستی ئیمه‌ تا‌قی که‌روه‌ین له چند بار و روویه‌که‌وه. به راستی و بیگومان تا‌قی که‌روه‌یان، تا‌قی که‌روه‌ی به‌نده‌کانمانین به بوون و نه‌بوون و به موسیبه‌ت و خوشی، به‌لی لهو داستانه‌دا چند به‌لگه و نیشانه هه‌یه له‌سهر حکمه‌ت و ده‌سه‌لات و چاودیری خوا و تا‌قی کردنه‌وه‌ی خوا به سهر و خوگری و به‌لگه هه‌یه له‌سهر راستی ئهم پیغه‌مبه‌ره (ﷺ) که ئهم هه‌والانه‌ی نه‌زانیوه، نه خووی و نه گه‌له‌که‌ی وه‌ک له نایه‌تی تردا له ناخری داستانه‌که‌وه نه‌فرموی: ﴿مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ هَذَا﴾. ئینجا دیته سهر داستانیکی تر و نه‌فرموی: ﴿ثُمَّ أَنشَأْنَا مِنْ بَدَنِهَا قَرْنًا آخَرِينَ﴾ ئینجا له‌پاش نوح و گه‌له‌که‌ی گه‌ل و کۆمه‌لکی ترمان هینا. ناوی نه‌بردن و خیلاف هه‌یه له‌مه‌دا که ئه‌وانه کین، به‌لام رای به‌هیز نه‌وه‌یه که مهبهست گه‌لی (عاد) ه. له‌م سورته‌دا دریزه نادات به سهر‌گوزه‌شته‌ی نه‌وه‌ گه‌ل و پیغه‌مبه‌رانه که هینا‌ونی، چونکه مهبهست نه‌وه‌یه نه‌وه‌یه پیغه‌مبه‌رانه بۆ گه‌یاندن و دامه‌زاندنی یه‌ک شت هاتوون که بریتی یه له په‌رستنی خوا به بی هیچ هاوبه‌شینک، سهر‌کیش و خو به‌زل زان و سامانداره‌کانی نه‌وه‌ گه‌له جیاوازانه له چهرخ و له ولات دا، ئه‌وانه وه‌ک له یه‌ک کات و چهرخ دا بووین و به یه‌ک شیوه به‌ره‌نگاری یه‌پام و پیغه‌مبه‌ره‌کان وه‌ستان، جا له‌بهر نه‌وه ده‌ست پی نه‌کات به نوح که یه‌که‌م ره‌سوله کۆتایی شه‌ینئ به موسا و عیسا که دواترین بوون له پیش یه‌پام و پیغه‌مبه‌ری خاتم دا - سه‌لامی خوا له هه‌موویان بیټ -

فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ أَنْ أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٢٢﴾ وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ
الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا الْآخِرَةَ وَأَتْرَفْنَاهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ بَأْكُلُ مِمَّا
تَأْكُلُونَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُونَ ﴿٢٣﴾ وَلَئِنْ أَطَعْتُمْ بَشَرًا مِثْلَكُمْ إِنَّكُمْ إِذَا لَخٰئِرُونَ ﴿٢٤﴾ أَيْدِكُمْ
أَنْتُمْ إِذَا مِتُّمْ وَكُنْتُمْ تُرَابًا وَعِظْمًا أَنْتُمْ تُخْرَجُونَ ﴿٢٥﴾ هَيَّاتَ هَيَّاتَ لِمَا تَعُدُّونَ ﴿٢٦﴾ إِنَّ هِيَ إِلَّا
حَيَاةُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿٢٧﴾

﴿فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ﴾ له خویشان پیغہ مبرہ نکمان بزرگوارانہ کردیون ﴿إِنْ أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ
غَيْرُهُ﴾ بہ مہی پئی گوتون خوا بہرستن و هیچ خواہی کی ترتان نی یہ بیجگہ لہو ﴿أَفَلَا تَتَّقُونَ﴾
دہی نایا نیوہ ناترسن لہو خواہی، واتہ باوہر بینن و بترسن با دوچاری سزا و تولہی خوا
نہبن، پہیام و تہی نوح ہر نہمہ بوو کہ نہم پیغہ مبرہش رایگہ یاند، وتہ و ہملو نیستی
نہمانیش نہمہ بوو کہ نہفہرموی: ﴿وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا الْآخِرَةَ وَأَتْرَفْنَاهُمْ فِي الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا﴾ پیماو ماقولان لہ گہ لہ کھی کہ باوہر بیان نہمینا بہ زیندو بوونہوہ و گہ یشتنیان بہ
حیساب و پرسپاری روژی دواہی و نیعمہش ناز و نیعمہ تمان پیدا بوون بہ لیشاو لہژیانی
دنیا دا، نہوانہ نہیانگوت ﴿مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ﴾ نہمہ کہ لافی پیغہ مبرہیتی لی دہدات ہر
نادہمی یہ کہ بہ وینہی نیوہ ﴿بَأْكُلُ مِمَّا تَأْكُلُونَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُونَ﴾ خواردن نہخوات لہ وینہی
نہو خوراکانہی کہ نیوہ لی ی دہخون و نہخواتہوہ لہو ناوہی نیوہ لی ی دہخونہوہ، کہواتہ
بہ شہرئکہ وک نیوہ ﴿وَلَئِنْ أَطَعْتُمْ بَشَرًا مِثْلَكُمْ إِنَّكُمْ إِذَا لَخٰئِرُونَ﴾ نہگہر فہرمانہبری و گوی رایہلی
بہ شہرئک بن وک خوتان بیگومان نہو کاتہ زیانبار و خسارہ تمہند نہبن، نہوانہ لہبارہی
پیغہ مبرہوہ نہو رخصنیان نہگرت، لہبارہی زیندو بوونہوہ و حساب و پرسپارہوہ نہیان
گوت: ﴿أَيْدِكُمْ أَنْتُمْ إِذَا مِتُّمْ وَكُنْتُمْ تُرَابًا وَعِظْمًا أَنْتُمْ تُخْرَجُونَ﴾ نایا ہرہ شہتان لی نہکات بہ مہی کہ کاتی
نیوہ بمرن و بگہرین بہ خول و نیسکہ رزیوہ تازہ نیوہ لہ گوہرہ کانتان بہ زیندووی
دہر نہمینرینہوہ ﴿هَيَّاتَ هَيَّاتَ لِمَا تَعُدُّونَ﴾ زور دورہ نہوہی کہ نیوہی پئی ترسینراون و
ہرہ شہتان لی کراوہ پئی، ﴿إِنَّ هِيَ إِلَّا حَيَاةُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ﴾ هیچ ژیانیکی تر
نی یہ بیجگہ لہو ژیانہی نہم دنیا و بیگومان نیمہ زیندو کراوہ نایین،

إِنَّ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا وَمَا نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٣٨﴾ قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونِ ﴿٣٩﴾ قَالَ
 عَمَّا قَلِيلٍ لَيُصْبِحُنَّ نَادِمِينَ ﴿٤٠﴾ فَأَخَذْتَهُمُ الصَّيْحَةُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ غُثَاءً فَبَعْدًا لِلقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤١﴾
 ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قُرُونًا آخَرِينَ ﴿٤٢﴾ مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجْلَهَا وَمَا يَسْتَخِرُونَ ﴿٤٣﴾

﴿إِنَّ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا وَمَا نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِينَ﴾ نوهی که لای پیغمبر رفتی لی نهدات،
 هر پیاوینکه درو نکات بهدم خواوه و نیمه هرگیز به قسهی شو و لهبر شو باوهر هینر نین
 و باوهر ناهینن، نینجا که کار گیشته نوه پیغمبره که نانومید بوو لی یان په نای برده بهر
 خوا که یارمتهی بدات وهکو نوح په نای پی برد و نهویش هات به هاواری یهوه و نزای کرد،
 ﴿قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونِ﴾ گوتی: نهی پروردگارم یارمتهیم بده بههوی باوهر نههینانیاں پیم و
 به دروذن دانانم. خوای میهره بان نزا کهی و هرگرت ﴿قَالَ عَمَّا قَلِيلٍ لَيُصْبِحُنَّ نَادِمِينَ﴾ فرموی له
 ماوهیهکی زور کمه دا په شیمان نه بنهوه، به لام تازه کاته کهی تپه پری کرد و سوودی نه ما
 په شیمان بوونه وه که یان ﴿فَأَخَذْتَهُمُ الصَّيْحَةُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ غُثَاءً﴾ نینجا سهیحه و پیا
 هه لشاخانه که گرتی. راگیری کردن به حقیانتهت و به عدل و داد، پیا هه لشاخانی
 جویره نیل (علیه السلام) بههوی نهوه وه گیرامانن به شتیکی بی نرخ به وینهی پوش و چلک و
 چه په لی یهک که لافاو نههیننی، نهوانه وازیان هینا لهو ریزی ناده می یهتهی که خوا پئی
 به خشین و نه یانزانی بوچی دروست کراون و په یوهندی خو یان پچری به خواوه هیچ نرخیکیان
 بو خو یان نههیشتهوه خوایش نهوهی بهسهر هینان و نرخی بو نههیشتن و زیاد لهوه دهری
 کردن له رحم و رهمتهی خو یی وهک نه فرموی: ﴿فَبَعْدًا لِلقَوْمِ الظَّالِمِينَ﴾ نینجا خوا دووری
 خستنهوه له رحم و بهزهیی خو یی و دهر کردن و دووری بو یان، لهبر نهوه گه لیککی ستمکار
 بوون، و تهی ﴿بعدا﴾ هه لئه گری بو هه والدان بینت وهک گوتمان بهو شیوه تهفسیرمان کردهوه و
 هه لئه گری نزای شهر بینت لی یان، واته یا خود دوور بن له رحم و بهزهیی که نهوه سهخت تر و
 بههیز تره، چونکه خوا داوا نکات له ذاتی پاکی خو یی که نهوه یان بهسهر بیننی. نینجا دهست
 نشان نکات بو چند گهل و نوممه تیکی تر ﴿ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قُرُونًا آخَرِينَ﴾ له پاش نهوان
 چند گهل و نوممه تیکی ترمان دروست کرد و هینایه کایه و نهوانیشمان لهکات و ماوهی
 دیاری کراویان دا له ناویردن ﴿مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجْلَهَا وَمَا يَسْتَخِرُونَ﴾ هیچ کام لهو گهل و نوممه تانه
 پیش نهکوتوون و ناکهون له نهجهل و ماوهی دیاری کراوی خو یان و دوایش نهکوتوون و
 ناکهون،

ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرًا كُلًّا مَا جَاءَ أُمَّةً رَسُولًا كَذَّبُوهُ فَأَتَيْنَاهُم بِبَعْضِهِمْ بَعْضًا وَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ فَبِعَدَا
 لِقَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٤١﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ وَأَخَاهُ هَارُونَ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿٤٢﴾ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ
 وَمَلَائِكَتِهِ فَاسْتَكَفَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ ﴿٤٣﴾ فَقَالُوا أَنُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِكَ وَقَوْمُهُمَا لَنَا عِيدُونَ ﴿٤٤﴾

﴿ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرًا﴾ نینجا له پاش ئهوانه پیغمبرهکانی خو مانمان رهوانه کرد یهک
 له دواى یهک ﴿كُلًّا مَا جَاءَ أُمَّةً رَسُولًا كَذَّبُوهُ﴾ هر جارى هر نوممهتیک پیغمبرهکى بو هاتبى
 باوهریان پى نه هیئا و به دروژنیان داناوه، هرکاتى ئهوان بهر جوهریان کردبى عادت و باوى
 خوايش له کهمین دا بووه بو توله سهندن و لهناو بردن وهک ئه فرموى: ﴿فَاتَيْنَاهُمْ بِبَعْضِهِمْ بَعْضًا﴾
 بههوى ئهوهوه نيمهش یهک له دواى یهک هیئاومانن و لهناومان بردن، ﴿وَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ﴾
 گپرامانن به قسه و دهنگ و بگپریئیرینهوه له پاش خویمان ﴿بِعَدَا لِقَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ﴾ لیرهش دا ئایا
 مه بهست هوالدانه، یان نزای شهر هر دوو ئهگونجی، لهسر هر بار ئهوانه ی که باوهر نا هیئین
 به بهرنامه و به پهیامی خوا نهفرین لی کراون و بى بهشن له رحم و بهزه یی خوا.

نینجا به کورتی باسی سرگوزهشته ی موسا ئهخاته بهر له باره ی پهیامهکى و باوهر
 نه هیئانی ستمکارهکان ئه فرموى: ﴿ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ وَأَخَاهُ هَارُونَ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ * إِلَىٰ
 فِرْعَوْنَ وَمَلَائِكَتِهِ فَاسْتَكَفَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ﴾ نینجا موسا و هارونی برایمان رهوانه کرد به
 موعجیزهکانمان، ئهو نویه که بهناوبانگن و له سورهتهکانی تردا باس کراون، به موعجیزه
 گهرهکهوه دهسهلاتی ناشکرای هیه و خهلیکی ناچار کهرهو دم کوت کهری بى باوهرهکان
 بوو(ئهوش بریتی بوو له دار دهستهکى) رهوانه مان کرد بولای فیرعمون و کۆمهلهکى، نینجا
 له گهل ئهو ههموو موعجیزه دا ئهوان خویمان به زل زانی و گهل و کۆمهلیکی بهرز و دهسهلات دار
 بوون ﴿فَقَالُوا أَنُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِكَ وَقَوْمُهُمَا لَنَا عِيدُونَ﴾ گوتیان ئایا باوهر بیئین به دوو ئادهمی وینه ی
 خویمان و لهبر قسه ی ئهوان له کاتیک دا گهلهکه یان ئیمه به پرستن؟ واته شتی وا ناراست و
 نارهوایه. ئهو ههموو موعجیزه گهوانه کار ناکهن لهو جوهره دله کوئرانهدا،

فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ ﴿١٨﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿١٩﴾ وَجَعَلْنَا ابْنَ

مَرْيَمَ وَأُمَّهُ آيَةً وَآوَيْنَاهُمَا إِلَى رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ وَمَعِينٍ ﴿٥٠﴾

﴿فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ﴾ به هوی نه‌وه‌وه باوهریان پی نه‌هینان و به دروژنیان دانان، که‌واته نه‌مانیش به وینه‌ی گله سرکیش‌ه‌کانی تر له‌ناو بران و له ریشه هینران و خنکینران له ده‌ریادا وه‌ک به دروژی‌ی باس کرا له چند سوره‌تیک دا.

نینجا به کورتی باسیکی چه‌زرتی عیسا و دایکی نه‌کات، نه‌و موعجیزه‌گه‌وه‌ی که له دروست کردنی عیسادا هه‌بوو له‌گه‌ل نه‌و هه‌موو موعجیزانه‌ی که خوا پی‌ی داو له‌سهر ده‌ستی نه‌ودا هیچ کاری نه‌کرد له‌بی باوهره‌کانی گله‌که‌ی به وینه‌ی بی باوهره‌کانی گله‌که‌ی موسا، نه‌فه‌رموی: ﴿وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ﴾ کتیبمان - واته ته‌وراتمان - دا به موسا -

سه‌لامی خوی لی بیت - به‌لکو بییته ری نیشاندهریان و مایه‌ی رینموونیان. ﴿وَجَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ

وَأُمَّهُ آيَةً﴾ کوپه‌که‌ی مریه‌م و دایکیمان گنرا به به‌لگه‌یه‌کی روون و موعجیزه‌یه‌کی ناشکرا له‌سهر ده‌سه‌لاتی بی سنوورمان، واته هرکام له‌م دووانه به‌لگه‌ن. عیسا به‌لگه‌یه له‌م باره‌یه‌وه که به بی باوک په‌یدا بوو و له بیشکه قسه‌ی کرد و حال و سیفته‌ی خوی روون کرده‌وه و

دایکیشی به‌لگه‌یه‌که به‌بی می‌رد نه‌و کوپه‌ی بوو و هاته‌زمان وه‌ک باس کرا. یان به هر دووکیانه‌وه به‌لگه‌ن و به هر دووکیانه‌وه به‌لگه‌که روون نه‌بیته‌وه ﴿وَآوَيْنَاهُمَا إِلَى رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ

وَمَعِينٍ﴾ نه‌و دوانه‌مان گنرا به جوژی نیشته‌جی بوون لای ته‌پ و ته‌پولکه‌یه‌ک که خوی به‌رزه

به‌بی نه‌وه‌ی که کینو و شاخ بیت، خاوه‌نی جیگیر بوون و دامه‌زنان و کانیاوه، نیتر نایا نه‌و شوینه میسره یان دیمه‌شق یان فه‌له‌ستین، وه‌ک هرکه‌سیک له ریوایه‌ت دا هاتووه و مه‌به‌ست

نه‌وه‌یه له جی و شوینیکی پاک و خاوین که دره‌خت و شینایی و کانیاوی تیدایه و له‌ژیر

چاودیری و میهره‌بانی خوادان.

يَأْتِيهَا الرُّسُلُ كُلُّوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٥١﴾

له پاش نيشان دانى شو چمند نلقيه له زنجيره ي پيام و پيغه مبرهكان - سهلامى
خوايان لى بيت - پاشان روى فرموده نكاته پيغه مبرهكان و نوممه تهمكانيان به شيويهيك
وهك هموو كز بووينوره له يهك كات و له يهك ولات دا و شو جياوازي و دورى كات و شويتهى
كه بووه هيچ نرختكى نى يه بهرامبر شو تاين و حقيقه تهى كه همورى په يوه ست كردون
پيگه وه. له يه كه مجاره وه بانگ و قسه ناراسته ي پيغه مبرهكان نكاته و نه فرموى: ﴿يَأْتِيهَا
الرُّسُلُ﴾ نهى هموو پيغه مبر و رهوانه كراوهكان ﴿كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا﴾ بخون له
خوراكه پاك و خاوينهكان، كردهوى چاك بكن، نه فامهكان له ناو هموو نوممه تهمكان دا لايان
وابوو كه پيغه مبران نابيت نادمى بن و بهلكو نبي فرشته بن، خوايش نه فرموى: بخون كه
خوردن پيوسته بو نادمى و به بي خواردن نازى، نيت هر جوړه خوراكيك، به لام پيغه مبران
نبي هر پاك و خاوين بخون كه هر خواردنى پاك و خاوين نادمى جيا نكاته وه و بهرزي
نكاته وه و په يوه ستى نكاته وه و نيكه يه نى به كومه لى هر بهرزي، هر وهها كرده وه كار و
پيشه ي نادمى يه نيت كردهوى چاك يان بهد، به لام كردهوى چاك نبي كار و پيشه ي چاكان
بيت به سر وكايه ي پيغه مبران و به پنى يه پام و بهرنامه ي شووان. كه واته كردهوى چاك
شويه كه خوا ديارى كرده وه و ناساندوويه تهى به پيغه مبران و شوين كه وتووهمكانيان،
هر وهها داوا نه كراوه له پيغه مبرهكان و از بينن له نادمى يه تهى يه كه يان، بهلكو داوا كراوه لى
يان بهرزي بگه نه وه بو شو رانه و پله بهرزه ي كه خوا رازى يه و پنى خوشه، خوا خوى رانه و
پله ي كرده و مكان نه زانى وهك نه فرموى: ﴿إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ﴾ بهرستى من ناگادار و زانام به
هموو كرده وه يهك كه نيوه نيكه من. هر چمند چرخ و شويتهى شو گهل و نوممه تهمانه دور و
جياواز بن هموو يهكن له باره ي نه وهى هموو هر يهك حقيقه تيان پى يه و هموو هر بو لاي
يهك خوا نه گه رننه وه و نبي فرمانبهرى شو ته نيا خوايه بن.

وَإِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ ﴿٥٢﴾ فَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا كُلٌّ حِزْبٌ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرْحُونَ ﴿٥٣﴾ فَذَرَهُمْ فِي عَمْرَتِهِمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٥٤﴾ أَيْحَسِبُونَ أَنَّمَا نُطِذُّهُم بِهِ مِنْ مَّالٍ وَبَيْنٍ ﴿٥٥﴾ نُسَاجِ لَهُمْ فِي الْخَيْرَاتِ بَلْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ مُتَّقِفُونَ ﴿٥٧﴾ وَالَّذِينَ هُمْ يَأْتِيَتْ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٨﴾

هموو کوئنه بنموه پینکوه له بمردهم نهودا و دهست نیشان نهکات و نهفرموی: ﴿وَإِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ﴾ روى فرموده که نهکاته همووان و نهفرموی: نهه نوممهت و میللهتی خواپهرستی به یهک نوممهت و نایینی تاک و تمنیایه و منیش خوا و پهرووردگارتانم، کهواته بترسن لیم و خوئان بپاریزن له تفرقه و دوپهرمی. نینجا لهم نایهتانی داهاتووه دا تا نایهتی ۹۹ چند شتیکی گرنگ نهخاته بهر چار وهک به نیرنی خوا خوئان نهخینه بهر تیشک و فهرمکانی، له یهکم جاروه دهست پی نهکات به باسی هلوئیست و چوئینی حالی خه لکی سهبارت به نایین و بهرنامهکی که دهست به دهست هات له پیغه مبرانی پینشو تا گه بیشته خاتمی همووان و جیگری همووان. وهک بوئان دهرکوت ناژاوه و دوپهرمکیان پهیدا کرد و لایان دا لهو شته هق و راسته و بی ناگا و بی هوش بوون له دوا روژی خوئان، له ههمان کات دا نهوانی که ژیر بوون روئیان کرده قاپی خوی خوئان به پهرستن و گوئی رایهلی به نهو پهری مل کهچی و سام و بیم وهک فرموی: ﴿تَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا﴾ نهوانه لهباتی بین به یهک ریز و یهک بهرنامه و بوچوون کهچی وایان نهکرد، به لکو بوون به چند حیزب و نایینه پاک و خاوینهکی خویان بهش بهش و پاره پاره کرد، هرکام بار و بهشینکیان بوخوئان دانا، تهعبیره کس نه دیدهکی قورئان حال و باری خه لکی و دوپهرمی یان له تنیا نایینهکی خوادا گیرای به شتیکی ماددی و بینراو و فرموی: نایینهکی خویان پچر پچر کرد و کردیان به چند پارچه یهک ﴿كُلٌّ حِزْبٌ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرْحُونَ﴾ هر حیزب و کوملنیک خوشنود و شادمانن به بهش و پارچهکی خوی. بو وینه نهه حدیسه بهناوبانگه نههینن که پیغه مبری نازیز ﴿٥٨﴾ فرموی: ﴿وافتترقت امة اليهود على إحدى وسبعین فرقة كلها في النار إلا واحدة، وافتترقت امة

عیسی او النصری علی اثنتین و سبعین فرقة كلها فی النار إلا واحدة، و سفتق امتی علی
 ثلاثة و سبعین كلها فی النار إلا واحدة، قبل من هم یا رسول الله: قال هم علی ما انا علیه و
 اصحابی ﴿ سیرمتی پاکی خوی و هاوه له کانی روون و ناشکران تهنانت زور له بیگاننه کانیش
 دهمانن که چون نم نایینه هات و چون له لایهن شهیتانه کانی جین و نینسهوه بهرگری کراو
 چند بیر و باوهری بۆگن داهینرا و به هموو جور تهقه لایان دا و به لام هر مهق سهرکوت و
 تا زانین و زانیاری سهرکوی گهرهیی و پاکی و بیگهردی نایینه که ی روونتر نه بیتهوه، نم
 نایینه ی که هر له یه که مجاری هاتنی یهوه جاری دا که نم نایینه بۆ هموو جیهان و جیهانی
 یانه تا دنیا دنیا یه. نو حیزب و فیرقه یانه لهو دوو نوممه ته ی پیشوو هموو کافرین بیجگه لهو
 ته نیا فیرقه یه ی که لایان نه داوه له عقیده و باوهره که ی خوا، چونکه هینه کانی موسا باوهریان
 نه بوو به عیسا و محمد - سهلامی خویان لی بیت - هینه کانی عیسا باوهریان نه بوو به محمد،
 به لام فیرقه و حیزبه کان نم نوممه ته ماتول باوهریان هه یه به ﴿ بالله و ملائکته و کتبه و رسله و
 الیوم الآخر و القدر خیر و شره ﴾ نه مانه به نه هلی قبیله دانه نرین هرچند سزا نه درین له سهر
 نهو بۆچوون و بیدعه ته به داننه ی که دایان هینا، فیرقه و حیزبه کانی نم نوممه ته قورنانه که
 پاریزکاری کردن لهوه ی به تهواوی له دین دهرچن، هر بیر و باوهر و بیدعه یه کیان هینابی به
 تاویل و پینه و په رۆ ریکیان خستوو له گهل نایینه که ی خوا دا، به لام فیرقه به ده کانی نهو دوو
 نوممه ته ده ستگیریکی وه ک قورنانیان نه بوو به هوی نهوه وه کافر بوون و له نایینی خوا بی
 بهش بوون. نم فیرقه به داننه ی نم نوممه ته نه مانه نین که له نه مرۆ له ناو موسلمانان دا هن
 وه ک مارکسی و ماسونی... هتد، نه وانه په یوه ندی یان به نیسلامه وه نی یه و به نیماندار
 دانانرین، چونکه به بی خیلاف و دوو بهر که نیمان بریتی یه له باوهری راست و یه قین بهوه ی
 پیغه مبر ﴿ ﷺ ﴾ هیناویه تی و مل که چی و گهردن که چی بوی له هموو بار و روویه کی ژبانه وه،
 نیتر کۆمه لایه تی، نابووری، ناشتی و جهنگی... هتد. زور زور به داخه وه هیندی له زانایان و
 به ناو زانایان نم نه حزابه نیسلامی یانه دانه نین بهو نه حزابه به داننه ی که حه دیسه که باسی
 فهرموو و نهو حه فتا فیرقه یه، نه خیر نه وانه هه لن و خوا مو حاسه به بیان نه کات، چونکه نم
 نه حزابه نیسلامی یانه داوای شریعت و حاکمیتی خوا نه کن، که واته نه مانه موسلمانن، خوا

رنگی راستی خویشان نیشان بدات و کویمان بکاتوره لهسمری. شو حفتا و سی فیرقهی که له
 حدیسهکهدا فرموی: زانایان ناویان بردوون یهک به یهک یهکیک لهوانه شیخی گهیلانی له
 کتیبی خوئی دا به ﴿غنیة الطالبین﴾ هرکس نهیهوی با تماشای بکات. یهکم لهو
 حیزیانه(خوارج) بوون که ههگهپرانوره له نیمامی عملی که ئهوان ئهوهنده نهقام بوون نیمامی
 عملی یان به کافر دانهنا!! بهلام پرسیاریان کرد له نیمامی عملی لهبارهیهوه فرموی: ﴿خواننا
 بغوا علینا﴾ فرموی نه کافرن و نه مونافیقن، ئهمانه کومه لیکن سمریان لی تیک چوه. دووم
 حیذب که لهم نوممهته پهیدا بوون(معتزلة) بوون له چرخى عهباسی یهکان دا پهریان سهند
 له خیلافهتی(مامون) هوه تا(متوکل) و له خهلافهتی ئهودا کورژایهوه سوپاس بو خوا زانایهک که
 لهسر شو مهزهبه بوو شیخ ابو الحسن نهشعمری بوو و قوتابی ابو علی جبانی بوو تا خوا
 رنگی نیشان دا و ماموستاکهی هم کوت کرد و نیلزامی دا هرکس نهیهوی با تماشای
 کتیبه کهلامی یهکان بکات یهکیک لهوانه(شرح العقائد النسفیة) و نینجا شیخی نهشعمری قوئی
 لی ههکرد و شو مهزهبه ناراستهی بهتال کردهوه و بوو به یهکم نیمامی نهملی سووننهت،
 خوا پاداشتی بداتوره، بهلام بهداخوه هیندی له گهجهکان ئهمرؤ بی ناگان له کارهکه و زور به
 سووک و ریسوا ناوی شو زانا ئهبن و کویرانه هم له تاریکی نهکوتن و نایهت تماشای
 کتیبهکان بکن که یهکیکیان که دواترین کتیبی ئهوه(الإبانه) یه. له تفسیری هم نایهتهدا هم
 ئهندازهیه دریزهم پیدا، نینجا ههگهپرانوره بوو سسر نایهتهکان. له پاش نهوهی نهخشهی رنگه
 راستهکهی خوی کیشا رنگه لارهکانی تری ئادهمی پووچهل کردهوه، ینجا له پاش نهوه روی
 فرموده ئهکاته پیغمبهری نازیز(ﷺ) بهمهی گوی نهدا بهو بی هوش و نهفامانه و لی یان
 گهری تا دووچاری سزای خویمان دهبن و نهفرموی: ﴿مَذْرُورٌ فِي عَمْرٍاهُ حَتَّىٰ يَمِيتَ﴾ لی یان گهری
 لهناو چالی بی هوشی خویمان دا با بزین ههتا ماوهیهک. شو ماوه که خوا دیاری کردوه بو
 ژبانیان. بیگومان خوا به پی پیویست و لیژانی و کاردروستی خوئی رۆزی و ناز و نیعمهت و
 سامان و ئهولاد نهادات بهچاک و چاکان و باوهر داران، چونکه تا یارمهتی یهکهی زورتر بیست
 زیاتر سوپاس گوزار و بهندهیی خوا بهکار نههینن، بهلام بو بی پروا و خراپهکاران زورتر
 بهرلهایی و تاوان زیاد ئهکات و شو یارمهتی دانه رووکشه له زمانی شرع دا پی پی نهوتی:

﴿استدرج﴾ جا به پی پی باو و عادهتی پیسی نهوان قورئان لیره دا دهر باره یان نه فرموی:

﴿ اَيْحَسِبُونَ اَنْمَأْتِدُهُمْ يَوْمَ مِّنْ تَالٍ وَرَبِّينَ * سَاعٍ لَّهُمْ فِي الْعُقُبَاتِ ﴾ نایا نهوانه واگومان نه بن نهوهی

یارمه تیمان داون پی پی له مال و نهولاد و چه سپانیمان کردوه بویان له خیر و خوشی یه کان دا؟

﴿بَلْ لَا يَشْعُرُونَ﴾ نه خیر نهوانه هست ناکه ن و بی ناگان، نهگه برانن نهو چاکه و خوشی یانه

سهریان نهکات به ناگری دوزخ دا بهش بر او یان نهکات له خیر و خوشی راسته قینه ی روژی

دوایی دا، نهگه یه کهم جار بیانزانی یایه به ناگر و زهری مار سهیر نه کرد. بۆ روون کردنهوه

که سیک سیداره ی بۆ هه لخری و هرچی بلی و نیعمه تی دنیای بۆ بهینری هوشی به لایه وه

نامینی و نایان بینی. نهو چه یوانه دابه ستانه که به دیمه ن وان له خوشی دا نهگه برانن هوی

سهر پرینه همی بۆ نابن و تا بیت له رب نه بیت، ئینجا بهرام بهر خوشی یه که ی نه مان که مایه ی

سزا و بهش بر او ی یانه، بهرام بهر نهوه بۆ باوه ر داران نه م کرده وه شیرینانه نه هینی که مایه ی

که یشتنن به نازو ریزی نه پراوه و کهس نه دیده ی به هشت، نه فرموی: ﴿ اِنَّ الَّذِيْنَ هُمْ مِّنْ حَشِيَّةِ

رَبِّهِمْ يُشْفِقُونَ ﴾ به راستی نهوانه ی که له بهر ترسان و سام و بیمی سزای په روه ر دگاریان دله

له رزه یانه و خو پارینن لهو شتانه ی که هوی نهو سزایه ن ﴿ وَالَّذِيْنَ هُمْ رَبَّائِيَّتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴾ ئیمان و

باوه ریان هیه به نایه تهکانی په روه ر دگاریان چ نایه ته خوینراوه کان و چ نایه ته بینراوه کان،

خوای میهره بان دوو جوړ به لگه ی روونی به خشویه به بندهکانی، یه کهم نایه تهکانی نه م

قورئانه که گوره ترین موعجزه ن و جن و ئینسی سه رسام و سه رگه ر دانه و چه ند جار به ریان

لی برایه وه و به دهسته پاچه یی مانه وه و هه مو کهس داماره له ناستی. دووم نهو هه مو

نیشانه و به لگه روونه بوونه مری یانه یه که هر کهس بی بهش نه بیت له ژیری به خوینده وار

و نه خوینده وار نه بی ئیمان یان پی بینی و سه ری بنده یی داخات بۆ داهینره که یان جل جلاله،

جا له بهر نهوه قورئان هه میسه سه رنجیان رانه کیشی بویان. جا نهو که سانه ی که ئیمان و

باوه ریان هیه بهو دوو جوړه نایه تانه،

وَالَّذِينَ هُمْ يُرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ﴿٨٤﴾ وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَاءً آتَاً وَقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ ﴿٨٥﴾

﴿ وَالَّذِينَ هُمْ يُرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ﴾ ئەو كەسانەى هیچ جۆره هاوبەشێك پرسیار نادن بۆ پەروردگارێان، نە هاوبەشى گەوره و نە هاوبەشى بچووك، ﴿ وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَاءً آتَاً وَقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ ﴾ ئەو كەسانەن كە ئەيكەن ئەوهى كە ئەيكەن، واتە كردهوهكانیان ئەكەن لە كاتێك دا دڵە لەرزەیانە و دلیان لە سام و بېم دا ئەلەرزى لەبەر ئەوهى بۆلاى خوا ئەگەرىنەوه، واتە چونكە دەزانى لە رۆژى دواى دا ئەچنە بەر دادگای خوا و بێر ئەكەنەوه لە حەببەت دا دلیان ئەلەرزى. دایكى عائشە - خوا لى رازى بىت - ئەرزى پىغەمبەرى كرد (ﷺ) ئەوانە ئەو كەسانەن دژن ئەكەن و زینا و گوناھى گەوره ئەكەن لەبەر ئەوه دەترسن لە سزا و تۆلەى خوا، ئەویش فەرموى: ﴿يا بنت الصديق﴾ نە خێر كچەكەى صدیق بەلكو ئەوانە كەسانێكن ئەو كردهوه گەورانه بەجى ئەهینن، نوێژ دەكەن و زەكات و خێر و سەدەقە ئەكەن و لە هەمان كات دا مەترسى دەكەن لە ناتەواوى و كەم و كوپی یان و دەترسن كردهوه چاكەكانیان وەرنەگىرى. برا موسلمانەكان ئەم بۆچوون و چۆنى یەتى یە قورئان و پىغەمبەر (ﷺ) نیشانمان ئەدەن. جا با ئێمە بىرى بکەین ئەو لەم هەموو گوناھانەى كە ئەيكەین بە بى بېم و ترس و بىر لى كردنەوه!! ئیمانى راستەقینە ئەو هەست و هۆشە فەراھەم ئەهینى لەدل و دەروونى خاوەنەكەى دا، بەو ئیمانە راستەقینە یەكەم كۆمەلى هەژارى رەش و رووت توانى یان ئەوشۆر شە گەوره و گشتى یە لە جیھان دا فەراھەم بێنن، رۆژى دواى هەر دەستە و كۆمەلێك ئەو رینگە راستە بداتە بەر ئەو لوتف و یارمەتى یەى خوا ئامادە یە، ئەو یارمەتى یە روالەتى یانەى كە نەفامان بە خێرو فەرى تەماشای دەكەن شتێكى بى نرخ و مایەى بەد بەختى یە و پىش بەركى و هەولدان لەوانە دا كارێكى بەدە، بەلكو پىش بەركى و تىكۆشان لەو كردهوه چاكانە دا كە لەم ئایەتانە دا خەرىكێن پى یەوه هەر ئەوه شتە و بەكارە و دەست نیشان ئەكات كە دەفەرموى دەربارە یان:

أُولَئِكَ يُسْرِعُونَ فِي الْحَزَنِ وَهُمْ لَمَّا سَبِقُونَ ﴿١٦﴾ وَلَا تَكُلْفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَلَدَيْنَا كِتَابٌ يَنْطِقُ
 بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٧﴾ بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمَرٍ مِّنْ هَذَا وَهُمْ أَعْمَلٌ مِّنْ دُونِ ذَلِكَ هُمْ لَهَا عَمَلُونَ ﴿١٨﴾
 حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِم بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ يَجْتَرُونَ ﴿١٩﴾ لَا تَجْعَلُوا أَلْبُومًا بِمَا لَا يُنصَرُونَ ﴿٢٠﴾ قَدْ
 كَانَتْ آيَاتِي تُنَالُ عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ تَنْكَبُونَ ﴿٢١﴾ مُسْتَكْبِرِينَ بِهِ سَمِرًا تَهْجُرُونَ ﴿٢٢﴾

﴿أُولَئِكَ يُسْرِعُونَ فِي الْحَزَنِ وَهُمْ لَمَّا سَبِقُونَ﴾ نا نهوانه‌ن که پیش برکنی و تیکوشان نه‌کن له
 خیرو خوشی یه‌کان دا به‌هوی نه‌موره ده‌گن پی‌ی، به‌ نیزنی خوا، خوا به‌شدارمان بکات
 تینیدا، آمین. له‌پاش نه‌هوی نه‌م ری‌زو مورده خوشه‌ی ناراسته‌ی نه‌و نیماندارانه کرد که
 خاوه‌نی نه‌و هست و هوش و کرده‌ه چاکانه‌ن، نینجا هم‌وو نیمانداران هان نه‌دات له‌سمر
 نه‌و بار و حاله‌ په‌سهنده‌ی نه‌وان، به‌هوی نه‌و حال و باری نه‌وانه شتیک نی یه‌ له‌ تاقت و
 توانادا نه‌بی، به‌لکو نه‌هوی که خوا پی‌ویستی کرده‌ له‌سمر بنده کرده‌ه‌یه‌کی نه‌کردوه له
 تاقت و توانادا نه‌بیئت وه‌ک نه‌فهرموی: ﴿وَلَا تَكُلْفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا﴾ داوا و ته‌کلیف ناکه‌ین له
 هیچ کس بیجگه له‌هوی له‌ تاقت و توانای دا نه‌بیئت، هر کرده‌ه‌یه‌کی کردبی زایه نابی و ون
 نابیئت و له‌ ده‌فتری کرده‌ه‌مکانی دا نووسراوه وه‌ک نه‌فهرموی: ﴿وَلَدَيْنَا كِتَابٌ يَنْطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا
 يُظْلَمُونَ﴾ لای نیغه هم‌یه نامیه‌ک که به‌راستی و حقیقانه‌ت قسه ده‌کات و نه‌وانه‌ی که کرده‌ه
 ده‌کن سته‌میان لی‌ ناکری، به‌ گوی پی‌ نهدان یان به‌ کم و کوری، یان به‌ داوای شتیک له‌توانادا
 نه‌بیئت، له‌ لوتفی به‌زیاد بیئت. نینجا لی‌ره‌دا واز نه‌هینی له‌ قسه و باسینک که کردی ده‌براره‌ی
 گشتی، واز له‌وه نه‌هینی فهرموده‌یه‌ک نه‌هینی و ناراسته‌ی بی‌ باومره‌مکانی ده‌کات، نه‌فهرموی:
 ﴿بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمَرٍ مِّنْ هَذَا﴾ دل‌ه‌مکانی بی‌ باومره‌مکان له‌ بی‌ هوشی و بی‌ ناگایی دایه و نازانن که
 هیچ کرده‌ه‌یه‌ک ون نابی و زایه نابی و ستم له‌ هیچ کس ناکری. ﴿وَهُمْ أَعْمَلٌ مِّنْ دُونِ ذَلِكَ هُمْ لَهَا
 عَمَلُونَ﴾ نه‌وانه چند کرده‌ه‌یه‌کی تریان هم‌یه جیاواز له‌وه کرده‌ه و همول بو نه‌وانه دهن و

نازانن سهری له زیان و سزاوه دهرته چی. ﴿ حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِم بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ يَجْتَرُونَ ﴾ ههتا کاتیک
 که ناز و نیعمت داره کانیان که به زوری و به لیشاو و خاوهنی مال و سامان و خوشین، تا
 کاتی نهوانه نهگرین به سزا و عهزاب که له دنیا دا پاکیان له هیچ شتیک نه بوو، نو سزا و
 عهزابیهان بدل دا نه دهات، له کاته دا هاواریان لی هه لئهستی و نه پارینهوه، به لام کاتی نهوه
 نه ماوه له لایه خاوه پی یان ده گوتری: ﴿ لَا تَجْتَرُوا الْيَوْمَ ﴾ لاله و پارانهوه مهکن نه مپو هیچ
 سوو دیک وهر ناگرن، چونکه ﴿ إِنَّكُمْ مِنَّا لَا تُنصَرُونَ ﴾ به راستی له لایه نیمهوه هیچ یارمته یهک
 نادرین و رزگار نابن، نیوه به دهستی خوتان نهوه تان به سهر خوتان هیئا ﴿ فَذَكَاتَ آيَاتِي تُنَلَّىٰ
 عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ عَلَىٰ آعْقَابِكُمْ نَنكَصُونَ ﴾ چونکه کاتی خوی نایه ته کانی نیمه ده خوینرایهوه به سهرتان
 دا له دنیا دا که چی نیوه پاشه لپاش نه گه پرانهوه و روتان وهر ده گپرا له بیستنیان ﴿ مُسْتَكْبِرِينَ
 بِهِ ﴾ له کاتیک دا خو به زل زان بوون و خوتان به لاهه گه وره تر بوو له وهی مل که چ بکه ن و
 فرمان بهری نه نایه تانه بن، خراپتر له ورو وهر گپرا نه ﴿ سَمِرًا تَهْجُرُونَ ﴾ به دم دریزی و تانه
 و ته شهر دان و لاقرتی کردنتان به کار نه هیئا. نو بی باوه پرانه که له دنیا دا خو به زل زان بوون
 و که شخه یان ده کرد له گه ل مردن و دو چاری سزای خوا بوون و هاواریان لی بهرزه به بیتهوه و
 نه که ونه هاوار و په نا بردن به لام نا نومید نه کرین و به ریسوا کردن و تانه و ته شهر دان لی یان،
 نیجا سزای دهر و نیش نه درین به وهی به دهستی خویان و به کرده وهی خویان نه وه یان
 به سهرهات، نه م هره شانیهی که له دنیا دا ناراسته یان ده کات به شیوه یه که نه یه فرموی وهک
 نیستا روزی دواپی بییت و نه کاته بییت، نه وهش یه کیکه له یاسای رهوانیژی یه که س
 نه دیده کانی قورئان!! شهید سید قطب - رحمه الله - له کتیبی (التصویر النفسی فی القرآن)
 نه جوره شتانه ی خستوه ته بهر چاو. له پاش نه سزا و بی نابوو کردن و نا نومید کردنه
 نیجا نه یان گپریتهوه بو نه م دنیا یه و نه که ورته پرسیار و وت و ویژ دهر باره یان که نایا چ
 پالدهر و هویهک بوو بو نه مانه که له رنگه راسته که ی خوا لایان دا، به شی زیاتر سزای دهر و نی
 یان نه دات،

أَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ أَمْ جَاءَهُمْ مَا لَمْ يَأْتِ آبَاءَهُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾ أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ.

مُنْكَرُونَ ﴿٦٨﴾

له يهكم جاروه نه فرموی: ﴿أَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ﴾ نایا نهوانه تی نه فکران و بیریان نه کرده و له قورئان، واته نه بویه بیریان بکر دایه توه لهم قورئانه تا بویان دهر کوتایه نه قورئانه موعجزیه یه کی ناشکرایه له مهر باریکوه تماشایان بکن، له باره ی هونینه وه ی و تهر وشه گانی یه وه که چند جار بهری بهری یه وه لی یان و نه یان توانی به نه اندازه ی که مترین سوره تی بلین به تایبه تی به زمانی عه رب هات و یه کم چین له رهوانبیزی و فصاحت و به لاغت دا به ناوبانگ بوون و خاوه نی (معلقات السبع) بوون له باره ی هواله غه بی یه کانه وه، یان له باره ی زانینی به سهرهات و میژووی گهل و نوممه ته پیشووه کانه وه که نه پیغه مبه ره (ﷺ) نه خویند بوو و پیغه یشته له ولاتیکی نه خوینده واردا، یان له باره ی کاروباری کومه لایه تی و نابوری و نیزامی و جهنگ و ناشتی ... هتد. نینجا واز نه میننی له وه و پرسیارنکی تر ناراسته ده کات و نه فرموی: ﴿أَمْ جَاءَهُمْ مَا لَمْ يَأْتِ آبَاءَهُمُ الْأَوَّلِينَ﴾ نایا نایین و پیغه مبه رکیان بؤ هاتووه که شتی وا نه هاتووه بؤ باوک و باپیره پیشووه کانیان؟ واته نه خیر باش ده زانن که باوک و باپیریان پیغه مبه ره و نامه ی خویان بؤ هاتووه، به تایبه تی یه کم چین که خویان به نه وه ی ئیبراهیم و ئیسماعیل دائه نا و هوالی عاد و سه مود و باقی گله گانی تر به ناوبانگ بوون، که واته ده زانن پیغه مبه ران هاتوون، ده ی نه میش وه ک پیغه مبه رانی تره - سه لامی خویان لی بیت - نینجا نه پیغه مبه ره که سنیکی نه ناسراو بوو یان به مهر حال خو نه م پیغه مبه ره (ﷺ) خو ی و نه سبب و نه زادی ناسراو و به ناوبانگ بوون له پیش داوای پیغه مبه ریتی دا له ناو خویان دا هر به گهنجی ناو نرا به (محمد الامین) ده کرا به حکم بؤ دانانی (حجر الاسود)، که واته به ممش ده م کوتیان نه کات و نه فرموی: ﴿أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ﴾ مُنْكَرُونَ ﴿٦٨﴾ نه ی نایا پیغه مبه ره که ی خویان - واته محمد (ﷺ) - نه ده ناسی تا به هوی نه وه و داننی پیدا نه نین؟ نینجا له هه موو باریکوه به ریان لی دهب ریته وه نایا نهوانه ده لین شینته؟ دوو چاری شینتی بووه؟

أَمْ يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ بَلْ جَاءَهُم بِالْحَقِّ وَأَكْثَرُهُم لِلْحَقِّ كِرْهُونَ ﴿٧٠﴾ وَلَوْ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ

لَفَسَدَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ

هه که نه فرموی: ﴿ اَمْ يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ ﴾ بیگومان نهوانیش و خه لکی تریش دهزانن که ژیر
ترینی خه لکه تا نهو راهیه نه یانگوت جادو بازمو به لیزانی خوئی چار ناگری، نینجا واز
نه مینئی لهوه و هوئی لادان و باور نه مینانه که یان روون تر نه کاتموه و نه فرموی: ﴿ بَلْ جَاءَهُمْ
بِالْحَقِّ وَأَكْثَرُهُم لِلْحَقِّ كِرْهُونَ ﴾ نه خیر هوئی باور نه مینانه که یان نه مویه هقی بو میناون و
نهوانهش زوره یان هقیان ناوئی و بیزارن، مه سلی فارسی راسته: ﴿ طبع ناسازی جعل را بوی
گل درد سرست ﴾ دهی هقیان نهوئی و بیزار بن لی ی نایا نه گونجی حقی شوینی نهوانه بکهوئی
﴿ وَلَوْ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ ﴾ نه گهر هق شوینی نارمزووی نهو
نه فامانه بکهوئی، بیگومان ناسمانه کان و زهوئی و هرچی واه نیوانیان دا تیک نه چیت به مل
یهک دا، بیگومان هق دامه زراوه و نارمزوه کانی نهو نه فامانه زور و دانمه زراوه و دهگوری
هردهمه و به باریک دا، جا هرچونی نهو بوونه مره نیزامیکی تیرو تهواو و دامه زراوی هیه،
هردهما نهو نایین و شریعتش دامه زراوه لهو بوونه مره، داهینتری نهو بوونه مره نایین و
شریعتیکی دایه که ریک و گونجاوه لهگهل نهو بوونه مره و دانیشتوانی نهو بوونه مره دا، نهو
نادمی یه بیجگه لهو شریعته هر یاسا و رژیمیکی تری بو بهینری تیک نهچی و دوو چاری
هموو نارهوایی و جهور و ستم نه بییت.

بَلْ آتَيْنَاهُمْ بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَنْ ذِكْرِهِمْ مُعْرِضُونَ ﴿٧١﴾ أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرْجًا فَخَرَجُ رَيْكَ خَيْرٌ
 وَهُوَ خَيْرُ الرَّزْقِينَ ﴿٧٢﴾ وَإِنَّكَ لَتَدْعُهُمْ إلی صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٧٣﴾ وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ عَنِ
 الصِّرَاطِ لَنُكَبُّونَ ﴿٧٤﴾

خوای میهربان نمو شهریمته ریک و راست و گونجاوهی بو نار دووه بی باوهران خویمان
 کویر نهکن و لا نهدهن لی ی وهك نهفهرموی: ﴿بَلْ آتَيْنَاهُمْ بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَنْ ذِكْرِهِمْ مُعْرِضُونَ﴾
 واته نمو نوممهته شایسته تره به شوین کهوتنی نمو قورثانه و مل کهچی بوی کهچی خویمان
 روو وهرگینن لهمه ی که مایه ی فخر و شانازی یانه و هو ی شهره ف و ناویانگی یانه. بهراستی
 به لاو ریسوا کردنیکی زور که وره یه لهوانه ی که روو وهر نهگینن لهم قورثانه و رووی فهرموده
 نهکاته پیغه مبهری نازیز نهفهرموی: ﴿أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرْجًا﴾ نایا داوای کری و پاره و پول نهک هیت
 لهوانه لهسر راگه یاندنی نمو نایین و قورثانه، نهخیر نمو به تمای نهجرو پاداشتی خوا بووه
 و خوایش نهفهرموی: ﴿فَخَرَجُ رَيْكَ خَيْرٌ وَهُوَ خَيْرُ الرَّزْقِينَ﴾ جهزا و پاداشتی پهروهردگارت چاکه و
 باشتیرینی روژی دهرانه، نمو جار ی داوا نهکردنه لهسر راگه یاندنی نایین هموو پیغه مبهران
 فهرمویانه. جا کهواته زور خهتره له لایهن زور له موسلمانهکان که لهسر راگه یاندن پول و
 پاره وهرنهگرن. هرچند زانایان نهفهرمون دروسته. نهوه ی که پیغه مبهری نازیز داوای کردبی
 و ویستبیتی لی یان نهوه یه بیینه سر ریگا راسته که ی خوا وهك نهفهرموی: ﴿وَإِنَّكَ لَتَدْعُهُمْ إلی
 صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ﴾ بیگومان بانگی نهوانه نهک هیت بو ریگه ی راست، نهوانه ناساز و بهدن و روو
 وهرگینن لهو ریگه راسته وهك نهفهرموی: ﴿وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ لَنُكَبُّونَ﴾
 بهراستی نهوانه ی که باوهریان نی یه به روژی دوا یی لاهرن له ریگه ی راستی خوا یان له ریگه
 به شیوه ی گشتی بهم شیوه ی دوم پلار و تهره دانکه که به هیز تره. نهوانه ی که باوهریان له
 دنیا دا به روژی دوا یی نی یه و لانه دن له ریگه ی راست هیچ شتیك سوو دیان پی ناگه یه نی
 نهگه ر تاقی بکری نهوه به نیعمه ت و خوشی له خویمان بایی نهبن و مل هوپی بهکار نههینن، نهگه ر
 تاقی بکری نهوه به سزا و ناخوشی دلایان نهرم نابی و خبهریان نابی نهوه له خهوی بی ناگایی و
 ناگه رینهوه به توبه و پارانهوه، لهسر نمو باری بهدی خویمانه نهمیننهوه هتا سزای سهختی
 روژی دوا یی نهچرژن و لهویدا پهشیمان نهبنهوه تازه هیچ سوو دیک وهرناگرن،

﴿ وَلَوْ رَحِمْنَهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ مِنْ ضُرِّ لَلْجُؤِ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٧٥﴾ وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُمْ

بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا لِرَبِّهِمْ وَمَا يَضَّرِعُونَ ﴿٧٦﴾ حَتَّىٰ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ

مُبْسُوتُونَ ﴿٧٧﴾ وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٧٨﴾

نهوهتا نه مجارهيان نه فرموي: ﴿ وَلَوْ رَحِمْنَهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ مِنْ ضُرِّ لَلْجُؤِ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴾

نه گهر ميهره بانيمان بگردايه بهوانه و سزيمان لهسر لاپردنايه هر در نرزيان نه دا و هر

بردهوام نه بوون لهسر کيشي و لاري خويان دا، له دور منايه تي پيغه مبر و نيمانداران دا به

کويري و نابينا ي دليان. نينجا به لگه نه مينيتوه لهسر نهوه به مه ي نه فرموي: ﴿ وَلَقَدْ

أَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا لِرَبِّهِمْ وَمَا يَضَّرِعُونَ ﴾ بيگومان نهوانه مان گرت و سزيمان دان به کوشتن و

زليل کردن وهك له روي بهردا، كه چي نه گوزان و مل كه چ نه بوون بو خوا و پاره و لالانهويان

نه كرد. لهم كردهوانهش دا نه مانباتوه روي دواي هر چهنر بهو تاقى كردنهوي خوا ته مي

خوار نه بوون وهك لاري بي باوهر كهان لهم دنيا دا بووه. نهوهش به پني ته عبيره كهس

نه ديده كه ي قورثانه !! وهك نه مهش كه نه فرموي: ﴿ حَتَّىٰ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ

مُبْسُوتُونَ ﴾ نه مانه هر بردهوام بوون لهسر بهدي و بي باوهري خويان كاتي قاي يهكي خاوهن

سزاي زور به هيز و به نيمان كردهوه لهسريان نهوهش له روي دواي دا، كه واته نه فرموي:

قايبيهكي و ايان لهسر دهكهينهوه و به شيوه ي رابوردو نيشاني نه دات هر چهنه ﴿ إِن ﴾ بو

داها توه. كاتي نهو قاي يهيان لهسر دهكهينهوه ﴿ شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْسُوتُونَ ﴾ نيتر دهست به جي

لهوي دا سرگردان و ناوميده نه بن له هموو خير و خوشي يهك، به جوركي تريس ته فسير

كراوه تهوه، به لام له دل دا زور به دور دانه نري.

نينجا به پني باوي خوي قورثان سرنج راهكيشي بو بير كردنهوه له چهنه به لگه و

نيشانه ي بوون و ناشكرا به به لگه كاني دهروني همووان كه هوي باوهري به تينن به

پهروردگار جل جلاله، نه فرموي: ﴿ وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْئِدَةَ ﴾ خوا نهو كه سبه كه

دروستي كردوه بوتان گونچكه و چاو و دله كاتان، هر كام له نيوه هوي بيستن و بينين و

زيري پيداون كه نه مانه هوي زيانن و بي نهوانه زيانكي ناده مي يانه فراهم نا يهت و له

لایه‌کی ترموه نه‌مانه هۆی باوهری به‌هیزن و سوپاس گوزاری بۆ خوای داهینەر، به‌لام له‌گه‌ل
 شه‌وه‌دا ﴿لَيْلًا مَا تَشْكُرُونَ﴾ زۆر كه‌م سوپاس ده‌كهن. به‌ئێ زۆر كه‌م سوپاسی نه‌كهن، چونكه
 زۆربه‌ی ئاده‌می سه‌پله و بێ باوهره، نه‌وه‌شيان كه باوهردار و سوپاس گوزارن ناتوانن هه‌لسن به
 سوپاسی راسته‌قینه، چونكه ناز و نيعمه‌تی خوا نایه‌ته ژماره، هه‌چ كه‌س ناگات به سوپاسی
 دا، شه‌وه‌تا له هه‌ناسه‌دان دا دوو نيعمه‌ت هه‌یه، ئیتر بپۆر خه‌یال به‌هاوێژه، خوا یارمه‌تی‌مان بدات
 بۆ شه‌ندازه‌یه‌ك كه روو زه‌رد نه‌بین به‌رامبه‌ر چاكه‌كانی خوا، واته شه‌ندازه‌یه‌ك كه به ميه‌ره‌بان‌ی
 خۆی بیکات به‌هۆی سه‌رشۆپۆی و روو زه‌رد نه‌بوونمان آمین. هه‌ر كه‌س بێ به‌ش نه‌بێ له فام و
 ژیری هه‌ر به‌ته‌نها بیر كرده‌وه له خۆی و دروست بوونی به‌م شیوه و وینه شیرینه تایبه‌تی
 یه‌ی به‌م هه‌موو هیز و وزه جۆر به‌جۆره، ته‌نها بیر كرده‌وه له‌وه به‌سه بۆ شه‌وه‌ی دلی پر بێی له
 نیمان و باوهر به‌و ده‌سته قودره‌ت و ميه‌ره‌بان‌ه‌ی كه له نه‌بوون شه‌م گیان له‌به‌ره‌ی هه‌نایه‌ كایه،
 چونكه هه‌چ كه‌س نه‌خۆی و نه باوك و دایك و هه‌چ ئاده‌می یه‌كی تر ناگای نی یه له په‌یدا بوون
 و هه‌نانه كایه‌ی، كه‌واته كه‌سێك هه‌نایه‌تی كه وینه‌ی كه‌س نی یه و بال‌ا ده‌ستی هه‌موانه و
 په‌روه‌ردگاری هه‌موو جیهانه، زانایانی تازه‌ری یان كه‌وتوه له زۆر سپر و نه‌ینی یه‌كانی هه‌موو
 به‌ش و پارچه‌كانی شه‌م ئاده‌می یه و به‌ره به‌ره تا زانین و زانیاری پێش بکه‌وی زانیینی شه‌و
 نه‌ینی و شته غه‌یبی یانه فراوتر ده‌بێ، بۆ نمونه به‌ پێی قسه‌ی شه‌وانه به‌شی ناوهر‌استی
 گوێچكه پێك هاتوه له سه‌د و سی ملیۆن خانه، شه‌و خه‌لییانه كه‌م و كۆپی یان تی كه‌وی كه‌م و
 كۆپی روو ده‌كات هه‌یزی بیستن و هه‌روه‌ها هه‌موو له‌ش تا سه‌ره په‌نجه‌كان - سبحان الله - .

ئینجا شه‌و هه‌زانه چین و چۆن په‌یدا شه‌بن؟! نازانین له‌ چ باریكه‌وه قسه بکه‌ین؟ ئایا
 سه‌رنجی شه‌ریته‌كه‌ی مێشك به‌هین كه به درێژایی ته‌مه‌ن شه‌و هه‌موو تام و بۆن و ره‌نگ و ته‌ی
 جۆر به‌جۆره ته‌سجیل ده‌كات هه‌چ كام شه‌وی تر ناسپێته‌وه!! ئایا بیر نه‌كه‌ینه‌وه به‌ هه‌موو
 سه‌رسامی یه‌كه‌وه له‌و ته‌نها سیل و خانه‌یه كه له منداڵ دان دا پێوه‌ن شه‌بن و له‌به‌ره‌وه به‌ ملیۆن
 و ملیاره‌ها سیل و خه‌لیه شه‌ببیرن بۆ پێك هه‌نایانی هه‌ر پارچه و به‌شی شه‌م ئاده‌می یه!! شه‌م
 باسه به‌ چه‌ند كتیب و په‌راویك ته‌واو ناییت هه‌ر شه‌تیك بلێن بۆ وریا كرده‌وه و ده‌ست نیشانه
 بۆ نایابی و عه‌جایه‌بی شه‌م سیفه‌ته‌ی جل جلاله.

وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٨﴾ وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتَلَفُ اللَّيْلِ
وَالنَّهَارِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٨٠﴾ بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالِ الْأَوَّلُونَ ﴿٨١﴾ قَالُوا أَوَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا
تُرَابًا وَعِظْمًا أَأَنَا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٨٢﴾ لَقَدْ وَعَدْنَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا هَذَا مِنْ قَبْلُ

یه کیکی تر لهو شته سهرنج راکیشهی نهم نادهمی یه نهمه یه که نه فرموی: ﴿ وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ ﴾ خوا نهوه یه که نیوه زور نهکات و پهره تان پی نه سیننی له زهوی دا، بینگومان نه بی بزانی نهم نادهمی یه نایابه ژیانه که ی هر نهم ماوه کورته نی یه، به لکو نهم ماوه کورته بو نهوه یه هملسی به کاروباری جینشیننی یه که ی، نینجا نه بی بمری و له پاش نهوه دووباره بکریتهوه به شیوه یه کی تایبته تی که دهست نه دات بو مردن و نهمان و نه بی له زیندوو بوونهوی دووهم دا موحاسبه و پرسپاری لی بکری له کار و کرده وه کانی و به پی نی داد پهروه ری خوا پاداشت و توله وهرگری، وه که نه فرموی: ﴿ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴾ هر بولای نهو نه گپرنرنهوه، دیاره نهو که سهی که له نه بوون هینایه کایه وه هر نهو دووباره ی نهکات وه، ده بی هموو که س بزانی نه گهر بی بهش نه بی له ژیری گیان دان و گیان سهندن هر به دهست نهوه، وه که نه فرموی: ﴿ وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ ﴾ هر خوا گیان نه دات و زیندوو نهکات به زیندوو وه، هر نهو زیندوو نهکات به مردوو و گیانه که ی لی ده سیننیه وه، نهو که سهی نادهمی داهینا و هموو به سهرها ته کانی به دی نه هیننی هر به دهست نهوه گورانکاری نهو روزه، نه مانه شتینک نه بی هر خوا نه نجامیان بدات وه که نه فرموی: ﴿ وَلَهُ اخْتَلَفُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ ﴾ هر بو نهوه و به دهستی نهوه گورانکاری شهو و روزه هینانیا ن به دوا ی یه که دا، دهی ﴿ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴾ که واته نیوه ژیر نین تا نه وانه بزانی، واته ژیر بن و نهو شته ناشکرایانه بزانی.

نینجا به وهی ﴿ بَلْ ﴾ که لی ره دا بو و از هینانه له لی کولینه وه و قسه له گهل کردنیان و دهست نهکات به گپرانه وهی دهمبازی و قسه به ده کانیان له باره ی زیندوو بوونهوه و حساب و پرسپاریان له روزهی دوا یی دا، نه فرموی: ﴿ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالِ الْأَوَّلُونَ ﴾ نه وانه نه لین به وینه ی پینشووه نه فامه کان، واته نه مانیش قسه که ی نهوانی پینشووه دم بازی پی نه که ن و ده لین: ﴿ قَالُوا أَوَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظْمًا أَأَنَا لَمَبْعُوثُونَ ﴾ نایا کاتی نهمه بمرین و بگه رین به خاک و خول و نهمه زیندوو کراوه نه بین نهم به لین و هره شه ی دهی که ن لیمان قسه ی روته و هر کراوه وه که نه فرموی له لایه نیانه وه: ﴿ لَقَدْ وَعَدْنَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا هَذَا مِنْ قَبْلُ ﴾ نهمه و باوبا پیرانمان نهم هره شه یه مان لی کراوه له مهر پیش،

إِن هَذَا إِلَّا أَسْطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٨٣﴾ قُلْ لِمَنِ الْأَرْضُ وَمَنْ فِيهَا إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٤﴾

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٨٦﴾

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ

﴿إِن هَذَا إِلَّا أَسْطِيرُ الْأَوَّلِينَ﴾ نهمه هیج نی به بیجگه له قسهی پپو پوچی کوئی پیشووهکان. بهراستی نهم وته بوگهنهی نهوان زور زور بی نرخه له پاش نهو هه موو بهلگه و دهلیله بههیزانهی که باسمان کرد، بهلام لهگهل نهوهدا نهوا هه میتر سهرنجیان رانهکیشی بو نهم بوونهوره و چهند بهلگهی ناشکرا، بهلکو هوشیک بکهنهوه. نهو یهکه م چینه که بت پهستهکانی عهدهب بوون بیر و باوهریکی زور سهیریان ههبوو، به ریکی دانیان نهنا به بوونی خوا و مالیکی ناسمانهکان و زهوی و دهسهلاتی بهسهر هه موو شتیک دا لهگهل نهوهدا چهند شتیکیان دهکرد به هاوبهشی و دهیانگوت دهیان پهستین تا نزدیکمان بخهنهوه له خواوه و مهلائیکهیان دانهنا به کچی خوا، جا نهوا قورنان قسهیان لهگهل دهکات و نهکولیتتوره لهگهلینان هه به قسهی خویان دهم کوتیان نهکات و نهفهرموی به پیغه مبهری خوشهویست (ص): ﴿قُلْ﴾ نهی پیغه مبهه بلئی پییان: ﴿قُلْ لِمَنِ الْأَرْضُ وَمَنْ فِيهَا إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ﴾ نایا زهوی و ههچی واه له ناری دا هینی کی یه و مولکی کی یه؟ بیگومان وهک خویان گوتویانه و دهلین: ﴿سَيَقُولُونَ لِلَّهِ﴾ بیگومان هینی خوان و مولکی خوان نهگه رئیوه ژیر و زانان. واته ناچارن نهبی نهوه بلین: ﴿قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ﴾ بلئی کهواته ئیوه بیریک ناکهنهوه، واته بیر بکهنهوه کهسی خاوهنی نهم زهوی و ناسمانه بیت چون هیج شت و هیج کهسیک نهکری به هاوبهشی، واته راو بوچوونهکهتان زور نهفامی یه و هوی سهرسوپمانه، چون گوماننتان ههیه له زیندو کردنهوه و دهسهلاتی خوا بهسهر زیندوو کردنهوهدا ﴿قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ﴾ بلئی پییان کی یه پهروهردگاری ههوت ناسمانهکه و کی یه پهروهردگاری عهرشی گهوره ﴿سَيَقُولُونَ لِلَّهِ﴾ له وهلام دا بیگومان دهلین: هینی خوان و مولکی خوان،

قُلْ أَفَلَا تَنْقُوتُ ﴿٨٧﴾ قُلْ مَنْ بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِنْ

كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨٨﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَأَنَّى تُسْحَرُونَ ﴿٨٩﴾ بَلْ أَتَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ

﴿٩٠﴾ مَا أَخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ

﴿قُلْ أَفَلَا تَنْقُوتُ﴾ له وهلام دا پی یان بلی: نهو حموت ناسمانه نیمهش نهبی نیمانمان پی
ی هبی نیتر چون خوا نهیهوی هروهها عمرش که گهرهترین دروست کراوی خوایه، دهی
ماقول لافی نیمان و باور پی نهدهن کهواته بلی نهی نایا لهخوا ناترسن و چون له خوتانهوه
بوچوون و قسهی نارپهوا و بی جی نهکن؟ چون ناترسن لهو داهینهر و خاومنه؟ ﴿قُلْ مَنْ بِيَدِهِ
مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ﴾ بلی نایا که به دهستی نهوه
پادشایهتی و خاوهنی ههموو شتی و نهو پهنا نهدا و یارمهتی ههرکهسیک نهادات و پهنا ی هیچ
کهس نادری لهو، واته هیچ کهس ناتوانی یارمهتی هیچ کهسیک بدات و رزگاری بکات لههر
شتی که خوا مهیلی بی، نهگهر نیوه زانان نهبی گومانان نهبی، بترسن له خوا و مل کهچ بن بو
فرمانهکانی، شتی که نهلین که نهگونجی لهگهل تاک و تهنیایی خوادا ﴿سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَأَنَّى
تُسْحَرُونَ﴾ پی یان بلی: دهی چون جادوتان لی کراوه و شتی دهلین که پیچهوانه ی قسهکه ی
خوتانه. واته چون ژیریتان تی که چوو به وینهی جادو لی کراوا! بلی بهراستی نهوه نهوپهپی
تی که چوون و سهر لی شیواوی یه.

له پاش نهو ههموو بهلکه هینانهوه و نهو دم کوت کردنی نهفامانه نینجا کاتی نهویه به
روونی چاکه ی نهه بریار و حهقیقهتانه بدات به وتهی ﴿بلا﴾ کوتایی بینن له قسه و باسی
پیشوو، فرموی: ﴿بَلْ أَتَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ﴾ نیمه ههق و راستیمان هیناوه بویمان و
بهراستی ههموو نهفامهکان درو نهکن و ههرچی بوچوون و بریاریان هیه نارپهوا و ناراسته که
هاوبهش بریار نهدهن و باورپیان به زیندوو بوونهوه نی یه ﴿مَا أَخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ﴾ خوا هیچ جوړه
نهولادیکی بوخوی رهوا نهداوه وهک نهسرانی یهکان نهلین و نهوانه ی که دهلین مهلائیکه کچی
خوان، پاک و بیگهردی بوخوا،

وَمَا كَانَتْ مَعَهُ مِنْ إِلَهٍ إِذَا لَذَهَبَ كُلُّ إِلَهٍ بِمَا خَلَقَ وَلَمَّا لَبَّضُوهُمْ عَلَىٰ بَعْضِ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿١١﴾ عَلِيمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعَلَّىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٢﴾ قُلْ رَبِّ إِنَّمَا تُرِيدُنِي مَا يُوعَدُونَ ﴿١٣﴾ رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿١٤﴾ وَإِنَّا عَلَيَّ أَنْ تُرِيكَ مَا نَعِدُهُمْ لَقَدِرُونَ ﴿١٥﴾ أَدْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ السَّيِّئَةِ

﴿وَمَا كَانَتْ مَعَهُ مِنْ إِلَهٍ﴾ خوا تاك و تمنيايه و هيچ خوايهكي لهگهل نهبووه و ناگونجی بیی ﴿إِذَا لَذَهَبَ كُلُّ إِلَهٍ بِمَا خَلَقَ وَلَمَّا لَبَّضُوهُمْ عَلَىٰ بَعْضِ﴾ چونکه نو کاته هر خوايهک بهشه دروست کراوی خوئی نمبرد و نهيسخته ژئر چنگی خوئی و دياره نو کاته نازاره و تی گزان رووی نهدا و هينديکيان زال نهبوون بهسر هينديکی تريان دا، کهواته و تهی راست و رهوا هر نهمهيه که خوا نهفرموی: ﴿سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ﴾ خوا پاک و بيگهره لهوی که نو نهفامانه دهيلين ﴿عَلِيمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ﴾ نو خوايهی که ناگادار و زانايه به هموو نهينی و ناديارسی و ناشکرايهک ﴿فَتَعَلَّىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾ کهواته بهرز و بلنده و پاکه له هاوبهش و رهوادان، نه مسهلهی تاك و تمنيايي خوا زانا کهلامی يهکان زؤر به دريژی لی ی دواون و رهده و بهدهلی زؤريان کردووه که نهمه دهليل و بهلگهيهکی قمتعی نی يه، چونکه نهلنگری عمقلهن نو دووانه نيظيفاق بکهن و به ناشتی کاروباريان بهرن بهريوه، وهلامی نهروش دراوهتهوه به جوړی ريگه ويؤ نهفامان نهماوهتهوه، بهلام بهراستی نو گيره و کيشهيهی ناوی و هموو کس نهوه نهسهلميني که دوو پادشا لهيهک ولات دا ناگونجی. با بيرک بکهينهوه لهوه که نهفامانی کوؤن و پيش هاتنی نايينهکانی خوا و قورئان هيچ کهسيان نهبووه باوهري نهبووی به بوونی خوا و خاومنيک بوئم جيهانه نهوتتا بی باوهرانی کوؤن بهربرهکانی ی پيغهمبرهکانيان نهکردووه لهبارهی نهبوونی خوا و پهرستراوينکهوه، بهلام نهفامانی چهرخی تازه نهوتتا نهبينن کاويزؤ نهکن و نهوه نهکن و نهلين که هيچ کس له رووی نايه بيلی!! هرکس بی بهش نهبی چون له رووی ديئت قسهی وا بوگهن به دهمی دا بيئت سبحان الله!! بو نمونهنش دهلين نهوه نهفامهی

که قسمی و ابکات پی‌ی ده‌لین نهی نه‌فام تو که به‌ناو نادمیت له‌چی په‌یدا بوویت و چون
 په‌یدا بوویت؟ تو خویشت دهمانی په‌یدا بوویت لهو دل‌وپه‌ ئاوه بۆگه‌نه و ئاوه‌کەش له خۆراک
 په‌یدا بووه و خۆراکه‌کەش له‌م خاک و خۆله‌ په‌یدا بووه، دهی ئایا کی نه‌و خاک و خۆله‌ی گێرا به
 تو!! ئینجا رووی فرموده‌ نه‌کاته پینغه‌مبهری خۆشه‌ویست (ﷺ)، فرمانی پی‌ ئهدات که په‌نا
 بگری به‌ په‌روه‌دگاری که نه‌یخاته ریزی نه‌و نه‌فامانه، هه‌روه‌ها په‌نای پی‌ به‌ینی له‌ خه‌تره‌و
 وه‌سوه‌سی شه‌یاتین و بیگومان پینغه‌مبهر (ﷺ) که گه‌وره‌ترینی هه‌موو پینغه‌مبهرانه و هه‌موو
 معصومن، به‌لام عه‌بدن و نه‌بی له‌ هه‌موو کات و مه‌جالیک دا عه‌بدایه‌تی و مل که‌چی خۆیان
 ده‌ریزن، هه‌م نه‌مه‌ فی‌رکردنه‌ بۆ هه‌موو نوممه‌ت که وریای خۆیان بن و شه‌یتانه‌کان
 نه‌یانخه‌له‌تینن و بیر بکه‌نه‌وه له‌ په‌نا هینانه‌که‌ی پینغه‌مبهر (ﷺ)، هه‌رگیز هه‌یج که‌س بی‌ باک
 نه‌بی و بترسن له‌ بی‌ باکی خوا، ئینجا با نایه‌ته‌ پی‌رۆه‌کان بچی به‌ گوینچه‌که‌مان دا، ﴿ تَلَّ رَبِّ إِمَّا
 رَبِّي مَا يُوعَدُونَ * رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴾ بلی نه‌ی په‌روه‌دگارم نه‌گه‌ر پيشانم
 نه‌ده‌یت نه‌و سزایه‌ که هه‌ر شه‌ کراوه‌ لی‌ یان پی‌ی، نه‌گه‌ر نه‌وه‌ نه‌که‌یت، واته‌ عه‌زابی له‌ ریشه‌
 هینانی تاوانباران مه‌خه‌ره‌ ریزی نه‌و گه‌له‌ سته‌م کارو زالمه‌، له‌ وه‌لامی نه‌و نژادا نه‌فرموی:
 ﴿ وَإِنَّا عَلَٰئِ أَنْ تُرِيكَ مَا نَعِدُهُمْ لَقَدِيرُونَ ﴾ به‌راستی ئیغه‌ توانا و ده‌سه‌لات دارین که نه‌و سزای نه‌وانه‌ت
 نیشان بده‌ین، به‌لام دوا‌ی نه‌خه‌ین له‌بهر نه‌و حیکه‌مه‌ت و کاردروستی یه‌ی که خۆمان ده‌زانین،
 به‌لی هیندی له‌و به‌رژه‌وه‌ندی و کاردروستی یه‌ ناشکرایه‌ لامان، چونکه‌ زۆر له‌وانه‌ موسلمان
 بوون له‌ دوا‌یی دا یان نه‌وه‌ و رۆله‌کانیان، بۆ وینه‌ له‌ عاص عه‌مه‌ر په‌یدا بوو له‌ وه‌لید خالید هاته‌
 کایه‌وه‌ له‌ شه‌و جه‌ل عیکریمه‌ هاته‌ که بوو به‌ پاله‌وانیکی گه‌وره‌، که‌واته‌ خۆگر به‌ و
 چاوه‌پوانی کاری خوا به‌ له‌ باتی نه‌ودا خه‌ریک بوون به‌و ﴿ اذْفَعْ بِأَلْيِّ مِي أَحْسَنُ السَّيِّئَةِ ﴾ به‌کار و
 کرده‌وه‌ی زۆر شیرین و گه‌وره‌ به‌رگری تاوان و خراپه‌ی نه‌و تاوان بارانه‌ بکه‌، نه‌و کاتانه‌ کاتی
 چه‌رخ‌ی مه‌که‌که‌ بووه‌ و فرمان نه‌درا بوو به‌ جیهاد، بیگومان نه‌و فرمان نه‌دانه‌ وه‌ک میه‌ره‌بانی
 بوو به‌مانه‌وه‌ و له‌ناو نه‌چوونی نه‌وانه‌ی که موسلمان بوون له‌ دوا‌یی دا، هه‌روه‌ها به‌رژه‌وه‌ندی
 ناشکرای تیدا بوو، نیسلام ناسرا به‌ خیر خواز و ناشتی خواز و خاوه‌نی کرده‌وه‌ی شیرین.

تَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ ﴿١٦﴾ وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيْطَانِ ﴿١٧﴾ وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ ﴿١٨﴾ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ ﴿١٩﴾ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ

ماتول کاره‌کان به دست خوابه و له‌ژیر زانین و چاودیری خوابه وه که نه‌فرموی: ﴿تَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ﴾ نیمه زاناترین و ناگادار ترین به‌وهی که ده‌لین دهر باره‌ی تو و نایینه‌که‌ت، که‌واته په‌له مه‌که و ﴿وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيْطَانِ﴾ بلی په‌روهر دگارم په‌نات پی نه‌گرم له هاندان و وه‌سوه‌سه‌کانی شه‌یتانه‌کان - هم‌زله زمانی عه‌رب دا بریتی یه له تی کوتان و راوانان و په‌له پی کردن -، جا به کو نه‌یفرموی یان له‌بهر جو‌ری خه‌تیره و وه‌سوه‌سه‌کان، یان به پی‌ی زوری شه‌یتانه‌کانه، فرماندان به‌ی په‌نا گرتنه زیاده خو‌پاریزی تیدایه و فی‌رکردن و ده‌ست دانه بو نومعت که له هه‌موو کاتیک دا په‌نا بگرن. له پیشه‌وه فرمانی دا به په‌نا گرتن، نینجا فرمان نه‌دات به‌وهی په‌نا بگری له ناماده بو‌نیان به‌ دهری دا، نه‌فرموی: ﴿وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ﴾ په‌نات پی نه‌گرم له‌وهی نه‌وانه ناماده بن لام. نیتر نه‌م په‌نا گرتنه بو هه‌موو کاتیکه وه‌ک رواله‌ته‌که و انیشان نه‌دات، یان مه‌به‌ست کاتی نویژ و قورشان خو‌یندنه وه‌ک له نین و عه‌باسه‌وه ریوایه‌ت کراوه، یان له‌کاتی مردن دا وه‌ک له عی‌کریمه‌وه هاتوره ﴿حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ﴾ * لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ ﴿حتی﴾ لیره‌دا پی‌ی ده‌گوتری ابتدائی نه‌وهی به‌دوای داد دیت جمله‌یه‌کی شهرتی یه و حالی به‌د و دوا روژی سه‌ختی نه‌و بی با‌وه‌پانه دهره‌خات له‌کاتی گیان که‌نشتیان دا که هاوار و داوای گه‌رانه‌وه ده‌کن به‌لکو بگه‌رینه‌وه بو‌لای خوا، نه‌فرموی کاتی مردن دیت و ناماده‌یان نه‌بیت ده‌لین نه‌ی په‌روهر دگارم بم‌کیره‌وه بو‌ژیانی دنیا، به‌لکو کرده‌وهی چاک بکه‌م له‌و کرده‌وه چاکانه‌ی که له ژیان و ته‌منی خو‌م دا نه‌م کرد و وازم لی هینا، رای به‌هیز له‌سه‌ر نه‌م رایه، رای تریش هه‌ن که و‌ته‌ی ﴿حتی﴾ په‌یوه‌سته به‌ ﴿یصفون﴾ هوه یان ﴿کاذبون﴾ نینجا به‌زه‌جر و تی خو‌پین نه‌دا له داوا و نا‌واته‌کانیان،

كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَمِنْ وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٠٠﴾

ئەفەرموی: ﴿كَلَّا﴾ ئینجا ئەفەرموی: ﴿إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا﴾ بەراستی ئەو وتیە وتیە کە ئەیلێ و ناچارە و لەراستی و ئیخلاسەو نەهاتوو، کواتە نرخێ نی یە و وەرناگیری ﴿بَرزَخٌ﴾ و رَآهُمْ بَرْزَخًا إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿﴾ لەبەر دەمیان دا بەر بەست هەیه بۆ گەرانەو میان بۆ ژیان تا ئەو رۆژی زیندوو ئەبنەو، هەرکەس لە دنیا دا بمرێ تا رۆژی زیندوو بوونەو ئەو ماوەیە ژیانێکی میانە هەیه نەو ک ژیانی ئیستای ئەم دنیا یە نەو ک زیندوو یی رۆژی دوا یی، بەم رەنگە جوړی لە زیندوو یی هەیه کە هەست بە خووشی و ناخووشی دەکات بەهۆی پەيوەندی رۆحەکی بەو لەشەو ئیتەر با ئەو لەشە بڕزی و بسوتینری و زانایانی ئەهلی سوننەت ئەفەرمون: ئەو هەست کردنەش هەر بۆ هەست کردنی رۆحەکی بە خووشی و ناخووشی بەو شێوەی کە حەدیس بۆی باس کردوین، مەبەست ئەو یە ئەگەر لە پاش مردن ئیمە زامی لی بکەین هەستی پی دەکات تەنانەت شەهیدیش ئەگەر لە لایەن ئیمەو زامداری بکەین هەست بە ئازار ناکات، لەم بارەو درۆ و دەلەسە ی زۆر کراو کە جینگە ی سەر سوپمانە باوەر کردن بەو شتانە، بۆ وینە ئەگەر ئەو قەبرێک دەرکەوت کابرا خەریکی خورما خواردن بوو!! یان ئەلین قەبرێک هەلدرایەو کابرا گوتی حەشرە گوتیان نەخیز ئەویش راکشایەو، ئەمانە ئیسرائیلی یاتن و بلاو بوونەتەو بۆ ئەو ی عەقیدە ی خەلکی تێک بەدن و موسلمان ی ئیمەیش ئەو دەلەسانە بگێرنەو تا کافر بلی موسلمان خورافین!! ئینجا ئایا لەشی شەهید ئەرزی یان نە، لەو بارەیشەو دەلەسە ی زۆر ئەگێرنەو دەربارە ی نەرزانی شەهید کە دەلین قەبرێ دەرکەوت و سەری شەهیدە کە تەماشای ئەکرد و دەستمان بۆ چاوی برد چاوی پرتاند!! مەبەستم لەم درێژە پێدانە ئەو یە ئیمە ی موسلمان ئەبی لە روانگە ی ئیسلامەو قسە بکەین و لا نەدەین با نەبێنە جینگە ی تانە تەشەری دوژمن، بۆ شەهید بەو جوړە دەلین، بەلام لەبارە ی پێغمبەرانەو حەدیس ی بوخاری ئەفەرموی: ﴿إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَ عَلَى الْأَرْضِ أَنْ تَأْكُلَ أَجْسَادَ الْأَنْبِيَاءِ﴾ ئەو ش ریز و ئیکرامێکی تایبەتی یە بۆ ئەوان - سەلامی خویان لی بیئت - ئینجا بە بۆنە ی مردن و زیندوو بوونەو هیندی بەسەر هات و رووداو باس ئەکات لەدوای زیندوو کردنەو،

فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿١٠١﴾ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٢﴾ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ﴿١٠٣﴾ تَلْفَحُ وُجُوهُهُم نَارًا وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ ﴿١٠٤﴾ أَلَمْ تَكُنْ أَتَىٰ تُنَالٍ عَلَيَّكَ فَاكْتُمِبَا ﴿١٠٥﴾ قَالُوا رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَالِّينَ ﴿١٠٦﴾ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْهَا

نه فرموی: ﴿ فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ ﴾ کاتی نسو نه کری به سووردا نیتر نه سب و خزمایه تی نامینی لهو کاته دا به سهرهات و رووداوه که نه وهنده سهخته کهس نایپه رزیته سر کهسی ترو هیچ پرسیار ناکه ن له یه کتر، کهواته نه مه ریک و گونجاوه له که ن نایه تی تردا که نه فرموی: ﴿ فَأَقْبَل بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴾ نینجا تهرارزوی دادپه روهی دانه نری بو کیشانه ی کرده وه کان، نه فرموی: ﴿ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴾ هر کهس کیشراوه کانی قورس بیت هر نهوانه ن که یشتوون به نامانچ و رزگار بوون له سزا و نارپه حه تی ﴿ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ﴾ هر کهس کیشراوه کانی سووک بیت هر نهوانه ن زیانباری خویمان بوون و خویمان له دهست دهرچووان له دوزه دا به هه میشهیی و بی برانه وه، خوا په نامان بدات. مه سه له ی کیشانه ی کرده وه کان زانایانی نه هلی حه ق دوو جوریان بو باس فرمووه، یه کهم: ده فقهری کرده وه کانیا ن ده کیشری، دووه: چاکه کان نه کری به له ش و قه باره ی نورانی و خراپه کانیش به له ش و قه باره یه کی ره ش و تاریک هردوو هر نه گونجی و به هر حال نه بی نینه نیمانمان هه بی به وه، ده لیل و به لگه ی هه موو نه م کار و بارانه ی روژی دواپی شتیکی گونجاو و مومکینن و خواو پیغه مبه ر(ص) هه والیان پی داوین. نیتر تی نه گه ی ن یان نه ، هر کهس یک بیر بکاته وه له کیشانه ی دوور و نزیک و قورسی و سووکی و به رزی و نزمی که به ترارزوی بهنده یانی خوا فراهم دیت و خوا خه لکی فیزی نه وه کرده وه، هر کهس بی ری لهوانه بکاته وه هر گیز نه بی سر نه کاته وه له وه ی کرده وه کانمان ده کیشری ن، نه م حیساب و پرسیار و کیشانه و پیوانه یه له بهر داد و دادپه روه ری خوا یه نه گینا خوا هه موو شت دهمانی و هر زانیویه تی وه ک زانایان

له کتیبی عه قانید دا فرمویانه و چهند شیعی شاعیری بهرز مه ولهوی له عه قیدهی مرضیه که یدا به شیعر فرمویه تی ره حمه تی خوی لی بیت:

﴿منها المجازة﴾ حساب و کتاب	نهر دهکە ی طه له ب حیکمه تی حساب
تا بزانن گشت نه ملی عه رصات	فه ضلی موته قین، فه ضیحه ی عوضات
ته میم بی له بو مه سه پره ی نه وان	بو ته نه سسوف و حه سه ته ی نه مان
وه رنه ﴿عالم الإشیاء بالمره﴾	لا یعزب عنه مثقال ذره﴾

نینجا با بگه رنینه وه بولای سیا چاره کان میندی له شیوه و شکلی سامناکیان به نیننه بهرچاو که نه سوتین له دوزه خ دا و ﴿تَلْفَحُ وُجُوهُهُمُ النَّارُ وَمِمَّ فِيهَا كَلْبُ حُوتٍ﴾ ناگردهم و چاو و لهج و لیویان ده سوتینی، نهو لهج و لیوه رهش و گه وه که هه لقرچاوه و دانه کانیان ده رکه وتون و له کاتیک دا هه مو له شیان هه لقرچاوه له ناو نهو ناگرده دا، خوا په نامان بدات. نهو له شه گه وه ره بیان که هه دیسی سه حیح نه اندازه ی گه وه یی به که یان نیشان نه دات که نه فهرموی: ﴿فرسه فی النار مثل احد﴾ دانه که یان له ناو ناگردها به نه اندازه ی کیوی نو حوده! جا وه ره بیر بگه وه له گه وه یی نهو که سه که هه ر دانیکسی به قه ده ر نهو شاخه بیت!! له گه ل نه وه شدا هه می شه نه تویته وه و خوا وه ک خویانی لی ده کاته وه، خوا به میهره بانی خوت بمان پارینه لهو ناگره، آمین، نینجا داخی سه خت تر نه مه یه که نه م ته شه ره سه خته یان لی نه دری که نه فهرموی: ﴿لَمْ تَكُنْ آيَاتِي تُنَلِّ عَلَىٰ كُرْهُنَّ بِهَا تَكْذِبُوت﴾ نایا نایه ته کانی منتان به سه ردا نه خوینرایه وه؟ اته هیهج بیانویه کتان نی یه و خوتان به ده سستی خوتان خوتان خسته نهو سزا و بهد به ختی یه، نایه ته کانی منتان به سه ردا خوینرایه وه و نه بوو بترسانایه بهو هه ره شاننه که چی له باتی ترسان و باوه ره نینان باوه رتان پی نه هینان و به دروتان دانه نان، له وه لأمی نه م پرسیاره دل ته زینه دا ﴿قَالُوا رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَالِّين﴾ ده لین نه ی په روه رده گارمان شه قاوه ت و به دیی خومان زال بوو به سه رمان دا و نیه م خومان گه ل و کومه لیکسی به ده بووین و گو مپا و لاده ر بووین له رنگه ی خوا، اته خه تای خومان بوو و هیهج بیانویه کمان نی یه ﴿رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْهَا﴾ نه ی په روه رده گارمان ده رمان بیته له م دوزه خه و بمان خه ره دنیا،

فَإِنْ عُدْنَا فَإِنَّا ظَلِمُونَ ﴿١٣٧﴾ قَالَ أَخَشُوا فِيهَا وَلَا تَكْلُمُونَ ﴿١٣٨﴾ إِنَّهُ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا ءَامَنَّا فَأَغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٣٩﴾ فَأَخَذْتُمُوهُمْ سَخِرَاتًا حَتَّىٰ أَنْسَوَكُمُ ذِكْرِي وَكُنْتُمْ مِنْهُمْ تَضْحَكُونَ ﴿١٤٠﴾ إِنِّي جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا أَنَّهُمْ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿١٤١﴾

﴿فَإِنْ عُدْنَا فَإِنَّا ظَلِمُونَ﴾ نه گهر گهراينهوه سهر بی باومهری و تاوانهکانی لهوه و پیش بیگومان نیعه ستمکار و له سنوور دهرچوو نهیین له تاوان و خراپهکاری دا، بیگومان نهوه هاوار و نزای ناچاری به و خوا نهزانی درو نهکن وه له نایهتینکی تردا نهفرموی: ﴿وَلَوْ رُدُّوْا لَمَادُوْا لِمَا نُهُوْا عَنْهُوَ لَعَادُوْهُمْ لَكِنَّ يُوْنُسَ﴾ نهگهر بگپرنفرینهوه بیگومان دووباره نهبنهوه بو کردنی نهوهی که جلوگیری کران لی ی و بیگومان نهوانه دروزنن، نم وه لآمه سهخت و تیژو دل تهزینهیان نهذاتهوه و نهفرموی: ﴿قَالَ أَخَشُّوا فِيهَا وَلَا تَكْلُمُونَ﴾ بی دهنگ بن به زهلیلی و ریسوایی و هیچ قسم لهگهل مهکن، نم تی خوړینه نهوهیه به پیئی زمانی عهرب بفرموی پی یان: چهغه، خوا پهنامان بدات، نیوه شایستهی نهومن لهو سزا و ناگردها بمیئنهوه و هوکشی نهوهیه که نهفرموی: ﴿إِنَّهُ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا ءَامَنَّا فَأَغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ﴾ بهراستی دهستهیه که بهندهکانم له دنیاذا دهیان گوت نهی خوی نیعه نیعه باومهرمان هیناوه به تو، کهواته توش ببوره لیمان و گوناهاهکانمان بسپروه و تو له ههمووان میهرهبان و بهزهیی دار تری، نهوه دهستهیه بهو جوړه لاله و پارهیان نهکرد ﴿فَأَخَذْتُمُوهُمْ سَخِرَاتًا حَتَّىٰ أَنْسَوَكُمُ ذِكْرِي وَكُنْتُمْ مِنْهُمْ تَضْحَكُونَ﴾ کهچی نیوه نهوانتان نهگپرا به جینگهی لاقرتی و گالتهتان پی نهکردن و پی یان پی نهکنین و خهریک بوون بهوهوه، ههتا نهعه یادی من و باومر هینان به منی لهبیر بردنهوه، واته تاوانهکهی نیوه ههر نهوه نهبوو که خووتان باومرتان نهدهمینا، بهلکو لاقرتیتان نهکرد پی یان، نهوانه داوای لی بوورن و سپرینهوهی گوناهاکانی خوئیانیان دهکرد و نیوهش پی یان پی نهکنین و خهریک بوونتان بهوهوه خهریکی کردن لهوهی بییری بکنهوه لهو ههموو بهلگه و نیشانانه که نهخرایه پیش چاوتان، جا بهرامبهر بهو تاوان و کردهوه بهدانه ﴿إِنِّي جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا أَنَّهُمْ هُمُ الْفَاسِقُونَ﴾ بهراستی من نهمرق پاداشتیان نهدهمهوه بهوهی نهوهی خوگر بوون له دنیاذا، یان پاداشتم دانوه بهوهی که ههر نهوان گهیشتون به ناوات و نامانچ.

قَالِ كَمْ لَيْسَتْ فِي الْأَرْضِ عَدَدَ سِنِينَ ﴿١١٣﴾ قَالُوا لَيْسَ بِيَوْمٍ فَتْسَلِ الْعَادِينَ ﴿١١٤﴾ قُلْ إِنْ
 لَيْسَتْ إِلَّا قَلِيلًا لَوْ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١٥﴾ أَنْحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا
 تُرْجَعُونَ ﴿١١٦﴾ فَتَعَلَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَبِيرِ ﴿١١٧﴾ وَمَنْ يَدْعُ
 مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴿١١٨﴾ وَقُلْ رَبِّ
 اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ﴿١١٩﴾

له پاش دهم کوت کردن و بهر پیرچ دانوه نینجا هم پرسیاره شیان ناراسته نهکات: ﴿قَالَ﴾
 فرموی: ﴿كَمْ لَيْسَتْ فِي الْأَرْضِ عَدَدَ سِنِينَ﴾ نایا چهند سال مانوه له دنیا دا و له سر زهوی دا؟
 دیاره خوا له هه موو کهس زانا تره به هه موو شتی که یه کی که له وانه ژماره ی مانوه ی نه وانه له
 دنیا دا، به لام نه مه پرسیاره کهم و کورتی و بی ترخی مانوه که یانه له دنیا دا، نه وانیس له و
 کاته دا ده زانن و هوش نه که نه وه به کهم و کوپی ماوه ی مانوه که یان وه که له وه لامه که شیان دا
 دهر نه که موی که ﴿قَالُوا لَيْسَ بِيَوْمٍ فَتْسَلِ الْعَادِينَ﴾ ده لنین ماینه وه روژیک یان به شیک له روژی،
 وه لامه که یان دلته نگی و نانومی دی نیشان نه دات له وه لامیان دا نه فرموی: ﴿قُلْ إِنْ لَيْسَتْ إِلَّا
 قَلِيلًا لَوْ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ﴾ که نه مانوه له دنیا دا مه گهر به شیک ی کهم نه بی، راسته ماوه که یان زور
 کهمه و هر چهند ته من دریز بووبن، هیچ ترخی نی یه و که دواپی هات وه که هر نه بووبی،
 نینجا له کوتایی سوره ته که دا نه فرموی: ﴿أَنْحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ﴾ نایا
 واتان ده زانی و گومانان وا دمبرد که نیمه نیوه مان له خو پایی و بی هوه دروست کردوه،
 نیوه ناگیرین هه بولای نیمه، نه خیر بوچوونه که یان زور هله و ناراست بوو، نه مانه می یه
 گهره و گرنگه له خو پایی دروست نه کراوه، به لکو بو نه وه دروست کراوه که له دنیا دا
 هه لسی به کاری جینشینی یه که ی و نینجا نابی بهم ماوه کورته ی دنیا یه ژبان دواپی بیت،
 به لکو نه می دنیا زنجیره یه که و سره تایه بو ژبان نه براوه که ی که له جیهانی نه براوه ی روژی
 دواپی دا پیک دیت، حکمت و دادپهروری خوا داخوازه بو به دی هاتنی نه و جیهانه تا هه موو
 کهس بگات به سره نجام و بهر هه می کرده ی خو ی، خوا بیگهرد و بهرز و بلنده له وه که

دەفەرموی: ﴿فَتَعَلَى اللَّهِ الْمَلِكُ الْحَقُّ﴾ بەرز و بلند و پاک و بێ لەکەیه خۆایە که ناوی ﴿الله﴾ یە و
 ھەر ئەر پادشا و خاوەنی راستەقینەییە و ھەر ئەر ھەق و راست و شیاوہ بۆ خۆایەتی و
 پادشایەتی ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَبِيرِ﴾ ھیچ پەرستراویک بەراستی نی یە بیجگە لەو
 پەروردگاری عەرشە کہ بەرز و بەرزە. عەرش لە چەند شوینیکی دا گوتمان کہ گەورەترین و
 بەرزترین و لای سەرۆی ھەموو ئاسمانەکان و خوا لە نەبوونی ئەریشی دروست کردووە و
 کردوویەتی بە نیشانەیی دەسەلاتی بێ سنووری و ھەموو بێرازیکی لەوێوە ھەرئەچی و خوا
 لەسەر عەرشە بەو جۆرەیی کہ خۆی دەزانی وەک ھەموو پێشەواکان دەفەرمون: ﴿الاستواء
 معلوم و الکيفية مجهولة و الإیمان به واجب و السؤال عنه بدعة﴾ ھەرکەس ئەبوی بە چاویکی
 قورئانی سەرئەچ بە ئەریشی خۆی بناسی و بزانی سنووری زانیی خۆی و ھەموو عالم کەمە لە
 کاتیکی دا خوا ئەفەرموی: ﴿وَمَا أُوتِشِرَ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا﴾ نابێ ھەر شتیکی لەبارەیی شنوونی
 خواوە کہ لە قورئان و ھەدیسی دا ھاتبی و ئەم تەنی نەگات و باوہری پەنی ھەبی و لە خۆیەوہ
 بە بۆچوون و ژیری کەم و کورتی دەم بکوئی و ھەرچی لەو بارەییەوہ تەنی نەئەگەیشت قەسە
 لی نەکات زۆر زۆر بەداخوہ ئەمڕۆ گەلی نەزان دەلین: خوا لەسەر عەرشە وای نیشان ئەدات
 وەک پادشاکانی دنیا دانیشتووە بەسەر عەرشەوہ ﴿تعالی عن ذلك علوا کبیرا﴾ خوا ئەفەرموی:
 ﴿أَيْسَ كَيْفِهِ شَيْءٌ﴾ بەم نەفی یە قاطیعی ھەرچی ئایەت و ھەدیسیە متشابھە بگەرئەتوہ بۆ لای
 ئەم ئایەتە محکمە، ھەرکەس وا نەکات تێدا ئەچیت، ئەو کەسانە با بێر بگەنەوہ لەوہ ئەبێ
 ھەموو ئیمانداریک یەقینی ھەبی بە ئەوہ کہ عەرش دروست کراوە، واتە نەبوو خوا دروستی
 کرد و ھینایە کایەوہ، دەی لە پێش بوونی عەرش دا خوا لە کوی بوو؟ لە کاتیکی دا نە زەمان و
 نە مەکان نەبوون، ئەمەیی کہ گوتم رای ھەموو ئیمانمان و پێشەواکانی ئیسلام بوو ھەزم کرد
 بیخەمە بەرچا و خوا لەسەر ئەم بۆچوون و عەقیدە پاکە دامەزراومان بکات آمین.

ئینجا با بگەرئینەوہ بۆ لای ئایەتەکانی و بێر و بۆچوونی خۆمان بەھین بکەین بە تاک و
 تەنیا یی خوا ﴿وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ، بِهِ، فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ﴾ ھەرکەسێک بپەرستن،
 ھەر خۆایەکی تر بە تەنھا یان لەگەڵ خوادا کہ ھیچ دەلیل و بەلگە یەک نەبێ لەسەر ئەوہ، ئەو
 کەسە حیساب و پرسیاری ھەر لای پەروردگاری یەتی، ھەرکەس بیجگە لە خۆی تاک و تەنیا
 کەسێک یان ھەر شتیکی تر بپەرستی، ئەو کەسە کافرە و پەیوھندی بە خۆی تاک و تەنیا و

پرستنی نموده نی یه و ﴿إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ﴾ بیگومان باس و قسمش نمویه کافران ناگن به نامانج و بهشیان هر دوزهخه و بیبشن له بهزهیی خوا، خوا بمانپاریزی آمین.

وتهی ﴿لَا بُرْهَانَ لَهُ﴾ پیئی دهلین سیفهی لازمه، واته هرکس بیجگه له ﴿الله﴾ هر خوایهکی تر بیرستی که هیچ بلگه و دهلیلیشی نی یه لهسر نموه، کهواته نممه نیشان نهدات نمگنر بلگه بوو نهی قهی ناکات بیجگه لهوه نموه سیفهی تیکی لازمه و همیشهی یه، نهو فرمودیه پلار و هشانندی تیدایه بؤ بت پرستان و هاوبهش رهوا دهران که به بی بلگه و دهلیل دهمبازی نمکن و هم نمیش نیشان نهدات که عقیده و ایمان لهسر نساس و بنپرتهی بهمیز بیت.

نینجا کوتایی سوره ته که نههینی به فرماندان به پیغمبری خوشهویست ﴿سُبْحَانَكَ﴾ بلالیتوره له خوا و بلی: ﴿رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّحِيمِينَ﴾ بلی بیوره لیمان و رحم و میهرهانی بهکار بینه لهگلمان، نیمهی موسلمان هزار جار نزاکی شو دهلینموه و دهلین: ﴿رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّحِيمِينَ﴾ تو باشترینی هموو میهره بان و بهزهیی دارانیت، یهکی له کاره گوره و پهسندمکانی نم سوره ته نمویه دهستی پی کرد به ﴿قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ﴾ لهدوا دواایی یهکش دا فرموی: ﴿إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ﴾ هر لهدهست قورثان دیت نم کاره کس نه دیدانه.

سوپاس بؤ پروردگارم جل جلاله، که یارمهی دام لی بووموه له تفسیر کردنی نم سوره ته به فهره، چونکه دهست نووسی یه کم ون بوو بوو، نممش له ۱۲ ی ذی القعدة ۱۴۱۷ به نیزی خواهر لهم روزه دادهستم کرد به تفسیری سوره تی (النور) که دهست نووسی شویش و نبوه.

وصلی الله و سلم علی سیدنا محمد و علی اله و صحبه و أزواجه و أمهاتنا و اولاده و کل تابع بإحسان.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُورَةٌ أَنْزَلْنَاهَا وَفَرَضْنَاهَا وَأَنْزَلْنَا فِيهَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١﴾

سوره تی (النور) مه دینه یی به و (٦٤) نایه ته

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ئهم سوره ته ناوی سوره تی (النور) ه په یوه سته له نایه تیک دا به زاتی پاکی خواوه وه که به خزمه تی دهگه یین - إن شاء الله - له نایه تی ﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ له راستی دا نوور و رووناکی یه بؤ روح و دل و ژیری و بهرهمه که ی رهنگ نه داته وه له کرده وه و دهر وون دا، چهند ناداب و ره وشتیک ی دهر وونی و خیزانی و کومه لایه تی که دل و دهر وون و ژیان رووناک نه که نه وه. له پاش ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ ده ست پی نه کات بهم نایه ته: ﴿سُورَةٌ أَنْزَلْنَاهَا وَفَرَضْنَاهَا وَأَنْزَلْنَا فِيهَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ﴾ ئهمه سوره تیکه هینا ومانه ته خواره وه و فهرز و پیوستمان کردوه گوئی رایه لی و به جی هینانی بریاره کانی، هینا ومانه ته خواره وه له ناو به ناوی ئهم سوره ته دا هینا ومانه ته وه خواره وه چهند نایه تیک که روون و ناشکران و ناشکران مه به سته کانیان، دووباره کردنه وه ی و ته ی ﴿انزلنا﴾ زیاده گرنگی و به گرنگ کرتنی نیشان نه دات، به راستی سه ره تایی کی زؤر به هیزه و دل و دهر وون دانه چله کینی بهرام بهر باس و بریاره کانی، ئهمه شمان کرد ﴿لَمَّا تَذَكَّرُونَ﴾ به لکو بیر بکه نه وه و رهفتار بکه ن به وه ی پیوست کراره له سه رتان و سستی نه که ن تی یان دا. له پیشه وه به کورتی ده ست نیشانی کرد بؤ ئهو حوکم و بریارانه، ئینجا دریزه ی پی نه دات،

الرَّابِيَةَ وَالزَّانِيَةَ فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ وَلَا تَأْخُذْكُم بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ
 وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلْيَشْهَدْ عَذَابُهُمَا طَائِفَةٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٤﴾ الزَّانِي لَا يَنْكِحُ إِلَّا زَانِيَةً أَوْ مُشْرِكَةً

نه فرموی: ﴿الرَّابِيَةَ وَالزَّانِيَةَ فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ﴾ نافرستی زیناکهر و پیایوی زیناکهر سهد دار و جهلده یان لی بدن به باشی ﴿وَلَا تَأْخُذْكُم بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ﴾ با بهزیسی هاتنهوه تان نه تان گری له به جی هینانی فرمانی دینی خوا ﴿إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ﴾ نه گهر نیوه باوه پرتان به خوا و به رژی دوا یسی ههیه، واته سستی و تهملی له به جی هینانی فرمانی خوا دا ناریکه و ناگونجی له گهل نیمان و باوه ره که تان دا، ﴿وَلْيَشْهَدْ عَذَابُهُمَا طَائِفَةٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ﴾ با دهسته یه که نیمانداران نامادهی نهو سزادانه بن بو نابروو بردن و عیبرت گرتن و ترساندنی کهسانی تر. بیگومان سهد جهلده تولهی نهوانهی که له نیکاحی شرعی دا مامهلهی ژن و میزدی نه کردبی، هرکهس به شرعی نهوهی کردبی با یهک جاریش بیئت، نیتر نه گهر زینا بکات حوکه که هی نه مهیه ره جم بگری، نهو حوکه و تولهی سوننهتی موتهواتیره و سابیته و وهک حوکه می قورنان وایه، نینجا با بزانی که تولهی زینا به هردوو جوهره که یهوه نه بی نیسپات بیی به قهتعی بهم جوهره خویمان به پزکی نیعتیراف بکن به بی داوا لی کردن، به لکو هیشتا نه بی پینت خوش نه بی نیعتیراف بکات، نهوش بهو به لگه یه که نافرته که یان ماعیز که نیعتیرافیان کرد هیشتا پیغهمبر (ﷺ) پرسیاری کرد که نایا عمرهقی خواردوه، یان پیی فرمو: ﴿لَعَلَّكَ فَآخَذْتَ﴾ به لکو تو هر چوویته ناو لنگی، نهمش وا دهر نه کوی له بهر نهوه بوو که نهو جهریمه نهوهنده پیس و بوگه نه بلاو نه بیتهوه با خه لکی بترسی و خوئی دوور بخاتوه، نینجا له بارهی شایه تهوه، نه بی چوار شایهتی عادل شته که به چاو ببینن، وهک ده لین خه نجر له کیلان دا ببینن، بیجگه له مانهش کاتی دهولهتی نیسلام له کاردا بیئت نه بی همیشه ناموزگاری خه لکی بگری و بترسینرین له تولهی خوا و نهو شتانهی که هوی زور بوون و ههلسانی نارزه زوه بهرگری بگری. نینجا زیاتر نهو کردهوه بهده ناشیرین نهکات بهمه ی که ده فرموی: ﴿الزَّانِي لَا يَنْكِحُ إِلَّا زَانِيَةً أَوْ مُشْرِكَةً﴾ پیایوی زیناکهر هر ژینی زیناکهر یان نافرتهتی بت پهرست و هاوبهش رهوا دهر ماره نهکات،

﴿وَالزَّانِيَةُ لَا يَنْكِحُهَا إِلَّا زَانٍ أَوْ مُشْرِكٌ﴾ نافرتهتی زیناکهر هر پیایوی زیناکهر یان هاوبهش رهوا
 دهر دهیخوازی و شووی پی دهکات، واته سروشتی زیناکهر، چ پیایو و چ نافرتهت نه مهیه و وهک
 مهسهل دهلی: ﴿الجنس إلى الجنس یمیل﴾ هرکس لهگهل وینهی خوی گونجاوه و مهیلی
 دهکات. نه تولهی که لیرهده دانرا نه مهیه که له سورهتی (النساء) دا دهست نیشانی بو کرد و
 فهرموی ﴿أَوْ يَجْمَلُ اللَّهُ لَكُمْ سَبِيلًا﴾. نه م بریاره بو پیایو و نافرتهتانه و دهریارهی نیربازی نافرتهت
 بو نافرتهت نهوه خیلافی تیدایه له لایه ن زانایانهوه، هیندی زور توندی بهکار نه هینن تا رادهی
 کوشتنی هر دووکیان، هیندی وهک زیناکهری پیایو و نافرتهت دایان نه نین وهک له
 سهرهتای (النساء) دا باسمان کرد. له بارهی نه م دوو رستهوه ﴿الزانی و الزانیة﴾ گوتراوه، نایا
 چ جیاوازی مهیه له ناو نه م رستهیه دا بوچوون وا دهر وا که بیفهرموایه: ﴿وَالزَّانِيَةُ لَا تَنْكِحُ إِلَّا
 زَانِيًا أَوْ مُشْرِكًا﴾. بهلی به دیمهن و روالهت نهوه دهچیته دلوه، به لام دیاره قسه هر قسهی
 قورنانه، به که م نه م دوو رستهیه جیاوازن له به کتر، رستهی به که م وهک گوتمان پیایوی زیناکهر
 مهیلی نی به له خواستنی هیچ نافرتهتیک بیجگه له نافرتهتی زیناکهر یان هاوبهش رهوا دهر،
 دووم نافرتهتی زیناکهر هر پیایوی زیناکهر یان موشریک دهیخوازی و مارهی دهکات. دهی له
 رستهی به که مهوه دهرناکووی و موناقی نی به له مهی پیایوی داوین پاک مهیلی بیی له خواستنی
 نافرتهتی زیناکهر، که واته هر دوو رستهکه جیاوازن و به هر دووکیانهوه مهبهستهکه تهواو
 نه بیت، خوا و پیغه مبهری خوا باش دهرانن، ﴿وَحُرْمٌ ذَلِكَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ﴾ نهو شوو کردن و
 خواستنهی که باس کرا قدهغه و حهرام کراوه له سهر نیماندارانی داوین پاک، هیندی
 نه فرمون مهبهست نهوهیه زینا حهرام کراوه و ﴿ذَلِكَ﴾ دهست نیشانه بو نهوه و مهبهست به م
 رستهیهش ناشیرین کردنی نهو کردهوه پیسهیه، چونکه شتی قدهغه کراو بوغزینراوه لای
 خواو هرچیش وابی نه بی نیمانداران بیزی لی بکه نهوه، نینجا نهوه پیویستی مهیه به
 لیکوینهوه و خیلاف مهیه تیای دا له لایه ن زانایانهوه، هرروه ها له بارهی کاری جینسی لهگهل
 حیوانات دا خیلاف مهیه له تولهی نهو که سانهی که نهو باره بهده نهکن، هیندی به سهخت
 نه یگرن که نینسانهکه وهک زیناکهر ته ماشا دهکری و هیندی له سهر نهوهن که حیوانه کهش
 بکوژی، چونکه نهو کاره بهدهی لهگهل کراوه، بهلی بیگومان نهو کاره بهده حهرام و قدهغهیه،
 به لام رای به هیز له سهر نهوهیه که نابی نه جلهدهی لی بدری و نه رهجم بکری، به لکو نهگهر
 پیی زانرا نهوا نابود نهکری به هر جویری سولتهی حاکم دهرانی، نهگهریش پیی نه زانرا
 توبهی شرعی بکات و نینجا نهکویته بازاری خوا، نینجا سهبارته بهوهی که دروسته ماره

کردنی نافرتهی شهروال پيس، نيمامی نهحمد لهسر نهويه که دروست نی به مهگر
 توبه يهکی سهحيح بکات که پاکی بکاتوه له چهپهلی نهو کاره بده، بهلام لههوی هاتنه
 خوارهوی نه نایتهدا نه حديدسه هاتوه کهوا نهگه يهنی نيکاحکه دانه مزری بهلام
 مهکروه و حرام نهکراوه به قهتعی، نه حديدسهش نهبو داود و ترمزی و نهسانی هیناویانه
 له مرتدی کوپی نهبو مرتدوه که نه فرموی که نه چووم بو مهککه نهو موسلمانه بی
 دهسه لاتانه نه هینا بو مهدينه، کاتی نافرتهی به عناق به پزی باوی چهرخی پيش نیسلام
 دوستم بو، نینجا جاری رویشتم مانگه شهو بوو دهلی عیناق سیبیری تارمایی یهکی بینی و
 نزيك بوويهوه و ناسیمی و گوتی مرتدی، گوتم بهلی، گوتی اهلا و سهلا و مره با نهو شهو
 پیکهوه بین، گوتم عناق خوا زینای حرام کردوه، لهگه ل وام گوت بووی دهرکهوت که
 موسلمانم، جاری دا نهو پیاره هاتوه که نهسیره کان بیات، منیش چوومه ناو باغیک غار و
 نهشکو تیکم دهست کهوت چوومه ناوی یهوه، ههشت کهس هاتن و خوا کویری کردن لیم
 نه یان بینیم ته نانهت به لای سرمهوه بوون و میزبان نهکرد بهسرما و گهرا نهوه منیش چووم
 بو هه لگرتنی نهو پیاره و هینام تا گه یشتمه شوینی به باشم دهزانی پت و گوریسه کهم لی
 کردهوه و هاتین هتا گه یشتینه مهدينه و چوومه خزمهت پیغمبر (ﷺ) عهزم کرد که عناق
 ماره بکه، نهویش له وهلام دا فرموی: مرتد: ﴿الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ إِلَّا زَانِيَةً أَوْ مَشْرِكَةً﴾ کهواته ماره ی
 مهکه. نيمامی نهحمد نه حديدسه نهکات به بهلگه لهسر قهدهغه کردنهکه. بهلام شیوه ی
 فرموده که ی بو ارشاده، بو وینه پیاویک عمرزی پیغمبر (ﷺ) کرد و گوتی: ﴿ان امراتي لا
 ترید لامس﴾ نهویش فرموی ته لاقی بده، نینجا عمرزی کردهوه، فرموی: راگیری کهو وریای
 به، خه لکی تازه له نهفامی یهوه هاتیبوون بو نیسلام شتی وایان تیذا هه بوو، له نهفامی تازهش
 دا نهوه رووی دا بو وینه ترکیا که به پاکی و داوین پاکی پینچ چهرخ مایهوه، کاتی نهو پیلانه
 گوره ی نه هاتورکی مهلعون هات یهک بهندی حکومته که ی نهوه بوو زینای بهره لا کرد به
 جوریک هیچ زاتی نه بی هیچ جوړه بهرگری یهک بکات، به بو نهی باسه کهوه دریزم دا بو نه مه ی
 بیر بکریتهوه لهو پاک و خاوینی یه ی که نیسلام هینای و گه ل و کومه لی پاک کردهوه کاریکی
 وای کرد که خه لکی بزائن و وریا بن نه سب و نه زاد پاریزگاری بکری!! کهواته نهو توله
 سهخته جهلده و کوشتن و بهره باران کردن هرچند نهزان به سهختی سهیر بکات له واقع دا
 رهحه و بهزه یی یه لهگه ل گه ل و نهندامی گه ل دا، نیسلام نهو توند و تیزی یه بهکار دهینتی
 بو پاک کردنهوه ی گه ل و کومه ل، نینجا به توندی دهست دهگری بهسر ده می خه لکی دا و
 رنگه نادات هیچ کهس به بی بهلگه یهکی شهرعی موسلمانان تاوانبار بکات لهو کاره بده،
 نهوه تا بهدوای حوکمی نهو کردهوه پیسه دا،

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا
 وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٤﴾ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥﴾

ئینجا نه فرموی: ﴿ وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴾ **ئهو که سانه ی که بوختانی زینا نه کهن بؤ نافرته موسلمانه داوین پاکه کان، ئینجا چوار شایهت ناهینن له سسر راستی قسه که یان، ئه وانه ههشتا جهلده یان لی بدهن و ئیتر هیچ شایهتی یه کیان لی وهرمگرن. واته ئه وانه له ناو گهل دا راده و پله یان ئه ورنده پهست نه بی گوی نادری به شایهتی دانیان که ئهو تۆله یه ی زور سهخته، ئه وانه فاسقن و له سنووری شهره دهرچوون ﴿ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴾ بیجگه له وانه ی تۆبه یان کردبی له پاش مل که چ کردنه که بؤ تۆله که یان و داوای لی بوردن له بوختان بؤ کراوه کان، نه گهر ئه وریان کرد چاوه پروانی سپرنه وهی گونا هه کانیان بکهن، چونکه خوا لی بورده ی میهره بانه. به بی خیلاف فاسقی یه که یان ناهیلی، بهس خیلاف هه یه له وهرنه گرتنی شایهتی دا. بی خیلاف و به لای هه مووانه وه ئهو تۆبه و چاکه کاری یه تۆله ی حده ده که ی له سسر لانه بات، ئینجا بؤ ئه م دوو تۆله که ی تریان: وهرنه گرتنی شایهتی لی یان و نه مانی فاسقی یه که یان، ئیمامی مالیک و شافیعی و نه حمده نه فرمون: ههردووکیانی له سسر لانه بات و ئیمامی ئه بو حه نیفهش نه فرموی: هه ر فاسقی یه که ی له سسر لانه بات. شعبی و ضحاک نه فرمون: فاسقی یه که ش به مهرجی شایهتی یه که ی وهرنه گیری که به باش دان بنی و بلی من بوختانم کرد و ئه مهش رای هیندی له زانایانی تریشه. ئه مه ی باس کرا تۆله ی ئهو بوختان که رانه یه به شیوه ی گشتی، بیجگه له و میردانه ی که ژنه کانیان تاوانبار نه کهن به زینا و بیجگه له خو یان شایه تانی تر بان نی یه، واته بیجگه له خو ی چوار شایهتی تر وه ک هیندی نه فرمون، یان سی شایهتی ترو به خویشی یه وه نه بن به چوار وه ک هیندی کی تر نه فرمون. ئهو که سه ی که بوختانه که ی بؤ ده کری نه گهر داوای هه ق سهندن نه کات تۆله ناسینری بؤی، چونکه وه ک زینا که ری که دوا ی نیسپات بوون حا کمی شهره تۆله ی بؤ نه سینری، چونکه جانبی (حق الله) ی به میز تره، به لام بوختان جانبی (حق الناس) ی به میز تره، که واته نه گهر داوای نه کرد هه قی بؤ ناسینری،**

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ شَهَادَةٌ إِلَّا أَنفُسُهُمْ فَشَهَدُوا بِحُدُودِ اللَّهِ إِنَّهُمْ لَمِنَ

الصَّادِقِينَ ﴿٦﴾ وَالْخَمِيسَةَ أَنْ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كَانَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٧﴾ وَيَذَرُوا عَنَّا الْعَذَابَ أَنْ تَشْهَدَ

أَرْبَعَ شَهَادَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٨﴾ وَالْخَمِيسَةَ أَنْ غَضَبَ اللَّهِ عَلَيْهَا إِنْ كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٩﴾

﴿ وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ شَهَادَةٌ إِلَّا أَنفُسُهُمْ ﴾ نینجا با بیینهمه سر حوکمه شرعی یکه

دربارهی شو که سانهی که نافرته کانیان تا وانبار نهکن و چوار شایهتیاں دهست ناکهوی

﴿ فَشَهَدُوا بِحُدُودِ اللَّهِ إِنَّهُمْ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ﴾ شایهتی دانی هرکام لهوانه چوار شایهتی دان

بیت به خوا که له راست گوینان. واته چوار جار بلیت: اشهد بالله من راست نهکن لهوهی که

گوتوومه و نهم نافرته زینای کردوه ﴿ وَالْخَمِيسَةَ أَنْ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كَانَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴾ پینجهم نهمیه

بلی نهرینی خوا لهسرر بیت نهگر له دروزنان بم لهم قسهی که کردوهم دربارهی شو ژنهم،

بهم پینچ شایهتی دانه حهددی بوختان له کولی پیارهکه نهخات، ماوهتوه ژنهکه نهویش

نهگر بی دهنک بیت یان نیعتیراف بکات نهوا گوناهاکهی لهسر نیسپات نهبی و نهگر

نینکاری کرد نهوا نهویش پینچ شایهتی بدات بهم شیوهی که دیت. نهگر نهوهی کرد نهوا

تولهی دنیای لهسر نامینی و نهکویته بازاری خوا له روژی دواپی دا هرکام لهو پیاو و

نافرته خوا خوی نهزانی چی یان لهگهل نهکات. دربارهی نافرتهکه نهفرموی: ﴿ وَيَذَرُوا عَنَّا

الْعَذَابَ أَنْ تَشْهَدَ أَرْبَعَ شَهَادَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ * وَالْخَمِيسَةَ أَنْ غَضَبَ اللَّهِ عَلَيْهَا إِنْ كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴾ بهرگری

سزای دنیایی نهکات لهو نافرتهی که میزدهکهی به زیناکهری داناره، بهرگری شو سزایهی

نهکات کاتی پینچ جار شایهتی لهسر پاکی خوی بدات بهم جوړه چوار جار بلی: اشهد بالله

لهو پیارهم له دروزنانه لهو بوختانهی که کردویهتی و دروی کردوه. جاری پینجهم بلی

غزهبی خوام لهسر بیت نهگر شو له راست گوینان بیت و راست بکات لهو قسهی که

کردویهتی دربارهی من، بلی وا دهرنهکوی میزدهکه راست بکات شو تا وانبار کردنه بهشی

خوی تیدایه و ناموسی پیارهکه زیاتر نهشکی. خوی میهرهبان بهو جوړه شو گری کوزیهی

کردهوه بو بهندهکانی،

نینجا نه فرموی: ﴿وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ﴾ نه گمر لوتف و فمزلی خوا نه بویه نه و تا خوا تو به و هر گرو میهره بان و به زهی داره، و اته نه گمر خوی میهره بان به و جوړهی نه کردایه نیوه نهی پیاو و نافرته کان دوو چاری موشکیله ی گوره نه بوون دوو چاری ره جم و جهلده نه بوون و ناویانگی ناشیرین نه کموته شوینتتان، به لام کاره که ی کوژانده و هیچ کام به تایبته تی و دیاری نازانری و نانا سری، و هلامی و تهی ﴿لولا﴾ دیاری نه کرد بو گیاندنی گوره یی نه وهی روی نه دا. نینجا به م شایه تی دانه له لایه ن پیاو و نافرته که وه نیتر حرام نه بن له یه کتر له به ستراوی و کهوتنه وه یه کیان به لای زور له زانایانه وه یه کی له وانه نیمامی شافیعی یه رحمتی خوا له هه موون. رووداویکی ناوا روی دا داوا کرا له پیغه مبر ﴿﴾ نه ویش تا نه م نایه ته نه هاته خواره وه چاره سیری دانه نا هه تا نه م نایه تی ملاعنه هاته خواره وه.

نینجا دیته سهر رووداویکی زور دلته زین، رووداوی بوختان دهر باره ی پاکترین مال و نازاردان به دلی گوره ترین ناده می و له پاش شو پاک ترین مال دهر باره ی صدیقه ی کچی صدیق له پاش نه وانه دهر باره ی که سی که پیغه مبر ﴿﴾ به پاک داناه، هاولی به ریز صفوان. نینجا با گوئی بگرین دایکی نیمان داران عا شته خوا لی ی رازی بیت که نه فرموی پیغه مبر ﴿﴾ باوی و ابوو بچوا یه بو سه فریک قورعی دانه نا له ناو حهره مه کانی دا هر کام قورعی دهر چووا یه له گه ل خوی نه یبرد له سه فره دا قورعی من دهر چوو و له که ژاوه دا هه لگیرام نینجا رویشتن هه تا پیغه مبر ﴿﴾ لی بوویه وه له و غزایه و گه رایه وه و نریک بووینه وه له مه دینه له و چیذا له شهویک دا فرمانی به ری کهوتن درا منیش کاری ده ست نویرم بوو هاتمه وه بو شوینی خوم دهمان ملوانکه یه کم هه بوو داکه و تووه و چووم به دوا ی دا بو جی ی ده ست نویر گرتنه که، نه و گه رانه وه به دوا ی ملوانکه که دا خهریکی کردم، له و ماویه دا ده ست کرابوو به گه رانه وه بو مه دینه و نه وانه ی که منیان ده گرت له که ژاوه که دا و منیان خستبووه سهر پشته حو شتره که له و کاتانه دا نافرته تان هه موو مؤل بوون و له ر و لاوزیان تیدا بوون و ایان زانی بوو که منیشی تیدام، منیش ملوانکه که م دوزی یه وه و که گه رانه وه خه لکه که رویشتبوون و منیش که گه رانه وه که س نه ما بوو منیش چوومه شوینه که ی خوم و گوتم دهمان

من جیماوم و دهگپرینهوه به دوام دا و له پاش ماوه یهك خهو بردمی یهوه، (صفوان) كه له دواى
له شكره كهوه بوو كه هاتبووه نهو شوینه تارمايى زه لامينكى ديبوو و منى ناسيبوو، چونكه له
پيش هاتنه خوارهوى نايهتى حيجاب دا منى ديبوو، نينجا منى ناسى گوتى: ﴿اِنَّ اللّٰهَ وَاَنَا اِلٰهٌ
رَّجُوْنُ﴾ منيش بهو و ته يه خهبرم بووه وه و خيرآ خؤم داپؤشت والله هيچ و ته يهكى له گه ل
نه كردم و حوشتره كهى خؤى خوس دا و منيش سوارى حوشتره كه بووم، نينجا گه پراينه وه هه تا
گه يشتينه وه ناو له شكره كه، نه فرموى نينجا لهوى دا به هيلاك دا چوو نه وهى به هيلاك دا
چوو و نه وهى كه زؤبهى كاره كهى گرته دهست عبدالله ي كوپى ئوبهى كوپى سه لول بوو
نينجا گه يشتينه وه مه دينه و مانگيک توشى نه خوشى بووم نه مزانى لهو ماوه دا خهلكى قسهو
باس نه كهن و رؤ چوونه ته خواره وه له قسه و باسه كهى بوختان كه ره كان دا و منيش بى ناگام،
نه كه و تمه گومان وه كه نه م بينى پيغه مبهر (ﷺ) لوتفه كهى جارانى نه ماوه له گه لم، بهلكو نه هاته
ماله وه سه لامى ده كرد و ده يفرموو چؤن و نينجا نه رؤيشت و نه مزانى بهو قسه و باسه هه تا
خؤش بوومه وه له نه خوشى يه كه، نينجا من و ام مسطح رؤيشتين بؤ جيگه ي دهست به ناو
گه ياندن و شهو نه چووين هيشتا لهو كاته دا جيگه ي دهست به ناو گه ياندنمان پيک نه هينابوو
به پى ي باوى عه ره بى له وه و پيش. جا ام مسطح كه پورزاي باوكم بوو گوتى: مسطح دا وه شى
و بهد به خت بيت، گوتم بؤ چى وا ده لبيت قسه به كه سيك ده لبيت كه ناماده ي به در بووه،
نه و يش وتى نايان نه ت بيستوهه چى گوتوه؟ گوتم: چى وتوه؟ نه و يش هه والى پيدام نينجا
نه خوشى يه كه م دووباره بوويه وه، نينجا كه گه پرامه وه بؤ مال پيغه مبهر (ﷺ) ته شريفى هاته
مال و فرمون چؤن؟ گوتم نيزنم بده بچم بؤ لاي باوك و دايكم، چوومه وه و گوتم به دايكم دايكه
نايان خهلكى چى نه لين؟ نه و يش گوتى كچى خؤم دل غه م بار مه كه، والله كه م نافرته هه يه كه
جوان بيت و لاي پياويك بيت كه خوشى بوى و چهند هه وى يهكى هه بى، كه م نافرته و هه يه
كه قسه ي ناواى ده رباره نه كرابى، منيش گوتم: سبحان الله! خهلكى قهسى وا يان گوتوه؟
نه فرموى: دهستم كرد به گريان نهو شه وه هه تا به يانى و خهو نه چوهه چاوم، نينجا
پيغه مبهر (ﷺ) بانگ نه كاته على و اسامة خوايان لى رازى بيت و پرس و رايان پى نه كات
له باره ي ته لاق دانى منه وه، نه فرموى به نوسامه و نه وهى كه زانبيبتى له باره ي پاكي منه وه،
نه لى نه ي پيغه مبهرى خوا خيزانى خؤته و والله بيچكه له خير و چاكه هيچى تر نازانين، به لام
عه رزى نه كات دنيا ت له سر تهنگ نه بووه و نافرته ي زؤر هه يه كيت نه وى ماره ي بكه و پرسيار

بکه له کارمه که مالتان بزانی چی دهزانی له باره ی خیزانه که تموه، نینجا که پرسپاری لی
 دهکات هیچ کارنکت لی دیوه بکه ویته گومان لی ی؟ نهویش نهلی نهخیر سویند بهو که سه ی
 که توی رهوانه کردوه هیچ شتیکم لی نه دیوه که خراب بیئت و ناپه سه ند بیئت به لامهوه.
 نه فرموی: پیغه مبر (ﷺ) دهچیته سهر مینهر و سکالا نهکات له عبدالله ی کوری ثوبه ی و
 نینجا نه فرموی: نایا کی برگریم لی دهکات لهو که سه ی که نازاری گه یاندوه پیم دهریاره ی
 خیزانه مهوه، والله بیجگه له چاکه هیچ له نه دیوه و باسی پیاوکیان - واته صفوان - که
 بیجگه له خیرو چاکه هیچ لی نه دیوه و سهری نه کردوه به مالی من دا له گال خوم نه بی،
 نه فرموی نینجا له ویندا نه سیدی کوری خضیر نهلی نه ی پیغه مبر ی خوا چاره سهری بو
 کردوی، نه گهر نهو که سه له بهنی نهوسه نیمه نه دین له گهر دنی، نه گهر له برا خنزه جی
 به کانه مانه فرمانان پی بده جی به جی دهکین، نینجا سه عدی کوری عباده خوا لی ی رازی
 بیئت و پیایو چاکیش بوو به لام غیره ته که ی دهیگری و نهلی به نه سید سویند به خوا درو
 دهکیت و ناتوانی، نهویش گوتی تو درو نهکیت و سویند به خوا دهیکوژین و تو مونا فیتی و
 بهرگری له مونا فیقان دهکیت، به هوی نهوه ههر دوو خیله که خریک بوو بکهونه جهنگ و
 کوشتار و پیغه مبریش (ﷺ) ههر به سهر مینبره وه هیواشیان دهکاتمه وه و منیش نهو روزه ههر
 دهگریام و چاوم وشک نه ده بووه وه و خمو نه ده چوره چاوم دوو شهو و دوو روژی ره بق ههر له
 گریان دا بوو همتا لام و ابوو گریان جگه ری بریوم، نینجا لهو کاتهدا نافرمتیکی نه نساری
 نیزی خواست و هاتلام نهویش ههر دهستی به گریان کرد له گلم. لهوکاتهدا پیغه مبر (ﷺ)
 ته شریفی هات و دانیشیت لهو کاتهدا نه هاتوهه دابنیشی لام، شایه تومانی هینا نینجا فرموی
 پیم گه یشتوه نهو قسه و باسه جا نه گهر تو پاکیت خا پاک یه کهت دهر نه خات و نه گهر
 کارنکی بهت کردوه نهوا توبه بکه و بگهر پیره وه بولای خوا، چونکه بهنده ههر کاتی دان بنی
 به گوناھی خوی دا و بگهر پیره وه بولای خوا توبه ی لی و مرده گری. نینجا کاتی لی بوویه وه
 غیرهت گرتمی و گریان که کم وه ستایه وه و نینجا گوتم به باوک و دایکم له باتی من وه لامی
 پیغه مبر (ﷺ) بده نه وه نهوانیش گوتیان و الله نازانین چی بلین: نینجا نه فرموی: من
 نافرمتیکی گهنج بووم قورثانی زورم نه خوینده وه و گوتم سویند به خوا ده زمان قسه و
 باسیکتان بیستوه له باره ی منه وه و له دلتنان دا جیگر بووه و باوهرتان پی ی هیه، جا نه گهر
 من بلیم بهریم و خواهیش دهزانی که بهریم و باوهرم پی ناکهن، نه گهر دان بنیم به شتیگ دا که

خوا دهزانی بهریم لی ی بهوه باوهر دهکهن، سویند به خوا هیچ شتی ناکم بیجگه لهوهی باوکی
 یوسف پنی هستا و گوتی، نه مهش نه مه بوو که گوتی: ﴿نَصَبٌ جَمِيلٌ وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ﴾
 نینجا باری خۆم گۆری و راکشام له سر جینگه ی خۆم، سویند به خوا نه مزانی که من بهریم
 و خوایش دهری نه خات نهو پاک یه ی من، من لام وا نه بوو له باره ی منوره خوا وه حی بنیری
 خۆم له قده نه دگرت و چاوهروانی نهوه بووم پیغه مبهردا (ﷺ) خهویک ببینی له باره ی پاک ی
 یه که مهوه، نینجا و الله نهو مه جلیسه تیک نه چوو بوو کهس له ماله که دهر نه چوو بوو شیوه ی
 هاتنی وه حی هات به سر پیغه مبهردا (ﷺ) نینجا که نهو شیوه نه ما پیغه مبهردا (ﷺ) پیکه نی و
 فهرموی عانشه خوا بهری کردی و نهو ده نایه ته هاته خواره وه، دایکم پنی گوتم ههسته
 له بهرده م پیغه مبهردا (ﷺ) و سوپاسی بکه منیش گوتم ههر سوپاسی خوا نه کم تنها نهو منی
 بهری کرد. به راستی گه لی جار نینسان گریان ده یگری کاتی بیر نه کرنته وه لهو رو داو و
 به سر هاته دل ته زینه چون نه بی گومانی وا بهری به یه کینکی وه ک دایکی نیمانداران یان به
 یه کی له هاوه لان، له ناو خه لکی ناسایش دا که سینک زور پیس و بوگن بیت شتی وای نایه ت به
 خه یال دا!! چون نه بی بیر نه کرنته وه لهوه ی نهو پیغه مبهردا نازیزه خوشه ویستی خواجه و چون
 رنگه نه دات له که ی ناوا رووی تی بکات؟! یه کی له سیفیت و مرجه کانی پیغه مبهردی نهوه یه
 که پاک کرایبت لهو شتانه ی که زیان نه گه یه نن به ناموس و شهره ف و نهو جوړه کرده وانه پیس
 ترین له که یه بو هه موو پیاوکی ناسایی؟! دروسته و گونجاوه خیزانی پیغه مبهردان کافر بن
 وه ک ژنه که ی نوح و لوط - سه لامی خویان لی بیت - چونکه نه مه له ناو خه لکی دا له که یه ک نی
 یه که دژی ناموس و شهره ف بیت، به لام نه م له که بوگنه ناگونجی و نابی. به خوا من خۆم که
 بهریم کردووه ته وه لهو رو داوه دل ته زینه گریاوم، به لام کاری خوا هه مووی خیر و بهر که ته
 نهوه تا نه م بهر ه و نیعمه ته که خوا رشتی به سر دلی دایکمان دا مه گه ر ههر به سهری نهودا
 رشتبیتی، خوا جار ی پاک یه که ی گپرا به چهند نایه تیک له قورشان هه تا دنیا دنیا یه و
 خویندنه وه ی کرد به عیبادت و په رستنی خوا و نهوانه ی که ده خلیان لهو بوو ختانه دا بوو بی
 نابرووی کردن له دنیا دا وه ک نیبن و سه لول که نهو ناگره ی هه لگیر ساند ناردی بو دهر کی
 نه سفهل به بی برانه وه والحمد لله اولوا و اخرها، نینجا با گوی شل بکه ین بو نهو نایه ته پیروزانه،

إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْإِفْكِ عُصْبَةٌ مِّنْكُمْ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَّكُم بَلْ هُوَ خَيْرٌ لِّكُم لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ مَا أَكْتَسَبَ
 مِنَ الْإِثْمِ وَالَّذِي تَوَلَّى كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١﴾ لَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ
 بِأَنْفُسِهِمْ خَيْرًا وَقَالُوا هَذَا إِفْكٌ مُّبِينٌ ﴿١٢﴾ لَوْلَا جَاءُوا عَلَيْهِ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَإِذْ لَمْ يَأْتُوا بِالشُّهَدَاءِ
 فَآتَوْاكَ عِنْدَ اللَّهِ هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿١٣﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِي مَا
 أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٤﴾

که خوا نه فرموی: ﴿إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْإِفْكِ عُصْبَةٌ مِّنْكُمْ﴾ بیگومان نهوانی که هلسان به کوتن و
 هینانی نهو بوختان و درویه زور گوره له خویناموه، و تهی ﴿إِفْكِ﴾ له زمانی عه رب دا بریتی
 یه لهوه، نه فرموی: نهوانه دسته یه کن له خو تان، نین و نهوبه ی هرچمند کافر بوو له دلوهه،
 به لام به روالهت موسلمانیتی دهر نه بری له بر نهوه خستی یه ریزی موسلمانان، ﴿لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا
 لَّكُمْ بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ﴾ دای مه نین و وا گومان مه بن که نهوه بو نیوه شهر و خراپه، نه خیر وانی یه
 به لکو نهوه خیر و چاکه یه بو تان، واته نهی پیغه مبر و عاشته و نه بو به کر و صفوان دل گران و
 غمبار مه بن پی، به لی به راستی خیر بو وه که دست نیشانمان بو کرد، بو نیوه خیره به لام بو
 بوختان که ره کان شهر و خراپ بوو، نه وهتا ﴿لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ مَا أَكْتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ﴾ بو هر کام لهوانه
 هیه گونا هو تاوان به نه اندازه ی خهریک بوون و همولدانیان لهو درو و بوختانه دا، ﴿وَالَّذِي تَوَلَّى
 كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ﴾ نهو که سه ی زور به ی گرت له لای خو ی و هلسا پی ی بلاوی کرده وه نهو
 مونا فیه بوو بو نهو هیه سزایه کی گوره له روژی دوایی دا، واته بیجگه له سزای دنیا یی به
 نابروو بردن و جهلده لیدان، سزای گوره شی بو هیه له روژی دوایی دا که سزایه به ناگری
 دوزه خ، خوا په نامان بدات لی ی، نینجا دست نهکات به سه رزنشت و له که دار کردنی گو ی
 گران به شیوه یه کی قورثانی که بگری به بهرنامه بو هر جو ره درو و بوختانیکی ناوا،
 نه فرموی: ﴿لَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بِأَنْفُسِهِمْ خَيْرًا﴾ با کاتی نهو بوختانه تان بیست
 له خو تانه وهرتان نه گرتایه، به لکو نیمانداران چ پیاو و چ نافرته تان گومانی خیریان بهر دایه به

خوځيان، واته لهكهدار كردنى همركام له نيمانداران لهكهدار كردنه بۇ خوځيشيان، چونكه نيمانداران همموو برا و خوشكى يهكن.

نهم باسى پاكي يهى به جورنك هينا كردى به بهرنامه بۇ دم كوت كردنى نهم كسانهى كه دم بهرلا نهمكهن لهبارهى بوختان كردن بۇ نيمانداران، نهمهتا فرموى: نهمگر شتى وا رووى دا نابى له ريوه كوى لى بگيرى، ﴿وَقَالُوا هَذَا أَنْكَ مَيِّرٌ﴾ بهلكو نيمانداران بهد گومان نهمن لهناو خوځيان دا و لهكو تانهى همركام به هينى خوځيان سهير بكن و بلين نهمه دهلهسهيهكى روون و ناشكرايه، دهمبارهى همموو بروادارنك هملوونستيان وابيت چ جاى دهمبارهى صديقهى كچى صديق - خوځيان لى رازى بيت -.

نينجا ههنگاوى دووم نهمفرموى: ﴿لَوْلَا جَاءَ وَعَلَيْهِ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَإِذْ لَمْ يَأْتُوا بِالشُّهَدَاءِ فَأُولَئِكَ عِنْدَ اللَّهِ هُمُ الْكَاذِبُونَ﴾ با نهم بوختان كهرانه به بى بهلگه دهميان بهرلا نهمكردايه، بهلكو چوار شايهتيان لهسهر بهينايه، كهواته ماتول چوار شايهتيان نهمهيناره لهسهرى نهموانه لاي خوا هر دروژن و نهمپهريان كرتووه له دروژنى دا، موسلمانان لهو رووداوه سهختهدا بهو چورهيان نهمكرد و وازيان هينا له دم بهتال تا بهو شيوه نهم ههواله پههرى سهند لهناو خهلكيدا، جا لهبر نهمه خوا نهمياترسيئى بهمهى نهمگر خوا لوتف و ميهربانى بهكار نهمهينايه همموو دووچارى سزاي گهره نهمبوون وهك نهمفرموى: ﴿وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَسَكَّرْتُمْ فِي مَا أَنْفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ﴾ نهمگر لوتف و ميهربانى خوا نهمبوايه پيتان له دنيا و له روژى دوايى دا، نهمگر نهمه نهمبوايه دووچارتان دهمبوو لهبرنهمهوى روچوونه خواروه تيندا سزايهكى گهره، واته بههوى شوومى و بهديى نهم كاره بهده سزاي گهره دووچارى هممووتان دهمبوو، چونكه گونا به ناشكرا سزايه هممووان نهمكرتهمه چ نهموانهى كه ههلساون به گوناههكه و چ نهموانهى كه بى دهنك بوون و بهرگرى يان نهمكردوه، نهمگر موسلمانان به پنى نهم تهمنى و تهوجيهه رهفتاريان بكردايه تاوان و خراپهكارى بهريهست نهمبوو، قورشان لهم بارهيهوه به روونى نهمه باس فرموه، نهمهتا فرموى: ﴿وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبُ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً﴾ خوځيان پهپارنن له سزايهكه كه هات تهنها دووچارى نهم كسانه نابيت كه گوناوه تاوانهكيان كردوه.

إِذْ تَلَقَوْنَهُ بِالسِّنِّكَرِ وَقُولُونَ يَا فَوَاهِكُمْ مَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسَبُونَهُ هَيِّئًا وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾
 وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ بِهَذَا سُبْحَانَكَ هَذَا بُهْتَنٌ عَظِيمٌ ﴿١٦﴾ يَعْظُمُكُمْ
 اللَّهُ أَنْ تَعُودُوا لِمِثْلِهِ أَبَدًا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٧﴾ وَبَيْنَ اللَّهِ لَكُمْ آيَاتٍ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٨﴾

ئينجا پلاي دلته زينيان لي نه دات به مهي به بي بير كردنمه شه بوختانه تان له ده مي
 يه كترمه وهرده گرت به بي عيلم و زانين و له كاتيك دا به شتيكي سووك و ناساتقان دانا و لاي
 خوايش شتيكي گهره يه وه كه نه فهرموي: ﴿إِذْ تَلَقَوْنَهُ بِالسِّنِّكَرِ وَقُولُونَ يَا فَوَاهِكُمْ مَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ
 وَتَحْسَبُونَهُ هَيِّئًا وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ﴾ سزا هه موواتي نه گرتوه له كاتيك دا شه بوختانه تان به ده ما و
 دم له يه كترمه وهرده گرت به بي زانين و واتان ده زاني شتيكي سووكه و لاي خوايش زور
 گهره يه، به لي بهراستي تا بير بكرتوه گهره يي شه تاوانه باشتر دهرده كه وي. بهراستي هه ق
 و ابو به بيستني شه بوختانه بؤگنه دل بكموتايه ته لمرزه و دلي نه هاتايه گوي لي بگري چ
 جاي شه بلي. چون شه بي گومان بيري بؤ شه وي خوا ماوه و مه جال بدا كه پيغه مبه ر و مال و
 خيزانه كه ي شتي ناوا رووي تي بكات، شه بو هه موو موسلمانان هه لو يستيان به م جوړه بوايه
 كه قورنان نه فهرموي: ﴿وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ بِهَذَا سُبْحَانَكَ هَذَا بُهْتَنٌ عَظِيمٌ﴾ با
 كاتي شه قسه به ده تان بيست بتانگوتايه به هيچ رنگ و شياو و شايسته ني يه بؤ ني مه و
 نه شه بو شتي وا به ده مان دا بيت و سه رمان سوپ شه مينتي شه ي خوايه له روواني شتي وا پاك
 و بيگه ردي شه ي خوايه تو پاك و بيگه ردي له وي شتي وا روودات له پيغه مبه ر كه ت و شه مي
 كه گوتراوه بوختانيكي گهره يه. ئينجا په ند و ناموزگاري موسلمانان نه كات و نه فهرموي:
 ﴿يَعْظُمُكُمْ اللَّهُ أَنْ تَعُودُوا لِمِثْلِهِ أَبَدًا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾ خوا په ند و ناموزگاري تان نه كات له وي جاريكي
 تر و هرگيز بگه رينه وه بؤ وينهي شه مي كه رووي دا و نه گه ر نيوه باوه ر دارن، و اته ئيمان و
 باوه ر كه تان دري شه يه كه كردتان. ﴿وَبَيْنَ اللَّهِ لَكُمْ آيَاتٍ﴾ خوا نايه ته كان باس نه كات بو تان
 به رووني ﴿وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ﴾ خوا زاناي كار درسته و هه موو كاري به جي يه، كه و اته هر شه بي
 په پيره وي شه بكرت. ئينجا هر شه روا ت له باره ي به دي و خراپي شه بوختانه بؤگنه وه،

إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ ءَامَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ
وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٩﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ ءَوَّانَ اللَّهُ رُءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٢٠﴾

نه فرموی: ﴿إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ ءَامَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾

بهراستی شو که سانهی که نهیانهوی و پی یان خو شه کار و کردموهی پیس و ناشیرین له ناور باوهرداران بلأو بیتموه و له که داریان بکن بهوه و ناوبانگی بهد بکهوتته شوینیان، بو شو بوختان کهرانه هیه سزای سهخت و نازار دهر له دنیا و له روژی دوایی دا، سزای سهختیان له دنیا دا به نابروو بردن و جهلده لیدان و له روژی دواییش دا به سزای ناگری دوزخ نه گهر پیش مردن نه گهرینهوه و توبه یی شرعی نه کن. شه پریریك بوو بو هموو بوختان کهران دهرباره یی شه بوختانه دل دا چله کینه روی، غهیری نیین و توبه یی بهو جهلده و نابروو بردنه رزگار نه بن، به لام شو مونافیق بوو به مونافیقی چوو دهرکی نه سفلی دوزخ. خوا په نامان بدات، آمین.

﴿وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾ خوا زانایه به هموو شتیک و نیوه نازانن. شو ناگای له هه موو نهینی و ناشکرا هیه، نایا کی ناگا و زانایه به کار و باری دل و دهروونی شه نادمی به بیجگه لهو خوابه که دروستی کردووه؟ نینجا چارنکی تر موسلمانان ناگادار نه کاتموه به فزل و میهره بانی خوا به سهریانهوه که بهو میهره بانی به هه مووانی دووچار نه کرد، چونکه تاوانه که نینجا گهر بهد و گهوره بوو، نه فرموی: ﴿وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ ءَوَّانَ اللَّهُ رُءُوفٌ رَحِيمٌ﴾ نه گهر فزل و لوتفی خوا نه شه بوو به سهرتانهوه، نه گهر شهوه نه شه بوو که خوا ﴿رؤف رحیم﴾ ه، نافر موی نه گهر شهوه نه شه بوو چی روی شه، له بهر زیاده ترساندنیان و دهرپرینی سامناکی توله که یان نه گهر خوا لوتف و میهره بانی به کار نه هینایه. هه موو سوپاسی بو خوا. نینجا هه میتر موسلمانان وریا نه کاتموه بهوه یی وریای خو یان بن و نه کهونه شوین شهیتان و شو تاوانه گهوره یه به هو ی شوین کهوتنی وه سو هسه و خه تهره ی شهیتانهوه بوو،

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوبَ الشَّيْطَانِ وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُوبَ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ

بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ أَبَدًا وَلَكِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَنْ يَشَاءُ

وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٦﴾ وَلَا يَأْتِلِ أَوْلُوا الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ أَنْ يُؤْتُوا أُولَى الْقُرْبَىٰ وَالْمَسْكِينِ

وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٧﴾

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوبَ الشَّيْطَانِ وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُوبَ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ ﴾ نهي

نہوانہی باوہر تان ہیٹا وہ شوین ہنگا وکانی شہیتان مہکمن، واتہ شوینی ختہرہ و

وہسوسہی شہیتان، ہرکس شوینی ختہرہ و ہسوسہی شہیتان بکہوی، بیگومان

دوچارى گوناہو تاوانی ہد و خراب نہی، چونکہ شہیتان ہر فرمان بہکار و کردہوی زور

ہد و خراب نہدات. یہکی لہو کارہ زور بہدانہ شو بوختانہ دلہزینہ بوو. ہم نادہمی یہ لاوازہ

و شہیتان نہیخلہتینی ﴿وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكَا مِنْ أَحَدٍ أَبَدًا﴾ نہگہر لوتف و

میہربانی خوا نہئہبوو بہسہر تانہو ہرگیز ہیچ کس لہ نیوہ پاک و خاوین نہدہبووہو،

﴿وَلَكِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَنْ يَشَاءُ﴾ بہلام خوا مہیلی کہسینک بکات پاک و خاوینی نہکاتہو ﴿وَاللَّهُ سَمِيعٌ

عَلِيمٌ﴾ بیسہری زانیہ و نہزانی کی شایستہی نہویہ و دہستی میہربانی و لی بوردن

نہہینی بہسہر بہندہ شیاوہکانی دا و پاک و خاوینی نہکاتہو، خوا بہ لوتفی خوئی بیہشمان

نہکات، آمین. ﴿وَلَا يَأْتِلِ أَوْلُوا الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ أَنْ يُؤْتُوا أُولَى الْقُرْبَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾ نہوانہی خاومن مال و سہرہت و سامان

و پلہ و پایہیان ہمیہ با سویند نہخون بہوی کہ ہیچی لی نہدن بہ خزمہکانیان و نہداران و

موہاجیرانی ریگہی خوا، با لی یان بیورن و چاوپوشی لہ گوناہکانیان بکہن، نایا پیتان

خوش نی یہ کہ خوا چاوپوشیتان لی بکات لہسہر چاوپوشیتان لہ خہلکی، خوا خاومن

بہخشین و بہ بہزہی یہ بہ بہندہکانی. شو لوتف و لی بوردنہی کہ سہرنجی نیماندارانی بو

رائہکیشی بو ہموو کہس نابی، بہلکو بو نہوانہیہ کہ تویہ نہکمن لہ گوناہی بوختان کردن بو

ٹاہرہتہ پاک و خاوینہ بی ٹاگاگان کہ بہ دلیمان دا نہہاتوہ کاری ہد و پیس. نہوانہی کہ بہ

نیازی پیسہو شو بوختانہ نہکمن و ہر سوورن لہسہری وک نیین و نویہی چاوپوشی و لی

بوردن نی یہ بوئی، نہوانہ قوتار بوونیان نابی لہ سزای تاوانہکیان لہ روئی دواپی دا و لہو

روزہدا خویمان شایہتن لہسہر خویمان وک نہفہرموی:

إِنَّ الَّذِينَ يَزُمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْفَافِلَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ لَعُنُوا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٣﴾
 يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾ يَوْمَذِ يُوفِّيهِمُ اللَّهُ دِينَهُمُ الْحَقَّ
 وَيَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ ﴿١٥﴾ الْخَبِيثَاتُ لِلْخَبِيثِينَ وَالْخَبِيثُونَ لِلْخَبِيثَاتِ وَالطَّيِّبَاتُ
 لِلطَّيِّبِينَ وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ أُولَئِكَ مُبَرَّءُونَ مِمَّا يَقُولُونَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿١٦﴾
 يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْذِنُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَى أَهْلِهَا

﴿إِنَّ الَّذِينَ يَزُمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْفَافِلَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ لَعُنُوا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ﴾ * يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ

أَلْسِنُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ به راستی نهوانی که بوختان دهکن بؤ نافرته پاکهکان
 که بی ناگان له کاری پیس و باوهرداران نهفرینیان لی کراو له دنیا و له روزی دواپی دا و
 سزای گهورهیان بؤ نهبی له روزیک دا که شایهتی نهوات لهسریان زمان و دهستیان و
 لاقهکانیان بهو کردهوه بهدانهی که له دنیا دا کردیان، کهواته هیچ پیویست نابی به شایهت.

﴿يَوْمَذِ يُوفِّيهِمُ اللَّهُ دِينَهُمُ الْحَقَّ وَيَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ﴾ نینجا قهزا و بریاری دهرتهچی دهربارهیان
 و تولهیهکی راست و رهوای خویمان نهبینن و وهری نهگرن، نهو کاته دهرانن که هر خوا هق و
 راسته و دهرخر و روون کهروهی هه موو هق و ناهه قنکه، نهو تاوان و خراپهی که کرا لهو
 رووداوه دا، نهوهنده گهوره بوو پیویست بوو بهو چند قوناغ و ههلونستانه به درق بخریتهوه،
 له پاش نهوه نینجا بهلگهی بههیز دینیتتهوه لهسر دهلهسهپی نهو بوختانه پیسه که نهفره موی:

﴿الْخَبِيثَاتُ لِلْخَبِيثِينَ وَالْخَبِيثُونَ لِلْخَبِيثَاتِ وَالطَّيِّبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ﴾ نافرته پیسهکان بؤ
 پیاره پیسهکانه و پیاره پیسهکان بؤ نافرته پیسهکانه و نافرته پاکهکان بؤ پیاره پاکهکانه و
 پیاره پاکهکان بؤ نافرته پاکهکانه، بهراستی بهلگهیهکی زؤر گهورهیه، چونکه پاکترین

مخلوقی خوا پیغه مبهری نازیزه، کهواته دایکی بهر نزمان عانشه - خوالی ی رازی بیت - نهبی

پاك و خاوین بیت به شایه تی قورئان. ئینجا ئه فرموی: ﴿أُولَئِكَ مُرَرَّوْنَ مَتَّابِقُونَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ
 وَرِزْقٌ كَرِيمٌ﴾ ئهوانه واته پیغه مبهری نازیز و هاسه ری به ریزی عائشه خاتوون و باوک و
 دایکی و هاوهلی به ریزی صفوان - خواله هه مووان رازی بیت - ئه پاكانه به رین و به ری
 کراون له وهی پیسه کان دهیلین و گوتیان دهر باره ی پاكه کان و بویان هیه سپینه وهی هر
 گوناوه کهم و کوری یه که به سه ریان هاتبی و بویان هیه بهش و رۆزی یه کی پیروز که
 به هه شته. نا بهو شیوه گرنکه دوایی هات مه سه له ی ئه بوختانه پیسه و گه وه یی و پاکی
 دایکی به ریزمان عائشه خاتوون - خوالی ی رازی بیت - و خوای میهره بان پاکی یه که ی گنپرا
 به قورئان و ئه خوینریتته وه به سه ر بوونه وه ر و جیهان و جیهانی یان دا، قور به سه ری ئهوانه ی
 ئه دایکه به ریزه ی ناوی، هر که س ریزی ئه وی به لاره نه بی نابی به ته مای تکا و شهفاعه تی
 پیغه مبه رینت (ﷺ) والحمد لله رب العالمین.

شتیکی روونه ئیسلام که دینی حه یاته و گهل و کۆمه لی پاك و خاوین ئه مینیته کایه و
 زهخت و زور به کار ناهینتی و نایه وی به زهخت و زور و به قامچی کاره که فره هم بینتی، به لکو
 نه یه وی به ته می و ناموزگاری و پاراستنی لهو شتانه ی که هوی چه پهل بوونی مردومه،
 له باره ی ناره زوی جنسی یه وه که شتیکی سه روشتی یه دانی پیندا ده نی و ههستی زامدار
 ناکات، به لکو له هه مان کات دا ریگه ی به ره لایی ته نگ و تروسک ئه کاته وه. جا له بهر ئه وه ریزی
 تاییه تی داناوه بو مال و خیزان و خانه واده و ریگه نادات هر که س به ناره زوی خوی سه ر
 بکات به مالان دا به بی پرس و نیزن، به لکو بهم شیوه رهفتار دهکات ئه فرموی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
 آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْذِنُوا وَتُسْمِعُوا عَلَيْهَا﴾ ئه ی ئهوانه ی که باوه رتان
 هیناوه و باوه رتان هیه نه چنه ناو مالانیک که مالی خو تان نی یه، نه چن ههتا پرس دهکن به
 خاوه نه که یان و ئینجا سه لام بکن.

ذَلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١٧﴾ فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّىٰ يُؤْذَنَ لَكُمْ وَإِنْ قِيلَ لَكُمْ آرْجِعُوا فَآرْجِعُوا هُوَ أَزْكَىٰ لَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿١٨﴾ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَعٌ لَّكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿١٩﴾

نينجا بهم جوړه شيرينه سرنجمان راهه كيشي: ﴿ذَلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ﴾ نهو جوړه چوونه چاكه بوټان كه پرس و سهلام بكن. بهو جوړه فرمانتان پي درا، بهلكو بير بگه نهوه و ناموزگاري و مرگرن ﴿فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّىٰ يُؤْذَنَ لَكُمْ﴾ نينجا نهگه كه سستان دهست نهكهوت مهچنه ناو نهو مالانه ههتا نيزن نهدرين، واته له پاش نيزن خواستن و سهلام كردن، يان كه سستان دهست نهكهوي له خاوهن مالهكان يان نهه، نهگه دهستان نهكهوت نهچن، نهگه كه سستان دست نهكهوت نابي هر له خوټانهو مل بنين و بچن، بهلكو چاوهرواني بكن نهگه نيزن درا بچن ﴿وَإِنْ قِيلَ لَكُمْ آرْجِعُوا فَآرْجِعُوا هُوَ أَزْكَىٰ لَكُمْ﴾ نهگه پينتان گوترا بگه رينهوه و وهختمان ني به نهوا بگه رينهوه و به بي دلگراني نهوه پاك و خاوين تره بوټان ﴿وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ﴾ خوا زانا و ناگايه به هموو كردهويهك كه نهيكه و ورياي خوټان بن به پي فرماني خوا كار بكن. نهه ياسايه بو ماله تايبهتي يهكان.

به نيسبت ماله گشتي يهكانهوه وهك نوتيل و ميوان خانه و بازارهوه نهوه بهم جوړهيه كه نهفرموي: ﴿لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَعٌ لَّكُمْ﴾ هيچ قهدهغه و رهخنهيهكتان لهسرنى يه له چوونتان بوټان نهو مالانهي كه چيگه نيشتهجي نين و شت و مهكتان ههيه تن يان دا، نينجا فرموي: ﴿وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ﴾ خوا ناگا و زانايه بهوهي كه دهري نهپن و نهوهي نهيشارنهوه. واته خوا چاودير و رهقيبه بهسرتانهوه. نا بهو جوړه هموو كار و فرمانهكانمان پهيوهست نهكات به زانين و رهقابهي خواوه تا بندهكان سرپيچي نهكهن.

نيسلام كه بهرنامهي ژيانه نهبي نهه شته جزئي و تايبهتي يانهش كه باس كران به گرنگ بيانگري. يهكهم چين كه نهه قورنانه چوو به گويچكه يان دا به تير و تهواوي، نهه فرمان و

جله و گيری يانه يان به جی هینا و زاتی پیغه مبهری خوشه ویست فرمانبهری پی کرد. له م
 باره یه وه نه بو داود و نه سائی ئه م چه دیسه نه هینن له نین و عبادوه که نه فرموی:
 پیغه مبهر (ﷺ) ته شریفی هینا بو مالمان و فرموی: السلام علیکم و رحمة الله نه میش به نهرم و
 ناسکی وه لامی دایه وه و گوتم ئایا نینن نادهن به پیغه مبهر (ﷺ)? ئینجا هه میتر فرموی:
 السلام علیکم و رحمة الله، منیش گوتم لی ی گهری با سه لامی زورمان لی بکات، ئینجا که
 وه لامان نه دایه وه به جوړی بیستبیتی، ئینجا گهراپه وه سه عد که وته شوینی و عمرزی کرد
 نه ی پیغه مبهر من گویم له سه لام کردنه که ت بوو و به نهینی وه لام نه دایته وه له بهر نه وه
 سه لامی زورمان لی بکهیت، ئینجا ته شریفی هات و سه عد عمرزی کرد خوی بشوړی و خوی
 شوړد و ئینجا پوښاکي بو هینا که زه عفهرانی پیوه بوو پیچای له خوی و ده یفرمو خوايه
 سه لات و ره حمهتت بریزه به سه نالی سه عدی کوړی عباده دا. ئینجا نه ده بیکی ترمان نیشان
 نه دات، عبدالله ی کوړی بیشر که نه فرموی: پیغه مبهر (ﷺ) که بروشتایه بو مالیک به ره و روی
 قاپی یه که نه نه رویش، به لکو له لای چه پ یان راسته وه نه وه ستا، چونکه له و کاته دا په رده
 نه بوو به سه ر قاپیه کانه وه به و جوړه نه وه ستا تا چاوی نه که وی به نه هلی مال که. هه روه ها نه بو
 داود نه م فرموده نه هینی که پیاوینک وه ستا به رامبه ر قاپی مالی پیغه مبهر (ﷺ)، پیغه مبه ریش
 پی ی فرمو یان لای راست یان لای چه پ بوه سته، چونکه پرس و نینن خواستن له بهر نه زهر
 نه کردنه. له چه دیسی بوخاری و موسلیم دا هیه نه گه ر یه کی که به بی نینن ته ماشای مالت
 بکات ئینجا تویش به ردیکی تی بگری چاوی کویر بکهیت هیچ گونا هیکت له سه ر نی یه. نا به و
 جوړه نه و گه ل و کومه له پاک و خاوینه پیک هینرا که تاقانه یه له میژوودا و به دی هینانی نه م
 نادابه له گه ل مالی برا و خزم و که سه کانیش دا نه بی به کار به نیری، چه دیس و هه والی تریش
 هیه و به پیویستم نه زانی هینانیا ن، به لام به داخوه نه مړو نیمه زور دوور که وتووینه ته وه له و
 نادابه شیرینانه، ته نانه ت دهر باره ی بیگانه بی شهرمه کانیشه وه به بی لپرسینه وه و جیاوازی
 سه ر نه کری به مالان دا، زور به داخوه!! ئیتر با باسی نه وه نه که ین که نه گه ر یه کی با پرسیش
 بکات و پی ی بلیت وه ختمان نی یه نه وه هه ر نایپر نه وه و نه بی به هوی رق و کینه، خوا به
 میهره بانی خوی رومان بکه نه و شتانه ی که هوی ره زامه ندی تون آمین.

لِّلْمُؤْمِنِينَ يُعْضُوا مِنْ أَنْصَرِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ۗ ذَٰلِكَ أَزْكَىٰ لَكُمْ إِنَّا اللَّهُ خَيْرٌ مِّمَّا يَصْنَعُونَ ﴿٢٠﴾ وَقُلْ

لِّلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَنْصَرِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ

ئینجا له پاش لی بوونهوه لهو باو و نهدهبه شیرینانه که بو پاراستنی روودانی نهزهرو
ته ماشا کردنی ناشرعی یه له و کاته تایبته یانهدا، له پاش نهوه ئینجا به شیوهی گشتی
ته ماشا کردنی بی شرعی قدهغه نهکات و نهفرموی به پیغمبهر (ﷺ): ﴿قُلْ لِّلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُوا
مِنْ أَنْصَرِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ﴾ نهی پیغمبهر بلی به پیاره نیماندارهکان چاو داخه ن له
نامه حره م و نافرموی چاوتان بنوقینن لی یان، چونکه نه توانین له ناو نامه حره مهکان دا
دانشین و هیچ ته ماشاشیان نه که یین. چاو داخه ن و گیان و عوره تیان بپارینن له کاری بی
شرعی، ئینجا به پی بی باوی شیرینی خوی سرنج رانه کیشی بو فرمانبهری و ده فرموی:
﴿ذَٰلِكَ أَزْكَىٰ لَكُمْ﴾ نهو سرنج نه دان و خو پاریزی یه چاکه بو یان و سوودی بو خو یان هه یه، ئینجا
نه یاترسینی به ره قابه و چاودیری خوا به سه ریانه وه و ناگاداری خوا پی یان، که واته با
شهرم بکن له خوا و بترسن له سزا و توله ی، نه فرموی: ﴿إِنَّ اللَّهَ خَيْرٌ مِّمَّا يَصْنَعُونَ﴾ بینگومان خوا
به خه بر و ناگایه به هر کار و کرده وه یه که ده یکن و نه نجای ده دن. بهو جو ره فرمانی دا
له باره ی پیاره گانه وه، ئینجا دهر باره ی نافرته کانش ده فرموی: ﴿وَقُلْ لِّلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ
أَنْصَرِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ﴾ نهی پیغمبهر بلی به نافرته باوهر داره کانش چاویان داخه ن له
ته ماشا کردنی نامه حره مان و ناموس و عوره تیان بپارینن له داوین پیسی و زینا و خو یان
بپارینن و قدهغه ی بکن. بینجه له ریگه شرعی یه که که نارمزوه سروشتی یه که یان جی

به جی نهکات و هیج لهکه و تانه یه کیش روویان تی ناکات و مندالی راسته قینه ی خویمان به خینو
 دهکهن. هرکاریکی سروشتی نیسلام هرگیز قه دهغی نه کردووه و نایکات به لکو فرمان
 نه دات به به جی هینان و نه نجام دانی، به لام به پی تی شو به برنامه شیرینه که دیاری کردووه.
 کاری ژن و میردیی به تایبه تی زور زاله له نیسلام فرمانی پی نه دات و به لین نه دات که
 عیباده ته و نه جرو پاداشتی له سهر و هرده گیری نه گهر له سهر شه به برنامه یه نه نجام بدری که
 دست نیشانی بو کرا. نه گهر له سهر شو به برنامه بیت رووخینه ری شاده می نی یه. هرکس
 شاره زا بیت له بار و حالی شو ولاتانه ی که رووتی و به ره لایی ره و دراوه و به وینه ی که و گا و
 ناژهل ری یان لی نه گیراوه، هرکس شو ولاتانه ببینی باش بوی دهر نه که وی شو به ره لا کردنه
 تا بیت بوگهن تر چه پهل تر بووه و چلیسی به تین تر بووه، له و ولاتانه دا زولمی گه وره له
 نافرته کراوه، چونکه تا به کار هاتووه به کاریان هیناوه و له پاش نه وه که س نایه وی و ناچاره
 به ناشکرا شهگ نه نی له خوئی و به وه نارهنووی ژن و میردیی یه که ی چاره سهر نهکات!! نای
 هاوار بو نافرته تی به ش براو که کارگهی مروقه!!

وَلَا يَبْدِيَنَّ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبَنَّ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ
 زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِ
 بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَاءِهِنَّ

نینجا با بگهرینهوه بۆ سایه‌ی نایه‌ته‌کان که نه‌فرموی: ﴿وَلَا يَبْدِيَنَّ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا﴾ با زینته‌ی خۆیان دهرنه‌خن مه‌گهر بۆ نه‌وه‌ی که له کاتی کار و فرمانی ناسایی وه‌ک نان خواردن و نیش و کاری ناومال و به‌جی هینان بۆ نه‌وه دهرخستنی قه‌ده‌غه نی یه، شتیکی روونه که نافرته به سروشت حه‌ز له جوانی ده‌کات و پئی خوشه جوان بیته، جا له‌باره‌ی نه‌وه زینه‌ته‌وه رای زانایان دوو جوړه هیندی نه‌فرمون مه‌به‌ست خشل و زبهرکه‌یه وه‌ک نه‌نگوسیه و بازن که دهرنه‌که‌ون. هیندی نه‌فرمون مه‌به‌ست جینگای زینه‌ته‌که‌یه‌وه هه‌ردوو ده‌ست تا جومگه و قاچ و قوله پئی، به‌مه‌رحال رواله‌تی نایه‌ته‌که‌ه و نیشان نه‌دات مه‌به‌ست خشله‌کانه و به‌مه‌رحال له‌سه‌ر هه‌ر بار سه‌رنج دانکه‌ه قه‌ده‌غه‌یه و نابی نامه‌حرم سه‌یریان بکات، واته هه‌ر خشل و جینگه خشلیک که دروست بیته نافرته دهری بخات نامه‌حرم دروسته سه‌یری بکات نه‌گهر نه‌مین بیته له فیتنه و سه‌رکیشان بۆ کاری ناره‌وا و بی شه‌ری. به به‌لگه‌ی نه‌وه حیجاب تایبه‌تی یه به دایکی نیماندارانه‌وه نه‌بی نافرته‌تانی تر دروست بیته دهرخستن و نه‌شاردنه‌وه‌ی ده‌م و چاو و هه‌ردوو له‌پی ده‌ست، بۆ نافرته‌تان دروسته دهرخستنیان به‌لام پیساوه نامه‌حرمه‌کان نه‌بی چاو داخه‌ن وه‌ک له ته‌فسیری نایه‌ته‌که‌دا و تمان. پۆشاک زینه‌ت و جوانی یه و خوای میهره‌بان مه‌نتمان به‌سه‌ردا داده‌نی به‌وه‌ی پۆشاک‌ی بۆ داناین نه‌وه‌تا نه‌فرموی ﴿لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ لِبَاسًا يُّوَارِي سُوءَاتِكُمْ وَرِيثًا﴾ نه‌وه‌تا هۆی پۆشاک‌ی کردووه به دوو هۆ یه‌که‌م داشاردنی عه‌یب و عه‌وره‌ت، دووه‌م: نارایشته کردن و زینه‌ت دار کردن، که‌واته به شایه‌تی دانی خوا پۆشاک هۆی جوانی نارایشته و رووتی و به‌ره‌لایی هۆی ناشیرینی یه و هه‌رکه‌س رووتی و به‌ره‌لایی به جوان و شیرین دابنی نه‌وه نه‌خۆشه و فیتره‌تی تیک چووه به

وینهی کەسینکی سەفرایێ که تال بە شیرین دانهنی و شیرین بە تال. خوا بە میهره‌بانی خۆی
 سروشته ناده‌می یه‌که‌مان دامه‌زراو بکات، ئای چه‌نده جوان و شیرینه ئهم پۆشاکه شیرینه‌ی
 که ئهم‌پۆ ئافه‌رته ئیمانداره‌کان ده‌ی پۆشن و به‌ناو‌بانگه به‌ حیجاب!! یا‌خوا ئهو ئافه‌رته
 ئیماندارانه زۆرترو دامه‌زراو تر بکات، واجبی سه‌رشانی ئهو خوشکانه ئهم‌یه هه‌ول بده‌ن به
 حیکمه‌ت و نامۆزگاری شیرین رۆله و کچه‌کانی موسلمانانی کوردستان رزگار بکه‌ن له
 ناشیرینی و به‌ دوا‌دا گه‌رانی ناشیرینی و دوور خسته‌نه‌وه‌یان له‌ ناگری دۆزه‌خ و فی‌ری
 ناده‌می‌تی یان بکه‌ن. چونکه ئیمه‌ی موسلمان ئه‌بێ خۆ‌یشمان چاک بکه‌ین و خه‌لکی تریش.
 ئینجا ئه‌گه‌ر ئینه‌وه بۆ نایه‌ته‌که که به‌ لامه‌وه به‌‌لگه‌یه‌کی به‌هه‌یزه له‌سه‌ر ئهو حیجابه‌ی که فه‌رز
 بووه له‌سه‌ر دایکی ئیمانداران فه‌رزنی یه‌ له‌سه‌ر ئافه‌رته موسلمانه‌کانی تر که فه‌رمانی گشتی
 ئه‌دات، ئه‌فه‌رموی: ﴿وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ﴾ با چارشینوه‌کانیان دانه‌نه‌وه به‌سه‌ر قه‌د و
 ملیان دا، که‌واته بی‌جگه له‌ قه‌د و ملیان ده‌م و چاویان دانه‌پۆشن قه‌ی ناکات و خه‌لکی
 نامه‌حره‌م واجبه سه‌رنجیان نه‌ده‌ن. بی‌جگه له‌وه ده‌قی فه‌رموده‌ی پیغه‌مبه‌ری نازیز (ص) هه‌یه
 که فه‌رموی به‌ آسمه‌ی کچی ابوبکر - خوا لی یان رازی بی‌ت - هه‌رکاتیک ئافه‌رته با‌لغ بوو نابێ
 بی‌جگه له‌ ده‌ست و ده‌م و چاوی بی‌نرێ. به‌ ته‌واوی ئهو که‌سانه دیاریی ئه‌کات که حه‌لاله بۆ
 ئافه‌رته سه‌رنجیان بدات ئه‌وانه‌ش نابێ زیاد له‌ به‌ینی ناوک و ئه‌ژنۆ سه‌یر بکات بی‌جگه له‌ می‌رد
 که دروسته ته‌ماشای هه‌موو له‌شی بکات ته‌نانه‌ت عه‌وره‌تیشی، ئه‌فه‌رموی: ﴿وَلَا يَلْبِسْنَ
 زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِيَعْلَمَنَّهُنَّ﴾ با زینه‌ته‌که‌یان ده‌رنه‌خه‌ن مه‌گه‌ر بۆ می‌رده‌کانیان به‌و جو‌ره‌ی که
 با‌سمان کرد که ئه‌مان هه‌موو له‌شیان دروست و بۆ باقی تر ما به‌ینی ناوک و ئه‌ژنۆ نه‌بی‌ت
 قه‌یناکات ﴿أَوْ مَأْبَاهِئَهُنَّ﴾ یان بۆ باوکیان ﴿أَوْ أَسْبَاطَهُنَّ﴾ یان باوکی می‌رده‌کانیان ﴿أَوْ
 أَنْسَابَهُنَّ﴾ یان کو‌په‌ره‌کانیان ﴿أَوْ أَنْسَابَهُنَّ﴾ یان کو‌په‌ری می‌رده‌کانیان ﴿أَوْ إِخْوَانَهُنَّ﴾ یان
 برا‌کانیان ﴿أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ﴾ یان کو‌په‌ری برا‌کانیان ﴿أَوْ بَنِي أَخْوَانِهِنَّ﴾ یان کو‌په‌ری خوشکه‌کانیان
 ﴿أَوْ نَسَابَهُنَّ﴾ یان ئافه‌رتانی خۆیان، واته موسلمانان، نه‌ک ئافه‌رتی ناموسلمان که له‌وانه‌ی
 با‌سیان بکه‌ن لای پی‌اوه ناموسلمانه‌کان و بین به‌هۆی فه‌ساد و خراپه،

أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوْ التَّائِبِينَ غَيْرِ أُولِي الْأَرْبَابَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوْ الْوَالِدِ الَّذِي لَمْ يَظْهَرُوا
عَلَى عَوْرَاتِ النِّسَاءِ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ

﴿أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ﴾ يان نهو كه نيزه كانه كه مولكيانن نهك عهده كان كه به لای زور به وه وهك بينگانه وان. به لى هيندى نه فرمون: عهده كانيش قهى ناكات له بهر نهو حديسهى كه ده لى پينغه مبر (ﷺ) ته شريفى چوو بو مالى فاطمه - سه لامى خواى لى بيت - له گهل عهديك كه پى به خشى بوو، فاطمه پوشاكيكى له بهر دا بوو نه گهر سه رى دا پوشى يايه قاچى ده رنه كهوت و نه گهر قاچى دا پوشى بايه سه رى ده رنه كهوت، پينغه مبر يش پى فرمو قهيناكات ليردها هر باوكت و عهده كهت هن. به پى ثم حديسه كه نيزهك و عهده فرقيان نى يه و مه حره من. ﴿أَوْ التَّائِبِينَ غَيْرِ أُولِي الْأَرْبَابَةِ مِنَ الرِّجَالِ﴾ يان نهو پياوانهى كه پنيوستى يان به نافرته نى يه و شوين كهوتون وهك نهو پياوه پير و پهك كهوتوانه يان نهو پياوه گيلانه كه هيچ نازانن و بهدواى خوراكيك دا نه گهرين ﴿أَوْ الْوَالِدِ الَّذِي لَمْ يَظْهَرُوا عَلَى عَوْرَاتِ النِّسَاءِ﴾ يان نهو منداله ساوايانهى كه بى ناگان له عورتهى نافرته كان و هرچى يان بينى نازانن باسى بكن. نهوا لهم نايه ته دا به روونى نهوانهى كه حه لال بيت سه رنج دانيان باسى فرمو و كورتي هه لنيان هر لهوانه دا كه باس كران. هزار جار قور به سه ر موسلمانانى نه مړو كه سه رنجى نافرته تان نه دن يه كسان و به بى جياوازي مه حره و نامه حره م، فلا حول ولا قوة إلا بالله. نهك سه رنج دان بهلكو نه فرموى: ﴿وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ﴾ با نافرته تان پى يان نهكوتن به زهوى دا به توندى و تا به هوى نهوه وه بزانه رى بهو خشل و پارانهى كه نافرته تان نه پيوشن و به هوى نهوه مه يلى دل پهيدا نه بيت بويان، واته خشل و زيوره كه يان كه دا يانشاردون و نين به دهروه با كاريكى وا نهكهن به هوى نهو پى كوتان به زهوى يه دا پى يان بزانه رى. بيگومان عتر و شتى بون خوشيش هه يه سه رنج راكيشه و ههروه هه يندى پوشاكي زرق و بريقه دار هر بهو جوړه يه. با بلين هزار جار قور به سه ر موسلمانانى نه مړو. نينجا له كوتايى دا فرمان نه دات به گه رانه وه و توبه كردن،

وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهُ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٢١﴾ وَأَنْكِحُوا الْأَيْمَىٰ مِنْكُمْ
وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُعْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢﴾

نه فرموی: ﴿وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهُ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾ نیمانداره کان توبه بکن و
بگهرینهوه بولای خوا همووتان به لکو بگن به نامانج و خوش بهختی له همدوو جیهان دا،
خوای میهره بان روی دلمان بکهره قاپی به کت آمین.

له پاش نهوهی به توندی شهروال پیسی و نهو شتانهی که هوی نهوهن و راکیشرن بوی،
نهو شتانهی قهدهغه کرد، نینجا فرمان نهوات به نیکاح و خواستن و شوو کردن که
چاره سهری پاک و خاوینن بو به جی هینانی نهو کاره سروشتی یه، نه فرموی: ﴿وَأَنْكِحُوا الْأَيْمَىٰ
مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ﴾ ژن بدن به پیاهو بی ژنه کانتان و ژنه بی میرده کانتان بدن به
شوو نهی حور و نازاده کان، ژن بدن به عبده سالحه کانتان و که نیزه که سالحه کانتان بدن به
شوو نهوانه یان که سالح نین که زوربه یان بهو جوړن شایسته ی نهوه نین به گرنج بگهرین له بر
نهوهی فقیرن لهوانه یه بی به هوی ژن پی نهوان یان نه خواستن و نه هینانیا ن. له بر نهوه
فرمان نهوات که گوی یان نه بی لهو فقیری و نه بوونی یه، چونکه ﴿إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُعْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ
فَضْلِهِ﴾ نه گهر نهوانه فقیر و بی نهوا بن به لوتفی خوی بی پیویستی یان دهکات ﴿وَاللَّهُ وَاسِعٌ
عَلِيمٌ﴾ خوا فراوانه و دهسه لاتی هیه هه مو کهس بی پیویست بکات و زانایه به فراوان
کردنی مال و روزی به هر که سینک که شیای نهوه بیته به پیی حکمت و کاردرستی خوی،
نینجا فرمان نهوات به کومه کی بی نهوایان بو به شوو دان و ژن هینان به فرزنداناری، به لام
له راستی دا نه بی فرزند بیته، چونکه نهوانه ی که پیویستن به کاری ژن و میردی نه گهر چاره سهر
نه کهرین دوو چاری زینا و داوین پیسی نه بن و پیویسته موسلمانان بهرگری نهوه بکن، بیجگه
لهوه نیسلام نیزامیکی تیرو تهواری متکامله نابی واز له خه لکی بینی داماو پک کهوته بن.

وَلَيْسَتَعْفِيفِ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّى يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَالَّذِينَ يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ مِمَّا مَلَكَتْ
 أَيْمَانُكُمْ فَكَاتِبُوهُمْ إِنْ عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا وَءَاتُوهُمْ مِنْ مَالِ اللَّهِ الَّذِي آتَاكُمْ

بهیٰ نیسلام لهو باره یهوه بهو جوړه فرمان نه دات که موسلمانان هه لسن بهو برایه تی و
 دهسته بهر هی یه و نه گهر هه لنه سان بهو نه بی بی نه واکان خو یان پیاریزن له کاری بی شرعی
 وهک ده فرموی: ﴿وَلَيْسَتَعْفِيفِ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّى يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ﴾ نهوانه ی که نه رک ی ژن
 هینانیا ن نیبه به دوا ی پاک و خاوینی دا بگه رین و خو یان پیاریزن له داوین پیسی تا خوا بی
 پیوستیان دهکات به لوتف و میهره بانی خو ی، بیگومان میژوو شایه ته که هر له کو نه وه
 مهسه له ی عه دایه تی به پیس ترین شیوه و په یوه ندی بووه به کو مه لایه تی و نابوری یه وه و
 هیچ کهس نه بووه ره خنه ی بووی ده ریا ری، نیسلام که هات نه نه گونجا له ریوه و یه کسر
 قه ده غه ی بکات، چونکه به نه م نه وه پیک نه ده هات و تهره فی بهرام بهر ره وای نه دایه، جا له بهر
 نه وه چند وه سائیلی دانا بو نه هیشتنی وهک له چند شوینیک دا به دریزی باس مان کرد.
 یه کی له هو ی نازاد کردن نه مه بوو له گه ل بنده که دا مامه له یان ده کرد له سر نازاد کردنی به
 نه ندازه یه پاره و پول که بهر بهر بیدات به خاوه نه که ی له پاش ته و او بوونی نه و نه ندازه یه
 نازاد نه بوو و په شیمان بوونه وه نه بوو لهو مامه له یه، نه ویش پی نی نه گو ترا: مکاتبه و
 وه جبه کان پی یان نه گو ترا نجومی کتابه ت. جا لیره دا به بو نه ی نازاد کردنه وه نه فرموی:
 ﴿وَالَّذِينَ يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ فَكَاتِبُوهُمْ إِنْ عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا﴾ نهوانه ی له عه بد و
 که نیزه کانتان دا وای نازاد کردن بهو جوړه ی که باس کرا مامه له یان له گه ل بکه ن نه گهر لاتان
 و ابوو خیریان تیدا هیه، بهم رهنگه موسلمان بن و له پاش نازاد بوونه که بتوانن خو یان بریه بن
 به که سابه ت نهک بین به نهک به سر خه لکی یه وه، نینجا ﴿وَءَاتُوهُمْ مِنْ مَالِ اللَّهِ الَّذِي آتَاكُمْ﴾ لهو
 مال ه ی که خوا پی نی دا ون بهشیا ن بدن، نه وه ش نه وه یه یهک له سر هه شتی زهکات ترخان
 بکه ن بو نه و مه بهسته پیروزه که ته نها ترخان کردنی نه وه بهس بو نازاد کردنی هه موو
 بنده کان و بهوه بنده یه تی نامینی، چونکه یهک له سر هه شتی هه موو زهکات ترخان بکری بو
 نه وه به هر قیمه تی بی خاوه نه کانیان رازی نه بوون!!

وَلَا تُكْرِهُوا فَتِيَّتَكُمْ عَلَى الْبِغَاءِ إِنْ أَرَدْنَ تَحَصُّنًا

﴿وَلَا تُكْرِهُوا فَتِيَّتَكُمْ عَلَى الْبِغَاءِ إِنْ أَرَدْنَ تَحَصُّنًا﴾ پیس ترین شیوهی بی شهره بی ناموسی نهوه بوو که زوریان نه کرد له که نیزه که کان له سر زینا کردن له گهل خه لکی دا و کری یه که ی خاوه نه که ی وهری نه گرت. لهو باره یه وه سه روکی مونا فیه که کان نیین و سه لول شهش که نیزه کی هه بوو به زور نه یدان به خه لکی زینایان له گهل بکن و کری که یان بدن بهو مونا فیه که. نیینجا لیژدها پرسیار که نایا نه گهر زوریان لی نه کن و به نارزه زوی خویان بی قه ییناکات؟ بیگومان به هر حال هر کاری کی پیسه و زینایه، له وه لآمی نه م پرسیاردها ده لیین: مه به ست له وته ی ﴿إِنْ أَرَدْنَ تَحَصُّنًا﴾ بی زاری دهر پرین و پلار دانه لهو که سانه ی نهو کاره بی ناموسی یه ده که ن، واته نافرته به سروشت نارزه زوی کاری جنسی به میز تره و به تایبته که نیزه کان که به دلیل گراون و له ناو کومه ل و گه لی بی برودا په روه رده یه کی نه فامی کراون، نه وانه بیان هوی و به دوا ی داوین پاکی دا بگه پرین به راستی نهو په ری بی ناموسی و بی شهره بی یه بو خاوه نه کانیان که بیان هوی نهو کاره یان پی بکن. وینه ی نه م نایه ته له قورشان دا زوره بو نمونه: ﴿أَرَأَيْتُمْ إِنْ دُونَهُ أَوْلِيَاءُ﴾ ده ی نابی نه مه مه به ست بیت ره وایه بریار دانی بت په رستی له گهل خوا په رستی دا، نمونه یه کی تر ﴿وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُمْ﴾ بیگومان وته ی ﴿لَا بُرْهَانَ لَهُمْ﴾ بو بی زاری دهر پرین و پلار دانه له نه فامه کان که چون به بی به لکه بت په رستی ره و نه دن؟! مه به ست نه وه نی یه نه گهر ده لیل و به لکه یان هه بیت قه ییناکات. وه لآمی تریش دراوه ته وه، به لآم نه م وه لآمه به میزه و پیویست نی یه به وه لآمی تر.

لِيَتَّبِعُوا عَرْضَ الْحَيَوةِ الدُّنْيَا وَمَنْ يُكْرِهْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ مِنْ بَعْدِ إِكْرَاهِهِمْ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٢﴾ وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا

إِلَيْكُمْ آيَاتٍ مُبِينَاتٍ وَمَثَلًا مِنَ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٣١﴾

نينجا ته شهريكي تريان لي نهدات كه نه فرموي: ﴿لِيَتَّبِعُوا عَرْضَ الْحَيَوةِ الدُّنْيَا﴾ زوردان پي مهينن بو نهوه و به نيازي نهوه شتيكي كه مي دهست كهوتي زيانى نهه دنيايه، بهراستي هر كهس بي بهش نهبي له فام و ژيري خوي بي بهش ناكات له ناز و ريزي بي وينه نهبراهه له پيناوي دهست كهوتيكي كه كه به زويى ناميني و لهناو دهچي. ﴿وَمَنْ يُكْرِهْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ مِنْ بَعْدِ إِكْرَاهِهِمْ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾ هر كهس زور لهوانه بكات و به زور نهوه كار بهدهيان پي بكات بينگومان له پاش خوا نهوه زور پي هينانه لي بوردهي ميهره بانه لهو داماره زور پي هينراوانه. له پاش نهوه ناداب و نه حكامانهي كه تنيهريان كرد له سهرهتاي سورهته كهوه تا نيره نهوه ناداب و نه حكامانهي تر له پاشي دين، له پاش نهوانه نهه نايهته سهر به خو نههينن بو روون كردنهوهي راستي و گرنگي نهوهي كه لهو نايهتانهدا هات و ديت تا سهرنج راكيشي بو فرمانبري و رهفتار پي كردنيان و له سهرهتاي نايهته كهوه سويند دهخوات و نه فرموي: ﴿وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ آيَاتٍ مُّبِينَاتٍ وَمَثَلًا مِنَ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ﴾ سويند به خوا هينراوانهته خوارهوه چهند نايهتيك كه روون و روون كه رهويه بو نهوهي نيهوه پيوستن پي و هينراوانهته خوارهوه چهند وينه و نمونهيه كه له وينه نايهتي كه پيش نيهوه هاتن و تنيهريان كرد، كهواته بهسهرهات و رووداوي دايكمان عاشته - خوا لي ي رازي بيت - وينه و نمونهيه بو بهسهرهاتي يوسف و مريم، هر وهه هينراوانه خوارهوه پهند و ناموزگاري بو له خوا ترس و خوپاريزمهكان كه بيكه به چرايهك بو خويان تا بهموي نهوهوه خويان بپاريزن له هر شتي پيوسته خوپاراستن لي ي، بو وينه له بهجي هيناني نهحكاه و بپريارهكاني خوادا سستي نهكهن وهك نه فرموي: ﴿وَلَا تَأْخُذْكُمْ بِمَا رَأَوُا فِي دِينِ اللَّهِ﴾ يان له بارهه بوختانه پيسهكهوه له خويانهوه نهكهونه شويني هر شتي كه بيبيستي، بهلكو بهو جوړه رهفتار بكن كه له نايهتهكان دا فرموي: ﴿أَلَمْ تَرَ أَنزَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ لُؤْلُؤًا مِثْلَهُ﴾ بهلي نايهتهكاني قورشان له هموو باريكهوه وهك نيره ريك و پيك و پهيوهستن و نهوه سيفهت و بهرهمانه هر هن بهلام پهيوهستن كردن له هموو شوينيك دا به مبهستي شوينه تايهتهي يكهوه زور شيرينه نسال الله الهداية و التوفيق آمين.

﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ مِثْلُ نُورِهِ كَمِشْكُورٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ الزُّجَاجَةُ
 كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ
 تَمْسَسْهُ نَارٌ نُورٌ عَلَى نُورٍ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَلَ لِلنَّاسِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ
 عَلِيمٌ ﴿٣٥﴾ فِي بُيُوتٍ أُذُنَ اللَّهِ أَنْ تَرْفَعَ وَيَذَكَرَ فِيهَا أَسْمُهُ

وهك به دواى نهم نايه تانهدا نهم وينه و چيروكه نههينى و نهه فرموى: ﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ﴾ نهم فرموده يه به چهند جورنك تهفسير كراوه تهوه و لهناو نهوانهدا فرموده ي ثيبين و
 عهباس لهدل دا جينگير تره كه نهه فرموى: ﴿هاى اهل السموات و الارض﴾ رينمونى كهرى
 نههلى ناسمان و زهوى يه، چونكه هه موو به نوره كهى نهو رينمونى وه رده گرن و به
 هيدا يه ته كهى نهو رزگار نهين له سرگهردانى و گومپرايى. چيروك و وينه ي زور به هينز بو حالى
 بوون له چونينتى نهو شتانه كه به ژيرى نهزانرين و به چاو نابيينرين، جا له بهر نهوه له قورنان
 دا چيروك و وينه زوره، جا لي ره دا نهم چيروكه نههينى كه به هينزى و گرنكى نهو هيدا يه و
 رينمونى يه مان حالى نهكات، له پاش نهوه تاريكى و سرگهردانى نه خاته بهر چاومان،
 نهه فرموى لي ره دا: ﴿مِثْلُ نُورِهِ﴾ سيفت و رينمونى و هيدا يه ته كه ﴿كَمِشْكُورٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ﴾ وهك
 رووناكى چرايهكى گهوره وايه كه له تاقيك دا ديوه دهر نهبى، كهواته هه موو رووناكى يه كه كو
 نه بيته وه نينجا ﴿الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ﴾ چراكش لهناو شوشه يهك دا بيت، نينجا ﴿الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ
 دُرِّيٌّ﴾ نهو شوشه ش وهك نهستيره يهكى دره خشانه، نينجا نهو چرايهش ﴿يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ
 زَيْتُونَةٍ﴾ روون و سووته مهنى يه كهى له روونى دره ختيكى زه يتونى پيروزه و نهو دره ختهش، ﴿لَا
 شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ﴾ نه بهره و روژه لات بيت كه خورى نيواره ي لى ناكهوى و نه بهره و روژناوايش
 بيت كه خورى به يانى لى ناكهوى، بهلكو هه ميشه به روژدا تيشكى خورى لى نهكهوى، كهواته
 زه يته كهى خالص و بههينه تا نهو راده يه ﴿يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ﴾ نزيكه روونه كهى

رووناکى بدات با ناگریشى لى نه كهوتبى ﴿تُرُّ عَلَى نُورٍ﴾ نهو هيدايهت و رينموونى يه كه
 قورنانهكهى پى ناردووه نوور و رووناكى يهكى كهوره و گرنگه كه لهسهر نوورىكى گرنگ به
 چند چندانه، به لام هرچند بهو جوړهيه دهست كهوتى هموو كهس نابيت، بهلكو دهست
 كهوتى كهسى نهبيت كه شايسته بيت بوى، نهوش به پنى كاردروستى و ليزانى خوا وهك
 نهفهرموى: ﴿يَهْدِي اللَّهُ لِنُورٍ مِّنْ نُّورٍ﴾ خوا رينموونى نهكات بو نهو نوورى خوويه هر كه سينك كه
 خوا خووى بيهوى، كهواته نهبى بهندهكانى خوا هر چاوهروانى دهسته ميهرهبانى يهكهى خوا
 بن، خوا بهشدارمان بكات لهم نوره دا، ﴿وَنَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ﴾ خوا چيروك و وينه نايابهكان
 باس نهكات لهبارهى هيدايهت و رينموونى يهكانى يهوه بو خهلكى نهوه تا شتيكى كه زيرى
 نهيزانى له شيوه شتى هست پى كراودا بينرا و دهري نهخات تا تى بگن، جا لهبهر نهوه
 هيدايهت و رينموونى يهكهى بو دهرخستين كه قورنانى پى هاتووه و بوى دهرخستين به نوور و
 رووناكى چراى تاقه كه دا كه باس كرا، ﴿وَاللَّهُ يَكُلُّ شَيْءًا عَظِيمًا﴾ خوا زانا و ناگاداره به هموو
 شتيك و زانينى نهكات به هموو شتيك دا. له پاش نهوهى بهو شيوه گرنگ و نايابه باسى نوور
 و هيدايهتى خووى كرد و نهو نوور و هيدايهته هرچند روون و ناشكرايه، به لام دهست كهوتى
 هموو كهس نابيت، بهلكو هر دهست كهوتى شياو و شايستهكان دهبيت، نهوا له پيشهوه
 باسى شايسته خوا پيداوهكان نهكات و نهفهرموى: ﴿فِي بُيُوتٍ أُذِنَ اللَّهُ أَنْ تُرْفَعَ وَيُرْفَعُوا مِنْهَا أَسْمُهُمْ﴾
 له چند مالئيك دا كه خوا ئيزنى داوه بهرز بكرتتهوه و زيكرى خويان تيدا بكرى، نيت نهو
 مالانه ديارى كراون وهك كه عبه لهسهر دهستى ئيبراهيم و ئيسماعيل دا كران يان قودس كه
 لهسهر دهستى داود و سولهيمان دا كران، هورهها مزكهوتى قوبا و مهدينه كه لهسهر دهستى
 پيغه مبردا دروست كران. مهبهست نهو مزكهوته تايبهتى يانه بيت، يان مهبهست هموو
 مزكهوتهكان بيت وهك له ئيبين و عباسهوه هاتووه، به هر جوړ مهبهست بيت،

يُسَبِّحُ لَهُ، فِيهَا بِالْعُدْوِ وَالْأَصَالِ ﴿٣٦﴾ رِجَالٌ لَا لُئْلِيهِمْ تَحِزَّةٌ وَلَا يَبِيعُ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ
 وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ ﴿٣٧﴾ لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا
 وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ

﴿سُبْحَانَكَ يَا مَنْ فِيهَا بِالْعُدْوِ وَالْأَصَالِ * رِجَالٌ﴾ چند پیاوان عبادت و تاسبیحی خوا نه‌کن تی یان
 دا به به یانیان و نیواران دا که ﴿لَا لُئْلِيهِمْ تَحِزَّةٌ وَلَا يَبِيعُ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ﴾ که هیچ کپین و فروشتن و
 بازگانی یهک خهریکیان ناکات له یاد و زیگری خوا و ﴿وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ﴾ به جی هینانی
 نویژ به ریک و راستی و زهکات دان له مال‌ه‌کانیان به پی‌ئی نه‌مری شمرع. بیگومان نیسلام که
 دینی ژیان و جیهانه ره‌وای همور کار و کرده‌وه‌یه‌کی چاک نهدات و فرمانی پی‌ئهدات، به‌لام
 نه‌بیت نه‌و که‌س‌ابهت و بازگانی یه خهریکیان نه‌کات له عبادتی خوا، چونکه خوا نه‌م
 بوونه‌وه‌ری بو‌بنده‌کانی دروست کردوه نه‌بی‌ئیمه به شمرعی همول‌بده‌ین بو‌ده‌ست
 که‌وتنی همور خیرو بی‌زه‌کانی و نه‌وه‌شمان به عبادت بو‌حی‌ساب نه‌گری. نینجا نه‌و
 کرده‌وه و عبادتانه که نه‌یکه‌ین نه‌بی‌ئیم به‌م نیاز و هه‌سته‌وه بیت که نه‌فهرموی: ﴿يَخَافُونَ يَوْمًا
 تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ﴾ مه‌ترسی نه‌کن له هاتنی روژی که له‌و روژه‌دا دل‌ه‌کان نه‌که‌ونه دل‌ه
 ته‌په و چاوه‌کان له ترسان حواره نه‌بن و گلینه‌کانیان نه‌ره‌ستن، نه‌و نیماندارانه نه‌و کرده‌وه
 چا‌کانه نه‌کن ﴿لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ﴾ له‌بهر نه‌وه و به‌ئومیدی نه‌وه خوا
 پاداشتیان بداته‌وه به چاکترین پاداشتی کرده‌وه‌کانیان که پاداشتی نه‌ولای خوارووه‌که‌ی به
 ده‌قاهه تا حله‌فتا و تا حموت سهد و هه‌روه‌ها، به بی‌حی‌ساب، بی‌جگه له‌وه به لوتف و فه‌زلی
 خوبی به چند شت که به‌دل‌یان دا گوزم‌ری نه‌کردوه چونیتی و چندیتی،

وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٨﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَلُهُمْ كَسَرَابٍ

مَاءً حَوْثًا إِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا وَوَجَدَ اللَّهُ عِنْدَهُ فَوْقَنَّهُ حِسَابَهُ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٢٩﴾

﴿وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ﴾ خوا مهیلی هرکس بکات به بی حساب و ژماره، واته بیجگه له نه جرو پاداشتی و کرده وه کانیان نهو لوتف و میهره بانی یانه شیان له گهل نه کات، له راستی دا نه جرو پاداشتی کرده وه کانیان شیان هر لوتفه، چونکه هه مو کرده وه چاکه کانیان به رینمونی و تهو فیقی نهوه و هه موی به هوی نهو نوور و رووناکي یهیه که قورثانه که ی سرچاوهیه بوی. چاکان و پاکان بهرهمی کرده وه کانیان بهو جوړهیه، به لام بی باوه ران هر کرده وه یه که بهن که به روالهت چاک بیت وهک دهست گیرزی هه ژاران و هر کاریکی ترهیچ سوودیکی لی وهرناگرن، به لکو به چیروک بی نرخي و بی سوودی یه که یان نه خاته بهرچاوه که نه فرموی: ﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَلُهُمْ كَسَرَابٍ يَفِيعَةً يَحْسَبُهُ الظَّمْثَانُ مَاءً﴾ نهوانه ی که بی باوه ران کرده وه کانیان که به چاک سهیر نه کری به وینه ی سراییکه له دهشت و بیابانیک دا که تینوو به ناوی دهمزانی به هوی تیشکی خوړه وه له کاتی گهرمادا له پیش چاوی وهک ناوی جاری ده بیینی و هر نه روا و نایگاتی. نهم یه کهم چینه که نهم قورثانه ی چوو به گوینچه که دا له دهشت و سه حرای گهرمی عمره بستان دا نه ژیان و نهوه یان دیبوو و نه یانفاسی، جا نهو بی باوه رانه بی بهشن له نه جرو پاداشت به وینه ی بی بهشی نهو تینوانه و به دوا ی دا نه رون ﴿حَوْثًا إِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا﴾ ههتا دینه لای نهوه ی که به ناوی دانه نی یان شوینه که ی دهست ناکهوی، بههیچ شتی و بوی دهر نه کهوی که هیچ نی یه و هر هیچه، ﴿وَوَجَدَ اللَّهُ عِنْدَهُ﴾ نینجا نهو بی باوه ره که به تهمای نهوهیه کاتی زیندوو نه کریته وه له روژی دوا یی دا لهویدا خوا ی دهست نه کهوی و حوکم و بریاری نهو ده بیینی ﴿فَوْقَنَّهُ حِسَابَهُ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ﴾ نینجا خوا بریار و حیسابی به تهواوی چی به چی دهکات و به چی نههینی، کهواته نهو سیچارانه زیانبارن، هر نهوه نی یه که نه جرو پاداشتیان نی یه، به لکو تو له و سزاشیان ههیه، سزای دوزخ - خوا په نامان بدات - آمین. پاشه روژی نهوانه بهو جوړه نه بی، یان بهرامبر نوور و رووناکي چاکان و خوا پیدوان کرده وه کانی نه مان

أَوْ كَظُلْمَتٍ فِي بَحْرِ لَيْحٍ يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِّنْ فَوْقِهِ، مَوْجٌ مِّنْ فَوْقِهِ، سَحَابٌ ظَلَمْتُ بَعْضَهَا قَوْقَ
 بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَكْدُهُ لَمْ يَكْدِرْهَا وَمَنْ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِن نُّورٍ ﴿١٠﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُسْخِجُ
 لَهُ مَن فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرُ صَفَقَتٌ كُلُّ قَدَعِمَ صَلَاتُهُ، وَسَيْحُهُ، وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿١١﴾
 وَبِاللَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿١٢﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُزْجِي سَحَابًا

﴿أَوْ كَظُلْمَتٍ فِي بَحْرِ لَيْحٍ يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِّنْ فَوْقِهِ، مَوْجٌ مِّنْ فَوْقِهِ، سَحَابٌ﴾ یان به وینهی تاریکایی
 یانیکه لهناو دهریایهکی قول دا که شه پؤل دابینتی بهسری دا لهسر شو شه پولهوه شه پؤلی تر
 هاتبی بهسری دا و لهسر نهوه میشهوه هور بهسری یهوه بیت که نیتر لهوه تاریکتری یه،
 چونکه ﴿ظَلَمْتُ بَعْضَهَا قَوْقَ بَعْضٍ﴾ نهوانه چهند تاریکی یهکن چین چین و تهبق لهسر تهبق
 تارادهیهک ﴿إِذَا أَخْرَجَ يَكْدُهُ لَمْ يَكْدِرْهَا﴾ نهگمر دهست دهریبتی که په یوهسته به خو یهوه نریک نی
 یه لهوهی بیبیتی!! نینجا بهدوای شو چیرۆکه دا نهم رسته یه نههینی ﴿وَمَنْ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِن
 نُّورٍ﴾ هرکهس خوا رووناکي بؤ بریار نه دابی بههیچ جور رووناکي نابی، واته بی بهش نه بیت
 له رینموونی قورئان. نینجا روی فرموده نهکاته پیغه مبر ﴿مَنْ﴾ که خوا رشتوویه تی بهسری
 دا بهرز ترین راهی نور و بهدوای شیوهی کوفر و گومرایی و تاریکی له جیهانی ناده می دا به
 دوای نهوه دا شیوهی نیمان و رینموونی و نور نشان نه دات له هموو بوونه و مردا به گیاندار و
 بی گیان و مه لانیکه، به جاری هموو تهسبیح و زیکر نه سیننهوه، کاتی که بیر لهوه دهکریتهوه
 دهریون و ویزدانی ناگادار نهکویته دل له رزه و نه فرموی: ﴿أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُسْخِجُ لَهُ مَن فِي السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرُ صَفَقَتٌ كُلُّ قَدَعِمَ صَلَاتُهُ، وَسَيْحُهُ﴾ نایا نه ترانیوه به زانینی دیتن هرکهس و له
 ناسمانهکان و زهوی داو پهلهومر له کاتیک دا بالهکانیان ریز دهکن، پهلهومر هرچهند له شیوه
 گشتی یه که دا هیه به تایبه تیش نههینی، چونکه پهلهومر نیشانه یهکی گرنگی تیدایه که بهو
 قباره قورسهوه بمرز نه بیتهوه و چون نارهمزوو بکات نه فری، هرکام له مانه زانا و ناگایه به
 نویژ و تهسبیحاته کی. له چهند شوینیک لهم تهفسیره دا گوتمان نهم بوونه و مره به شیوهی
 گشتی به لگه و نیشانه یه لهو باره یهوه خوا یه تی خوا نهگه یه نی هرره ها نهوانه ی که نیمه

به زمان زانی دانائین خویان گیانی تایبته تی یان ههیه و به زمانی تایبته تی خویان عیباده تی
 خوی خویان نه که ن؟ بیگومان من باوهرم وایه که گیان و زمانی تایبته تی خویان ههیه و خوی
 خویان ده ناسن بهو زمانه تایبته تی یه زیکر و عیباده تی پهروه ردار ده که ن، باوهرم وایه له بهر
 نهو هه موو ده که قورنانی و حه دیسانه و بیگومان نه وانه نابی له دیمه ن و رواله ته که گیان
 لایانده یی به بی به لگه یه کی به هیژ و به لگه ش نی یه، چونکه تایبته شته نه یینی یه کان
 دهر نه که ون که به خویال دا نه ده هاتن و که چی به چاو بینران و به گوی بیستران! نه م ته سچیل و
 رادیو زور به لگه یه کی به هیژن با به باشی بیریان لی بگریته وه، به لگه یه کی تر نه وه یه هیندی جار
 به مو عجزه دهر که وتون، بو وینه وه که له حه دیس دا هاتوه له پیغه مبهروه (ﷺ) که
 ده فرموی له بیرمه له مه که به ردی هه بوو که بمدایه به لای دا ده ی گوت: السلام علیک یا رسول
 الله، که واته با بزانیی نیمه ی موسلمان له م بوونه وهره دا ته نیا نین، به لکو به دهرمان دا و له
 هه موو لایه که وه هاویری خوانا سمان زوره و وینه و سروشتی جیا وازیان ههیه و نیمه به
 باشی نازانین، ﴿وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا تَعْمَلُونَ﴾ خوا زانایه به نهوپه ری زانین به هر چی خه لکه کان ده یکه ن
 له وانه ی که باس کران، هیندی نه فرمون مه به ست په له وهره کان و به کرده وه ناوی ده بات وه که
 نه وانه ژیر بن، چونکه کار و کرده وه کانیا ن زور ورده بو نمونه ژیرک له گه ل نه وه دا زور به دور
 سه یر نه کری ده لنین هه ست ده کات به هاتنی بای جنوب و شمال جا پیش هاتنه که ی باری
 خوی نه گویری له کون و هیلان که ی دا، ته نانه ت ده گپرنه وه له نه سه مبول دا له پیش فه تی
 نیسلامی دا پیاوینکی زور خاوه ن سامان هه بوو به موی نهو ژیر که وه هه موو خه لکی نه ترساند
 به هاتنی با و فریای خویان نه که وتن چاره سه ری که شتی یه کانیا ن نه که وتن و خه لکی لایان
 و ابو غه یب زانه و پاره و مالیان بو نه برد. ﴿وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ ته نها و هر بو خویا به
 پادشایه تی و خاوه نی ئاسمانه کان و زهوی و هر چونی له یه که مجاره وه هه موو شتی که هر نهو
 دروستی نه کات و نه یه یینی ته کایه وه، ههروه ها ﴿وَالِلَّهِ اللَّهُ الْصَبِيرُ﴾ هر بولای نهو پاشه روژی
 هه موو شتی که و هر نهو له پاش نه مان دوو باره یان نه کاته وه. نینجا سه رنج رانه کی شی بو چهند
 به لگه و نیشانه ی روون له م بوونه وهره دا و نه فرموی: ﴿الزُّرَّانَ اللَّهُ يُزَيِّجُ حَبَابًا﴾ نه ترانیوه خوا
 هه ور له سه ر خو و به ناهیه سه ته نه هینی،

ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُمْ، ثُمَّ يَجْعَلُهُمْ زُكَّامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خَلِيلِهِ، وَيُنزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ جِبَالٍ فِيهَا مِنْ بَرَدٍ
 فَيُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَصْرِفُهُ عَنْ مَنْ يَشَاءُ يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَرِ ﴿١٣﴾ يُقَلِّبُ اللَّهُ اللَّيْلَ
 وَالنَّهَارَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لَأُولِي الْأَبْصَارِ ﴿١٤﴾ وَاللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِنْ مَاءٍ فَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى بَطْنِهِ
 وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى رِجْلَيْنِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى أَرْبَعٍ يَخْلُقُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ

﴿ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُمْ﴾ نینجا به شهکانی به کانگیر نهکات و نزیکیان نه خاتمه له بهکتر ﴿ثُمَّ يَجْعَلُهُمْ
 زُكَّامًا﴾ نینجا نه یگنیری به جورئ ته پهی نه دات چین له سهر چین ﴿فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خَلِيلِهِ﴾
 نینجا ده بینئ بارانی لی دهرده چی له ناو به ناوی دا ﴿وَيُنزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ جِبَالٍ فِيهَا مِنْ بَرَدٍ﴾ نه مینیتته
 خواره وه له چند شاخیک له تهرزه که تیا بهتی ﴿فَيُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَصْرِفُهُ عَنْ مَنْ يَشَاءُ﴾ نینجا بهو
 تهرزه به نه دات له هندی که س که خوا نیراده ی کردبی و لای نه دات له هر که سینک که خوا
 بهیوی و نیراده ی بکات، زور جار بینراوه و ده بینری که دوو په له خله و کشت و کال وان له
 پالی بهک دا به کنکیان ویران نهکات و نه ویتر نه پاریزی و بی زیان نه مینیتته، چونکه هموو
 شتی که زور باره بز مهیلی خوا و نیراده ی خوا، نینجا نهو هوره نه یکات به شاخه و شریخه و
 هوره تریشقه بهک ﴿يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَرِ﴾ که خهریکه رووناکي چه خماخه که ی ناوی چاو
 بیات و بینایی به که ی نه هیلئ، نهو هموو شته نایابه سهر سوپه نهره به چاو ده بینری به لام
 له بهر نولفت و دهق پیوه گرتن بیریان لی ناکریتته وه، جا قورئان ناو به ناو خه لکی خه بهر
 دهکاتته وه لهو خوری بی ناگایی به. له پیشه وه فرموی نه مینیتته خواره وه له شاخی تهرزه و
 له لای سهرویه وه، به لی شتیکی حقیقه ته نهو هورانه ی که تهرزه بیان لی دهبارئ له راستی دا
 شاخ و کیون به لام دهستی قودره ت کردوونی به هور و هلم له بهر نهوه سووکن و هورا هلیان
 دهگری هر که سینک سواری ته یاره بیئ نهو هورانه وه که کیو و شاخ ده بینئ سبحان الله.

ئىنجا بەلگە و نىشانە يەكى گرنكى ھەمىشە يى دەخاتە بەرچاۋ و دەفەرموى: ﴿يُقَلِّبُ اللَّهُ الْأَبْلَغَ وَالنَّهَارَ﴾ خوا گۆرپانكارى ئەكات لە نىۋان شەو و رۆژدا بەمەى ئەيانھەينى بەدواى يەك دا بەمەى لە شەو كەم ئەكاتەو و ئەيخاتە سەر رۆژ و لە رۆژ كەم ئەكاتەو و ئەيخاتە سەر شەو، ھەرۋەھا بە گەرما ﴿إِنِّي فِي ذَلِكَ لَعَبْرَةٌ لِّأُولِي الْأَبْصَارِ﴾ بەرپاستى لەم شتە گەرە و گرنگانەدا عىبەرت و پەند ھەيە بو ئەوانەى خاۋەنى چاۋەكانن، واتە ئەوئەندە ئاشكران ھەق وايە تەنھا بىننىيان بەس بى بو باۋەر بە خاۋى تاك و تەنيا و ھەركەس ھەست بەو ئەكات لەرپاستى دا كويز و نابىنايە.

ئىنجا بەلگە و دەلىلى روون و رەوانمان ئەخاتە بەرچاۋ نازانن بلىنن كام بەھىز تر و ئاشكرا ترە، لىرەدا يەكىتى ھەموو گيان لەبەران نىشان ئەدات كە لە بىنەرەت دا لە يەك سەرچاۋەو ھاتوون لە پاشان ئەو ھەموو جۆرە جىاۋازانە پەيدا بوو، ئەفەرموى: ﴿رَأَى اللَّهُ خَلْقَ كُلِّ دَابَّةٍ مِّن مَّاءٍ﴾ خوا ھەموو گيان لەبەرىكى لەئاۋ فەراھەم ھىناۋە، ئەو گيان لەبەرانەى كە بە زەوى دا ئەگەرپن و لە زەوى پەيدا بوون، كەواتە مەلائيكە و جن و شەياتىن ھەرچەندە گيانلەبەرن بەلام لە زەوى فەراھەم نەھاتوون، كەواتە ئەوان لىرەدا مەبەست نىن، چونكە جن و شەياتىن لەئاگر پەيدا بوون مەلائيكەش لە نوور، خوا بىجگە لەوانى دروست كردوو لە ئاۋ، واتە ئاۋ بەشيكە لى، ئىنجا ئەم يەك ئەسلە خوا جۆر جۆر و نەوع نەوعى كردوو وەك ئەفەرموى: ﴿فِيهِمْ مِّن يَّبْسِي عَلَى بَطْنِهِ﴾ ئىنجا ھىندىكيان لەسەر سەك دەروا وەك مار ﴿وَمِنْهُمْ مَّن يَّبْسِي عَلَى رِجْلَيْهِ﴾ ھىندىكيان لەسەر دوو پى دەپۆن وەك ئادەمى و پەلەۋەر. ﴿وَمِنْهُمْ مَّن يَّبْسِي عَلَى أَرْبَعِ﴾ ھىندىكيشيان لەسەر چوار پى وەك حەيوانات، باسى ئەو گيان لەبەرانەى نەكرد كە ئەپۆن لەسەر زىاد لە چوار پى وەك ھزار پى، چونكە ئەوانە شتىكى لەبەرچاۋ نىن ﴿يَخْلُقُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ﴾ خوا ھەر شتىكى بوى ئىرادەى بكات دروستى ئەكات،

إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٥﴾ لَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ مُّبِينَاتٍ وَاللَّهُ يَهْدِي مَن يَشَاءُ إِلَىٰ صِرَاطٍ

مُسْتَقِيمٍ ﴿١٦﴾

﴿إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ نیرادهی هرشتیک بکات دروستی نهکات، چونکه خوا توانا و دهسهلات داره بهسهر هموو شتیک دا که نیرادهی بکات و لهسهر هر باو و شیوهیهک دروستی نهکات به پیی حیکمهت و لیزانی خوی. قورنان نهیهوی بندهکانی خوا پهرورمه بکات لهسهر باوهپی راستهقینه لهبر نهوه هموو شتیک نهگیزیتهوه بولای خوا و زانین و دهسهلاتی خوا. بهراستی بیرکردنهوه لهو هموو گیان لهبر و زیندروانه که جیاوازن له شیوه و قهبارهی لهشیان دا هموو دل و ههست و دهرورن پر نهکات له باوهپی بههیز و ههست کردن بهو دهسته قودرته لیزانهی که نهو کارانه نهکات. خوا به میهرهسانی خوی دل و دهرورنمان ناوهدان بکاتهوه بهو باوهپه بههیزانهی لهپاش نهو هموو گهردش و خولانهوهی که کردی به دل و دهرورن، حال و باری چاکانی روون کردهوه له بههرمههند بوون به رینموونی و رووناکی قورنان و بهرامبر نهو حال و باری بی باوهپ و بهش بپراوه، کاتی که بی بهشن له نوور و رووناکی و له تاریکی دا به سرگرهسانی دهژین. لهپاش نهوه باسی دهسته و تاقمی سی یه م دهکات که دهستهی ناپاک و مونافیهکانه که وان له بهین دا، هیندی له حال و باری نهوانیش روون نهکاتهوه و هرکس ژیر بیت نهبی دور کهوئتهوه له سیفیهت و کار و کردهوهی نه م دور دهسته بهده و ههول بدات سیفیهت و کردهوهی پاکی پاکان وهرگری و خوی پی پرازینیتهوه. له پیشهوه نه م نایهته پیروزه نهادات به گویچکهی گوی گران دا تا هیچ کس بر و بیانوی نه مینتی، نه فهرموی: ﴿لَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ مُّبِينَاتٍ﴾ سویند بهخوا نیمه مینارمانهته خوارهوه چند نایهتیک که روون و روون کهروهوی هر شتیکه که خه لکی پیویستی بیی ﴿وَاللَّهُ يَهْدِي مَن يَشَاءُ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ﴾ خوا رینموونی هر که سیک که بیهوی و نیرادهی کردبی، رینموونی دهکات بولای ریگهی راست که هر نهو ریگهیه راسته، رینموونی هرکس نهکات، نهو کهسه خوی تاوانباره، چونکه به ههلبژاردن و نارهنووی خوی نهو ریگهیه نهاداته بهر.

وَيَقُولُونَ ءَأَمَّنَّا بِاللَّهِ وَبِالرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ تَوَلَّى فِرْقٌ مِّنْهُمْ مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ

﴿١٧﴾ وَإِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ إِذَا فِرْقٌ مِّنْهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿١٨﴾ وَإِنْ يَكُنْ لَّهُمُ الْحَقُّ يَأْتُوا إِلَىٰ

مُذْعَبِينَ ﴿١٩﴾ أَلَيْسَ لِقُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ أَمْ آتَابُوا أَمْ يَخَافُونَ أَنْ يَحِيفَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولَهُ

ئینجا له گه ل نهوه دا دهسته یه که بهدم لاق موسلمانیتی لی دهن و به لام به

پینچه وانهی کرده وه و نادابی نیسلام ده جولیته وه وه که نه فرموی: ﴿وَيَقُولُونَ ءَأَمَّنَّا بِاللَّهِ وَبِالرَّسُولِ

وَأَطَعْنَا﴾ بهدم ده لئین باوهرمان هیناوه و باوهرمان هیه به خوا و به پینغه مبهبر ﴿﴾ و گوئی

رایه لئین، ﴿ثُمَّ تَوَلَّى فِرْقٌ مِّنْهُمْ مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ﴾ ئینجا هر حوکم و بریاریک که بدری به سهریدا نه گهر

قازانجی بیئت نهوا ناماده یی دهرده بری و نه گهر قازانجی نه بی روی لی وهرده گپری، به راستی

زور کهس که لاق موسلمانیتی لی دهن ریک نه م سیفته هی تیذا کاتی که زانی قازانجی یه تی

نه لی: نه مه سهری من و ناماده م بو تیغی شرعی، کاتی به و جوره نه بوو به هر جورنکی تر

بوی بگری نه که ویته مله جهری و ههول نه دات خوی قوتار بکات لهو حوکمه شرعی یه،

هرکه سیش وانه م نایه تانه به سهردا جاری یه قورنان به موسلمان و باوهررداری دانانی، نه وه تا

نه فرموی: ﴿وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ﴾ بیگومان نه وانه نیماندار نین. ﴿وَإِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ

إِذَا فِرْقٌ مِّنْهُمْ مُّعْرِضُونَ﴾ کاتی بانگ بکرین بو لای خوا و پینغه مبهبر که ی بو نه وه ی حوکم و بریار

بدات له نیوانیان دا دهسته یه کیان روو وهرگپرن لهو حوکم و بریاره، واته نه گهر قازانجی نه بوو

و شرع پی نی نه هدا، ﴿وَإِنْ يَكُنْ لَّهُمُ الْحَقُّ يَأْتُوا إِلَى اللَّهِ مُذْعَبِينَ﴾ کاتی حه که که بو نه وان بوو و شرع

نهیدانی نهوا دین بو لای حوکم و بریاره که ی به مل که چی یه وه، نه وانه مل که چ نین بو حوکمی

خوا، به لکو مل که چی مه بهسته که ی خویانن، ئینجا قورنان بیزاری دهرده بری لی یان و هوی

هه لوسته که یان باس نه کات و نه فرموی: ﴿أَلَيْسَ لِقُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ﴾ نایا له دلیان دا نه خوشی هیه،

نه خوشی بی باوهرپی و ناپاکی؟ واته به لی ﴿آرْتَابُوا﴾ یا گومانیان هیه له پینغه مبهبریتی

پینغه مبهبردا؟! ﴿لَمْ يَخَافُوا أَنْ يَحِيفَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولَهُ﴾ یان مه ترسی نه کن که خوا و پینغه مبهبر

زولمیان لی بکن؟

بَلْ أُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥١﴾ أَيْمَنِيهِمْ لِيَنْ أَمْرَتِهِمْ لِيَخْرُجُنَّ قُلْ لَا تُفْسِمُوا طَاعَةَ مَعْرُوفَةَ إِنَّ اللَّهَ خَيْرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٥٢﴾ قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ

ههستیکیان بهر پهرچ نه داتمهوه و نه فرموی: ﴿بَلْ أُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ﴾ واته نه خیر له بهر هیچ کام نی یه، به لکو نه وانه خویمان هه زالم و سته مکارن و نه یانه وی زولم بکهن له خه لکی. نینجا هه لوئستی نیمانداران دیاری شه کات که بیجگه لهو نابی هیچ هه لوئستیکیان هه بی، نه فرموی: ﴿إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا﴾ قسه و وتهی نیمانداران کاتی بانگ بکرین بولای خوا و پیغه مبه ره که ی که حوکم بکات له نیوانیان دا هه نه مه یه که بلین شهوا بیستمان و گوی رایهلین، نیتر نابی هیچ وته و قسه یه کی تریان هه بی، ﴿وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾ هه نه وانه گه یشتوون به نامانج. نینجا راستی و رهوایی بارو حالی نیمانداران روون شه کاتمهوه و هانی خه لکی تریش شه دات که ریگی شه مانه بدهنه بهر، بهم فرموده یه: ﴿وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشِ اللَّهَ وَيَتَّقْهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ﴾ هه ره که س گوی رایه لی خوا و پیغه مبه ره که ی بیت و له خوا بترسی و خو ی بیاریزی له نافرمانی هه نه وانه به خته وهر شه بن به ناز و نیعمهت و خو شی راسته قینه. نینجا هیندی تر له درو و ناراستی ناپاکه کان باس شه کات، نه فرموی: ﴿وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لِيَنْ أَمْرَتِهِمْ لِيَخْرُجُنَّ﴾ سوئندیان خوارد به شهوپری سوئند نه گهر تو فرمانیان پی بدهیت به دهر چون بو غهزا بیگومان دهره چن و پیچه وانه ی رهفتار ناکه ن ﴿قُلْ لَا تُفْسِمُوا﴾ شه ی پیغه مبه ر بلی پی یان سوئند مه خون، چونکه ﴿طَاعَةَ مَعْرُوفَةَ﴾ گوی رایه لی نیوه گوی رایه لی یه کی ناسراو و به ناوبانگه، هه نکی دهزانی درو ده که ن ﴿إِنَّ اللَّهَ خَيْرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ﴾ بیگومان خوا به خه بهر و ناگایه به کرده و هه کانتان و به وه ی ده یکه ن. نینجا بو دهر خستن و به گرنگ گرقتنی وته که ی ﴿قُلْ﴾ دووباره شه کاتمهوه و نه فرموی: ﴿قُلْ﴾ شه ی پیغه مبه ری بلی پی یان: ﴿أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ﴾ گوی رایه لی خوابن و گوی رایه لی پیغه مبه ر بن. نینجا روی فرموده شه کاته هه مووان که پیویسته له سهریان گوی رایه لی،

وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ، وَيَخْشَ اللَّهَ وَيَتَّقْهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٥٢﴾ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُمْ مَا حُمِّلْتُمْ وَإِنْ تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٥٣﴾ وَعَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ

نه فرمودی: ﴿فَإِنْ تَوَلَّوْا﴾ نه گمر نیوه گوی رایهل نابن و سرپیچی دهکن ﴿عَلَيْكُمْ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُمْ مَا حُمِّلْتُمْ﴾ بزائن پیغه مبر هر نهوی له سره که خراوته سر شانی که راگه یاندنی په یامه که یه تی بهو جوړه ی که خوا داوای کردوه لی ی، له سر نیوه یسه نهوی که داواتان لی کراره و خراوته سر شانتان که بریتی یه له باوهر هینان و گوی رایهل تهوار، واته کاتی پیغه مبر ﴿﴿﴾﴾ هلسا به واجبی سر شانی خوی سرپیچی نیوه هیچ زیانکی پی ناگه یه نی و زیانبار هر نیوه، ﴿وَإِنْ تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا﴾ نه گمر نیوه گوی رایهل بکن نهوا رینموونی و مرده گرن و رنگای راست دهنه بر ﴿وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ﴾ پیغه مبر هیچی له سر نی یه بیجکه له راگه یاندنیکی روون و راست، پیغه مبری خو شه ویست ﴿﴿﴾﴾ ﴿رَهْءُوفٌ رَّحِيمٌ﴾ ه به زهیی دیتوه به خملکی دا نه گینا نه گمر هیچ کهس نیمانی پی نه هینی پایه و پله ی شو کم و کوپی رووی تی ناکات.

لیزه دا بهو نه ندازه یه دواپی هینا به بارو حالی ناپا که کان، نینجا لی یان بی دنگ نه بی و رووی فرموده نه کاته نیمانداره گوی رایهل که کان و به لینیان پی نه دات به پاداشت دانه و یان که نه فرمودی: ﴿وَعَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ﴾ خوا به لینی داوه و به لینی دوات به و انه تان که نیمانی هیناوه و نیمان ده هینی و کرده وه چا که کان ده کات، به لینی شیان پی نه دات و دنیایان نه کات به سویند و (ل) ی تاکید و (ن) ی تاکید!! که نه وه نه و پهری لوتف و میهره بانی یه و هر له در یای بی په یی رحم و به زهیی شو دیت له گه ل بهنده گانی بهو جوړه دلشاد و خوشنوو کردنیان و نه فرمودی:

١- ﴿لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ﴾ ده یانکات به خلیفه و کار به دست له ولات دا هر چونی نیماندار و خاوهن کرده وه چا که گانی پیش نیوه ی کرد به جینشین و کار به دست وک نیسرائیلی یه کان که له پاش فیرعون و ستمکاره کان، یان به شیوه ی گشتی هه موو نیمانداره گانی هه موو گه له گانی رابوردو.

وَلْيَسْكُنْ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلْيُبَدِّلْ لَهُم مِّنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا

۲- ﴿لْيَسْكُنْ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ﴾ نهو نایبینهی که بوی دیاری کردون و هلی بزاردوه بویان و رهامندی هیه پی. نهو نایبینه دامزراو نهکات بویان و نهیکات به خاوهن بویان.

۳- ﴿لْيُبَدِّلْ لَهُم مِّنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا﴾ نهو بیم و ترسهی که هه یانه نهیگوری به ناسایش و بی باکی، خهبابی کوری نهرت عمرزی پیغه مبری کرد (ﷺ) لهو کاته سهخت و نارچه تهی یه دا نایا هاوارنکمان بونا کهیت که خوا بیئت به هاوارمانه وه لهو کاته دا پیغه مبر (ﷺ) پالی دابووه وه به که عبوه و راست بووه وه و روی پیروزی سوور بوویه وه و فرموی نوممه ته پیشووه کان به مشار دایان نه هیئان خویمان نه گرت و لایان نه نه دا له دینه که یان، سویند به خوا کار وای لی دی لیره تا صنعاء هیچ کهس مه ترسی هیچ ناکات مه گرت ترس له خواو ترسی له گورگ و له مالآته کهی، به لام نیوه یه په له ده کن سوپاس بو خوا زوری پی نه چوو نارامی و ناشتی زال بوویه وه لهو شوینانهی که نیسلام حاکم بوو تیایان دا، له نیوه دورگهی عه رب، نینجا هر نهره پهری سهند له خیلافه تی سی خلیفه که دا تا خه لافه تی خلیفه ی چواره م - خوا لی یان رازی بیئت - هه تا که وتنه نهو تفرقه دل ته زینه ی که سهری له جهنگ ده رچوو له ناو هاوه له کان دا!! انا لله و انا الیه راجعون. نهو ترس و بیمه هر مایه وه، چونکه کهم و کوری په یدا بوو له گوی رایه لی و ده ست گرتن به بهرنامه که ی خاوه تا سهری سالی سده ی یه کهم خوا گه نجیکی ریک خست ۰ عمری کوری عبدالعزیز - خوی لی رازی بیئت. به ته وای راوه ستا له سهر بهرنامه که ی خوا و گه وره ترین ده وله تی پیک هیئا له خوره له آتوره بو روزه ناوا و له نهو پیری شماله وه بو نهو پیری جنوب. هیچ کهس له هیچ بارنکه وه گله یی نه ما و هه موو کهس و هه موو تیره یه ک ماف شهرعی خوی و هرگرت و سامان نه وه نده زور بوو زه کات و خیرات و هر نه ده گرا و مال و سامان له جانه و پرد و پیوستیاتی ولات دا سهره، ده کرا.

يَعْبُدُونِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٥٥﴾ وَأَقِيمُوا
 الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٥٦﴾ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ
 فِي الْأَرْضِ وَمَا وَهُمْ النَّارُ وَلَيْسَ الْمَصِيرُ ﴿٥٧﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لِيَسْتَفْتِنَكُمْ الَّذِينَ مَلَكَتْ
 أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ مِنْ قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِنَ الظَّهِيرَةِ
 وَمِنْ بَعْدِ صَلَاةِ الْعِشَاءِ ثَلَاثُ عَوْرَاتٍ لَكُمْ

خوا ئهو به لینه یان بۆ پیک ئه مینى له کاتیک دا ئه فرموی: ﴿يَعْبُدُونِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا﴾ من
 ده پرستن و هیچ شتیک ناکه به هاو به شم، واته پرستنه کهم پاک و خاوین ده کهن له هه موو
 جوړه هاو به شیک. خوا ئهو به لینه ی دا و به دی هینا، ئینجا ده فرموی: ﴿وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ
 فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ﴾ هه رکهس له پاش به دی هاتنى ئهو به لینه نه سپله یی به کار بینى رینگى خوا
 نه داته بهر به راستى هه ر ئه وانن ده رچوو له رینگى خوا، ئه وانن ئه و په رى راده یان گرتوو له
 لادان و ده رچوون له رینگى خوا. ئینجا ئه گه ریتوه بۆ ئهو به لاین پى دراوانه که ئه بى چون بن؟
 بیگومان ئیمان و ته یه کى ده مى نى یه، به لکو ئیمان مل که چى یه بۆ هه رچى پیغه مبه ر ﴿٥٥﴾
 پى هاتوو و ئه بى ئهو ئیمان هه رنگ بداته وه له هه موو بریار و بۆ چوون دا هه موو خواست و
 مه به ستى شوینى ئهو به رنامه ی خوا بکه موی ئه گه ر به و جوړه نه بى ئهو ئیمان ه نى یه که خوا
 ئه یه وى، یا الله ئهو ئیمان ه مان پى بیه خشه و دامه ز او مان بکه له سه رى آمین. ﴿وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ
 وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ﴾ نو یژ به جى بینن و زه کات به دن و فرمان به ردارى
 پیغه مبه ر ﴿٥٥﴾ بن به و شیوه ی که خوا ده یه وى لیتان، به لکو به زه بیقان پى بکرى له لایه ن
 خواوه. ﴿لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا وَهُمْ النَّارُ وَلَيْسَ الْمَصِيرُ﴾ پیتان وانه بى که
 ئه وان ه ی بى به و بوون و به دروژنت ده زانن ئه ی محمد له گه ل ئیمان داران، ده توانن ده ستى خوا

له خویان بگپرنهوه و خوا بی توانا پیشان بدن و له ژیر دهسه لاتی دهرچن له سرزهوی دا و له و ژیانده دا، به لکو خوا توانایه به سریان دا له همووکات له روژی دواپیش دا جینگه و ماویان دوزه خه و خراپترین چاره نووس و دوا روژیانه. بیگومان نیسلام بهرنامه یه کی تیرو ته واره له همووبار و روویه که وه، که واته ژیانی ناده می ریک و پیک دکات له هموو قوناغه کانی دا و له په یوه ندی و په یوه سستی یه کانیدا و هموو ناداب و بریاره کانی په یوه سستی نه کات پیکه وه به همووی نیسلام پیک دیت. له سورته دا نمونه یه که هیه له و ریک خستن و ریک و پیک یه، جا له پیشه وه هیندی کی تر له باره ی نین خواستن و پرس کردن بو ناموشوی مالان باس نه کات، جا لیله دا هیندی ناداب باس نه کات که له پیشه وه نه گوتراوه له باره ی هات و چوی خزمهت کار و که نيزه و منداله وه، نه و که نيزه و خزمهت کارانه ی که کاتی خوی بوون و مولک بوون، سوپاس بو خوا نه مپرو شو رژیمه نه ما، که واته خزمهت کار و کاره کبری نه مپرو بهری نه م نایه ته ناکه ون، نه مانه نامه حره من، که واته نه م بریاره لیله دا بو مندالانه، نه فهرموی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا﴾ نه ی کهسانی که نیمانتان هیناوه ﴿لِيَسْتَوِيَنَّكُمْ الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَلْبَسُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ تِلْكَ مَرْثَةٌ﴾ با نه وانه ی که مندالن و نه گه یشتونه ته کاتی بالغ بوون با نیننتان لی خوازن سی جار، واته له سی کات دا:

- ۱- ﴿مِنْ قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ﴾ پیش نویژی به یانی.
 - ۲- ﴿وَمِنْ تَضَعُونَ رِجْلَكُمْ مِنَ الظَّهِيرَةِ﴾ کاتی لیباسه کان دانه که نن له کاتی گهرمای نیوه پرودا.
 - ۳- ﴿وَمِنْ بَعْدِ صَلَاةِ الْعِشَاءِ﴾ له پاش نویژی عیسا کاتی نیسراحه ته و کاتی خوتن.
- نه مانه له م سی کاته دا له خویانه وه به بی پرس مل نه نین و بینه ژوره وه نه وه که شتی که بیینن که پی یان ناخوش بیټ ﴿تِلْكَ عَوْرَاتُ لَكُمْ﴾ نه م سی کاته کاتی خو دهرخستن بو تان،

لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَهُنَّ طَوَّفُوكَ عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ
 الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٨﴾ وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمُ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا اسْتَأْذَنَ الَّذِينَ مِنْ
 قَبْلِهِمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٩﴾ وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ الَّتِي لَا
 يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ نِيبَاهُنَّ غَيْرَ مُتَّبِعَاتٍ بِرِزْقٍ

کهواته به بی پرس نهیہن ﴿لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَهُنَّ﴾ دواى نهم سنى کاته هیچ
 گوناھیک نی یه نه لهسر نيوه و نه لهسر نهوان، چونکه ﴿طَوَّفُوكَ عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ﴾
 نيوه زور هات و چوى يهکتر دهکن مينديکتان چرخه نهکن بهسر مينديكى ترتان دا ﴿كَذَلِكَ
 يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ﴾ نا بهو جوړه روونه خوا نايهتهکانى باس نهکات بوتان ﴿وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ﴾
 خوا زانای ليزانى کاردروسته ﴿وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمُ الْحُلُمَ﴾ کاتى مندالهکانتان گهشته کاتى
 بالغ بوون نابى مهرهک جارن پرس نهکن، بهلکو لهم کاته دا نهبى پرس بکن، چونکه بيگاننه
 ﴿لْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا اسْتَأْذَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ﴾ کهواته
 با نيزن بخوانن هرچونى نهوانه ي پيش نهمان باس کران لهو نايهته دا که فرموى: ﴿لَا تَدْخُلُوا
 بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْذِنُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَى أَهْلِهَا﴾.

له نايهته پيشووهکهى نهم سورهته دا جلهوگيرى کرد له دهرخستنى زينهتى نافرتهتان،
 نينجا لهبهر نهوى نافرته پيرهکان که بهتهماى شوو کردن نين نهبى جيا بکرينهوه، جا نهوا
 ليره دا نه فرموى: ﴿وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ الَّتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ نِيبَاهُنَّ
 غَيْرَ مُتَّبِعَاتٍ بِرِزْقٍ﴾ نافرته پيره پک کهوتوهکان که چاوهروان نين و به تهماى شوو کردن
 نين، نهوانه هیچ گوناھو حهره جيکيان لهسر نی یه که پوشاکهکانيان داکهزن، واته پوشاکه
 ناشکراکانيان که نهستورن له کاتى دا دهرخسرى زينهتهکانيان نهبن لهوانه ي فرمانيان پى
 دراوه به شاردهنهوى لهگال نهوه دا،

وَأَنْ يَسْتَغْفِرَ خَيْرٌ لَّهُمْ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٦٠﴾ لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرْجٌ وَلَا عَلَى أَنْفُسِكُمْ أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ آبَائِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ إِخْوَانِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَعْمَامِكُمْ أَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخْوَالَكُمْ أَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ أَوْ مَا مَلَكَتُمْ أَيْمَانُهُمْ أَوْ صَدِيقِكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَأْكُلُوا جَمِيعًا أَوْ أَشْتَاتًا

﴿وَأَنْ يَسْتَغْفِرَ خَيْرٌ لَّهُمْ﴾ بهدوای پاکی و داوین پاکی دا بگهرین شهوه چاکتره بویان

﴿وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾ خوا بیسره بؤ هه موو شتی لهناو شهو شتانهدا شهو چپه چپه که روو نه دات له نیوان پیاو و نافرتهان دا، زانا و به خبره به هه موو نیازیک، شهرم بکن له خوا و شتی نه کن که هوی خه جاله تیتانه لای خوا. شه قورخانه هاتوه بؤ راست کردنه هوی هه مولاری و ناله باری به ک و گهل و نه دماهی گهل پاک و خاوین بکاتهوه له هه چلک و چه پهلای به ک، جا هیندی لهولاری و چه پهلای به شهوه بوو تریزیان ده کرد له هوی له گهل کویر و شهل و نه خوش دا دابنیشن خوراک بخون و شهوش هوی نه هیشتن و لاواز کردنی په یوهندی و په یوهستی نیوان خلکی به به تایبهت خزم و خویش، جا شهوا قورنان شهو بار و بؤچونه پووچهل نه کاتهوه و شه موی: ﴿لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرْجٌ وَلَا عَلَى أَنْفُسِكُمْ أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ آبَائِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ إِخْوَانِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَعْمَامِكُمْ أَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخْوَالَكُمْ أَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ أَوْ مَا مَلَكَتُمْ أَيْمَانُهُمْ أَوْ صَدِيقِكُمْ لَيْسَ

عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَأْكُلُوا جَمِيعًا أَوْ أَشْتَاتًا﴾ له سه کویر و شهل و گوچ و نه خوش گونا نهی به که نه توانن بینه جیهاد له بهر بی توانایی و لاوازی یان، له سهر نیوهش گونا نهی به که له ماله کانی خوتان نان بخون، (به یضاوی) دهلی مالی کوپیش دهگریتهوه، چونکه مالی کوپ مالی باوکی به تی، یان نان بخون له مالی باوکتان، دایکتان، براکتان، خوشکه کانتان، مامه کانتان، پوره کانتان (خوشکی باوکتان)، خاله کانتان، پوره کانتان (خوشکی دایکتان) یان شهو مالانهی که کللیان به دهستی نیوهیه، یان مالی برادر و هاوریکانتان، گونا نهی به بوتان به کوپ و کومل یان به ته نیا نان بخون. شه نایه ته پیروزه به روونی جه لالی کردوه و رهوای داوه خواردن لهو مالانهدا و له گهل شهو که سانهدا به کومل یان به ته نیا، نینجا کاتی لهوه بوویه،

فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَىٰ أَنفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبْرَكَةً طَيِّبَةً كَذَلِكَ
يَبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦١﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلَىٰ أَمْرٍ جَامِعٍ لَّمْ يَذْهَبُوا حَتَّىٰ يَسْتَأْذِنُوا ۚ إِنَّا لَنَنصِتُ لِمَا يُكَلِّمُكَ الَّذِينَ
يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ

ئينجا ئادابی چوپنه ماله كان باس نه فرموی: ﴿فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَىٰ أَنفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِّنْ
عِنْدِ اللَّهِ مُبْرَكَةً طَيِّبَةً﴾ ٦١ ئینجا کاتی ویستتان بچنه مالان سهلام بکهن له سسر خوتان، واته
له سسر دانیشتون وهک نفسی خوتان وایه، چونکه خزمایه تی دینی و نه سه بیستان هیه
له گهلیان، که واته وهک خوتانن، سهلامیان لی بکهن به تحیه و سهلام کردنی که له لایهن خواوه
هاتووه و به فرمانی نه وه و پیروز و فخر دار کراوه، چونکه نه جرو پاداشتی هیه، پاک و
خاوینه، چونکه هوی دل پاک و خاوین کردنی دل و دهرونه و په یوهستی و په یوهندی
دله کان پتهوتر نه کات ﴿كَذَلِكَ يَبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ﴾ نا بهم جوړه
روون و روون که موهیه خوا نایه ته کانتان بو باس نه کات، به لکو ژیر بن و وهریان بگرن و
رهفتاریان پی بکهن. له لوتف و میهرمانی به که ی به زیاد بیئت.

له پاش نه ورئک و پیڅ کردنی په یوهندی نیوان خزم و خویش و دوست و بنه مال ته تایبه تی
یه کان، ئینجا دهست نه کات به هونینره و ریڅ خستنی بنه مال ته گوره که بریتی یه له
بنه مال ته موسلمانان له ژیر سه رکرایه تی و سه روکایه تی پیغه مبهری خو شه ویست (ص)،
نه فرموی: ﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ﴾ به راستی نیمانداره کان هر نه وانن که
نیمانیان هیناوه به خوا و پیغه مبهره که ی به نیمانیکی راسته قینه که هوی رهزامندی خوایه و
په سه ندرینی نیمان و باوهره ﴿وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلَىٰ أَمْرٍ جَامِعٍ﴾ کاتی له گهلی بوون له باره ی کاریکی
گرنگ که کوکه موهیه بویمان وهک جومعه و جهژن و جهنگ و غمزا و هروه ها هر کاریکی تر که
پیویستی نیسلام و موسلمانانی تیدایه، کاتی له گهلی بوون ﴿لَّمْ يَذْهَبُوا حَتَّىٰ يَسْتَأْذِنُوا﴾ نه پرون بو
هیچ لایه کی هتا نیزنی لی نه خوازن، ئینجا روی فرموده نه کاته پیغه مبهره ﴿وَإِنَّا لَنَنصِتُ لِمَا يُكَلِّمُكَ
الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَ﴾ اولیکه الین یؤمنون بالله ورسوله که نه وانن که نیزنت لی
ده خوازن هر نه وانن که به راستی نیمانیان هیه به خوا و پیغه مبهره که ی،

فَإِذَا اسْتَدْرَكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأَذِنَ لِمَن شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفَرَ لِمَن أَرَادَ اللَّهُ بِكَ اللَّهُ عَفْوَرٌ رَجِيمٌ ﴿١٢﴾ لَا تَجْمَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ يَتَسَلَّلُونَ مِنْكُمْ لِوَادًا فليَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٣﴾ أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قَدْ يَعْلَمُ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ وَيَوْمَ يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٤﴾

﴿فَإِذَا اسْتَدْرَكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأَذِنَ لِمَن شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفَرَ لِمَن أَرَادَ اللَّهُ بِكَ اللَّهُ عَفْوَرٌ رَجِيمٌ﴾

نينجا کاتی نوانه نيزنيان لی خواستی بو هيندی کاری تايبهتی خویان نيزن بده به هرکام که مهيلت هيه و داواي لی بوردنيان بو بکه له خوا له هر جوره ناتواوی يه که هه يان بيئت. بهراستی خوا ليبوردهی ميهره بانه. نهم ته می و پهنده له کاتی خوی دا بهو جوره بووه و له پاش له دنيا دهرچوونی هر کار به دهستیکی موسلمان له خوله فاي راشيدین و هر حاکمینی تر که فرمان نهدا به خيلاف شرع هر جوره يه که و هرمان گرت له نايه ته که دا، چ به نيسبت حاکمه که و چ موسلمانانی تر. نينجا نهدب و ريزگرتنی دانا بو موسلمانان که به ناوی خوی بانگی نه که ن يان کونيه يه که پنی خوش نه بی، به لکو وتهی يا رسول الله، يا نبی الله، بانگی لی بکه ن، نهمرموی: ﴿لَا تَجْمَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا﴾ بانگ کردنتان و قسه کردنتان له گهلی جيا بکه نهوه، نه که به وينی بانگ کردنتان له نيوان خوتان دا، به جوری تریش تفسیر کراوه تهوه، به لام نهمی تفسیر که به میز تره له دل دا و جیگیر تره، بيگومان ناپاکه کان هه ميشه هر لیان نهدا له پهنای موسلمانان دا خوی قوتار بکات و پنی نهزانن که ناپاکه و خوی دهشاريتهوه، نهمرموی: ﴿قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ يَتَسَلَّلُونَ مِنْكُمْ لِوَادًا﴾ بهراستی خوا دهزانی و ناگايه بهوانه تان که به نهینی دهرده چن به بی نيزن و له پهنای نوانه که به نيزن دهرده چن و خویان ده پيچن بهوانه وه، نينجا نهم هر شه سه خته ناراسته ی نوانه

دهكات و نه فرموى: ﴿فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ نهوانه كه پيچهوانه‌ي فرماني خوا دهجوولئينهوه و له فرماني نهو دهردهچن با خوځيان بپاريزن لهوهي به لا و موصيبتيني دنيايي دوچاريان ببي يان عهزابيني سهختي نازار دهری رۆژي دوايي دوچاريان بييت، واته نهوانه‌ي كه له فرماني خوا دهردهچن دوچاري يهكي لهوانه دهبن يان هردووكيان، خوا په نامان بدات له هردوو خوځيان بپاريزن به توبه و گهراڼهوه بولاي خوا.

ئينجا كوتايي نه م ترساندن و هره شهيه و هموو سوره ته كه نهينني به باسي ناگاداري و زانيني خوا به هموو كردهوكان، چ چاك و چ خراب و بهمه‌ي له رۆژي دوايي دا خوا هواليان پي نهدات و محاسبه يان نهكات له سر هر كردهويهك كه له دنيا دا كرديو يانه، نه فرموي: ﴿أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ﴾ بيدار ببڼهوه بهراستي هرچي وا له ناسمانهكان و زهوي مولك و دروست كراوي خوايه، ﴿قَدْ يَعْلَمُ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ وَرَبُّكُمْ يُحْفَظُ إِلَيْهِ﴾ بيگومان نهزاني و ناگاداره بهوه‌ي كه نيوه دهيكه ن و وان لهسهری و ناگاداره بهو رۆژه‌ي كه نهگيرنيرينهوه بولاي، واته رۆژي دوايي، واته ناپاك و بي باوهړهكان كه باكيان لهو رۆژه‌ي يه با بزائن نهو رۆژه ديت ﴿فَيَنْتَهُمُ بِمَا عَمِلُوا﴾ ئينجا هواليان پي نهدات بههر كردهويهك كه له دنيا دا كرديو يانه ﴿وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ﴾ لهكاتيك دا كه خوا زانا و ناگاداره به هموو شتيك، داواكارين خواي ميهره بان خه جالته و داماوي نهو رۆژه مان نهكات.

الحمد لله له رۆژي يهك شه مبه ذي الحجة كه نازاين ۲۴ يان ۲۵ نه م سوره تي (النور) ه دوايي هات.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ

سوره نبی (الفرقان) مهککبی یه و (۷۷) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

شیوهی نهم سوره ته سر تا به خواری بریتی یه له دنه وای پیغمبر (ﷺ) و نه میشتنی داخ و دوو له دلی به فبری و نارامی پیدان و به میز کردنی له کاتی به رنگاری بت پرسته گانی قوره یش و سر کیشی و دم دریزی و دمه دمی یان به رامبری و وه ستانیان روو به پوی رینمونی و ته می کردنه که ی و به رگری کردنی بلا و بوونه و هی. نهم سوره ته له لایه که وه به شیوه یه کی نهم و ناسک نه و دنه وای و دل نارام کردنی پیشان نه دا و شه مالی بینگردی چاودیزی و سر پرشتی خوا ناراستی پیغمبر نازیز نه کات، له لایه کی تره وه شیوه ی نه و به به ره گانی به تینه پیشان نه دات که دوو چاری پیغمبر نه بوو له لایه نهم کوومه له گو مپرا و سر کیش و مل هوپه وه. نهم دوو مه به سته گرنگه فراهم نه مینی له کاتی دپرشتنی با و پری به میز به ته نهایی خوا و پیغمبر نیتی محمد (ﷺ) و هاتنی رژی دوی و به پرچ دانه وه و دم کوت کردنی بی با و هپان. له یه کهم جار وه دمر گای سوره ته که نه خات سر پشت به نایه تی که گرنگی و گوره یی قورنن پیشان نه دات له که ل مه به ست له نار دنیقورنن و ره وانه کردنی پیغمبر (ﷺ)، نه فرموی: ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ﴾ پیت و فبر و خیزی زور فراوانه و پا که له هه موو له که یه ک: که سی که قورنانی نارده خواره وه به ره به ره و پارچه پارچه بو سر به نده ی خوی، و اته محمد (ﷺ). قورنانی ناویرد به ﴿الفرقان﴾ و اته جیا که ره وه، چونکه نهم قورنانه (حق) له (به تال) جیا نه کات وه و راست له درو و لار و چوت و رینمونی له گو مپایی، به لکو جیا که ره وه ی رنگا و به رنامه یه کی تایبه تی ژبانه که له

ناسمانهوه هاتوه له هه موو بهرنامه زه مینی به كان، جيا كه ره وهی چهر خيكي تازه يه بو ئاده می
 و جيهان له هه موو چهر خه كانی تریان. به ئی به راستی قورئان هات رنگا و بهرنامه يه کی نه خشه
 كيشا بو ژيان له هه موو بار و روويه کی يه وه به شيوه يه کی روون و رهوان و دامه زراو له ده روون
 دا و به جوړيكي راستی به دی هاتوو له واقیعی ژيان و جيهان دا، رنگا و بهرنامه يه كه ناگوړی و
 تيكه ئی هيج رنگا و بهرنامه يه کی تر نابی كه ئاده می ديبيتی، چهر خيكي تازه ی هینا يه
 پيشه وه بو ئاده می، كه روون و ناشكرايه و جياوازه له هه موو چهر خيكي تر كه رابورد به سه ر
 ئاده می و جيهان دا، كه واته قورئان به م جوړه گه و ره و پان و فراوانه جيا كه ره وه يه، چهر خي
 مندالی و هه رزه یی ئاده می پی دوايي هات و چهر خي فام و لیژانی و ژیریی دهستی پی كرد،
 چهر خي (موعجيزه ی) ژیریی پی هاته پيشه وه و فراهه م هات، چهر خي پينغه مبه رتی و
 فروستاده یی گشتی و نه پراوه و هه تا هه تایی پی هاته پيشه وه. لیزه دا و له سوره تی (الإسراء)
 و (الكهف) و (الجن) دا پينغه مبه ری ناو برد به بهنده ی خوئی له بهر ریزگرتن و ده ر خستنی
 خوشه ويستی و راده و پایه و پله ی به رزی پينغه مبه ره كه ی (سوره) هه روه ها بو روون كرده نه وه ی
 به رزی پله ی بهنده یی بهنده بو خواي خوئی، بو ئه مه ی ده ركه وي كه به رزتر و به ریزترين پله بو
 هه موو كه س ئه مه يه بگاته پله ی بهنده یی بو خوا و ناو بیری به بهنده ی تايبه تی خوا، وه كو له
 لایه کی تره وه ده ست نيشانی تيايه به مه كه بهنده هه رچه ند هه ر ئه اندازه به رز ببیته وه له
 سنووری بهنده یی ده ر ناچی و نابی نزيك بخريت هه وه له سنووری خوايه تی يه وه و راده و پله ی
 خوايه تی ئه بی تاك و ته نیا بیّت و تايبه تی بیّت به خواي تاك و ته نیا وه به بی هاويه شيك نه له
 زاتی دا و نه له سيفه ت و نيشانه ی دا و نه له كرده وه و بپاری دا، زور زور پيوسته جينگير
 بوون و دامه زرانی ئه م باوه ره له ده روون دا، ئه گینا گومرایی و سه ر لی شيوان روو ئه دات،
 ئه وه تا له شوین كه وتووی هه ندی له پينغه مبه ران و پیاوه گه و ره كان چه ند كو مه لی په یدا بوون
 به موی جينگير نه بوونی ئه م باوه ره پيروزه له ده روونيان دا زیاده ره وی یان كرد، ئه و پينغه مبه ر
 و پیاوه گه و رانه یان له پله ی بهنده یی ده ركرد و به رزیان كرده وه بو سنووری خوايه تی تا
 گومرا بوون و چوونه ریزی بت په رستان و هاويه ش ره وا ده رانه وه.

لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا ﴿١﴾ أَلَيْسَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَخْذَ لَهَا إِلَهًا وَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ

نهم قورئانهی نارده خواروهه بؤ سر بهندهکهی ﴿لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا﴾ بؤ نهمهی بیی به ترسینهر بؤ نادهمی و جن و هموو عالم له جیهان دا، نهم نایهته مهککهی یه پیغهمبریتی پیغهمبران - سهلامی خویان لی بیئت - به شیوهیهکی گشتی روون و ناشکرا نهکاتوهه، هر له یهکهم جاروهه وینهی نهم نایهته له گهیاندنی نهو مهبهستهدا له چهند سورهیتیکی قورئان دا هیه وهک سورهی (الاعراف)، (الانبیاء)، (ن)، (تکوین)، که نهوانهش هموو مهککهی، بهلکو سورهی (ن) لهو سورهتانهیه که له سرهتاوه هاته خواروهه، کهواته قورئان هر له یهکهم جار و له سرهتاوه جاری دا که نهم پیغهمبریتی یه گشتی یه و بؤ همووانه نهک وهک نهوهی هندی میژوو نووسی ناموسلمانی دوژمن بلاوی دهکنهوه که نایینی نیسلام لهیهکهم جاروهه شتیکی (محلّی) بوو و تایبهتی بوو به قورهیش و عرهبی نیوه دورگهوه، لهپاشان که زال بوون و بهره بهره ولاتیان داگیر کرد تهماعیان لی پیدا بوو تا کردیان به شتیکی گشتی بؤ هموو جیهان، نهم قسه و نهم وتاره ناراسته هرچهند لهوانهیه جیگای بییتهوه لای نهشارهزا و نهزان، بهلام هیچ جوړه نرخیکی نی یه و به کهمی بیر کردنهوه له مبهست و نامانجهکانی نهم نایینه بهفهره و سرنج دان و چاوخشان به هنگاو و کردهوهکانی دا و به لیکولینهوهیهکی ناوا کهم و کورت نهو جوړه پیلانانه له ناستی خویان نهوتینهوه و دروشمیشیان نامینی، چونکه زور روون و ناشکرایه که سروشتی نهم نایین و پهیامه سروشتیکی گشتی یه و یاساکانی گشتین، مهبهست و نامانجی گواستنوهی تیره و بهرهی نادهمی یه یهکسر له چهرخیکهوه بؤ چهرخیکی تر و له ریگا و بهرنامهیهکهوه بؤ ریگا و بهرنامهیهکی تر له ریگای نهم قورئانهوه که

ناوی برد به جیاک رهوه. ئەم قورئان و پیغه مبه ره هەرچۆنی ترسینەرن، موژده دەریشتن وەکو له شوینی تردا ئەو سیفەتەیشی بۆ باس کردوون، بەلکو له چەند شوین دا موژدەدانی پیش خستوو، بەلام لێره دا باس و مەبەستەکم دەم کوت کردن و بەرپەرچ دانەوهی بی بپرا و سەرکێش و مل هورەکانه که شتی ناراست و نارهوا بۆ خوا بریار ئەدەن، دیاره بۆ ئەو جوړه که سانه ترساندن شایانه ئەم موژده دان.

ئینجا ئاگاداری ئەکات لەسەر چوار سیفەت و نیشانە ی خۆیەتی و گەرەیی خۆی:

۱- ﴿الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ ئەو خۆیەتی که قورئانی جیاک رهوه ی ناردە خوارهوه که سیکه که تەنها بۆ ئەوه و تاییبەتی یه بهوهوه پاشایەتی و خاوهنی ئاسمانهکان و زهوی، کهواته زانین و دەسلاتی بی سنوور به سەر ئەم بوونه وه ره دا تەنها بۆ خۆیە، زالی و دەسلاتی پاشایەتی و خاوهنیتی و سەرپەرشتی و بەرپۆه بەری هه موو کاروباری، دەسلاتی گۆڕین و ئال و گۆڕ کردن.

۲- ﴿وَلَمْ يَخْذَ لِكُلِّ مَدَالِي بُو خُوِي بَرِيَار نَه دَاوَه، چونکه فراهەم هینانی مندال و سک و بهره بۆ درێژه پیدانی ژبانه، دەی خوا هەر ئەمینتی و ژبان و بوونی دوایی هاتنی بۆنی یه و ناگونجی نەمان رووی تی بکات. ئەوپەری دەسلات دار و به توانایه، کهواته پیویستی به هیچ نی یه.

۳- ﴿وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ﴾ له پاشایەتی و خاوهنداری یه که هیهتی بۆ هه موو شتی هیچ هاوپی و هاو به شیکێ نه بووه و نی یه، هەرچی و له ئاسمانهکان وزه ی دا شایهتن لەسەر ئەوهی که هه موو یه کن له دارشتن دا و له یاساش دا هەر یه کن، کهواته ئەبی یه که دا هینەر و پهروهردگاریان هه بی.

۴- ﴿وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ مَقْدِيرًا﴾ ئەو ھەموو شتیکی دروست کرد و دای ھینا ئینجا ئەندازە ی لە ھەموو روویەکەرە دیاری کرد بە شیوہیەکی رینک و پینک لەگەڵ مەبەست لە دروست کردنەکی دای، بۆ نمونە: ئادەمی دروست کرد بۆ ئەوہی بییتە جینشینیی لەم زەوی یەدا، بەھۆی ئەوہوہ وای دروست کرد کہ بتوانی ئەو ئەرکە بیات بەرپۆہ، بەم رەنگە ھەست و ھۆش و ژیری پیندا، توانا داری کرد بە ھەستان بەو ھەموو جۆرە کردوہ جیاوازانە تا بتوانی ئەم ھەموو پیشەسازی یە فراھەم بیینی و سوود وەرگری لەو ھەموو ھینز و زەییە کہ خوا لەم جیھانەدا بۆی فراھەم ھیناوە، بە کورتی وای دروست کردوہ کہ بتوانی ھەلسی بە کار و فرمانی ھەردوو جیھانی. خوای گەرە ئەندازە ی ھەموو شتیکی بپاری داو دیاری کرد لە ھەموو بار و روویەکی یەوہ. قەبارە و شیوہی تایبەتی ھەموو شتیکی دیاری کرد، کات و شوینی دیاری کرد، کار و فرمانی بپاری داو دیاری کرد، بەراستی پینک ھینانی ئەم بوونەوہرە گەرە و فراوانە لەم ھەموو شتە جیا جیای جیاوازە و فراھەم ھینانی ھەموو یەکی لەو شتە جیاوازانە ھەریەکہ لەو ھەموو کەرەسە و بەش و پارچەییە، لە رادەییەکی تایبەتی دا و یەك خستنی ئەو ھەمووہ کہ نایەتە ژمارە و کەس ژمارەیان نازانی جگە لەخوا، بەراستی بیر کردنەوہ لەم بوونەوہرە گەرگە ھۆی سەر سوپمان و سەرگەردانی یە و ھەرکەس بی بەش نەبی لە فام و ژیری و چاوی دلی کویر نەبی و سەسەسای لی نەبپابی ھەرگیز خەیلی رینکەوت بە ھەروونی دا گوزەر ناکات، بەلکو باوہری بەھیزی نەبی بە بوونی پەروردگاری زانای لیزانی خاوەن دەسلات و توانای بی سنوور و ھەتا باشتر بیر بکریتەوہ زۆرتر سەر سوپ نەمیینی لە کرداری پەروردگار لەم دروست کراو و بوونەوہرەدا، کہ ھەموو ئادەمی دەستە پاچە و پەك کەوتوون لە دۆزینەوہ و ری بردن بە ھەموو نەینی یە نایابەکانی خوا لە تەنیا ناوچە و بەشیکی زۆر بچووک لەم بوونەوہرە گەرە یەدا کہ تەنھا خوا ئەم پەر و پەوپەری ئەزانی. ھەتا زانین و زانیاری

پيش بکهوی باشتر روون نه بتهوه نهم ريك و پيكي يه که خوا فراهمی هیناوه له
 نیوان هه موو بهش و پارچهکانی نهم بوونهوهره، تیزو تهوای یاسا و رژیمی ناشکرا
 تر نه بیئت له نادهمی، نهو کات تیگه یشتنی نادهمی زۆرتتر و فراواتر نه بیئت له مه بهست
 بهم رسته یه: ﴿فَقَدَرَهُ نَقْدِيرًا﴾!! پاکي و بیگهردی بۆ خویه که نهم قورئانهی خه لاتی
 نادهمی کرد. خاوهنی کتیبی (العلم يدعو للإيمان) لهم باره یهوه چهند نمونه یهکی
 نایابی خستووته پيش چاو که لهم چهرخانی دوایی یه دا رنگایان پی براوه و
 زانراون، پیویسته زانین و بیر لی کردنه وه یان: نهلی بهراستی هوی سهر سوپرمان و
 سهرسامی یه که نهم بوونهوهره بهم شیوه نایابه دارنژراوه و هونراوه تهوه و نهو هه موو
 ورده کاری یه تیئا کراره. بۆ وینه توئیکل و پیستی زهوی نه گهر لهم باری نیستا
 قهله و تر بوایه به نه اندازهی چهند پی یهک، نهو کاته دوهم نوکسیدی کاربۆن
 نوکسجینی هه لئه مزئی و به هوی نهوهوه ژیان نه نه بوو و نه نه گونجا بۆ گیا و درهخت و
 هه موو سهوزه یه. نه گهر ههوا بهرز تر بوایه لهم رادهی نیستا نهو کاته هیندی لهو
 هه موو چه خماخه ی که به ملیونه ها نه سوئین له بۆشایی و هه وای دهره وه دا هندی لهو
 ناگر و چه خماخانه نه کهوتن و نه یان دا له هه موو کوره ی زهوی، له کاتیك دا که
 نه وهنده تیز رهو و چه سپان بیئت که له چرکه یهک دا شهش میل تا چل میل به پی. جا
 نهو کاته له وانه نه بوو هه ر شتی که دهست بدات بۆ سووتان گپی بگرتایه و بسووتایه،
 نه گهر تیز رهوی یان له رادهی گولله ی تفهنگ دا بوایه نهو کاته هه موو نهو چه خماخانه
 نه کهوتن و نه یان دا له زهوی، بیگومان به ره می نهو لیکه و تنهش شتیکی سامناکی
 تر سینهر نه بوو له باره ی هه موو زهوی یهوه و له باره ی هه موو نادهمی یهوه کاری زۆر
 سامناک و خراب رووی نه دا، چونکه به لیکه و تنی چه خماخه یهکی بچووک پاره پاره
 نه بوو تنه ها به هوی گهرمی یه که یهوه، چ جای نهوه بهری بکهوی. قه باره و قلهختی
 ههوا له نه اندازه و راده یهکی تایبه تی دایه که پیویسته و به سه بۆ هات و چۆی تیشک و
 رووناکی یه که کشت و کال پیویستی پی هیه، بوونی پیویسته بۆ کوشتنی
 میکروپ و فراهم هینانی فیتامین و به بی نهمه ی زیان بگه یه نی به نادهمی، مه گهر

خوی بداته بهر ماوه‌یه‌کی دور و دریژ. ئینجا له‌گه‌ل نه‌مه‌دا به دریژی کات و چرخ
 هه‌لم و غاز به‌رز نه‌بیته‌وه له زه‌وی یه‌وه و زۆربه‌یش ژارای یه، که‌چی خوا کاریکی
 وای کردوه هه‌وا به پاک‌ی نه‌مینیته‌وه و ژه‌هر و ژاره‌که ناگریته خوی و راده‌ی
 ناگوژی، نه‌و بار و هاوکیشی یه که هه‌یه له نیوان به‌ش و که‌ره‌سه‌کانی دا که پئویسته
 بو ژبانی ناده‌می به هیچ جور ناگوژی به‌هوی نه‌و هه‌لم و غازه‌ی که تیکه‌لی نه‌بیت.
 خاوه‌نی نه‌و کتیبه له شوینیکی تردا نه‌لینت: نه‌گه‌ر ئوکسجین له هه‌وادا به نه‌ندازه و
 راده‌ی ۵۰٪ پتر بویه له باتی ۲۱٪ نه‌و کاته هه‌ر شتی له‌م جیهانه‌دا ده‌ستی بدایه بو
 سووتان مه‌ترسی داگیرسانی لی نه‌کرا، له‌وانه بوو چر و دارستانیکی گه‌وره به یه‌ک
 جار گری بگرتایه به‌هوی بزبسکه‌ی چه‌خماخه‌یه‌که‌وه که بکه‌وتایه له تاکه دره‌ختیکی،
 نه‌گه‌ر نه‌ندازه و راده‌ی ئوکسجین به‌اتایه‌ته خواره‌وه له‌راده‌ی ۲۱٪ بو ۱۰٪ یان که‌متر.
 به‌لی له‌وانه‌بوو ده‌قی پئوه بگریه له‌پاش چه‌ند چه‌رخ‌ی ژبان بگونجایه، به‌لام له‌و
 کاته‌دا هوی ناوه‌دانی و شارستانی که‌م ده‌ست نه‌که‌وت، بو وینه ناگر که‌م ده‌ست
 نه‌که‌وت که هوی‌کی یه‌که‌مه له شارستانی دا. هه‌روه‌ها له چه‌ند شوینیکی تردا چه‌ند
 شتی سه‌ر سوپه‌ینه‌ری تر نه‌خاته پیش چاو بو نمونه‌م نه‌م نه‌ندازه‌یان لی‌ره‌دا هینا و
 به‌بۆنه‌ی وینه‌ی نه‌م نایه‌ته‌وه له چه‌ند سوپه‌تیک‌ی تردا چه‌ند شتیکی ترمان باس
 کردوه، با ته‌م‌شا بکرین، له‌م چه‌ند نایه‌تی رابوردوه‌دا باسی تاکی خوا و هه‌ندی له
 سیفته‌گرنه‌کانی کرد له‌گه‌ل راستی پینغه‌مبه‌رینی پینغه‌مبه‌ردا (ﷺ)، ئینجا ده‌م کو‌ت
 و به‌ره‌چی نه‌وانه نه‌داته‌وه که باوه‌ریان نی یه به‌و شته راستانه، به‌لکو بپروایان دژ و
 پینچه‌وانه‌یه، نه‌فه‌رموی: ﴿وَاعْتَدُوا مِنْ دُونِهِ الْعَاهَةَ﴾ نه‌وانه چه‌ند په‌رستراوینکیان بو خویان
 بپریان داوه له کاتیک دا تیپه‌ریان کردوه له په‌رستنی نه‌و خویه‌ی که هه‌ندی له سیفته و
 نیشانه و به‌ره‌می توانا و ده‌سه‌لاتی باس کرا، که نه‌و په‌رستراوانه‌یان چه‌ند سیفته و
 نیشانه‌یه‌کیان تیدایه دژ و پینچه‌وانه‌ی خویه‌تی یه و ناگونجی له‌گه‌ل خویه‌تی دا:

لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ وَلَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا وَلَا حَيَاةً
وَلَا نُشُورًا ﴿٣﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا آيَاتُنَا فَأَنْتُمْ عَلَيَّاهُ عَلَيْهِ قَوْمٌ آخَرُونَ

• ﴿لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا﴾ هیچ شتیک دروست ناکه ن و پهرستراویش نهبی توانا بیئت بهسمر

دروست کردن و داهینان دا.

• ﴿وَهُمْ يُخْلَقُونَ﴾ نهوان خویمان دروست کراون، ناشکرایه دروست کراو نابی و شایان نی به بوی

پهرستن.

• ﴿وَلَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا﴾ ناتوانن نه بهرگری هیچ زیانیک له خویمان بکن و نه

هیچ سوود و قازانجیکیان بؤراکیشن، چ جای بؤخه لکی تر، هرچیش بهو جوړه بیئت

پهرستن و مل که چی بوی زؤد نارہوا و ناراسته.

• ﴿وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا﴾ ناتوانن و دسه لاتیان نی به بهسمر مراندنی هیچ

زیندوویهک و گیان پیدانی هیچ کهس لهم جیهاندا و زیندوو کردنهوی هیچ مردوویهک له

روژی دواپی دا، کهواته نه مانه بی بهشن له هموو جوړه سیففت و نیشانه یه کی خوایه تی،

دهی ئیتر نهو بت پهرسته سمر لی تیک چوانه به چ بهلگه و هوپهک نه م بی نرخ و بی که لکانه

نه پهرستن!!؟

ئینجا دیته سمر باسی دهم درژی پیان له باره ی قورئان و پیغه مبره وه (ص) و به جوړی بهر

پهرچیان نه داتسه و دهم کوتیان نه کات که ده لسه و بی نرخ پیان روون نه کاتسه،

نه فرموی: ﴿وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ نهوانه ی که بی بپروا بوون وتیان و نه لین: ﴿إِنْ هَذَا إِلَّا آيَاتُنَا فَأَنْتُمْ عَلَيَّاهُ﴾

نه م قورئانه که محمد نه یلی هیچ نی به جگه له دروپی کی زل که خوپی دایهیناوه و هالی

بهستووه ﴿وَأَعَانَهُ عَلَيْهِ قَوْمٌ آخَرُونَ﴾ گهل و کو مانی تر یارمه تی یان داوه و کو مکی یان

کردووه لهسری، مبهستیان بهو گله جووله که یه که گوایه نهوان ههوالی گهل و نوممه ته

رابوردووه کانی پی نه گه یهنن، نه ویش به و ته ووتاری خوپی نه یهونیتسه وه، یان مبهستیان سی

كەس بوو كه بېنده بوون له مەككەدا: (عداس و يسار و جبر) كه لهوه و پيش كيتابی بوون و
 له پاشان موسلمان بوون و پينغه مېر (ﷺ) سەرپەرشتی ئەكردن و سەری لی ئەدان، هەركام
 مەبەست بێت درۆ لەمە زل تر نابێ ئەو كافرانە ئەیان وت، خۆیان له دەروونی خۆیان دا باش
 ئەیانزانى كه ئەوه درۆیهكى بى بىنج و بىهوانه، چونكه ئەو سەرۆكانەى كه ئەو فاك و فیکه یان
 ئەخستە ناوه و نەفامیان پس ئەخەلە تاند بىگومان بوون كه ئەوهى پينغه مېر (ﷺ)
 ئەيخوینیتەوه بەسەريان دا له جۆرى وتار و هۆنراوهى ئادەمى نى يه و شتىكى ترى جياوازه و
 خۆيان هەستيان بەوه ئەكرد و خۆيان بۆ ئەئەگرا له ئاستى و خۆيان لی ئەشاردەوه با كاریان
 لی ئەكات، ئینجا خۆيان شارەزای پينغه مېر بوون (ﷺ) و ئاسراو بوو له ناویان دا بە راست و
 راستگۆیى هەر له مندالی یهوه، بىگومان بوون كه هەرگیز درۆی لهگەل هیچ كەس نەكردوه و
 بەدەم هیچ كەسەوه درۆی هەلنەبەستوه چ جاي بەدەم خواوه، ئەو سەرۆكانە له دەروونی
 خۆيان دا بىگومان بوون له راستى پينغه مېر (ﷺ)، بەلام مل هۆپى و سەرکینشى یان و هەروها
 مەترسى یان له نەمان و له كیس چوونى سەرۆكى و ئاغایەتى یان پالى پنیوه نان بۆ فەراهەم
 هینانى ئەو هەموو پیلان و فاك و فیکه لەناو كۆڤ و جەماوەردا بۆ دوور خستنهوه یان له و ئایینه
 پاكه، تا ئەوان هەر ژیر بار بن و ئەمانیش هەر سوار بن.

بەراستى و تەكەیان ئیجگار بى نرخه، ئەبوايه هەر خۆیان شەرمیان بگردايه لهوهى شتى وا
 بى نرخ بەدەمیان دا بێت، چونكه ئەگەر راستیان ئەكرد دەى ئەوانیش هەولیان بدايه و بە
 كۆمەكى خەلكى وتاریان هەلبەستايه و بیان رازانايه تەوه بەرامبەر قورئانەكەى پينغه مېر (ﷺ)
 كه چەند جار هان و هۆنەى دان و بەرھەستیان وەستا و رینگای لی بپینەوه كه ئەگەر راست
 ئەكەن وینەى بەینن و بیلین كه زۆر تەنگە تاویش بوون هۆنراوه شیان دانا و هیچى سوودیشى
 نەبوو. بى نرخى و پڕ و پووچى قسە و تەكانیان ئەوەندە ئاشكرایه پنیویست بە لیکۆلینەوه
 ئاكات، جا لەبەر ئەوه هیچ نەكۆلى یهوه، بەلكو لەكەدار و زامداریان ئەكات بەوسیفەت و
 نیشانە ئاشكرای كه چىگىرە تى یان دا،

فَقَدَّ جَاءَهُ ظُلْمًا وَرُؤُوسًا ﴿٤﴾ وَقَالُوا اسْطِيرُ الْأَوْلِيَيْنِ أَكْتَتَبَهَا فِيهِ تُمْلَى عَلَيْهِ بُكْرَةً
وَأَصِيلًا ﴿٥﴾ قُلْ أَنْزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

نه فرموی: ﴿فَقَدَّ جَاءَهُ ظُلْمًا وَرُؤُوسًا﴾ به راستی نهوانه جهور و ستم و بوختانیکی گهوره یان کرد، جهور و ستم میان کرد له گهل حهق و راستی دا و له گهل محمد دا و له گهل خویان دا و درویهکی زلیان کرد که نارهوایی یه کهی ناشکرایه. ئینجا وته و قسه یه کی نارهوای تریان نه مینئی که دهم درئیی یان پی کرد دهر بارهی پیغه مبر و قورئان، نه فرموی: ﴿وَقَالُوا اسْطِيرُ الْأَوْلِيَيْنِ أَكْتَتَبَهَا﴾ نهوانه وتیان: نه می که محمد رای نه گه یه نیت قسه و شتی پپر و پوچی نووسراوی گهله پیشووه کانه، محمد داوای نووسینه وهی کردوون بو خوی و نووسراونه ته وه بوی ﴿فِيهِ تُمْلَى عَلَيْهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا﴾ ئینجا نهو قسه پپر و پوچانه نه خوینریتته وه به سهری دا به یانی و ئیواره بو نه می له بهری بکات. به کورتی کاتی نه یان بیست قورئان ههوالی گهله پیشووه کانی تیدایه و که نه وهش بو مؤچیاری و ته می دادانه و هه مووی دهرسیان لی و مرده گریت، نهو کافره بهد به ختانه نهو پپر و پاگنده یان لی دروست نه کات که جگه له چنه بازی و دهم درئیی هیچی تری تیا به سهر نه بو، چونکه ههر کهس که می تیگه یشتنی بییت نهو ههوال و سهرگوزه شته راستانه ی قورئان جوی نه کاته وه لهو قسه و شته پپر و پوچانه، کهواته پیویست به لیکو لینه وه ناکات و وه لام و دهم کوت کردنیان ههر بهم جوړه ریک و راسته که نه فرموی: ﴿قُلْ أَنْزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ بلی نهم قورئانه نه وه نی یه که ئیوه نه لین، به لکو شتیکی ناسمانی یه و که سینک نار دوویه تی یه خواره وه که ناگاداره و هه موو نهینی و شاراوه کانی ناسمان و زهوی نه زانیت، کهواته نهو ههوال و سهرگوزه شتانه ی که له قورئان دا هه ن هه موو راست و بیگه رده و گپرانه وهی نهو ههوال انه موعجیزه و رابه ریکی به مینن له سهر پیغه مبریتی پیغه مبر (ﷺ). به لی به راستی پپر و پاگنده که یان ئیجگار بی نرخ و بوشه، چونکه نه گهر راست نه کن بوچی دهسته پاچه و داماون بهرامبر قورئان، بیجگه له وهش نه گهر پیغه مبر (ﷺ) نهم قورئانه ی له خه لکی و مرگرتووه دهی نهو خه لکه بوچی خویان نایه نه پیشه وه خویان داوای پیغه مبریتی بکن و نهو پله و پایه بهرزه بو خویان فرامهم بینن؟! بهنده کانی خوا ههر چند تاوان و خرابه کاری بکن قاپی پان و فراوانی توبه و کهرانه وه له سهر پشته بو یان، ههر کات به راستی بگه رینه وه بو لای پهرورد گاریان و هریان نه گریت،

إِنَّهُ كَانَ عَفُورًا رَحِيمًا ﴿٦﴾ وَقَالُوا مَالِ هَذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ الطَّعَامَ وَيَشْرِي فِي الْأَسْوَاقِ

﴿إِنَّهُ كَانَ عَفُورًا رَحِيمًا﴾ چونکه بهراستی خوا زور لی بورده و سرپرده‌وی گونا‌هو تاوانه و زور به‌زیی داره له‌ئاستی به‌نده‌کانی، ره‌خنه و دهم درینژی له‌مه و پینشیان له یه‌کم جار‌هوه دهر‌بار‌هی قورشان بوو، نینجا باسی چهند ره‌خنه و دهم درینژی یه‌کیان له‌کات که له ری‌هوه ناراست‌هی پیغه‌مبهریان شه‌کرد و له‌م باره‌یه‌وه شه‌یانویست پیغه‌مبهریتی یه‌کی به ناراست و نار‌هوا دهر‌کن و ره‌خنه‌کانیشیان لیره بریتی یه له پینج ره‌خنه که لایان وایه دژی پیغه‌مبهریتی یه:

• نه‌فرموی: ﴿وَقَالُوا مَالِ هَذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ الطَّعَامَ﴾ شه بی پروایانه وتیان: نایا چ شتیک و چ هویه‌ک هه‌یه‌بوئه‌مه‌ی که خوی به پیغه‌مبهرنیشان شه‌دات وله‌کاتیک دا‌که خوراک شه‌خوات، واته‌هیچ هویه‌ک نیی‌ه‌بوی ونابی پیغه‌مبهر بی‌ت، ماتول خوراک به‌وینه‌ی نیمه‌ده‌خوات.

• ﴿وَيَشْرِي فِي الْأَسْوَاقِ﴾ شه‌گه‌ری و هات و چو شه‌کات به بازاره‌کان دا بو‌روزی په‌یدا کردن، واته‌هیچ جیا‌وازی یه‌کی نی یه له نیمه و هه‌روه‌کو نیمه شه‌ژی، که‌واته چو‌ن شه‌بی پیغه‌مبهر بی‌ت، شه ره‌خنه بی جی یه له لایه‌ن نه‌قام و نه‌زان‌ه‌وه هه‌ر له کو‌ن‌ه‌وه گیار‌ه له پیغه‌مبهران - درودی خویان له‌سه‌ر بی‌ت - شه ره‌خنه گرانه له‌بهر تینه‌گه‌یشتووی و نه‌فامی یان سه‌رسام شه‌بوون له‌مه‌ی که‌سی ناده‌می بی‌ت و وینه‌ی خویان بی‌ت له ژیان دا و له‌م زه‌وی یه‌دا بژی وه‌کو شه‌وان و له‌گه‌ل شه‌وه‌دا په‌یوه‌ندی بی‌ت له‌گه‌ل ناسمان و هه‌والی له‌ویوه بو بی‌ت و شه‌مان هه‌موو ویل و بی به‌ش بن له‌وه. به‌لام هه‌ر‌که‌س تینگه‌یشتوو بی‌ت هه‌ر‌گیز سه‌ر له شتی وا ناکاته‌وه، چونکه شه‌زانیت شه‌و خوی‌ه‌ی که ناده‌می جو‌ی کردووه‌ته‌وه له هه‌موو گیان له‌بهرانی تر توانایه له‌ناو ناده‌می دا هه‌ندیکیان جو‌ی بکاته‌وه و هی‌زو و توانایه‌کی جیا‌وازی‌دات به هه‌ندی له به‌نده‌یانی تا بتوانن شه‌ په‌یوه‌ندی یه په‌یدا بکن و بتوانن له په‌روه‌ردگار یانه‌وه هه‌وال و فه‌رمان وه‌رگن، هه‌روه‌ها هه‌ر‌که‌س ژیری و تینگه‌یشتنی ته‌واو بی‌ت شه‌زانیت شه‌و ناده‌می یه‌ی که خوا کردوویه‌تی به جینشین له‌م زه‌وی یه‌دا و کاروباری جیهانی خستووه‌ته ژیر ده‌ست پی‌ویستی به کو‌مه‌کی و رینمونی هه‌یه شه‌گینا کار و فه‌رمانی به‌رنکی بو نار‌هوا به‌ری‌ه‌وه، چونکه زانینی نات‌ه‌واوه و ژیری هه‌له بازه و له رنگای راست لانه‌دات و شه‌ترازیت، که‌واته هه‌ر‌چو‌نی شه‌وه‌ر‌که‌گه‌وه‌ی خستوونه‌ته سه‌رشان، یارمه‌تیشیان شه‌دات و رینمونی یان شه‌کات.

لَوْلَا أَنْزَلَ إِلَيْنَا مَلَكٌ فَيَكُونُ مَعَهُ، نَذِيرًا ﴿٧﴾ أَوْ يُنْفِقَ إِلَيْهِ كَنْزًا أَوْ تَكُونُ لَهُ، جَنَّةٌ
يَأْكُلُ مِنْهَا وَقَالَ الظَّالِمُونَ إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا ﴿٨﴾ أَنْظُرْ كَيْفَ
صَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَلَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ﴿٩﴾

● ﴿لَوْلَا أَنْزَلَ إِلَيْنَا مَلَكٌ فَيَكُونُ مَعَهُ، نَذِيرًا﴾ با فریشته‌یک بنیذریا به خوارمه بولای تا
له‌گه‌لیان ببوایه به ترسینهر، واته تا به‌هوی شه فریشته‌وه بمانزانی یایه و روون
ببوایه که شه‌میش پیغه‌مبهره. به‌راستی شه ره‌خنه‌شیان زور بی نرخه، چونکه شه‌گهر
فریشته‌ی له‌گه‌ل بهاتایه له‌سهر شیوه‌ی فریشته‌یی بوایه، نه‌مان نه‌یان شه‌بینی، که‌واته
بوون و نه‌بوون یه‌کسان شه‌بوو، مه‌به‌سته‌که‌یان پیک نه‌هات، شه‌گهر له شیوه‌ی ناده‌می
دا بهاتایه باوه‌ریان به پیغه‌مبهریتی خو‌ی نه‌شه‌بوو، چ جای ببوایه به شایه‌ت له‌سهر
پیغه‌مبهریتی پیغه‌مبهر (ﷺ) بیجگه له‌وه‌ش فریشته ده‌ست نادات ببی به پیغه‌مبهری
ناده‌می، چونکه پیغه‌مبهر شه‌بیت پیشه‌وا بیت و نوممه‌ت و گه‌له‌که‌ی په‌یره‌وی بکه‌ن له
خو و ره‌وش و کرداری دا، هه‌روه‌ها پیغه‌مبهر شه‌بیت که‌سی بیت هه‌ست بکات به
خوشی و ناخوشی و هه‌موو کاروباری نوممه‌ته‌که‌ی تا بتوانیت له‌ناویان دا بزئی و
له‌گه‌لیان هه‌لسی و دانیشی به‌هوی شه‌وه‌وه بتوانیت په‌یامه‌که‌یان پی راگه‌یه‌نیت و
بزانت له چ ریگایه‌که‌وه له‌گه‌لیان بدوی و کاریان لی بکات؟ ده‌ی شه‌گهر فریشته بیت
سروشتی جیاوازه، که‌واته نه شه‌وان شه‌توانن په‌یره‌وی بکه‌ن و لاسایی بکه‌نه‌وه و نه
شه‌ویش شه‌توانیت له‌گه‌لیان بزئی و نه شه‌شزانت له چ ریگایه‌کی شیوا و گونجاوه‌وه
له‌گه‌لیان بدوی و خه‌ریک بیت، که‌واته با شه‌ ره‌خنه‌گرانه بزانت که شه‌وان نه‌زان و
نه‌فامن، خوا خو‌ی شه‌زانت و لیزان و کاردرسته که پیغه‌مبهرانی له تیره‌ی ناده‌می
به‌ریار دا، له پیشه‌وه ره‌خنه‌یه‌کیان شه‌وه‌بوو که پیغه‌مبهر پیویستی هه‌یه و بی شه‌وایه به
هوی شه‌وه‌وه هات چوی بازار شه‌کات و پیک هینانی رۆزی و هوی گوزه‌رانی.

• ﴿أَزِيلَقَ إِلَيْهِ كَرْهُ﴾ نهگر نه مه پښغه مېره دهی با له ناسمانه وه غزنه يهك بهيئرايه ته

خواره وه بولای تا پنی ببوايه به پياوړيكي دياريي و دهسه لات دارو پښويستي نبوايه به هولدان بؤ روژي پهيدا كردن.

• نينجا هم په لپ و رهخنه يه نه گرن و نه لين: ﴿أَزْ تَكُونُ لَهُ حَنَّةٌ بِأَكْلِ مِنْهَا﴾ يان باغيكي

ببوايه لي ي بخواردايه و پنی بژيايه، وهكو هندی كهس كه دهست روښتوون و شتي و ايان هه يه، زه مه خشمري له (كشاف) دا نه فرموي: له يه كه م جاروه دا و ايان كرد و په لپيان نه وه بوو كه پښغه مېر فريسته بيت، نينجا پله يهك هاتنه خواره وه بؤ نه وه ي فريسته ي له گه ل دا بوايه، نينجا له وهش هاتنه خواره وه پله يه كي تر بؤ نه مه ي خاوه ن غزنه و ساماني زؤر بوايه، نينجا هاتنه خواره وه و به وه رازي بوون باغيكي ببوايه روژي و گوزهراني پی بگردايه.

نه مانه هرچونی له دوو په لپ و رهخنه پښووه كه يان دا، تينه گه يشتوو و نه قام بوون وهكو

هندي روونمان كرده وه هر وه ها له م دوو رهخنه و په لپه يش دا نه قام و نه زان و تينه گه يشتوو

بوون، نه يان نه زاني كه خوا نايه وي پښغه مېره كه ي (ﷺ) نه غزنه ي ببیت و نه باغ، چونكه

ويستي كه ببیت به پښه وا و چاولي كړي نوممه ته كه ي هلسی به نركي گرنك و قوزسي

په يام و فروستاده يي يه كه ي و له عه يني كات دا، هبول بدات بؤ ژيان و روژي به وينه ي يكي له

نوممه ت و گه له كه ي، كه واته هيچ كه سينك له نوممه ته كه ي كه خهريك بيت به نركي پيك هيناني

روژي و هوی ژيانه وه ريگای نی په بلنی: پښغه مېر بی پښويسته و هيچ سزا و نركيكي له سر

شان نی په و خهريك نی په به هيچ شتيكي تره وه، كه واته نه توانيت هلسيت به پښويستي

نایينه كه ي و نه و نركه ي پی نه برنت به رڼوه. به لام منی دامو به هيچ جوړ دهستم ناگات و

خهريك به فرامه م هيناني هوی ژيانه وه چی بكم چاره م نی په كهس ريگای نه و به هانه ي نی

په، چونكه به چاوی خوی نه يدي كه پښغه مېر (ﷺ) له لايه كه وه وهكو نه وان خهريكه به هوی

دهست و بازوی خوی نان و گوزهران پهيدا نه كات، له لايه كي تره وه هلسيت به نرك و

پنویستی نایینه‌کە‌ی خوا به بی هیچ کە‌م و کۆ‌پ‌ی یە‌ک ئە‌و ئە‌رکە زۆ‌ر گە‌وره و گرانە به جی
ئە‌هینیت، دە‌ی هەر کام له ئومە‌تە‌کە‌ی با هە‌لسیت به ئە‌رکی خۆ‌ی کە له چا‌و ئە‌رکی
پنغە‌مبە‌ردا هەر ئە‌رک نی یە.

له‌پاش ئە‌و بی ئە‌وایی و بی دە‌ستی یە سامان و دارایی داباری بە‌سەر پنغە‌مبە‌ردا (ص) به
لێ‌ش‌او، لە‌م بارە‌ی‌ش‌ه‌وه دە‌ستی نە‌گیرا بە‌و سامان‌ه‌وه و خە‌ریکی نە‌کرد لە‌و کار و ئە‌رکە گرانە‌ی
کە خوا پنی سپارد بوو، بە‌لکو دە‌ستی به‌فەریتی خست له رینگای خوادا پرژ و بلاوی کرد‌ه‌وه
لە‌نا‌و بە‌نا‌وی بە‌ندە‌کانی خوادا، خوا ئە‌و حالە‌ی‌شی بە‌سە‌ردا هینا تا خە‌لکی بیکە‌ن به پیشه‌را و
بتوانن زال بین بە‌سەر مال و سامان دا، کە‌م نرخ ببی له دە‌روونیان دا، با کە‌س رینگای نە‌بی
بیان‌وو بهینیت‌ه‌وه به دە‌ست گیران به مال و سامان‌ه‌وه. نایا مال چییە؟ غە‌زە‌نە چییە؟ باغات چی
یە؟ کاتی کە دلی ئادە‌می په‌یوه‌ندی کرد و بە‌سترا به خ‌وای خ‌وێ‌ه‌وه، هە‌موو زه‌وی و هەرچی
لە‌سەر‌ه‌تی چییە و چ نرخیکی هە‌یە؟ بە‌لکو هە‌موو ئە‌م بوون‌ه‌وره چی یە له پاش په‌یوه‌ندی و
بە‌ستنه‌وه‌ی دل به خ‌وا‌وه کە ئە‌و په‌روه‌ردگاری هە‌مووانه و به‌خ‌ش‌ندە‌ی هە‌موو شتی‌که، زۆ‌ر
کە‌م؟ بە‌لام ئە‌وانه نە‌زان و نە‌فام و تینە‌گە‌یش‌توون! ئە‌و بی ب‌روا و سەر لی تیک چ‌ووانه له
هە‌موو بار و روویە‌ک‌ه‌وه نە‌ه‌وه‌ستان له پر و پاگە‌ندە و هەر دە‌مه شتی‌کیان ئە‌گرت به دە‌سته‌وه
له ره‌خنە‌کانی رابورد‌وو، لە‌بارە‌ی ژیری و لیزانی پنغە‌مبە‌ره‌وه (ﷺ) هیچ قسه و باس‌یکیان
نە‌بوو، بە‌لکو ئە‌و ره‌خنە و پە‌لپ و بە‌هانە‌یان بوو له پنغە‌مبە‌ریتی یە‌کە‌ی کە به‌رپە‌رچ درانه‌وه
نە‌فامی و نە‌زانی خ‌ویان لی روون کرایه‌وه. ئینجا لێ‌ره‌دا وشە‌یه‌کی تریان لی ئە‌گ‌یریت‌ه‌وه کە
ئینج‌گار ناپه‌وا و ناپاسته، حە‌ق وابوو شە‌رم بیگرتنایه له‌وه‌ی شتی وا به دە‌میان دا بیت،
ئە‌فە‌رم‌وی: ﴿رَفَعَالِ الْظَّالِمُونَ إِنْ تَسْمُرُوا إِلَّا رَجُلًا مَّسْحُورًا﴾ ئە‌و بی ب‌روا و سته‌مکارانه وتیان به
ئیمانداران: ئە‌و کە‌سه‌ی کە ئی‌وه په‌یره‌وی ئە‌کە‌ن و شوینی ئە‌کە‌ون هیچ نی یە جگە له‌وه
پیا‌وی‌که جادو لیکراوه و جادو کاری لیکرد‌وه تا ژیری نە‌ماوه و شیت بووه. ئە‌م وشە ناپه‌وا
لێ‌ره و له سورە‌تی (الإسراء) دا ئە‌گ‌یریت‌ه‌وه له‌و بی ب‌روا سته‌م کارانه‌وه، له هە‌رد‌وو سورە‌تە‌کە‌دا

به يهك جوړ بهرپرچ نه داته وه، نه فهرموی: ﴿ أَنْظِرْ كَيْفَ ضَرُّوْا لَكَ الْاَمْثَلُ ﴾ نهی پینغه ممبر به
 سرسامی یه وه ته ماشاکه که نه وانه چوَن دهر باره ی تو نهو شته پرپو وچانه یان وتووه، چوَن
 نهو هه موو له که و ره خنه ناراستانه یان هه لبه ستووه بو تو که نه ورنده بی جی و نار هه او و دورن
 له ژیری یه وه جیگای سرسورمانن و له وانه ن به وینه ی په ندی پینشینان له ناو خه لک دا باس
 بکرین و بیانگیر نه وه؟ ﴿ نَضْرًا ﴾ به هوی نه وه وه گومرا بوون و مانه وه به سرگر دانی و
 کو نابه نه وه له سره باری و دامه زراو نابن و هر دمه شتی نه لاین و هر جاریک به جوړی پر و
 پاگنده نه کن، وه کو نه فهرموی: ﴿ فَلَا سَطَطِيْرُوْنَ سَبِيْلًا ﴾ واته گومرا بوون بهم رهنکه ناتوانن
 رنگایهك بدوژنه وه و بیگرن به دهسته وه و بریاری له سره بدن بو ته شهر دان له پینغه ممبرنتی
 یه که ت، یان به هوی نهو قسه و وشه پر و پو وچه وه رنگایان ون کرد و لایان دا له رنگای راست
 به هوی نه وه وه رنگایان ده ست ناکه وی بیانگه یه نیت به حه ق و راستی. نهو بی پروا و سته م
 کارانه به و پر و پاگنده نه یان ویست پینغه ممبری نازیز ﴿ ۱۱۰ ﴾ له که دار بکن له پیش چاوی
 خه لکی به مه ی جادوی لی کراوه و هوشی به لای خویره وه نییه، که واته نهو وتاره ی پیتان
 راهه گه یه نیت وتاری شیته و به گویره ی باو و سروشتی ناده می نییه، به هوی نه وه وه خه لکی به
 شتیکی نایابی سهیر نه کن و سرریان سوپر نه مینیت لینی، نه مانه هر چه ند مه به ستیان
 له که دار کردنی نهو پینغه ممبره بیگه رده بوو، به لام له هه مان کات دا دهر نه که وی که له دهر وونی
 خو یان دا هه ستیان نه کرد که نه م قورنانه شتیکه له باوی ناده می به دهره و له توانای ناده می دا
 نییه. نینجا لیره دا لیکو لینه وه که دواپی نه مینیت به روون کردنه وه ی بینرخی نهو غه زنه و باغ
 و به هه شته ی که نه وان به نرخ داریان دانه نان و لایان و ابوو نه گهر پینغه ممبرنتی پینغه ممبر
 راسته نه بوایه خوا نه وانه ی پی بدایه،

تَبَارَكَ الَّذِي إِنْ شَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِنْ ذَلِكَ جَنَّتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَجَعَلَ لَكَ قُصُورًا

﴿بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ﴾

نه فرموی: ﴿تَبَارَكَ الَّذِي إِنْ شَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِنْ ذَلِكَ﴾ بیت و فخر و به خشمی زور و فراوانه خواجه که نه گهر بیهوی فراهم نه هیئی بؤ توئی پیغه مبر لهم جیهانه دا باشر لهوی که نهو بی بروایانه نه لاین و بر و بیانوی پی نه گرن، باشر لهوش نهویه که به لینی پنداوه بؤ رۆژی دواپی وهکو روون نه بیتهوه لهم فرموده یهوه ﴿جَنَّتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ﴾ نه گهر بیهوی لهم جیهانه دا چند به هشتیک پی نهدات که رو باره کان دین و نه چن له ژیر کوشکه کانی و له ژیر دره خته کانی دا، ﴿وَجَعَلَ لَكَ قُصُورًا﴾ نه گهر بیهوی چمند کوشکی گرنگت بؤ پریار نهدات و فراهمی نه هیئی بؤت لهم جیهانه دا، به لام نهوی نهویست، چونکه نهم جیهانه و هرچی لهم جیهانه دایه نهروا و نامینیتهوه خوایش شتی و ناکات به پاداشتی دوست و خوشه ویستانی. به لی خوا نهویست نهو شته بی نرخانه بدات بهم پیغه مبره خوشه ویستی لهم جیهانه دا، به لکو شتیکی پندا که له هموو شت گهره تره و هرگیز خیرو بیرو بهروبوومی دواپی نایهت که بریتی به لهم نایین و شریعه ته گشتی به جیهانی به که به هوی نهوه بوو به پیشهوا و سردار له هر دور جیهان و بوو به گهره ی هموو نادهمی له رۆژی دواپی دا به جوریک هموو کس ناواتی لی نه خوازی. له پاش پیشاندانی نهو وشه ناراست و ناروه ایانه یان که باس کران له گهل بهرپرچ دانهویان به شیوه یهکی کورت، نینجا لهوهوه کوتایی نه هیئی و نه گوینیتهوه بؤ باسی کوفر و بی بروایی یان لهباری ترهوه که بی باوهپی به به رۆژی دواپی که به هوی نهو بی بروایی یهوه سهر ناپیچنهوه له هیچ گوناوه تاوانی تر، نه فرموی: ﴿بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ﴾ نهوانه بروایان نی به به رۆژی دواپی و هوالدان به هاتنی به درؤ نهرانن، جا به هوی نهوهوه چاویان بریوه ته تنها ژیان و شت و مهکی نهم جیهانه و لایان وایه ریز و بهرزی به سامان و دارایی دهست کهوت نمبن، کهواته ره خنه و تانه نهدن له پیغه مبره ﴿﴾ به بی نهوایی و کهم دارایی. هرهوه ها بی بروایی به رۆژی دواپی نه بیته هوی باوهپ نه هیئان به پیغه مبره و نایینه که ی، نه بیته هوی نهوه گوی نه گرن بؤ هیچ په ند و مؤجیاری یهک و موژده و ترساندن کار نهکات له دهرونی نهو بی باوهپانه، بی بروایی به رۆژی دواپی تا رادهیهک خراپ و زیانداره، لیره دا کوتایی هیئا لهو هموو وتار و وشه ی کوفره که له پیشهوه باسی کردن، به تایبتهی نهم کوفره گهره ی خستنه پیش چاو و نهم هره شه سامناکه ی ناراسته کرد بهرامبر هرکس بروای بهو رۆژه نه بی،

وَأَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا ﴿١١﴾ إِذَا رَأَتْهُمْ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ سَمِعُوا لَهَا تَغِيظًا وَزَفِيرًا ﴿١٢﴾
 وَإِذَا أَلْقَا مِنْهَا مَكَانًا ضَبِقًا مُقَرَّرِينَ دَعَوْا هُنَالِكَ ثُبُورًا ﴿١٣﴾ لَا تَدْعُوا الْيَوْمَ ثُبُورًا وَجَدًا وَادْعُوا
 ثُبُورًا كَثِيرًا ﴿١٤﴾ قُلْ أَذَلِكَ خَيْرٌ أَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ كَانَتْ لَهُمْ جَزَاءُ

وَمَصِيرًا ﴿١٥﴾

﴿وَأَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا﴾ نهوانه‌ی بپروایان نسی یه به روزی دوا‌یسی، نیمه‌ش
 ناماده‌مان کردوه ناگریک که به‌تین هه‌لگیر سینراوه - خوا په‌نامان بدات لی ی - بو که‌سی که
 بپروی بهو روزه نه‌بی و هاتنی به درو بزانی. ئینجا نهو ناگره ناماده کراوه پیشان نه‌دات له
 شیوه‌یه‌کی ئیجگار سامناک و دل داچله‌کینه‌ردا، شیوه‌ی گیان له‌بهرنیکی بینای زور داخ له دل
 بو نهو بی بپروایانه، نه‌فهرموی: ﴿إِذَا رَأَتْهُمْ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ سَمِعُوا لَهَا تَغِيظًا وَزَفِيرًا﴾ کاتی نهو ناگره
 به‌تینه بی بپرواکان چاو نه‌کات له دوروه و له شوینیکی دوروه بی بپرواکان ده‌نگی
 چه‌پوکان و کولانی نه‌بیستن که نیشانه‌ی ده‌رپرینی رق و قینی زور به‌تینی یه‌تی لی یان،
 پیشکه و نرکه و پرهمی نه‌بیستن بویان، په‌نا نه‌گرن به‌خوا لهو شیوه که ئیجگار سامناک و دل
 داچله‌کینه‌ره، وهره بیر بکه‌روه نهو چاره ره‌شانه به رو ره‌شی و نانومیدی و به زنجیر کراوی
 بدرینه بهر بهره و دوزه‌خ و دوزه‌خیش خوا بهو جوهری لی بکات و هر له دوروه ترس و
 بیمی وا بخاته ده‌روونیان، ئینجا بهو هه‌موو بییم و دله له‌رزوه که گه‌یشتنه لای به کۆت و زنجیر
 کراوی توپ نه‌درینه ناو نهو ناگره به‌تینه داخ له دله، به‌راستی زمان و نووسینی ئیمه ناگات به
 باس و روون کردنه‌وی نهو رووداو و به‌سه‌ره‌اته‌دا، په‌نا نه‌گرن به خوا ته‌نها به‌مه‌ش وازیان
 لی ناهینن، به‌لکو توپ نه‌درینه شوین و جیگای ته‌نگ تا سزا و نازاره‌که‌یان سه‌خت تر و به‌تین
 تر بیت، دیناره لهو کاته‌دا هاوار نه‌کری بو مردن و مردن ناوات و نامانجه، وهک نه‌فهرموی:

﴿إِذَا الْقُرْآنُ مَكَانًا صَبِيحًا مَقْرُونًا﴾ كَاتِيكَ تَوْبَ نَدْرِيْنَه شُوِيْنِيْكَ تَهْنَكْ لَه دُوْزَخْ دَا بَه جَوْتْ

كِرَاوِي وَ دِهَسْتْ وَ قَاچْ وَ مِلْيَانْ لَه كُوْتْ وَ زَنْجِيْرِدَا ﴿عَوَّأُ هُنَالِكَ نُبُورًا﴾ لَه وِيْدَا هَاوَارْ نَهْ كَهْنْ وَ

دَاوَايْ مَرْدَنْ نَهْ كَهْنْ، نَهْ وَاْنَهْ كَهْ خَوَا خَوَايَاْنَه بُوْ مَرْدَنْ وَ دَاوَايْ نَهْ كَهْنْ سَهْرَه رَايْ نَهْ وِهْ دَاوَا وَ

ثَاوَاتَهْ كِيَاْنْ بَهْ دِيْ نَاهِيْنَرِيْتْ گَالْتَهْ وَ لَاقْرَتِيْشِيْيَانْ پِيْ نَهْ كَرِيْتْ، بَهْمْ رَهْنَهْ لَه وَهْ لَامِيَاْنْ دَا

نَهْ فَهْرَمُوِيْ: ﴿لَا تَدْعُوا الْيَوْمَ نُبُورًا وَاحِدًا وَادْعُوا نُبُورًا كَثِيْرًا﴾^۱ نَهْمَرُوْ دَاوَايْ تَهْنِيَا مَرْدَنِيْكَ مَهْ كَهْنْ وَ

دَاوَايْ مَرْدَنْيْ زُوْرْ بَكَهْنْ، چَوْنَهْ مَرْدَنِيْكَ تَهْنِيَا بَاسْ نِيْ يَهْ وَ چَاْرَهْ سَهْرْ نَاكَاتْ وَ پِيْوِيْسْتِيْ بَهْ

مَرْدَنْيْ زُوْرْ هَهِيَهْ، مَهْ بَهْسْتْ نَاوَمِيْدْ كَرْدَنِيَاْنَهْ لَه رَزْگَارِ بُوُوْنْ، بَهْ لَكُوْ سَزَايَاْنْ نَهْ پَرَاوَهِيَهْ وَ بَهْ

مَرْدَنِيْكَ رَزْگَارْ نَابِنْ، مَهْ گَهْرْ بَهْ مَرْدَنِيْكَ زُوْرْ كَهْ نَهْ وِهَشْ شَتِيْكَ نَهْ گُوْنَجَاوَهْ، چَوْنَهْ مَرْدَنْ تَهْنِيَا

مَرْدَنِيْكَهْ. نِيْنَجَا لَهْمْ كَاتَهْدَا كَهْ نَهْ شِيْوَهْ سَاْمَاكَهِيْ بِيْ بَرَوَاكَانِيْ خَسْتَهْ پِيْشْ چَاوْ شِيْوَهِيْ

هَهْنَدِيْ لَهْ نَازْ وَ رِيْزَهْ پِيْشَاْنْ نَهْدَاْتْ كَهْ نَاْمَاْدَهْ كِرَاوَهْ بُوْ لَهْ خَوَا تَرَسَهْ كَاْنْ، فَهْرْمَاْنْ نَهْدَاْتْ بَهْ

پِيْنَهْ مَبَهْرْ (ص) كَهْ بَهْ شِيْوَهِيْ لَاقْرَتِيْ پِيْ كَرْدَنْ وَ دَاخْ بَرْدَنَهْ دَلِيْ نَهْ بِيْ بَرَوَايَاْنَهْ نَهْمْ فَهْرْمُوْدَهِيَهْ

رَا بَهْ يَهْ نِيْتْ: ﴿قُلْ﴾ نَهْ يْ پِيْنَهْ مَبَهْرْ بَلِيْ: ﴿ذَلِكَ خَيْرٌ أَمْرٌ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي وَعِدَ الْمُنْفُوتُ﴾ نَايَا

نَهْ وِسْرَا وَ تُوْلَهْ سَهْ خَتَهْ كَهْ بَاسْ كِرَا بَاشْتَرَهْ يَاْنْ بَهْ هَهْ شَتِيْ نَهْ پَرَاوَهِيْ دَوَايْ نَهْ هَا تُوِيَهْ كَهْ بَهْ لِيْنْ

دِرَاوَهْ بَهْ لَهْ خَوَا تَرَسَهْ خُوْپَارِيْزَهْ كَاْنْ ﴿كَانَتْ لَكُمْ جَزَاءً وَ مَصِيْرًا﴾ لَهْ كَاتِيْكَ دَا كَهْ لَهْ عِيْلَمِيْ خَوَا دَا

تِيْپَهْرِيْ كَرْدُوَهْ كَهْ نَهْ وِهْ هَهْ شَتَهْ بُوْ نَهْ وَاْنَهْ پَا دَاشْتِيْ كَرْدَهْ وِهْ چَاْرَهْ نُوُوْسِيَاْنَهْ^۲

^۱ بَهْ چَهْنْدْ جُوْرِيْكَ تَرِيْشْ تَهْ فَهْسِرِيْ كِرَاوَهْ تَهْرَهْ وَ هَهْمُوْ نَهْ گُوْدَجِيْ، بَهْ لَامْ نَهْ وِهِيْ كَهْ لَهْ تَهْ فَهْسِرَهْ كَهْ دَا هَهِيَهْ بَهْ هِيْزْ تَرُوْ رُوُوْتَرَهْ. خَوَا خُوِيْ بَاشْتَرْ نَهْ زَا نِيْتْ.

^۲ بَهْ پِيْشِيْ تَهْ فَهْسِرَهْ كَهْ نَهْمْ رَهْسْتَهِيَهْ (حَال) هْ وَ دَرَهْسْتَهْ (بَدَل) بِيْتْ لَهْ رَهْسْتَهِيْ (وَعْد) يَاْنْ سَهْرَهْ بَهْ خُوْ بِيْتْ (وَعِيْلَلَهْت) وَ هُوِيْ بَهْ لِيْتَهْ كَهْ بِيْتْ. نِيْنَجَا نَهْ وِهْ هَهْ شَتَهْ تَهْنَهَا بُوْ نَهْ وَاْنْ پَا دَاشْتَهْ وَ بُوْ خَهْ لَكِيْ تَر (لَوْتَف) وَ بَهْ خَشْشَهْ، يَاْنْ مَهْ بَهْسْتْ بَهْ خُوْپَارِيْزَاْنْ نِيْمَا نَدَارَاْنَهْ بَهْ سَهْرَجَهْمْ وَ شِيْوَهِيْ گَشْتِيْ، خَوَا خُوِيْ زَا نَايَهْ بَهْ رَاسْتِيْ.

﴿ لَمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ خَلِيلِينَ ﴾ بۇ ئىۋانە ھەيە لەو بەھەشتەدا كە ھەمىشەيىن تى يان دا و بى برانەوہ و دواھاتن ھەر شتىك ئارەزوو بكن و بيانەوى. بىنگومان وەكو لە ھەدىسى سەھىح دا ئەفرموى: خستنه بەھەشت تەنھا بەھوى بەزەيى خوايە، ئەگىنا ھىچ كەس ھىچى بەلای خواوہ نى يە و خوا قەرزارى كەس نى يە، ئەگەر خوا بكویتە مامەلە و ھەق و ھىساب كەس لە ئاستى چاكە و بەھرە و بەخششى ئەو دەرناچى و ھىچى بەدەستەوہ نى يە، بەلام لە پاش خستنه بەھەشت بە پىتى كوردەوہ بەھەشت دابەش ئەكات و رادە و پەلەي بەھەشتى يەكان جياوازە بە گوێرەي جياوازي كوردەوہكانيان، كەواتە ئەبى خوا ھەموو تاقمى و ھەموو كەسى دل ئارام و دلىيا بكات بە رادە و پەلە و ناز و رىزى شايانە بوى و ئارەزووى جگە لەوہى شايانە بۇيان نايكەن، جا ھەموو كەس و ھەموو تاقمىك لە سنوور و رادەي خۇيان دا ئارەزووى ھەرچى بكن و دلىيان ھەزى لى بكات بە بى ئەرك و دواكەوتن بۇيان فەراھەم دىت و تەنھا لە بەھەشت دا دەست ئەدات كە ھەموو ئارەزوو و ئامانجىك پىك بىت و دەست كەوت بىت، لە (لوتف) و بەزەيى يەكەي بەزىاد بىت و ھەموو سوپاسىك بۇ ئەو. بەلەين دان بەوہى كە باس كرا بە شىوہ يەكە: ﴿ كَاتَ عَلَى رَبِّكَ وَعَدَا مَسْئُولًا ﴾ ئەو بەلەينە كە جىگەر و پىيارەدراوہ لەسەر پەرورەدگار، بەلەينىكى لىپرسراوى داوا كراوہ، واتە ھەر چۇنىك ئەو بەلەينەي داوہ بەو بەندە لە خوا ترسانە و پىيارى داوہ لەسەر خۇي ھەرەھا رىگاي داون و مائى ئەوہى پىداون كە لەو بەلەينە پىرسنەوہ و داواي بكن لە خواي خۇيان. وەكو (ئەبو ھازم) ئەفرموى - خواي لى رازى بىت - كاتى رۇزى داوايى ھات ئىمانداران ئەلەين: ئەي خوايە گوئى رايەلىمان كرد و بە گوێرەي فەرمانت رەفتارمان كرد، كەواتە ئەو بەلەينەي كە پىت داوين بۇمان بەدى بەينە، ئىنجا فرموى ئەمەيە مەبەست بە وشەي: ﴿ وَعَدَا مَسْئُولًا ﴾. ئىنجا شىوہ يەكە تر لە شىوہ سامناكەكانى رۇزى داوايى پىشان ئەدات، شىوہي بت پەرستەكان لەگەل پەرستراو و بتەكانيان دا كۇ ئەكرىنەوہ و ھەموو ئەوہستەن لەبەر دادگاي ھەرە گەورە و بەرزى خوادا پىرسىاريان لى ئەكرىت و وەلام ئەدەنەوہ،

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَقُولُ ءَأَنْتُمْ أَضَلَلْتُمْ عِبَادِي هَؤُلَاءِ أَمْ هُمْ
 ضَلُّوا السَّبِيلَ ﴿١٧﴾ قَالُوا سُبْحٰنَكَ مَا كَانَ يُغْنِي لَنَا أَنْ نَتَّخِذَ مِنْ دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَآءَ

ئەفەرموی: ﴿وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ﴾ باسی رۆژێك بگه که خوا بت
 پەرستهکان و پەرستراوەکانیان که ئەیانپەرستن لەباتی خوادا هەموو کۆ ئەکاتەوه، ﴿فَيَقُولُ
 ءَأَنْتُمْ أَضَلَلْتُمْ عِبَادِي هَؤُلَاءِ﴾ ئەفەرموی بە پەرستراوەکان: ئایا ئێوه ئەر بەندەیانى منەتان گومرا
 کرد؟ ﴿أَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ﴾ یان خۆیان گومرا بوون و لایان دا لە رینگای راستى من؟ بێگومان
 خوا ئاگاداره بە هەموو شتێك هیچ پرسیاریکی ئەر بۆ هەوال پێدان و ئاگادار کردنەوه نى یە،
 بەلکو مەبەست بە پرسیارەکانى شتى تره که روون کراوەتەوه لە کاتى تەفسیر کردنى
 پرسیارەکانى دا، لێرەدا مەبەست نابوو بردن و تەشەر لێدانى بت پەرستهکانه لە مەیدانى
 هەرە گەورەى دادگای رۆژى دواى دا که ئەرەش سزادانىکی زۆر سامناک و بەتینە. بێگومان
 وەلامى ئەم پرسیارە لەو رۆژەدا بریتى ئەبى لە دەرپرینى مل که چى و گەپانەوه بۆلای خوا
 لەلایەن پەرستراوەکانەوه و دان نانیان بە پاکى و بێگەردى خوا لە هەموو هاوبەش و وینەیه،
 هەرەها دەرپرینى پاکى و دوورى خۆیان لە پەرستنى جگه لە خوا چ جاي ئەوه داواى
 خوايه تى بگەن، وەکو ئەفەرموی: ﴿قَالُوا﴾ پەرستراوەکان ئەلین: ﴿سُبْحٰنَكَ﴾ ئەى خوايه پاکى
 بۆ تۆ و پاکیت لە هەموو وینە و هاوبەشێک و لەوهى که بت پەرستان ره‌وايان داوه بۆ تۆ. بەسەر
 سوپمانەوه ئەلین و خۆیان بە زۆر دوور پيشان ئەدەن لەوهى بەندەى خوايان گومرا کردبى،
 ئەوه‌تا ئەلین: ﴿مَا كَانَ يُغْنِي لَنَا أَنْ نَتَّخِذَ مِنْ دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَآءَ﴾ شایان نى یە و راست نى یە بۆ ئێمه بە
 هیچ رەنگ که بێجگه لە تۆ هیچ پەرستراویکی تره‌وا و بېريار بەدەین بۆ خۆیان، واتە ئیتەر چۆن
 بەندەیانى تۆ گومرا ئەکەین، لایان ئەدەین لە پەرستنى تۆ؟ ئەخیر ئێمه شتى وامان نەکردوه،
 بەلکو ئەوان خۆیان لە رینگای تۆ لایان دا و گومرا بوون و گوناھى خۆیان لە ملی خۆیانە،
 چونکه تۆ ئەوانت ژياند لە باوک و باپیریانەوه لەناو ناز و نیعمەتى خۆت دا که چى ئەوان
 لەباتى چاو لەبەرسى و بەندەبى، سەریان کردە رابواردن و عەيش و نوش و شوینکەوتنى
 ئارەزووى ئەفسى خۆیان، هەتا تۆیان لەبیر چوو.

وَلَكِنْ مَتَّعْتَهُمْ وَعَابَاءَهُمْ حَتَّىٰ نَسُوا الذِّكْرَ وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا ﴿١٨﴾ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ بِمَا

نَقُولُكُمْ فَمَا تَسْتَطِيعُونَ صَرْفًا وَلَا نَصْرًا

وهڪو روون ئه بيٽهوه لهم فرموده يهوه ﴿وَلَكِنْ مَتَّعْتَهُمْ وَعَابَاءَهُمْ حَتَّىٰ نَسُوا الذِّكْرَ﴾ به لام
ئهوانه و باوك و باپيريانت ژياند بي ناگا بوون له تو و ئهوانيش سهريان تي كرد و خريك بوون
پي يهوه مهتا بي ناگا بوون له تو و له يادي تو و باوهر به تاك و تمنيايي تو و له بير كردنهوه له
بهلگه و نيشانه روونهكاني خوايهتي تو، ﴿وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا﴾ ئهوانه له زانين و برياري تودا
تپهريان كرد بوو كه كومه ليكي به هيلاك دا چوون، دلپان بي خيرو بيهر به ويتهي زهوي يهك
كه بهكار نه يهت و هيچ بهر و بووميكي نه بيت. ئه پهرستراوانه بهو جوهره وه لام ئهدهنهوه و بي
تاواني خويان دهرئه برن، مهبهست پي يان ئه پهرستراوانه بيت كه گيان لهبر نين و به لام خوا
له روژي دوايي دا ئه يانه ينيته زمان، يان مهبهست هموو پهرستراويك بيت لهم جيهانه دا جگه
له خوا، به هر كام باشه. ئينجا لهو كاته دا خوي گوره رووي فرموده ئه كاته بهنده نه فامه
نه زانه كان كه خوا پهرست نه بوون، ئه فرموي: ﴿فَقَدْ كَذَّبْتُمْ بِمَا نَقُولُكُمْ﴾ ئه ي بت
پهرستان بيگومان ئهوا پهرستراوه كانتان به درويان خستنهوه له وه ي كه ئه لين: ئهوانه
پهرستراون. ﴿فَمَا تَسْتَطِيعُونَ صَرْفًا وَلَا نَصْرًا﴾ كهواته ناتوانن هيچ جوهره بهرگري سزايهك له
خوتان بكن، نه به خوتان و نه به پهرستراوه كانتان و نه به هيچ كه سي تر، ناتوانن هيچ جوهره
كومهكي و يارمهتي يهك دهستي خوتان بخن. ئينجا لهم كاته دا كه شيوه ي روژي دوايي
هيناهه پيش چاو و دل و هست به جاريك بهستراوه و خريكه بهو به سهراهاتهوه به جوړيك
وهكو نيستا ئه روژ و كاته بيت، لهم كاته دا كت و پر فرموده كه ئه مينيتتهوه بو ئه م جيهان و
زهوي يه و هره شه يهكي سامناكي به هيژ ناراسته يي پرواكان ئه كات. ئه وهش به گويزه ي
باوي قورشان كه تيماري دل ئه كات و دهستكاري ئه كات له كاتي تايبهتي دا، كاتي ناماده
بووني بو گوئي گرتن و گوئي رايه لي، بيگومان هر دلنيك به تهواوي نه مرديت و وشك
نه بو بيتتهوه لهم كاته دا كه ئه شيوه سامناكي روژي دوايي يه ي پيشان دا ئهو دل نه مر
ئيهيت و لهوانه يه ته مي و هرگريت،

١ ئه فيعله و فيعلي پاش ئهوه له باتي (ت) به (ي) خويناوه تهوه، به پي ئه خويناوه ته فسيري ئه م ئايه ته
جياوازه، بيچگه له وهش چنه رايهكي تر هه يه بق مهبهست به رانوي (فاعيل) و (مفعول) له رسته ي (كذبتكم) دا. به لام
ئه وه ي له تفسيره كه دايه به هيژ تره.

وَمَنْ يَظْلِمِ مِنْكُمْ نُدْقَهُ عَذَابًا كَبِيرًا ﴿١٩﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا
 إِنَّهُمْ لَيَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَيَمْشُونَ فِي الْأَسْوَاقِ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً
 أَنْتَبِهُوا ۗ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا ﴿٢٠﴾

نه فرموی: ﴿وَمَنْ يَظْلِمِ مِنْكُمْ نُدْقَهُ عَذَابًا كَبِيرًا﴾ هرکس له نپوه لهم جیهاندا کافر و
 بی باوهر بیت پنی نه چهژین له روژی دواپی دا سزایه کی گهره ی به تین که هیچ سزایه کی تر
 هاوتایی ناکات، نهوش سزای ناگری دوزهخه، خوا په نامان بدات لینی. نینجا لهم کاته دا
 پیشان درا روژی دواپی درو هلبهستن و بی بروایی و لاقرتی کردن و رهخنه گرتن له ناده میستی
 پیغهمبر و خوراک خوردن و گهرانی به بازاردا، لهم کاته دا روی فرموده نه کاته وه
 پیغهمبر (ﷺ) و دلنهوایی نهکات و دل خوشی نه داته وه، نه فرموی: ﴿وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ
 الْمُرْسَلِينَ إِلَّا إِنَّهُمْ لَيَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَيَمْشُونَ فِي الْأَسْوَاقِ﴾ له پیش تووه پیغهمبرانمان
 نه ناردوه و رهوانه مان نه کردوه مهگر پیغهمبرانیک که بیگومان خوراکیان نه خوارد و
 نه گهران به بازارهکان دا، واته باوی خوا هر وا بووه، کهواته نهو جوړه رهخنه یانه رووناکه نه
 نهم پیغهمبرانه، به لکور هخنه گرتنه له باو و سوننه تی خوا ﴿وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً﴾
 هندیکتانمان گیراوه به هوی تاقی کردنه وه به هندیکی قرتان، هندی له و تاقی کردنه وانه
 تاقی کردنه وهی هژارانه به سامان و دارایی زور، تاقی کردنه وهی پیغهمبرانه به نوممت و
 گلهکانیان، هوی نهو تاقی کردنه وهش نه مهیه، ﴿أَنْتَبِهُوا﴾^۱ تا دهرکهوی کامتان خوگر
 نه بی و کام خوگر نابی، کام دامه زراو نه بی و له خشه ناکات و کام دانه مه زراوه و نه ترازوی؟

^۱ هندیک نه فرمون: نه شپوه پرسپاره بز هاندانه له سر خوگرتن. نه مهش هر نه بیت و شیرینه، واته خوگرین.

﴿وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا﴾ خوی پەروەردگاری تۆنەى پىغەمبەر لەمەو بەر و ھەمیشە بینایە و ھەموو شت ئەبینى كە ھەندى لەو بینراوانە خۆگرەكانن. بىگومان وشەى (ربك) سىبەر و سەھەند و ھەناسە و نەسىمىكى ئىجگار نەرم و ناسكى ھەيە بۆ دلە بەفەرەكەى پىغەمبەرى ئازىز (ﷺ) لەم كاتى دلخۆشى دانەو و دلنەوايیدا لە لوتف و بەزەبىيە بى سنوورەكەى بەزىاد بىت.

وصلی الله على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه.